శ్రీః.

శ్రీమతేరామానుజాయనమః.

మాఱక్ష్మైయుమ్ సాంఘుగ్రత్తు ఏతమిళ్ పన్నిరాయిరమ్ సాత్తి

వాదికేసరి అళగియమణవాళచ్చీయర్

అరుళిచ్చెయ్త

దీపప్రకాశ సహిత తత్త్వదీపమ్.

ఇద్దగ్రన్థమ్.

తర్కతీర్థరాన-శ్రీమాన్. శిఙ్గప్పెరుమాళ్ కోయిల్

మాడభూషి-రామానుజాచార్యరాలుమ్,

శ్రీమాన్-పుదుప్పట్టు-తిరువేఙ్కటాచార్యరాలుమ్,

శ్రీమాన్-కిరాలపాటి-ఆళ్వారయ్యా అవర్కళాలుమ్,

నానాదేశానీతానేక శ్రీకోశఙ్గళిన్ సహాయత్తినాల్

పరిశోధిప్పిక్కప్పట్టు,

శ్రీవైష్ణవగ్రన్థ ముద్రాపక సభైయారాల్

[illegible] తిరువవతారాది ౫౦౧౧-వదు సంవత్సరమాన

సౌమ్య సంవత్సరత్తిల్

కాఞ్చీపురమ్

శ్రీగీతాచార్యముద్రాక్షరశాలైయిల్

అచ్చిట్టు ప్రచురమ్ శెయ్యప్పట్టదు.

విజయతేతిరామ్.

శ్రీవైష్ణవ గ్రన్థ ముద్రాపక సభ (లిమిటెడ్).

ఈ సభలో తెనుఁగులిపిలో నచ్చువేసిన గ్రన్థములు.

		రూ.	అ.	పై.
తనిశ్లోకమ్ సవ్యాఖ్యానము ప్రతిపదతాత్పర్యసహితము.	...	౩	౪	౦
ఛారమానిరనిశ్లోకమ్ ,, ,,	...	౦	౫	౦
రాము చరమశ్లోకమ్ ,, ,,	...	౦	౩	౯
సప్తాక్షరశ్లోకటిప్పణి	...	౦	౫	౦
శాణ్డిల్యవిశిష్ట పరమధర్మశాస్త్రము తాత్పర్యసహితము	...	౧	౨	౦
ముదల్ తిరువన్దాది సవ్యాఖ్యానము అరుమ్పదప్రతిపదసహితము	...	౧	౩	౨
ఇరణ్డామ్ తిరువన్దాది ,, ,,	...	౦	౧౨	౦
మూన్రామ్ తిరువన్దాది ,, ,,	...	౦	౧౨	౨
నాన్ముగన్ తిరువన్దాది ,, ,,	...	౦	౧౪	౦
తిరువిరుత్తమ్ వ్యాఖ్యానద్వయసహితము ఉరై ప్రతిపద తాత్పర్యసహితము.	...	౪	౮	౦
తిరువాశిరియమ్ సవ్యాఖ్యానము అరుమ్పదసహితము-ప్రతిపద తాత్పర్యసహితము.	...	౦	౬	౦
పెరియతిరువన్దాది ,, అరుమ్పద ప్రతిపదసహితము	...	౦	౧౪	౦
తిరువెழుకూఱ్ఱిరుక్కై ,, ,,	...	౦	౪	౦
శిఱియతిరుమడల్ ,, ,,	...	౦	౭	౬
పెరియతిరుమడల్ ,, ,,	...	౦	౧౫	౦
ఇరామానుశనూఱ్ఱన్దాది ,, ,,	...	౩	౮	౦
తిరుప్పల్లాణ్డు ,, ,,	...	౦	౧౫	౦
శ్రీవచనభూషణమ్ ,,	...	౩	౭	౦
శరణశబ్దార్థ విచారమ్	...	౦	౪	౦
ప్రపత్త్యనుపాయత్వవిచారమ్.	...	౦	౧	౬
నాయమాత్రాభాష్యమ్	...	౦	౪	౦
యమకరత్నాకరమ్	...	౫	౬	౦
తిరుప్పావై	...	౨	౧౧	౦
దీపప్రకాశ సహిత తత్త్వదీపమ్	...	౪	౧	౦

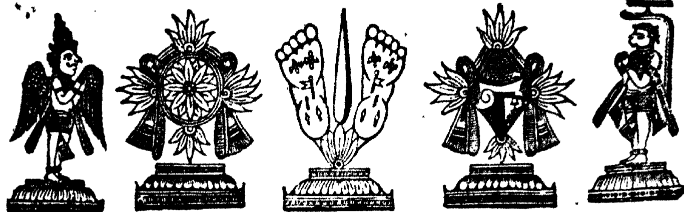
ఈ గ్రన్థములు మట్టుకాగితముతో సగము వెలకు నివ్వఁబడును.

ఇట్లు,

కరాలపాటి – అణ్ణ్యారయ్యా,

కార్యదర్శి, ధనాధికారి,

నెం. ౩౧, వెంకటాచలముదలివీధి, చెన్నపట్టణము.

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

వాదికేసరి సున్దరజామాతృముని విరచితః

తత్త్వదీపః.

సున్దరజామాతృమునేః ప్రపద్యే చరణామ్బుజమ్।
సంసారార్ణవ సమ్మగ్న జన్తు సన్తార పోతకమ్॥

అస్మద్గురుభ్య స్తేషాఞ్చ గురుభ్యో విదధే నమః
నిదధే చ శిరస్యాద్యగురోః పాదౌ శ్రియఃపతేః ॥

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

వాదికేసరి అళకియమణవాళచ్చీయరరుళిచ్చెయ్ద

తత్త్వప్రకాశమ్.

‘‘అస్మద్గురుభ్య స్తేషాఞ్చ గురుభ్యో విదధే నమః। నిదధే చ శిరస్యాద్యగురోః పాదౌ శ్రియఃపతేః’’ ఎన్ఱు - స్వాచార్య పరమాచార్యానువర్తనపూర్వకమాక పరమగురుభూతనాన శ్రియఃపతి తిరువడికళై యాశ్రయిక్కిఱార్ ‘‘అస్మద్గురుదయాయాత యతీన్ద్రాఙ్ఘ్రిశ్రియా

అస్మద్గురు దయాయాత యతీన్ద్రాఙ్ఘ్రిక్రియాశ్రయః । ౧
లభేయ లబ్ధవిజ్ఞానో లక్ష్మీపతి పదద్వయమ్ ॥ ౨.
మన్త్రద్వయోత్తమశ్లోకవిషయోఽర్థ† ప్రదర్శకః ।
గురుస్నేహదశారూఢ స్తత్త్వదీపః ప్రకాశ్యతే ॥ 3.
తత్రాఽర్థతత్త్వ మాచార్యాద్యథామతి యథాశ్రుతమ్ ।
వర్ణ్యతే మననార్థాయ మత్తోఽప్యర్థ స్థిరో భవేత్ ॥ ౪.

శ్రయః। లభేయ లబ్ధవిజ్ఞానో లక్ష్మీపతి పదద్వయమ్” ఎన్ఱు- స్వాచార్య దయాపూర్వకమాక భాష్యకారరుడైయ అఙ్గీకారత్తైప్పెఱ్ఱు లబ్ధ స్వరూపజ్ఞాననాయ్, లక్ష్మీపతియుడైయ తిరువడికళై ప్పెఱువేనాకవేణు మెన్ఱు గురుపరమ్పరాశ్రయణత్తుక్కు ప్రయోజనత్తైచ్చొల్లి; ౨॥ “మన్త్రద్వయోత్తమశ్లోకవిషయోఽర్థ ప్రదర్శకః । గురుస్నేహ దశారూఢ స్తత్త్వదీపః ప్రకాశ్యతే” ఎన్ఱు-తిరుమన్త్రమ్ ద్వయమ్ చరమశ్లోకమ్ ఇవఱ్ఱై విషయమాకవుడైత్తాయ్, ఇవఱ్ఱినుడై యవర్థత్తై వివేకిత్తు ప్రకాశిప్పిప్పతాయ్, ఆచార్యస్నేహత్తినుడైయ దశైయిల్ ముఱ్ఱినిలత్తిలే తోఱ్ఱినతాన తత్త్వదీపమెన్ఱు పేరాన రహస్యవ్యాఖ్యానమ్ ప్రకాశిప్పిక్కప్పడుకిఱతెన్ఱు కర్తవ్యమాన వస్తు నిర్దేశత్తైప్పణ్ణి; 3॥ “తత్రాఽర్థతత్త్వ మాచార్యాద్యథామతి యథాశ్రుతమ్ । వర్ణ్యతే మననార్థాయ మత్తోఽప్యర్థ స్థిరో భవేత్” ఎన్ఱు-అస్దరహస్యత్రయత్తిల్ అర్థయాథాత్మ్యమానతు శ్రోతావినుడైయ బుద్ధ్యనురూపమాక ఆచార్యముఖత్తాలుణ్డాన శ్రుతత్తైత్తప్పాతపడి శ్రుతార్థమననమ్ ప్రయోజనమాక చ్చొల్లప్పడుకిఱతు, మననమ్పణ్ణప్పట్ట వర్థమిఱే నిలైనిఱ్కుమ తెన్ఱు గ్రన్థనిర్మాణత్తినుడైయ ఆప్తత్వత్తైయుమ్ ప్రయోజనత్తైయుమ్ శొల్లిఱ్ఱాయిత్తు. ౪॥

† (పా) వివేచకః.

ఉపోద్ఘాతః.

అయం జీవాత్మా, స్వయం నిత్య నిర్మల జ్ఞానానన్దైకస్వరూపః, స్వాభావిక జ్ఞాతృత్వ కర్తృత్వ భోక్తృత్వ స్వరూపధర్మః, భగవదాయత్త స్వరూప స్థితి ప్రవృత్తికతయా తచ్ఛరీరత్వేన తదనన్యార్హ శేషత్వాదిరూప స్వాసాధారణాకారః, సర్వప్రకార తత్పారతన్త్ర్యయుక్త తద్దాస్యైకరసః, తదనుభవజనిత నిరవధికాతిశయ నిత్యానన్దయోగయోగ్యోऽపి గుణత్రయాత్మికయా క్షణక్షరణస్వభావయా తమఃప్రకృత్యనృతాऽవిద్యాద్యపరనామధేయయా అనాకలిత మూలసమ్బన్ధయా

అవతారికై.

అనన్తరమ్, వక్ష్యమాణ రహస్యఙ్గళ్, స్వరూప యాథాత్మ్యత్తై తదనురూపానుష్ఠాన ప్రకాశకఙ్గళాకైయాలే ఇవైనుడైయ ప్రవృత్తిక్కు ఉపయుక్తమాన ఆత్మస్వరూపమిరుక్కుమ్పడి ప్రథమత్తిలే యఱియవేణుమిఱే. అతావతు - నిష్కృష్టస్వరూపనాన ఇవ్వాత్మా, నిత్యనిర్మలమాన జ్ఞానానన్దఙ్గళై వడివాకవుడైయనాయ్, జ్ఞాతృత్వ కర్తృత్వ భోక్తృత్వఙ్గళాకిఱ స్వాభావిక స్వరూపధర్మఙ్గళై యుడైయనాయ్, భగవదాయత్తమాన స్వరూప స్థితి ప్రవృత్తికళై యుడైయనాకైయాలే తచ్ఛరీరత్వమడియాకవన్ద తదేకశేషత్వమ్ తదేకనియామ్యత్వమ్ తదేకధార్యత్వమాకిఱ స్వాసాధారణవేషత్తై యుడైయనాయ్, ఇప్పడి సర్వప్రకార తత్పారతన్త్ర్యయుక్తమాన తద్దాస్యత్తిలుమే ప్రీతియైయుడైయనాయ్, సర్వప్రకార పరిపూర్ణ భగవదనుభవత్తాలే జనితమాన అనవధికాతిశయమాన ఆనన్దత్తినుడైయ నిత్యప్రాప్తిక్కు యోగ్యనాయిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్, సత్త్వరజస్తమోరూపమాన గుణత్రయఙ్గళై వడివాకవుడైత్తాయ్, సర్వకాలముమ్ ప్రతిక్షణముమ్ పరిణామత్తై స్వభావమాకవుడైత్తాయ్, తమస్సు, ప్రకృతి, అనృతమ్, అవిద్యై ఎన్ఱు ఇవై ముతలాన నామాన్తరఙ్గళై యుడైత్తాయ్, ఇన్ననాళ్ ముతలెన్ఱఱియ

తిలతైలవద్దారువహ్నివద్దుర్వివేచమభివ్యాప్త్యా దురత్యయభగవద్గుణమయా తిరోహిత స్వప్రకాశః, అనాద్యజ్ఞానస్థితయా అన్యథాజ్ఞాన విపరీత జ్ఞానయుక్తః తత్కృత రాగ ద్వేషాదిదూషితః, తదుచితాని విధినిషేధవిషయాణి కర్మాణి కుర్వాణః, తదనుగుణవాసనావాసితః, తద్బలసంవర్ధిత విశృఙ్ఖల విపరీతరుచిః, తదుపచిత పుణ్యపాపరూపానాదికర్మసన్తానకృత బ్రహ్మాది సుర నర తిర్యక్ స్థావరాత్మక చతుర్విధ శరీరప్రవేశ వివశః, తత్తద్దేహాత్మాభిమానజనితాఽవర్జనీయ తాపత్రయాభిభూతః, గర్భ జన్మ బాల్య యౌవన వార్ధక మరణ నరకాది సమస్తావస్థాసు నిరన్తర వితత వివిధ నిరవధిక దుఃఖ పరిప్లుతో వర్తతే. ఏవం పరస్పర

వొణ్ణాతపడి అనాదియాన సంబన్ధత్తైయుడైత్తాన్, తిలత్తిల్ తైలమ్పోలే యుమ్, దారువిల్ అగ్నిపోలేయుమ్ పిరిక్కవరిదాన్పడి వ్యాప్తియాలే, చేతననుడైయ యత్నత్తాల్ కడక్కవరిదాన్పడి యిరుక్కిఱ భగవద్గుణమయాలే తిరోహితమాన స్వప్రకాశత్తైయుడైయనాయ్, ఇప్పడి అనాద్యజ్ఞానస్థితియాలే అన్యథాజ్ఞాన విపరీతజ్ఞానజ్గళై యుడైయనాయ్, అతడియాకవన్న రాగద్వేషాదికళాలే దూషితాన్తఃకరణనాయ్, అనుష్ఠిక్కుమ్ విధి నిషేధ విషయమాన కర్మజ్గళై ప్పణ్ణానిన్ఱుకొణ్డు తదనుగుణ వాసనైయాలే వాసితనాయ్, అవ్వాసనాబలత్తాలే వర్ధితమాయ్ తడైయఱ్ఱు క్కిడక్కిఱ విపరీతరుచియై యుడైయనాయ్, అత్తాలే తిరట్టప్పట్ట పుణ్యపాపరూపమాన అనాది కర్మప్రవాహత్తాలే యుణ్డాన దేవ తిర్యఙ్మనుష్య స్థావరాత్మకమాన చతుర్విధ శరీర ప్రవేశత్తాలే పరవశనాయ్, అవ్వో దేహజ్గళిలే ఆత్మాభిమానత్తాలే పిఱన్ద అవర్జనీయమాన తాపత్రయజ్గళాలే అభిభూతనాయ్, గర్భమ్, జన్మమ్, బాల్యమ్, యౌవనమ్, వార్ధకమ్, మరణమ్, నరకమ్, ఎన్గిఱ అవస్థాసప్తకమ్ తుడక్కమాన సమస్తావస్థైకళిలుమ్ నిరన్తరమాక ప్పరమ్బి నానావిధమ్మాన ముడివిల్లాద దుఃఖసాగరత్తిలే యమ్ముఴుకి ఉన్మత్తనైప్పోలే తన్నై ౨ మఱన్దు తిరియానిఱ్కుమ్. ఇప్పడి ఒన్ఱుక్కొన్ఱు (కార్యకారణభూతమాన

కార్యకారణభూతాऽవిద్యా కర్మ వాసనా రుచి ప్రకృతి సమ్బన్ధరూప సంసారచక్రమాపన్న మనవధిక దుఃఖజాల వ్యాకుల మాత్మాన మవలోక్య పరమకారుణికో భగవాన్ అపరిమితసౌహార్దస్వభావత్వాదవ్యాజరూపాం కృపాం తనోతి. ౧.

యథోక్తం భగవచ్ఛాస్త్రే-(౧) "ఏవం సంసృతి చక్రస్థే భ్రామ్యమాణే స్వకర్మభిః । జీవే దుఃఖాకులే విష్ణోః కృపా కాऽప్యుపజాయతే" ఇతి. తస్యైతస్య, భగవదపారకరుణామృత పరిణామరూప కటాక్షవీక్షా సన్ధుక్షిత సత్త్వోద్రేక సముత్పన్న సౌహార్దజీవిపాకస్య, బాహ్యాకుదృష్టిమతవైముఖ్యవిశిష్టస్య, నిరవధిక శిష్టపరిగ్రహాతిశయ నిగమనిష్ఠ ప్రామాణ్య విశ్వాసస్య, కర్మభాగావగత క్షయిష్ణు ఫల విరక్తస్య,

---

అవిద్యా కర్మ వాసనా రుచి ప్రకృతిసంబన్ధరూపమాయిరుక్కిఱ సంసారచక్రత్తిలే యకప్పట్టు అనవధికమాన దుఃఖజాలత్తాలే వ్యాకులనాన, ఇన్ద జీవాత్మావై ప్పార్త్తు పరమకారుణికనాన సర్వేశ్వరన్, అపరిమితమాన సౌహార్దత్తై స్వరూపమాక వుడైయనాకైయాలే, నిర్హేతుకకృపైయై ప్పణ్ణానిఱ్కిఱాన్. ౧.

" ఏవం సంసృతి చక్రస్థే భ్రామ్యమాణే స్వకర్మభిః । జీవే దుఃఖాకులే విష్ణోః కృపా కాऽప్యుపజాయతే"-ఇప్పడి సంసారచక్రస్థనాయ్, స్వకర్మజఙ్గళాలే భ్రామ్యమాణనాయ్, దుఃఖాకులనాన చేతననైక్కుఱిత్తు, సర్వవ్యాపకనాన సర్వేశ్వరనుక్కు ఒరుకృపై పిఱక్కుమెన్ఱు భగవచ్ఛాస్త్రత్తిలే శొల్లిఱ్ఱిఱతే. ఇన్ద నిర్హేతుకకృపైయినుడైయ పరిణామరూపమాన భగవత్కటాక్షత్తాలుణ్డాన విషయీకారత్తినాలే సత్త్వోద్రేకముణ్డానువు, అత్తాలే తన్నుడైయ ఉజ్జీవనత్తిలే యొరుప్పట్టు, రజస్తమఃకార్యమాన బాహ్యకుదృష్టిమతఙ్గళిల్ విముఖనాయ్, నిరవధికమాన శిష్టపరిగ్రహముడైత్తాన అపౌరుషేయమాన వేదత్తిలే నిలైనిన్ఱ ప్రామాణ్యవిశ్వాసత్తైయుడైయనాయ్, కర్మభాగత్తిలే యతి

---

(౧) అహిర్బుధ్న్య సం.

బ్రహ్మభాగ ప్రతిపన్నానన్తస్థిరఫలాఽపరిమితోదార కల్యాణైకతాన స్వరూప రూప గుణ విభవ బ్రహ్మానుభవజనిత(౧)*నిరస్తాతిశయాహ్లాద సుఖభావైకలక్షణ పరమ పురుషార్థప్రవృద్ధాభిలాషస్య, తత్ప్రాప్త్యుపాయ జిజ్ఞాసయా సత్సన్తాన ప్రసూత సదాచారయుక్త పరమశ్రోత్రియ బ్రహ్మనిష్ఠ వేదవిదగ్రేసర సదాచార్యచరణయుగళం విధివదుపసన్నస్య, కస్యచిచ్చేతనస్య, తదుపదేష్టవ్య తత్త్వహిత యాథాత్మ్య ప్రకాశకత్వాత్ రహస్యత్రయం జ్ఞాతవ్యమ్. ౨.

తత్ర-తత్త్వరూప స్వరూపయాథాత్మ్య ప్రకాశకో మూల మన్త్రః, హితరూప స్వరూపానుష్ఠాన ప్రకాశకం ద్వయమ్, అస్మిన్ననుష్ఠానే శరణ్యాభిమతిప్రకాశక శ్చరమశ్లోకః. ౩.

యప్పట్ట ఉయిష్టఫలఙ్గళిల్ విరక్తనాయ్, బ్రహ్మభాగత్తిలే ప్రతిపన్నమాయ్ అనన్తస్థిరఫలమాయ్ అపరిమితోదారకల్యాణైకతానమాన స్వరూప రూప గుణ విభవఙ్గళై యుడైయ బ్రహ్మానుభవత్తాలే జనితమాయ్ * నిరస్తాతిశయాహ్లాద సుఖభావైకలక్షణమాన పరమపురుషార్థత్తిలే ప్రవృద్ధమాన అభిలాషత్తైయుడైయనాన, అన్దపురుషార్థ ప్రాప్త్యుపాయత్తై యఱియవేణ్డుమ్ ఇచ్ఛైయాలే, సత్సన్తాన ప్రసూతనాన సదాచారయుక్తనాయ్ పరమశ్రోత్రియనాన బ్రహ్మనిష్ఠనాన వేదవిదగ్రేసరనాన సదాచార్యనుడైయ చరణఙ్గళై శాస్త్రోక్తమాగ ఉపసేయిత్తే భక్తి శ్రద్ధైకళోడే ఆశ్రయిత్తాన ఒరుచేతననుక్కు, అవ్వాచార్యనాలే ఉపదేశిక్కప్పడుమతాన తత్త్వహితఙ్గళినుడైయ యాథాత్మ్యత్తై ప్రకాశిప్పిక్కైయాలే రహస్యత్రయముమ్ జ్ఞాతవ్యమ్. ౨.

(తత్రేతి) తత్త్వరూపమాన స్వరూపయాథాత్మ్యత్తై త్తిరుమన్త్రమ్ ప్రకాశిప్పిక్కిఱతు; హితరూపమాన స్వరూపానురూపానుష్ఠానత్తై ద్వయమ్ ప్రకాశిప్పిక్కిఱతు; హితానుష్ఠానమ్ శరణ్యనుక్కు అభిమతమెన్నుమిడత్తై చరమశ్లోకమ్ ప్రకాశిప్పిక్కిఱతు. ౩.

(౧) వి-పు-౬-౫-౫౯.

అస్యాఽపి హితవిషయత్వాత్ తత్త్వహితపరం రహస్యత్రయమిత్యుక్తమ్. నను - స్వరూపానుష్ఠానస్య స్వతశ్శరణ్యాభిమతత్వాత్ తదర్థం శ్లోకస్య పృథగుపాదానం నిష్ప్రయోజనమితి.

నైవమ్;— ౭.

హితరూపానుష్ఠానం భక్తిః ప్రపత్తిశ్చేతి ద్వివిధమ్, అత్ర భక్తౌ, (౧) "తేషాం సతతయుక్తానాం భజతాం ప్రీతిపూర్వకమ్। దదామి బుద్ధియోగం తం యేన మాముపయాన్తి తే॥ తేషామేవానుకమ్పార్థమహమజ్ఞానజం తమః। నాశయామ్యాత్మభావస్థో జ్ఞానదీపేన భాస్వతా" ఇతి వ్యవసాయాత్మక బుద్ధ్యుత్పాదన తద్విరోధి సన్త

(అస్యేతి) ఇతువుమ్ హితపరమాకైయాలే తత్త్వహితపరమ్ రహస్యత్రయమెన్ఱు శొల్లప్పట్టతు. స్వరూపానురూపమాన వనుష్ఠానమ్ స్వతఏవ శరణ్యనుక్కు అభిమతమాకైయాలే అతఱ్కాక శ్లోకత్తైత్తనిత్తెడుక్కిఱతుక్కు ప్రయోజనమిల్లైయే యెన్నిల్; ౮.

అప్పడియన్ఱు; —

హితరూపమాన వనుష్ఠానమ్ భక్తిరూపమాయుమ్ ప్రపత్తిరూపమాయుమ్ ఇరణ్డుపడిప్పట్టిరుక్కుమ్; అతిల్ - భక్తియిల్, "తేషాం సతతయుక్తానాం భజతాం ప్రీతిపూర్వకమ్। దదామి బుద్ధియోగం తం యేన మాముపయాన్తి తే॥ తేషామేవాఽనుకమ్పార్థమహమజ్ఞానజం తమః। నాశయామ్యాత్మభావస్థో జ్ఞానదీపేన భాస్వతా" ఎన్ఱు-ఎన్ఱుమొక్క ప్రాప్తియైయాశైప్పట్టు ప్రీతిపూర్వకమాక భజిత్తుప్పోరుమవర్కళుక్కు, ఎన్నై యాతొరుబుద్ధియోగత్తాలే పెఱువార్కళ్, అన్ద వ్యవసాయయోగత్తై ప్పణ్ణిక్కొడుక్కిఱేనెన్ఱుమ్, అవర్కళుక్కే ఇన్దబుద్ధియుదిక్కైక్కు ఉప్పాన కృపై పణ్ణువేన్, అతుక్కు విరోధియాన అజ్ఞానకార్యమాయిరుక్కిఱ ఆన్తరమాన తమస్సై, ఇవర్కళ్ నెఞ్జుక్కుళ్ళే నిన్ఱు, ఒళివిడుకిఱ జ్ఞానదీపత్తాలే నశిప్పియానిఱ్పనెన్ఱుమ్,

(౧) గీతా-౧౦-౧౦.

మస నిబన్ధనద్వారేణ సాహాయ్యకమఙ్గం భగవతైవోక్తమ్; ప్రపత్తౌతు, (౧) "సర్వపాపేభ్యో మోక్షయిష్యామి" ఇతి ప్రాప్తివిరోధి సర్వపాపవిమోచనస్య స్వయంకర్తృత్వవచనాత్ అస్య శరణ్యాభిమతతమత్వం సుస్పష్టమ్; అతః శ్లోకస్య ప్రకృతోపాదానం సప్రయోజనమ్. తస్మాత్తత్త్వహితార్థపరతయా రహస్యత్రయం జ్ఞాతవ్య మితి సిద్ధమ్. ౫.

సప్రకారస్వరూపోక్తిసామర్థ్యాన్మనుమన్త్రితః।
తత్త్వస్వరూపయాథాత్మ్యం వక్ష్యతే తత్త్వదర్శిభిః॥

భజనత్తుక్కు సహకారియామళవుమ్ భగవాన్ తన్నాలేయరుళిచ్చెయ్యప్పట్టతు; ప్రపత్తియిల్, "సర్వపాపేభ్యో మోక్షయిష్యామి" ఎన్ఱు ప్రాప్తివిరోధి సర్వపాపఙ్గళిల్ నిన్ఱుమ్ నానే యున్నై విడువిక్కక్కడవే నెన్ఱు తానే కర్తావాకవరుళిచ్చెయ్‌కైయాలే ఇప్ప్రపత్త్యనుష్ఠానమ్ శరణ్యాభిమతతమమెన్నుమిడమ్ సుస్పష్టమ్, ఇన్ద అతిశయత్తై ప్రకాశిప్పిక్కైక్కాక శ్లోకత్తైత్తనిత్తెడుత్తవిడమ్ సప్రయోజనమ్. ఆకైయాలే తత్త్వహితమిరణ్డుక్కుమాక రహస్యత్రయముమ్ జ్ఞాతవ్యమెన్నుమిడమ్ సిద్ధమ్. ౫.

ఆనాల్, స్వరూపయాథాత్మ్యప్రతిపాదనమూలమన్త్రమ్ తత్త్వపరమానపడి యెన్నెన్నిల్; "సప్రకారస్వరూపోక్తిసామర్థ్యాన్మనుమన్త్రితః। తత్త్వస్వరూపయాథాత్మ్యం వక్ష్యతే తత్త్వదర్శిభిః" ఎన్ఱు స్వరూపత్తై సప్రకారమాక ప్రకాశిప్పిక్కుమ్ సామర్థ్యత్తాలే తత్త్వత్తినుడైయ స్వరూపయాథాత్మ్యముమ్, తత్త్వదర్శికళాలే మూలమన్త్రముఖత్తాలే శొల్లప్పడానిన్ఱతు. ఆకైయిలే ఇమ్మన్త్రత్తై స్వరూపప్రధానమాకవుమ్ ప్రాప్యప్రధానమాకవుమ్ ఆచార్యర్కళ్ ప్రసాదిక్కుఅతు. (౨) "తత్త్వజ్ఞమయసి" ఎన్గిఱ ప్రకారత్తాలే తత్త్వమావతు ప్రాప్యమిఱే; స్వరూపావిర్భావమ్ పురుషార్థమాకైయాలే స్వరూపతత్త్వఙ్గళిరణ్డుమ్ శేర త్తట్టిలా.

(౧) గీతా-౧౮-౬౬.

తత్ర-స్వరూపయాథాత్మ్యపరో మూలమన్త్రః. (౧) "అనన్తా వై భగవన్మన్త్రాః" ఇతి వేదాన్తోదిత సకల భగవన్మన్త్రోత్కృష్టతయా, (౨) "నారాయణాయ విద్మహే వాసుదేవాయ ధీమహి। తన్నో విష్ణుః ప్రచోదయాత్" ఇతి విష్ణుగాయత్ర్యా ప్రతిపాదిత వ్యాపకభగవన్మన్త్రత్రయే ప్రథమోపాత్తత్వాత్, అర్థసంపత్త్యా చ మన్త్రాన్తరోత్కృష్టతమ ఇత్యవగమ్యతే. ౬.

తత్ర గాయత్ర్యాం మన్త్రత్రయప్రధానభూత నామత్రయోపాదానం తేషాం కృత్స్నవేదాన్తప్రవర్తనార్థమ్. వ్యాప్య వ్యాపక తద్గుణ వ్యాప్తిప్రకార తత్ఫలాని సమస్తార్థాభిధాయితయా, వ్యాప్త్య

అవ్విడత్తిల్, స్వరూపయాథాత్మ్యపరమాన ఇన్ద మూలమన్త్రమ్ "అనన్తా వై భగవన్మన్త్రాః" ఎన్ఱు-వేదాన్తత్తిల్ శొల్లప్పట్ట అసంఖ్యాతమాన భగవన్మన్త్రఙ్గళిల్ వైత్తుక్కొణ్డు, "నారాయణాయ విద్మహే వాసుదేవాయ ధీమహి। తన్నో విష్ణుః ప్రచోదయాత్" ఎన్ఱు విష్ణుగాయత్రియిలే శొల్లప్పట్ట వ్యాపకమన్త్రత్రయత్తిలే ప్రథమోపాత్తమాకైయాలుమ్, అర్థపూర్త్తినిబన్ధనమాన అతిశయముణ్డాకైయాలుమ్, సర్వమన్త్రఙ్గళిలుమ్ ఉత్కృష్టతమమాయిరుక్కుమ్.

ఇన్ద విష్ణుగాయత్రియిల్ నారాయణ వాసుదేవ విష్ణుశబ్దఙ్గళానవై, అన్ద మన్త్రత్రయత్తుక్కు ప్రధానభూత నామత్రయఙ్గళాకైయాలే, సాధారణ ప్రణవనమస్సుక్కళోడేకూడిన మన్త్రత్రయత్తుక్కు ముపలక్షణమాకక్కడవతు. ఇన్ద ప్రథమోపాత్తమాన తిరుమన్త్రత్తుక్కు అర్థపూర్త్తియాల్ వన్ద వతిశయమేతెన్నిల్, వ్యాప్యస్వరూపత్తైయుమ్, వ్యాపకస్వరూపత్తైయుమ్, వ్యాపకగుణత్తైయుమ్, వ్యాప్తిప్రకారత్తైయుమ్, వ్యాప్తిఫలత్తైయుమ్ శాబ్దమాకచ్ చొల్లుకైయాలే, వ్యాప్యత్తినుడైయ సిద్ధిక్కాక సర్వశబ్దత్తై అధ్యాహరిత్తుమ్, వ్యాపకగుణసిద్ధిక్కాక భగవచ్ఛబ్దత్తై కూట్టిక్కొణ్డుమ్ శొల్లుమ్పడియాన తిరువ్యాపకాన్తర

(౧)　(౨) విష్ణుగాయత్రీ.

ధ్యాహారాధిసాపేక్షాత్ ద్వాదశాక్షరాత్, వ్యాపకత్వమాత్రప్రకాశకాత్ షడక్షరాచ్చాఽస్యాఽర్థసంపత్తిరవిగీతా. ౭.

కిఞ్చ - (౧) "పురా జన్మాన్తరే తాత ద్వాదశాక్షరసంజ్ఞకః। మన్త్రోఽభ్యస్తో మహాప్రాజ్ఞ తత్ప్రభావాన్మహో భవాన్॥ శ్రూయతాం కాలదణ్డోఽయం కామాదీనాంచ సత్తమ। పాపానాంచైవ రోగాణాం వివిధస్య భయస్యచ॥ నమోనారాయణాయేతి ప్రణవేన సమన్వితః। హృది తిష్ఠతు తే నిత్యం వాచి నిత్యం భవత్వితి" ఇతి - జన్మాన్తరేష్వపి చిరకాలాభ్యస్త ద్వాదశాక్షరఫలత్వేన శ్రీమదష్టాక్షరమన్త్ర తదర్థాధిగమవచనాత్ అస్యాఽధికతమత్వం సుస్పష్టమ్. ౮.

త్తిలుమ్, వ్యాపకత్వమాత్రత్తైయే కాట్టుమ్ అల్లాతతొర్త్తైయుమ్ కాట్టాత షడక్షరత్తిలుమ్ కాట్టిల్ అర్థపూర్త్తి నిబన్ధనమాన వతిశయమ్ తిరుమన్త్రత్తుక్కు సుస్పష్టమ్. ౭.

ఇన్నముమ్, "పురా జన్మాన్తరే తాత ద్వాదశాక్షరసంజ్ఞకః। మన్త్రోఽభ్యస్తో మహాప్రాజ్ఞ తత్ప్రభావాన్మహో భవాన్। శ్రూయతాం కాలదణ్డోఽయం కామాదీనాంచ సత్తమ। పాపానాంచైవ రోగాణాం వివిధస్య భయస్యచ।నమోనారాయణాయేతి ప్రణవేన సమన్వితః॥ హృది తిష్ఠతు తే నిత్యం వాచి నిత్యం భవత్వితి" ఎన్ఱు-మున్బుజన్మాన్తరత్తిలే తిరుద్వాదశాక్షరమెన్ఱు పేరాన తిరుమన్త్రత్తై అభ్యసిక్కప్పట్టు అతినుడైయ ప్రభావత్తైప్పిన్ శెల్లుకైయాలే, కామక్రోధాదికళాన ఆత్మరోగఙ్గళుక్కుమ్ సమస్తపాపఙ్గళుక్కుమ్ సాంసారిక సకల భయత్తుక్కుమ్, కాలదణ్డమ్మాలే వినాశకమాన తిరువష్టాక్షర రూపమాన మూలమన్త్రత్తైక్ కేట్కప్పట్టు, ఇతినుడైయ అర్థానుసన్ధానరూపత్తాలే నెఞ్జిలేయుమ్, శబ్దోచ్చారణముఖత్తాలే వాక్కిలేయుమ్, నిత్యమాక వెన్ఱు ఉపదేశిక్కైయాలే, తిరుద్వాదశాక్షరాభ్యాసఫలమాక తిరువష్టాక్షరత్తినుడైయ లాభత్తైచ్చొల్లుకైయాలే, ఇతినుడైయ అధికతమత్వమ్ సుస్పష్టమ్. ౮.

---

(౧) (౨)

అపిచ-(౧) “భూతోర్ధ్వబాహురద్యాత్ర సత్యపూర్వం బ్రవీమి వః। హే పుత్ర శిష్యాః శృణుత నమన్త్రోఽష్టాక్షరాత్పరః” (౨) “యథా సర్వేషు దేవేషు నాఽస్తి నారాయణాత్పరః। తథా సర్వేషు మన్త్రేషు నాఽస్తి చాఽష్టాక్షరాత్పరః” (౩) భగవానేషః సాక్షాన్నారాయణ స్స్వయమ్। అష్టాక్షరస్వము-ఖేషు ప్రవర్తతే” (౪) “సర్వవేదాన్తసారార్థస్సంసారార్ణవతారకః। గతిరష్టాక్షరో నృణామపునర్భవకాఙ్క్షిణామ్” (౫) “ఋచో యజూంషి సామాని తథైవాఽథర్వణానిచ। సర్వమష్టాక్షరాన్తస్థం యచ్చాన్యదపి

అతుక్కు-మేలే, “భూతోర్ధ్వబాహురద్య” ఎన్ఱు-పుత్రశిష్యర్కళైక్కుత్తిరుక్కైయెడుత్తు శపథపూర్వకమాక చ్చొల్లుకిఱ్ఱ, తిరువష్టాక్షరత్తిత్కాట్టిల్ పరమాయిరుప్పతొరు మన్త్రమిల్లై ఎన్ఱుమ్; “యథా సర్వేషు దేవేషు నాస్తి నారాయణాత్పరః”-యాతొరుపడి సర్వదేవర్కళిలుమ్ వైత్తుక్కొణ్డు నారాయణనిత్కాట్టిల్ పరనిల్లై, “తథా సర్వేషు మన్త్రేషు నాస్తిచాష్టాక్షరాత్పరః” - అప్పడియే మన్త్రఙ్గళిలుమ్ వైత్తుక్కొణ్డు తిరువష్టాక్షరత్తిత్కాట్టిల్ పరమిల్లై ఎన్ఱుమ్; “వ్యక్తంహి భగవానేష సాక్షాన్నారాయణ స్స్వయమ్। అష్టాక్షరస్వరూపేణ ముఖేషు పరివర్తతే” ఎన్ఱు-సమస్త కల్యాణగుణాత్మకనాన సాక్షాన్నారాయణన్దానే వ్యక్తమాయ్క్కొణ్డు అష్టాక్షరమాకియ వడివోడే ఎల్లార్ ముఖఙ్గళిలుమ్ వర్తియానిన్ఱానెన్ఱుమ్; “సర్వవేదాన్తసారార్థస్సంసారార్ణవతారకః। గతిరష్టాక్షరోనృణామపునర్భవకాఙ్క్షిణామ్” ఎన్ఱు-సర్వవేదాన్తఙ్గళిలుమ్ సారమాన అర్థమాయ్, సంసారమాకియ కడలైక్కడత్తువతుమాన తిరువష్టాక్షరమ్ మోక్షాకాఙ్క్షికళాన పురుషర్కళుక్కు ప్పుకలిడమెన్ఱుమ్; “ఋచోయజూంషిసామాని తథైవాఽథర్వణానిచ। సర్వ మష్టాక్షరాన్తస్థం యచ్చాన్యదపి వాఙ్మయమ్” ఎన్ఱు-ఋక్కుక్కళుమ్ యజుస్సుక్కళుమ్ సామఙ్గళుమ్ అప్పడియే అథర్వణ

---

(౧)   (౨)   (౩)   (౪)   (౫)

వాఙ్మయమ్" (౧) "త్రయో వేదాః షడఙ్గాని ఛన్దాంసి వివిధాః స్వ
రాః। సర్వమష్టాక్షరాన్తస్థం యచ్చాఽన్యదపి వాఙ్మయమ్" (౨) "ఐహ
లౌకికమైశ్వర్యం స్వర్గాద్యం పారలౌకికమ్। కైవల్యం భగవన్తం చ మ
న్త్రోఽయం సాధయిష్యతి" (౩) "కిం తత్ర బహుభిర్మన్త్రైః కిం తత్ర
బహుభిర్వ్రతైః। నమో నారాయణాయేతి మన్త్రః సర్వార్థసాధకః"
(౪) "నమో నారాయణాయేతి యో విద్యాద్బ్రహ్మ శాశ్వతమ్।

ఙ్గళుమ్ మఱ్ఱుముణ్డాన శబ్దవికారఙ్గళుమెల్లామ్ ఇవ్వష్టాక్షరత్తుక్కుళ్ళే ఎన్ఱుమ్; "త్రయో వేదాః షడఙ్గాని ఛన్దాంసి వివిధాస్స్వరాః। సర్వమష్టాక్షరాన్తస్థమ్ యచ్చాన్యదపి వాఙ్మయమ్" ఎన్ఱు - ఋగ్యజుస్సామరూపమాన మూన్ఱు వేదఙ్గళుమ్, శిక్షా, వ్యాకరణ, నిరుక్త, ఛన్దోవిచితి, కల్పసూత్ర, జ్యోతిశ్శాస్త్రమెన్ఱు శొల్లప్పడుకిఱ అఙ్గఙ్గళాఱుమ్, అనుష్టుప్, త్రిష్టుప్, జగతీ, గాయత్రీ, ఎన్ఱు శొల్లప్పడుకిఱ ఛన్దస్సుక్కళుమ్, ఉదాత్త, అనుదాత్త, స్వరిత, ప్రచయఙ్గళెన్ఱు శొల్లప్పడుకిఱ నానావిధఙ్గళాన స్వరఙ్గళుమ్, మఱ్ఱుమ్ న్యాయ, మీమాంసా, ధర్మశాస్త్ర, ఇతిహాస, పురాణఙ్గళెన్ఱు శొల్లప్పడుకిఱ శబ్దవికారఙ్గళుమెల్లామష్టాక్షరస్థమెన్ఱుమ్; "ఐహలౌకికమైశ్వర్యం స్వర్గాద్యం పారలౌకికమ్। కైవల్యం భగవన్తం చ మన్త్రోఽయం సాధయిష్యతి" ఎన్ఱు-పుత్రపశ్వన్నాదిరూపమాన ఇహలోకైశ్వర్యత్తైయుమ్, స్వర్గానుభవమ్ ముతలాక బ్రహ్మపదమీఱాన పరలోకైశ్వర్యత్తైయుమ్, ఆత్మానుభవమాత్రమాన కైవల్యత్తైయుమ్, నిరతిశయానన్దరూపమాన భగవదనుభవత్తైయుమ్ ఇమ్మన్త్రమ్ సాధిత్తుక్కొడుక్కుమెన్ఱుమ్; "కిం తత్రబహుభిర్మన్త్రైః కిం తత్రబహుభిర్వ్రతైః। నమోనారాయణాయేతిమన్త్రస్సర్వార్థసాధకః" ఎన్ఱు-తిరుమన్త్రమానతు సర్వార్థత్తైయుమ్ సాధిత్తుక్కొడానిఱ్కుమ్, అతుక్కాయిరానిఱ్క అనేక మన్త్రఙ్గళాలే ఎన్న ప్రయోజనముణ్డెన్ఱుమ్; "నమోనారాయణాయేతి యో విద్యాద్బ్రహ్మశాశ్వ

---

(౧) (౨) (౩) (౪)

అన్తకాలే జపన్నేతి తద్విష్ణోః పరమం పదమ్" (౧) "యత్రాఽష్టాక్షరసంసిద్ధో మహాభాగో మహీయతే। న తత్ర సఞ్చరిష్యన్తి వ్యాధి దుర్భిక్షతస్కరాః" (౨) "ఆసీనావా శయానావా తిష్ఠన్తో యత్ర కుత్ర వా। నమో నారాయణాయేతి మన్త్రైకశరణా వయమ్" (3) "చతురన్తాం భువం భోక్తుం ప్రాప్తుం వాఽమరరాజతామ్। అష్టాక్షరో హ్యుపాయ స్స్యాత్ త్రివర్గస్యతు కింపునః" (౪) "బహవో హి మహాత్మా

తమ్। అన్తకాలే జపన్నేతి తద్విష్ణోః పరమంపదమ్" ఎన్ఱు-శాశ్వతబ్రహ్మరూపియాన సర్వేశ్వరనై యడైన్ద పురుషన్ అన్తిమకాలత్తిలే తిరుమన్త్రత్తై జపిత్తవళవిలే పరమపదత్తై ప్రాపిక్కుమెన్ఱుమ్; "యత్రాష్టాక్షరసంసిద్ధో మహాభాగో మహీయతే। న తత్ర సఞ్చరిష్యన్తి వ్యాధి దుర్భిక్షతస్కరాః" ఎన్ఱు-యాదొరు ప్రదేశత్తిల్ తిరుమన్త్రత్తిలే అర్థజ్ఞానరూపమాన సమ్యక్సిద్ధియైయుడైయ బహుభాగ్యాధికన్ తన్నుడైయ జ్ఞానమాహాత్మ్యమ్ తోన్ఱుమ్పడి సత్కృతనాయిరుక్కిఱాన్, అద్దేశత్తిలే, తృతీయపదసిద్ధమాన భగవదేకభోగ్యత్వవిరోధియాన విషయాన్తరరుచియాకిఱ వ్యాధియుమ్, మధ్యమపదార్థమాన భగవదేకరక్ష్యత్వవిరోధియాన అర్థతృష్ణారూపదుర్భిక్షముమ్, ప్రథమపదార్థమాన భగవదేకశేషత్వవిరోధియాన ఆత్మాపహారమాకిఱ తస్కరముమ్ సఞ్చరియాదక్క-డవతల్లవెన్ఱుమ్; "ఆసీనావా శయానావా తిష్ఠన్తో యత్రకుత్రవా। నమో నారాయణాయేతి మన్త్రైకశరణా వయమ్" ఎన్ఱు-ఇరుక్కిలుమామ్, కిడక్కిలుమామ్, ఏతేనుమొరిడత్తిలే నిఱ్కిలుమామ్, ప్రాఙ్ముఖత్వాదినియమరహితమాక తిరుమన్త్రమే నమక్కు త్రాణమెన్ఱుమ్; "చతురన్తాం భువంభోక్తుం ప్రాప్తుంవాఽమరరాజతామ్। అష్టాక్షరో హ్యుపాయస్స్యాత్ త్రివర్గస్యతు కింపునః" ఎన్ఱు-చతుస్సాగరపర్యన్తైయాన భూమియై భుజిక్కైక్కుమ్, దేవర్కళుక్కు నిర్వాహకనాన ఇన్ద్రాదిపదత్తై ప్రాపిక్కైక్కుమిమ్మన్త్రముపాయమామ్, ధర్మార్థకామరూపమాన త్రివర్గత్తుక్కు-

---

(౧) (౨) (3) (౪)

నో మునయస్సనకాదయః। అష్టాక్షరం సమాశ్రిత్య తజ్జగ్ముర్వైష్ణవం పదమ్" (౧) "ఆయుష్యం ధనపుత్రాంశ్చ బహూ విద్యాం మహద్యశః। ధర్మార్థ కామ మోక్షాంశ్చ లభతే జపకృన్నరః" (౨) "మన్త్రాణాం పరమో మన్త్రో దైవతానాంచ దైవతమ్। గుహ్యానాం పరమం గుహ్యమోఙ్కారాద్యక్షరాత్మకమ్" (౩) "ఋచో యజూంషి సామాని యోఽధీతేఽసకృద్ద్విజః। సకృదష్టాక్షరం జప్త్వా ఫలం తస్య సమశ్నుతే" (౪) "గురురప్యఖిలః పాపైః జన్మాన్తరకృతోఽపివా। అష్టా

సాధనమాకై ఒరుపాముళోవెన్నుమ్; "బహవో హి మహాత్మానో మునయస్సనకాదయః। అష్టాక్షరం సమాశ్రిత్య తజ్జగ్ముర్వైష్ణవం పదమ్" ఎన్ఱు-మహాత్మాక్కళాన సనకాదికళ్ పలరుమ్ తిరువష్టాక్షరత్తైప్పఱ్ఱి పరమపదత్తైయడైన్దార్కళెన్నుమ్; "ఆయుష్యం ధనపుత్రాంశ్చ బహువిద్యాం మహద్యశః। ధర్మార్థకామమోక్షాంశ్చ లభతే జపకృన్నరః" ఎన్ఱు-ఇమ్మన్త్రత్తైజపిక్కుమ్ పురుషన్ ఆయుస్సైయుమ్, ధనత్తైయుమ్, పుత్రర్కళైయుమ్, బహుళమాకప్పెఱ్ఱుమ్, విద్యైయైయుమ్, పెరియ యశస్సైయుమ్ పెఱ్ఱుమ్, ధర్మార్థకామమోక్షఙ్గళైయుమ్ పెఱువనెన్నుమ్; "మన్త్రాణాం పరమో మన్త్రః దైవతానాంచ దైవతమ్। గుహ్యానాంపరమంగుహ్యమోఙ్కారాద్యక్షరాత్మకమ్" ఎన్ఱు-మన్త్రఙ్గళుక్కెల్లామ్ పరమమాన మన్త్రమాయ్, దైవఙ్గళుక్కెల్లామ్ పరమమాన దైవతమాయ్, మఱ్ఱైక్కవేణ్డుమ్ రహస్యఙ్గళుక్కెల్లాముత్తమమాన గుహ్యమాయ్, పావనఙ్గళుక్కుమ్ పరమపావనముమాయిరుప్పతు సనాతనమాన మూలమన్త్రమెన్నుమ్; "ఋచో యజూంషి సామాని యోఽధీతేఽసకృద్ద్విజః। సకృదష్టాక్షరం జప్త్వా ఫలం తస్య సమశ్నుతే" ఎన్ఱు- ఋగ్యజుస్సామఙ్గళై నెడు పలకాలుమ్ పారాయణమ్ పణ్ణుకిఱవన్ యాతొరువన్, అవనుడైయ ఫలత్తై ఒరుకాల్ తిరుమన్త్రత్తై ఉచ్చరిత్తు ప్పెఱలామెన్నుమ్; "గురురప్యఖిలః పాపైః జన్మాన్తరకృతోఽపివా। అష్టాక్షరజపేనైవ క్షీయతే నాఽత్ర సంశయః"

(౧) (౨) (౩) (౪)

క్షరజపేనైవ క్రియతేనాఽత్ర సంశయః" (౧) "ప్రాణేషు క్రియమాణేషు బుద్ధ్యా నిర్గతమోహయా। జపన్నష్టాక్షరం యాతి తద్విష్ణోః పరమం పదమ్" (౨) "అపురశ్చరణస్యాఽపి నిత్యం జప్తుర్మహాత్మనః। సమస్తకామసంసిద్ధి ర్భక్తస్య భవతి ధ్రువమ్" (౩) "భగవత్ప్రీతినిష్ఠానాం నపురశ్చరణంభవేత్ । నాఽనుకూల్యంననక్షత్రపరీక్షాచ విశేషతః" (౪) "నాఽస్తి నక్షత్రసమ్బన్ధో ననిమిత్తపరీక్షణమ్। శ్రద్ధైవ కారణం పుంసా మష్టాక్షరపరిగ్రహే" ఇత్యాదిభిః ప్రమాణశ్తై

ఎన్ఱు-ఎల్లాప్పాపముమ్ కనత్తిరుక్కుమేయాకిలుమ్; జన్మాన్తరే పణ్ణప్పట్టతేయాకిలుమ్, తిరువష్టాక్షరత్తినుడైయ ఉచ్చారణమాత్రత్తిలే నశియానిఱ్కుమ్, ఇతిల్ సన్దేహమిల్లై యెన్ఱుమ్; "ప్రాణేషు క్రియమాణేషు బుద్ధ్యా నిర్గతమోహయా।జపన్నష్టాక్షరం యాతి తద్విష్ణోః పరమంపదమ్" ఎన్ఱు - ప్రాణన్గళ్ ఉయిక్కుమ వళవిలే తెళిన్దనెఞ్జోడే తిరువష్టాక్షరత్తై జపిక్కుమవన్, అన్త ఉచ్చారణకాలన్దన్నిలే పరమపదత్తైప్పెఱానిఱ్కుమెన్ఱుమ్; "అపురశ్చరణస్యాపి నిత్యం జప్తుర్మహాత్మనః। సమస్తకామసంసిద్ధి ర్భక్తస్య భవతి ధ్రువమ్" ఎన్ఱు- దీక్షాది పురశ్చరణఙ్గళ్ పణ్ణిఱ్ఱిలనేయాకిలుమ్, భక్తనాయ్, నిత్యమ్ ఇతై జపమ్పణ్ణుమ్ మహాత్మావుక్కు అఱుతియాక ఎల్లా అభీష్టఙ్గళుమ్ సిద్ధిక్కుమెన్ఱుమ్; "భగవత్ప్రీతినిష్ఠానాం నపురశ్చరణం భవేత్ "ఎన్ఱు-భగవత్ప్రీతియిలే నిఱ్కుమవర్కళుక్కు పురశ్చరణముమ్ వేణ్డువతిల్లై యెన్ఱుమ్, "నాఽనుకూల్యం ననక్షత్రపరీక్షాచవిశేషతః" ఎన్ఱు - మన్త్రత్తుక్కు †పొరుత్తమ్పార్క్కవుమ్ విశేషిత్తు వేణ్డువతిల్లైయెన్ఱుమ్; "నాస్తి నక్షత్రసంబన్ధో ననిమిత్తపరీక్షణమ్। శ్రద్ధైవ కారణంపుంసామష్టాక్షరపరిగ్రహే" ఎన్ఱు - తిరువష్టాక్షరత్తై ప్పరిగ్రహిక్కుమిడత్తిల్, నాళ్ పొరుత్తముమ్ నిమిత్తమ్ పార్క్కైయుమ్ హేతువల్ల, శ్రద్ధైయొ

(౧)   (౨)   (౩)   (౪)

† "అనుకూల్యముమ్, నాళ్" ఎన్ఱు ఇఙ్గేయక్కవేణుమ్.

స్సర్వప్రకారోత్కర్షః ప్రసాధ్యతే. ఏవం శ్రుతి స్మృతీతిహాసపురాణాది పరిగ్రహాధీనమస్య మాహాత్మ్యం ప్రదర్శితమ్. ౯.

అన్యమన్త్రస్యాఽవతారప్రకారాదప్యధికతమత్వమభివ్యక్తమ్. తథాహి - శ్రీబదరికాశ్రమే పరమర్షిసఙ్ఘమధ్యే ధర్మదేవతాసూనుత్వమాపన్న స్సర్వాన్తర్యామీ ప్రతిపాద్యదేవతాత్వేనాఽవస్థితః పరమాత్మా నారాయణ స్స్వయమేవ ఋషిర్భూత్వా లోకే శిష్యాచార్యక్రమం వ్యుత్పాదయితుకామస్స్వాంశభూతాయ నరాయ శిష్యాయ శ్రీమదష్టాక్షరంమన్త్రముపదిష్టవానితి. ౧౦.

అత స్సర్వమన్త్రోత్కృష్టతమోఽయమేవ మన్త్ర స్సర్వాధికారిణామాత్మోజ్జీవనార్థమనుసన్ధేయఇతి విజ్ఞాయతే. ౧౧.

న్ఱుమే కారణమాక వేణ్డువతెన్ఱుమ్; ఇప్పడి ఇతు ముతలాన ప్రమాణశతఙ్గళాలే ఇమ్మన్త్రత్తుక్కు సర్వప్రకారత్తాలుముణ్డాన ఉత్కర్షమ్ ప్రతిపాదిక్కప్పడానిన్ఱతు. ఇప్పడి శ్రుతిస్మృతీతిహాస పురాణఙ్గళ్ తుడక్కమాన ప్రమాణపరిగ్రహముడైయాయుళ్ళ ఇతినుడైయ మాహాత్మ్యమానతు పరక్కచ్చొల్లప్పట్టతు. ౯.

మేలుమ్, ఇమ్మన్త్రత్తినుడైయ అవతారప్రకారత్తాలుమ్ అధికతమత్వమానతు మికవుమ్ వ్యక్తమాయిరుక్కుమ్. అతావతు- శ్రీబదరికాశ్రమత్తిలే పరమర్షి సఙ్ఘమధ్యత్తిలే, ధర్మదేవతైక్కు మకనాయ్ వన్దవతరిత్త నారాయణనానవన్, సర్వాన్తర్యామియాయ్ పరమాత్మావానతానే ఇతుక్కుఋషియుమ్ దేవతైయుమాయ్క్కొణ్డు, లోకత్తిలే శిష్యాచార్యక్రమత్తై వ్యుత్పత్తిపణ్ణువిక్కైక్కాక, తనక్కు అంశభూతనాన నరనై శిష్యనాకవవతరిప్పిత్తు తానేఆచార్యనుమాయ్ ఇమ్మన్త్రత్తై ఉపదేశిత్తరుళినాన్. ౧౦.

ఇప్పడి బహుముఖమాన వైలక్షణ్యత్తైయుడైత్తాన తిరుమన్త్రమే సర్వాధికారికళుక్కుమ్ ఆత్మోజ్జీవనార్థమాక వనుసన్ధేయమెన్ఱఱియప్పడానిన్ఱతు. ౧౧.

అస్యాఽష్టాక్షరత్వం పదత్రయాత్మకత్వం పదక్రమనీతిశ్చ శ్రుతిస్మృతిభ్యామభిధీయతే. తత్ర తావచ్ఛ్రుతిః - (౧) "ఓమిత్యేకాక్షరమ్। నమ ఇతి ద్వే అక్షరే। నారాయణాయేతి పఞ్చాక్షరాణి। ఇత్యష్టాక్షరం ఛన్దసా గాయత్రీచేతి" (౨) "ఓమిత్యగ్రేవ్యాహరేత్। నమ ఇతి పశ్చాత్। నారాయణాయేత్యుపరిష్టాత్" ఇతిచ. ౧౦.

స్మృతిరపి-(3) "ప్రణవాద్యం నమోమధ్యం నారాయణపదాన్తిమమ్। మన్త్రమష్టాక్షరం విద్యాత్సర్వసిద్ధికరం నృణామ్"ఇతి. అత్ర నారాయణపదస్య నారపదభేదేన షడక్షరత్వమాపాద్య అస్యమన్త్రస్య

ఇమ్మన్త్రత్తినుడైయ అష్టాక్షరత్వముమ్ పదత్రయాత్మకత్వముమ్ పదక్రమనియతియుమ్ శ్రుతిస్మృతికళాలే శొల్లప్పడానిన్ఱతు. అవ్విడత్తిల్ శ్రుతి-"ఓమిత్యేకాక్షరమ్। నమ ఇతి ద్వే అక్షరే। నారాయణాయేతి పఞ్చాక్షరాణి। ఇత్యష్టాక్షరంఛన్దసా గాయత్రీచేతి" ఎన్ఱు- "ఓమ్" ఎన్ఱు ఓరక్షరమాయ్, "నమః" ఎన్ఱిరణ్డక్షరమాయ్, "నారాయణాయ" ఎన్ఱు అఞ్జక్షరమాయ్, ఇప్పడి ఎట్టక్షరమాయ్కొణ్డు ఛన్దస్సాల్ గాయత్రియాయిరుక్కుమెన్ఱుమ్, "ఓమిత్యగ్రేవ్యాహరేత్। నమ ఇతి పశ్చాత్। నారాయణాయేత్యుపరిష్టాత్" ఎన్ఱు-"ఓమ్" ఎన్ఱు ముఱ్పడచ్చొల్లువాన్, "నమః" ఎన్ఱు అనన్తరమ్శొల్లువాన్ "నారాయణాయ" ఎన్ఱు మేలేశొల్లువాన్ ఎన్ఱు శొల్లిఱ్ఱు. ౧౧.

స్మృతియుమ్- "ప్రణవాద్యం నమోమధ్యం నారాయణపదాన్తిమమ్। మన్త్రమష్టాక్షరంవిద్యాత్సర్వసిద్ధికరంనృణామ్" ఎన్ఱు-ప్రణవత్తై ముతల్పదమాకవుమ్, నమస్సై మధ్యమపదమాకవుమ్, నారాయణపదత్తై చరమపదమాకవుమ్, ఇప్పడిక్కు అష్టాక్షరమాన విమ్మన్త్రత్తై చ్చేతనర్క్కు సర్వసిద్ధికరమాక అఱివానెన్ఱుశొల్లిఱ్ఱు. ఆకైయాలే, ఇమ్మన్త్రత్తిల్ నారాయణపదత్తిల్ నారపదత్తై ప్పిరిత్తు ఆఱక్షర

(౧) (౨) నారాయ.శోప. (3)

ప్రణవవ్యతిరేకేణాఽష్టాక్షరత్వం వదతా మనాదరణీయత్వమనువ్యక్తమ్. ప్రణవస్యైకాక్షరత్వేన మన్త్రశరీరానుప్రవేశాత్, "నారాయణాయేతి పఞ్చాక్షరాణి" ఇతి శ్రవణాచ్చ. (౧) "ఏవంవిదిత్వా తం దేవమోఙ్కారం వ్యాహరన్ముహుః। నమోనారాయణాయేతి ధ్యాయన్నన్యమానసః" ఇతి బ్రహ్మణా నారదాయోపదిష్టత్వాచ్చ. ౧౨.

అథవా - †అస్య ప్రణవవర్జనం స్త్రీ శూద్రాధికారార్థమిత్యవగన్తవ్యమ్; (౨) "నస్వరః ప్రణవోఽఙ్గాని నాప్యన్యవిధయస్తథా। స్త్రీణాంచ శూద్రజాతీనాం మన్త్రమాత్రోక్తిరిష్యతే" ఇతి వచనాత్.

మాక్క- అత్తోడే నమస్సైక్కూట్టి, ఇతు ప్రణవత్తై యొழிయ ఎట్టక్షరమెన్ఱు శొల్లుకిఱవర్కళ్ ఆదరణీయరల్లర్. ప్రణవత్తై యోరక్షరమాక మన్త్రశరీరత్తిలే కూట్టుకైయాలుమ్, "నారాయణాయేతి పఞ్చాక్షరాణి" ఎన్ఱు నారాయణపదత్తై అఞ్జక్షరమాక చ్చొల్లుకైయాలుమ్. అతుక్కుమేలే "ఏవంవిదిత్వా తం దేవమోఙ్కారం వ్యాహరన్ముహుః। నమోనారాయణాయేతి ధ్యాయన్నన్యమానసః" ఎన్ఱు ఇప్పడి అన్ద సర్వేశ్వరనై యఱిన్దు పలకాలు మోఙ్కారత్తై యుచ్చరియానిన్ఱుకొణ్డు, నమోనారాయణాయవెన్ఱు వేఱొన్ఱిల్ నెఞ్జు పోకామల్ ధ్యానమ్పణ్ణెన్ఱు బ్రహ్మా నారదనుక్కు ఉపదేశిప్పతుమ్ శెయ్తానిఱే. ౧౨.

ఇప్పడియిరుక్క, నారదీయకల్పత్తిలే ప్రణవత్తైయొழிయమన్త్రత్తైచ్చొల్లిత్తెన్నవితు స్త్రీ శూద్రాదికళుడైయ అధికారత్తుక్కాక వరుమిత్తనై. ఎఙ్ఙనేయెన్నిల్;-"నస్వరః ప్రణవోఽఙ్గాని నాఽప్యన్యవిధయస్తథా। స్త్రీణాంచ శూద్రజాతీనాం మన్త్రమాత్రోక్తిరిష్యతే" ఎన్ఱు- స్వరముమ్, ప్రణవముమ్, అఙ్గఙ్గళుమ్, మఱ్ఱుముణ్డాన పురశ్చరణాదికళుమ్వేణ్డా, స్త్రీకళుక్కుమ్ శూద్రజాతికళుక్కుమ్ మన్త్రమాత్రమే శొల్లప్పడువతెన్ఱు శొల్లిత్తిఱే.. అప్పడియే పఞ్చరాత్రత్తిలే "న్దై ది

---

(౧) (౨) † పూర్వోత్తర పర్యాలోచనాయామిదం [illegible]

తథా భగవచ్ఛాస్త్రే చ- (౧) "వైదికం తాన్త్రికం చైవ తథా వైదికతాన్త్రికమ్ । త్రివిధం కర్మ సంప్రోక్తం పఞ్చరాత్రార్థవామృతే। వైదికం బ్రాహ్మణానాన్తు రాజ్ఞాం వైదికతాన్త్రికమ్। తాన్త్రికం వైశ్యశూద్రాణాం సర్వేషాం తాన్త్రికన్తు వా। అష్టాక్షరశ్చ యో మన్త్రో ద్వాదశాక్షర ఏవ చ । షడక్షరశ్చ యో మన్త్రో విష్ణోరమితతేజసః। ఏతే మన్త్రాః ప్రధానాస్తు వైదికాః ప్రణవైర్యుతాః । ప్రణవేన విహీనాస్తు తాన్త్రికా ఏవ కీర్తితాః।" ఇత్యత్ర తాన్త్రికత్వేన స్త్రీశూద్రాధికారత్వముచ్యతే. (౨) "నమో నారాయణేత్యుక్త్వా

కం తాన్త్రికం చైవ తథా వైదికతాన్త్రికమ్। త్రివిధం కర్మ సంప్రోక్తం పఞ్చరాత్రార్థవామృతే" ఎన్ఱు - మన్త్రపరిగ్రహాదికర్మత్తై వైదికమెన్ఱుమ్ తాన్త్రికమెన్ఱుమ్ వైదికతాన్త్రికమెన్ఱుమ్ మూన్ఱువకైయాకచ్చొల్లి, "వైదికం బ్రాహ్మణానాన్తు రాజ్ఞాం వైదికతాన్త్రికమ్। తాన్త్రికం వైశ్యశూద్రాణాం సర్వేషాం తాన్త్రికన్తు వా" ఎన్ఱు- వైదికమ్ బ్రాహ్మణర్కళుక్కు యోగ్యమ్, రాజాక్కళుక్కు వైదికతాన్త్రికమ్, వైశ్యశూద్రర్కళుక్కు కేవలతాన్త్రికమ్, అజ్ఞన్ఱియే తాన్త్రికమ్ ఎల్లార్క్కుమామెన్ఱు అవర్గళిల్ అధికారిభేదత్తైచ్చొల్లి, "అష్టాక్షరశ్చ యో మన్త్రో ద్వాదశాక్షర ఏవ చ । షడక్షరశ్చ యో మన్త్రో విష్ణోరమితతేజసః। ఏతే మన్త్రాః ప్రధానాస్తు వైదికాః ప్రణవైర్యుతాః॥ ప్రణవేన విహీనాస్తు తాన్త్రికా ఏవ కీర్తితాః" ఎన్ఱు-తిరువష్టాక్షరమ్ తిరుద్వాదశాక్షరమ్ శ్రీషడక్షరమెన్గిఱ వ్యాపకమన్త్రఙ్గళ్ ప్రణవత్తోడేకూడినపోతు వైదికఙ్గళ్, అతొఴిన్దపోతు తాన్త్రికఙ్గళెన్ఱుమ్ శొల్లిఱ్ఱు. ఇవ్విడత్తిల్ తాన్త్రికమెన్గిఱతుక్కుత్తాత్పర్యమ్- స్త్రీశూద్రర్కళుక్కు యోగ్యమెన్ఱపడి. ఇన్నుమ్, కైశికద్వాదశీమాహాత్మ్యత్తిల్, "నమో నారాయణేత్యుక్త్వా శ్వపాకః పునరాగమత్" ఎన్ఱు-

---

(౧) (౨) వరాహపు - కైశికమా-

శ్వపాకః పునరాగమత్" ఇతి కైశికద్వాదశీమాహాత్మ్యగీ వచనాళ్చ అస్య ప్రణవవర్జితస్య మన్త్రస్య సర్వాధికారత్వమవగమ్యతే. ప్రణవవర్జితస్యాపి ప్రణవాద్యైస్సహిత తుల్య ఫలత్వముక్తమ్- (౧) "నమో నారాయణాయేతి మన్త్రస్సర్వార్థసాధకః" ఇతి. ౧౩.

తథాఽస్య ఋష్యాదికమపి - (౨) "అష్టాక్షరస్య మన్త్రస్య ఋషిర్నారాయణస్స్వయమ్ । ఛన్దస్తు దేవీగాయత్రీ పరమాత్మా చ దేవతా" ఇత్యాదిభిరుక్తమ్. ౧౪.

అనేన మన్త్రేణాఽఽత్మనస్సర్వాత్మనా భగవదేకశేషత్వరూపస్వరూపం ప్రాధాన్యేన ప్రతిపాద్యతే. (౩) "ప్రాప్యస్య బ్రహ్మణో రూపం

ప్రణవాదియొళ్ళియ మన్త్రమాత్రత్తై యుచ్చరిత్తు† (ఆత్మసమర్పణత్తై పణ్ణి)శ్వపాకన్ మీణ్డానెన్గైయాలే, ప్రణవాదికళై యొళ్ళిన్ద మన్త్రమాత్రమ్ సర్వాధికారమెన్నుమిడమ్ సంప్రతిపన్నమ్. ప్రణవాదికళ్ తవిర్న్దాలుమ్ ప్రణవాదికళోడుకూడిన వేషత్తిల్ ఫలత్తై త్తరుమెన్నుమతు, "నమో నారాయణాయేతి మన్త్రస్సర్వార్థసాధకః" ఎన్ఱు శొల్లప్పట్టదు. ఆకైయాలే, మన్త్రత్తుక్కు స్వాభావిక వేషమ్ ప్రణవాదికళోడు కూడియిరుక్కైయాయిత్తు, తవిరుకిఱవిడమ్ సర్వాధికారమెన్ఱతాయిత్తు. ౧౩.

ఇమ్మన్త్రత్తుక్కు, "అష్టాక్షరస్య మన్త్రస్య ఋషిర్నారాయణస్స్వయమ్ । ఛన్దస్తు దేవీగాయత్రీ పరమాత్మా చ దేవతా" ఎన్ఱు- నారాయణన్ తానే ఋషియాకవుమ్, దేవీగాయత్రీ ఛన్దస్సాకవుమ్, పరమాత్మా దేవతైయాకవుమ్ శొల్లప్పట్టదు. ౧౪.

ఇప్పడిప్పట్ట ఇమ్మన్త్రత్తాలే, ఆత్మావినుడైయ సర్వప్రకారభగవదేకశేషత్వమాకిఱ స్వరూపమ్ ప్రధానమాక ప్రతిపాదిక్కప్పడుకిఱతు. "ప్రాప్యస్య బ్రహ్మణో రూపం ప్రాప్తుశ్చ ప్రత్యగాత్మనః । ప్రా

(౧) (౨) (౩) † కుణ్డలితం ప్రక్షిప్తం అసన్విత గ్రన్థకోశవిరుద్ధం.

ప్రాప్తుశ్చ ప్రత్యగాత్మనః । ప్రాప్త్యుపాయం. ఫలం ప్రాప్తే స్తథా ప్రాప్తి విరోధి చ।వద న్తి సకలా వేదా స్సేతిహాసపురాణకాః॥ మునయశ్చ మహాత్మానో వేదవేదాన్తపారగాః" ఇతి సకల శాస్త్ర తాత్పర్యభూత మర్థపఞ్చకమస్మిన్ సర్వవేదశాస్త్ర సఙ్గ్రహభూతే మన్త్రే ప్రతిపాద్యత ఇతివచనం సర్వశాస్త్రాధికృతస్య ప్రాప్తురాత్మన స్స్వరూపానుబన్ధిత్వ నిబన్ధనమ్. ౧౫.

తత్ర - ప్రథమపదస్య మన్త్రబీజభూతస్య ఏకాక్షరస్య ప్రణవస్య అక్షరత్రయాత్మకత్వం శ్రుతిస్మృతిభ్యాం వ్యజ్యతే. తత్రశ్రుతిః -

---

ప్త్యుపాయం ఫలం ప్రాప్తే స్తథా ప్రాప్తివిరోధి చ।వద న్తి సకలా వేదా స్సేతిహాస పురాణకాః। మునయశ్చ మహాత్మానో వేదవేదాన్తపారగాః" ఎన్ఱు-ప్రాప్యమాన బ్రహ్మస్వరూపత్తైయుమ్, ప్రాప్తావాన ప్రత్యగాత్మస్వరూపత్తైయుమ్, ప్రాప్త్యుపాయత్తైయుమ్, ప్రాప్తిఫలత్తైయుమ్, ప్రాప్తివిరోధియైయుమ్, ఇతిహాసపురాణఙ్గళోడేకూడిన సకలవేదఙ్గళుమ్, వేదవేదాన్తపారగరాయ్ మహాత్మాక్కళాన మునికళుమ్ శొల్లానిన్ఱార్కళెన్ఱు సకల శాస్త్రఙ్గళుక్కుమ్ తాత్పర్యమాన అర్థపఞ్చకఙ్గళై చ్చొల్లుకైయాలే, సర్వ శాస్త్ర సఙ్గ్రహరూపమాన ఇమ్మన్త్రత్తిలుమ్ అతువే ప్రతిపాద్యమానాలుమ్, సర్వశాస్త్రత్తిలుమధికృతనాన చేతననుడైయ స్వరూపత్తోడు అనుబన్ధికళాకైయాలే ఆత్మస్వరూపమే ప్రధానతయా ప్రతిపాద్యమెన్ఱతాయ్త్తు. ౧౫.

ఇమ్మన్త్రత్తిల్ ప్రథమ పదమాయ్, మన్త్రత్తుక్కు బీజమాయ్, ఏకాక్షరమాన ప్రణవత్తినుడైయ అక్షరత్రయాత్మకత్వమానతు శ్రుతి స్మృతికళాలే వ్యక్తమాకానిన్ఱతు. అతిల్ శ్రుతి-భూరితి ఋగ్వేదాదజాయత । భువరితియజుర్వేదాత్ । సువరితిసామవేదాత్ । తానిశుక్రాణ్యభ్యతపత్ । తేభ్యోఽభిత ప్తేభ్యస్త్రయోవర్ణా అజాయన్త ।

(౧) "భూరితి ఋగ్వేదా దజాయత। భువరితి యజుర్వేదాత్। సువరితి సామవేదాత్। తాని శుక్రాణ్యభ్యతపత్। తేభ్యోఽభితప్తేభ్యస్త్రయో వర్ణా అజాయన్త। అకార ఉకార మకారఇతి। తానేకధా సమభరత్తదేతదోమితి". ౧౬.

స్మృతిరపి-(౨) "అకారఞ్చాప్యుకారఞ్చ మకారఞ్చ ప్రజాపతిః। వేదత్రయాన్నిరబృహ ద్భూర్భువస్స్వరితీతిచ". ఏవమసంహితాకారేణాఽక్షరత్రయాత్మకత్వం సంహితాకారేణ ఏకాక్షరత్వమోఙ్కారస్యోపపన్నమ్. (3) "ఓమిత్యేకాక్షరమ్" ఇతివచనాత్. ౧౭.

అకార ఉకార మకారఇతి। తానేకధాసమభరత్తదేతదోమితి" ఎన్ఱు- "భూః" ఎన్ఱు ఋగ్వేదత్తిల్ నిన్ఱుమ్, "భువః" ఎన్ఱు యజుర్వేదత్తిల్ నిన్ఱుమ్, "సువః" ఎన్ఱు సామవేదత్తిల్ నిన్ఱుమ్ తోన్ఱుమ్పడిపణ్ణి, పరిశుద్ధమాన అన్ద వ్యాహృతిత్రయత్తైయుమ్ పానోక్కైక్కుమాపోలే తన్ సఙ్కల్పత్తాలే అభితపిత్తు, అవఱ్ఱిల్ నిన్ఱుమ్ అకార ఉకార మకారఙ్గళాకిఱ మూన్ఱక్షరఙ్గళుమ్ తోన్ఱుమ్పడిపణ్ణి, అన్దమూన్ఱైయుమ్ ఓరక్షరమాక కూట్టినాన్ ప్రజాపతియాన సర్వేశ్వరన్, అతు "ఓమ్" ఎన్ఱిఱవితువెన్ఱు శొల్లిఱ్ఱు. ౧౬.

ఇన్ద శ్రుతియైయుపబృంహణమ్ పణ్ణుకిఱ స్మృతియుమ్, "అకారఞ్చాప్యుకారఞ్చ మకారఞ్చ ప్రజాపతిః। వేదత్రయాన్నిరబృహద్భూర్భువస్స్వరితీతిచ" ఎన్ఱు - అకారత్తైయుమ్, ఉకారత్తైయుమ్, మకారత్తైయుమ్, ప్రజాపతియానవన్ "భూర్భువస్స్వః" ఎన్గిఱ వ్యాహృతికళై త్తని త్తనియిడైయాడాకక్కొణ్డు వేదత్రయత్తిల్ నిన్ఱుమ్ సఙ్గ్రహిత్తాన్ ఎన్ఱు శొల్లిఱ్ఱు. ఇప్పడి యాకైయాలే, సన్ధికార్యమ్ పణ్ణాతవేషత్తాలే మూన్ఱక్షరమాయ్, పణ్ణినవేషత్తాలే ఓరక్షరమాకై ప్రణవత్తుక్కు యుక్తమెన్ఱతాయ్త్తు. "ఓమిత్యేకాక్షరమ్" ఎన్ఱు - సంహితాకారవేషమ్ ఏకాక్షరమెన్ఱుశొల్లుకైయాలే. ౧౭.

(౧) (౨) మను-౨-౭౬. (౩) నారా.ఉప.

తత్ర ప్రథమాక్షరభూతోఽయమకారః - సర్వశేషిణం సర్వేశ్వరమభివదతి. అత్ర నిరూపణీయస్యాఽఽత్మనః శేషత్వరూప స్వరూపస్య నిరూపకభూతశేష్యధీనత్వాత్ ప్రథమం శేషి స్వరూపముచ్యతే. (౧) "అ ఇతి బ్రహ్మ" ఇత్యకారస్య బ్రహ్మవాచిత్వం శ్రుతిసిద్ధమ్. అకారవాచ్యస్య బ్రహ్మణః లక్షణతయా జన్మాదిసూత్ర ప్రతిపాదిత జన్మాదికారణత్వమత్రోచ్యతే. తథాహి-(౨) "సర్వేషాఞ్చ స నామాని కర్మాణిచ పృథక్పృథక్। వేదశబ్దేభ్య ఏవాఽఽదౌ పృథక్సంస్థాశ్చ నిర్మమే" (3) "నామ రూపఞ్చ భూతానాం కృత్యానాంచ ప్రపఞ్చనమ్। వేదశబ్దేభ్యఏవాదౌ దేవాదీనాం చకార సః" ఇతి-వైదికానాం లౌకికానాంచ సర్వేషాం శబ్దానాం వేదమూలత్వమవగమ్యతే.

అక్షరత్రయాత్మకమాన అన్ద ప్రణవత్తిల్, ప్రథమాక్షరమాన అకారమానతు, సర్వశేషియాన సర్వేశ్వరనై చ్చొల్లుకిఱతు. ఇవ్విడత్తిల్ నిరూపిక్క-వేణ్డియ ఆత్మావుక్కు-నిరూపకమాన శేషత్వమాకిఱ స్వరూపత్తుక్కు-నిరూపకమాన శేషిస్వరూపమ్ మున్నాక నిరూపిక్క-వేణ్డుకైయాలే, ప్రథమమ్ శేషియినుడైయ స్వరూపమ్ శొల్లప్పడుకిఱతు. అతావతు-"అ ఇతి బ్రహ్మ" ఎన్ఱు బ్రహ్మవాచకత్వమ్ అకారత్తుక్కు- శ్రుతిసిద్ధమ్. అకారవాచ్యమాన బ్రహ్మత్తుక్కు-, బ్రహ్మలక్షణమాక జన్మాదిసూత్రత్తిలే ప్రతిపాదిక్క-ప్పట్ట జగజ్జన్మాదికారణత్వమ్ ఇవ్విడత్తిలే శొల్లప్పడుకిఱతు. ఎఙ్గనేయెన్నిల్, "సర్వేషాన్తు స నామాని కర్మాణిచ పృథక్పృథక్। వేదశబ్దేభ్యఏవాఽఽదౌ పృథక్సంస్థాశ్చనిర్మమే" "నామ రూపఞ్చ భూతానాం కృత్యానాంచ ప్రపఞ్చనమ్। వేదశబ్దేభ్యఏవాఽఽదౌ దేవాదీనాం చకార సః" ఎన్ఱు - స్మృతి పురాణఙ్గళిలే, దేవాదికళాన సర్వభూతఙ్గళినుడైయ నామఙ్గళైయుమ్, రూపఙ్గళైయుమ్, వ్యాపారవిశేషఙ్గళైయుమ్, వేదశబ్దఙ్గళాలే కణ్డు మున్బుపోలే స్రష్టావానవన్ సృష్టికాల

(౧) (౨) మనుస్మృ-౧-౨౧. (3) వి-పు-౧-౫-౬౩.

(౧) "అద్యాన్తు త్ర్యక్షరం బ్రహ్మ త్రయీ యస్మిన్ ప్రతిష్ఠితా। సగుహ్యోఽన్యస్త్రివృద్వేదో యస్తం వేద స వేదవిత్" (౨) "ప్రణవాద్యా స్తథా వేదాః ప్రణవే పర్యవస్థితాః। వాఙ్మయం ప్రణవం సర్వం తస్మాత్ప్రణవమభ్యసేత్" (౩) "ఓఙ్కార ప్రభవా వేదాః ఓఙ్కార ప్రభవా స్స్వరాః। ఓఙ్కార ప్రభవం సర్వం జగత్స్థావరజఙ్గమమ్" ఇతి- వేదానాం ప్రణవనిష్ఠత్వముచ్యతే. (౪) "బ్రహ్మణః ప్రణవం కుర్యాదాదావన్తేచ సర్వదా। స్రవత్యనోఙ్కృతం

త్తిలే స్పష్టిత్తానైయాలే, లౌకికమాన సర్వశబ్దఙ్గళుమ్ వేదత్తై మూలమాక ఉడైయనవెన్ఱు శొల్లప్పట్టతు. "ఆద్యన్తు త్ర్యక్షరం బ్రహ్మ త్రయీ యస్మిన్ ప్రతిష్ఠితా। సగుహ్యోఽన్యస్త్రివృద్వేదః యస్తం వేద స వేదవిత్" ఎన్ఱు - వేదత్రయఙ్గళుక్కుమ్ ప్రతిష్ఠాస్థానమాయ్, ఆద్యమాయ్ అక్షరత్రయాత్మకమాన ప్రణవమానతు, త్రివృత్తాయ్ గుహ్యమాయిరుప్పతాన వేఱొరు వేదమాయిరుక్కుమ్, అత్తై యఱిన్దవన్ వేదవిత్తాకిఱానెన్ఱుమ్, "ప్రణవాద్యా స్తథా వేదాః ప్రణవే పర్యవస్థితాః। వాఙ్మయం ప్రణవం సర్వం తస్మాత్ప్రణవమభ్యసేత్" ఎన్ఱు- వేదఙ్గళ్ ప్రణవత్తై ఆదియాక ఉడైత్తాయిరుక్కుమ్, ప్రణవత్తిలే పర్యవసిత్తిరుక్కుమ్, శబ్దవికారమెల్లామ్ ప్రణవాత్మకమాయిరుక్కుమ్, ఆకైయాలే ప్రణవత్తై యభ్యసిప్పానెన్ఱుమ్, "ఓఙ్కార ప్రభవా వేదాః ఓఙ్కార ప్రభవా స్స్వరాః। ఓఙ్కార ప్రభవం సర్వం జగత్స్థావరజఙ్గమమ్" ఎన్ఱు - వేదఙ్గళ్ ఓఙ్కారత్తై ప్పిఱప్పాక ఉడైత్తాయిరుక్కుమ్, స్వరఙ్గళుమ్ ఓఙ్కారత్తైప్పిఱప్పాక ఉడైత్తాయిరుక్కుమ్, స్థావరజఙ్గమాత్మకమాయిరుక్కిఱ జగత్తుమ్, ఓఙ్కారత్తై ప్పిఱప్పాకవుడైత్తాయిరుక్కుమ్ ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకైయాలే వేదఙ్గళ్ ప్రణవత్తుక్కుళ్ళే ఎన్ఱు శొల్లప్పట్టతు. "బ్రహ్మణః ప్రణవం కుర్యాదాదావన్తేచ సర్వదా। స్రవత్యనోఙ్కృతం పూర్వం పరస్తాచ్చ విశీర్యతే"

పూర్వం పరస్తాచ్చ "విశీర్యతే" ఇతి వేదాద్యన్తప్రయుక్తస్య ప్రణవస్య (౧) "యద్వేదాదౌ స్వరః ప్రోక్తో వేదాన్తేచ ప్రతిష్ఠితః। తస్య ప్రకృతిలీనస్య యః పర స్సమహేశ్వరః" ఇతి ప్రకృతిలయశ్శ్రూయతే. అనేనాఽకారస్య ప్రణవకారణత్వం ప్రతీయతే.

తదుక్తం భగవతా భాష్యకారేణ వేదార్థసఙ్గ్రహే, (౨) "సర్వస్య వేదజాతస్య ప్రకృతిః ప్రణవః, ప్రణవస్యచ ప్రకృతిః అకారః, ప్రణవవికారో వేదః స్వప్రకృతిభూతప్రణవే లీనః, ప్రణవోప్యకార వికారభూతః స్వప్రకృతావకారే లీనః, తస్య ప్రణవప్రకృతిభూతస్యాఽకారస్య యః పరః - వాచ్యః, స మహేశ్వరః" ఇతి. తస్మాదకారస్య సర్వ

ఎన్ఱు - వేదాధ్యయనత్తుక్కు మున్నుమ్ పిన్నుమ్ ప్రణవత్తై ప్పణ్ణువార్, మున్బు పణ్ణాతపోతు ఒழுకిప్పోమ్, పిన్బు పణ్ణాతపోతు శితఱిప్పోమ్ ఎన్గైయాలే, వేదాద్యన్తఙ్గళిలే ప్రయోగిక్కప్పడువతాన ప్రణవత్తుక్కు, "యద్వేదాదౌ స్వరః ప్రోక్తో వేదాన్తేచ ప్రతిష్ఠితః। తస్య ప్రకృతిలీనస్య యః పర స్స మహేశ్వరః" ఎన్ఱు - అచ్చాకైయాలే స్వరశబ్దవాచ్యమాయ్, శెప్పప్పోలే వేదత్తై ఆద్యన్తఙ్గళిలే మూడియిరుప్పతాన ఇన్ద స్వభావత్తుక్కుమేలే ప్రకృతిలయత్తైచ్చొల్లి అతుక్కు వాచ్యనావాన్ సర్వేశ్వరనెన్గైయాలే, ఇప్ప్రణవత్తుక్కుచ్చొన్న ప్రకృతిలయమావతు - స్వకారణభూతమాన అకారత్తిలే లయిక్కైయెన్ఱపడి. ఇత్తాలే అకారమ్ ప్రణవత్తుక్కు క్కారణమెన్ఱతాయ్త్తు. ౧౮.

ఇన్ద శ్రుత్యర్థత్తై వేదార్థ సఙ్గ్రహత్తిలే భాష్యకారరాలే యరుళిచ్చెయ్యప్పట్టతు. - "సర్వస్య వేదజాతస్య ప్రకృతిః ప్రణవః, ప్రణవస్యచ ప్రకృతిరకారః, ప్రణవవికారో వేదః స్వప్రకృతిభూత ప్రణవే లీనః, ప్రణవోప్యకార వికారభూతః స్వప్రకృతావకారే లీనః, తస్య ప్రణవప్రకృతి భూతస్యాఽకారస్య యః పరః - వాచ్యః, స మహేశ్వరః" ఎన్ఱు - ఎల్లా వేదసమూహత్తుక్కుమ్ కారణమ్ ప్రణవమ్, ప్రణవత్తు

(౧) తై-నా-౧౦-౨౪.   (౨) వే-స-

వాచకజాత ప్రకృతి భూతస్య, (౧) “ప్రకృతిశ్చ ప్రతిజ్ఞా దృష్టాన్తానుప రోధాత్” ఇతి సూత్రప్రతిపాదితోపాదానకారణత్వేన సర్వవాచ్యజాత ప్రకృతిభూత పరబ్రహ్మ వాచకత్వాత్, అనేన కారణత్వమభిధీయతే.

తదుక్తమ్-(౨) “సమస్తశబ్దమూలత్వాదకారస్య స్వభావతః। సమస్తవాచ్యమూలత్వాద్బ్రహ్మణోపి స్వభావతః। వాచ్యవాచకసం బన్ధస్తయోరర్థాత్ప్రతీయతే” ఇతి. అతఏవహి। (3) “అకారోవై సర్వావాక్” ఇతి సామానాధికరణ్యశ్రుతిః కారణత్వనిబన్ధనా. యథా

క్కుమ్ కారణమ్ అకారమ్, ప్రణవత్తుక్కు క్కార్యమాన వేదమ్ తన క్కు-క్కారణమాన ప్రణవత్తిలేలయిక్కుమ్, అకారత్తుక్కు-క్కార్యమాన ప్రణవముమ్, తనక్కు-క్కారణమాన అకారత్తిలే లయిక్కుమ్, ఇప్పడి ప్రణవత్తుక్కు ప్రకృతియాన అకారత్తుక్కు యావనొరువన్ వాచ్యన్, అవన్ సర్వాధికనాన సర్వేశ్వరన్ ఎన్ఱతాయ్త్తు; ఆకైయాలే, ఎల్లా వాచకజాతత్తుక్కుమ్ ప్రకృతియాన అకారత్తుక్కు, “ప్రకృతిశ్చ ప్రతి జ్ఞాదృష్టాన్తానుపరోధాత్” ఎన్గిఱ సూత్రత్తాలే ఉపాదానమాక చ్చొల్ల ప్పట్ట ఎల్లా వాచ్యజాతత్తుక్కుమ్ ప్రకృతిభూతమాన పరబ్రహ్మవాచక త్వమ్ సిద్ధిక్కైయాలే, ఇవ్వాకారత్తాలే సర్వకారణత్వమ్ శొల్లప్పడు కిఱతు.

౧౯.

“సమస్తశబ్దమూలత్వాదకారస్య స్వభావతః।సమస్తవాచ్యమూ లత్వాద్బ్రహ్మణోపి స్వభావతః। వాచ్యవాచక సంబన్ధస్తయో రర్థా త్ప్రతీయతే” ఎన్ఱు – అకారత్తుక్కు సమస్తశబ్దమూలత్వమ్ స్వభావ మానపడియాలుమ్, బ్రహ్మత్తుక్కు సమస్తవాచ్యమూలత్వమ్ స్వభావ మానపడియాలుమ్, ఇరణ్డుక్కుమ్ వాచ్యవాచకభావసంబన్ధమ్ అర్థసిద్ధ మాయ్ త్తోన్ఱుమెన్ఱుశొల్లప్పట్టితే. ఆకైయాలేయితే, “అకారోవై సర్వావాక్” ఎన్గిఱసామానాధికరణ్య శ్రుతియానతు కారణత్వ నిబన్ధనై యాయిఱ్ఱు. అకారమ్ ఎల్లావాక్కుమెన్ఱాల్ ఎల్లాశబ్దత్తుక్కుమ్ కార

(౧) శా-మీ-౧-౪-౨౩.　(౨) పా-రా-　(3)

(౧) ‘‘సర్వంఖల్విదంబ్రహ్మ । తజ్జలానితిశాన్తఉపాసీత” ఇతి తజ్జత్వ తల్లత్వ తదనత్వ నిబన్ధనం జగద్బ్రహ్మణో స్సామానాధికరణ్యమ్, తద్వ ద్రతాపి. అనేన ఉపాదానత్వ ప్రతిపాదనేన లయస్థానత్వంచ ప్రతీయతే. లయస్థానమేవహ్యుపాదానమ్; (౨) ‘‘సదేవ సోమ్యేద మగ్ర ఆసీత్ । ఏకమేవాఽద్వితీయమ్” ఇత్యాది శ్రుతేః. ౨౦.

అస్య స్వభావతఏవో పాదానకారణవాచినః పదస్య ; వ్యుత్పత్త్యనుసారాత్, (౩) ‘‘అవ-రక్షణే” ఇత్యస్మాద్ధాతోః (౪) ‘‘అన్యేభ్యోపి దృశ్యతే” ఇతి కృతస్య కర్తరి క్విప్రత్యయస్య అనుబన్ధలోపంకృత్వా, (౫) ‘‘లోపోవ్యోర్వలి” ఇతి ధాతోర్వకారస్య (౬) ‘‘వేరపృక్త

ణమ్ అకారమెన్పపడి; ఎన్కోలవెన్నిల్, ‘‘సర్వంఖల్విదంబ్రహ్మ । తజ్జలానితి శాన్త ఉపాసీత” ఎన్ఱు-ఇజ్జగత్తెల్లామ్ బ్రహ్మమ్, ఎన్ఱాల్, తజ్జనాయ్ - అన్ద బ్రహ్మత్తిలే పిఱక్కైయాలుమ్, తల్లమాయ్ - అతిలే లయిక్కైయాలుమ్, తదనమాయ్ - అత్తాలే ఉయిర్ పెఱ్ఱు రక్షిత మాకైయాలుమ్, అతువాయిఱ్ఱుఎన్నుమాపోలే, ఇఙ్గు సర్వశబ్దకారణమ్ అకారమాయిఱ్ఱు. ఇప్పడి కారణభూతబ్రహ్మవాచియాన అకారత్తాలే బ్రహ్మత్తినుడైయ జగదుపాదానత్వమ్ శొల్లప్పడుకైయాల్, బ్రహ్మమే లయత్తుక్కుమ్ కారణమెన్ఱతాయిఱ్ఱు; లయస్థానమావతిత్తే ఉపాదానమావతు ; ‘‘సదేవ,” ‘‘ఏకమేవ” ఎన్ఱు - కారణవాక్యత్తిలే జగత్కారణమాన సచ్ఛబ్దవాచ్యవస్తువై లయస్థానమాకచ్చొల్లుకైయాలే. ౨౦.

ఇప్పడి అక్షర స్వభావత్తాలే ఉపాదానకారణత్తై చ్చొల్లుకిఱ పదత్తినుడైయ ధాతుప్రత్యయముఖత్తాలుణ్డాన వ్యుత్పత్తియై ఆరాయ్న్దవాఱే,‘‘అవ-రక్షణే” ఎన్గిఱధాతువిన్మేలే, ‘‘అన్యేభ్యోపిదృశ్యతే” ఎన్ఱుక్విప్రత్యయత్తైప్పణ్ణి, అతినుడైయ అనుబన్ధఙ్గళై లోపిప్పిత్తు, ‘‘లోపో

(౧) ఛా-ఉ-౩-౧౪. (౨) ఛా-ఉ-౬-౨. (౩) ధా-ప-అక-వ్.
(౪) పా-సూ-౩-౨-౧౭౮. (౫) పా-సూ-౬-౧-౬౬. (౬) పా-సూ-౬-౧-౬౭.

స్య" ఇతి ప్రత్యయవకారస్యచ లోపే కృతే అ ఇతి రూపంభవతి. అనేన-
సర్వరక్షక స్సర్వేశ్వరోఽభిధీయతే. ఏతేన, (౧) "యతో వా ఇమాని
భూతాని జాయన్తే। యేన జాతాని జీవన్తి। యత్ప్రయన్త్యభిసంవిశన్తి।
తద్విజిజ్ఞాసస్వ। తద్బ్రహ్మేతి" ఇతి బ్రహ్మణో లక్షణత్వేన వేదాన్తప్ర
తిపాదిత జగదుదయ విభవ లయ లీలత్వముక్తం భవతి. అత్రతు లయస్య
వ్యుత్క్రమేణోక్తిః- ఉపాదానత్వ ప్రయుక్త తన్నిరూపణసౌకర్యాయ;
(౨) "తజ్జలాన్" ఇతి శ్రుతివివక్షయాచ. తథోక్తం భగవతా పరాశ
రేణాఽపి-(౩) "విష్ణోస్సకాశా దుద్భూతం జగత్తత్రైవ చ స్థితమ్।
మ కర్తాఽసౌ జగతోఽస్య జగచ్చ సః" ఇతి. ౨౧.

వ్యోర్వలి" ఎన్ఱు ధాతువినుడైయ వకారత్తైయుమ్, "వేరపృక్తస్య"
ఎన్ఱు ప్రత్యయ వకారత్తైయుమ్ లోపిప్పిత్తాల్, "అ" ఎన్ఱు రూపమాయ్,
అతు సర్వరక్షకనాన సర్వేశ్వరనై చ్చొల్లిక్కొణ్ణిఱతు. ఇత్తాలే, "య
తో వా ఇమాని భూతాని జాయన్తే। యేన జాతాని జీవన్తి। యత్ప్ర
యన్త్యభిసంవిశన్తి। తద్విజిజ్ఞాసస్వ। తద్బ్రహ్మేతి" ఎన్ఱు - బ్రహ్మలక్ష
ణమాక, వేదాన్తత్తిలే, యాతొన్ఱిల్ నిన్ఱుమ్ ఇన్దభూతఙ్గళ్ పిఱక్కిన్ఱన,
యాతొన్ఱాలే జీవిక్కిన్ఱన, నశిత్తుప్పోకిఱవై యాతొన్ఱై ప్రవేశిత్తులయి
క్కిన్ఱన, అతు బ్రహ్మమ్, అత్తైయఱి ఎన్ఱుకొణ్డు జగత్సృష్టి స్థితి సంహార
హేతుత్వమ్ శొల్లప్పట్టతు. ఆనాల్, సృష్టిస్థితిసంహారఙ్గళెన్ఱిఱ వరిశైయిలే
శొల్లాతే ఉపాదానత్తుక్కు అనన్తరమ్ లయస్థానత్తై మాత్తాడిచ్చొల్లి
పిన్బు రక్షకత్వత్తైచ్చొల్లువానెన్నెన్నిల్; ఉపాదానమ్ శొల్లుమిడత్తిల్,
లయస్థానత్తై చ్చొల్లుకిఱ సౌకర్యత్తాలుమ్, "తజ్జలానితి" ఎన్గిఱ శ్రుతి
యిన్ క్రమత్తైప్పన్ఱ్ఱవుమ్ శొల్లిఱ్ఱు. ౨౧.

ఇప్పడి "విష్ణోస్సకాశాదుద్భూతం జగత్తత్రైవచస్థితమ్। స్థితిసం
యమకర్తాఽసౌ జగతోఽస్య జగచ్చ సః" ఎన్ఱు - విష్ణువినుడైయ సకా

---

(౧) తై-భృ-౧. (౨) ఛా-ఉ-౩-౧౪. (౩) వి-పు-౧-౧-౩౧.

ఏవం కారణభూతబ్రహ్మవాచినోఽకారస్య (౧) "అకారో వై విష్ణుః" (౨) "అకారో విష్ణు వాచకః" (3) "అక్షరాణామకారోఽస్మి" (౪) "అఇతి భగవతో నారాయణస్య ప్రథమాభిధానమ్" ఇత్యాదినా భగవద్వాచిత్వమవగమ్యతే. (౫) "యః పరస్స మహేశ్వరః" ఇత్యత్ర అకారవాచ్యస్య మహేశ్వరస్య అనన్తరమేవ నారాయణానువాకే నారాయణత్వప్రతిపాదనాచ్చ జగజ్జన్మాదిహేతుతయా అకారవాచ్యం పరం బ్రహ్మ నారాయణ ఇతి నిశ్చీయతే. ౨౨.

(౬) "యస్మిన్నిదం సంచ విచైతి సర్వమ్" (౭) "యతః

శక్తిల్ నిన్ఱుమ్ జగత్తు ఉత్పన్నమాయిర్ఱు, అవన్బక్కలిలే లయిత్తు నిన్ఱతు, ఇతుక్కు బాహ్యస్థితి సంహారఙ్గళైయుమ్ పణ్ణువాన్ అవన్, అన్తరాత్మతయా అన్తరస్థితి పణ్ణువాన్ అవనెన్ఱు ఇవ్వర్థైవిలే శ్రీపరాశరభగవాన్ శొన్నార్.

ఇప్పడి కారణభూతమాన బ్రహ్మత్తుక్కు వాచకమాన అకారత్తుక్కు, "అకారో వై విష్ణుః" ఎన్ఱు-అకారమాకిఱతు విష్ణువెన్ఱుమ్, "అకారో విష్ణు వాచకః" ఎన్ఱు - అకారమాకిఱతు విష్ణువుక్కు వాచకమెన్ఱుమ్, శ్రుతియిలుమ్ భగవచ్ఛాస్త్రత్తిలుమ్ శొల్లప్పడుకైయాలుమ్, "అక్షరాణామకారోఽస్మి" ఎన్ఱు - అక్షరఙ్గళిల్ వైత్తుక్కొణ్డు అకారమాకిఱేన్ నానేయెన్గిఱ భగవద్వచనత్తాలుమ్, "అ ఇతి భగవతో నారాయణస్య ప్రథమాభిధానమ్" ఎన్ఱు - అకారమ్ భగవానానవనుక్కు ముతల్ తిరునామమెన్గిఱ మహాభాష్య వచనత్తాలుమ్, భగవద్వాచకత్వమఱియప్పడానిన్ఱతు. "యః పరస్స మహేశ్వరః" ఎన్గిఱ శ్రుతియిలే, అకారవాచ్యనాక చ్చొల్లప్పట్ట మహేశ్వరనుక్కు, అనన్తరమ్ నారాయణానువాకత్తిలే నారాయణత్వత్తై చ్చొల్లుకైయాలే, జగజ్జన్మాది హేతువాక అకారవాచ్యమాన పరబ్రహ్మమానతు నారాయణనెన్ఱు నిశ్చయిక్కప్పడానిన్ఱతు. ౨౨.

(౧) (౨) (3) గీ-౧౦-౩౩. (౪) మహాభా-
(౫) తై-నా-౧౦-౨౪. (౬) తై-నా-౧-౨. (౭) తై-నా-౧-౪.

ప్రసూతా జగతః ప్రసూతిః". (౧) "సర్వే నిమిషా జజ్ఞిరే విద్యుతః పురుషాదధి" ఇత్యాదిభి స్సర్వకారణతయా ప్రతిపన్నస్య పరమపురుషస్య (౨) "యమన్తస్సముద్రే కవయో వదన్తి" ఇతి సముద్రశాయిత్వేన నారాయణత్వం సూచయిత్వా, తస్య (౩) "న తస్యేశే కశ్చన" ఇతి సర్వాధికత్వం ప్రతిపాదయిత్వా, (౪) "అమ్భస్య పారే" ఇత్యనువాకేన ఏకవాక్యతయా (౫) "అద్భ్యస్సమ్భూతో హిరణ్యగర్భ ఇత్యష్టౌ" ఇతి శ్రూయమాణే (౬) "అద్భ్యస్సమ్భూతః" ఇత్యనువాకే (౭) "హ్రీశ్చ తే లక్ష్మీశ్చ పత్న్యౌ" ఇతి శ్రియఃపతిత్వం శ్రూయతే. ఏతేన సర్వాధిక శ్శ్రియఃపతిరేవేత్యధి

ఇన్నముమ్, "యస్మిన్నిదంసఞ్చవిచైతి సర్వమ్" ఎన్ఱు - యాదనొరువన్పక్కలిలే ఇన్దజగత్తెల్లామ్ సఙ్కుచితమాయుమ్, విస్తృతమాయుమిరుక్కిఱతో వెన్ఱుమ్, "యతః ప్రసూతా జగతః ప్రసూతిః" ఎన్ఱు-యావనొరువన్పక్కల్ నిన్ఱుమ్ ఇజ్జగత్తినుడైయ ఉత్పత్తియుణ్డాయిఱ్ఱో వెన్ఱుమ్, "సర్వే నిమేషా జజ్ఞిరే విద్యుతః పురుషాదధి" ఎన్ఱు-నిమేషాదికాలోపలక్షిత సకల పదార్థఙ్గళుమ్ విద్యుద్వర్ణనాన పురుషన్పక్కలు ణ్డాయిఱ్ఱెన్ఱుమ్, ఇతు ముతల్ నాలు వాక్యఙ్గళాలే సర్వకారణమాకచ్చొల్లప్పట్ట పరమపురుషనుక్కు, "యమన్తస్సముద్రే కవయో వదన్తి" ఎన్ఱు-యావనొరువనై సముద్రత్తుక్కుళ్ళేయాక జ్ఞానవాన్గళ్ఱియానిన్ఱార్కళో వెన్గైయాలే, సముద్రశాయిత్వత్తైయిట్టు నారాయణత్వత్తై సూచిప్పిత్తు, అన్ద నారాయణనుక్కు "నతస్యేశేకశ్చన" ఎన్ఱు-అవనుక్కొరు నియన్తావిల్లై ఎన్గైయాలే, సర్వాధికత్వత్తై ప్రతిపాదియానిఱ్కిఱ "అమ్భస్య పారే" ఎన్గిఱ అనువాకత్తోడే "అద్భ్యస్సంభూతో హిరణ్యగర్భ ఇత్యష్టౌ" ఎన్ఱు ఏకవాక్యమాక ఓతప్పడుకిఱ "అద్భ్యస్సంభూతః" ఎన్గిఱ అనువాకత్తిలే, "హ్రీశ్చ తే లక్ష్మీశ్చ పత్న్యౌ" ఎన్ఱు-శ్రియఃపతిత్వమ్

(౧) తై-నా-౧-౮. (౨) తై-నా-౧. (౩) తై-నా-౧. (౪) తై-నా-౧. (౫) తై-నా-౧-౧౧. (౬) పు-సూ. (౭) పు-సూ.

గమ్యతే. (౧)"కస్శ్రీశ్శ్రియః" ఇతిచ సర్వస్మాత్పరత్వే ప్రథమ నిరూపకం శ్రియఃపతిత్వ మిత్యుక్తమ్. అతః శేషిస్వరూపవాచిన్యకారే శేషిణ స్సర్వాధికత్వనిరూపకభూత లక్ష్మీ విశిష్టత్వమప్యర్థాదుక్తమ్. ౨౩.

ఏవం నిరూపకత్వనిబన్ధన స్వరూపానుబన్ధిత్వేన స్వరూపవాచి శబ్దాన్తర్భావ ఉక్తిః; యథా ద్రమిడభాష్యే-(౨)"యద్యపి సచ్చిత్తో ననిర్భుగ్నదైవతం గుణగణం మనసాఽనుధావేత్। తథాప్యన్తర్గుణామేవ దేవతాం భజతే। తత్రాపి సగుణైవ దేవతా ప్రాప్యా" ఇతి-సద్విద్యానిష్ఠస్య దహరవిద్యానిష్ఠస్యేవ దేవతాస్వరూపాద్విభక్తత్వేన అపహత పాప్మత్వాదిగుణగణస్య పృథగుపాసనాఽభావేపి స్వరూపానుబన్ధిత్వాత్సమస్తకల్యాణగుణగణస్య సర్వగుణవిశిష్టం బ్రహ్మోపాస్యం ప్రాప్యఞ్చే

త్యప్పడానిన్ఱతు. ఇత్తాలే, సర్వాధికనాన నారాయణన్ శ్రియఃపతియెన్ఱు తెరియప్పట్టతు. "కస్శ్రీశ్శ్రియః" ఎన్ఱు - సర్వస్మాత్పరత్వత్తుక్కు ప్రధాన నిరూపకమ్ శ్రియఃపతిత్వమాక ఆళవన్దారరుళిచ్చెయ్తార్; ఆకైయాలే, శేషిస్వరూపవాచియాన అకారత్తిలే శేషియినుడైయ సర్వాధికత్వత్తుక్కు నిరూపకమాక శ్రియఃపతిత్వముమ్ అర్థబలత్తాలే శొల్లప్పట్టతాయిర్ఱు. ౨౩.

ఇప్పడి నిరూపకత్వమడియాన స్వరూపానుబన్ధిత్వత్తాలే, స్వరూపవాచిపదత్తిలే అన్తర్భావమ్ శొల్లప్పట్టతు; ఎన్బోలవెన్నిల్; ద్రమిడభాష్యత్తిల్, "యద్యపిసచ్చిత్తోననిర్భుగ్నదైవతం గుణగణంమనసాఽనుధావేత్। తథాప్యన్తర్గుణామేవ దేవతాం భజతే। తత్రాపిసగుణైవ దేవతా ప్రాప్యా" ఎన్ఱు - సద్విద్యానిష్ఠనానవన్ దహరవిద్యానిష్ఠనైప్పోల దేవతాస్వరూపత్తిఱ్కాట్టిల్ పిరియ అపహతపాప్మత్వాది గుణగణత్తై త్తనిత్తు ఉపాసిత్తిలనేయాకిలుమ్, సమస్త కల్యాణగుణఙ్గళుమ్ స్వరూపానుబన్ధికళాకైయాలే అన్దసద్విద్యైయిలుమ్ సగుణబ్రహ్మమే ఉపాస్య

(౧) స్తో-ర-౧౨. (౨) ద్ర-భా.

తదుక్తమ్. స్వరూపానుబన్ధిత్వాత్ శ్రియః

పతిత్వమనుసన్ధేయమ్. ౨౮.

ఏవం శ్రియఃపతిరేవ నారాయణో జగజ్జన్మాది హేతుతయా వాచ్యః ఇతి అస్య పదస్య నార్థాన్తరపరత్వం శఙ్కనీయమ్. ఏతేన-బ్రహ్మశివయోః కారణత్వ శఙ్కానాస్పదతయా, కారణభూతస్య శ్రియఃపతేరేవ సర్వస్మాత్పరత్వేన సర్వేశ్వరత్వం ప్రతిపాదితమ్. అత ఏవ వ్యాఖ్యాతాపి (౧) "యః పర స్సమహేశ్వరః" ఇత్యకారవాచ్యస్య సర్వాధికత్వేన మహేశ్వరత్వముక్తమ్. ౨౯.

తథాచ భగవచ్ఛాస్త్రేషు, లక్ష్మీస్వరూపస్య భగవత్స్వరూపనిరూపకతయాతదపృథక్సిద్ధేః తత్స్వరూపాన్తర్భావః ప్రతిపాద్యతే; (౨) "యా

ముమాయ్, ప్రాప్యముమాక చ్చొన్నాల్పోలే, ఇజ్ఞుమ్ అకారవాచ్యనాన నారాయణనుక్కు స్వరూపానుబన్ధి యాగైయాలే శ్రియఃపతిత్వమనుసన్ధేయమ్. ౨౮.

ఇప్పడి శ్రియఃపతియాన నారాయణనే జగజ్జన్మాది హేతుతయా వాచ్యనెన్ఱిట్టు ఇప్పదత్తుక్కర్థాన్తరమ్ శఙ్కనీయమన్ఱు. ఆగైయాలే, బ్రహ్మశివర్కళుక్కు క్కారణత్వశఙ్కావిషయత్వమిల్లామైయాలే, కారణభూతనాయ్ శ్రియఃపతియాన నారాయణనే సర్వస్మాత్పరనాగైయాలే సర్వేశ్వరనెన్ఱతాయిత్తు. ఆగైయిఱే శ్రుతియిలుమ్, అకారవాచ్యనై "యః పరస్సమహేశ్వరః" ఎన్ఱు-సర్వాధికనాగైయాలే మహేశ్వరనాక చ్చొల్లిత్తు. ౨౯.

అప్పడియే భగవచ్ఛాస్త్రత్తిలుమ్, లక్ష్మీస్వరూపమ్ భగవత్స్వరూపత్తుక్కు నిరూపకమాగైయాలే అవనోడే అపృథక్సిద్ధమాగైయాల్ అవనుడైయ స్వరూపత్తిలే అన్తర్భూతమెన్ఱు శొల్లప్పడానిన్ఱతు. ఎజ్ఞనేయెన్నిల్, "యాసాభగవతశ్శక్తిరహన్తాసర్వభావగా। అపృథక్చారి

(౧) తై-నా-౧౦-౨౮. (౨)

సా భగవత శ్శక్తిరహన్తా సర్వభావగా। అపృథక్చారిణీ సత్తా మహానన్దమయీ పరా"(౧) "భావాభావానుగా శక్తి స్సర్వకార్యకరీ విభోః। స్వాతన్త్ర్యరూపా సా విష్ణోః ప్రస్ఫురత్తా జగన్మయీ"(౨) "అహన్తా బ్రహ్మణ స్తస్య సాఽహమస్మి సనాతనీ। ఆత్మా స సర్వభూతానా మహమ్భూతో

ణీ సత్తా మహానన్దమయీ పరా" ఎన్ఱు - భగవానుడైయ శక్తియాత్తా న్ఱు, తితు అవనుడైయ అహమర్థత్తుక్కు నిరూపకమాకైయాలే, అహన్తైయాయ్, అవనుడైయ విభూతియాన సమస్తపదార్థఙ్గళుక్కు మభిమానినికైయాలే సర్వభావగైయాయ్, పృథక్సఞ్చారమిల్లాతపడి అవనుడైయ స్వరూపత్తిలే అన్తర్భూతైయాకైయాలే సత్తైయాయ్, అవనుడైయ నిరతిశయానన్దత్తై త్తనక్కు వేషమాక వుడైయళాయ్కొణ్డు పరరూపైయాయిరుక్కు మెన్ఱుమ్, "భావాఽభావాఽనుగా శక్తిస్సర్వకార్యకరీ విభోః। స్వాతన్త్ర్యరూపా సా విష్ణోః ప్రస్ఫురత్తా జగన్మయీ" ఎన్ఱు - విభువాయ్కొణ్డు వ్యాపనశీలనాన సర్వేశ్వరనుడైయ అన్తశ్శక్తియానతు, కారణదశైయిల్ భావాఽభావ శబ్దవాచ్యమాన సూక్ష్మ చిదచిత్తుక్కళై యభిమానిత్తు అధిష్ఠిత్తుమ్, అవనుడైయ సృష్టిస్థితి సంహార నిగ్రహాఽనుగ్రహరూపమాన సర్వకార్యఙ్గళుక్కుమ్ ప్రవృత్తియై పణ్ణియుమ్, సృష్టమాన జగత్తినుడైయ నియన్తృత్వరూపమాన స్వాతన్త్ర్యత్తుక్కు నిరూపకభూతైయాయుమ్, జగదాకారమాన అవనుడైయ ప్రస్ఫురత్తైయాయుమిరుక్కు మెన్ఱుమ్, అహిర్బుధ్న్యసంహితైయిలే శొల్లిత్తు. "అహన్తా బ్రహ్మణ స్తస్య సాఽహమస్మి సనాతనీ। ఆత్మా స సర్వభూతానా మహమ్భూతో హరిస్స్మృతః" ఎన్ఱు - అపరిచ్ఛిన్న స్వరూప రూప గుణ విభూతికళై యుడైత్తాకైయాలుమ్, స్వసంబన్ధివస్తువుక్కు సామ్యాపాదకమాకైయాలుమ్, బృహత్త్వ బృంహణత్వ గుణయోగత్తాలే బ్రహ్మశబ్దవాచ్యనాయ్కొణ్డు

(౧) అహిర్బుధ్న్య- (౨) లక్ష్మీతన్త్రే.

హరి స్స్వతన్త్రః। అహన్తయా వినాఽహంహి నిరుపాఖ్యో నసిధ్యతి॥ అహమర్థం వినాఽహన్తా నిరాధారా నసిధ్యతి" ఇత్యాదిభిః బ్రహ్మణ స్సకలకారణభూతస్య నిరతిశయానన్దయుక్తస్య సర్వవ్యాపకస్య సర్వాన్తరాత్మభూతస్య సకలనియన్తృతయా సర్వస్మాత్పరత్వేన నిరవధికస్వాతన్త్ర్య

సర్వాధికనాన అన్ద సర్వేశ్వరనుడైయ నిరవధిక స్వాతన్త్ర్యరూపమాన అహమర్థత్తుక్కు నిరూపకధర్మమాకిఱ అహన్తైయాకిఱ ఐశ్వర్యరూపైయాన నానాయిరుక్కుమ్, ఎన్నాలే నిరూపితమాన స్వరూపత్తైయుడైయ అహమర్థన్దాన్ సర్వభూతఙ్గళుక్కుమ్ అన్తరాత్మావాన హరియాయిరుక్కుమెన్నుమ్, "అహన్తయా వినాఽహంహి నిరుపాఖ్యో నసిధ్యతి। అహమర్థంవినాఽహన్తానిరాధారానసిధ్యతి" ఎన్ఱు-నిరూపకమాన అహన్తైయైయొழிన్దపోతు నిరూప్యమాన అహమర్థమానతుక్కు ఉపాఖ్యారూపమాననిరూపకధర్మమిల్లామైయాలే నిరూప్యసిద్ధియుణ్డాకాతు; ఆశ్రయమాన అహమర్థమిల్లాతపోతు ఆశ్రయమానధర్మియైయొழிయ ధర్మత్తుక్కు స్థితియిల్లామైయాలే అహన్తైక్కు స్వరూపసిద్ధియిల్లై, ఆకైయాలే ధర్మత్తైయొழிన్దపోతు ధర్మియై ప్రతిపత్తి పణ్ణ వొణ్ణాతత్తాలే, ధర్మియైయొழிన్దపోతు ధర్మత్తుక్కు స్వరూపమే సిద్ధిక్కాతెన్ఱు లక్ష్మీతన్త్రత్తిలే శొల్లప్పట్టతు. ఇత్తాలే - నిరూప్యనాన ఈశ్వరనుడైయ సర్వాతిశయత్వరూపమాన ఉత్కర్షమ్ అతిశయరూపైయాన ఇవళాలే నిరూపితమాకక్కడవతు, అవనై యాశ్రయమాకవుడైయ ఇవళుడైయ స్వరూపన్దాన్, అవనిట్ట వழிక్కాకక్కడవతెన్ఱతాయిత్తు, ఇప్పడి ఇతుముతలాన ప్రమాణఙ్గళాలే సర్వకారణభూతనాయ్, నిరతిశయానన్దయుక్తనాయ్, సర్వవ్యాపకనాయ్, సర్వాన్తరాత్మావాయ్, సర్వనియన్తావాయ్, సర్వస్మాత్పరనాయ్, నిరవధికమాన స్వాతన్త్ర్యత్తై స్వరూపమాకవుడైయనాయ్, పరబ్రహ్మశబ్దవాచ్యనాన నారాయణనుక్కు సర్వప్రకారత్తాలుమసాధారణనిరూపకభూతైయాకైయాలే, వస్తుసంస్థానరూపమాన జా

స్వరూపస్య సర్వప్రకారాఽసాధారణ నిరూపకత్వేన వస్తుసంస్థానరూపజాత్యాదివత్, దేవ్యాశ్శ్రియః తదహన్తారూపత్వ ప్రతిపాదనాత్. ౨౬.

నన్వేవమ్– జగదుపాదానాదిసమస్తావస్థావస్థితః పురుషోత్తమ ఏవ ద్వితీయతత్వప్రసక్తేః త్తద్విశిష్టఏవస్యాత్; తథాహి–(౧)"నిత్యైవైషా జగన్మాతా విష్ణోః శ్రీ రనపాయినీ। యథా సర్వగతో విష్ణు స్తథైవేయం ద్విజోత్తమ" (౨) "త్వం మాతా సర్వలోకానాం దేవదేవో హరిః పితా త్వయైతద్విష్ణునాచాఽమ్బ జగద్వ్యాప్తం చరాచరమ్" (3) "లక్ష్మ్యా స్సమస్తం చిదచిత్స్వరూపం వ్యాప్యం తదీశస్యతు త్యాదిక ళైప్పోలే లక్ష్మీస్వరూపముమ్ అవనుడై య అహన్తారూపమాక చ్చొల్లప్పట్టతు. ౨౭.

ఇప్పడి స్వరూపాన్తర్భావముణ్డామళవిల్, జగదుపాదానాది సమస్తావస్థైయోయిఉణ్డై య సర్వేశ్వరన్ అవళోడేకూడియిరుక్కుమెన్న తామితే. అక్కై యాలే,"నిత్యైవైషా జగన్మాతా విష్ణోః శ్రీ రనపాయినీ। యథా సర్వగతో విష్ణు స్తథైవేయం ద్విజోత్తమ" ఎన్ఱు – వ్యాపకనాన సర్వేశ్వరనుక్కు అనపాయినియాయ్ నిత్యైయాయిరుక్కిఱ ఇవళ్ శ్రీయానవళ్ జగన్మాతావాయిరుక్కుమ్,యాత్తోరుపడి సర్వేశ్వరన్ సర్వగతనాయిరుక్కుమ్,ఇవళుమప్పడి సర్వగతైయాయిరుక్కుమెన్ఱు స్వరూపత్తైచ్చొల్లి స్తోత్రమ్పణ్ణుకిఱవిడత్తిలుమ్, "త్వం మాతా సర్వలోకానాం దేవదేవో హరిః పితా। త్వయైతద్విష్ణునాచాఽమ్బ జగద్వ్యాప్తం చరాచరమ్" ఎన్ఱు– సర్వలోకఙ్గళుక్కుమ్ నీ మాతా, పితావాన వన్ దేవదేవనాన హరి, ఉన్నాలుమ్ అన్దవిష్ణువాలుమ్ చరాచరాత్మకమాన ఇన్దజగత్తానతు వ్యాపిక్కప్పట్టిరుక్కుమెన్ఱు ఈశ్వరనోపాతి ఇవళుక్కు కారణత్వత్తైయుమ్ వ్యాపకత్వత్తైయుమ్ శొల్లి, "లక్ష్మ్యా స్సమస్తం చిదచిత్స్వరూపం వ్యాప్యం తదీశస్యతు సాఽపి సర్వమ్।

(౧) వి-పు-౧-౮-౧౭. (౨) వి-పు-౧-౯-౧౨౬. (3)

సాఽపి సర్వమ్। తథాపి సాధారణమీశిత్రుత్వం శ్రీ శ్రీశయోర్ద్వాచస్వైక శేషీ" ఇత్యాదిభిః భగవత్స్వరూపస్యైవ తన్నిరూపకభూతస్య లక్ష్మీ స్వరూపస్యాపి కారణత్వ వ్యాపకత్వ నియన్తృత్వాది వచనాత్, (౧) "సర్వస్యవశీ। సర్వస్యేశానః" (౨) "పతింవిశ్వస్యాఽఽత్మేశ్వరమ్" ఇత్యాదినా భగవత్స్వరూపస్యైవ (3) "అస్యేశానా జగతో విష్ణుపత్నీ" (౪) "ఈశ్వరీం సర్వభూతానామ్" ఇత్యాదినా తదసాధారణ శ్రీ స్వరూపస్యాపి సర్వశేషిత్వ శ్రవణాచ్చలక్ష్మీవిశిష్టఏవ నిఖిలాకారణభూతః సర్వరక్షకః సర్వాధిక శేషీత్యవగమ్యతే. ౨౭.

తథాపి సాధారణ మీశిత్రుత్వం శ్రీ శ్రీశయోర్ద్వాచ స్వైక శేషీ" ఎన్ఱు- లక్ష్మిక్కు- సమస్తచేతనాఽచేతనజ్గళుమ్ వ్యాప్యమ్, అన్త చేతనాఽచేతనజ్గళుమ్ లక్ష్మియుమ్ ఎల్లామ్ ఈశ్వరనుక్కు- వ్యాప్యమ్, ఆయిరుక్క- చ్చెయ్తే జగత్తైప్పఱ్ఱియుణ్డాన నియన్తృత్వమ్ శ్రీ శ్రీశర్కళిరువర్ క్కు-మ్ సాధారణమాయిరుక్కు-మ్, ఇవరుమ్ జగత్తుక్కు- ఏకశేషికళా యిరుప్పార్కళెన్ఱుమ్ శొల్లుకైయాలే, ఈశ్వరనోపాతి అవనోడు అపృథక్సిద్ధైయాయిరుక్కి-అ ఇవళుక్కు- క్కా-రణత్వ వ్యాపకత్వ నియన్తృ త్వాదికళ్ శొల్లుకైయాలుమ్, "సర్వస్యవశీ। సర్వస్యేశానః" "పతిం విశ్వస్యాఽఽత్మేశ్వరమ్" ఎన్ఱు-సర్వత్తైయుమ్ వశీకరిత్తు సర్వత్తుక్కు-మీశ్వరనాయ్, విశ్వత్తుక్కు-ప్పతియాయ్, తనక్కు-త్తానే ఈశ్వరనాక నారాయణనైచ్చొన్నవోపాతి, విష్ణుపత్నియాన ఇవళైయుమ్ "అస్యేశానా జగతో విష్ణుపత్నీ" ఎన్ఱు - జగత్తుక్కు- ఈశానైయాకవుమ్, ఈశ్వరీం సర్వభూతానామ్" ఎన్ఱు - సర్వభూతజ్గళుక్కు-మ్ ఈశ్వరియాకవుమ్ శొల్లుకైయాలే ఇరువర్క్కు-మ్ శేషిత్వమ్ ప్రమాణసిద్ధమాకైయాల్, సర్వకారణభూతనాయ్ సర్వరక్షకనాయ్ సర్వవ్యాపకనాయ్ సర్వనియన్తావాయ్ సర్వాధికనాన శేషియానవన్ అన్ఱో అవస్థైకళ్ తోఱుమ్ లక్ష్మివిశిష్టనాయే యిరుక్కు-మెన్ఱతాయ్త్తు. ౨౭.

---

(౧) బృహదా-౬-౪-౨౨. (౨) తై-నా-౧౧. (3) (౪) శ్రీ-సూ

నైతద్యుక్తమ్-నిరూపకత్వ నిబన్ధన స్వరూపానుబన్ధిత్వేన ఐక్యాసంభవాత్, పత్నీత్వప్రయుక్త పారతన్త్ర్య స్వాభావ్యేన ఆధిక్యసామ్యాసంభవాత్, పత్న్యన్తరాదివత్ చేతనసమానాకారత్వాత్; కారణత్వాదేః ఈశ్వరైకాసాధారణ్యాచ్చ; తదనుమోదేన తత్ప్రీతికరత్వమస్యాస్స్వరూప మితి † నతత్ర సాక్షాదన్వయః; తథాభూతస్యేశ్వరస్య నిరూపకత్వానుబన్ధేన శ్రియఃపతిరేవ సర్వాధిక శేషీత్యవగన్తవ్యః. ౨౮.

తథాచ శ్రూయతే- (౧) "యః పూర్వ్యాయ వేధసే నవీ

§(ఇప్పడిశొల్లాతుయుక్తమన్ఱు.—) ఇప్పడి అపృథక్సిద్ధినిబన్ధనమాన స్వరూపాన్తర్భావముణ్డేయాకిలుమ్ నిరూప్య నిరూపక భేదమడియాన స్వరూపభేద ముణ్డాకైయాలే ఐక్యమ్కూడామైయాలుమ్, పత్నీత్వప్రయుక్తమాన పారతన్త్ర్యత్తాలే ఆధిక్యముమ్ సామ్యముమ్ కూడామైయాలుమ్, పత్న్యన్తరాదికళోపాతి పారతన్త్ర్యప్రయుక్తమాన చేతనసమానాకారత్వముణ్డాకైయాలుమ్, కారణత్వ వ్యాపకత్వ నియన్తృత్వాదికళ్ ఈశ్వరనుక్కే అసాధారణఙ్గళాకైయాలుమ్, ఇవళ్ అవనై అనువిధానమ్పణ్ణి అనుమోదిత్తు అవనై యుకప్పిక్కైయే తనక్కు స్వరూపమాకవుడైయళాయిరుక్కైయాలుమ్, ఇవళుక్కు చ్చొల్లుకిఱ వ్యాప్తియానతు, "అర్థో విష్ణు రియం వాణీ" ఎన్ఱు స్వవిభూతిమాత్రవిషయమాక ఋషికళానే శొల్లుకైయాలుమ్, కారణత్వ వ్యాపకత్వ నియన్తృత్వాదికళి లివళుక్కు సాక్షాదన్వయమిల్లై. అప్పడిప్పట్ట ఈశ్వరనుడైయ స్వరూపత్తిలే నిరూపకత్వరూపసంబన్ధ ముణ్డాకైయాలే శేషియినుడైయ సర్వాధికత్వత్తై ప్రకాశిప్పిక్కైయాల్, శ్రియఃపతియే సర్వాధిక శేషి యెన్ఱతాయిత్తు. ౨౮.

అప్పడియే శ్రుతియిలుమ్ శొల్లప్పట్టతు-"యః పూర్వ్యాయ వేధసే నవీయసే సుమజ్జానయే విష్ణవే దదాశతి" ఎన్ఱు - పూర్వ్యమాన

(౧) † అత్ర వ్యాఖ్యానానుసారిణీ పత్రికా మూలే నదృశ్యతే.

§ ఇదంవాక్యమ్ ప్రక్షిప్తమ్.

యనేసుమజ్జానయేవిష్ణవేద దాశతి" ఇతి. జానిః-జాయా, సుమతిః జాయా యస్య సః సుమజ్జానిః అథవా, సుమదా-శోభనా—నన్దా; యద్వా-సుమతీ-శోభనవతీ జాయా యస్య సః. ౨౯.

అస్య పదస్య తాదర్థ్యేచతుర్థ్యేక వచనాన్తస్య (౧) "సుపాం సులుక్ " ఇత్యాదిసూత్రేణ లుప్తవిభక్తికస్య ప్రత్యయాంశేన తాదర్థ్యరూపశేషత్వాభిధానాత్, తత్ప్రతిసంబన్ధిరూపం భగవచ్ఛేషిత్వమేవ ప్రకృత్యంశస్య ముఖ్యార్థః. ౩౦.

అస్య శేషిత్వస్య అనవధికాతిశయత్వసూచకం కారణత్వాదికమ్. ఏతదుక్తం భవతి-తాదర్థ్యప్రతిసంబన్ధిరూప శేషిత్వమాత్రవచనే,

---

వేధావాయ్, ఇప్పడి మున్నే స్రష్టావాయిరుక్కచ్చెయ్‌తే మికవుమ్ పురి యనెన్ఱుమ్పడి నవీననాయ్, సుమజ్జానియాయ్- శోభనమాన మతి యుణ్డు-జ్ఞానమ్,అత్తైయుడైయళాయ్ ఎన్ఱుమ్, శోభనమానమదముణ్డు-ఆనన్దమ్,అత్తైయుడైయళాన జానియుణ్డు-జాయై, అవళైయుడైయనా యెన్నుతల్; సుమతియాయ్-శోభనవతియాన జాయైయైయుడైయవనె న్నుతల్. ఇత్తాలే జ్ఞానానన్దమయియాయ్ మఙ్గళావహైయాన లక్ష్మియై పత్నియాక వుడైయవనెన్ఱు శొల్లప్పడువానాన సర్వేశ్వరనుక్కు యావ నొరువన్ ఆత్మసమర్పణత్తై ప్పణ్ణుకిఱానెన్ఱు శొల్లుకైయాలే, కారణ భూతనాయ్ వ్యాపకనాయ్ శేషియానవన్ శ్రియఃపతి యెన్ఱతాయ్‌త్తు.

ఇన్ద పదమ్, తాదర్థ్యే చతుర్థ్యేకవచనమాయ్, "సుపాంసులుక్" ఇత్యాదిసూత్రత్తాలే లుప్తవిభక్తికమాయిరుక్కిఱతు; ఇతు ప్రత్యయాంశత్తాలే తాదర్థ్యరూపమాన శేషత్వత్తైచ్చొల్లుకైయాలే, అతుక్కు ప్రతిసమ్బన్ధియాన భగవానుడైయ శేషిత్వమే ప్రకృత్యంశమాన అకారత్తుక్కు ముఖ్యార్థమాకిఱతు. ౩౦.

ఇన్ద శేషిత్వత్తినుడైయ అనవధికాతిశయత్వత్తై సూచిప్పిక్కిఱతు కారణత్వాదికళ్. ఎఙ్ఙనేయెన్నిల్; తాదర్థ్యప్రతిసంబన్ధియాన శేషి

---

(౧) పా-సూ-౭-౧-౩౯.

"హిరణ్యం కుణ్డలాయ" "యజ్ఞాయ పశుః" ఇత్యాదివత్, శేషిత్వ స్యాఽచేతనవిషయత్వమపి సమ్భావ్యతే; తద్వ్యావృత్త్యర్థం శేషిణో రక్షకత్వవచనేన చేతనవిషయత్వేఽపి, రాజరాష్ట్రాదివత్ బాహ్యరక్షకత్వ మాత్రం సమ్భావ్యతే; తన్నివృత్త్యర్థం రక్షణస్య బాహ్యాఽభ్యన్తర రూపత్వవచనే కార్తవీర్యాదావపి తాదృశోభయవిధరక్షణసద్భావేఽపి రక్ష్యత్వ శేషత్వయుక్తస్య రాజ్యస్య స్వరూపోత్పత్త్యాదేః అన్యాధీనత్వ సమ్భవాత్, తద్వ్యావర్తనాయ శేషిణః కారణత్వాఽభిధానేఽపి, ఉత్పా దకం రక్షకం శేషిణం పితరం ప్రతి పుత్రగతశేషత్వస్య తచ్ఛేషిభూత పితామహాది పరమ్పరా విషయత్వ దర్శనాత్, తద్వ్యావర్తనాయ శేషిణస్సర్వాధికత్వ సూచనార్థమ్ కారణత్వ శబ్దాస్పదభూత బ్రహ్మ

•త్వమాత్రత్తై చ్చొల్లుమళవిల్ "కుణ్డలార్థమ్హిరణ్యమ్" "యజ్ఞార్థం పశు" ఎన్గిఱపడియే చేతనాఽచేతనఙ్గళినుడైయ శేషిత్వమానతు అచేతన విషయమాకవుమ్ సమ్భావితమ్; అతు శెయ్యామైక్కాక శేషియిను డైయ రక్షకత్వత్తై చ్చొల్లుకైయాలే రక్షకనాన చేతననై విషయ మాకవుడైత్తాయ్ త్తేయాకిలుమ్, రాజావుక్కుమ్ రాజ్యత్తుక్కుముణ్డాన సంబన్ధమ్పోలే బాహ్యరక్షణమేయాయ్ అన్తరరక్షణమిల్లైయామ్; అతు శెయ్యామైక్కాక బాహ్యాభ్యన్తరరూపమాన ఉభయవిధరక్షణత్తై చ్చొల్లుమళవిల్, కార్తవీర్యనాన సహస్రబాహ్వర్జుననుక్కు బాహ్యా భ్యన్తరరూపమాన ఉభయవిధరక్షణముణ్డాకైయాల్; రక్ష్యత్వ శే షత్వ యుక్తమాన రాజ్యత్తినుడైయ స్వరూపోత్పత్త్యాదికళ్ అవ్విడ త్తిల్ అన్యాధీనమాక క్కాణ్గైయాల్ అతైక్కఴిక్కైక్కాక శేషియి నుడైయ కారణత్వమ్ శొన్నాలుమ్, ఉత్పాదకనాయ్ రక్షకనాయ్ శేషియాన పితావైప్పఱ్ఱియుణ్డాన పుత్రశేషత్వమ్ తచ్ఛేషికళాన పితామహాదివిషయత్తిలుమ్ పరమ్పరైయాక నడక్కుమాపోలే యిన్ఱి యిలే, ఇన్ద శేషత్వమ్ ఓరిడత్తిలుమ్ సంభవియామైక్కాక శేషియిను డైయ సర్వాధికత్వత్తై ప్రకాశిప్పిక్కైక్కాకవుమ్, కారణత్వాదిశబ్ద

శివాది దేవతాన్తరవ్యావర్తనార్థశ్చ శ్రియఃపతిత్వం అకారవాచ్యస్య సర్వస్మాత్పరత్వసూచనేన శేషిణో నిరవధికాతిశయ మహత్త్వమవగమ యతి. ఏవమక్షరస్వభావేన కారణత్వమ్, ధాత్వర్థతయా రక్షకత్వమ్, అర్థసామర్థ్యాత్ శ్రియఃపతిత్వమ్, తాదర్థ్యప్రతిసమ్బన్ధితయా శేషిత్వంచాఽభిహితమితి. ౩౧.

ఏతేన-శేషిణః ఉపాయోపేయత్వంచాఽవగమ్యతే. తత్ర రక్షకత్వమేవోపాయత్వమ్; తస్య రక్షణ విశేషభూతార్థితాన్తకరణత్వరూపత్వాత్; కారణత్వంచ-ఆశ్రయణార్థ కరణ కళేబర ప్రదానాది పచ్యుత్పాదన జ్ఞాన వైరాగ్య భక్తి పరభక్తి పరజ్ఞాన పరమభక్తిజనన స్వరూపావిర్భావపూర్వక నిరతిశయానన్దోద్భావయితృత్వ పర్యన్త స్వభావ సూచనేన ఉపాయత్వోపయుక్తమ్ (౧) "కారణన్తు ధ్యేయః"

కు- ఆస్పదభూతరాన బ్రహ్మరుద్రాది దేవతాన్తరజ్ఞళై వ్యావర్తిక్కైక్కాకవుమ్. శ్రియఃపతిత్వసూనతు అకారవాచ్యనుడైయ సర్వస్మాత్పరత్వత్తై ప్రకాశిప్పిక్కైయాలే శేషిత్వమ్ ఆనవధికాతిశయమెన్ను కాట్టి త్తిరాయ్త్తు. ఇప్పడి అక్షరస్వభావత్తాలే కారణత్వత్తైయుమ్, ధాత్వర్థత్తాలే రక్షకత్వత్తైయుమ్, అర్థసామర్థ్యత్తాలే శ్రియఃపతిత్వత్తైయుమ్, తాదర్థ్యప్రతిసంబన్ధిత్తైయాలే శేషిత్వత్తైయుమ్ శొల్లిత్తిరాయ్త్తు.

ఇత్తాలే-శేషియినుడైయ ఉపాయోపేయత్వమ్ శొల్లిత్తిరాకిఅతు. అతిల్ రక్షకత్వమే ఉపాయత్వమాకిఅతు. అతావతు- అర్థియినుడైయ అర్థనానుకూపమానరక్షణవిశేషమాకైయాల్; కారణత్వమ్-ఆశ్రయణార్థమాన కరణకళేబరప్రదానమ్ తుడక్కమాక, గుచియై 'ఉణ్డాక్కుకై, జ్ఞాన వైరాగ్య భక్తికళ్ పరభక్తి పరజ్ఞాన పరమభక్తికళై జనిప్పిక్కై, స్వరూపావిర్భావ పూర్వకమాన భగవదనుభవజనిత నిరతిశయానన్దత్తై యుద్భవిప్పిక్కై- ముడివాన స్వభావత్తై కాట్టుకైయాల్, ఉపాయత్తుక్కు-ఉప్పు. "కారణన్తు ధ్యేయః" ఎన్ను- ఉపాస్య

(౧) అథర్వశిఖా-

(౧) "యో బ్రహ్మాణం విదధాతి" ఇత్యాదిషు కారణభూతఏవాఽఽశ్రయణీయ ఇత్యుచ్యతే. శేషిత్వంచ కిఞ్చిత్కారప్రతిసమ్బన్ధిరూపత్వాత్ ఉపేయత్వమేవ. (౨) "పరగతాతిశయాధానేచ్ఛయా ఉపాదేయత్వమేవ యస్య స్వరూపమ్, స శేషః, పర శ్శేషీ" ఇతిహి శేషశేషిత్వలక్షణమ్. శ్రియఃపతిత్వంచ-శేషిణ స్సర్వప్రకారాతిశయద్యోతనేన ఉపేయత్వం పూరయతి. ఏవంసతి, ఉపాయోపేయత్వం హేయప్రత్యనీక కల్యాణైకతానత్వయుక్తస్య శేషిణః శ్రియఃపతేః స్వరూపతయా ప్రతిపాదితం భవతి. అత ఏవోక్తమ్-(3) "ఉపాయోపేయత్వే తదిహ తవ

నాకవుమ్, "యో బ్రహ్మాణమ్" ఇత్యాదియాలే శరణ్యానాకవుమ్ ఆశ్రయిక్కప్పడువాన్ కారణభూతనెన్ఱుశొల్లిర్ఱిజే. శేషిత్వమావతు-కించిత్కారప్రతిసంబన్ధిత్వమాకైయాలే ఉపేయత్వమాయిరుక్కుమతు. "పరగతాతిశయాధానేచ్ఛయా ఉపాదేయత్వమేవ యస్య స్వరూపమ్, సః శేషః, పర శ్శేషీ" ఎన్ఱు శేషశేషిత్వలక్షణత్తై వేదార్థసఙ్గ్రహత్తిలే శ్రీభాష్యకారర్ అరుళిచ్చెయ్తారిజే. అతావతు - ప్రతిసంబన్ధియాన పరనుక్కు అతిశయత్తై యుణ్డాక్కుకైక్కాక స్వీకరిక్కప్పడుకైయాతొన్ఱుక్కు స్వరూపమ్, అతు శేషమ్, అత్తాలుణ్డాన వతిశయరూపమ్మాన కిఞ్చిత్కారత్తుక్కు విషయమాయ్ కొణ్డు ప్రతిసమ్బన్ధియానతు శేషియెన్ఱపడి. ఇని శ్రియఃపతిత్వమ్ - శేషియుడైయ సర్వప్రకారాతిశయత్తై కాట్టుకైయాలే ఉపేయత్వత్తై పూరిత్తతాయ్త్తు. ఇప్పడి కారణత్వాదిగుణచతుష్టయఙ్గళుమ్ ఉపాయభావత్తిలుమ్ ఉపేయభావత్తిలుమ్ అన్తర్భూతమాయుళ్ళవిడత్తిల్, ఇన్ద ఉపాయోపేయత్వఙ్గళ్, హేయప్రత్యనీకమాయ్ కల్యాణైకతానమాన ఉభయలిఙ్గాకారత్తాలే శేషియాన శ్రియఃపతిక్కు స్వరూపమెన్ఱతాయ్త్తు, అతిల్, హేయప్రత్యనీకత్వమ్ ఉపాయత్వసూచకమ్, కల్యాణైకతానత్వమ్ ఉపేయత్వసూచకమ్. ఆకైయాలేయిఱే "ఉపాయోపేయత్వే తదిహతవ తత్వం

(౧) శ్వేతాశ్వ-౬.　(౨) వే-స-　(3) ర-స్త-౨,౯౩.

తత్వం నతు గుణా" ఇతి. భగవతా భాష్యకారేణాఽపి (౧) "శ్రియః పతిః, నిఖిలహేయప్రత్యనీక కల్యాణైకతానః, స్వేతర సమస్త వస్తు విలక్షణానన్తజ్ఞానానన్దైకస్వరూపః" ఇత్యభిహితమ్. తత్రాప్యపరిచ్ఛిన్నజ్ఞానానన్దైక స్వరూపస్య స్వేతరసమస్తవస్తు వైలక్షణ్యాపాదక నిఖిలహేయ ప్రత్యనీక కల్యాణైకతానత్వం శ్రియఃపతిత్వాయత్తమితి తదేవ ప్రధాన నిరూపకతయా ప్రతిపాదితమ్. అన్యథా ఇదం వైలక్షణ్యం వ్యక్త్యన్తరేష్వపి సమ్భావ్యతే. ౩౨.

అయమేవహి వేదాన్తేషు, సర్వకారణత్వ సర్వనియన్తృత్వ సర్వరక్షకత్వ సర్వస్మాత్పరత్వాది స్వభావైః సమాభ్యధికరహిత స్సర్వశేషీతి ప్రతిపాద్యతే; (౨) "స కారణం కరణాధిపాధిపో నచాఽస్య

నతు గుణా" ఎన్ఱు - భట్టర్ అరుళిచ్చెయ్‌తతు; ఉపాదోపేయత్వమ్ ఉనక్కు స్వరూపప్రయుక్తమ్, గుణప్రయుక్తమాయ్ వన్దేతియన్ఱపడి. భాష్యకారరుమ్, "శ్రియఃపతి ర్నిఖిలహేయప్రత్యనీక కల్యాణైకతానః స్వేతరసమస్తవస్తు విలక్షణానన్త జ్ఞానానన్దైకస్వరూపః" ఎన్ఱు- శ్రీగీతాభాష్యత్తిల్, ముకప్పిలే, అపరిచ్ఛిన్న జ్ఞానానన్దైకస్వరూపమాన భగవత్స్వరూపత్తినుడైయ స్వేతరసమస్తవైలక్షణ్యత్తుక్కు హేతువాన నిఖిలహేయప్రత్యనీకత్వ కల్యాణైకతానత్వమాసను శ్రియఃపతిత్వాయత్తమాకైయాల్, అతువే ప్రధాననిరూపకమాక వరుళిచ్చెయ్‌తార్. అప్పడి యిల్లైయాకిల్ఇన్ద వైలక్షణ్యమ్ వ్యక్త్యన్తరత్తిలేయుమ్ సమ్భావితమామిఱే. ౩౨.

ఇన్ద శ్రియఃపతియిఱే వేదాన్తఙ్గళిలే, సర్వకారణత్వమ్, సర్వనియన్తృత్వమ్, సర్వరక్షకత్వమ్, సర్వస్మాత్పరత్వమ్ తుడక్కమాన స్వభావఙ్గళాలే సమాభ్యధికరహితనాన సర్వశేషియెన్ఱు ప్రతిపాదిక్కప్పడుకిఱార్; "స కారణం కరణాధిపాధిపో నచాఽస్య కశ్చిజ్జనితా నచా

(౧) గీ-భాష్య-ఉపోద్ఘా. (౨) శ్వే-ఉ-

కశ్చిజ్జనితా నచాఽధిపః” (౧) “తమీశ్వరాణాం పరమం మహేశ్వరం తం దేవతానాం పరమఞ్చ దైవతమ్ । పతిం పతీనాం పరమం పరస్తాద్విదామ దేవం భువనేశమీడ్యమ్” (౨); “పతిం విశ్వస్యాఽఽత్మేశ్వరమ్” (౩) “నతస్యేశే కశ్చన” (౪) “నతత్సమశ్చాఽభ్యధికశ్చ దృశ్యతే” ఇత్యాదిభిః. అత్ర దేవశబ్దః శ్రియఃపతిత్వస్సూచకః, (౫) “శ్రద్ధయా దేవో దేవత్వమశ్నుతే” ఇతి శ్రుతేః. తస్మాత్

ధిపః” ఎన్ఱు అవనే ఉత్పాదకమాన కారణముమ్, చక్షురాదికరణఙ్గళుక్కు శేషియాన జీవనుక్కు శేషియుమల్లతు ఇవనుక్కు ఉత్పాదకనాయిరుప్పారొరువరుమిల్లై § ఎన్ఱుమ్; “తమీశ్వరాణాం పరమం మహేశ్వరం తం దేవతానాం పరమంచ దైవతమ్ । పతిం పతీనాం పరమం పరస్తాద్విదామ దేవం భువనేశమీడ్యమ్” ఎన్ఱు - అవనై, నియన్తాక్కళాన ఈశ్వరర్కళుక్కెల్లామ్ పరమాన మహేశ్వరనాకవుమ్, అవనై, ఉపాస్యమాన దేవతావర్గత్తుక్కెల్లామ్ పరమాన దైవతమాకవుమ్, శేషికళాన బ్రహ్మరుద్రేన్ద్రాదికళుక్కెల్లామ్ అప్పడి పరనాన పతియాకవుమ్, భువనత్తుక్కు ఈశ్వరనాకవుమ్, స్తుత్యనాకవుమ్ దేవనాకవుమ్ అఱియానిన్ఱోమెన్ఱుమ్; “పతింవిశ్వస్య” ఎన్ఱు-విశ్వత్తుక్కు పతియెన్ఱుమ్, “ఆత్మేశ్వరమ్” ఎన్ఱు-తనక్కు తానే ఈశ్వరనెన్ఱుమ్, “నతస్యేశేకశ్చన” ఎన్ఱు-అవనుక్కు ఈశ్వరనావానొరువనుమిల్లైయెన్ఱుమ్; “నతత్సమశ్చాఽభ్యధికశ్చ దృశ్యతే” ఎన్ఱు-అవనుక్కొత్తారుమ్ మిక్కారుమిలెయెన్ఱుమ్, ఇప్పడి ప్రమాణశతఙ్గళ్ శొల్లిత్తిరినవిఱే. ఇవ్విడత్తిల్ “విదామ దేవమ్” ఎన్గిఱ విడత్తిల్, దేవశబ్దమ్ శ్రియఃపతిత్వత్తై క్కాట్టుకిఱతు; “శ్రద్ధయాదేవో దేవత్వమశ్నుతే” ఎన్ఱు శ్రుతి శొల్లుకైయాలే, శ్రద్ధై ఎన్ఱు - లక్ష్మిక్కు త్తిరునామమాయ్, అవళాలే సర్వాధికనాన దేవన్, అప్పడిప్పట్ట దేవత్వత్తై యడైన్దానెన్నపడి. ఆకైయాలే శ్రియఃపతియే

(౧) శ్వేతా-౬. (౨) తై-నా-౧౧. (౩) తై-నా-౧. (౪) శ్వేతా-౬. (౫) యజు-కాఠ-౩-౧౧. § “న చాధిపః” ఇత్యస్యవ్యాఖ్యానం పృథక్యమ్.

శ్రియఃపతిరేవ సర్వస్మాద్విలక్షణః సర్వాధికశేషీతి అకారేణ ప్రతిపాద్యత ఇతి సిద్ధమ్. 33.

నను - అస్య పదస్య చతుర్థ్యన్తత్వేహి తాదర్థ్య ప్రతిసమ్బన్ధిశేషిత్వవాచిత్వమ్, లుప్తవిభక్తికస్యాఽస్య (౧)"ప్రత్యయలోపే ప్రత్యయలక్షణమ్" ఇతిన్యాయేన విభక్త్యన్తత్వే సిద్ధేఽపి చతుర్థ్యేకవచనాన్తత్వం కుత ఇతి చేదుచ్యతే ; - (౨) "బ్రహ్మణే త్వా మహస ఓమిత్యాత్మానం యుఞ్జీత" ఇతి తాదర్థ్యానుసన్ధాన రూప సమర్పణ విధాయకవాక్యే సమర్పణమన్త్రీభూత ప్రణవార్థప్రకాశకే, "బ్రహ్మణే" ఇతి చతుర్థ్యన్త బ్రహ్మశబ్దేన శ్రుతిసిద్ధ బ్రహ్మవాచకస్యాఽకా

సర్వస్మాద్విలక్షణనాయ్ సర్వాధికనాన శేషియెన్ఱు అకారత్తిలే శొల్లప్పట్టతెన్ఱు సిద్ధమ్. 33.

ఇన్దపదత్తుక్కు చతుర్థ్యన్తత్వముణ్డానపోదిలే తాదర్థ్యప్రతిసమ్బన్ధియాన శేషియైచ్చొల్లువదు, లుప్తమాన విభక్తియైయుడైత్తాన ఇదుక్కు "ప్రత్యయలోపే ప్రత్యయలక్షణమ్" ఎన్ఱ న్యాయత్తాలే విభక్త్యన్తత్వమ్ సిద్ధిత్తాలుమ్, చతుర్థ్యేకవచనాన్తత్వమ్ ఎత్తాలే యెన్నిల్ ;-"బ్రహ్మణే త్వా మహస ఓమిత్యాత్మానం యుఞ్జీత" ఎన్ఱు-తాదర్థ్యానుసన్ధానరూపమాన సమర్పణత్తై విధిక్కిఱ వాక్యత్తిలే సమర్పణమన్త్రమాన ప్రణవార్థత్తై ప్రకాశిప్పిక్కిఱ విడత్తిలే, "బ్రహ్మణే" ఎన్ఱు చతుర్థ్యన్తమాక బ్రహ్మశబ్దత్తై చ్చొల్లుకైయాలే, శ్రుతిసిద్ధమాన బ్రహ్మవాచకత్వత్తై యుడైత్తాన అకారత్తినుడైయ చతుర్థ్యన్తత్వమ్ సూచిప్పిక్కప్పడుకిఱదు. "మాం బ్రహ్మణేఽస్మై మహసే తదర్థం ప్రత్యక్స్వమేనం యునజై పరస్మై" ఎన్ఱు-ఇన్ద ప్రణవార్థ ప్రకాశకమాన వాక్యత్తినర్థత్తై స్వానుష్ఠాన పర్యన్తమాక అనుసన్ధిక్కిఱ దశైయిలే, తేజోరూపమాన ఇన్దపరబ్రహ్మత్తిన్బొరుట్టు అవనుక్కు శేషభూతమాయ్

---

(౧) పా-సూ-౧-౧-౬౨. (౨) తై-నా-౫౧.

రస్య చతుర్థ్యన్తత్వం మాచ్యతే. తదుక్తమాచార్యైః (౧) "మాం బ్రహ్మణోఽస్మై మహసే తదర్థం ప్రత్యక్ప్రమేనం యునజై పరస్మై" ఇతి. అకారవివరణస్య నారాయణపదస్య చతుర్థ్యన్తత్వంచైతత్సూచక మేవ; అతః తాదర్థ్యవాచినా ప్రత్యయేన శేషత్వాభిధానాత్, తత్ప్రతిసమ్బన్ధి భగవతః శేషిత్వం ప్రకృత్యంశేన ప్రతిపాద్యత ఇత్యుక్తమ్.

అనన్తరమ్, అవధారణార్థ ఉకార శ్శేషత్వస్యాఽనన్యార్హతా ప్రతిపాదనాయ తత్ప్రతిసంబన్ధి భగవత శ్శేషిత్వమనన్యసాధారణ మవగమయతి. ౩౫.

ఉకారస్యాఽవధారణార్థత్వం కథమితిచేత్ ; - (౨) "తదేవ భూతం తదు భవ్యమా ఇదమ్" (౩) "తదేవాఽగ్నిస్తద్వాయు

ర్యయంప్రకాశమాన ఎన్ఱు సమర్పిప్పనెన్ఱు సమర్పణవిషయత్తై చతు ర్త్యన్తబ్రహ్మశబ్దత్తాలే భట్టరుమరుళిచ్చెయ్‌తార్. ఇన్నుమ్, అకార వివరణమాన నారాయణపదత్తినుడైయ చతుర్థ్యన్తత్వముమ్ ఇతుక్కు సూచకమాకక్కడవతు. ఆకైయాల్, తాదర్థ్యవాచియాన ప్రత్యయ త్తాలే శేషత్వత్తై చ్చొల్లి, అతుక్కు ప్రతిసంబన్ధియాన భగవానుడైయ శేషిత్వమానతు ప్రకృత్యంశమాన అకారత్తాలే ప్రతిపాదిక్కప్పట్ట తెన్ఱతాయ్‌త్తు. ౩౪.

అనన్తరమ్-అవధారణార్థమాన ఉకారమ్ శేషత్వత్తినుడైయ అనన్యార్హతైయై ప్రతిపాదిక్కైక్కాక తత్ప్రతిసంబన్ధియాన భగవా నుడైయ శేషిత్వత్తై అనన్యసాధారణమెన్ఱు కాట్టుకిఱతు. ౩౬.

ఉకారమవధారణార్థమానపడి యెన్నెన్నిల్;- "తదేవ భూతం తదు భవ్యమా ఇదమ్" ఎన్ఱు - అతువే భూతముమ్, అతువే భవ్య

---

(౧) ర-స్త-౨-౮౨. (౨) తై-నా-౧-౧. (౩) తై-నా-౧-౪.

స్తత్సూర్య స్తదు చన్ద్రమాః” ఇతి స్థానప్రమాణేన శ్రుతిరేవ దర్శయతి. ౩౬.

సర్వాధికశేషి ప్రతిసమ్బన్ధిక తాదర్థ్యరూప శేషత్వస్యాఽనన్యార్హతాయాః కోఽవకాశ ఇతిచేన్న;- శేషిణ స్సర్వాధికత్వ ప్రతిపాదనేన శేషత్వస్యాఽనన్యార్హతా వ్యావృత్త్యసిద్ధేః. (౧) “హిరణ్యగర్భ స్సమవర్తతాఽగ్రే। భూతస్య జాతః పతిరేక ఆసీత్” ఇతి చతుర్ముఖ శేషస్య భూతజాతస్య, (౨) “మాతృదేవో భవ। పితృదేవో భవ” ఇతి మాతాపితృప్రభృత్యవాన్తరశేషత్వం దృశ్యతే; ఏవం సర్వాధికశేషస్య

ఖుమ్ ఎన్గిఱ వాక్యత్తిలుమ్, “తదేవాఽగ్ని స్తద్వాయు స్తత్సూర్య స్తదుచన్ద్రమాః” ఎన్ఱు - అతువే అగ్ని, అతువే వాయు, అతువే సూర్యన్, అతువే చన్ద్రమా ఎన్గిఱ వాక్యత్తిలుమ్ ఏవకారమిట్ట స్థానత్తిలే ఉకారత్తై ఇడుకైయాలే ఇన్దస్థానప్రమాణమ్ ఉకారమవధారణార్థమెన్ఱు కాట్టుకిఱతు. ౩౬.

సర్వాధికనాన శేషియై విషయమాకవుడైత్తాన తాదర్థ్యరూపమాన శేషత్వత్తుక్కు అనన్యార్హత్తైక్కు అవకాశముణ్డోవెన్నిల్; శేషియై సర్వాధికనెన్ఱు శొల్లుఙ్గాట్టిల్ శేషత్వత్తినుడైయ అనన్యార్హత్తైకఴియాతు. “హిరణ్యగర్భస్సమవర్తతాఽగ్రే। భూతస్య జాతః పతిరేక ఆసీత్” ఎన్ఱు - హిరణ్యగర్భనాన బ్రహ్మా జగత్సృష్టిక్కు మున్బేయుణ్డానానెన్ఱుమ్, ముఱ్పడప్పిఱన్దవన్ సృష్టమాన భూతఙ్గళుక్కు పతియానానెన్ఱుమ్ శొల్లుకైయాలే, చతుర్ముఖనుక్కు శేషమాన భూతజాతత్తై ప్పఱ్ఱ “మాతృదేవో భవ। పితృదేవో భవ” ఎన్ఱు - మాతావై దేవతైయాక అనువర్త్తి, పితావై దేవతైయాక అనువర్త్తి ఎన్గితాయ్, అత్తాలే మాతాపితాక్కళ్ తుడక్కమానార్ విషయమాక అవాన్తరశేషత్వమ్ కాణప్పడానిన్ఱతు; ఇప్పడియే సర్వాధిక

(౧) తై-నా-
(౨) తై-శీ-౧౦.

శాస్త్రప్రసిద్ధం మాతాపితృప్రభృతి బ్రహ్మాదిదేవతాన్తర పర్యన్తవిషయం కర్మోపాధికమన్యశేషత్వం న స్వరూపానుబన్ధీతి తద్వ్యావర్తక ప్రమాణ సూచనేన తాదర్థ్యం దృఢీక్రియతే. 32.

(౧) "దేవర్షిభూతాత్మనృణాం పితౄణాం నకిఙ్కరో నాఽయ మృణీచ రాజన్ । సర్వాత్మనా య శ్శరణం శరణ్యం నారాయణం లోకగురుం ప్రపన్నః" (౨) "బ్రహ్మాణం శితికణ్ఠంచ యాశ్చాఽన్యా దేవతా స్స్మృతాః । ప్రతిబుద్ధా నసేవన్తే యస్మాత్పరిమితం ఫలమ్"

నుక్కు శేషమానవనుక్కు శాస్త్రప్రసిద్ధమాయ్ వరుమ్ మాతాపితృప్రభృతి బ్రహ్మాదిదేవతాన్తర పర్యన్తమాన అన్యశేషత్వమ్ కర్మోపాధికమాకవుణ్డాకైయాలే, ఇతు స్వరూపానుబన్ధియన్ఱెన్ఱు అతైక్కాట్టిక్కిఱ ప్రమాణత్తై సూచిప్పిక్కైయాలే, ఇవ్విడత్తిలే ఇన్ద తాదర్థ్యమ్ దృఢీకరిక్కప్పడుకిఱతు. 32.

"దేవర్షిభూతాత్మనృణాం పితౄణాం నకిఙ్కరో నాఽయమృణీచ రాజన్ । సర్వాత్మనా య శ్శరణం శరణ్యం నారాయణం లోకగురుం ప్రపన్నః" ఎన్ఱు - శ్రీభాగవతత్తిలే, దేవర్కళ్ ఋషికళ్ భూతఙ్గళాకిఱ స్వరూపత్తైయుడైయ పురుషర్కళుక్కుమ్, పితృక్కళుక్కుమ్ కిఙ్కరనుమల్లన్, అవర్కళుక్కు ఋణియాయ్ కడనైయుడైయనుక్కుమవనుమల్లన్, ఆరెన్నిల్, యావనొరువన్ లోకగురువాయ్ నారాయణనాన శరణ్యనై సర్వప్రకారత్తాలుమ్ శరణమాకవడైన్దవనెన్ఱుమ్ శొల్లిఱ్ఱు.

"బ్రహ్మాణం శితికణ్ఠంచ యాశ్చాఽన్యా దేవతాస్స్మృతాః । ప్రతిబుద్ధా న సేవన్తే యస్మాత్పరిమితం ఫలమ్" ఎన్ఱు - మహాభారతత్తిలే, బ్రహ్మావైయుమ్, శితికణ్ఠనాన రుద్రనైయుమ్ మఱ్ఱుముణ్డాన దేవతైకళైయుమ్, స్వస్వరూపత్తైయుణర్న్దిరుక్కుమవర్కళ్ సేవియార్, అతుక్కు హేతు - అవర్కళ్ పరిమిత ఫలప్రదరాకైయాలే యెన్ఱుశొల్లిఱ్ఱు.

(౧) భాగ-పు-　　(౨) భార-మోక్ష.

(౧) “నాఽన్యం దేవం నమస్కుర్యాన్నాన్యం దేవం నిరీక్షయేత్ । నా
న్యం ప్రాసాదమారోహేన్నాఽన్యదాయతనం విశేత్” (౨) “యస్యై
వం బ్రాహ్మణో విద్యాత్తస్య దేవా అసన్ వశే” (౩) “సవేద బ్రహ్మ। సర్వే
ఽస్మై దేవాబలిమావహన్తి” (౪) “ప్రణమన్తి దేవతాః” (౫) “ప్రభు
రహమనన్యనృణాం న వైష్ణవానామ్” ఇతి భాగవతానాం బ్రహ్మాదిసకల
దేవతాన్తరాననువర్తనమ్, దేవతాన్తరాణాం తదనువర్తిత్వంచ ప్రతి
పాదితమ్. ౩౮.

“నాఽన్యం దేవం నమస్కుర్యాన్నాఽన్యం దేవం నిరీక్షయేత్ । నాఽ
న్యం ప్రసాదమారోహేన్నాఽన్యదాయతనం విశేత్” ఎన్ఱు - వేఱొ
రు దేవతైయై నమస్కరిప్పానల్లన్, వేఱొరు దేవతైయై ప్పార్ప్పానల్లన్,
వేఱొరు గోపురాది ప్రాసాదఙ్గళిలే ఏఱువానల్లన్, వేఱొరు ఆలయ
త్తిల్ ప్రవేశిప్పానల్లన్ ఎన్ఱు భగవచ్ఛాస్త్రత్తిలే శొల్లిన్ఱు. “యస్యై
వం బ్రాహ్మణో విద్యాత్తస్య దేవా అసన్వశే” ఎన్ఱు - యావనొరు
బ్రాహ్మణన్ ఇన్ద పరమాత్మావై ఇప్పడి యఱికిఱాన్, అవనుడైయ
వశత్తిలే దేవర్కళ్ తాఙ్గళానార్కళెన్ఱుమ్, “సవేద బ్రహ్మ । సర్వేఽస్మై
దేవా బలిమావహన్తి” ఎన్ఱు - ప్రణవార్థమాన ఆత్మజ్ఞానత్తైయుడై
యవనుక్కు సర్వదేవతైకళుమ్ కిఙ్కరర్కళాయ్ ఆరాధనరూపమాన
బలియై కొణ్డానిన్ఱార్కళెన్ఱుమ్ శ్రుతికళిలే శొల్లిన్ఱు. “ప్రణమన్తి
దేవతాః” ఎన్ఱు - తిరునామసఙ్కీర్తనమ్ పణ్ణినవనై దేవర్కళ్ ప్రణా
మమ్ పణ్ణానిన్ఱార్కళెన్ఱు శ్రీవిష్ణుధర్మత్తిలుమ్, “ప్రభురహమనన్యనృణాం
నవైష్ణవానామ్” ఎన్ఱు - శ్రీవైష్ణవర్కళల్లాతార్క్కు నాన్ ప్రభు, శ్రీ
వైష్ణవర్కళుక్కు ప్రభువల్లేనెన్ఱు యమవచనత్తాలే శ్రీవిష్ణుపురాణత్తి
లుమ్ శొల్లిన్ఱు. ఇప్పడి భాగవతర్కళ్ దేవతాన్తరఙ్గళై అనువర్త్తి
యార్కళెన్ఱుమ్, దేవతాన్తరఙ్గళవర్కళై యనువర్త్తిప్పార్కళెన్ఱుమ్
శొల్లప్పట్టతు. ౩౮.

---

(౧) పాఞ్చరా. (౨) పు-సూ-౨. (౩) తై-శీ-౫.
(౪) వి-ధ-మాఙ్గళ్యస్త. (౫) వి-పు-౩-౭-౧౪.

కిఞ్చ - స్వానురూప దేవతామతిక్రమ్యాఽన్యదేవతారాధన మన ర్థావహామితి శ్రుత్యైవ దర్శితమ్:-(౧) "యో వై స్వాం దేవతామతి యజతే ప్ర స్వాయై దేవతాయై చ్యవతే । న పరాం ప్రాప్నోతి । పాపీ యాన్ భవతి" ఇతి. 3౯.

స్మృతయశ్చ-(౨)"వాసుదేవం పరిత్యజ్య యోఽన్యం దేవముపా సతే।తృషితో జాహ్నవీతీరే కూపం ఖనతి దుర్మతిః"(3)"యో వాసు దేవాదన్యత్ర మోక్షం ప్రార్థయతేఽల్పధీః।అగ్నిభ్రాన్త్యా స ఖద్యోతం

అతుక్కుమేలే, స్వరూపానురూపమాన దేవతైయై అతిక్ర మిత్తు అన్యదేవతైయై ఆరాధిక్కై అనర్థావహమెన్నుమిడత్తై ప్రత్యక్ష మాక శ్రుతితానే శొల్లానిన్ఱతు; - " యో వై స్వాం దేవతామతియ జతే । ప్ర స్వాయై దేవతాయై చ్యవతే । న పరాం ప్రాప్నోతి । పాపీ యాన్ భవతి " ఎన్ఱు - యావనొరువన్, తనక్కనురూపైయాన దేవ. తైయై అతిక్రమిత్తు అన్యదేవతైయై ఆరాధిక్కిఱాన్, అవన్ తన్నుడైయ దేవతైయినిన్ఱుమ్ ప్రచ్యుతనాకానిఱ్కుమ్, అన్య దేవతైయై కిట్టమాట్టాన్, పాపిష్ఠనామెన్ఱతాయిత్తు. 3౯.

ఇప్పడి స్మర్త్తాక్కళాన ఋషికళుమ్, "వాసుదేవం పరిత్యజ్య యోఽన్యం దేవముపాసతే । తృషితో జాహ్నవీతీరే కూపం ఖనతి దుర్మతిః" ఎన్ఱు - యావనొరువన్, సర్వస్మాత్పరనాన వాసుదేవనై విట్టు వేఱొరు దేవనై ఉపాసిక్కిఱాన్, అన్త దుర్మతియానవన్, తణ్ణీర్ దాహప్పట్టు గఙ్గై పెరుకిప్పోకానిఱ్కచ్చెయ్తేయు మత్తీఱకరైయిలే కిణఱు కల్లుకిఱానెన్ఱుమ్,"యో వాసుదేవాదన్యత్ర మోక్షం ప్రార్థయతేఽల్పధీః । అగ్నిభ్రాన్త్యా స ఖద్యోతం శీతత్రాణాయ సేవతే" ఎన్ఱు-యావనొరువన్, వాసుదేవనైయొழிయ వేఱొరిడత్తిలే మోక్షత్తై ప్రార్థిక్కిఱాన్,అల్పబుద్ధియానవవన్, కుళిర్పోక్కైక్కాక అగ్నియెన్గిఱ

(౧) (౨) (3)

శీతత్రాణాయ సేవతే" (౧) "యస్తు నారాయణం దేవం సామాన్యే నాఽభిమన్యతే। స యాతి నరకం ఘోరం యావచ్చన్ద్రదివాకరమ్" ఇతి. అత శ్శేషిత్వస్య భగవదనన్యసాధారణతాం శేషత్వస్యాఽనన్యార్హతాఞ్చ ప్రతిపాదయతా అవధారణార్థేన నిపాతేన శేషశేషిణోః పృథక్సిద్ధ్యనర్హతాలక్షణ శరీరాత్మభావోఽపి సూచితః. (౨) "అవధారణమాత్మశరీరభావపరమ్" ఇత్యభియుక్తోక్తేః. ౪౦.

అథ, అనన్యార్హశేషత్వధర్మస్యాఽఽశ్రయవిశేషో వ్యఞ్జనరూపేణ మకారేణ ప్రతిపాద్యతే. తథాహి - (3) "భూతానిచ కవర్గేణ చవర్గేణేన్ద్రియాణిచ। టవర్గేణ తవర్గేణ జ్ఞానగన్ధాదయస్తథా। మనః

భ్రాన్తియాలే మిన్మినియై సేవిక్కిఱానెన్డుమ్, "యస్తు నారాయణం దేవం సామాన్యేనాఽభిమన్యతే। స యాతి నరకం ఘోరం యావచ్చన్ద్రదివాకరమ్" ఎన్డు - యావనొరువన్, శ్రియఃపతియాన నారాయణనై దేవతాన్తరజ్గళోడొక్క ప్రతిపత్తి పణ్ణుకిఱాన్, అవన్, చన్ద్రాదిత్యర్ కళుళ్ళనళవుమ్, ఘోరమాన నరకత్తై యడైయానిన్డానెన్డుమ్ శొన్నార్కళ్. ఆకైయాలే, శేషిత్వమ్ భగవానుక్కే అసాధారణమెన్డుమ్, శేషత్వమనన్యార్హమెన్డుమ్ ప్రతిపాదిక్కిఱ అవధారణార్థమాకిఱ నిపాతమానతు, శేషశేషికళుడైయ పృథక్సిద్ధ్యనర్హమాన శరీరాత్మభావత్తైయుమ్ కాట్టిక్కొడుత్తు. అవధారణమ్ ఆత్మశరీరభావపరమెన్డు శొమాశియార్గానుమ్ పణిత్తార్. ౪౦.

అనన్తరమ్, అనన్యార్హమాన శేషత్వధర్మత్తుక్కు ప్రతిసంబన్ధియోపాతి ఆశ్రయమపేక్షిత మాకైయాలే అనుక్తమాన ఆశ్రయత్తై వ్యఞ్జనరూపమాన మకారమ్ శొల్లుకిఱతు. ఎజ్జనేయెన్నిల్, - "భూతానిచ కవర్గేణ చవర్గేణేన్ద్రియాణిచ। టవర్గేణ తవర్గేణ జ్ఞానగన్ధాదయ

(౧) (౨) (3) పాఞ్చ.

పకారేణైవోక్తం ఫకారేణ త్వహఙ్కృతిః। బకారేణ భకారేణ మహాన్ప్రకృతిరుచ్యతే। ఆత్మా తు స మకారేణ పఞ్చవింశః ప్రకీర్తితః” (౧) “పఞ్చార్ణానాన్తు పఞ్చానాం వర్గాణాం పరమేశ్వరః। సంస్థితః కాదిమాన్తానాం తత్త్వాత్మత్వేన సర్వదా” ఇతి-కకారాది భకారాన్త చతుర్వింశత్యక్షరవాచ్యతయా పృథివ్యాదిప్రకృత్యన్తం చతుర్వింశతితత్త్వజాతముక్త్వా పఞ్చవింశాక్షరేణ మకారేణ (౨) “పఞ్చవింశోऽయం పురుషః” (3) “పఞ్చవింశ ఆత్మా భవతి” ఇతి పఞ్చవింశకతత్త్వ

న్తథా। మనః పకారేణైవోక్తం ఫకారేణత్వహఙ్కృతిః। బకారేణ భకారేణ మహాన్ ప్రకృతిరుచ్యతే। ఆత్మా తు స మకారేణ పఞ్చవింశః ప్రకీర్తితః” ఎన్ఱు - కవర్గత్తాలే పృథివ్యాదిభూతఙ్గళుమ్, చవర్గత్తాలే వాగాదికర్మేన్ద్రియఙ్గళుమ్; టవర్గత్తాలే శ్రోత్రాదిజ్ఞానేన్ద్రియఙ్గళుమ్, తవర్గత్తాలే గన్ధాదివిషయఙ్గళుమ్, పకారత్తాలే మనస్సుమ్, ఫకారత్తాలే అహఙ్కారముమ్, బకారత్తాలుమ్ భకారత్తాలుమ్ మహానుమ్ ప్రకృతియుమ్ శొల్లప్పట్టతు, మకారత్తాలే పఞ్చవింశకనాన ఆత్మా శొల్లప్పట్టానెన్ఱుమ్, “పఞ్చార్ణానాన్తు పఞ్చానాం వర్గాణాం పరమేశ్వరః। సంస్థితః కాదిమాన్తానాం తత్త్వాత్మత్వేన సర్వదా” ఎన్ఱు - కవై ఆదియాకవుమ్, మవై అన్తమాకవు ముడైత్తాన ఐయైన్దెళుత్తాన ఐన్దు వర్గఙ్గళినుడైయ తత్త్వఙ్గళిరుపత్తైన్దుక్కుమ్ అన్తరాత్మావాయ్క్కొణ్డు సర్వేశ్వరనెప్పోతుమ్ నిన్ఱానెన్ఱుమ్ భగవచ్ఛాస్త్రత్తిలేశొల్లుకైయాలే, కకారాది భకారాన్తమాన ఇరుపత్తునాలక్షరముమ్ పృథివ్యాది ప్రకృత్యన్తమాన ఇరుపత్తునాలుతత్త్వత్తుక్కుమ్ వాచకమాయ్, ఇరుపత్తైన్దామక్షరమాన మకారమ్ ఇరుపత్తైన్దామ్ తత్త్వమాన ఆత్మావైచ్చొల్లుకిఱతెన్ఱతాయిత్తు. “పఞ్చవింశోऽయం పురుషః” ఎన్ఱు - ఇప్పురుషన్ పఞ్చవింశనాయిరుక్కుమెన్ఱుమ్, “పఞ్చవింశ ఆత్మా భవతి” ఎన్ఱు-ఆత్మా పఞ్చవింశనాకానిన్ఱానెన్ఱుమ్, శ్రుతి ఇఙ్గే ఆత్మావై ఇరుపత్తైన్దామవనాక

(౧) భ-శా-　　(౨) యాజుషి-　　(3)

తయా శ్రుతిసిద్ధ ఆత్మాఽభిధీయత ఇతి. అనేన-ఆత్మనః ప్రకృతేః పరత్వం ప్రతిపాదితమ్। ౪౧.

(౧) "మన-జ్ఞానే" ఇతి జ్ఞానవాచిధాతోః కర్తరి డ్విచ్ ప్రత్యయా న్తస్య టిలోపం కృత్వా ప్రత్యయాంశస్య సర్వలోపే కృతే వ్యఞ్జనరూపస్య మకారస్య జ్ఞాతృస్వరూపవాచిత్వం సమ్పద్యతే. ౪౨.

ఏతేన - (౨) "స్వయంజ్యోతిర్భవతి" (౩) "జ్యోతిరహమస్మి" (౪) "విజ్ఞానఘనఏవ ప్రజ్ఞానఘనఏవ" (౫) "విజ్ఞానం యజ్ఞం తనుతే" (౬) "విజ్ఞాతారమరే కేన విజానీయాత్" (౭) "జానాత్యేవాఽయం పురుషః" (౮) "నహి విజ్ఞాతుర్విజ్ఞాతేర్విపరిలోపో విద్యతే"

చ్చొల్లానిన్ఱతిఱే. ఇన్ద అక్షరస్వభావత్తాలే ఆత్మావినుడైయ ప్రకృతేః పరత్వమ్ శొల్లప్పట్టతు. ౪౧.

"మన - జ్ఞానే" ఎన్గిఱ జ్ఞానవాచిధాతువిన్మేలే కర్తరిడ్విచ్ ప్రత్యయత్తైప్పణ్ణి, (౯) "టేః" ఎన్ఱు - మన్నిల్ అన్నుక్కు లోపమాయ్ ప్రత్యయాంశత్తుక్కు సర్వలోపమ్ పణ్ణియుళ్ళవిడత్తిల్ వ్యఞ్జనరూపమాన మకారత్తుక్కు జ్ఞాతృస్వరూపవాచిత్వముణ్డామ్. ౪౨.

ఇత్తాల్ - "స్వయంజ్యోతిర్భవతి" ఎన్ఱు స్వయంప్రకాశనాకానిన్ఱానెన్ఱుమ్, "జ్యోతిరహమస్మి" ఎన్ఱు-నాన్ జ్యోతిస్స్వరూపనాకానిన్ఱేనెన్ఱుమ్, "విజ్ఞానఘనఏవ ప్రజ్ఞానఘనఏవ" ఎన్ఱు - విలక్షణమాన జ్ఞానత్తై స్వరూపమాకవుడైయన్, ప్రకృష్టమాన ఆనన్దరూపజ్ఞానత్తై స్వరూపమాకవుడైయనెన్ఱుమ్, "విజ్ఞానం యజ్ఞం తనుతే" ఎన్ఱు-విజ్ఞానశబ్దవాచ్యన్ యజ్ఞత్తై పణ్ణానిన్ఱానెన్ఱుమ్, "విజ్ఞాతారమరే కేన విజానీయాత్" ఎన్ఱు - జ్ఞానగుణకనానవనై ఎత్తాలేయఱివానెన్ఱుమ్, "జానాత్యేవాఽయం పురుషః" ఎన్ఱు - ఇన్ద పురుషనఱివైయుడైయనాయేయాకానిన్ఱానెన్ఱుమ్, "నహివిజ్ఞాతుర్విజ్ఞాతేర్విపరిలోపో విద్యతే"

---

(౧) దివా-
(౨) బృ-ఉ-౬-౩-౯.
(౩) తై-నా-౧-౪౧.
(౪) బృ-ఉ-౪-౪-౧౨.
(౫) తై-ఆ-౫.
(౬) బృ-ఉ-౪-౪-౧౪.
(౭)
(౮) బృ-ఉ-౬-౩-౩౦.
(౯) పా-సూ-౬-౪-౧౪౩.

(౧) "నహి ద్రష్టుర్దృష్టేర్విపరిలోపో విద్యతే" (౨) "నిర్వాణమయ ఏవాఽయమాత్మా జ్ఞానమయోఽమలః।" (౩) "ఏతద్యో వేత్తి తం ప్రాహుః క్షేత్రజ్ఞ ఇతి తద్విదః" (౪) "తద్గుణసారత్వాత్తు తద్వ్యపదేశః ప్రాజ్ఞవత్" (౫) "జ్ఞోఽతఏవ" ఇత్యాది శ్రుతి స్మృతి సూత్రసిద్ధమాత్మన శ్శేషత్వాశ్రయస్య ప్రకృతేః పరస్య స్వయంప్రకాశ జ్ఞానస్వరూపత్వం నిత్యజ్ఞానాదిగుణకత్వంచ ప్రతిపాదితంభవతి. ౪౩.

అతఏవాఽస్యాఽహమర్థత్వఞ్చోక్తమ్. తథాహి-(౬) "అహమర్థో నచేదాత్మా ప్రత్యక్త్వం నాఽఽత్మనోభవేత్ । అహంబుద్ధ్యా

ఎన్ఱు-విజ్ఞాతావినుడైయ విజ్ఞానత్తుక్కు వినాశమిల్లైయెన్ఱుమ్, "నహి ద్రష్టుర్దృష్టేర్విపరిలోపో విద్యతే" ఎన్ఱు-ద్రష్టావినుడైయ దృష్టిక్కు వినాశమిల్లై యెన్ఱుమ్ శ్రుతికళుమ్, "నిర్వాణమయఏవాఽయమాత్మా జ్ఞానమయోఽమలః" ఎన్ఱు - ఇన్ద ఆత్మావానవన్ నిర్మలనాయ్ జ్ఞానవానాయ్ ఆనన్దమయనాయే యిరుక్కుమెన్ఱుమ్, "ఏతద్యో వేత్తి తం ప్రాహుః క్షేత్రజ్ఞ ఇతి తద్విదః" ఎన్ఱు - ఇన్ద శరీరమాకిఱ క్షేత్రత్తై ధర్మభూతజ్ఞానత్తాలే యావనొరువనపరోక్షిత్తిరుక్కిఱాన్, అవనై ఆత్మవిత్తుక్కళ్ క్షేత్రజ్ఞనెన్ఱుశొల్లానిన్ఱార్కళెన్ఱుమ్ వేదార్థవిశదీకరణప్రవృత్తమానస్మృతిపురాణఙ్గళుమ్, "తద్గుణసారత్వాత్తుతద్వ్యపదేశః ప్రాజ్ఞవత్" ఎన్ఱు-ఈశ్వరనుక్కు ఆనన్దగుణసారనాకైయాలే ఆనన్దవ్యపదేశమ్బోలే ఆత్మావుక్కుమ్ జ్ఞానగుణసారనాకైయాలే జ్ఞానవ్యపదేశమెన్ఱుమ్, "జ్ఞోఽతఏవ" ఎన్ఱు - శ్రుతి జ్ఞాతావాక చ్చొల్లుకైయాలే ఆత్మాజ్ఞాతావాయిరుక్కుమెన్ఱుమ్, వేదాన్తసూత్రఙ్గళిలుమ్ శొల్లప్పడుకైయాలే, శేషత్వాశ్రయభూతనాయ్ ప్రకృతేఃపరనానఆత్మావినుడైయ స్వయంప్రకాశ జ్ఞానస్వరూపత్వముమ్ నిత్యజ్ఞానాదిగుణకత్వముమ్ శొల్లప్పట్టతాయిత్తు.

ఇన్దజ్ఞాతృత్వసామర్థ్యత్తాలే ఇవనుడైయ అహమర్థత్వముమ్ శొల్లప్పట్టతు; ఎఙ్ఙనేయెన్నిల్, "అహమర్థో నచేదాత్మా ప్రత్య

---

(౧) (౨) వి-పు-౬-౭-౨౨. (౩) గీతా-౧౩-౧. (౪) శా-మీ-౨-౩-౨౯. (౫) శా-మీ-౨-౩-౧౮. (౬) శ్రీభాష్య-జిజ్ఞా.

పరాగర్థాత్ప్రత్యగర్థో హి భిద్యతే” ఇత్యాత్మనః పరాగర్థవ్యావర్తక మహంబుద్ధిబోధ్యత్వమ్, అన్యథాఽన్య స్వసంవేద్యత్వమపి నసిద్ధ్యేది త్యుపపాదనాత్; జ్ఞాతురాత్మనస్స్వయంప్రకాశస్య సర్వావస్థాయామ ప్యహమర్థత్వమవశ్యాభ్యుపగమనీయమేవ. (౧) “అహమన్నమ్” ఇత్యా దిషు మోక్షదశాయామప్యహంవ్యవహారవిషయత్వదర్శనాత్. అత ఏవహి (౨) “అకారార్థాయైవ స్వమహమ్” ఇత్యాచార్యోక్తిః.

అహమర్థస్యాఽఽత్మన స్సర్వదా సర్వేషామనుకూలత్వాత్, (౩)* “అనుకూలం సుఖమ్” “ప్రతికూలం దుఃఖమ్” ఇతి సుఖదుఃఖ లక్షణత్వాచ్చ ఆత్మన ఆనన్దరూపత్వమప్యత్ర ప్రదర్శితమ్. ౪౧.

నాత్మనో భవేత్ ।అహంబుద్ధ్యా పరాగర్థాత్ ప్రత్యగర్థో హి భిద్యతే” ఎన్ఱు - ఆత్మా అహమర్థమన్ఱోకిల్, ఆత్మావుక్కు స్వయంప్రకాశత్వ రూపమాన ప్రత్యక్త్వమిన్ఱియిలే యొழியుమ్, అహంబుద్ధియాలే యన్ఱో బాహ్యమాన పరాగర్థఙ్గళిల్ కాట్టిల్ ఆన్తరమాన ప్రత్యగర్థమ్ వేఱాక వతియప్పడుకిఱతు ఎన్గిఱ పూర్వాచార్యవచనత్తాలే ఆత్మా వుక్కు పరాగర్థవ్యావర్తకమాన స్వరూపమ్ అహంబుద్ధిబోధ్యత్వమ్, అల్లాతపోతు ఇవనుడైయ స్వసంవేద్యత్వముమ్ సిద్ధియాతు, ఆకైయాలే స్వయంప్రకాశనాయ్ జ్ఞాతావాన ఆత్మావుక్కు సర్వావస్థైయిలుమహ మర్థత్వమవశ్యమ్ కొళ్ళవేణుమ్. “అహమన్నమ్” ఎన్ఱు ఇతు ముత లాన వాక్యఙ్గళిలే మోక్షదశైయిలుమహంశబ్దవిషయత్వమ్ కణ్డోమిఱే. ఆకైయన్ఱో, “అకారార్థాయైవ స్వమహమ్” ఎన్ఱు - అకారార్థభూత నాన ఈశ్వరనుక్కే శేషభూతనానేన్ఱు మకారార్థత్తై అహంశబ్దత్తాలే భట్టరరుళిచ్చెయ్‌తతు. ౪౪.

ఇన్నముమ్, అహమర్థభూతనాన ఇవ్వాత్మా ఎప్పోతుమెల్లార్ క్కుమనుకూలనాయ్ త్తోన్ఱుకైయాలుమ్, అనుకూలమానతు సుఖమ్ ప్రతికూలమానతు దుఃఖమెన్ఱు సుఖదుఃఖఙ్గళుక్కు లక్షణమాకైయా

(౧) తై-భృ-౧౦-౬. (౨) అష్టశ్లో-౩. (౩) వేదా-స-

అస్య మకారస్య (౧) “బహుల్ జ్యాభ్యోభ్యః”
ఇత్యుక్తప్రథమైకవచనస్య జాత్యభిప్రాయతయా చేతనానాం బహుత్వమ
ప్యత్ర వివక్షితమ్. (౨) “నిత్యో నిత్యానాం చేతనశ్చేతనానా
మేకో బహూనాం యో విదధాతి కామాన్” ఇత్యాత్మనాం బహుత్వ
శ్రుతేః. ఏవమ్ (౩) “దేహేన్ద్రియ మనః ప్రాణ ధీభ్యోఽన్యోఽనన్య
సాధనః । నిత్యో వ్యాపీ ప్రతిక్షేత్రమాత్మా భిన్నః స్వతస్సుఖీ” ఇత్యు
క్తప్రకారమాత్మస్వరూపం ప్రతిపాదితం భవతి. ౪౬.

లుమ్, అనుకూలతయా ప్రకాశిక్కిఱ ఇన్ద ఆత్మా ఆనన్దరూపనెన్నుమిడ
ముమ్ శొల్లిర్ఱాయిత్తు. ౪౭.

ఇప్పదత్తిల్, “బహుల్ జ్యాభ్యోభ్యదీర్ఘాత్” ఎన్నుముతలాన సూత్ర
త్తాలే లోపిత్తుక్కిడక్కిఱ ప్రథమైకవచనమ్ జాత్యేకవచనమాకై
యాలే ఆత్మాక్కళినుడైయ బహుత్వముమ్ ఇవ్విడత్తిలే శొల్లప్పట్టతు.
“నిత్యో నిత్యానాం చేతనశ్చేతనానామేకో బహూనాం యో విదధాతి
కామాన్” ఎన్ఱు - నిత్యరాయ్ చైతన్యగుణకరాయ్ బహుక్కళాన
ఆత్మాక్కళుక్కు, నిత్యనాయ్ చైతన్యగుణకనాయ్ అద్వితీయనాన సర్వే
శ్వరన్, అభిమతఙ్గళై క్కొడుప్పానెన్ఱైయాలే, ఈశితవ్యర్కళాన చేతనర్క
ళుడైయ బహుత్వత్తై శ్రుతి శొల్లిర్ఱితే. ఇప్పడి, “దేహేన్ద్రియ
మనః ప్రాణ ధీభ్యోఽన్యోఽనన్యసాధనః। నిత్యో వ్యాపీ ప్రతిక్షేత్రమాత్మా
భిన్నః స్వతస్సుఖీ” ఎన్ఱు - దేహమ్ ఇన్ద్రియమ్ మనస్సు ప్రాణన్
బుద్ధియెన్గిఱ ఇవర్ఱుక్కు అవ్వరుకుపట్టు స్వయంప్రకాశనాయ్ నిత్య
నాయ్ స్వవ్యాప్యమాన వచిత్తుక్కళిలే వ్యాపిక్కైక్కు యోగ్యనాయ్,
ప్రతిశరీరమ్ భిన్ననాన ఆత్మా స్వాభావికసుఖైకనిరూపణీయనాయిరుక్కు
మెన్ఱు ఆళవన్దారరుళిచ్చెయ్తపడియే, ఆత్మావినుడైయ స్వరూపమా
నతు ఇవ్విడత్తిలే ప్రతిపాదిక్కప్పట్టతు. [illegible]

(౧) పా-సూ-౬-౧-౬౮. (౨) కఠ-౨-౫-౧౩. (౩) ఆత్మసిద్ధి.

కిఞ్చ - అస్య మకారస్య (౧) "మాఙ్ - మానే" ఇతి ధాతోర్వ్యుత్పత్త్యా పరిమాణాశ్రయత్వసిద్ధేః, (౨) "ఏషోఽణురాత్మా చేతసా వేదితవ్యః" (3) "వాలాగ్రశతభాగస్య శతధా కల్పితస్యచ। భాగో జీవ స్సవిజ్ఞేయస్సచాఽనన్త్యాయ కల్పతే" (౪) "ఆరాగ్రమాత్రోహ్యవరోఽపి దృష్టః" ఇత్యాదిశ్రుతిసిద్ధమాత్మనోఽణుపరిమాణమప్యుక్తం భవతి. ఉక్తం భగవచ్ఛాస్త్రేచ - (౫) "స్వరూపమణుమాత్రంస్యాత్ జ్ఞానానన్దైక లక్షణమ్" (౬) "త్రసరేణుప్రమాణాస్తే

అతుక్కుమేలే, ఇన్ద మకారమ్, "మాఙ్ - మానే" ఎన్గిఱ ధాతువిలే వ్యుత్పన్నమాయిరుక్కైయాలే, పరిమాణాశ్రయత్వమ్ సిద్ధిక్కైయాలే, "ఏషోఽణురాత్మా చేతసా వేదితవ్యః" ఎన్ఱు - ఇన్ద ఆత్మావానవన్ అణువాక నెఞ్జాలే యఱియప్పడుమెన్ఱుమ్, "వాలాగ్రశతభాగస్య శతధా కల్పితస్యచ। భాగో జీవ స్స విజ్ఞేయ స్సచాఽనన్త్యాయ కల్పతే" ఎన్ఱు - నెల్ వాలినుడైయ నునియై నూఱుకూఱిట్టు ఒరుకూఱ్రై నూఱుపడియాకప్పిరిత్తు అతిలే ఒరుకూఱాక జీవనఱియప్పడుమ్, అవన్ ముక్తదశైయిల్ గుణావిర్భావత్తాలే అపరిచ్ఛిన్న స్వభావనాకానిఱ్కుమెన్ఱుమ్, "ఆరాగ్రమాత్రోహ్యవరోఽపి దృష్టః" ఎన్ఱు - వాలిన్ మునైయిన్ నునిపోలే అణుమాత్రనాకైయాలే సూక్ష్మభూతనాన ఆత్మావుమ్ ప్రత్యక్షిక్కప్పట్టానెన్ఱుమ్ శ్రుతికళిలే శొల్లప్పట్ట అణుపరిమాణముమ్, ఆత్మావుక్కుణ్డే శొల్లిత్తాయిత్తు. భగవచ్ఛాస్త్రత్తిలుమ్, "స్వరూపమణుమాత్రం స్యాత్ జ్ఞానానన్దైక లక్షణమ్" ఎన్ఱు - జ్ఞానానన్దైకలక్షణమాన ఆత్మస్వరూపమణుమాత్రమాయిరుక్కుమెన్ఱుమ్, "త్రసరేణుప్రమాణాస్తే రశ్మికోటివిభూషితాః" ఎన్ఱు - జాలకరన్ధ్రత్తిల్ పఱక్కుమ్ పొడికళ్ పోలే, అణుప్రమాణరాన ముక్తాత్మాక్కళపరిచ్ఛిన్నజ్ఞానాదిగుణప్రభైయాలే అలఙ్కృతరాయిరుప్పారెన్ఱు శొల్లి

---

(౧) జుహో. (౨) ము-ఉ-3-౧-౯. (3) శ్వేతా-
(౪) శ్వేతా- (౫) విష్వక్సేనసం. (౬) భ-శా-

రశ్మికోటివిభూషితాః" ఇతి. ఏవం శేషత్వాశ్రయస్యాఽణుపరిమాణ స్యాఽఽత్మన స్సర్వప్రకారవైలక్షణ్యం ప్రతిపాదితమ్. ౪౭.

(౧) "క్షరం ప్రధానమమృతాక్షరం హరః। క్షరాత్మానావీశతే దేవ ఏకః" (౨) "ప్రధానక్షేత్రజ్ఞపతిర్గుణేశః" ఇతి చేతనవదచేతనస్యాఽపీశ్వరశేషత్వశ్రవణాత్, భోగమోక్షభాక్త్వప్రాధాన్యయుక్త చేతనవాచినాఽనేన మకారేణాఽస్య భోగ్యభోగోపకరణ భోగస్థానరూపేణ నిత్యపరార్థోఽచిత్పదార్థోఽపి సఙ్గృహ్యతే. ౪౮.

నను - అయమేవోపదేశక్రమః, యత్ప్రథమమాత్మనః ప్రకృతి

క్కుఱ్ఱాయిత్తు. ఇప్పడి శేషత్వాశ్రయనాయ్ అణుపరిమాణమాన ఆత్మావినుడైయ సర్వప్రకారవైలక్షణ్యమ్ ప్రతిపాదిక్కప్పట్టతాయిత్తు.

"క్షరంప్రధాన మమృతాక్షరం హరః। క్షరాత్మానావీశతే దేవ ఏకః" ఎన్ఱు - పరిణామియాకైయాలే క్షరశబ్దవాచ్యమాయ్ ప్రధానకారణమాన మూలప్రకృతియుమ్, నిత్యనాయ్ అపరిణామియాకైయాలే అమృతనెన్ఱుమ్ అక్షరమెన్ఱుమ్ శొల్లప్పట్టవనాయ్ విషయఙ్గళై భోగ్యత్వేన హరిక్కైయాలే హరనెన్ఱు శొల్లప్పట్ట ఆత్మావుమాకిఱ చేతనాచేతనఙ్గళిరణ్డైయుమ్ ఉజ్జ్వలస్వభావనాయిరుప్పానొరువన్ నియమియానిన్ఱానెన్ఱుమ్, "ప్రధానక్షేత్రజ్ఞపతిర్గుణేశః" ఎన్ఱు - ప్రధానశబ్దవాచ్యమాన వచేతనత్తుక్కుమ్, క్షేత్రజ్ఞనెన్గిఱ ఆత్మావుక్కుమ్ శేషియాయిరుక్కుమ్-గుణఙ్గళుక్కుమ్ నియామకనాన సర్వేశ్వరనెన్ఱుమ్, చేతననోపాతి అచేతనముమీశ్వరశేషమాకచ్చొల్లుకైయాలే, భోగమోక్షఙ్గళిలే అధికృతనాన ప్రాధాన్యత్తైయుడైయ చేతననైచ్చొల్లుకిఱ ఇమ్మకారత్తాలే అవనుక్కు భోగ్యభోగోపకరణ భోగస్థానరూపమాయ్ క్కొణ్డు నిత్యపరార్థమాన వచిత్పదార్థముమ్ లక్షిక్కప్పడుకిఱతు.

ఇవ్విడత్తిలే, దేహాత్మాభిమానియాన చేతననుక్కు ఆత్మస్వరూ

---

(౧) శ్వేతా-౧. (౨) శ్వేతా-౬.

వైలక్షణ్యం ప్రతిపాద్యాఽనన్తరమేవ శేషత్వ ప్రతిపాదనమితిభేదు చ్యతే - ఆత్మనః ప్రకృతేఃపరత్వాదేరపి ప్రధానాకారతయా జ్ఞాతవ్యం భగవచ్ఛేషత్వమేవ; తస్యైవాఽఽత్మోజ్జీవనహేతుతయా జ్ఞాతవ్యత్వ విధానాత్; (౧) "సోజ్జీవనేచ్ఛా యది తే స్వసత్తాయాం స్పృహా యది। ఆత్మదాస్యం హరేస్స్వామ్యం స్వభావశ్చ సదా స్మర" ఇతి.

అయమేవ జీవపరయోస్సంబన్ధః. (౨) "స్వత్వమాత్మని సఞ్జాతం స్వామిత్వం బ్రహ్మణి స్థితమ్। ఉభయోరేష సంబన్ధో న పరోఽభిమతో

పత్తినుడైయ ప్రకృతేః పరత్వత్తై ముతలుపదేశిత్తు అనన్తరమ్ భగవచ్ఛేషత్వత్తై యుపదేశిక్కైయన్ఱో క్రమమ్, అజ్జన్నుక్కే ప్రథమత్తిలే భగవచ్ఛేషత్వత్తై యుపదేశిప్పానెన్నెన్నిల్ ;- ఆత్మావినుడైయ ప్రకృతేః పరత్వాదియిత్యాట్టిలుమ్ ఆత్మోజ్జీవనహేతువాగైయాలే ప్రధానాకారతయా జ్ఞాతవ్యమ్ భగవచ్ఛేషత్వమే. ఎజనేయెన్నిల్ ;- సోజ్జీవనేచ్ఛా యది తే స్వసత్తాయాం స్పృహా యది।ఆత్మదాస్యం హరేస్స్వామ్యం స్వభావంచ సదాస్మర" ఎన్ఱు - ఉన్నుడైయ ఉజ్జీవనత్తిలునక్కాశైయుణ్డాకిలుమ్ ఉన్ సత్తైతానశ్రియానుల్ కిడక్క-వేణుమెన్ఱు ఆశైయుణ్డాకిలుమ్ ఆత్మావినుడైయ దాస్యత్తైయుమ్, హరియినుడైయ స్వామ్యత్తైయుమెప్పోతుమ్ స్వభావమాక నినై ఎన్గైయాలే, ఆత్మావుక్కు శేషత్వమే స్వాభావికాకారమెన్ఱు విధిత్తతిఱే. ౪౯.

ఇతువేయిఱే జీవపరర్కళుక్కు సంబన్ధమ్. "స్వత్వమాత్మని సఞ్జాతం స్వామిత్వం బ్రహ్మణి స్థితమ్ । ఉభయోరేష సంబన్ధో నపరోఽభిమతో మమ" ఎన్ఱు - స్వత్వమావతు ఆత్మావిన్పక్కలిలే యుణ్డామతు, స్వామిత్వమావతు బ్రహ్మత్తిన్పక్కలిలే నిఱ్కుమతు, ఇరువర్కుక్కుమిన్ద శేషశేషిభావమే సంబన్ధమ్, వేఱొన్ఱుమిల్లై యెనక్కభిమతమెన్గైయాలే.

(౧) (౨)

మమ" ఇతివచనాత్. తదిదముచ్యతే - (౧) "దాసభూతా స్స్వత
స్సర్వే హ్యాత్మానః పరమాత్మనః। నాఽన్యథా లక్షణం తేషాం బన్ధే మో
క్షే తథైవచ " ఇతి. ౫౦.

అతఏవ శ్రూయతే (౨) "యోఽహమస్మి స సన్యజే" ఇతి.
శరీరేన్ద్రియాదిషు యదాకారోఽహమస్మి, తదాకారఏవసన్ దాస్యా
నుసన్ధానరూపాఽఽత్మ సమర్పణాఽఽకార హవిః ప్రదానేన యజ
కరోమీత్యర్థః. తథాచ యామునాచార్యైః(3) "వపురాదిషు యోఽ
పి కోఽపి వా గుణతోఽసాని యథాతథావిధః। తదహం తవ పాద
పద్మయో రహమద్యైవ మయా సమర్పితః"(౪) "నియతస్వమితి ప్రబు

ఇతుతనై ౨ భగవచ్ఛాస్త్రత్తిలే "దాసభూతా స్స్వత స్సర్వే హ్యా
త్మానః పరమాత్మనః। నాఽన్యథా లక్షణం తేషాం బన్ధే మోక్షే
తథైవచ" ఎన్ఱు - ఎల్లా ఆత్మాక్కళుమ్ పరమాత్మావుక్కు స్వతో
దాసభూతరాయిరుప్పార్కళ్, బద్ధావస్థైయిలుమ్ ముక్తావస్థైయిలుమ్
అవర్కళుక్కుత్తొழియ వేఱడైయాళమిల్లైయెన్ఱుమ్ శొల్లిత్తు. ౫౦.

ఆకైయాలే, శ్రుతియిలుమ్, "యోఽహమస్మి ససన్ యజే" ఎన్ఱు-
శరీరేన్ద్రియాదికళిల్ యాతొరు ఆకారత్తైయుడైయనాయిరుక్కిఱేన్,
అన్ద నాన్ అన్దనిలైయై యుడైయేనాకానిన్ఱుకొణ్డు దాస్యానుసన్ధాన
రూపమాన ఆత్మసమర్పణాకారమాయుళ్ళ హవిస్సై కొడుక్కైయ
యాలే యజనత్తై ప్పణ్ణుకిఱేనెన్ఱు శొల్లిత్తు. ఇప్పడి యాళవన్దారుమ్
"వపురాదిషు యోఽపి కోఽపి వా గుణతోఽసాని యథాతథావిధః।
తదహం తవ పాదపద్మయో రహమద్యైవ మయా సమర్పితః" ఎన్ఱు-
శరీరమ్, ఇన్ద్రియమ్, మనస్సు, ఇతు తుడక్కమానవఱ్ఱిలే యేతేను
మొరువనాకవుమామ్, గుణఙ్గళాలేతేను మొరుపడిప్పట్టిరుప్పేనాకవు
మామ్, స్వరూపనిష్కర్షత్తిలు మొరుతాత్పర్యమిల్లై, ఇన్దనాన్ ఉన్

(౧) పాఞ్చ-
(౨) యజు-ఆర-3-౭.
(3) స్తో-౪-౫౨.
(౪) స్తో-౪-౫3.

ద్ధ ధీః" ఇతి శేషత్వస్య నిత్యస్వభావత్వముక్త్వా, (౧) "తవ శేషత్వ విభవా ద్బహిర్భూతమ్-ఆత్మానమ్ - చ - న-సహే" ఇతి తద్వ్యతిరేకే దేహాదివ దాత్మనోఽప్యసహ్యత్వ ఞ్చాఽప్యుక్తమ్. తస్మాదాత్మనోఽసాధారణాకారం భగవచ్ఛేషత్వమేవ ప్రధానతయా ప్రథమమేవ నిరూపణీయమ్, అనన్తరం తదాశ్రయశోధనముక్తమ్. యత ఇదమేవ స్వరూపయాథాత్మ్యం స్వోజ్జీవనాయ జ్ఞాతవ్యమ్, తతఏవ యథావస్థితాత్మస్వరూపాన్యథాప్రతిపత్తి రూపస్యాఽఽత్మాపహారస్య సర్వపాపమూలత్వముక్తమ్, (౨) "యోఽన్యథా సన్తమాత్మానమన్యథా ప్రతిపద్యతే । కిన్తేన న కృతం పాపం చోరేణాఽఽత్మాపహారిణా" ఇతి. ౫౧.

తిరువడిత్తామరైకళిలే ఇప్పొతే ఎన్నాలే సమర్పిక్కప్పట్టనెన్ఱుమ్, "నియతస్వమితి ప్రబుద్ధధీః" ఎన్ఱు - శేషత్వమ్ నిత్యస్వభావమెన్ఱుమ్ శొల్లి, "తవశేషత్వవిభవాత్ బహిర్భూతమ్-ఆత్మానంచ నసహే" ఎన్ఱు - ఉన్నుడైయ శేషత్వత్తుక్కు ప్పుఱమ్బానాల్ దేహాదికళోపాతి ఆత్మాతన్నైయుమ్ సహిక్కిలేనెన్ఱుమరుళిచ్చెయ్‌తార్. ఆకైయాలే, ఆత్మావినుడైయ అసాధారణాకారమాన భగవచ్ఛేషత్వమ్ ప్రథమత్తిలే నిరూపణీయమ్, అనన్తరమ్ అన్ద శేషత్వత్తుక్కు ఆశ్రయశోధనమ్ పణ్ణుకై ప్రాప్తమ్. ఇన్దస్వరూపయాథాత్మ్యమే తన్నుడైయ ఉజ్జీవనార్థమాక జ్ఞాతవ్యమ్, ఆకైయాలే, యథావస్థితమాన ఆత్మస్వరూపత్తినుడైయ అన్యథాప్రతిపత్తిరూపమాన ఆత్మాపహారమ్ సర్వపాపమూలమాకచ్చొల్లప్పట్టతిఱే. "యోఽన్యథా సన్తమాత్మానమన్యథా ప్రతిపద్యతే । కిన్తేన నకృతం పాపం చోరేణాఽఽత్మాపహారిణా" ఎన్ఱు - యావనొరువన్ తన్ ప్రతిపత్తిప్రకారమిన్ఱియిలే ప్రకారాన్తరమాయ్ యథావస్థితమాకానిక్కిఱ ఆత్మావై అతిన్పడియన్ఱియిలే మఱ్ఱైప్పడియాక ప్రతిపత్తిపణ్ణుకిఱాన్, ఆత్మాపహారియాయ్‌క్కొణ్డు చోర

(౧) స్తో-ర-౬౭. (౨) భార-ఆది-౭౪-౨౯.

ఏవం రూపాత్మాపహార ప్రాయశ్చిత్తఞ్చ, (౧) "యమో వైవస్వతో రాజా యస్తవైష హృది స్థితః। తేనచేదవివాదస్తే మా గఙ్గాం మా కురూఞ్ గమః" ఇత్యుక్తమ్. అయమర్థః - యమః - ప్రశాసితా, (౨) "ఆత్మానమన్తరో యమయతి" ఇతి శ్రవణాత్; వైవస్వతః - సవితృమణ్డలమధ్యవర్తీ, రాజా-పుణ్డరీకాక్షత్వ పీతామ్బరత్వాదిభి రీశ్వరత్వచిహ్నై ర్విరాజమానః, యః-(౩) "య ఏషోఽన్తరాదిత్యే హిరణ్మయః పురుషో దృశ్యతే" ఇతి శ్రుతిప్రసిద్ధః. తవైష హృదిస్థితః - ఏవమ్భూత స్తవాఽన్తరాత్మతయా స్థితః; (౪) "సయ

నాన అవనాలే ఎన్న పాపమ్ పణ్ణప్పట్టతిల్లై? ఎన్గైయాలే, ఎల్లాప్పాపముమ్ పణ్ణప్పట్టతాకచ్చొల్లిర్ఱాయ్ త్తు. ౯౧.

ఇన్దపాపత్తుక్కు ప్రాయశ్చిత్తమ్ - "యమో వైవస్వతో రాజా యస్తవైష హృది స్థితః। తేనచేదవివాదస్తే మాగఙ్గాం మా కురూన్ గమః" ఎన్ఱు శొల్లప్పట్టతు; అతావతు- "యమః" ఎన్ఱతు- "ఆత్మానమన్తరో యమయతి" ఎన్ఱు - ఆత్మావై యుళ్ళేనిన్ఱు నియమియానిన్ఱానెన్ఱు శ్రుతి శొల్లుకిఱపడియే ప్రశాసితావెన్ఱపడి. "వైవస్వతః" ఎన్ఱతు - వివస్వత్సంబన్ధియెన్ఱు సవితృమణ్డలమధ్యవర్తియెన్ఱపడి. "రాజా" ఎన్ఱతు- పుణ్డరీకాక్షత్వాదికళాకిఱ ఈశ్వరత్వచిహ్నఙ్గళాలే విళఙ్గానిన్ఱుళ్ళ శేషియెన్ఱపడి; "యః" ఎన్ఱతు-"య ఏషోఽన్తరాదిత్యే హిరణ్మయః పురుషో దృశ్యతే" ఎన్ఱు-ఆదిత్యమణ్డలత్తిన్ నడువే హిరణ్యవర్ణనాన ఇన్దపురుషన్ యావనొరువన్ కాణప్పడుకిఱా నెన్గిఱ శ్రుతిసిద్ధనెన్ఱపడి. "ఏష తవ హృది స్థితః" ఎన్ఱతు - ఇవనున్నుడైయ హృదయత్తిలే నిన్ఱానెన్ఱపడి. అతావతు-"సయశ్చాఽయం పురుషే। యశ్చాఽసావాదిత్యే। సఏకః" ఎన్ఱు-పురుషన్పక్కలిలే నిఱ్కిఱ అన్ద ఇవన్ యావనొరువ నాదిత్యన్పక్కలిలే నిఱ్కిఱవనెన్గిఱ శ్రుతిక్రమ

(౧) మను-౮-౯౨. (౨) బృ-౫-
(౩) ఛా-౪-౧-౬-౭. (౪) తై-భృ-౧౦-౪.

శ్చాఽయం పురుషే।యశ్చాఽసావాదిత్యే ।స ఏకః" ఇతి శ్రుతేః. తేన- ఉక్తస్వభావయుక్తేన సర్వేశ్వరేణ, అవివాదః - తత్స్వరూపవిరుద్ధ స్వాతన్త్ర్యభిమానవిరహః, చేత్ -ఇదమవివాదరూపం శేషత్వజ్ఞానం దుర్లభమితి భావః. మా గఙ్గాం మా కురూన్ గమః - ఏతద్ జ్ఞానే సతి పాపక్షయార్థం పుణ్యతీర్థ క్షేత్రాదిగమన మనపేక్షితమిత్యర్థః. ౫౨.

ఇదం ప్రణవోదితజ్ఞానమేవ యాగాది సర్వపుణ్యకర్మరూపమ్; (౧) "సనన్యజే" ఇతి యజనరూపత్వ శ్రవణాత్. (౨) "స్వభావ

త్తిలే, కీழ் ఆదిత్యమణ్డలాన్తర్వర్తియాక చ్చొల్లప్పట్టవన్ ఉనక్కున్ అన్తరాత్మతయా నిన్ఱానెన్ఱతాయ్త్తు. "తేన" ఎన్ఱతు - కీழ்చ్చొన్న స్వభావజ్ఙళైయుడైయ అవనోడే యెన్ఱపడి. "అవివాదః" ఎన్ఱతు - వివాదమ్ తవిరుకై; అతావతు - అవనుడైయ స్వరూపత్తుక్కు విరుద్ధమాన స్వాతన్త్ర్యభిమానమ్ తవిరుకై యెన్ఱపడి. ఎఙ్ఙనే యెన్నిల్; అవనుడైయ నియన్తృత్వత్తైయుమ్ ఉపాస్యత్వత్తైయుమ్ శేషిత్వత్తైయుమ్ అన్తరాత్మత్వత్తైయుమ్ కణ్డాల్ అతుక్కు-తిరామ్బడి స్వాతన్త్ర్యమ్ కొణ్డాడాతే తన్నుడైయ నియామ్యత్వత్తైయుమ్ ఉపాసకత్వత్తైయుమ్ శేషత్వత్తైయుమ్ శరీరత్వత్తైయు మనుసన్ధిత్తు అవనుడైయ స్వరూపోత్కర్షత్తుక్కు "ఓమ్" ఎన్ఱు ఇశైకై యెన్ఱతాయ్త్తు. "చేత్" ఎన్ఱతు - అన్ద అవివాదరూపమాన శేషత్వజ్ఞానమ్ దుర్లభమాయిరుక్కుమ్, అతుణ్డాకిల్ముకితెన్ఱపడి. "మాగఙ్గాం మా కురూన్ గమః" ఎన్ఱతు - ఇన్ద శేషత్వజ్ఞానముణ్డాకిల్ పాపక్షయార్థమాక పుణ్యతీర్థమాన గఙ్గైయైప్పఱ్ఱి ప్పోకవేణ్డా, పుణ్యక్షేత్రమాన కురుక్షేత్రత్తైప్పఱ్ఱి ప్పోకవేణ్డావెన్ఱపడి. ౫౨.

ఇన్ద ప్రణవోదిత శేషత్వజ్ఞానమే యాగాదియాన సర్వపుణ్యకర్మముమ్. "సనన్యజే" ఎన్ఱు యజనరూపమాక శ్రుతిశొల్లుకైయాలుమ్,

(౧) యజు-అర-3-2. (౨)

దాస్యేన స యోఽహమస్మి సస న్యజే జ్ఞానమగ్నౌర్మఖైస్తమ్" ఇత్యాచార్యోక్తేశ్చ. దేవతా ముద్దిశ్య ద్రవ్యత్యాగో యాగః, తత్ర నిరుపాధిక దేవతా - పరమాత్మా; నిరుపాధికం హవిః - ఆత్మా; నిరుపాధికో యాగః-ఆత్మసమర్పణమ్; నిరుపాధికో మన్త్రః-ప్రణవః; నిరుపాధిక ఫలమ్ - మోక్ష ఇతి. (౧) "ఓమితి బ్రహ్మ । ఓమితీదం సర్వమ్" ఇత్యారభ్య, ప్రణవస్య సర్వకర్మాత్మకత్వఞ్చ శ్రూయతే. ౫౩.

ఇదం సమర్పణానుసన్ధానరూపం శేషత్వజ్ఞానమేవ జ్ఞాతవ్యతయో పదిశ్యతే. (౨) "సర్వోపాధివినిర్ముక్తం క్షేత్రజ్ఞం బ్రహ్మణి న్యసేత్ ।

"స్వభావదాస్యేన సయోఽహమస్మి స సన్యజే జ్ఞానమగ్నౌర్మఖైస్తమ్" ఎన్ఱు - స్వాభావికదాస్యత్తాలే నిరూపితమాన స్వరూపత్తైయుడైయ నాకానిన్ఱనాన్, అన్ద శేషత్వజ్ఞానరూపమాన యజ్ఞఙ్గళాలే శేషియాన అవనై యజిక్కిఱేనెన్ఱు భట్టరుమిన్ద శ్రుత్యర్థత్తై యరుళిచ్చెయ్‌కైయాలుమ్, ఇతు పుణ్యకర్మమాకక్కుఱైయిల్లై. ఒరు దేవతైయై క్కుఱిత్తు ఒరుద్రవ్యత్తై క్కొడుక్కైయిఱే యాగమావతు, అతిల్ ఇఙ్గుప్పార్త్తాల్, నిరుపాధికమాన దేవతై - పరమాత్మా, నిరుపాధికమాన హవిస్సు - ఆత్మా, నిరుపాధికమాన త్యాగమ్ - ఆత్మసమర్పణమ్, నిరుపాధికమాన మన్త్రమ్ - ప్రణవమ్, నిరుపాధికమానఫలమ్ - మోక్షమాయిరుక్కుమ్. అతుక్కుమేలే "ఓమితి బ్రహ్మ । ఓమితీదం సర్వమ్" ఎన్ఱు - ప్రణవత్తై సత్కర్మాత్మకమాక శ్రుతి శొల్లిన్ఱు. ౫౩.

ఇప్పడి కర్మయోగమామళవుమన్ఱియిలే, ఇచ్చేతననుక్కు జ్ఞాతవ్యమాన జ్ఞానయోగము మాత్మసమర్పణమే ;-"సర్వోపాధివినిర్ముక్తం క్షేత్రజ్ఞం బ్రహ్మణి న్యసేత్ । ఏతద్ జ్ఞానఞ్చ జ్ఞేయఞ్చ శేషోఽన్యో గ్రన్థ

---

(౧) తై-శీ-వ. (౨)

ఏతద్ జ్ఞానఞ్చ జ్ఞేయఞ్చ శేషోఽన్యో గ్రన్థవిస్తరః" ఇతి. ౫౪.

ఏతదేవోపాసనాత్మకజ్ఞానఞ్చ; (౧) "ఓమిత్యేతదక్షర ముద్గీథముపాసీత" (౨) "ఓమిత్యాత్మానం ధ్యాయథ" ఇత్యాది విధానాత్. ౫౫.

నిక్షేపాపరపర్యాయ ప్రపదనమప్యేతదేవ; (౩) "బ్రహ్మణే త్వామహస ఓమిత్యాత్మానం యుఞ్జీత" ఇతి నియోగాత్. ౫౬.

ఏవంరూపసాధనవిశేషసాధ్యం ఫలమపీదం స్వరూపయాథాత్మ్య

విస్తరః" ఎన్ఱు - దేహాదిసర్వోపాధికళుమ్ కழிన్ద క్షేత్రజ్ఞనాకిఱ ఆత్మావై శేషియాన బ్రహ్మత్తినిడత్తిలే శేషమాక వనుసన్ధిత్తు సమర్పిప్పార్క్, జ్ఞానమావతుమ్ ఒరువనుక్కఱియవేణ్డువతు మితువే, అల్లాత మఱ్ఱు ళ్ళవై గ్రన్థప్పరప్పామిత్తనైయెన్ఱు ప్రమాణముణ్డాకైయాలే. ౫౪.

ఇప్పడి జ్ఞానయోగమామళవన్ఱియే, ఉపాసనాత్మకమాన ధ్యానయోగముమితువే;- "ఓమిత్యేతదక్షర ముద్గీథముపాసీత" ఎన్ఱు - "ఓమ్" ఎన్గిఱ మన్త్రగ్రన్థరూపమాక అక్షరమాన ఇన్ద ఉద్గీథత్తైయుపాసిప్పానెన్ఱుమ్, "ఓమిత్యాత్మానం ధ్యాయథ" ఎన్ఱు ప్రణవార్థభూతనాన పరమాత్మావై ధ్యానమ్పణ్ణుఙ్గోళెన్ఱుమ్, ధ్యానోపాసనశబ్దముఖత్తాలే ప్రణవార్థజ్ఞానత్తై భజనరూపనాన భక్తియోగమాకవుమ్ శొల్లిఱ్ఱితే. ౫౫.

అతుక్కుమేలే, నిక్షేపమెన్ఱుమ్ న్యాసమెన్ఱుమ్ శొల్లప్పడుకిఱ ప్రపదనముమిన్ద ప్రణవజ్ఞానమే;-"ఓమిత్యాత్మానంయుఞ్జీత" ఎన్ఱు ప్రణవముఖత్తాలే సమర్పణరూపమాన న్యాసత్తై ప్పణ్ణువానెన్ఱు విధియుణ్డాకైయాలే. ౫౬.

ఇప్పడిప్పట్ట సాధనవిశేషఙ్గళాలే సాధ్యమాన ఫలముమ్ ప్రణవోక్తమాన ఇన్దస్వరూప యాథాత్మ్యమే;- "పరఞ్జ్యోతిరుపసమ్పద్య

(౧) ఛా-ఉ-౧-౧. (౨) (౩) తై-నా-౫౧.

షేవ; (౧) "పరఞ్జ్యోతిరుపసంపద్య స్వేన రూపేణాభినిష్పద్యతే" ఇతి పరప్రాప్తిపర్యన్త స్వరూపయాథాత్మ్యావిర్భావో మోక్షఇతి ప్రతిపాదనాత్. (౨) "సమ్పద్యావిర్భావ స్స్వేన శబ్దాత్" ఇతి సూత్రితత్వాచ్చ. ౫౭.

(3) "అవిభాగేన దృష్టత్వాత్" ఇతి మోక్షదశాయామవిభాగరూపమైక్యమప్యేవంరూపాఽపృథక్సిద్ధసంబన్ధనిబన్ధనమ్; తత్క్రతు న్యాయాత్ఫలస్య యథోపాసనత్వాత్. ౫౮.

ఉపాసనమప్యపృథక్సిద్ధ సమ్బన్ధనిబన్ధ నాత్మశరీరత్వసిద్ధైక్యాదహఙ్గ్రహణరూపేణైవ విధీయతే;- (౪) "ఐతదాత్మ్యమిదం సర్వమ్। తత్స

స్వేన రూపేణాఽభి నిష్పద్యతే" ఎన్ఱు - పరఞ్జ్యోతిశ్శబ్దవాచ్యమాన ప్రాప్యస్వరూపత్తైక్కిట్టి స్వరూపసిద్ధియై యుడైయనామెన్గైయాలే, పరప్రాప్తిపర్యన్తమాన స్వరూపావిర్భావమే మోక్షమెన్ఱు శొల్లిఱ్ఱితే. "సంపద్యాఽవిర్భావ స్స్వేన శబ్దాత్" ఎన్ఱు - బ్రహ్మప్రాప్తి పర్యన్తమాన స్వరూపావిర్భావమే పురుషార్థమ్, "స్వేన రూపేణ" ఎన్గిఱ శ్రుతి యుణ్డాకైయాలేయెన్ఱు సూత్రకారరుమ్ శొన్నార్. ౫౭.

"అవిభాగేన దృష్టత్వాత్" ఎన్ఱు-మోక్షదశైయిలుమ్ జీవపరర్కళుడైయ అవిభాగానుభవముణ్డాకక్కడవతు, ఉపాసనదశైయిలప్పడి దర్శిక్కైయాలేయెన్ఱు సూత్రత్తిల్ శొల్లప్పట్ట అవిభాగరూపమాన ఐక్యము మిన్దప్రణవోక్తమాన వపృథక్సిద్ధ సంబన్ధమడియాయిరుక్కుమ్. తత్క్రతు న్యాయత్తాలే ఉపాసనానురూపమ్ ఫలమాకై[illegible]లే. ౫౮.

అవిభాగానుభవత్తుక్కడియాన ఉపాసనము మపృథక్సిద్ధసంబన్ధమడియాన ఆత్మశరీరభావత్తాలే యుణ్డాన వైక్యత్తాలే అహఙ్గ్రహణరూపత్తాలే విధిక్కప్పడానిన్ఱతు; - "ఐతదాత్మ్యమిదం సర్వం

(౧) ఛా-ఉ, ౮-౧౨-౨.　　(౨) శా-మీ-౪-౪-౧.
(౩) శా-మీ-౪-౪-౪.　　(౪) ఛా-ఉ-౬-౮-౭.

త్యమ్। స ఆత్మా। తత్త్వమసి శ్వేతకేతో" (౧) "త్వంవా అహమస్మి భగవో దేవతే। అహంవై త్వమసి భగవో దేవతే" (౨) "ఆత్మే త్యేవోపాసీత" (౩) "ఆత్మేత్యేవతు గృహ్ణీయాత్సర్వస్య తన్నిష్పత్తేః" (౪) "ఆత్మేతితూపగచ్ఛన్తి గ్రాహయన్తిచ" ఇత్యాదిభిః. ౫౯.

(౫) " ప్రణవో ధను శ్శరోహ్యాత్మా బ్రహ్మ తల్లక్ష్యముచ్యతే।

తత్సత్యం స ఆత్మా తత్త్వమసి శ్వేతకేతో" ఎన్ఱు ఇన్దజగత్తెల్లామ్, ఇన్ద సచ్ఛబ్దవాచ్యవస్తువై ఆత్మావాకవుడైత్తాయిరుక్కుమ్, అకైయాలిన్ద జగత్తుక్కు-వనాత్మా, ఇన్ద జగత్తు అవనుక్కు- శరీరమ్, అతు సత్యమ్, ఆతలాల్, శ్వేతకేతువే! అన్దసచ్ఛబ్దవాచ్యమాన కారణవస్తువే త్వమ్ శబ్దవాచ్యనాన ఉనక్కు-న్తర్యామియాకైయాలతు నీకాణ్ణుమ్, "త్వం వా అహమస్మి భగవో దేవతే" ఎన్ఱు-భగవచ్ఛబ్దవాచ్యమాన పరదేవ తైయై ప్పార్త్తు, ఉనక్కు- ప్రకారభూతనాకైయాలే నానీయాకా నిన్ఱేనెన్ఱు బ్రహ్మప్రకారమాన జీవోపాసనత్తైయుమ్, "అహంవై త్వ మసి భగవో దేవతే" ఎన్ఱు - ఎనక్కు-న్తరాత్మావాకైయాలే నీనానా కానిన్ఱాయెన్ఱు జీవప్రకారమాన బ్రహ్మోపాసనత్తైయుమ్ శొల్లి, "ఆత్మే త్యేవోపాసీత" ఎన్ఱు - ఆత్మావాకవే ఉపాసిప్పానెన్ఱు ఉపనిషద్వాక్య జ్ఞళిలుమ్ "ఆత్మేత్యేవతు గృహ్ణీయాత్ సర్వస్య తన్నిష్పత్తేః" ఎన్ఱు-ఆత్మావెన్ఱు ప్రతిపత్తిపణ్ణువాన్, సర్వముమ్ తదర్థమాకైయాలేయె న్ఱుమ్; "ఆత్మేతితూపగచ్ఛన్తి గ్రాహయన్తిచ" ఎన్ఱు - ఆత్మావెన్ఱేయు పాసియానిఱ్పార్కళ్, శ్రుతికళుమప్పడియే కాట్టానిన్ఱనవెన్ఱుమ్, ఛాన్దోగ్యవాక్యత్తిలుమ్ వేదాన్తసూత్రత్తిలుమ్ శొల్లప్పడుకైయాలే ఉపాసనమహజ్ఞగ్రహణరూపమాయిరుక్కుమెన్ఱతాయిత్తు. ౫౯.

"ప్రణవో ధను శ్శరోహ్యాత్మా బ్రహ్మ తల్లక్ష్యముచ్యతే। అప్రమత్తేనవేద్ధవ్యం శరవత్తన్మయో భవేత్" ఎన్ఱు-ఎయ్కిఱవన్ ఎయ్తవేగ

(౧) (౨) బృ-ఉ, ౩-౪..౭.(౩) వాక్యకార ఇతి శ్రీభాష్యే-జి.
(౪) శా-మీ-౪-౧-౩.(౫)

అప్రమత్తేన వేద్ధవ్యం శరవత్తన్మయో భవేత్ ” ఇతి- వేధవేగలక్ష్యా స్త్రభ్యాతశరవత్ ఆత్మనో బ్రహ్మస్వరూపాన్తర్భావేణ తన్మయత్వ రూపైక్యానుసన్ధానం ప్రణవ ప్రతిపాదితమిత్యుచ్యతే. ; ౬౦.

త్తాలే ఇలక్కిలే కుళిక్క-వేయ్త వమ్బపోలే, ప్రణవమ్ ధనుస్సాక ఆత్మావాకిఱ శరమానతు బ్రహ్మమాకిఱ ఇలక్కైక్కుఱిత్తు అవహిత నాన పురుషనాలే ఎయ్యప్పడునతాయ్ అఙ్గే అన్తర్భవిక్కైయాలే బ్రహ్మమయమాయ్ విడుమెన్ఱు స్వరూపాన్తర్భావమాన ఐక్యమ్ ప్రణవ ప్రతిపాద్యమాక చ్చొల్లప్పట్టతు.

ప్రణవమ్ ధనుస్సాకైయావతు “ కోటిద్వయత్తిలుమ్ సంబన్ధిత్తనాణియాలే వలిపెఱ్ఱ విల్ పోలే, ప్రథమ చరమాక్షరఙ్గళినుడైయ అర్థద్వయత్తిలు మన్వయత్తైయుడైయ సంబన్ధత్తుక్కు మధ్యస్థమాన అవధారణత్తాలే యాథాత్మ్యమ్ పెఱుకైయాలే. ఆత్మా శరమాకైయావతు-ఎయ్కిఱవర్ కైక్కొళ్ళప్పడి శైవ్యయైయుడైత్తాయ్, ఇల క్కైనోక్కినముఖత్తిల్ కూర్మైయై యుడైత్తాయ్, ఎయ్కిఱవనేవిన కార్యత్తిలే నడక్కుమిడత్తిలే పక్షపాతియానవమ్బపోలే, ఆత్మావుమ్ స్వీకరిక్కుఱ ఆచార్యవిషయత్తిలార్జవత్తైయుడైయనాయ్, ఉపదిష్టమాన భగవద్విషయత్తిల్ సూక్ష్మమాక ప్పార్క్కుమ్ముఖత్తైయుడైయనాయ్, ఆచార్యనియోగత్తిలే నిత్యపక్షపాతియాయిరుక్కుమెన్ఱపడి. బ్రహ్మ మిలక్కాకైయావతు - తానపరిచ్ఛిన్నమాకైయాలే ఎఙ్గేనుమ్ పోకిఱ ఉమ్ ఏఱ్ఱుక్కొళ్ళుమెన్ఱపడి. ఎయ్కిఱవనప్రమత్తనాకైయావతు - కలఙ్గామల్ శైవ్యయత్తిన్ఱు ఎయ్యావైప్పోలే, బ్రహ్మత్తిలే ఇవ్వా త్మావై సమర్పిక్కుఱవాచార్యనివనుడైయ ఉజ్జీవనమొన్ఱిలుమే యవధానత్తైయుడైయనాయ్ ప్రయోజనాన్తరఙ్గళిల్ పారైవ్యయఱ్ఱిరుక్కై. “ వేద్ధవ్యమ్ ” ఎన్గైయాలే; విల్లుక్కు ఎయ్కైయే స్వభావమాయిరుక్కుమోపాతి ఆచార్యర్ తన్కైపుకున్దవనై భగవద్విషయత్తిలే సమ

ఏవం పరస్పరవిలక్షణ స్వరూప స్వభావయోర్జీవపరయోస్స్వభావాఽసఙ్కరేఽపి పృథక్సిద్ధ్యనర్హప్రకారత్వనిబన్ధన ప్రకారిస్వరూపాన్తర్భావాదైక్యానుసన్ధానముపపన్నమిత్యుచ్యతే. (౧) “అన్యశ్చ రాజన్ సపర స్తథాఽన్యః పఞ్చవింశకః। తత్సత్త్వాదనుపశ్యన్తి హ్యేకఏవేతి సాధవః” ఇతి. ౬౧.

ఏవం జీవపరయోర్లక్షణం స్వరూపం సమ్బన్ధశ్చ ప్రణవేన ప్రత్యపాది. ప్రథమాక్షరేణ బ్రహ్మణో జగజ్జన్మాది హేతుత్వేసతి శేషిత్వవచనాత్, వ్యఞ్జనేనాఽఽత్మన శ్శేషత్వేసతి జ్ఞాతృత్వాభిధానాత్, నిపా

ర్పిక్కైయే విధియాయిరుక్కై. “శరవత్తన్మయోభవేత్” ఎన్ట్రతు- అవ్వమ్బు ఇలక్కిల్ కుళిత్తాప్పోలే, ఇవనుమ్, భగవత్స్వరూపాన్తర్గతనాయ్ అపృథక్సిద్ధనామెన్ట్రపడి. ౬౦.

ఇప్పడియే “అన్యశ్చ రాజన్ సపర స్తథాఽన్యః పఞ్చవింశకః। తత్సత్త్వాదనుపశ్యన్తి హ్యేక ఏవేతి సాధవః” ఎన్ట్రు - పరమాత్మావుమ్ స్వరూపస్వభావఙ్గళాలే అత్యన్తవిలక్షణనాయిరుక్కుమ్, పఞ్చవింశకనాన ఆత్మావుమప్పడియే స్వరూపస్వభావఙ్గళాలే యవనిత్కాట్టిల్ వేఱుపట్టిరుక్కుమ్; ఇప్పడి ఒరువర్కొరువర్ స్వరూపస్వభావఙ్గళ్ కల శాతపడి వేఱుపట్టిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్ పరమాత్మస్వరూపత్తిలే ఇవ్వాత్మా ప్రకారతయా అన్తర్భవిత్తు నిఱ్కైయాలే, ఏకనెన్ట్రే జ్ఞాతాక్క శటియానిప్పర్కళెన్ట్రు శొల్లప్పడుకిఱతు. ౬౧.

ఇప్పడి ప్రణవత్తాలే ఆత్మపరమాత్మాక్కళినుడైయ లక్షణముమ్ స్వరూపముమ్ సమ్బన్ధముమ్ ప్రతిపాదిక్కప్పట్టతాయిత్తు. ఎఙ్ఙనేయెన్నిల్;- ప్రథమాక్షరత్తాలే బ్రహ్మత్తినుడైయ జగజ్జన్మాదిహేతుత్వమాకిఱ లక్షణత్తైచ్చొల్లి, శేషిత్వమాకిఱ స్వరూపత్తైచ్చొల్లుకైయాలుమ్, వ్యఞ్జనరూపమాన మకారత్తాలే ఆత్మావినుడైయ శేషత్వవిశిష్ట

---

(౧)

తేనాఽపృథక్సిద్ధరూపానన్యార్హతా ప్రతిపాదనాచ్చ. తదిదముచ్యతే-
(౧) "అకారో విష్ణురిత్యుక్తో మకారో జీవవాచకః। తయోస్తు నిత్య
సమ్బన్ధ ఉకారేణ ప్రకీర్తితః" ఇతి. ౬౨.

అథవా-(౨) "అకారేణోచ్యతే విష్ణు స్సర్వలోకేశ్వరో హరిః।
ఉద్ధృతా విష్ణునా లక్ష్మీరుకారేణోచ్యతే సదా। మకారస్తు తయో
ర్దాస ఇతి ప్రణవలక్షణమ్" (3) "అకారశ్చిత్స్వరూపస్య విష్ణో
ర్వాచక ఇష్యతే। ఉకారశ్చిత్స్వరూపాయా శ్శ్రియో వాచీ తథా
విదుః। మకారస్తు తయోర్విప్ర శ్రీనారాయణయోస్సదా। ఆత్మన

మాన జ్ఞాతృత్వత్తై స్వరూపమాక చ్చొల్లుకై యాలుమ్, నిపాతరూపమాన
అవధారణత్తాలే అపృథక్సిద్ధమాన అనన్యార్హసంబన్ధత్తై చ్చొల్లుకైయా
ళుమ్. ఇప్పడి, "అకారో విష్ణురిత్యుక్తో మకారో జీవవాచకః। త
యోస్తు నిత్యసంబన్ధ ఉకారేణ ప్రకీర్తితః" ఎన్ఱు - అకారమ్ విష్ణు
వెన్ఱు శొల్లప్పడుకిఱతు, మకారమ్ జీవనుక్కు వాచకమెన్ఱు శొల్లప్పడు
కిఱతు, అవర్కళుడైయ నిత్యసంబన్ధమ్ ఉకారత్తాలే శొల్లప్పడుకిఱ
తెన్గిఱవచనత్తాలు మివ్వర్థమ్ సిద్ధమ్. ౬౨.

ఇప్పడి ఉకారమవధారణార్థమాకిఱతన్ఱియే, "అకారేణోచ్యతే
విష్ణు స్సర్వలోకేశ్వరో హరిః। ఉద్ధృతా విష్ణునా లక్ష్మీరుకారేణో
చ్యతే సదా। మకారస్తు తయోర్దాస ఇతి ప్రణవలక్షణమ్" ఎన్ఱు-సర్వ
లోకత్తుక్కు మీశ్వరనాయ్ వ్యాపకనాన హరియానవ నకారత్తాలే
శొల్లప్పడుకిఱాన్, అన్ద విష్ణువాలే ఎప్పోతుమ్ తిరుమార్పిలే ధరిత్తుక్కొ
ణ్డిరుక్కిఱ లక్ష్మియానవళుకారత్తాలే శొల్లప్పడానిన్ఱాళ్, మకారమవ
ర్కళుక్కు దాసభూతనాన ఆత్మావాక చ్చొల్లప్పడానిన్ఱతు, ఎన్ఱు ప్రణ
వత్తుక్కు లక్షణమెన్ఱుమ్, "అకారశ్చిత్స్వరూపస్య విష్ణోర్వాచక ఇష్య
తే। ఉకారశ్చిత్స్వరూపాయా శ్శ్రియో వాచీ తథా విదుః। మకారస్తు
తయోర్విప్ర శ్రీనారాయణయోస్సదా। ఆత్మన శ్శేషభూతస్య వాచక

(౧) (౨) (3)

శ్శేషభూతస్య వాచక శ్శ్రుతి చోదితః” ఇత్యాదిభి రుకారస్య లక్ష్మీ వాచకత్వ మవగమ్యతే. (౧) “అగ్రతః ప్రయయౌ రామస్సీతా మధ్యే సుమధ్యమా । పృష్ఠతస్తు ధనుష్పాణి ర్లక్ష్మణోఽనుజగామ హ” ఇత్యస్య శ్లోకస్య ఏవం ప్రణవార్థత్వం పూర్వాచార్యై రనుసంహితఞ్చ; తదానీమర్థ మవధారణమ్. యథా – “అబ్భక్షః అపఏవభక్షయతీతి, తద్వదితి కేషాఞ్చిదాచార్యాణాం సమ్ప్రదాయః. ఉభయథాఽపి ప్రణవస్య భగవదనన్యార్హ శేషత్వ రూపాత్మ స్వరూప యాథాత్మ్య ప్రతిపాదన మవిశిష్టమ్. ౬౩.

శ్శ్రుతిచోదితః” ఎన్ఱు – అకారమానతు చిత్స్వరూపనాన విష్ణువుక్కు వాచకమాక విచ్చిక్కప్పడానిన్ఱతు, ఉకారత్తై చిత్స్వరూపైయాన శ్రీక్కు వాచకమాక అఱియానిన్ఱార్కళ్, మకారమానతు శ్రీనారాయణరాన విరువర్క్కు మెప్పోతుమ్ శేషభూతనాన ఆత్మావుక్కు వాచకమాక శ్రుతియిలే శొల్లప్పట్టతెన్ఱుమ్ ప్రమాణముణ్డాకైయాలే ఉకారమ్ లక్ష్మీవాచకమాయిరుక్కిఱతు; “అగ్రతః ప్రయయౌ రామస్సీతా మధ్యే సుమధ్యమా । పృష్ఠతస్తు ధనుష్పాణి ర్లక్ష్మణోఽనుజగామ హ” ఎన్ఱు – మున్నే పెరుమాళెழున్దరుళినార్, సుమధ్యమైయాన పిరాట్టి నడువే ఎழున్దరుళినాళ్, పిన్బు కైయుమ్ విల్లుమాకకొణ్డు ఇళైయ పెరుమాళెழున్దరుళినారెన్గైయాలే, ఇన్దశ్లోకత్తిలర్థమ్ ప్రణవమ్ కాల్కొణ్డు నడన్దాప్పోలే యిరున్దతెన్ఱు పూర్వాచార్యర్కళనుసన్ధిత్తార్కళ్; అప్పోతు అవధారణమార్థమాకక్కడవతు; ఎన్బోలవెన్నిల్,– అబ్భక్షనెన్ఱాల్, అప్పైయే భక్షిత్తానెన్ఱు అవధారణమర్థబలత్తాలే వరుకిఱాప్పోలే ఎన్ఱిప్పడి శిలవాచార్యర్కళుడైయ సంప్రదాయమ్. ఇరణ్డు పడియాలుమ్ ప్రణవత్తుక్కు శ్రియఃపతియాన శేషిక్కే ఇవ్వాత్మా శేషమెన్గిఱ స్వరూపయాథాత్మ్యప్రతిపాదనమ్ సమానమ్. ౬౩.

(౧) రా-అర-౧౧-౧.

నను - (౧) "సర్వే వేదా యత్పదమామనన్తి తపాంసి సర్వాణిచ యద్వదన్తి । యదిచ్ఛన్తో బ్రహ్మచర్యం చరన్తి తత్తే పదం సఙ్గ్రహేణ బ్రవీమ్యోమిత్యేతత్" (౨) "ఓమిత్యేతదక్షరముద్గీథముపాసీత" (౩) "ఉద్గీథమేతత్పరమన్తు బ్రహ్మ" (౪) "ఓఙ్కారో భగవాన్ విష్ణుః" (౫) "ఓమిత్యేకాక్షరం బ్రహ్మ వ్యాహరన్మామనుస్మరన్" ఇత్యాదిభిః ప్రణవస్య భగవద్వాచకత్వమవగమ్యతే, ఇదానీమనేన స్వరూపయాథాత్మ్య ప్రతిపాదనం కథమిద ముపపద్యత ఇతి చేత్ -

---

"సర్వే వేదా యత్పదమామనన్తి తపాంసి సర్వాణిచ యద్వదన్తి। యదిచ్ఛన్తో బ్రహ్మచర్యం చరన్తి తత్తే పదంసఙ్గ్రహేణ బ్రవీమ్యోమిత్యేతత్" ఎన్ఱు-సర్వవేదఙ్గళుమ్ యాతొన్ఱై ప్రాప్యమాకచ్చొల్లుకిన్ఱన, సర్వతపస్సుక్కళుమ్ యాతొన్ఱైచ్చొల్లుకిఱార్కళ్, యాతొన్ఱై ప్పురుషార్థమాక విచ్చిక్కిఱవర్కళ్ బ్రహ్మచర్యత్తైచ్చరిక్కిఱార్కళ్, అన్దస్వరూపత్తై యునక్కుచ్చురుఙ్గచ్చొల్లుకిఱేన్, అతు "ఓమ్" ఎన్గిఱవితు ఎన్ఱుమ్, "ఓమిత్యేతదక్షరముద్గీథముపాసీత" "ఉద్గీథమేతత్పరమంతుబ్రహ్మ" ఎన్ఱు - ఇన్ద ఉద్గీథమావతు పరబ్రహ్మమాయిరుక్కుమ్, ఇన్ద అక్షరమాన ఉద్గీథత్తై "ఓమ్" ఎన్ఱు ఉపాసిప్పానెన్ఱుమ్, "ఓఙ్కారో భగవాన్విష్ణుః" ఎన్ఱు - ఓఙ్కారమావతు జ్ఞానశక్త్యాది సమస్తకల్యాణగుణాత్మకనాయ్, సర్వవ్యాపకనాన సర్వేశ్వరనెన్ఱుమ్, "ఓమిత్యేకాక్షరం బ్రహ్మ వ్యాహరన్మామనుస్మరన్" ఎన్ఱు "ఓమ్" ఎన్ఱు-ఏకాక్షరమాన మన్త్రత్తైచ్చొల్లానిన్ఱుకొణ్డు అతుక్కువాచ్యనాన వెన్నై నినైక్కిఱవనెన్ఱుమ్, ఇతుముతలాన ప్రమాణఙ్గళాలే ప్రణవమ్ భగవద్వాచకమాకచ్చొల్లప్పట్టతు; ఇప్పోతు ఆత్మస్వరూపపరమాక యోజిక్కప్పట్టతు; ఇవ్వైయిరణ్డుమ్ శేరుకిఱపడియెన్నెన్నిల్ ; ప్రణవమ్ స్వతన్త్రమన్త్రమానపోతు భగవత్పరమాకక్కడవతు,

---

(౧) కఠో-౨-౧౫.   (౨) ఛా-ఉ-౧-౧-౧.   (౩)
(౪)   (౫) గీ-౮-౧౩.

ఉచ్యతే-అస్య ప్రణవస్య స్వతన్త్రమన్త్రత్వే భగవత్పరత్వమ్, మన్త్రశేషత్వే తదర్థానువిధాయిత్వమితి విభాగః. ౬౪.

అథవా – తదానీమపి శబ్దప్రవృత్తిస్వారస్యానురోధాత్, ఆత్మయాథాత్మ్యపరత్వేప్యర్థప్రాధాన్యాత్, అస్యభగవత్పరత్వంయుక్తమ్-యథా రాజపురుషశబ్దస్య పురుషపరత్వేప్యర్థతః ప్రధానతయా రాజ్ఞః ప్రతిపాదకత్వమ్, తద్వదత్రాఽపి శేషీ ప్రధానతయా ప్రతిపాద్యతే. (౧) "ఓమిత్యాత్మానం యుఞ్జీత" ఇతి సమర్పణకరణమన్త్రస్యాఽనుష్ఠేయార్థ ప్రకాశకత్వబలాత్ సమర్పణీయాత్మపరత్వఞ్చ శ్రౌతమేవ. తస్మాదనేన ప్రణవేన భగవదనన్యార్హ శేషత్వ రూపాఽఽత్మస్వరూప యాథాత్మ్య ప్రతిపాదనం యుక్తమేవ. ౬౫.

మన్త్రశేషమానపోతు అతినుడైయ అర్థత్తై ప్పిన్ శెల్లక్కడవతెన్ఱు పిరిపుశొన్నార్కళ్. ౬౪.

అజ్ఞనన్ఱియే, స్వతన్త్రమానపోతు మితినుడైయ శబ్దార్థత్తై యనుసన్ధిత్తుప్పార్త్తా లాత్మయాథాత్మ్యత్తై క్కాట్టుమేయాకిలు మార్థప్రాధాన్యత్తిలితినుడైయ భగవత్పరత్వమ్ యుక్తమ్. ఎన్నోపలవెన్నిల్; రాజపురుషశబ్దమానతు శబ్దముఖత్తాలే పురుషనై క్కాట్టానిఱ్కచ్చెయ్తేయు మర్థబలత్తాలే రాజావినుడైయ ప్రాధాన్యత్తై క్కాట్టుకిఱాప్పోలే ఇవ్విడత్తిలుమ్ శేషియే ప్రధాననాక ప్రతిపాదిక్కప్పడుకిఱానెన్ఱతాయ్త్తు. "ఓమిత్యాత్మానం యుఞ్జీత" ఎన్ఱు - సమర్పణత్తుక్కు క్కరణమాన మన్త్రమాయుళ్ళ ప్రణవమానతు అనుష్ఠేయమాన వర్థత్తై ప్రకాశిప్పిక్కిఱబలత్తాలే సమర్పణీయనాన ఆత్మావై చ్చొల్లుకిఱవితు శబ్దసిద్ధమ్. ఆతలాల్, ఇన్నప్రణవత్తాలే భగవదనన్యార్హశేషత్వరూపమాన ఆత్మస్వరూపత్తినుడైయ యాథాత్మ్యమ్ శొల్లప్పడుకైక్కు క్కుఱైయిల్లై. ౬౫.

(౧) తై-నా-౨౧.

అతఏవాఽస్య నిత్యానుసన్ధేయత్వేన వైభవం భగవతైవోక్తమ్:-
(౧) "ప్రణవాఖ్యం మహామన్త్రం విద్ధిమం జగతీపతే । ఇమం జపన్మహాబాహో మాం నమస్కురు సత్తమ । తతోఽమాం వేత్స్యసే సమ్యక్సత్యమేవ శపామి తే । అన్యత్సర్వం మహాబాహో విహాయైతత్పరో భవ। ఇదమేవ పరం శ్రేయో నాఽత్ర కార్యా విచారణా" ఇతి.

ఇతి ప్రణవార్థ విచార స్సమాప్తః.

అథ నమశ్శబ్దార్థ విచారః.

అథ-మన్త్రశేషః ప్రణవోక్తమర్థం వివృణోతి. అత్ర వివరణం

ఆకైయాల్, ఇప్పడి ఆత్మయాథాత్మ్యపరమాయుమ్ భగవత్స్వరూపపరమాయుముళ్ళ ఇప్ప్రణవమానతు నిత్యానుసన్ధేయమెన్ఱు భగవానుడానే "ప్రణవాఖ్యం మహామన్త్రం విద్ధిమం జగతీపతే । ఇమం జపన్ మహాబాహో మాం నమస్కురు సత్తమ ॥ తతో మాం వేత్స్యసే సమ్యక్సత్యమేవ శపామి తే। అన్యత్సర్వం మహాబాహో విహాయైతత్పరో భవ ॥ ఇదమేవ పరం శ్రేయో నాఽత్ర కార్యా విచారణా" ఎన్ఱు-ప్రణవమెన్ఱు పేరాయిరుక్కుమ్ ఇత్తై మహామన్త్రమాక బుద్ధిపణ్ణు, ఇత్తై జపియానిన్ఱుకొణ్డు ఎన్నై నమస్కరి; అత్తాలే ఎన్నై యుళ్ళపడి యఱియానిఱ్పతి; మెయ్యేయునక్కు-చ్చాప్పుటుక్కిఱేన్, మఱ్ఱుముళ్ళవఱ్ఱై యెల్లామ్ విట్టు ఇతిలే తత్పరనాయిరు, ఇతువే పరమమాన శ్రేయస్సు, ఇతిలొరు విచారమ్పణ్ణవేణ్డా వెన్ఱుకొణ్డు ఇతినుడైయ వైభవత్తై యరుళిచ్చెయ్ తానిఱే. ౬౬.

ప్రణవార్థ నిరూపణమ్ ముడిన్దతు.

నమశ్శబ్దార్థ నిరూపణమ్.

ఇప్పడి ప్రణవత్తినుడైయ అర్థయాథాత్మ్యమ్ ప్రతిపాదిక్కప్పట్టతు.

(౧) భగ-శా-

నామ - ప్రకృతస్యోపయుక్తార్థ ప్రతిపాదనేన పూర్వోక్తార్థ విశదీకరణమ్. ౬౭.

శేషత్వాశ్రయభూతస్యాఽఽత్మనో జ్ఞాతృత్వస్య హేయోపాదేయ ప్రతిపత్తిహేతుత్వేన తత్త్యాగోపాదానచికీర్షా కర్తృత్వనిబన్ధనా. కర్తృత్వంచ స్వాతన్త్ర్యేణేతివక్తవ్యమ్, (౧)"స్వతన్త్రః కర్తా" ఇత్యనుశాసనాత్. "కుర్యాత్" "నకుర్యాత్" ఇతి విధి నిషేధశాస్త్రేషు స్వయం ప్రవృత్తి నివృత్తి శక్త ఏవ హి కర్తృతయా నియుజ్యతే; అన్యథా సకల శాస్త్రవైయర్థ్యప్రసఙ్గాత్; (౨) "కర్తా శాస్త్రార్థవత్వాత్" ఇతి సూత్రితఞ్చ; అతః కర్తృత్వనిబన్ధన స్వాత

అనన్తరమ్, మన్త్రశేషమానతు ప్రణవోక్తమాన వర్థత్తై వివరిక్కిఱతు. ఇవ్విడత్తిలే, వివరణమాకిఱతు ప్రస్తుతమాన వర్థత్తుక్కుపయుక్తమాన వర్థత్తై చ్చొల్లిక్కొణ్డు పూర్వోక్తమానవర్థత్తై విశదీకరిక్కై. ౬౭.

ఇవ్విడత్తిల్, శేషత్వాశ్రయమాన ఆత్మావినుడైయ జ్ఞాతృత్వత్తుక్కు హేయోపాదేయ ప్రతిపత్తిహేతుత్వముణ్డాకైయాలే, అవ్వో హేయఙ్గళై విడుకైయిలుమ్, ఉపాదేయఙ్గళై ప్పత్ఱుకైయిలుము ణ్డాన చికీర్షై కర్తృత్వమడియాయిరుక్కుమ్; అన్ద కర్తృత్వమావతు స్వాతన్త్ర్యయుక్తమాయిరుక్కుమెన్ఱు శొల్లవేణుమ్; "స్వతన్త్రః కర్తా" ఎన్ఱు శబ్దశాస్త్రత్తిలే శొల్లుకైయాలే. అవ్వాఱువేయన్ఱియిలే, "ఇత్తైచ్చెయ్యావాన్" "ఇత్తైత్తవిరువాన్" ఎన్ఱు విధినిషేధరూపమాన శాస్త్రఙ్గళిల్ తాన్ ప్రవృత్తినివృత్తికళుక్కు శక్తనానవనితే కర్తావాక నియోగిక్కప్పడువాన్, అల్లాతపోతు సకలశాస్త్రఙ్గళుమ్ నిష్ప్రయోజనమితే; "కర్తా శాస్త్రార్థవత్వాత్" ఎన్ఱు-ఆత్మా కర్తావాకవేణుమ్, శాస్త్రత్తుక్కు ప్రయోజనమ్ వేణ్డుకైయాలేయెన్ఱు వేదాన్తసూత్ర

(౧) పా-సూ-౧-౪-౫౪. (౨) శా-మీ-౨-౩-౩౩.

న్త్ర్యస్వరూపస్యాఽఽత్మనః ప్రకృతం శేషత్వం నయుక్తమిత్యాశఙ్కాయాం అస్య స్వార్థకర్తృత్వనిషేధముఖేనాఽత్యన్తపారతన్త్ర్య ప్రకాశకో నమశ్శబ్దో వ్యావర్తయతి.

తథాహి - "మః" ఇతి వ్యఞ్జనరూపస్య మకారస్య షష్ఠ్యేక వచనాన్తత్వేన, మకారవాచ్యస్యాఽహమర్థస్యాఽఽత్మన స్స్వార్థత్వం మమత్వేన ప్రతిపాద్య * నకారేణ తన్నిషిధ్యతే; నమమేత్యర్థః. ౬౮.

నను - తాదర్థ్యవిరోధి స్వార్థత్వవాచినాఽనేన చతుర్థ్యన్తేన భవితవ్యమ్, పూర్వోత్తరపదయో శ్చతుర్థ్యన్తత్వాత్ ; అన్యథా వాక్యస్య వైరూప్యం స్యాత్ ; అతష్షష్ఠ్యన్తత్వం నయుజ్యత ఇతి ; నైతదేవమ్;—షష్ఠ్యాస్సంబన్ధవాచిత్వేన తాదర్థ్యస్యాఽపి సిద్ధేః. అతఏవహి

త్తిలుమ్ శొల్లప్పట్టతు; ఆకైయాలే, కర్తృత్వనిబన్ధనమాన స్వాతన్త్ర్యత్తై స్వరూపమాకవుడైయనాన ఆత్మావుక్కు కీఴ్చ్చొన్న శేషత్వమానతు యుక్తమన్ఱెన్ఱు తోన్ఱుకిఱశఙ్కైయై, ఇవ్వాత్మావినుడైయ స్వార్థమాన కర్తృత్వత్తై నిషేధిత్తుక్కొణ్డు అత్యన్తపారతన్త్ర్యత్తై ప్రకాశిప్పిక్కైయాలే నమశ్శబ్దమ్ కఴిత్తుక్కొడుక్కిఱతు.

ఎఙ్ఙనేయెన్నిల్ "మః" ఎన్ఱు - కీఴ్చ్చొల్లప్పట్ట మకారవ్యఞ్జనత్తిన్ షష్ఠియేకవచనమాయ్, మకారవాచ్యనాయ్, అహమర్థభూతనాన ఆత్మావినుడైయ మమత్వత్తైచ్చొల్లి, నకారత్తాలే అత్తై నిషేధిక్కిఱతు. అతావతు - నమమవెన్ఱపడి. ౬౮

ఆనాల్, తాదర్థ్యవిరోధియాన స్వార్థత్తైయెచ్చొల్లుకిఱ "నమః" ఎన్ఱఇపదమ్ షష్ఠ్యన్తమాకాతే చతుర్థ్యన్తమాకవేణుమ్; పూర్వోత్తరపదఙ్గళ్ చతుర్థ్యన్తమాకైయాలే; అల్లాతపోతు వాక్యత్తుక్కు వైరూప్యముణ్డామ్, ఆకైయాలే షష్ఠ్యన్తత్వమ్ శేరాతేయెన్నిల్; అప్పడియన్ఱు;- ఇన్ద షష్ఠియానతు సమ్బన్ధసామాన్యత్తై చ్చొల్లుకైయాలే, తాదర్థ్యత్తైయుమ్కాట్టుమ్. ఆకైయాలేయిఙ్ఙే నమశ్శబ్దత్తై వివ

తాఽహం తవాఽస్మీతి సైవ సంసారభేషజమ్" ఇత్యాదిషు భగవత్పారతన్త్ర్యవచనాత్.

"ఇదం మమ" ఇతి స్వవ్యతిరిక్తవస్తుని స్వకీయతాబుద్ధిర్మమతా. సాచ ద్వివిధా, - దేహానుబన్ధి భోగ్యభోగోపకరణాదివిషయా, తదతిరిక్త పారలౌకికఫల తత్సాధనవిషయాచేతి. ఏవముభయత్ర స్వస్మిన్ స్వవ్యతిరిక్తేచ మమతాన్వయో దోష ఇతి, సఏవాత్రనివర్త్యతే. తన్నివృత్త్యా తదుభయమపి నివృత్తం భవతి ; ఏతదభిప్రాయేణ (౧) "మమేతి ద్వ్యక్షరో మృత్యుః" ఇత్యుక్తమ్.

ఎన్ఱు - కాకుత్స్థనే! నాఙ్ పరతన్త్రనాకానిన్ఱేనెన్ఱుమ్, "అచ్యుతాఽహం తవాఽస్మీతి సైవ సంసారభేషజమ్" ఎన్ఱు - అచ్యుతనే! నానునక్కు శేషమాకానిన్ఱేనెన్గిఱ నినైవు సంసారత్తుక్కు భేషజమెన్ఱుమ్ ఇత్యాది ప్రమాణఙ్గళిలే భగవదేక పరతన్త్రమాక చ్చొల్లప్పడుకైయాలే. ఇప్పడి పారతన్త్ర్యమ్ స్వరూపమామత్తాల్ స్వాతన్త్ర్యాభిమానత్తుక్కు దేహాత్మాభిమానత్తోడువాశియిల్లైయితే. స్వరూపత్తుక్కు వస్తుత్వప్రతిపత్తి పారతన్త్ర్యత్తాలేయానాల్, వస్తువై వస్త్వన్తరమాక భ్రమిక్కై ఇరణ్డిడత్తిలుమొక్కుమితే.

"ఇదం మమ" ఎన్ఱు - తన్నైయొழిన్ద వస్తువై త్తన్నతాకప్రతిపత్తి పణ్ణుకైయితే మమతైయావతు. అతువుమిరణ్డుపడియాయిరుక్కుమ్; - దేహానుబన్ధియాన భోగ్య భోగోపకరణ విషయమాయుమ్, దేహాత్పరనుడైయ పారలౌకికఫల తత్సాధనఙ్గళై విషయమాకవుడైత్తాయుమిరుక్కుమ్. ఇప్పడి ఇరణ్డిడత్తిలుమ్, తన్పక్కలిలుమ్ తన్నైయొழిన్ద పతిన్పక్కలిలుమ్ మమతైయినుడైయ అన్వయమితే దోషమావతు, అతు ఇవ్విడత్తిలే నివర్త్తిప్పిక్కప్పడుకిఱతు. అతు నివృత్తమానపోతే అతడియాకవన్ద అహఙ్కారమమకారఙ్గళిరణ్డుమ్ నివృత్తమామ్; ఇమ్మమతాన్వయమ్ కழிన్దాల్, తన్నోడు తన్నైయొழிన్దవత

---

(౧) పాఞ్చ-

తత్ర దేహాత్మాభిమానరూపాహఙ్కారః, తదనుబన్ధి విషయం మమత్వంచ ఆత్మనః ప్రకృతేఃపరత్వ ప్రతిపాదనేన నివృత్తమ్. యథోక్తం భగవతా పరాశరేణాఽపి- (౧) "ఆకాశ వాయ్వగ్ని జల పృథివీభ్యః పృథక్స్థితే। ఆత్మన్యాత్మమయం భావం కః కరోతి కళేబరే॥ కళేబరోపభోగ్యేషు, గృహక్షేత్రాదికేష్వపి కః। అదేహేహ్యాత్మని ప్రాజ్ఞో మమేదమితి మన్యతే" ఇతి.

ప్రకృతేః పరస్య జ్ఞాతృత్వబలాయాత కర్తృత్వనిబన్ధన స్వాతన్త్ర్యరూపాఽహఙ్కార స్తదనుబన్ధి మమత్వంచాఽత్ర నివర్త్యతే.

శ్రోడు వాశియఱ భగవచ్ఛేషమాయే యిరుక్కుమిత్తే; ఇత్తై నినైత్తిత్తే "మమేతి ద్వ్యక్షరో మృత్యుః" ఎన్ఱు శొల్లప్పట్టతు.

అవ్విడత్తిల్ దేహాత్మాభిమానరూపాహఙ్కారముమ్ దేహానుబన్ధికళిల్ మమతైయుమ్, ఆత్మావినుడైయ ప్రకృతేః పరత్వ ప్రతిపాదనత్తాలే పంచవింశాక్షరమాన మకారత్తిలే కళిక్కప్పట్టతు. ఎఙ్ఙనేయెన్నిల్, "ఆకాశ వాయ్వగ్ని జల పృథివీభ్యః పృథక్స్థితే। ఆత్మన్యాత్మమయం భావం కః కరోతి కళేబరే" ఎన్ఱు- ఆకాశమ్, వాయు, అగ్ని, జలమ్, పృథివికళిఱ్కాట్టి లాత్మా వేఱుపట్టుళ్ళవిడత్తిలే, కళేబరశబ్దవాచ్యమాన శరీరత్తిలే ఎవన్ ఆత్మప్రతిపత్తియై ప్పణ్ణువానెన్ఱుమ్, "కళేబరోపభోగ్యేచ గృహక్షేత్రాదికే హి కః॥ అదేహే హ్యాత్మని ప్రాజ్ఞో మమేదమితిమన్యతే" ఎన్ఱు - ఆత్మా దేహమన్ఱియిలే యుళ్ళవిడత్తిల్, కళేబరత్తుక్కు ఉపభోగ్యమాన గృహక్షేత్రాదికళిలే అఱివైయుడైయవనేవన్ ఇతు ఎన్నతెన్ఱు బుద్ధిపణ్ణుకిఱానెన్ఱుమ్ శొల్లుకైయాలే.

అన్ద దేహాతిరిక్తనాన ఆత్మావినుడైయ జ్ఞాతృత్వబలత్తాల్వన్ద కర్తృత్వమడియాన స్వాతన్త్ర్యరూపమాన వహఙ్కారముమ్, అత్తైయనుసన్ధిత్తు వరుమ్ మమత్వముమివ్విడత్తిలే కళిక్కప్పడుకిఱతు. ఇవ్విడత్తిలే మేలిప్పదత్తిలే శొల్లుకిఱ భోగత్తై ప్పఱ్ఱివరువతాన భోక్తృ

(౧) వి-పు-౬-౭-౧౩.

ఇత్యనయా వాచా నత్రా స్వస్మాదపోహ్యతే" ఇతి. అతస్సర్వత్ర నివర్తనీయస్య మమతారూపత్వేన సమ్బన్ధసామాన్యవాచి షష్ఠ్యన్తత్వం యుజ్యత ఏవ. ౭౩.

ఏవమాత్మనస్స్వార్థత్వం నివర్తయతాఽనేన పదేన ప్రకృత[illegible] భగవత్పారార్థ్యం స్థూణానిఖననన్యాయేన స్థిరీకృతమ్. ౭౪.

ఏతేన-జ్ఞాతురాత్మనస్స్వరూపానుబన్ధి కర్తృత్వం పరమాత్మాయత్తమితి వ్యవస్థితమ్. (౧) "పరాత్తు తచ్ఛ్రుతేః" ఇతి కర్తృత్వస్య పరాయత్తత్వోపపాదనాత్. నచాఽనేన విధినిషేధవాక్యవైయర్థ్యం స్యాత్, (౨) "కృతప్రయత్నాపేక్షస్తు విహితప్రతిషిద్ధాఽవైయర్థ్యా

మాన అజ్ఞానఙ్గళ్ భగవద్విషయమాన సర్వప్రకారపారార్థ్యజ్ఞానత్తై యుణ్డాక్కువతాక త్తోన్ఱిన "నమః" ఎన్గిఱ శబ్దత్తైక్కొణ్డు చేతననాలే పోక్కప్పట్టతెన్ఱుమ్ శొల్లిన్ఱు; ఆకైయాలే, ఎల్లావిడత్తిలుమ్ నివర్త్యమానవిరోధి మమతారూపమెన్ఱిట్టు సంబన్ధ సామాన్యత్తైచ్చొల్లవతాన షష్ఠ్యన్తత్వమ్ యుక్తమెన్ఱతాయిత్తు. ౭౩.

ఇప్పడి, ఆత్మావినుడైయ స్వార్థత్వత్తై నివర్తిప్పియానిన్ఱుళ్ళ విప్పదత్తిలే, కీళ్ ప్రస్తుతమాన భగవచ్ఛేషత్వమానతు స్థూణానిఖననన్యాయత్తాలే స్థిరమాకప్పణ్ణప్పట్టతు. ౭౪.

ఇత్తాలే - జ్ఞాతావాన ఆత్మావినుడైయ స్వరూపాను బన్ధియాన కర్తృత్వమ్ పరమాత్మాయత్తమెన్ఱు అఱుతియాయిత్తు. "పరాత్తు తచ్ఛ్రుతేః" ఎన్ఱు - ఆత్మావినుడైయ కర్తృత్వమ్ పరమాత్మాయత్తమెన్ఱు వేదాన్తసూత్రత్తాలే శ్రుతిసిద్ధమాక అఱుతియిడప్పడుకైయాలే. ఇప్పడి కర్తృత్వమ్ పరమాత్మాయత్తమానాలుమ్ విధినిషేధవాక్యఙ్గళుక్కుమ్ వైయర్థ్యమ్ వారాతు; "కృతప్రయత్నాపేక్షస్తు విహితప్రతిషిద్ధాఽవైయర్థ్యాదిభ్యః" ఎన్ఱు పరిహరిక్కప్పడుకైయాలే. అతావతు-విహితప్రతిషిద్ధఙ్గళుక్కు వైయర్థ్యాదికళ్ వారామైక్కా

(౧) శా-మీ-౨-౩-౪౦. (౨) శా-మీ-౨-౩-౪౧.

ద్భిః'' ఇతి పరిహృతత్వాత్. ఏతదుక్తం భవతి-సర్వస్య చేతనజాతస్య జ్ఞాతృత్వస్వాభావ్యాత్ సామాన్యతః ప్రవృత్తి నివృత్తియోగ్యత్వమస్త్యేవ; ఏవం రూప స్వరూపనిర్వహణార్థమీశ్వర స్త్వన్తరాత్మతయాఽవతిష్ఠతే; తదాహితశక్తిత్వేన చేతనస్తత్తదర్థేషు ఉత్పన్న జ్ఞానచికీర్షా ప్రయత్నోవర్తతే. తత్ర - ఉదాసీనవదాసీనః పరమాత్మా తస్య విధి నిషేధవిషయ ప్రవృత్తిష్వనుమతిమనాదరంచ భజన్, విహితేష్వనుగ్రహం నిషిద్ధేషు నిగ్రహఞ్చకుర్వాణః, అనుగ్రహాత్మక పుణ్యఫలం సుఖం నిగ్రహాత్మక పాపఫలం దుఃఖఞ్చ దదాతి. ౭౫.

తదుక్తమభియుక్తైః (౧) "ఉదాసీశ్వరదత్తయైన పురుష

ఇచ్చైతనర్పణ్ణినప్రయత్నత్తైయ పేక్షిత్తుక్కొణ్డు ఈశ్వరన్ ప్రవర్తిప్పిక్కుమెన్నపడి. ఎజ్ఞనేయెన్నిల్ - ఎల్లాచ్చేతనర్కళుక్కుమ్ జ్ఞాతృత్వమ్ స్వాభావిక మాకైయాలే సామాన్యేన ప్రవృత్తి నివృత్తి యోగ్యత్వముణ్డాయే యిరుక్కుమ్; ఇప్పడియాన స్వరూపత్తై నిర్వహిక్కైక్కాక ఈశ్వరనన్తరాత్మావాయ్ నిల్లానిఱ్కుమ్, అవనాలే యుణ్డాక్కప్పట్ట స్వరూపశక్తియైయుడైయనాన చేతనన్ అవ్వోపదార్థఙ్గళిలే ఉత్పన్న జ్ఞాన చికీర్షా ప్రయత్ననాయ్క్కొణ్డు వర్తియానిఱ్కుమ్; అవ్విడత్తిలే, మధ్యస్థనాకైయాలే ఉదాసీననానాప్పోలే యిరుక్కిఱ పరమాత్మావానవన్ద చేతననుడైయ పూర్వాపూర్వవాసనానురూపమాన విధినిషేధ విషయ ప్రవృత్తియిలే అనుమతియైయుమ్ అనాదరత్తైయు ముడైయనాయ్క్కొణ్డు విహితఙ్గళిలే అనుగ్రహత్తైయుమ్ నిషిద్ధఙ్గళిలే నిగ్రహత్తైయుమ్ పణ్ణానిన్ఱానాయ్, అనుగ్రహాత్మకమాన పుణ్యత్తుక్కు ఫలమాన సుఖత్తైయుమ్, నిగ్రహాత్మకమాన పాపత్తుక్కు ఫలమాన దుఃఖత్తైయుమవ్వో చేతనర్కళుక్కు కొడానిఱ్కుమ్. ౭౫.

ఇతుతన్నై అభియుక్తరుమ్ శొన్నార్కళ్; "ఉదాసీశ్వరదత్త

(౧)

స్వాతన్త్ర్యశక్త్యా స్వయం తత్తద్జ్ఞానచికీర్షణ ప్రయతనాన్యుత్పాదయన్ వర్తతే। తత్రోపేక్ష్య తతోఽనుమత్య విదధత్తన్నిగ్రహానుగ్రహౌ తత్తత్కర్మఫలం ప్రయచ్ఛతి తత స్సర్వస్య పుంసో హరిః" ఇతి. ఏవం సర్వ ప్రవృత్తిషు చేతనస్య ప్రథమప్రయత్నాపేక్షీ పరమాత్మా ప్రవర్తయతీతి. అత స్స్వరక్షణ కర్తృత్వనివర్తన ముఖేన అస్య భగవదేకరక్ష్యత్వప్రతిపాదనాత్ ఇష్టాఽనిష్టప్రాప్తిపరిహారరూపం సర్వమపేక్షితమీశ్వరాయత్తమితి తస్యోపాయత్వం ద్యోత్యతే. ౭౬.

ఉపాయత్వస్యచాఽర్థ్యపేక్షాఽపేక్షితా; (౧) "సర్వజ్ఞోఽపిహ్యైవ పురుషస్స్వాతన్త్ర్యశక్త్యా స్వయం తత్తద్జ్ఞాన చికీర్షణ ప్రయతనాన్యుత్పాదయన్ వర్తతే। తత్రోపేక్ష్య తతోఽనుమత్య విదధత్తన్నిగ్రహానుగ్రహౌ తత్తత్కర్మఫలం ప్రయచ్ఛతి తతస్సర్వస్య పుంసో హరిః" ఎన్ఱు-అడియిలే, సర్వనియన్తావాయ్ సర్వాన్తరాత్మావాన సర్వేశ్వరన్, తనక్కుణ్డాక్కికొడుత్త జ్ఞాతృత్వరూపమాన స్వాతన్త్ర్యశక్తియాలే ఇప్పురుషన్ తానే అవ్వోవిషయఙ్గళిలే జ్ఞాన చికీర్షా ప్రయత్నఙ్గళై యుణ్డాక్కికొణ్డు వర్తియానిఱ్కుమ్, అవ్విడత్తిల్, అశాస్త్రీయఙ్గళిల్ ఉపేక్షిత్తుమ్ శాస్త్రీయఙ్గళిల్ అనుమతియై పణ్ణియుమ్, అవ్వోవిషయఙ్గళిల్ నిగ్రహాఽనుగ్రహఙ్గళై పణ్ణానిన్ఱుకొణ్డు అవ్వో కర్మఫలత్తైయుమ్ కొడానిఱ్కుమెన్ఱు. ఇప్పడి సర్వ ప్రవృత్తికళిలుమ్ చేతననుడైయ ప్రథమప్రయత్నత్తైయపేక్షిత్తుకొణ్డు పరమాత్మా ప్రవర్తిప్పియానిఱ్కుమెన్ఱతాయ్త్తు. ఆకైయాలే, స్వరక్షణత్తిలివనుడైయ స్వతన్త్రకర్తృత్వత్తై నివర్తిప్పిక్కుమ్ ముఖత్తాలే భగవదేకరక్ష్యత్వత్తై ప్రతిపాదిక్కైయాలే, ఇష్టా ఽనిష్ట ప్రాప్తి పరిహారరూపమాన వపేక్షితమెల్లా మీశ్వరాయత్త మెన్ఱు కొణ్డు అవనుడైయ ఉపాయత్వమ్ ఇవ్విడత్తిలే తోన్ఱువిక్కప్పడుకిఱతు. ౭౬.

(౧) లక్ష్మీత-౧౪-౩౯,

విశ్వేశ స్సదా కారుణికోఽపి సన్ । సంసారతన్త్రవాహిత్వాద్రక్ష్యాపేక్షాం ప్రతీక్షతే" ఇతి వచనాత్. ఇయంచ ప్రార్థనాతు- ఆకిఞ్చన్యానన్యగతిత్వ యుక్తా. (౧) "అహమస్మ్యపరాధానా మాలయోఽకిఞ్చనోఽగతిః । త్వమేవోపాయభూతో మే భవేతి ప్రార్థనామతిః। శరణాగతిరిత్యుక్తా సా దేవేఽస్మిన్ ప్రయుజ్యతామ్ " ఇతి వచనాత్
ప్రార్థనా § రూపం ప్రపదనమపి, ఆత్మనస్స్వరక్షణ కర్తృత్వ ముఖేన ఆకిఞ్చన్యం సూచయతా నమశ్శబ్దేన ప్రకాశ్యతే. ౭౭.

(౨) " సర్వేషామేవ లోకానాం పితా మాతాచ మాధవః।

ఉపాయత్వత్తుక్కు అర్థియినుడైయ అపేక్షై వేణుమ్; "సర్వజ్ఞోఽపి హివిశ్వేశస్సదా కారుణికోఽపి సన్।సంసారతన్త్రవాహిత్వాద్రక్ష్యాపేక్షాం ప్రతీక్షతే" ఎన్గిఱ వచనత్తాలే. అతావతు - ఎల్లావఱ్ఱుక్కుమీశ్వరనానవన్ సర్వజ్ఞనేయాకిలుమ్ ఎప్పొళుతుమ్, కారుణికనేయాకిలుమ్, సంసారమాకిఱ విభూతియై నిర్వహిక్కవేణ్డుకైయాలే రక్ష్యభూతనాన చేతననుడైయ వపేక్షైయై ప్పార్త్తిరానిఱ్కుమెన్నపడి. ఇన్ద అపేక్షారూపైయాన ప్రార్థనై ఆకిఞ్చన్యాఽనన్యగతిత్వాదికళోడుకూడియిరుక్కుమ్; " అహమస్మ్యపరాధానామాలయోఽకిఞ్చనోఽగతిః। త్వమేవోపాయభూతో మే భవేతి ప్రార్థనామతిః। శరణాగతిరిత్యుక్తా సా దేవేఽస్మిన్ ప్రయుజ్యతామ్ " ఎన్ఱు - 'నానపరాధఙ్గళుక్కెల్లామాలయమాకానిన్ఱేన్, అకిఞ్చననాయ్, అగతియాకానిన్ఱేన్, నీయేయెనక్కు ఉపాయమాకవేణుమ్' ఎన్గిఱ ప్రార్థనారూపబుద్ధి శరణాగతియాకిఱతు, అతు ఇన్ద దేవన్బక్కలిలే ప్రయోగిక్కప్పడువతాకవెన్ఱు విధిక్కైయాలే. ఇప్పడి ప్రార్థనా § రూపమాన ప్రపదనన్దాన్, ఆత్మావినుడైయ స్వరక్షణత్తిల్ కర్తృత్వత్తై నివర్తిప్పిక్కిఱ ముఖత్తాలే ఆకిఞ్చన్యత్తై సూచిప్పిక్కిఱ నమశ్శబ్దత్తాలే ప్రకాశిప్పిక్కప్పడుకిఱతు. ౭౭.

ఇన్నముమ్ "సర్వేషామేవ లోకానాం పితా మాతాచ మాధ

---

(౧) విష్వక్సేనసం. (౨) భార-ఆర-౧౪౯. § యుక్తమితి బహుషుపాఠః.

గచ్ఛధ్వమేనం శరణం శరణ్యం పురుషర్షభాః" ఇత్యుపదిష్టశరణాగత్యనుష్ఠానావసరే (౧) "ద్రౌపద్యా సహితాస్సర్వే నమశ్చక్రుర్జనార్దనమ్" ఇతి నమస్కారప్రయోగాత్, స్థానప్రమాణతశ్చ ప్రపదనవాచీ నమశ్శబ్ద ఇత్యవగమ్యతే. ౭౮.

కిఞ్చ-(౨)"భగవత్ప్రాప్తివిరోధి స్వప్రవృత్తినివృత్తిః ప్రపత్తిః" ఇత్యభియుక్తైః ప్రపత్తిలక్షణస్యోక్తత్వాత్, స్వప్రవృత్తిత్యాగవచనేన ప్రపత్తిరత్రాఽభిధీయతే. (3) "నకర్మణా న ప్రజయా ధనేన త్యాగేనైకే అమృతత్వమానశుః" ఇతి త్యాగస్యాఽమృతత్వప్రాప్తిహేతుత్వశ్రవణాత్. ౭౯.

వః। గచ్ఛధ్వమేనం శరణం శరణ్యం పురుషర్షభాః" ఎన్ఱు - సర్వలోకత్తుక్కుమ్ పితావుమ్ మాతావుమ్ మాధవన్, శరణ్యనాన ఇవనై పురుషశ్రేష్ఠరాన నీఙ్గళ్ శరణమాకవడైయుఙ్గోళెన్ఱు ఉపదేశిక్కప్పట్ట శరణాగతియినుడైయ వనుష్ఠానకాలత్తిలే, "ద్రౌపద్యా సహితాస్సర్వే నమశ్చక్రుర్జనార్దనమ్" ఎన్ఱు - ద్రౌపదియోడే కూడ జనార్దననై నమస్కరిత్తార్కళెన్గైయాలే, శరణాగతిస్థానత్తిలే నమస్కారత్తై ప్రయోగిక్కైయాలే, ఇన్ద స్థానప్రమాణమ్ ఇన్దనమస్కారత్తినుడైయ శరణాగతిత్వత్తై క్కాట్టుకిఱతు. ౭౮.

అతుక్కుమేలే, "భగవత్ప్రాప్తిక్కు-విరోధియాన స్వప్రవృత్తియై త్తవిరుకై ప్రపత్తి" ఎన్ఱు శోమాశియాణ్డార్ ప్రపత్తిలక్షణమాక వరుళిచ్చెయ్కైయాలే, స్వప్రవృత్తిత్యాగత్తై చ్చొల్లుకిఱ విప్పదత్తిలే ప్రపత్తిశొల్లప్పడుకిఱతాక క్కడవతు. "న కర్మణా న ప్రజయా ధనేన త్యాగేనైకే అమృతత్వమానశుః" ఎన్ఱు- కర్మత్తాలు మన్ఱియే ప్రజైయాలు మన్ఱియే ధనత్తాలుమన్ఱియే త్యాగత్తాలే శిలర్ అమృతత్వత్తై యడైన్దార్ కళెన్గైయాలే, త్యాగమ్ మోక్షహేతువెన్ఱు మిడమ్ శ్రుతిసిద్ధమ్. ౭౯.

---

(౧) భార-సభా-౬౬-౪౧. (౨) (3) తై-నారా-౧౦-౨౧.

త్యాగస్య ప్రపత్తిపర్యాయత్వంచ శాస్త్రసిద్ధమ్;- (౧)"నిక్షే పాపరపర్యాయో న్యాసః పఞ్చాఙ్గసంయుతః। సన్న్యాసస్త్యాగ ఇత్యుక్తశ్శరణాగతిరిత్యపి" ఇతి. (౨) "భక్త్యా రఙ్గపతే యథా ఖలు పశుచ్ఛాగాదివద్వేదన ధ్యానోపాసన దర్శనాదివచసామిచ్ఛన్త్యభిన్నార్థతామ్। వ్యక్త్యైక్యాచ్ఛరణాగతి ప్రపదన త్యాగాఽఽత్మనిక్షేపణ న్యాసా... తథైవ తన్త్రనిపుణైః పర్యాయతా స్మర్యతే" ఇతి శా... ద్భిరుక్తశ్చ. ౮౦.

(3) "భూయిష్ఠాంతే నమఉక్తిం విధేమ" ఇతి నమోవాక్యస్య

ఇన్ద త్యాగన్దాన్ ప్రపత్తిపర్యాయమాక చ్చొల్లప్పట్టతు;-"నిక్షేపాఽపరపర్యాయో న్యాసః పఞ్చాఙ్గసంయుతః। స న్యాస స్త్యాగ ఇత్యుక్త శ్శరణాగతిరిత్యపి" ఎన్ఱు - నిక్షేపమెన్గిఱ నామాన్తరత్తై యుడైత్తాన న్యాసమానతు * ఆనుకూల్యాద్యాది పఞ్చాఙ్గత్తోడు కూడి యిరుక్కుమ్, ఇన్దన్యాసమ్ త్యాగమెన్ఱుమ్ శరణాగతియెన్ఱుమ్ శొల్లప్పట్టతెన్ఱైయాలే. ఇప్పడి అభియుక్తరుమ్ శొన్నార్కళ్,-"భక్త్యా రఙ్గపతే యథా ఖలు పశుచ్ఛాగాదివద్వేదన ధ్యానోపాసన దర్శనాది వచసామిచ్ఛన్త్యభిన్నార్థతామ్। వ్యక్త్యైక్యాచ్ఛరణాగతి ప్రపదన త్యాగాఽఽత్మనిక్షేపణ న్యాసాద్యేషు తథైవ తన్త్రనిపుణైః పర్యాయతా స్మర్యతే" ఎన్ఱు - రఙ్గపతియే!, యాగత్తిలే పశుశబ్దమ్ ఛాగత్తిలే పర్యవసిక్కుమాపోలే, భక్తియిలుమ్ వేదనమ్, ధ్యానమ్ ఉపాసనమ్, దర్శనమ్ తుడక్కమాన శబ్దఙ్గళుక్కు అర్థభేదమిల్లామైయై యాతొరుపడి వేదాన్తవిత్తుక్కళ్ నిశ్చయిక్కిఱార్కళ్, ప్రపదనరూపైయాన వ్యక్తియొన్ఱాకైయాలే, శరణాగతి, ప్రపదనమ్, త్యాగమ్, ఆత్మనిక్షేపణమ్, న్యాసమ్ తుడక్కమాన శబ్దఙ్గళిలుమ్ తన్త్రనిపుణరాన శాస్త్రవిత్తుక్కళాలే అప్పడియే పర్యాయత్తై స్మరిక్కప్పడానిన్ఱతెన్ఱైయాలే. ౮౦.

"భూయిష్ఠాంతే నమఉక్తిం విధేమ" ఎన్ఱు-ఉనక్కు భూయిష్ఠై

---

(౧) పాఞ్చ- (౨) (3) యజు-౧-౪.

భూయిష్ఠత్వశ్రుత్యాచ, (౧) “తస్మాన్న్యాసమేషాం తపసామతిరిక్త మాహుః” ఇతి సర్వోపాయశ్రేష్ఠతయా శ్రుతన్యాసవాచ్యత్వమవ గమ్యతే. తస్మాత్ ప్రపదనవిధాభూత కార్పణ్యసిద్ధ ముపాయాన్తర శూన్యత్వమభిదధదయం నమశ్శబ్దః ఆత్మనో భగవదేకరక్ష్యత్వసిద్ధ మనన్యశరణత్వం ప్రకాశయతి. ౮౧.

నను-స్వరూపయాథాత్మ్యపరస్యాఽస్య మన్త్రస్య స్వరూపాను రూపోపాయ ప్రదర్శకత్వేన, భక్తేరపి జీవపరమాత్మయాథాత్మ్యజ్ఞాన పూర్వకత్వేన స్వరూపానురూపత్వాత్, (౨) “నమస్యన్తశ్చ మాం భక్త్యా నిత్యయుక్తా ఉపాసతే” (3) “మద్యాజీ మాం నమస్కురు”

యాన నమఉక్తియై ప్పుణ్ణుకిఱోమెన్ఱు నమోవాక్యత్తై భూయిష్ఠైయాక చ్చొల్లుకైయాలే, “తస్మాన్న్యాసమేషాం తపసామతిరిక్తమాహుః” ఎన్ఱు - తపస్సుక్కళెల్లావఱ్ఱుక్కు మతిరిక్తమాక న్యాసత్తై చ్చొల్లా నిన్ఱార్కళెన్ఱు శ్రుతియిల్ శొల్లప్పట్ట సర్వోపాయశ్రేష్ఠమాన న్యాస రూప ప్రపదనత్తై భూయిష్ఠశబ్దత్తాలే శ్రేష్ఠమాక చ్చొల్లప్పట్ట నమశ్శ బ్దమానతు శొల్లుకిఱతాకవుమామ్. ఆకైయాలే, ప్రపదనవిధాభూత మాన కార్పణ్యత్తాలే సిద్ధమాన ఉపాయాన్తరశూన్యత్వత్తై చ్చొల్లు కిఱ విన్దనమశ్శబ్దమానతు, ఆత్మావినుడైయ భగవదేక రక్ష్యత్వసిద్ధమాన అనన్యశరణత్వత్తై ప్రకాశిప్పిక్కిఱతెన్ఱతాయ్త్తు. ౮౧.

ఇవ్విడత్తిలే, స్వరూపయాథాత్మ్యపరమాన ఇమ్మన్త్రమానతు, స్వరూపానురూపమాన ఉపాయత్తై క్కాట్టుమళవిల్, భక్తియుమ్ జీవ పరయాథాత్మ్యజ్ఞానపూర్వకమాకైయాలే స్వరూపానురూపమాకై యాలుమ్, “నమస్యన్తశ్చ మాం భక్త్యా నిత్యయుక్తా ఉపాసతే” ఎన్ఱు-ఎన్నై నమస్కరియానిన్ఱుకొణ్డు భక్తియాలే నిత్యయుక్తరాన వర్కళ్ ఉపాసియానిన్ఱార్కళెన్ఱుమ్, “మద్యాజీ మాం నమస్కురు”

---

(౧) తై-నా-౫౦. (౨) గీ-౯-౧౪. (3) గీ-౧౮-౬౫.

ఇతి నమస్కారస్య భజనరూపత్వాచ్చ, అస్మిన్నేవ నమశ్శబ్దే భక్తిరూపమపి ప్రదర్శనీయమ్; (౧) "అమృతస్యైష సేతుః" (౨) "ఫలమత ఉపపత్తేః" (3) "త్వమేవోపాయభూతో మే భవ" ఇత్యుభయాధికారిణామీశ్వర ఏవోపాయభూతః; తత్ప్రసాదన హేతుభూతే భక్తి ప్రపత్తీ ఇతి;-

సత్యమ్;-అథాఽప్యస్తి విశేషః;-(౪) "మన్మనా భవ మద్యాజీ మాం నమస్కురు" ఇతి భక్త్యవయవభూత నమస్కారమాత్రం ప్రదర్శ్యతే, ప్రపత్తిస్వరూపతయా ప్రతిపాదితం స్వప్రవృత్తి

ఎన్ఱు-ఎన్నై ఆరాధిత్తుక్కొణ్డు ఎన్నై నమస్కరియెన్ఱు నమస్కారత్తై భజనరూపమాగచ్చొల్లుకైయాలుమ్, ఇన్ద నమశ్శబ్దత్తిలే ప్రపత్తియేయన్ఱియే భక్తిరూపముమ్ కాట్టప్పడుమ్; "అమృతస్యైష సేతుః" ఎన్ఱు-అమృతత్తుక్కు ఇవన్ సేతువెన్ఱుమ్, "ఫలమత ఉపపత్తేః" ఎన్ఱు - ఫలమివనాలే, సర్వశక్తియోగమాగిఱ ఉపపత్తియుణ్డాకైయాలే ఎన్ఱుమ్ శ్రుతిసూత్రఙ్గళిలే భజనత్తిలేయు మీశ్వరనే ఉపాయమెన్ఱు శొల్లి, "త్వమేవోపాయభూతో మే భవ" ఎన్ఱు - నీయేయెనక్కు ఉపాయమాగ వేణుమెన్గైయాలే భగవచ్ఛాస్త్రత్తిలే ప్రపత్తియిలు మీశ్వరనే ఉపాయమెన్ఱు శొల్లుకైయాల్, ఇరణ్డధికారికళుక్కు మీశ్వరనే ఉపాయమాయ్, అవనుక్కు ప్రసాదన హేతుభూతమాయన్నో భక్తిప్రపత్తికళిరుప్పతు, ఆకైయాలే, ఇవ్విరణ్డుమిప్పదత్తిలే తోన్ఱవేణ్డావోవెన్నిల్ ;-

అప్పడియేయాకిలుమ్, ఒరువిశేషముణ్డు;-"మాం నమస్కురు" ఎన్గిఱవిత్తాల్ భక్తిక్కు అవయవభూతమాన ధ్యానాఽర్చన ప్రణామాదికళిల్ నమస్కారమాత్రమే ఇవ్విడత్తిల్ కాట్టప్పట్టతు; ప్రపత్తిస్వరూపమాగచ్చొల్లప్పట్ట స్వప్రవృత్తి నివృత్తిరూపమాన అనన్యో

౨-ము-౨-౫.   (౨) శా-మీ-3-౨-3౭.
(3) భగవచ్ఛా.   (౪) గీ-౧౮-౬౫.

నివృత్తిరూప మనన్యోపాయత్వమస్య శబ్దార్థ ఇతి. ఏవం భగవదేకరక్ష్యత్వసిద్ధాఽనన్య శరణత్వ ప్రయుక్తం నమనమేవ తత్ప్రసాదనోపాయ ఇతి నమశ్శబ్దార్థో నిరూప్యతే.- (౧) "నామయత్యపివా దేవం ప్రహ్వీభావయతి ధ్రువమ్। ప్రహ్వీభవతి నీచే హి పరో నైచ్యం విలోకయన్। అతోవా నమ ఉద్దిష్టం యత్తం నమయతి స్వయమ్" ఇతి.

తతఏవాఽస్య నిక్షేపాద్యఙ్గషట్కసంపత్తిర్భగవచ్ఛాస్త్రే ప్రతిపాద్యతే. (౨) "వాచా నమ ఇతి ప్రోచ్య వపుషా మనసా చ యత్। తన్నమః పూర్ణముద్దిష్ట మతోఽన్య న్న్యూనముచ్యతే॥ ఇయం కరణ

పాయత్వ మిప్పదత్తుక్కు శబ్దార్థమెన్ఱు విశేషమ్. ఇప్పడి భగవదేకరక్ష్యత్వసిద్ధమాన అనన్యశరణత్వత్తాలే వన్ద నమనమే తత్ప్రసాదనోపాయమెన్ఱు, భగవచ్ఛాస్త్రత్తిలే నమశ్శబ్దార్థమ్ నిర్వచిక్కప్పడా నిన్ఱతు ;- "నామయత్యపి వా దేవం ప్రహ్వీభావయతి ధ్రువమ్। ప్రహ్వీభవతి నీచే హి పరో నైచ్యం విలోకయన్। అతోవా నమ ఉద్దిష్టం యత్తం నమయతి స్వయమ్" ఎన్ఱు - దేవనాన సర్వేశ్వరనై నమిప్పిక్కుఙ్గాకవుమామ్; అతావతు - అవనై త్తాழప్పణ్ణుకై; శేషభూతన్ పక్కల్ తాழ్చ్చియైక్కణ్డాల్ శేషియానవన్ తానే తాழనిఱ్కుమిఱే, ఆకైయాలే, అవనై నమిప్పియానిఱ్కుమెన్ఱు "నమః" ఎన్ఱు శొల్లిఱ్ఱాకవుమామెన్ఱు నిర్వచిక్కప్పట్టతు. ౮-౨.

ఇప్పడి ఇన్నమస్సినతు శరణాగతియాకైయాలేయిఱే ఇతుక్కు ఆత్మనిక్షేపప్రధానమాన అఙ్గఙ్గళాఱైయుమ్ శాస్త్రత్తిలే శొల్లిఱ్ఱు; "వాచా నమ ఇతి ప్రోచ్య వపుషా మనసా చ యత్। తన్నమః పూర్ణముద్దిష్టమతోన్య న్న్యూనముచ్యతే" ఎన్ఱు-వాక్కాలే "నమః" ఎన్ఱు శొల్లి నెఞ్జాలే నమస్సై ఎణ్ణి శరీరత్తాలే నమస్కరిక్కుఱానెన్ఱివితు యాతొన్ఱు, అతు పూర్ణమాన నమస్సు, ఇతిలే యొన్ఱొழియిలుమ్

---

(౧) (౨)

పూర్తిస్స్యాదఙ్గపూర్తిమిమాం శృణు॥ శాశ్వతీ మమ సంసిద్ధిరియం ప్రహ్వీభవామి యత్। పురుషం పరముద్దిశ్య న మే సిద్ధిరతోऽన్యథా। ఇత్యఙ్గముదితం శ్రేష్ఠం ఫలేప్సా తద్విరోధినీ ॥ అనాదివాసనా రోహాదనైశ్వర్యాత్స్వభావజాత్। మలావకుణ్ఠితత్వాచ్చ దృక్క్రియావిహతిర్హియా। తత్కార్పణ్యం తదుద్బోధో ద్వితీయం హ్యఙ్గమీ[illegible]। స్వస్వాతన్త్ర్యావబోధస్తు తద్విరోధ ఉదీర్యతే॥ పరత్వే సతి దేవ[illegible]యం

కుఱైవాయిరుక్కుమెన్ఱుశొల్లి, "ఇయం కరణపూర్తిస్స్యాదఙ్గపూర్తిమిమాం శృణు" ఎన్ఱు - ఇతు నమస్సుక్కు క్కరణపూర్తియాయిరుక్కుమ్, ఇతినుడైయ అఙ్గపూర్తియై క్కేట్కలాకాతో వెన్ఱు శుశ్రూషైయై ప్పిఱప్పిత్తు, "శాశ్వతీ మమ సంసిద్ధిరియం ప్రహ్వీభవామి యత్। పురుషం పరముద్దిశ్య న మే సిద్ధిరతోऽన్యథా। ఇత్యఙ్గముదితం శ్రేష్ఠం ఫలేప్సా తద్విరోధినీ" ఎన్ఱు-పరనాన పురుషనైప్పఱ్ఱ ఇన్నమస్సాల్ వరుకిఱ తాళ్చ్చియై యుడైయనాకానిన్ఱే నెన్ఱిఱవితు యాతొన్ఱు, ఇతువే నిలైనిన్ఱ పురుషార్థమ్, ఇతొళియ వేఱొరుప్రకారత్తాలుమిఙ్గు పురుషార్థమిల్లై ఎన్కిఱ పారతన్త్ర్యమే ఫలమాక వనుసన్ధిక్కైయాకిఱ ఆత్మనిక్షేపమ్ శ్రేష్ఠమాన అఙ్గమాక చ్చొల్లప్పట్టతు. ఇతుక్కు ఫలశ్రద్ధై విరోధియాయిరుక్కుమెన్ఱుమ్; "అనాదివాసనారోహాదనైశ్వర్యాత్స్వభావజాత్। మలావకుణ్ఠితత్వాచ్చ దృక్క్రియా విహతిర్హియా। తత్కార్పణ్యం తదుద్బోధో ద్వితీయం హ్యఙ్గమీదృశమ్। స్వస్వాతన్త్ర్యావబోధస్తు తద్విరోధ ఉదీర్యతే" ఎన్ఱు - అనాదివాసనైయినుడైయ కిళప్పత్తాలుమ్, స్వాభావికమాన అనైశ్వర్యముణ్డు-అసామర్థ్యమ్, అత్తాలుమ్, కర్మకృతమాన అజ్ఞానాది మలత్తాలే మూడప్పడుకైయాలుమ్, జ్ఞానయోగ కర్మయోగాదికళిన్ఱియిలే యిరుక్కైయాకిఱవితు కార్పణ్యమ్, ఇతినుడైయ అఱివు ఇప్పడి ఇరణ్డామఙ్గమాయిరుక్కుమ్; స్వాతన్త్ర్య జ్ఞానమానతు అన్ద కార్పణ్యత్తుక్కు

భూతానామనుకమ్పనః । అనుగ్రహైకధీర్నిత్యమిత్యేతత్తు తృతీయకమ్।
ఉపేక్షకో యథా కర్మఫలదాయీతి యా మతిః । విశ్వాసాత్మకమే
తత్తు తృతీయం హన్తి వై సదా॥ ఏవంభూతోఽప్యశక్తస్సన్ న త్రాణం
భవితుం క్షమః । ఇతి బుద్ధ్యాఽస్య దేవస్య గోప్తృశక్తి నిరూపణమ్।
చతుర్థమఙ్గముద్దిష్టమముష్య వ్యాహతిః పునః । ఉదాసీనో గుణాభావా
దిత్యుత్ప్రేక్షానిమిత్తజా॥ స్వస్య స్వామిని వృత్తిర్యా ప్రాతికూల్య వివ
ర్జనమ్। తదఙ్గం పఞ్చమం ప్రోక్తమాజ్ఞావ్యాఘాతవర్జనమ్ । అశాస్త్రీ

విరోధియాక చ్చొల్లప్పడుకిఱతెన్ఱుమ్; “పరత్వే సతి దేవోఽయం భూ
తానామనుకమ్పనః। అనుగ్రహైకధీర్నిత్యమిత్యేతత్తు తృతీయకమ్। ఉపే
క్షకో యథా కర్మ ఫలదాయీతి యా మతిః । విశ్వాసాత్మకమేతత్తు
తృతీయం హన్తి వై సదా ” ఎన్ఱు - సర్వస్మాత్పరనాయిరుక్కచ్చెయ్
తేయుమ్ చేతననళవిల్ కృపాపరనాయ్క్కొణ్డు ఎన్ఱు మనుగ్రహిక్కై
యొన్ఱిలుమే నెఞ్జైయుడైయనాయిరుక్కు- మెన్ఱిఱ విశ్వాసమ్ మూన్ఱామ
ఙ్గమ్, ఇత్తై, కర్మత్తుక్కీడాన ఫలత్తై త్తరుకైయాలే యుపేక్షకనాయి
రుక్కు మెన్ఱిఱ నినైవు ఎప్పొఴుతు మఴియానిఱ్కుమెన్ఱుమ్; “ఏవం
భూతోఽప్యశక్తస్సన్ న త్రాణం భవితుం క్షమః । ఇతి బుద్ధ్యాఽస్య
దేవస్య గోప్తృశక్తినిరూపణమ్ । చతుర్థమఙ్గముద్దిష్టమముష్య వ్యాహ
తిః పునః । ఉదాసీనో గుణాభావాదిత్యుత్ప్రేక్షానిమిత్తజా ” ఎన్ఱు-
ఇప్పడి అనుగ్రహబుద్ధియాయిరున్దానేయాకిలుమ్ అశక్తనాకిల్ రక్షక
నాకమాట్టానెన్ఱు నినైత్తు ఇన్ద ఈశ్వరనుడైయ రక్షకత్వ నిరూపణమా
కిఱ గోప్తృత్వవరణమ్ నాలామఙ్గమాక చ్చొల్లప్పట్టతు, ఇతుక్కు
విరోధమ్, ఇన్ద రక్షకత్వశక్తియాకిఱ గుణమిల్లామైయాలే ఉదాసీననా
యిరుక్కు మెన్ఱిఱ నినైవడియాకవుణ్డా మెన్ఱుమ్; “స్వస్య స్వామిని
వృత్తిర్యా ప్రాతికూల్యవివర్జనమ్ । తదఙ్గం పఞ్చమం ప్రోక్త మాజ్ఞా
వ్యాఘాతవర్జనమ్ । అశాస్త్రీయోపసేవాతు తద్వ్యాఘాత ఉదీర్యతే”

త్మోపసేవాతు తద్వ్యాఘాత ఉదీర్యతే ॥ చరాచరాణి భూతాని సర్వాణి భగవద్వపుః। అతస్తదానుకూల్యం మే కార్యమిత్యేవ నిశ్చయః। షష్ఠమఙ్గం సముద్దిష్టం తద్వ్యాఘాతో నిరాకృతిః । ఏవమఙ్గైరుపాఙ్గైశ్చ నమనం తే ప్రకీర్తితమ్'' ఇతి. రా3.

అథవా - న్యాసవాచకోఽయం నమశ్శబ్దః, (౧) "న్యాస ఇతి బ్రహ్మాహి పరః" ఇత్యాది శ్రుతిసిద్ధం సాక్షాదుపాయభూతం పరమాత్మానమభిధత్తే. తథాచ శాస్త్రోక్తమ్:- (౨) "పన్థా నకార

ఎన్ఱు - శేషభూతనుక్కు స్వామిపక్కల్ అవనాజ్ఞైయళ్ళియామల్ నడక్కైయాకిఱ ప్రాతికూల్యవర్జనమఙ్గామఙ్గమాక చ్చొల్లప్పట్టతు, అశాస్త్రీయఙ్గళై సేవిక్కై అతుక్కు విరోధి యెన్ఱుమ్, "చరాచరాణి భూతాని సర్వాణి భగవద్వపుః । అతస్తదానుకూల్యం మే కార్యమిత్యేవ నిశ్చయః । షష్ఠమఙ్గం సముద్దిష్టం తద్వ్యాఘాతో నిరాకృతిః । ఏవమఙ్గైరుపాఙ్గైశ్చ నమనస్తే ప్రకీర్తితమ్" ఎన్ఱు - చరాఽచరఙ్గళాన ఎల్లాభూతఙ్గళుమ్ భగవానుక్కు శరీరమాయిరుక్కుమ్, ఆకైయాలే అతినుడైయ ఆనుకూల్యమే ఎనక్కు క్కర్తవ్యమెన్ఱు నిశ్చయిక్కైయాకిఱ ఆనుకూల్యస్య సఙ్కల్పమాఱామఙ్గమాక చ్చొల్లప్పట్టతు, అతుక్కు విరోధి భూతహింసై ఎన్ఱుమ్ శొల్లి, ఇప్పడి అఙ్గఙ్గళోడు ముపాఙ్గఙ్గళోడుమ్ కూడిన నమనమ్ ఉనక్కు చ్చొల్లప్పట్టతెన్ఱు శొల్లిఱ్ఱిఱే. రా3.

అఙ్గనన్ఱియే, న్యాసవాచకమాన ఇన్ద నమశ్శబ్దమానతు "న్యాస ఇతి బ్రహ్మా హి పరః" ఎన్ఱు - న్యాసశబ్దమ్ పరబ్రహ్మావాచకమెన్ఱు శ్రుతి శొన్నప్రకారత్తిలే సాక్షాదుపాయభూతనాన పరమాత్మావై చ్చొల్లుకిఱతాకవుమామ్. ఎఙ్గనేయెన్నిల్ ; "పన్థా నకార ఉద్దిష్టో మః ప్రధాన ఉదీర్యతే। విసర్గః పరమేశస్తు తస్యాఽర్థోఽయం నిరూ

(౧) తై-నా-౭౯.   (౨)

ఉద్దిష్టో మః ప్రధాన ఉదీర్యతే । విసర్గః పరమేశస్తు తస్యాఽర్థోఽయం నిరూప్యతే । అనాదిః పరమేశో య శ్శక్తిమానచ్యుతః ప్రభుః । స్వప్రాప్తయే ప్రధానోఽయం పన్థా నమననామవాన్" ఇతి. తస్మాదాత్మనో జ్ఞాతృత్వబలాయాత కర్తృత్వనిబన్ధన స్వాతన్త్ర్య నివర్తన సిద్ధాఽత్యన్త పారతన్త్ర్యప్రయుక్త మనన్యశరణత్వం శరణాగతి స్వరూపంచాఽనేన పదేన ప్రతిపాదితమితి. ౧౪.

ఇతి నమశ్శబ్దార్థ నిరూపణమ్.

ప్యతే । అనాదిః పరమేశో య శ్శక్తిమానచ్యుతః ప్రభుః । స్వప్రాప్తయే ప్రధానోఽయం పన్థా నమననామవాన్ " ఎన్ఱు - నమశ్శబ్దత్తిల్, నకారమ్ పన్థావాన ఉపాయమాక చ్చొల్లప్పడుకిఱతు, మకారమ్ అతువే ప్రధానమెన్ఱు నిరూపిక్కప్పడుకిఱతు, విసర్జనీయమ్ అన్ద ప్రధానపన్థా సర్వేశ్వరనెన్ఱు శొల్లప్పడుకిఱతు; ఆక నమస్సుక్కు ప్పొరుళాక చ్చొల్లప్పడుకిఱతు - అనాదియాయ్, సర్వాధికనాన ఈశ్వరనాయ్, సర్వశక్తియుక్తనాయ్, అచ్యుతనాకైయాలే తన్నైప్పఱ్ఱినారై విడాతవనాయ్, స్వతన్త్రనాయిరుక్కిఱ సర్వేశ్వరన్ తన్నై ప్పెఱుకైక్కు ప్రధానమాన వఴి తానే యెన్గిఱ వర్థత్తై క్కాట్టుకైయాలే, నమస్సైత్తనక్కు నామమాకవుడైయవనెన్ఱు భగవచ్ఛాస్త్రత్తిలే ఇన్నమస్సుక్కు, స్థూలమెన్ఱుమ్ సూక్ష్మమెన్ఱుమ్ పరమెన్ఱుమ్ శొల్లప్పడుకిఱ మూన్ఱర్థత్తిల్ చరమమాన పరమెన్గిఱవర్థమాక చ్చొల్లప్పట్టతు. ఆకైయాలే, ఆత్మావినుడైయ జ్ఞాతృత్వబలత్తాలే వన్ద కర్తృత్వమడియాన స్వాతన్త్ర్యత్తినుడైయ నివర్తనత్తాలే యుణ్డాన అత్యన్తపారతన్త్ర్యప్రయుక్తమాన అనన్యశరణత్వముమ్, ఉపాయభూతనాన ఈశ్వరవిషయ

అథ 'నారాయణపదార్థో' నిరూప్యతే.

అనన్తరమ్, నారాయణపదమ్-ఆత్మన ఉక్తమత్యన్తపారతన్త్ర్యయుక్తం భగవదేకశేషత్వం తచ్ఛరీరత్వవ్యతిరేకేణానుపపన్నమితి తదుపపాదనాయ జీవపరయోశ్శరీరాత్మభావసంబన్ధప్రకాశనేన భోక్తృత్వమపీశ్వరాయత్తమితి ప్రదర్శయతి. యథా శరీరశరీరిణోశ్శరీరిణఏవ భోక్తృత్వమ్, నశరీరస్య, తద్వత్ సర్వశరీరిణస్సర్వేశ్వరస్యైవ సాక్షాద్భోక్తృత్వమ్, నశరీరభూతచిదచిత్ప్రపఞ్చస్య. తత్ర చిద్రూపస్య శరీరస్యతు జ్ఞాతృత్వస్వభావాత్ భోక్తృత్వమస్త్యేవ, తచ్చకర్తృత్వవత్పరమాత్మాయత్తమ్; అచిచ్ఛరీరస్య చైతన్యవిర

త్తిలే శరణాగతియినుడైయ స్వరూపముమ్ ఇప్పదత్తిల్ ప్రతిపాదిక్కప్పట్టతు. ౭౪.

నమశ్శబ్దార్థనిరూపణమ్ ముడిన్దతు.

నారాయణశబ్దార్థ నిరూపణమ్.

అనన్తరమ్, నారాయణపదమానతు, ఆత్మావుక్కు క్కీఴ్ప్పదద్వయత్తాలుమ్ శొల్లప్పట్ట అత్యన్తపారతన్త్ర్యప్రయుక్తమాన భగవదేకశేషత్వమానతు భగవచ్ఛరీరత్వత్తైయొఴియ అనుపపన్నమాకైయాలే, అన్దశేషత్వపారతన్త్ర్యఙ్గళై ఉపపాదిక్కైక్కాక జీవపరర్కళుడైయశరీరాత్మభావసమ్బన్ధప్రకాశనత్తాలే చేతననుడైయభోక్తృత్వముమ్ ఈశ్వరాయత్తమెన్ఱు కాట్టుకిఱతు. శరీర శరీరికళిల్ శరీరిక్కే భోక్తృత్వమాయ్ శరీరత్తుక్కిన్ఱియిలే యొఴికిఱాప్పోలే, సర్వశరీరియాన సర్వేశ్వరనుక్కే సాక్షాద్భోక్తృత్వమాయ్ శరీరభూత చిదచిత్ప్రపఞ్చత్తుక్కు ఇల్లైయాయిరుక్కుమ్. ఇవ్విడత్తిలే, చేతనరూపశరీరత్తుక్కు జ్ఞాతృత్వమ్ స్వభావమాకైయాలే భోక్తృత్వముణ్డాకానిఱ్కుమ్, అతు కర్తృత్వమ్పోలే పరమాత్మాయత్తమా యిరుక్కుమ్; అచిద్రూపమాన శరీరత్తుక్కు చైతన్యమిల్లామైయాలే భోక్తృత్వమిల్లై

హాత్ భోక్తృత్వం నవిద్యతఇతి విశేషః. తస్మాత్ ఆత్మన స్స్వార్థ భోక్తృత్వాహఙ్కార భోగవిషయ మమత్వ నివృత్తిః పూర్వపదే కాకాక్షిన్యాయేన సూచితా అత్ర ప్రకాశితేత్యవగన్యతే. రా.గో.

ఇదం పదమ్, నారాణా మయనం యః సః నారాయణః, నారాః అయనం యస్య సః నారాయణ ఇతి తత్పురుష బహువ్రీహి రూప సమాసద్వయ వ్యుత్పత్తిసిద్ధమ్. తత్ర షష్ఠీతత్పురుషవ్యుత్పత్తౌ (౧) "నారో నరాణాం సఙ్ఘాత స్తస్యాఽహమయనం గతిః। తేనాఽస్మి మునిభి ర్నిత్యం నారాయణ ఇతీరితః" ఇతి-నారశబ్దేన - నరాణామ్ - చేతనానాం సమూహముక్త్వా, తస్య అయనమితి (౨) *ఇణ్ ధాతోః (౩) * అయధాతోర్వా కర్మణి కరణేచ వ్యుత్పత్త్యా (౪) "గతిర్గ మ్యశ్చ" ఇత్యుక్తం ప్రణవ ప్రథమాక్షరసిద్ధ రక్షకత్వ శేషిత్వ ప్రయు

యెన్ను విశేషమ్. ఆకైయాలే, ఆత్మావినుడైయ స్వార్థభోక్తృత్వరూప అహఙ్కార భోగవిషయ మమత్వజ్ఙళినుడైయ నివృత్తియానతు నమశ్శబ్దత్తిలే కాకాక్షిన్యాయత్తాలే సూచిప్పిక్కప్పట్టతు, ఇఙ్గే ప్రకాశిక్కై యాయిర్ఱు. రా.గో.

ఇన్ద నారాయణపదమ్ నారాణాం అయనం యః సః - నారాయణః ఎన్టుమ్, నారాః అయనం యస్య సః - నారాయణః ఎన్టుమ్, తత్పురుష బహువ్రీహిరూపమాన సమాసద్వయత్తాలే వ్యుత్పన్నమాయిరుక్కుమ్. అవ్విడత్తిల్ తత్పురుష వ్యుత్పత్తియిల్, "నారో నరాణాం సఙ్ఘాత స్తస్యాఽహమయనం గతిః। తేనాఽస్మి మునిభిర్నిత్యం నారాయణ ఇతీరితః" ఎన్టు - నారశబ్దత్తాలే నరశబ్దవాచ్యనాన చేతనరుడైయ సమూహత్తైచ్చొల్లి అతుక్కు త్తా అయనమెన్టు*ఇణ్ ధాతువుక్కాతల్ అయధాతువుక్కాతల్ కర్మణివ్యుత్పత్తియాలుమ్ కరణే వ్యుత్పత్తియాలుమ్ "గతిర్గమ్యశ్చ" ఎన్గిఱపడియే ప్రణవత్తిన్ ప్రథ

(౧) (౨) అదా-ప-స-అని. (౩) భ్వా-ఆ-స-సే. (౪)

_క్త ముపాయోపేయత్వ ముచ్యతే. తదిద ముచ్యతే (౧) "నార స్త్వితి సర్వపుంసాం సమూహః పరికథ్యతే । గతిరాలమ్బనం తస్య తేన నారాయణ స్స్మృతః" ఇతి. అత్ర గతిశబ్దః, (౨) "నయామి పరమాం గతిమ్" ఇత్యాదివదుపేయవాచీ, ఆలమ్బనశబ్దశ్చ, తదర్థాలమ్బనతయా ఉపాయవాచీ.

నరశబ్దస్యచాఽఽత్మవాచిత్వమ్ (3) "యః పరః ప్రకృతేః ప్రోక్తః పురుషః పఞ్చవింశకః । స ఏవ సర్వభూతానాం నర ఇత్యభిధీయతే" ఇత్యుక్తమ్. రా౽.

మాఙుర త్తిల్ శొన్న రక్షకత్వ శేషిత్వసిద్ధమాన ఉపాయోపేయత్వత్తై ప్రకాశిప్పిత్తు, అత్తాలే నారాయణనెన్ఱు మునికళాలే శొల్లప్పడుకిఱానెన్నైయాలుమ్, "నార స్త్వితి సర్వపుంసాం సమూహః పరికథ్యతే। గతిరాలమ్బనం తస్య తేన నారాయణస్స్మృతః" ఎన్ఱు-నారమెన్ఱు సర్వచేతనరుడైయవుమ్ సమూహమ్ శొల్లప్పడుకిఱతు, అతుక్కు గతియుమ్ ఆలమ్బనము మాకైయాలే నారాయణనెన్ఱు స్మరిక్కప్పట్టానెన్నైయాలుమ్, చేతనసమూహత్తుక్కు ఉపాయోపేయభూతన్ నారాయణనెన్ఱతాయిఱ్ఱు. ఇవ్విడత్తిల్, గతిశబ్దమ్-"నయామి పరమాం గతిమ్" ఎన్గిఱపడియే ఉపేయత్తై చ్చొల్లుకిఱతు, ఆలమ్బనశబ్దమ్-అతుక్కుఱుప్పాయ్కొణ్డు పఱ్ఱాశాన ఉపాయత్తై చ్చొల్లుకిఱతు.

నరశబ్దమ్ ఆత్మావుక్కు వాచకమానపడి యెన్నెన్నిల్;- "యః పరః ప్రకృతేః ప్రోక్తః పురుషః పఞ్చవింశకః । సఏవ సర్వభూతాత్మా నర ఇత్యభిధీయతే" ఎన్ఱు - ప్రకృతిక్కు ప్పరనాయ్ పఞ్చవింశక పురుషనాక చ్చొల్లప్పట్టవన్ యావనొరువన్, దేవాది సర్వభూతఙ్గళుక్కుమ్ ఆత్మావాన అవనే నరనెన్ఱు శొల్లప్పడుకిఱానెన్ఱు ప్రమాణ ముణ్డాకైయాలే. రా౽.

(౧)　　(౨) వరాహచరమమ్.　　(3)

కిఞ్చ-అయనశబ్దస్యచ ఆవాసవాచిత్వసంభవేన సర్వాధారత్వవచనాత్, ఆధేయానాం శరీరత్వం ఆధారస్య శరీరిత్వంచ ప్రతిపాదితమ్; పృథక్సిద్ధ్యనర్హాఽఽధారాధేయభావో నియన్తృనియామ్యభావశ్శేషశేషిభావశ్చేతి ఆత్మశరీరభావలక్షణపోష్యక్యాత్ . అత స్సర్వచేతనానాం ప్రాప్య ప్రాపకభూత స్సర్వోపాయః ఆత్మత్వేనాఽవస్థితో నారాయణ ఇత్యవగమ్యతే. ౯౭.

అత్ర నరశబ్దస్య, (౧) "రిఙ్-క్షయే" ఇతి ధాతోః కర్తరి డప్రత్యయస్య అనుబన్ధలోపం కృత్వా, ప్రకృతేః (౨) "టేః" ఇతి టిలోపే కృతే ర ఇతి క్షయిష్ణువాచినస్య తత్ప్రతిషేధక నకార సంబన్ధిత్వేన నర ఇతి రూపసిద్ధేః అక్షయార్థవాచిత్వం సంపద్యతే. ఏతేన (౩) "ఆత్మా శుద్ధోఽక్షరః" (౪) "అన్యాత్ క్షరం హరః" (౫) "స

. ఇన్నుమ్, అయనశబ్దముమ్ ఆవాసవాచియాకైయాల్ సర్వాధారత్వత్తై క్కాట్టుకైయాలే ఆధేయమాన చేతనుడైయ శరీరత్వముమ్ ఆధారమాన ఈశ్వరనుడైయ శరీరిత్వముమ్ కాట్టప్పడుకిఱతు. పృథక్సిద్ధ్యనర్హమాన ఆధారాధేయభావముమ్ నియన్తృనియామ్యభావముమ్ శేషశేషిభావముమ్ ఆత్మశరీరభావలక్షణమాక వేదార్థసఙ్గ్రహత్తిలే భాష్యకారరాలేఅరుళిచ్చెయ్యప్పట్టతిఱే. ఆకైయాలే సర్వచేతనర్కుమ్ ప్రాప్యప్రాపకనావాన సర్వర్కుమ్ ఆత్మావాయ్ నిఱ్కిఱ నారాయణ నెన్ఱతాయిఱ్ఱు. ౯౭.

ఇవ్విడత్తిలే నరశబ్దమ్, "రిఙ్-క్షయే" ఎన్గిఱ ధాతువిలే కర్తరి డప్రత్యయమాయ్ అనుబన్ధలోపమ్ పణ్ణి "టేః" ఎన్ఱు ప్రకృతిక్కు టిలోపమ్పణ్ణి "ర" ఎన్ఱు క్షయిష్ణు వాచిపదమాయ్, అత్తై నకారమ్ నిషేధిక్కైయాలే నరః ఎన్ఱు అక్షయార్థత్తై చ్చొల్లుకిఱతు. ఇత్తాలే-"ఆత్మా శుద్ధోఽక్షరః" ఎన్ఱు-ఆత్మా శుద్ధనాయ్ అక్షరనాయిరుక్కు-

(౧) (౨) పా-సూ-౩-౪-౧౪౩. (౩) వి-పు-౨-౧౩-౭౧.
(౪) శ్వేతా-౧. (౫) గీ-౨-౨౦.

జాయతే మ్రియతే వా కదాచిత్" (౧) "కూటస్థోఽక్షర ఉచ్యతే" (౨) "న త్వేవాఽహం జాతు నాఽఽసం న త్వం నేమే నరాధిపాః। న చైవ న భవిష్యామః సర్వే వయమతః పరమ్" ఇత్యాది సిద్ధమాత్మనో జ్ఞాన స్వరూపస్య అపరిణామిత్వ నిత్యత్వాదికం ప్రతిపాదితం భవతి. ౧౧౧.

అపి చ నరశబ్దస్య "నౄ-గతౌ" ఇతి గత్యర్థధాతుసంభూత [illegible] అస్య కర్తరి అచ్ ప్రత్యయే గుణే చ కృతే గన్తృవాచిత్వసంభవాత్, ఆత్మనః ఉత్క్రాన్తిగత్యాగతయోఽపి సూచ్యన్తే. ఏతేన (3) "ఏషోఽ

...మెన్ఱుమ్, "అమృతాక్షరం హరః" ఎన్ఱు-విషయఙ్గళై స్వభోగ్యత్వేన హరిక్కిఱవనాలే హరనెన్ఱు శొల్లప్పడుకిఱ ఆత్మా నిత్యనాకైయాలే అమృతనాయ్ అవికారియాకైయాలే అక్షరనాయిరుక్కు మెన్ఱుమ్, "న జాయతే మ్రియతే వా కదాచిత్" ఎన్ఱు - ఒరుకాల్ జనిప్పతుమ్ శెయ్యాదు మరిప్పతుమ్ శెయ్యాదెన్ఱుమ్, "కూటస్థోఽక్షర ఉచ్యతే" ఎన్ఱు - అవికారియాకైయాలే కూటస్థనాక చ్చొల్లప్పడానిన్ఱానెన్ఱుమ్, "న త్వేవాఽహం జాతు నాఽఽసం న త్వం నేమే నరాధిపాః। న చైవ న భవిష్యామః సర్వే వయమతః పరమ్" ఎన్ఱు - నానొరుకాలుమిల్లామైయిల్లై, నీయొరుకాలుమిల్లామైయిల్లై, ఇన్ద జనాధిపరాన రాజాక్కళుమొరుకాలుమిల్లామైయిల్లై, నామెల్లారుమితుక్కు మేలుమ్ ఒరుకాలుమిల్లామైయిల్లై- ఎన్ఱు ప్రమాణఙ్గళ్ శొల్లుకైయాలేయే, జ్ఞానస్వరూపనాన ఆత్మావినుడైయ అపరిణామిత్వ నిత్యత్వాదికళ్ శొల్లప్పట్టతు. ౧౧౧.

ఇన్ద నరశబ్దత్తుక్కు "నౄ-గతౌ" ఎన్గిఱ ధాతువిలే కర్తరి అచ్ ప్రత్యయముమ్ గుణముమాయ్ గన్తృవాచిత్వముణ్డాకైయాలే, ఆత్మావినుడైయ అణుత్వత్తుక్కు ఉపపాదకమాన ఉత్క్రాన్తిగత్యాగతికళుమ్ కాట్టప్పడుకిఱన. † "తస్య సమూహః" ఎన్ఱు అణ్ ప్రత్యయముమ్

---

(౧) గీ-౧౫-౬. (౨) గీ-౨-౧౨. (3) ముణ్డ-3-౧౯.

† అత్ర పఙ్క్తిర్గలితా. అత్రత్యేషు త్రిష్వపి కోశేషు న దృశ్యతే.— "ఇతనాల్ "ఏషోఽణురాత్మా చేతసా వేదితవ్యః" ఎన్ఱు-ఇన్ద అణుపరిమాణముళ్ళ ఆత్మావానవన్

ణురాత్మా చేతసా వేదితవ్యః" (౧) "వాలాగ్రశతభాగస్య శతధా కల్పితస్యచ। భాగో జీవస్స విజ్ఞేయ స్సచాఽనన్త్యాయ కల్పతే" ఇత్యాది సిద్ధమాత్మనోఽణుపరిమాణత్వంచ సూచ్యతే. (౨) "తస్య సమూహః" ఇతిఅణ్ ప్రత్యయాన్తస్య తస్య ఆదివృద్ధౌ నారఇతి రూపసంభవాత్ అస్య ఆత్మసమూహవాచిత్వం విద్యతే. నారాఇతి సమూహబహుత్వేన బద్ధముక్తనిత్యరూపేణ త్రివిధాశ్చేతనసమూహాశ్చ వివక్షితాః. ర్ప.

ననుచ-అస్య నారాయణపదస్య షష్ఠీసమాసత్వే, తత్పురుషస్య ఉత్తరపదార్థప్రధానత్వాత్ పరాయణపదవన్నపుంసకత్వ సంభవేన పుల్లిఙ్గత్వం నసిద్ధ్యేదితి; నైవమ్; - అస్య సంజ్ఞారూపస్య పదస్య

ఆదివృద్ధియుముణ్డాకైయాలే "నార" ఎను ఆత్మసమూహవాచియాయిరుక్కిఱతు; "నారాః" ఎన్ఱు సమూహబహుత్వత్తై క్కాట్టుకైయాలే బద్ధముక్తనిత్యరూపమాన త్రివిధాత్మసమూహముమ్ శొల్లప్పట్టతాయిఱ్ఱు. ర్ప.

ఇన్ద నారాయణపదమ్ షష్ఠీసమాసమామళవిల్, తత్పురుషసమాసత్తుక్కు ఉత్తరపదార్థ ప్రధానత్వముణ్డాకైయాలే, పరాయణపదమ్పోలే అయనపదలిఙ్గమాన నపుంసకత్వమేయాయ్, ఇన్ద నారాయణపదత్తుక్కు పుల్లిఙ్గత్వమ్ సిద్ధియాతేయెన్నిల్; సంజ్ఞారూపమాన

మనస్సినాలఱియత్తకున్దవనెన్ఱుమ్, "వాలాగ్రశతభాగస్యశతధాకల్పితస్యచ। భాగోజీవస్సవిజ్ఞేయస్సచాఽనన్త్యాయకల్పతే" ఎన్ఱు - నెల్ వాలిన్ నునియిల్ నూఱావతు భాగత్తై నూఱుకూఱాక్కి అతిలొరుభాగత్తిన్ పరిమాణముళ్ళవనాక అన్ద జీవనఱియప్పడువాన్, అవన్ ముక్తిదశైయిల్ అనన్తశరీరఙ్గళై యుడైయవనాక ఆకిఱానెన్ఱుమ్, ఇతు ముతలాన ప్రమాణఙ్గళాల్ సిద్ధమాన ఆత్మావినుడైయ అణుపరిమాణత్వముమ్ కాట్టప్పడుకిఱతు. అతుక్కు మేలే" ఎన్ఱు ఇవ్వళవుమ్ ఇరుక్కవేణుమ్.

(౧) శ్వేతాశ్వ. (౨) పా-సూ-౪-౨-౩౭.

(౧)"కరణాధికరణయోశ్చ" ఇతిసంజ్ఞావిషయ ల్యుడ్విధానాత్, "ఇధ్మప్రవ్రశ్చనః" "పలాశశాతనః" ఇత్యాదివత్పుల్లిఙ్గత్వసిద్ధేః. అయనశబ్దార్థస్య ఈశ్వరస్యోపాయత్వాత్కరణత్వమ్, ఆధారత్వాదధికరణత్వంచ విద్యతఏవ. ౯౦.

అస్య అయనశబ్దస్య వ్యుత్పత్తిసిద్ధముపాయోపేయత్వం అ... చేన సర్వప్రకారవిశిష్టమితి భగవత స్సర్వాత్మనాం సహజసర్వవిధైకబన్ధుత్వం ప్రతిపాదితమ్. తథాచ శ్రూయతే- (౨) "మాతా పితా భ్రాతా నివాస శ్శరణం సుహృద్గతి ర్నారాయణః" ఇతి.

స్మర్యతేచ-(3) "నారశబ్దేన జీవానాం సమూహః ప్రోచ్యతే బుధైః । తేషామయనభూతత్వాన్నారాయణ ఇహోచ్యతే । తస్మా

ఇప్పదత్తుక్కు "కరణాధికరణయోశ్చ" ఎన్ఱు సంజ్ఞావిషయమాన ల్యుట్ విధిక్కప్పడుకైయాలే, "ఇధ్మప్రవ్రశ్చనః" "పలాశశాతనః" ఇత్యాదియిఱ్పోలే పుల్లిఙ్గత్వమ్ సిద్ధిక్కక్కడవదు. ఇవ్విడత్తిల్ అయనపదార్థభూతనాన ఈశ్వరనుక్కు ఉపాయత్వత్తాలే కరణత్వముమ్ ఆధారత్వత్తాలే అధికరణత్వముముణ్డామ్. ౯౦.

ఇన్ద అయనశబ్దత్తుక్కు కర్మణివ్యుత్పత్తియాలుమ్ కరణేవ్యుత్పత్తియాలుమ్ సిద్ధమాన ప్రాప్య ప్రాపకత్వత్తుక్కు సఙ్కోచకమిల్లామైయాలే సర్వప్రకార విశిష్టమాయిరుక్కుమెన్నిట్టు సర్వేశ్వరనుక్కు సర్వాత్మాక్కళైయుమ్పఱ్ఱి ఉణ్డాన సహజ సర్వవిధైక బన్ధుత్వముమ్ శొల్లప్పట్టతు. "మాతా పితా భ్రాతా నివాస శ్శరణం సుహృద్గతిర్నారాయణః" ఎన్ఱు-మాతావుమ్ పితావుమ్ భ్రాతావుమ్ నివాసముమ్ శరణముమ్ సుహృత్తుమ్ గతియుమ్ నారాయణనెన్ఱు శ్రుతియుమ్ శొల్లిఱ్ఱు.

"నారశబ్దేన జీవానాం సమూహః ప్రోచ్యతే బుధైః। తేషామయనభూతత్వాన్నారాయణ ఇహోచ్యతే । తస్మాన్నారాయణం

(౧) పా-సూ-3-3-౧౧౭.(౨) సు-ఉ-౬. (3)

న్నారాయణం బన్ధుం మాతరం పితరం గురుమ్ । నివాసం శరణం చాహుర్వేదవేదాన్తపారగాః" ఇతి.

తథా ప్రదేశాన్తరేషు, (౧) "కిం తస్య దానైః కిం తీర్థైః కిం తపోభిః కిమధ్వరైః। యో నిత్యం ధ్యాయతే దేవం నారాయణమనన్యధీః ", (౨) "ఏతజ్జ్ఞానం పరం తాత యోగశ్చైష పరస్తథా। పరస్పరవిరుద్ధార్థైః కిన్తైర్న్యైశ్శాస్త్రవిస్తరైః" (3) "నారాయణః పరో ధర్మ స్తపో నారాయణస్తథా । నారాయణః పరం

బన్ధుం మాతరం పితరం గురుమ్। నివాసం శరణం చాహుర్వేదవేదాన్తపారగాః" ఎన్ఱు - నారశబ్దత్తాలే జీవసమూహమ్ శొల్లప్పడుకిఱతు, అతుక్కు అయనమాగైయాలే నారాయణనెన్ఱు శొల్లప్పడుకిఱాన్, ఆకైయాలే, నారాయణనై బన్ధువాకవుమ్ మాతావాకవుమ్ పితావాకవుమ్ గురువాకవుమ్ నివాసమాకవుమ్ శరణమాకవుమ్ వేదవేదాన్తపారగర్ శొల్లానిన్ఱార్కళెన్ఱు స్మృతియుమ్ శొల్లిఱ్ఱు.

అప్పడి ప్రదేశాన్తరఙ్గళిలుమ్, "కిన్తస్యదానైః కిన్తీర్థైః కిన్తపోభిః కిమధ్వరైః। యో నిత్యం ధ్యాయతే దేవం నారాయణమనన్యధీః" ఎన్ఱు - యావనొరువన్ వేఱొన్ఱిల్ నినైవఱ్ఱు ఎన్ఱుమ్ మొక్క దేవనాన నారాయణనై ధ్యానమ్ పణ్ణుకిఱాన్, అవనుక్కు దానఙ్గళాలెన్న, తీర్థఙ్గళాలెన్న, తపస్సుకళాలెన్న, యజ్ఞఙ్గళాలెన్న వెన్ఱుమ్, "ఏతజ్జ్ఞానం పరం తాత యోగశ్చైష పరస్తథా । పరస్పరవిరుద్ధార్థైః కిన్తైర్న్యైశ్శాస్త్రవిస్తరైః" ఎన్ఱు- ఇతువే పరమాన జ్ఞానముమ్, ఇతువే పరమాన యోగముమ్, పరస్పరవిరుద్ధమాన వర్థఙ్గళైయుడైయ మఱ్ఱుళ్ళ శాస్త్రప్పరప్పాలునక్కెన్న ప్రయోజనముణ్డెన్ఱుమ్, "నారాయణః పరో ధర్మ స్తపో నారాయణస్తథా। నారాయణః పరం జ్ఞానం శాస్త్రాణి వివిధానిచ" ఎన్ఱు - పరమాన ధర్మ

(౧) (౨) (3)

జ్ఞానం, శాస్త్రాణి వివిధానిచ ॥ తస్మాత్త్వమపి విప్రర్షే నారాయణపరో భవ। తదన్యః కో మహోదారః ప్రార్థితం దాతుమీశ్వరః॥ పితరం మాతరఞ్చైవ తమేవ పురుషోత్తమమ్। పరిగృహ్ణీష్వ దేవేశం దేవదేవం జగత్పతిమ్॥ అగ్నికార్యం తథా వేదాం స్తప స్స్వా[illegible] యమేవచ । గృహాణ దేవదేవేశం తమేవ సుమహామతే ॥ స్వ[illegible] మోక్ష మనుష్ఠానం తథైవ సకలాః క్రియాః । పరిగృహ్ణీష్వ విప్రర్షే

ముమ్ నారాయణన్, అప్పడి తపస్సుమ్ నారాయణన్, పరమాన జ్ఞానముమ్ నారాయణన్, అవన్ తైచ్చొల్లుకిఱ పలవకైప్పట్ట శాస్త్రఙ్గళుమవనేయెన్ఱుమ్, "తస్మాత్త్వమపి విప్రర్షే నారాయణపరో భవ। తదన్యః కో మహోదారః ప్రార్థితం దాతుమీశ్వరః" ఎన్ఱు - ఆకైయాలే, విప్రర్షియే! నీయుమ్ నారాయణపరనాకక్కడవాయ్, అవనై యొఴిన్దవర్ ఎవన్తాన్ మహోదారనాయ్క్కొణ్డు ప్రార్థితత్తై త్తరుకైక్కు సమర్థనెన్ఱుమ్, "పితరం మాతరంచైవ తమేవ పురుషోత్తమమ్। పరిగృహ్ణీష్వ దేవేశం దేవదేవం జగత్పతిమ్" ఎన్ఱు - పురుషోత్తమనాయ్ దేవర్కళుక్కు నియన్తావాయ్ అవర్కళుక్కు ఉపాస్యనాయ్ జగత్తుక్కు స్వామియానవనైయే పితావాకవుమ్ మాతావాకవుమ్ పరిగ్రహియెన్ఱుమ్, "అగ్నికార్యం తథా వేదాన్ తప స్స్వాధ్యాయమేవచ। గృహాణ దేవదేవేశం తమేవ సుమహామతే" ఎన్ఱు అగ్నికార్యమాకవుమ్ అప్పడి వేదఙ్గళాకవుమ్ త[illegible]వుమ్ వేదపారాయణమాకవుమ్ దేవదేవేశనానవనైయే [illegible]మతియానవనే! నీ కైక్కొళ్ళెన్ఱుమ్, "స్వర్గం మోక్షమనుష్ఠానం తథైవ సకలాః క్రియాః। పరిగృహ్ణీష్వ విప్రర్షే తమేవ పురుషోత్తమమ్", ఎన్ఱు-స్వర్గమాకవుమ్ మోక్షమాకవుమ్ అతుక్కు ఉప్పాన అనుష్ఠానమాకవుమ్ అతిన్ క్రియావిశేషఙ్గళాకవుమ్, పురుషోత్తమనాన వవనైయే పరిగ్రహి

తమేవ పురుషోత్తమమ్" (౧) “చీరవాసా జటీవాఽపి త్రిదణ్డీ·ముణ్డ
ఏవవా । భూషితోవా ద్విజశ్రేష్ఠ నలిఙ్గం ధర్మకారణమ్ । యే నృ
శంసా దురాత్మానః పాపాచారరతాస్తథా। తేయాన్తి పరమం ధామ
నరా నారాయణాశ్రితాః । లిప్యతే న స పాపేన వైష్ణవో విష్ణుతత్ప
రః। పునాతి సకలాన్ లోకాన్ సహస్రాంశురివోదితః" ఇత్యాదిభిః
నారాయణస్య సర్వప్రకారోపాయోపేయత్వ సర్వవిధబన్ధుత్వాదినా
సర్వసమాశ్రయణీయత్వం ప్రతిపాద్యతే. ౯౧.

బహువ్రీహ్యాచ యోజనాన్తరముచ్యతే; (౨)“ఆపో నారా ఇతి

యెన్నుమ్, “చీరవాసా జటీవాఽపి త్రిదణ్డీ ముణ్డఏవవా । భూషితోవా
ద్విజశ్రేష్ఠ నలిఙ్గం ధర్మకారణమ్" ఎన్ఱు-మరవురి ఉడుక్కవుమామ్,
జటైకట్టవుమామ్, త్రిదణ్డియాకవుమామ్, ముణ్డనాకవుమామ్, ఆభరణ
భూషితనాకవుమామ్, ద్విజశ్రేష్ఠనే! లిఙ్గమానతు ధర్మత్తుక్కు క్కార
ణమల్లకాణెన్ఱుమ్, “యే నృశంసా దురాత్మానః పాపాచారరతాస్తథా।
తే యాన్తి పరమం ధామ నరా నారాయణాశ్రితాః" ఎన్ఱు - యా
వర్శిలర్ క్రూరరాయ్ దుష్టహృదయరాయ్ పాపాచారత్తిలే సక్తరా
యిరుక్కిఱార్కళ్, అన్ద పురుషర్కళ్ నారాయణాశ్రితరాయ్కొణ్డు
పరమపదత్తై యడైయానిన్ఱార్కళెన్ఱుమ్, “లిప్యతే న స పాపేన వైష్ణ
వో విష్ణుతత్పరః। పునాతి సకలాన్ లోకాన్ సహస్రాంశురివోదితః"
ఎన్ఱు - విష్ణుతత్పరనాన అన్ద వైష్ణవనానవన్ పాపత్తాల్ స్పర్శిక్కప్ప
డాన్, ఆదిత్యనుదిత్తాప్పోలే సకలలోకఙ్గళైయుమ్ పూతమాక్కాని
ఱ్కుమెన్ఱుమ్ ఇప్పడి శొల్లుకైయాలే, నారాయణనుడైయ సర్వప్రకా
రోపాయోపేయత్వమ్, సర్వవిధబన్ధుత్వమ్ తుడక్కమాన స్వభావవిశే
షఙ్గళాలే సర్వసమాశ్రయణీయత్వమ్ ప్రతిపాదిక్కప్పడానిన్ఱతు. ౯౧.

ఇప్పదత్తిలే బహువ్రీహిసమాసత్తాలే ఒరుయోజనై శొల్లప్పడు

---

(౧) (౨) మనుస్మృ-౧-౧౦. వి-పు-౧-౪-౬.

ప్రోక్తా ఆపో వై నరసూనవః। తా యదస్యాఽయనం పూర్వం తేన నారాయణః స్మృతః" ఇతి. అత్ర ఆప ఇతి, తేజోఽబన్నప్రముఖం కార్యరూపమఖిలం జగదుపలక్ష్యతే; (౧) "అప ఏవ ససర్జాఽఽదౌ తాసు వీర్యమపాసృజత్। తదణ్డమభవద్ధైమం సహస్రాంశుసమప్రభమ్। తస్మిన్ జజ్ఞే స్వయం బ్రహ్మా సర్వలోకపితామహః" ఇతి సమష్టి రూప సకల సృష్టేః ప్రథమ భావిత్వేన అపాం సర్వకార్యోత్పత్తి హేతుతయా సర్వాత్మకత్వాత్. "నరసూనవః" ఇతి నరశబ్దవాచ్యా న్నారాయణాదుత్పన్నత్వేన అపాం నారత్వమ్, తా ఆపః స్వ కారణ భూతస్యాఽస్య అయనమ్ - ఆయతనమితి వాసస్థానతయా వ్యాప్యత్వ

కిఱతు. ఎజ్ఞనేయెన్నిల్; "ఆపో నారా ఇతి ప్రోక్తా ఆపో వై నరసూనవః। తా యదస్యాఽయనం పూర్వం తేన నారాయణః స్మృతః" ఎన్ఱు-అప్పుక్కళానవై నరశబ్దవాచ్యనాన నారాయణన్బక్కల్ నిన్ఱుమ్ పిఱన్దపడియాలే నారజ్గళెన్ఱు శొల్లప్పట్టన, అవై తానివనుక్కు ఇరుప్పిడమాకైయాలే నారాయణనెన్ఱు శొల్లప్పట్టానెన్ఱువచనముణ్డాకైయాలే. ఇవ్విడత్తిల్ అప్పెన్గిఱతు-తేజస్సు అప్పు అన్నమ్ ముతలాన కార్యభూతమాన §ఎల్లాజగత్తుక్కుమ్ హేతుభూతమాన కారణజలత్తై చ్చొల్లుకిఱతు, "అప ఏవ ససర్జాఽఽదౌ తాసు వీర్యమపాసృజత్। తదణ్డమభవద్ధైమం సహస్రాంశుసమప్రభమ్। తస్మిన్ జజ్ఞే స్వయం బ్రహ్మా సర్వలోకపితామహః" ఎన్ఱు-అడియిలే అప్పుక్కళైయే సృష్టిత్తాన్, అవఱ్ఱిలే వీర్యమాకిఱ పుంశక్తియై క్కూట్టినాన్, అతు ఆదిత్యసమప్రభమాయ్ స్వర్ణమయమాన అణ్డమాయిఱ్ఱు, అతిలే సర్వలోకపితామహనాన బ్రహ్మా పిఱన్దానెన్గైయాలే, సమష్టి వ్యష్టిరూపమాన సకలసృష్టిక్కుమ్ అప్పుక్కళ్ ప్రథమభావియాకైయాలే. ఇన్ద కారణజలమానతు సర్వాత్మకమెన్నిట్టు ఇత్తాలే కార్యరూపమాన సకలజగత్తుమ్ ఉపలక్షిక్కప్పడుకిఱతు. నరశబ్దవాచ్యనాన నారాయణన్బక్కలిలే ఉత్పన్నై

---

(౧) మను-

§ అత్ర మూలపఙ్క్తౌ వైరూప్యేఽప్యర్థవిరోధో నాస్తి.

ముచ్యతే;' (౧) "విష్ణోరాయతనం హ్యాపస్సహ్యాసాం పతిరుచ్యతే।
తస్యైవ సూనవస్త్వేతా స్తస్మాత్తం హ్యప్సు సంస్మరేత్ " ఇతి వ్యా
పకస్యాఽఽయతనత్వేన వ్యాప్యస్థానత్వవచనాత్. (౨) "నరాజ్జా
తాని తత్త్వాని నారాణీతి తతో విదుః। తాన్యేవ చాఽయనం తస్య
తేన నారాయణస్స్మృతః" ఇతి "నరోత్పన్నం నారమితి అస్య
పదస్య కార్యభూత సర్వతత్త్వ విషయకత్వం స్పష్టముక్తమ్. అత్ర
నరశబ్దో నారాయణశబ్ద పర్యాయః (3) "జహ్నుర్నారాయణో
నరః " ఇతి వచనాత్. ౯౨.

యాకైయాలే ఇన్ద నారశబ్దవాచ్యమాన అప్పుక్కళ్ తనక్కు కార్య
ణభూతనాన ఇవనుక్కు వాసస్థానమాకైయాలే నారాయణనుక్కు
వ్యాప్యఙ్గళైన్ఱాయిఱ్ఱు. "విష్ణో రాయతనం హ్యాప స్సహ్యాసాం
పతి రుచ్యతే। తస్యైవ సూనవ స్త్వేతా స్తస్మాత్తం హ్యప్సు సంస్మ
రేత్ ", ఎన్ఱు - అప్పుక్కళానవై వ్యాపకనాన విష్ణువుక్కు వాసస్థాన
మాకైయాలే వ్యాప్యమాయిరుక్కుమ్, ఇవఱ్ఱుక్కు శేషియుమవ
నాయిరుక్కుమ్, అవనాలే ఇవై ఉత్పాద్యఙ్గళాయిరుక్కుమ్, ఆకై
యాలే అప్పుక్కళిలే అవనై స్మరిప్పానెన్ఱైయాలే వ్యాప్యత్వమ్ శొల్ల
ప్పట్టతిఱే. ఇవ్వర్థత్తై "నరాజ్జాతాని తత్త్వాని నారాణీతి తతో
విదుః। తాన్యేవ చాఽఽయనం తస్య తేన నారాయణస్స్మృతః" ఎన్ఱు-
నరన్పక్కల్ నిన్ఱుమ్ పిఱన్ద తత్త్వఙ్గళై ప్పఱ్ఱావే నారఙ్గళాక పఠియా
నిన్ఱార్కళ్, అవై తానవనుక్కు అయనమాకైయాలే నారాయణనెన్ఱు
శొల్లప్పట్టాన్ ఎన్ఱైయాలే, నారశబ్దమ్ కార్యభూత సర్వ తత్త్వఙ్గళై
యుమ్ స్పష్టమాక చ్చొల్లానిన్ఱతు. ఇవ్విడత్తిల్ నరశబ్దమ్ నారాయణ
నుక్కు ప్పర్యాయమాన తిరునామమ్. "జహ్నుర్నారాయణో నరః"
ఎన్ఱు - శ్రీసహస్రనామత్తిలే తిరునామమాక చ్చొల్లప్పడుకైయాలే.

---

(౧) (౨) (3) సహస్రనా-౨౬౭.

ఏవం కారణభూతస్య నారాయణస్య కార్యభూతసమస్తవస్త్వనుప్రవేశేననామరూపవ్యాకరణాత్, తత్తదన్తరాత్మతయా వ్యాప్తికృత తత్తచ్ఛరీరకత్వనిబన్ధనం తత్తత్సంస్థానసంస్థితత్వం తత్తచ్ఛబ్దవాచ్యత్వం చ శ్రూయతే,-(౧) "హన్తాఽహమిమాస్తిస్రో దేవతాః। అనేన జీవేనాఽఽత్మనాఽనుప్రవిశ్య నామరూపే వ్యాకరవాణి" (౨) ఐతదాత్మ్యమిదం సర్వం తత్సత్యం స ఆత్మా తత్త్వమసి శ్వేతకేతో" (3) "తత్సృష్ట్వా తదేవాఽనుప్రావిశత్। తదనుప్రవిశ్య। సచ్చ త్యచ్చాఽభవత్। నిరుక్తంచాఽనిరుక్తంచ। నిలయనంచాఽనిలయనంచ।

ఇప్పడి కారణభూతనాన నారాయణనుక్కు కార్యభూతమాన సమస్తవస్తుక్కళిలుమ్ అనుప్రవేశమూలమైయాన వ్యాప్తియాలే నామరూప వ్యాకరణముణ్డానైయాల్; అవ్వో పదార్థఙ్గళిల్ అన్తరాత్మతయా వ్యాప్తియాలే అవ్వోవస్తై శరీరమాకవుడైయనానైయాలే; అవ్వోపదార్థఙ్గళ్ తానాప్పడి ప్రకారియాయ్ నిఱ్కైయుమ్, అవర్ఱుక్కు వాచకమాన శబ్దఙ్గళుక్కు త్తాన్ వాచ్యనాయ్ నిఱ్కైయుమాకిఱ ప్రకారమ్ శ్రుతియిలే శొల్లప్పడానిన్ఱతు. "హన్తాఽహమిమాస్తిస్రో దేవతాః। అనేన జీవేనాఽఽత్మనాఽనుప్రవిశ్య నామరూపే వ్యాకరవాణి" "ఐతదాత్మ్యమిదం సర్వం తత్సత్యం స ఆత్మా తత్త్వమసి శ్వేతకేతో" ఎన్ఱు - నాన్ ఇన్ద తేజోఽబన్నరూపమాన తత్త్వఙ్గళ్ మూన్ఱైయుమ్ ఇన్ద జీవనై ప్రకారమాకక్కొణ్డు అనుప్రవేశిత్తు నామరూపఙ్గళై ప్పణ్ణువేనెన్ఱు సఙ్కల్పిక్కైయాలే, ఇన్ద జగత్తెల్లామ్ కారణమాన సచ్ఛబ్దవాచ్య వస్తువై ఆత్మావాకవుడైత్తాయిరుక్కుమ్, అతుసత్యమ్, ఆత్మా అవన్, శరీరమ్ ఇతు, ఆకైయాలే శ్వేతకేతువే! త్వమ్శబ్దవాచ్యమాన కారణవస్తువెన్ఱిట్టు నీయుమతువే యెన్ఱుమ్, "తత్సృష్ట్వా। తదేవాఽనుప్రావిశత్। తదనుప్రవిశ్య। సచ్చ త్యచ్చాఽ

---

(౧) ఛా-షు-౬-3-౨, (౨) ఛా-షు-౬-౮-౭, (3) తై-ఆ-౬-౨.

విజ్ఞానంచాఽవిజ్ఞానంచ। సత్యంచాఽనృతంచ సత్యమభవత్ ". ఇతి. అత్ర స్రష్టుర్నస్తరానుప్రవేశః కార్యరూపే వస్తుని అపూర్వావస్థానరూపవిశేషవ్యాప్తిః. ౯౩.

కించ (౧) "యః పృథివీమన్తరే సఞ్చరన్। యస్య పృథివీ శరీరమ్" ఇత్యాది (౨) " యస్యాఽవ్యక్తం శరీరమ్-యస్యాఽక్షరం శరీరమ్ - యస్య మృత్యుశ్శరీరమ్ " ఇత్యన్తశ్రుతేః (౩) " యత్కిఞ్చిత్సృజ్యతేయేన సత్వజాతేన వై ద్విజ। తస్య సృజ్యస్య సంభూతౌ తత్స

భవత్। నిరుక్తంచాఽనిరుక్తంచ। నిలయనంచాఽనిలయనంచ। విజ్ఞానంచాఽవిజ్ఞానంచ। సత్యంచాఽనృతంచ సత్యమభవత్ " ఎన్ఱు - చేతనాచేతనాత్మకమాన అన వస్తువై సృష్టిత్తు అత్తైయనుప్రవేశిత్తాన్, అత్తైయనుప్రవేశిత్తు సచ్చత్యచ్చుమ్ నిరుక్తముమ్ అనిరుక్తముమ్ నిలయనముమ్ అనిలయనముమ్ విజ్ఞానముమ్ అవిజ్ఞానముమ్ సత్యముమ్ అనృతముమాకిఱ చేతనాచేతనవాచిశబ్దఙ్గళుక్కు నిత్యైకరూపనాకైయాలే సత్యభూతనాన పరమాత్మా వాచ్యనానానెన్ఱుమ్ ఛాన్దోగ్య సుబాలోపనిషత్తుక్కళిలే శొల్లప్పట్టతిఱే. ఇవ్విడత్తిల్ అనుప్రవేశమాకిఱతు స్వతస్సిద్ధమాన సర్వావస్థావ్యాప్తియైయుడైయ సర్వేశ్వరనుక్కు అవ్వోకార్యోత్పత్తిదశైయిలే అపూర్వావస్థారూపమాన విశేషవ్యాప్తియాకక్కడవతు. ౯౩.

ఇప్పడి " యః పృథివీమన్తరే సఞ్చరన్ యస్య పృథివీ శరీరమ్" ఎన్ఱు-యావనొరువన్ పృథివిక్కుళ్ళే వర్త్తిక్కిఱాన్, యావనొరువనుక్కు పృథివి శరీరమాయిరుక్కిఱతు, ఎన్ఱిఱవితు ముతలాక " యస్యాఽవ్యక్తం శరీరమ్। యస్యాఽక్షరం శరీరమ్। యస్యమృత్యుశ్శరీరమ్" ఎన్ఱు - యావనొరువనుక్కు అవ్యక్తమ్ శరీరమ్ అక్షరమ్ శరీరమ్ మృత్యు శరీరమ్ ఎన్ఱుముడివాన శ్రుతియిలుమ్, "యత్కిఞ్చిత్సృజ్యతే యేన సత్వజాతేన వై ద్విజ। తస్య సృజ్యస్య సమ్భూతౌ తత్సర్వం వై హరేస్తనుః" ఎన్ఱు-యాతొరువస్తువాలే యాతొరువస్తు సృష్టిక్కప్పడుకి

---

(౧) సు-ఉ-౭. (౨) సు-ఉ-౭. (౩) వి-పు-౧-౨౨-౩౮.

ర్వం వై హరే స్తనుః" (౧) "పరస్య బ్రహ్మణో రూపం పురుషః ప్రథమం ద్విజ। వ్యక్తాఽవ్యక్తే తథై వాఽన్యే రూపే కాల స్తథాఽపరమ్" (౨) "ప్రధాన పురుషవ్యక్త కాలాస్తు ప్రవిభాగశః। రూపాణి స్థితి సర్గాఽన్త వ్యక్తి సద్భావహేతవః" (౩) "విష్ణోస్స్వరూపాత్పరతో దితే ద్వే రూపే ప్రధానం పురుషశ్చ విప్ర। తస్యైవ తేఽన్యేన వియుక్తే రూపాన్తరం తద్ద్విజ కాలసంజ్ఞమ్" (౪) "జగదేతన్మహా

అతు, అన్ద సృజ్యమాన వస్తువినుడైయ ఉత్పత్తియిలే కారణముమ్ కార్యముమెల్లామ్ సర్వేశ్వరనుక్కు శరీరమెన్నుమ్, "పరస్య బ్రహ్మణో రూపం పురుషః ప్రథమం ద్విజ। వ్యక్తాఽవ్యక్తే తథై వాఽన్యే రూపే కాల స్తథాపరమ్" ఎన్ఱు - కారణరూపమాన పరబ్రహ్మత్తుక్కు పురుషనానవన్ ప్రథమమాన రూపమ్, వ్యక్తమాన జగత్తుమ్ అవ్యక్తమాన ప్రకృతితత్త్వముమ్ అప్పడియే వేఱే ఇరణ్డు రూపఙ్గళ్, కాలముమ్ అతుపోలే వేఱొరు రూపమ్ ఎన్నుమ్, "ప్రధాన పురుష వ్యక్త కాలాస్తు ప్రవిభాగశః। రూపాణి స్థితి సర్గాఽన్త వ్యక్తి సద్భావ హేతవః" ఎన్ఱు - ప్రధానముమ్ పురుషనుమ్ వ్యక్తముమ్ కాలముమ్ తనిత్తనియే కారణభూతనాన సర్వేశ్వరనుక్కు రూపఙ్గళాయ్కొణ్డు స్థితియాకిఱ రక్షణత్తుక్కుమ్ సర్గమాకిఱ సృష్టిక్కుమ్ అన్తమాకిఱ సంహారత్తుక్కుమ్ తోన్ఱరవుణ్డాకైక్కు హేతుక్కళాయిరుక్కుమెన్నుమ్, "విష్ణోస్స్వరూపాత్పరతో దితే ద్వే రూపే ప్రధానం పురుషశ్చ విప్ర। తస్యైవ తేఽన్యేన ధృతే వియుక్తే రూపాన్తరం తద్ద్విజ కాలసంజ్ఞమ్" ఎన్ఱు - విష్ణువినుడైయ స్వరూపత్తుక్కు మేలే విభక్తఙ్గళాయ్కొణ్డు ప్రధానముమ్ పురుషనుమాకిఱ ఇరణ్డురూపముణ్డామ్, అవైయిరణ్డుమ్ పిరియ వేణ్డినాలే ధరిక్కప్పడుమ్, అతు అవనుక్కు క్కాలమెన్ఱు పేరాన వేఱొరు రూపమెన్నుమ్, "జగదేతన్మహాశ్చర్యం రూపం యస్య మహాత్మనః" ఎన్ఱు - మహాశ్చర్యమాన ఇన్ద

(౧) వి-పు-   (౨) వి-పు-
(౩) వి-పు-౧-౨-౨౪.   (౪) వి-పు-౫-౧౯-౧౭.

శ్చర్యం రూపం యస్య మహాత్మనః" (౧) "జగత్సర్వం శరీరం తే" (౨) "పృథివ్యాదీని సర్వాణి గుహాశయస్య" ఇత్యాదివచనాచ్చ కార్యకారణరూపస్య సమస్తప్రపఞ్చస్య భగవచ్ఛరీరత్వమవగమ్యతే.

అత్ర- నరశబ్దస్య అక్షయవాచిత్వాత్, (౩) "అపక్షయవినాశాభ్యాం పరిణామర్ధిజన్మభిః। వర్జిత శ్శక్యతే వక్తుం యస్సదాఽస్తీతి కేవలమ్" (౪) "తద్బ్రహ్మ పరమం నిత్యమజ §మక్షర మవ్యయమ్। ఏకస్వరూపఞ్చ సదా హేయాభావాచ్చ నిర్మలమ్। తదేవ సర్వమే జగత్తు యానదాను త్తినుక్కు- రూపమాయిరుక్కిఱతు ఎన్నుమ్, "జగత్సర్వం శరీరం తే" ఎన్ఱు- ఎల్లా జగత్తుమ్ ఉనక్కు- శరీరమెన్నుమ్ "పృథివ్యాదీని సర్వాణి గుహాశయస్య" ఎన్ఱు - ప్రాణికళెల్లామ్ గుహాశయనాన సర్వేశ్వరనుక్కు- ప్పురమాయ్ - ఇరుప్పిడమాకైయాలే శరీరమెన్నుమ్, ఇతు ముతలాన వచనఙ్గళాలుమ్ కార్య కారణరూపమాన సమస్తప్రపఞ్చత్తుక్కుమ్ భగవచ్ఛరీరత్వమఱియప్పడానిన్ఱతు. ౧౩.

ఇవ్విడత్తిల్ నరశబ్దత్తుక్కు- అక్షయవస్తువాచిత్వముణ్డాకైయాలే "అపక్షయవినాశాభ్యాం పరిణామర్ధిజన్మభిః। వర్జిత శ్శక్యతే వక్తుం యస్సదాఽస్తీతి కేవలమ్" ఎన్ఱు - అపక్షయ వినాశఙ్గళాలుమ్ పరిణామర్ధిజన్మఙ్గళాలుమ్ వర్జితనాయ్ ఎప్పోతుముళనాక చ్చొల్లప్పడుకైయాలే భావవికారమాన కాదాచిత్కాస్తిత్వత్తై యుడైయనల్లనెన్నుమ్, "తద్బ్రహ్మ పరమం నిత్యమజ §మక్షరమవ్యయమ్। ఏకస్వరూపంచ సదా హేయాభావాచ్చ నిర్మలమ్" ఎన్ఱు - అన్ద పరమమాన బ్రహ్మమానతు నిత్యమాయ్ అజమాయ్ అక్షరమాయ్ అవ్యయమాయ్ ఏకరూపమాయ్ ఎప్పోతుమ్ హేయమిల్లామైయాలే నిర్మలముమాయిరుక్కుమెన్నుమ్, "తదేవసర్వమేతచ్చ వ్యక్తావ్యక్తస్వరూపవత్। తథా పురుషరూపేణ కాలరూపేణ చ స్థితమ్" ఎన్ఱు - ఇప్పడి

(౧) రా-యు-౧౨౦-౨౬. (౨) (౩) వి-పు-౧-౨-౧౧.
(౪) వి-పు-౧-౨-౧౩. § (పా) అక్షయమ్.

తచ్చ వ్యక్తా౭వ్యక్తస్వరూపవత్ । తథా పురుషరూపేణ కాలరూపేణ చ స్థితమ్'' (౧) ''ససర్వభూతప్రకృతిం వికారాన్ గుణాదిదోషాంశ్చ మునే వ్యతీతః । అతీతసర్వావరణో౭ఖిలాత్మా తేనా౭౭స్తృతం యద్భువనాన్తరాళే । సమస్తకల్యాణగుణాత్మకో౭సౌ స్వశక్తిలేశోద్ధృతభూత§వర్గః। ఇచ్ఛాగృహీతా౭భిమతోరుదేహస్సంసాధితాశేషజగద్ధితో౭సౌ తేజోబలైశ్వర్య మహావబోధ సువీర్య శక్త్యాదిగుణైకరాశిః । పరం

నిర్మలమాన బ్రహ్మజ్ఞానే వ్యక్తా౭వ్యక్తరూపత్తై యుడైత్తాన ఇజ్జగత్తెల్లామాయ్‌నిఱ్కుమ్, అప్పడి పురుషరూపత్తాలుమ్ కాలరూపత్తాలుమ్ నిఱ్కుమెన్ఱుమ్, ''స సర్వభూతప్రకృతిం వికారాన్ గుణాదిదోషాంశ్చ మునే వ్యతీతః। అతీత సర్వావరణో౭ఖిలాత్మా తేనా౭౭స్తృతం యద్భువనాన్తరాళే'' ఎన్ఱు - అన్దసర్వేశ్వరన్, సర్వభూతఙ్గళుక్కుమ్ కారణమాన మూలప్రకృతియైయుమ్, అతినుడైయ వికారఙ్గళాన మహదాది వికారఙ్గళైయుమ్; గుణత్రయఙ్గళ్ తుడక్కమాన రాగద్వేషప్రముఖదోషఙ్గళైయుమ్ కడన్దిరుప్పానాయ్, అజ్ఞాన కర్మాదికళాలుణ్డాన ఆవరణఙ్గళై యెల్లామ్ కడన్దిరుప్పానాయ్, ఎల్లాపదార్థఙ్గళుక్కుమ్ తానన్తరాత్మావాయ్, భువనత్తిలుణ్డాన సమస్తపదార్థఙ్గళైయుమ్ వ్యాపిత్తిరుక్కుమెన్ఱుమ్, ''సమస్తకల్యాణగుణాత్మకో౭సౌ స్వశక్తిలేశోద్ధృతభూతవర్గః। ఇచ్ఛాగృహీతాభిమతోరుదేహస్సంసాధితాశేష జగద్ధితో౭సౌ'' ఎన్ఱు - ఇప్పడి నిర్దోషనాన ఇన్దసర్వేశ్వరన్, సమస్త కల్యాణగుణాత్మకనాయ్, తన్నుడైయ శక్తియిలేకదేశత్తాలే ఎడుత్తుక్కొణ్డు ధరిక్కప్పట్ట సర్వభూతవర్గత్తైయుముడైయనాయ్, తన్నుడైయ ఇచ్ఛైయాలే గృహీతమాయ్ తనక్కు అభిమతమాన నానావిధ విగ్రహఙ్గళై యుడైయనాయ్‌క్కొణ్డు నన్ఱాక సాధిత్తుక్కొడుక్కప్పట్ట జగద్ధితత్తైయుడైయనాయిరుక్కుమెన్ఱుమ్, ''తేజోబలై

---

(౧) వి-పు-౬-౫-౮౩. § (పా) సర్గః.

పరాణాం సకలా న యత్ర క్లేశాదయ స్సన్తి పరాఽవరేశే" ఇత్యాద్యు పబృంహణ ప్రపఞ్చితేన, (౧) "అపహతపాప్మా విజరో విమృత్యు ర్విశోకో విజిఘత్సోఽపిపాస స్సత్యకామస్సత్యసఙ్కల్పః"(౨) "నిర్గుణమ్" (౩) "నిరఞ్జనమ్" (౩) "నిష్కలం నిష్క్రియం శాన్తమ్"(౪) "సత్యం జ్ఞానమనన్తం బ్రహ్మ" ఇత్యాద్యుపనిషద్వాక్య శతసిద్ధేన, (౫) "న స్థానతోఽపి పరస్యోభయలిఙ్గం సర్వత్ర హి" ఇతి సూత్రప్రతిపాదితేన,

---

శ్వర్య మహావబోధ సువీర్య శక్త్యాది గుణైకరాశిః। పరః పరాణాం సకలా న యత్ర క్లేశాదయ స్సన్తి పరావరేశే" ఎన్ఱు-తేజస్సు బలమ్ ఐశ్వర్యమ్ పెరియజ్ఞానమ్ నల్లవీర్యమ్ శక్తి తుడక్కమాన గుణఙ్గళుక్కు ఒరు తిరళాయ్, పరరాన బ్రహ్మాదికళుక్కుమ్ పరనాయ్, క్లేశ కర్మ విపాకాऽऽశయరూపమాన సకలదోషఙ్గళుమ్ సర్వాధికనాన సర్వేశ్వర నాయుళ్ళ తన్బక్కలిలే యన్ఱియిలే ఇవనుక్కు మవనా యిరుక్కు మెన్ఱుమ్, ఇతుముతలాన వచనఙ్గళాలే వేదోపబృంహణమాన పురాణత్తిలే పరక్కచ్చొల్లప్పడువతాయ్, "అపహతపాప్మా విజరో విమృత్యుర్విశోకో విజిఘత్సోఽపిపాస స్సత్యకామ స్సత్యసఙ్కల్పః" ఎన్ఱు-పోక్కప్పట్ట పాపత్తైయుడైయనాయ్, జరైయిన్ఱియే మృత్యువిన్ఱియే శోకమిన్ఱియే క్షుత్తుమిన్ఱియే దాహమిన్ఱియే సత్యకామనాయ్ సత్యసఙ్కల్పనాయిరుక్కుమెన్ఱుమ్, "నిర్గుణమ్" "నిరఞ్జనమ్" "నిష్కలంనిష్క్రియం శాన్తమ్" "సత్యం జ్ఞానమనన్తం బ్రహ్మ" ఎన్ఱు-సత్త్వాదిగుణరహితమాయ్, వాసనాలేపమిన్ఱియే, నిరవయవమాయ్, నిర్వ్యాపారమాయ్, శాన్తమాయ్, సత్యమాయ్, జ్ఞానమాయ్, అనన్తమాయిరుక్కుమెన్ఱుమ్, హేయగుణనిషేధపూర్వకమాక కల్యాణగుణవిధానమ్ పణ్ణుకిఱ ఉపనిషద్వాక్యఙ్గళిల్ శొల్లప్పట్టిరుప్పతాయ్, "నస్థానతోఽపి పరస్యోభయలిఙ్గం సర్వత్రహి" ఎన్ఱు-పరమాత్మావుక్కు సకలజగదన్తరాత్మ

---

(౧) ఛా-ఉ-౮-౭-౧. (౨) ఆత్మోపనిషత్. (౩) శ్వేతాశ్వ-౬-౧౯.
(౪) తై-ఆ-౧. (౫) శా-మీ-౩-౨-౧౧.

నిఖిలహేయప్రత్యనీక కల్యాణైకతానత్వరూపోభయలిఙ్గ విశిష్టత్వేన, చిదచిదాత్మక నిఖిలప్రపఞ్చరూపం శరీరమన్తరాత్మతయా వ్యాప్య తత్తద్రూపేణాఽవస్థితస్యాఽపి పరమాత్మనః, తత్తద్వస్తుగత నిఖిల దోషాసంస్పృష్ట సదైకరూప స్వరూపత్వముక్తం భవతి. అతో జగ-జ్జన్మాదిహేతుభూతో నారాయణ ఇతి విజ్ఞాయతే.

తథాచ శ్రుతిః - (౧) "ఏకో హ వై నారాయణ ఆసీత్ న బ్రహ్మా నేశానో నేమే ద్యావా పృథివీ ననక్షత్రాణి § (నాఽఽపో నాగ్ని ర్న సోమో నసూర్యః) " ఇతి. స్మృతిశ్చ- (౨) "నారాయణాజ్జగత్సర్వం సర్గకాలే ప్రజాయతే । తస్మిన్నేవ పునస్తచ్చ ప్రళయే

త్వేనాఽవస్థానముణ్డాకిలుమ్ తద్గతదోషప్రసఙ్గమిన్ఱి, ఎల్లావిడత్తిలుమ్ హేయప్రత్యనీకత్వ కల్యాణగుణైకతానత్వరూపమాన ఉభయలిఙ్గవిశిష్టత్వముణ్డాకైయాలే ఎన్గిఱ వేదాన్తసూత్రత్తాలుమ్ ప్రతిపాదిక్కప్పట్ట ఉభయలిఙ్గవిశిష్టత్వత్తాలే, చిదచిదాత్మకమాన నిఖిలప్రపఞ్చత్తుక్కు మన్తరాత్మావాయ్ కొణ్డు నిఱ్కిఱ పరమాత్మావినుడైయ తద్గత దోషస్పర్శమిల్లాత సదైకరూపస్వరూపత్వమ్ శొల్లప్పట్టతు. ఆకైయాలే జగజ్జన్మాదిహేతుభూతన్ నారాయణనెన్ఱతాయిఱ్ఱు. ౯౫.

అప్పడియే, "ఏకో హ వై నారాయణ ఆసీత్ న బ్రహ్మా నేశానో నేమే ద్యావాపృథివీ న నక్షత్రాణి " ఎన్ఱు - నారాయణ నొరువనుమేయుళనానాన్, బ్రహ్మావుమిల్లై, రుద్రనుమిల్లై, ఇన్ద ద్యావాపృథివికళుమిల్లై, నక్షత్రఙ్గళుమిల్లై యెన్గిఱ కారణ శ్రుతియుమ్, "నారాయణాజ్జగత్సర్వం సర్గకాలే ప్రజాయతే । తస్మిన్నేవ పునస్తచ్చ ప్రళయే సంప్రలీయతే " ఎన్ఱు - నారాయణన్బక్కల్ నిన్ఱుమ్ జగత్తెల్లామ్ సృష్టికాలత్తిలే పిఱవానిన్ఱతు, అవన్బక్కలిలే పిన్నైయుమన్దజగత్తు ప్రళయత్తిలే లయియానిన్ఱతెన్ఱుమ్, "జఙ్గమాఽజఙ్గమం చేదం జగన్నా

---

(౧) మహోపని-౧-౧. (౨)

§ కుణ్డలితం క్వాచిత్కమ్. నవ్యాఖ్యాతఞ్చ.

సంప్రలీయతే"(౧)"జఙ్గమాఽజఙ్గమం చేదం జగన్నారాయణోద్భవమ్" ఇత్యాదికా. ౯౬.

ఏతేన-సద్బ్రహ్మాదిశబ్దైః కారణవస్తు ప్రతిపాదకానామ్, (౨) "సదేవ సోమ్యేదమగ్ర ఆసీదేకమేవ" (3) "బ్రహ్మవా ఇదమేకమేవాఽగ్ర ఆసీత్" (౪) "ఆత్మా వా ఇదమేక ఏవాఽగ్ర ఆసీత్. నాఽన్యత్కిఞ్చన మిషత్" ఇత్యాదివాక్యానాం సామాన్యవిశేషన్యాయేన క్రమేణ పర్యవసితానాం వ్యక్తివిశేషాపేక్షత్వేన, మహోపనిషద్వాక్యావగతే

రాయణోద్భవమ్" ఎన్ఱు-చరాచరమాన విశ్వజగత్తు నారాయణ న్బక్కల్ నిన్ఱుమ్ పిఱన్దతెన్ఱుమ్ స్మృతియుమ్ శొల్లిర్ఱు. ౯౬.

ఇత్తాలే - సద్బ్రహ్మాదిశబ్దఙ్గళాలే కారణవస్తువై ప్రతిపాదిక్కుమ్, "సదేవసోమ్యేదమగ్ర ఆసీదేకమేవ" ఎన్ఱు - ఇన్ద జగత్తు సృష్టిక్కు పూర్వకాలత్తిల్ ఒన్ఱేయాయ్క్కొణ్డు సత్తేయాయ్ త్తెన్ఱుమ్, "బ్రహ్మ వా ఇదమేకమేవాఽగ్ర ఆసీత్" ఎన్ఱు - ఇతు మున్బు బ్రహ్మమొన్ఱుమే యాయ్ త్తెన్ఱుమ్, "ఆత్మా వా ఇదమేక ఏవాఽగ్ర ఆసీత్ నాఽన్యత్కిఞ్చన మిషత్" ఎన్ఱు - ఇతు మున్బు ఆత్మా ఒరువనుమే యాయిర్ న్దు, విశ్తిత్తిరుప్పతువేఱొన్ఱు వస్తువుమిల్లై ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకిఱ వాక్యఙ్గళిల్ సామాన్యవిశేష న్యాయత్తాలే, బృహద్బృహత్సాధారణ మాయ్క్కొణ్డు సామాన్యమాన సచ్ఛబ్దమ్ బృహత్త్వ బృంహణత్వగుణ యోగత్తాలే బ్రహ్మశబ్దవాచ్యమాన విశేషత్తిలే పర్యవసిత్తు, చిదచిత్సా ధారణమాన బ్రహ్మశబ్దన్దా చేతనైకాఽసాధారణమాన ఆత్మశబ్ద వాచ్యమాకిఱ విశేషత్తిలే పర్యవసిత్తు, ఆత్మాక్కళ్ తాననేకరాకై యాలే అతిల్ ఒరువనే కారణమాక వేణుమెన్గిఱ వ్యక్తివిశేష సిద్ధిక్కాక "ఏకో హ వై నారాయణ ఆసీత్" ఎన్ఱు - మహోపనిషత్తిలే ఓత ప్పట్ట కారణభూతనాన నారాయణన్బక్కలిలే ఆత్మశబ్దమ్ పర్యవసిక్కు మెన్నుమిడముమ్, "హిరణ్యగర్భ స్సమవర్తతాగ్రే" ఎన్ఱు - హిరణ్య

---

(౧) సహస్రనామ ఫలశ్రుతౌ. (౨) ఛా-ఉ-౬-౨-౧.

(3) బృ-ఉ-3-౪-౧౧. (౪) ఐతరేయో.

నారాయణే పర్యవసానమ్, (౧) “హిరణ్యగర్భస్సమవర్తతాఽగ్రే (§భూతస్య జాతః పతిరేక ఆసీత్)” (౨) “న సన్న చాఽసచ్ఛివ ఏవ కేవలః” ఇతి బ్రహ్మ శివ కారణత్వ ప్రతిపాదక వాక్యయోః (౩) “న బ్రహ్మా నేశానః” (౪) “నారాయణాద్బ్రహ్మా జాయతే। నారాయ[illegible]ద్రో జాయతే” † ఇతి సంప్రతిపన్న కార్యజాతవత్ నారాయణ[illegible] సంహార్యభూత అర్వాచీన బ్రహ్మ శివ పరత్వానుపపత్తేః, (౫) “స బ్రహ్మా స శివః” ఇతి తత్తచ్ఛరీరకత్వ నిబన్ధన తత్తత్సామానాధికరణ్య ప్రయుక్త తత్తచ్ఛబ్దవాచ్య శాశ్వత శివ పరబ్రహ్మభూత నారాయణపరత్వంచ ప్రతిపాదితమ్. ౭.

గర్భనానవన్ మున్నమే యుళనానానెన్ఱుమ్, “న సన్న చాఽసచ్ఛివ ఏవ కేవలః” ఎన్ఱు - సత్తుమిల్లై అసత్తుమిల్లై ఒరుశివనే ఎన్ఱుమ్, బ్రహ్మ శివర్కళుడైయ కారణత్వత్తై చ్చొల్లుకిఱ వాక్యఙ్గళ్, “న బ్రహ్మా నేశానః” ఎన్ఱు - బ్రహ్మావుమిల్లై ఈశ్వరనుమిల్లై ఎన్ఱుమ్, “నారాయణాద్బ్రహ్మా జాయతే। నారాయణాద్రుద్రో జాయతే” ఎన్ఱు - నారాయణన్బక్కల్ నిన్ఱుమ్ బ్రహ్మా పిఱన్దాన్ రుద్రన్ పిఱన్దాన్ ఎన్ఱుమ్, అల్లాత కార్యఙ్గళోపాతి సృష్టరాకవుమ్ సంహృతరాకవుమ్ శొల్లప్పట్ట అర్వాచీనరాన బ్రహ్మశివర్కళై చ్చొల్లుకై అనుపపన్నమాకైయాలే, “స బ్రహ్మా స శివః” ఎన్ఱు - నారాయణనానవనే బ్రహ్మావుమ్, అవనే శివనుమెన్ఱు శొల్లుకైయాలే, అవర్కళై శరీరమాక ఉడైయనాకైయాలే అవర్కళెన్ఱు శొల్లలామ్బడి అవ్వోశబ్దఙ్గళాలే శొల్లప్పట్టు శాశ్వతనెన్ఱుమ్ శివనెన్ఱుమ్ పరబ్రహ్మమెన్ఱుమ్ నారాయణనానాకత్తిలే

(౧) యజు. § కుణ్డలితం ప్రక్షిప్తమ్. (౨) శ్వేతాశ్వ-౪-౧౮. (౩) మహోప-౧-౧.
(౪) నారాయణోప. (౫) తై-నా-౧౧.

† ౧౧౮-పుటస్థ “బ్రహ్మాదిషు” ఇత్యాది ప్రక్షిప్త శ్లోకోఽత్రద్రష్టవ్యః.

అత ఏవహి, (౧) “బ్రహ్మా దక్షాదయః” ఇత్యాదిభిః సృష్ట్యాది నిమిత్తభూతానాం బ్రహ్మరుద్రాదీనాం భగవద్విభూతిత్వం శ్రీవిష్ణు పురాణే ప్రపఞ్చితమ్. భగవత స్తత్తదవస్థారూపేణ సృష్ట్యాదిహేతు త్వంచ తత్రైవోక్తమ్;-(౨)“సృష్టిస్థిత్యన్తకరణీం బ్రహ్మవిష్ణుశివాత్మికామ్। స సంజ్ఞాం యాతి భగవానేక ఏవ జనార్దనః”. (3) “స్రష్టా సృజతి చాఽఽత్మానం విష్ణుః పాల్యంచ పాతిచ। ఉపసంహ్రియతే చాఽన్తే సంహర్తాచ స్వయం ప్రభుః” (౪) “సఏవ సృజ్యస్సచ సర్గ ఓతప్పట్ట నారాయణనై చ్చొల్లుకిఱ తెన్నుమిడముమ్ ప్రతిపాదిక్కప్పట్టతాయిఱ్ఱు. ౯౭.

ఆకైయాలేయిఱే, “బ్రహ్మా దక్షాదయః” ఎన్ఱు తొడఙ్గి, సృష్ట్యాదికళుక్కు నిమిత్తభూతరాన బ్రహ్మరుద్రాదికళుడైయ భగవద్విభూతిత్వమ్ శ్రీవిష్ణుపురాణత్తిలే పరక్క చ్చొల్లప్పట్టతు. అవర్కళుడైయ రూపత్తాలే నిన్ఱు సృష్ట్యాదికళై ప్పణ్ణుకిఱవనుమ్ భగవానానేయెన్ఱుమ్ అఙ్గే శొల్లప్పట్టతు-“సృష్టిస్థిత్యన్తకరణీం బ్రహ్మవిష్ణుశివాత్మికామ్।స సంజ్ఞాం యాతి భగవానేక ఏవ జనార్దనః” ఎన్ఱు-సృష్టిస్థితిసంహారఙ్గళై ప్పణ్ణునతాన బ్రహ్మవిష్ణుశివరూపైయాన సంజ్ఞైయై అడైన్ద జనార్దననొరువనుమే అడైయానిన్ఱానెన్ఱుమ్, “స్రష్టా సృజతి చాఽఽత్మానం విష్ణుః పాల్యంచ పాతిచ। ఉపసంహ్రియతే చాఽన్తే సంహర్తాచ స్వయం ప్రభుః” ఎన్ఱు - నిరుపాధిక స్వతన్త్రనాన విష్ణువానవన్ సృష్టికాలత్తిలే తన్నై త్తానే సృష్టియానిన్ఱాన్, రక్షణీయనాన తన్నై త్తానే స్థితికాలత్తిలే రక్షియానిన్ఱాన్, అన్తకాలత్తిలే సంహరిక్కప్పడుకిఱానుమ్ సంహరిక్కిఱానుమ్ తానే ఎన్ఱుమ్, “స ఏవ సృజ్యస్సచ సర్గకర్తా సఏవ పాత్యత్తిచ పాల్యతేచ। బ్రహ్మాద్యవస్థాభిరశేషమూర్తి ర్విష్ణు ర్వరిష్ఠో వరదో వరేణ్యః” ఎన్ఱు-

(౧) వి-పు-౧-౨౨-3౧. (౨) వి-పు-౧-౨-౬౬.
(3) వి-పు-౧-౨-౬౬. (౪) వి-పు-౧-౨-౭౦.

కర్తా సఏవ పాత్యత్తిచ పాల్యతేచ। బ్రహ్మాద్యవస్థాభి రశేషమూర్తి ర్విష్ణు ర్వరిష్ఠో వరదో వరేణ్యః" ఇత్యాదినా. ౯౧.

ఏవంసతి నారాయణస్య జగదుపాదానత్వం జగన్నిమిత్తత్వం నిమిత్తోపాదానయోరైక్యం కార్యభూత సమస్తవస్త్వాత్మకత్వంచ ప్రతిపాదితంభవతి.

తథాచ శ్రుతిస్మృత్యాదికమ్- (౧) "పృథివ్యప్సు ప్రలీయతే" ఇత్యారభ్య, (౧) "మహానవ్యక్తే లీయతే। అవ్యక్తమక్షరే లీయతే। అక్షరం తమసి లీయతే। తమః పరే దేవ ఏకీభవతి" ఇత్య

అవనే సృష్టిక్కప్పడుకిఱానుమ్ బ్రహ్మాదికళాన అవస్థైకళాలే సృష్టిక్కిఱానుమ్, అవనే రక్షిక్కిఱానుమ్ రక్షిక్కప్పడుకిఱానుమ్, అవనే సంహరిక్కిఱానుమ్ సంహరిక్కప్పడుకిఱానుమ్, ఇప్పడి ఎల్లావర్ఱైయుమ్ తనక్కు శరీరమాక ఉడైయనాన విష్ణువానవన్ తద్గత దోషస్పర్శమిల్లామైయాలే వరిష్ఠనాయ్, అవర్కళుక్కు సృష్ట్యాది పదఙ్గళై క్కొడుక్కైయాలే వరదనాయ్, అన్ద పదసిద్ధ్యర్థమాక అవర్కళుక్కు ఆశ్రయణీయనాకైయాలే వరేణ్యనాయిరుక్కుమెన్ఱుమ్ శొల్లప్పట్టతు. ౯౧.

ఇప్పడి యుళ్ళవిడత్తిల్, నారాయణనుడైయ జగదుపాదానత్వముమ్ జగన్నిమిత్తత్వముమ్ నిమిత్తోపాదానఙ్గళుడైయ ఐక్యముమ్ కార్యభూత సమస్తవస్త్వాత్మకత్వముమ్ శొల్లిత్తాయిఱ్ఱు.

అప్పడియే శ్రుతి స్మృత్యాదికళుమ్- "పృథివ్యప్సు ప్రలీయతే" ఎన్ఱు - పృథివి అప్పుక్కళిలే లయియానిన్ఱతు ఎన్ఱిఱు విదు ముతలాక, "మహానవ్యక్తే లీయతే। అవ్యక్తమక్షరే లీయతే। అక్షరం తమసి లీయతే। తమః పరేదేవ ఏకీభవతి" ఎన్ఱు-మహానానతు అవ్యక్తమాకిఱ మూల ప్రకృతియిలే లయిక్కుమ్, అన్ద అవ్యక్తమ్ తన్నుడైయ సూక్ష్మావస్థైయాన అక్షరత్తిలే లయిక్కుమ్, అన్ద అక్షరమ్ తన్నుడైయ

(౧) సుబాలో-౨.

న్తమ్, (౧) "సదేవ సోమ్యేద మగ్ర ఆసీత్" (౨) "ఏకో హ వై నారాయణ ఆసీత్" (౩) "ప్రకృతిర్యా మయాఽఽఖ్యాతా వ్యక్తాఽవ్యక్తస్వరూపిణీ। పురుషశ్చాప్యుభావేతౌ లీయేతే పరమాత్మని" (౪) "బ్రహ్మాదిషు ప్రలీనేషు నష్టే లోకే చరాచరే। ఆభూతసంప్లవే ప్రాప్తే ప్రలీనే ప్రకృతౌ మహాన్। ఏకస్తిష్ఠతి విశ్వాత్మా సతు నారాయణః ప్రభుః" ఇతి నామ రూప విభాగానర్హ సూక్ష్మచిదచిద్వస్తు విశిష్టత్వాదుపాదానత్వ ముచ్యతే. ౯౯.

సూక్ష్మావస్థైయాన తమస్సిలే లయిక్కుమ్, అన్త తమస్సు కారణమాన పరదేవతైపక్కలిలే ఏకీభవిక్కుమెన్ఱు ముడివాకవుమ్, "సదేవ సోమ్యేదమగ్రఆసీత్" ఎన్ఱు-ఇతు మున్బు సత్తేయాయిరున్దదెన్ఱుమ్, "ఏకో హ వై నారాయణ ఆసీత్" ఎన్ఱు - నారాయణనొరువనుమే యుణ్డానానెన్ఱుమ్ శ్రుతియుమ్; "ప్రకృతిర్యా మయాఽఽఖ్యాతా వ్యక్తాఽవ్యక్తస్వరూపిణీ। పురుషశ్చాప్యుభావేతౌ లీయేతే పరమాత్మని" ఎన్ఱు-ఎన్నాల్ శొల్లప్పట్ట వ్యక్తాఽవ్యక్తస్వరూపిణియాన ప్రకృతియుమ్ పురుషనుమివైయిరణ్డుమ్ పరమాత్మావిన్బక్కలిలే లయిక్కుమెన్ఱుమ్, "బ్రహ్మాదిషు ప్రలీనేషు నష్టేలోకే చరాచరే। ఆభూతసంప్లవే ప్రాప్తే ప్రలీనే ప్రకృతౌ మహాన్। ఏకస్తిష్ఠతి విశ్వాత్మా సతు నారాయణః ప్రభుః" ఎన్ఱు - బ్రహ్మాదికళుమ్ ప్రలీనరాయ్ చరాచరాత్మకమాన లోకముమ్ నష్టమాయ్ ఎల్లామొక్క భూతఙ్గళుమళిన్దు మహానుమ్ ప్రకృతియిలే లయిత్తుళ్ళవిడత్తిల్ విశ్వాత్మావాన నారాయణనొరువనుమే నిల్లానిఱ్కుమెన్ఱుమ్ స్మృతియుమ్ నామ రూప విభాగమిల్లాత సూక్ష్మ చిదచిద్విశిష్టతైయే చొల్లుకైయాలే ఉపాదానత్వమ్ శొల్లప్పట్టతాయిర్ౡు. ౯౯.

(౧) ఛాం-ఉ-౬-౨-౧. (౨) మహోపని-౧-౧.
(౩) వి-పు-౬-౪-౩౯. (౪) విష్ణుధర్మే.

. (౧) "తదైక్షత" (౨) "సోzకామయత" (౨) "ఇదం సర్వమసృజత" (౩) "అథ పురుషో హ వై నారాయణోzకామయత" (౪) "ప్రాదురాసీత్తమోనుదః" (౫) † "ప్రకృతిం పురుషంచైవ ప్రవిశ్యాzzత్మేచ్ఛయా హరిః। క్షోభయామాస సంప్రాప్తే సర్గకాలే వ్యయాzవ్యయౌ" ఇతి స్వశరీరభూత ప్రకృతి పురుషావన్తరాత్మతయా శ్య నియన్తృత్వాన్నిమిత్తత్వ ముచ్యతే. ౧౦౦.

(౬) "ఏకమేవాzద్వితీయమ్" (౭) "బహుస్యాం ప్రజా

"తదైక్షత" ఎన్ను - అవనిచ్చిత్తానెన్నుమ్, "ఇదంసర్వమసృజత" ఎన్ను-ఇత్తై యెల్లామ్ సృష్టిత్తానెన్నుమ్, "అథ పురుషో హ వై నారాయణోzకామయత" ఎన్ను - పురుషనాన నారాయణన్ కామిత్తానెన్నుమ్ శ్రుతియుమ్, "ప్రాదురాసీత్తమోనుదః" ఎన్ను తమస్సై ప్రేరిత్తుక్కొణ్డు తోన్ఱినానెన్నుమ్, † "ప్రకృతిం పురుషంచైన ప్రవిశ్యాzzత్మేచ్ఛయా హరిః। క్షోభయామాస సంప్రాప్తే సర్గకాలే వ్యయాzవ్యయౌ" ఎన్ను - వికారియాయుమ్ అవికారియాయుముళ్ళ ప్రకృతియైయుమ్ పురుషనైయుమ్ తన్నుడైయ ఇచ్చైయాలే వ్యాపిత్తు నియమిత్తు సృష్టికాలమ్ వన్దవాఱే సర్వేశ్వరన్ సృష్ట్యున్ముఖమామ్పడి క్షుభితమాక్కినానెన్నుమ్ స్మృతియుమ్, తనక్కు శరీరమాన చిదచిత్తుక్కళై అన్తరాత్మావాయ్ వ్యాపిత్తు నియమిత్తు సృష్ట్యున్ముఖమాక్కినా నెన్గైయాలే నిమిత్తత్వముమ్ శొల్లిఱ్ఱాయిఱ్ఱు. ౧౦౦.

"ఏకమేవాzద్వితీయమ్" ఎన్ను- ఏకమాయ్క్కొణ్డు ఉపాదానమాన వతుతానే అద్వితీయమాయ్-నిమిత్తాన్తరత్తై యుడైత్తల్లవాయిఱ్ఱెన్నుమ్, "బహుస్యాం ప్రజాయేయ" ఎన్ను-బహువావేన్ పిఱప్పేన్

---

(౧) ఛా-ఉ-౬-౨-౩. (౨) తై-ఆన-౬. (౩) నారాయణో.
(౪) మను-౧-౬, (౫) వి-పు-౧-౨-౨౯. (౬) ఛా-ఉ-౬-౨-౧.
(౭) ఛా-ఉ-౬-౨-౩. † (పా) "ప్రధానపురుషౌచాzపి" ఇతిముద్రితకోశే.

మేయ" (౧) "తదాత్మానం స్వయమకురుత" (౨) "స్రష్టా సృజతిచాఽఽత్మానమ్" ఇత్యాదికమ్, (౩) "సఏవ క్షోభకో బ్రహ్మన్ క్షోభ్యశ్చ పురుషోత్తమః" ఇతిచ నిమిత్తోపాదానయోరైక్యమ్. ౧౦౧.

(౪) "సర్వంఖల్విదం బ్రహ్మ" (౫) "పురుష ఏవేదం సర్వమ్" (౬) "విశ్వమేవేదం పురుషః" (౭) "బ్రహ్మా చ నారాయణః। శివశ్చ నారాయణః" ఇత్యాది "సర్వంచ నారాయణః" ఇత్యుక్తమ్, (౮) "చక్షుశ్చ ద్రష్టవ్యంచ నారాయణః" ఇత్యాదికమ్, (౯) "జగ

ఎన్ఱు సఙ్కల్పిత్తు త్తానే బహువాయ్ ప్పిఱక్కక్కడవేనెన్ఱుమ్, "తదాత్మానం స్వయమకురుత" ఎన్ఱు - తన్నై త్తానే పణ్ణిక్కొణ్డానెన్ఱుమ్, శ్రుతియుమ్, "స్రష్టా సృజతిచాఽఽత్మానమ్" ఎన్ఱు - సృష్టియిల్ తన్నై త్తానే సృష్టియానిన్ఱానెన్ఱు ఇతు ముతలాన వచనముమ్, "స ఏవ క్షోభకో బ్రహ్మన్ క్షోభ్యశ్చ పురుషోత్తమః" ఎన్ఱు - క్షోభిక్కిఱానుమవనే, క్షోభిక్కప్పడుకిఱానుమవనే ఎన్ఱు శొల్లుకిఱ స్మృతియుమ్ నిమిత్తోపాదానఙ్గళుక్కైయ ఐక్యత్తై చ్చొల్లుకిఱతు. ౧౦౧.

"సర్వం ఖల్విదం బ్రహ్మ" ఎన్ఱు - ఇతెల్లామ్ బ్రహ్మమెన్ఱుమ్, "పురుషఏవేదం సర్వమ్" ఎన్ఱు - ఇతెల్లామ్ పురుషనే ఎన్ఱుమ్, "విశ్వమేవేదం పురుషః" ఎన్ఱు - ఇన్తవిశ్వమ్ పురుషనెన్ఱుమ్, "బ్రహ్మాచ నారాయణః। శివశ్చ నారాయణః" ఎన్ఱు - బ్రహ్మావుమ్ నారాయణన్, శివనుమ్ నారాయణన్ ఎన్ఱు తుడఙ్గి, "సర్వంచ నారాయణః" ఎన్ఱు - ఎల్లామ్ నారాయణనెన్ఱు ముడివాకవుమ్, "చక్షుశ్చ ద్రష్టవ్యంచ నారాయణః" ఎన్ఱు - కాణ్గిఱకణ్ణుమ్ కాణప్పడుకిఱతుమ్ నారాయణనెన్ఱు ముతలాకచ్చొల్లప్పట్ట శ్రుతియుమ్, "జగచ్చసః" ఎన్ఱు - జగత్తు మవనెన్ఱుమ్, "సకలమహామిదం చ వాసుదేవః"

---

(౧) తై-ఆన-౭. (౨) వి-పు-౧-౨-౬౭. (౩) వి-పు-౧-౨-౩౧.
(౪) ఛా-ఉ-౩-౧౪-౧. (౫) పు-సూ. (౬) నారాయణాను.
(౭) నారాయణో. (౮) సుబాలోప-౬. (౯) వి-పు-౧-౧-౩౧.

చ్ఛసః" (౧) "సకలమహమిదంచ వాసుదేవః" (౨) "ఇన్ద్రియాణి మనో బుద్ధిస్సత్వం తేజో బలం ధృతిః। వాసుదేవాత్మకాన్యాహుః క్షేత్రం క్షేత్రజ్ఞఏవచ" (౩) "పృథివ్యాప స్తథా తేజో వాయురాకాశఏవచ। సర్వేన్ద్రియాన్తఃకరణం పురుషాఖ్యం హి యజ్జగత్। సఏవ సర్వభూతాత్మా విశ్వరూపో యతోఽవ్యయః। సర్గాదికం తతోఽస్యైవ భూతస్థముపకారకమ్" (౪) "వ్యక్తం విష్ణుస్తథాఽవ్యక్తం పురుషః కాలఏవచ। క్రీడతో బాలకస్యేవ చేష్టాం తస్య నిశామయ"

ఎన్ఱు - ఇతెల్లాముమ్ నానుమ్ వాసుదేవనెన్ఱుమ్, "ఇన్ద్రియాణి మనో బుద్ధి స్సత్వం తేజో బలం ధృతిః। వాసుదేవాత్మకాన్యాహుః క్షేత్రం క్షేత్రజ్ఞఏవచ" ఎన్ఱు-ఇన్ద్రియఙ్గళుమ్ మనస్సుమ్ బుద్ధియుమ్ సత్త్వముమ్ తేజస్సుమ్ బలముమ్ ధైర్యముమ్ క్షేత్రముమ్ క్షేత్రజ్ఞనుమ్ ఇవై ఎల్లావఱ్ఱైయుమ్ వాసుదేవాత్మకమాక చ్చొల్లానిన్ఱార్కళ్ ఎన్ఱుమ్, "పృథివ్యాప స్తథా తేజో వాయురాకాశఏవచ। సర్వేన్ద్రియాన్తఃకరణం పురుషాఖ్యంహి యజ్జగత్॥ సఏవ సర్వభూతాత్మా విశ్వరూపో యతోఽవ్యయః। సర్గాదికం తతోఽస్యైవ భూతస్థముపకారకమ్" ఎన్ఱు - పృథివియుమ్ అప్పుక్కళుమ్ తేజస్సుమ్ వాయువుమ్ ఆకాశముమ్ ఎల్లా ఇన్ద్రియఙ్గళుమ్ అన్తఃకరణఙ్గళుమ్ పురుషనెన్ఱు పేరాన వస్తువుమ్, విశ్వత్తై త్తనక్కు-రూపమాక ఉడైయనాకైయాలే సర్వభూతఙ్గళుక్కుమ్ ఆత్మావాన అన్ద సర్వేశ్వరన్తానే; సర్గాది వ్యాపారమానతు భూతస్థమాయ్కొణ్డు ఇవనుక్కు లీలాముఖత్తాలే ఉపకారకమాయిరుక్కుమెన్ఱుమ్, "వ్యక్తం విష్ణు స్తథాఽవ్యక్తం పురుషఃకాలఏవచ। క్రీడతో బాలకస్యేవ చేష్టాం తస్య నిశామయ" ఎన్ఱు - వ్యక్తమాన జగత్తుమ్ అవ్యక్తమాన ప్రకృతియుమ్ పురుషనుమ్ కాలముమ్ విష్ణువాయిరుక్కుమ్, అవ్వోరూపఙ్గళై యుడైయ అవనుడైయ సృష్ట్యాది

---

(౧) (౨) భార-అను- (౩) వి-పు-౧-౨-౬౫. (౪) వి-పు-౧-౨-౧౫.

౧౧౭-పుటే,౪-పఙ్క్తౌ-కార్యభూత ఇత్యత్ర కార్యకారణభూత ఇతి వర్తితవ్యమ్.

(౧) "జ్యోతీంషి విష్ణు ర్భువనాని విష్ణు ర్వనాని విష్ణు ర్గిరయో దిశ శ్చ। నద్య స్సముద్రాశ్చ సఏవ సర్వం యదస్తి యన్నాస్తిచ విప్ర వర్య" ఇతి కార్యకారణరూప సర్వావస్థానస్థిత సమస్త వస్త్వా త్మకత్వముక్తమ్. ఉపాదానాదిభావేపి అవికారి స్వరూపత్వం నరశ బ్దేన సూచిత మిత్యుక్తమ్॥ ౧౦-౨.

అపిచ, (౨) "యచ్చ కిఞ్చిజ్జగత్యస్మిన్ దృశ్యతే శ్రూయతే పివా। అన్తర్బహిశ్చ తత్సర్వం వ్యాప్య నారాయణస్స్థితః" ఇతి ప్రత్య క్షాది సకల ప్రమాణ ప్రతిపన్నం చిదచిదాత్మకం సమస్తవస్తుజాతం అన్తర్బహిశ్చ వ్యాప్య ఆత్మతయా అవస్థితో నారాయణ ఇతి స్వవ్య

చేష్టికళై విశ్లైయాడుకిఱ బాలనుక్కై యచేష్టైయోపాతి తత్కాల సారస్యత్తుక్కు ఉప్పాక నిన్దైవెన్నుమ్, "జ్యోతీంషి విష్ణు ర్భువనాని విష్ణు ర్వనానివిష్ణు ర్గిరయో దిశశ్చ। నద్య స్సముద్రాశ్చ సఏవ సర్వం యదస్తి యన్నాస్తిచ విప్రవర్య" ఎన్ఱు - జ్యోతిస్సుక్కళుమ్ విష్ణు, భువనఙ్గ ళుమ్ విష్ణు, వనఙ్గళుమ్ విష్ణు, గిరికళుమ్ దిక్కుక్కళుమ్ నదికళుమ్ సము ద్రఙ్గళుమ్, అస్తిశబ్దవాచ్యమాన చిత్తుమ్ నాస్తిశబ్దవాచ్యమాన అచి త్తుమ్ ఎల్లామవనే ఎన్ఱు శొల్లుకిఱ స్మృతియుమ్, కార్య కారణరూప మాయ్క్కొణ్డు సర్వావస్థైయిలుమ్ నిన్ఱ సమస్తవస్తువుమవనే ఎన్నుమి

డమ్ శొల్లిఱ్ఱు. ఉపాదానాది భావముణ్డానాలుమ్ అవికారి స్వరూ పనా యిరుక్కుమెన్నుమిడమ్ నరశబ్దత్తాలే సూచితమెన్ఱు మున్బే శొల్ల ప్పట్టతు. ౧౦-౨.

ఇన్నముమ్, "యచ్చకిఞ్చిజ్జగత్యస్మిన్ దృశ్యతే శ్రూయతేఽపి వా। అన్తర్బహిశ్చ తత్సర్వం వ్యాప్య నారాయణస్స్థితః" ఎన్ఱు-ఇన్ద జగత్తిల్ ప్రత్యక్షాదికళాలే కాణప్పట్టుమ్ శ్రుతియాలే కేట్కప్పట్టు మిరుక్కిఱతు యాతొరువస్తు, అన్ద సకలప్రమాణప్రతిపన్నమాన వస్తు క్కళ్ ఎల్లావఱ్ఱైయుమ్ ఉళ్ళోడు, పుఱమ్బోడు వాశియఱ వ్యాపిత్తు అన్తరాత్మావాయ్క్కొణ్డు నిఱ్కిఱవన్ నారాయణనెన్ఱు స్వవ్యతిరిక్త

(౧) వి-పు-౨-౧౨-౩౮. (౨) తై-నా-౧౧-

తిరిక్త సమస్త వస్తుశరీరకత్వం నారాయణశబ్దార్థతయా శ్రూయతే.

అత్రచైషావ్యుత్పత్తిర్ద్రష్టవ్యా;-నరశబ్దస్యక్షయిష్ణుత్వనిషేధముఖేన అక్షయవస్తువాచిత్వాత్, నార ఇతి నిత్యవస్తుసమూహః ప్రతిపాద్యత ఇతి ప్రథమయోజనాయాముక్తమ్; నిత్యత్వంచ ద్వివిధమ్- స్వరూపేణ ప్రవాహరూపేణచేతి; స్వరూపేణ నిత్యత్వమ్ - ఉత్పత్తి వినాశాభావయోగేనాఽస్తిత్వస్య సర్వకాలవర్తిత్వమ్. యథోక్తమ్ (౧) "య ద్వృద్ధ్యపక్షయ వినాశ ముఖైర్వికారైః శ్చైరసంస్కృతమనస్తమితాఽస్తిశబ్దమ్" ఇతి. ఏతేన (౨) "తదక్షరే పరమే వ్యోమన్". (3) "తద్విష్ణోః పరమం పదం సదా పశ్యన్తి సూరయః" ఇతి అక్షసమస్తవస్తు శరీరకత్వమ్ నారాయణశబ్దార్థమాక చ్చొల్లప్పడానిన్ఱతు.

ఇప్పోతు ఇన్ద నారాయణపదత్తుక్కు వ్యుత్పత్తి, నరశబ్దమ్ క్షయిష్ణుత్వత్తై నిషేధిత్తుక్కొణ్డు అక్షయవస్తువై చ్చొల్లుకైయాలే "నార" ఎన్ఱు నిత్యవస్తుసమూహమ్ శొల్లప్పడుకిఱతెన్ఱు మున్బే తత్పురుషసమాస నిర్వాహత్తిలే శొల్లప్పట్టతు. ఇన్దనిత్యత్వమ్ ఇరణ్డుపడియాయిరుక్కుమ్,-స్వరూపేణ నిత్యత్వమెన్ఱుమ్ ప్రవాహరూపేణ నిత్యత్వమెన్ఱుమ్; ఇతిల్ స్వరూపేణ నిత్యత్వమావతు - ఉత్పత్తి వినాశఙ్గళొరుకాలుమిన్ఱియిలే ఎప్పోతుమ్ స్వరూపముణ్డాయిరుక్కై. అతావతు-"యద్వృద్ధ్యపక్షయవినాశముఖైర్వికారైః శ్చైరసంస్కృతమనస్తమితాఽస్తిశబ్దమ్" ఎన్ఱు - యాతొరువస్తు వృద్ధి అపక్షయమ్, వినాశమ్ తుడక్కమాన భావవికారఙ్గళొన్ఱుమిన్ఱియే ఎప్పోతుమ్ అస్తి శబ్దవాచ్యమాయిరుక్కుమెన్ఱు ఆస్థానరుళిచ్చెయ్తపడియే స్వరూపత్తుక్కు ఒరువికారమిల్లాతపడి సర్వకాలవర్తియాయిరుక్కై. ఇత్తాలే "తదక్షరే పరమే వ్యోమన్" ఎన్ఱు-అన్ద అక్షరమాన పరమవ్యోమత్తిలే ఎన్ఱుమ్, "తద్విష్ణోః పరమం పదం సదా పశ్యన్తి సూరయః" ఎన్ఱు-అన్ద విష్ణువినుడైయ పరమమాన పదత్తై సూరికళెప్పోతుమ్

---

(౧) వై-స్త-ర౨.   (౨) తై-నా-౧-౨.   (3) ఋగ్వేదే-౧.

రత్వేన సదా దృశ్యత్వేన స్వరూపతో నిత్యతయా శ్రూయమాణా. భోగ విభూతిః, (౧) "గౌరనాద్యన్తవతీ సా జనిత్రీ భూతభావనీ" (౨) "అజామేకామ్ - అజో హ్యేకః" (౩) "ప్రకృతిం పురుషం చైవ విద్ధ్యనాదీ ఉభావపి" (౪) "అనాదిర్భగవాన్ కాలో నాఽన్తోఽస్య ద్విజ విద్యతే" ఇతి స్వరూపతో నిత్యతయాఽవగతాః ప్రకృతిపురుష కాలాశ్చ లక్ష్యన్తే. ౧౦౪.

ప్రవాహరూపేణ నిత్యత్వమ్ - ఉత్పత్తి వినాశాదియుక్తస్యాఽపి వస్తునః పూర్వపూర్వకల్పసిద్ధ నామరూపాదేః కల్పాన్తరే ప్యన

కాణానిన్ఱార్కళెన్ఱుమ్ అక్షరత్వ సదాదృశ్యత్వఙ్గళాలే అవికారియాయ్ స్వరూపేణ నిత్యమెన్ఱు ఓతప్పడుకిఱ భోగవిభూతియుమ్, "గౌరనాద్యన్తవతీ సా జనిత్రీ భూతభావనీ" ఎన్ఱు - గోశబ్దవాచ్యైయాన ప్రకృతి ఆదియైయుమ్ అన్తత్తైయుముడైత్తన్ఱియే కార్యఙ్గళుక్కు ఉత్పాదకైయాయ్క్కొణ్డు పృథివ్యాదిభూతఙ్గళై యుణ్డాక్కానిఱ్కు మెన్ఱుమ్, "అజామేకామ్.— అజో హ్యేకః" ఎన్ఱు - ప్రకృతియుమ్ అజైయాయ్ జననమిన్ఱిక్కే పురుషనుమ్ అజనాయిరుక్కుమెన్ఱుమ్, "ప్రకృతిం పురుషంచైవ విద్ధ్యనాదీ ఉభావపి" ఎన్ఱు - ప్రకృతియైయుమ్ పురుషనైయుమ్ అనాదియాకవఱియెన్ఱుమ్, "అనాదిర్భగవాన్ కాలః నాఽన్తోఽస్య ద్విజ విద్యతే" ఎన్ఱు భగవత్స్వరూపమాన కాలమానతు అనాదియాయిరుక్కుమ్, ఇతుక్కు అన్తమిల్లై ఎన్ఱుమ్ ప్రమాణఙ్గళాలే స్వరూపేణ నిత్యమాకచ్చొల్లప్పట్ట లీలావిభూతిక్కు ఉపకరణమాన ప్రకృతిపురుషకాలఙ్గళుమ్ కాట్టప్పడుకిన్ఱన. ౧౦౪.

ప్రవాహరూపేణ నిత్యత్వమావతు - ఉత్పత్తివినాశాదికళుణ్డాయిరున్దతేయాకిలుమ్, అన్ద వస్తువుక్కు పూర్వపూర్వ కల్పసిద్ధమాన నామరూపాదికళుక్కు క్కల్పాన్తరత్తిలుమ్ మాఱాట్ట ముణ్డాకాతపడి ఏకరూపమాయిరుక్కై. ఇప్పడియే "యథర్తుష్వృతులిఙ్గాని నానా

---

(౧) మన్త్రోపనిషత్ - (౨) తై-నా-౧౦-౫-శ్వేతా-౪-౫.
(౩) గీ-౧౩-౨౦. (౪) వి-పు-౧-౨-౨౬.

న్యథాభావరూపమైకరూప్యమ్. తథాచోక్తమ్ (౧) ""యథర్తుష్వృతులిఙ్గాని నానారూపాణి పర్యయే। దృశ్యన్తే తాని తాన్యేవ తథాభావా యుగాదిషు'' (౨) ""తదేతదక్షయం(రం)నిత్యం జగన్మునివరాఖిలమ్। ఆవిర్భావ తిరోభావ జన్మ నాశ వికల్పవత్ ''; "" శ్రుతిశ్చ '' (౩) ""సూర్యాచన్ద్రమసౌ ధాతా యథాపూర్వమకల్పయత్। దివంచ పృథివీంచాఽన్తరిక్షమథో సువః '' ఇతి.

ఏతేన మహదాది సమష్టివ్యష్టిరూపం సర్వం కార్యభూతం జగదుచ్యతే. అస్యచ నిత్యత్వేన నాశశబ్దాన్తర్భావః - ""గిజ్-క్షయే'' ఇతి క్షయిష్ణుత్వస్య ప్రసఙ్గప్రతిషేధాత్. ౧౦౫.

రూపాణి పర్యయే। దృశ్యన్తే తాని తాన్యేవ తథాభావా యుగాదిషు'' ఎన్ఱు - ఋతుక్కళిల్ ఋతులిఙ్గఙ్గళాన పుష్ప ఫలాదికళ్ నానావాయ్ వేఱుపట్టిరుక్కచ్చెయ్ తేయుమ్ పర్యాయన్దోఱుమ్ అవైయవైయేతానే కాణప్పడుకిఱాప్పోలే, యుగాదికళిలుమ్ పదార్థఙ్గళ్ మాఱాదాలపడి మున్బుపోలేస్పృష్టఙ్గళామెన్ఱుమ్, ""తదేత దక్షయం నిత్యం జగన్మునివరాఽఖిలమ్। ఆవిర్భావ తిరోభావ జన్మ నాశ వికల్పవత్ '' ఎన్ఱు - అకైయాలే ఇన్ద జగత్తు ఇప్ప్రకారత్తుక్కొరుకుఱైవిన్ఱియిలే ఎల్లామ్ నిత్యమాయిరుక్కుమ్, ఇప్ప్రకారత్తిల్ తోన్ఱువతు మత్తైవతాకిఱ ఉత్పత్తి వినాశభేదత్తై యుడైత్తాయిరుక్కుమెన్ఱుమ్, పురాణత్తిలే శొల్లప్పట్టతు; శ్రుతియుమ్, ""సూర్యాచన్ద్రమసౌ ధాతా యథాపూర్వమకల్పయత్। దివంచ పృథివీంచాఽన్తరిక్షమథోసువః'' ఎన్ఱు-స్రష్టావాన సర్వేశ్వరన్ సూర్యచన్ద్రమాక్కళై మున్బోలే సృష్టిత్తాన్, ఆకాశత్తైయుమ్ పృథివియైయుమ్ అన్తరిక్షత్తైయుమ్ స్వర్గత్తైయుమ్ మున్బుపోలే సృష్టిత్తానెన్ఱుమ్ శొల్లిన్ఱు.

ఇత్తాలే - ప్రవాహరూపేణ నిత్యమాన మహదాదియాయుళ్ళ సమష్టి వ్యష్టిరూపమాన కార్యమాయుళ్ళ సమస్త జగత్తుమ్ శొల్ల

(౧) వి-పు-౧-౫-౬౫. (౨) వి-పు-౧-౨౨-౬౦. (౩) తై-నా-౧-౩౮.

సారాఇతి సమూహబహుత్వంచ వివక్షితమ్. తథోక్తం భగవచ్ఛాస్త్రే (౧) "జ్ఞానాదయో గుణా రూపం లక్ష్మీర్నిత్యానపాయినీ। భూమి నీళాదయో దేవ్య శ్శేషాద్యా నిత్యసూరయః। తద్ధామ పరమం కాలః పురుషః ప్రకృతి స్తథా। మహదాదిధరాన్తాని సప్తచాఽఽవరణాన్యపి। బ్రహ్మాణ్డం తద న్తస్థా లోకాశ్చ సచరాచరాః॥ ఏవమణ్డాన్యనన్తాని తత్సర్వం నార ఉచ్యతే" ఇతి. ౧౦౬.

అత్రాఽపి షష్ఠీతత్పురుష బహువ్రీహి భేద సిద్ధ వ్యుత్పత్తిద్వ ప్పట్టతు. ఇతుక్కు నిత్యత్వత్తాలే నారశబ్దత్తిలే అన్తర్భవిక్కైయానతు క్షయిష్ణుత్వత్తినుడైయ ప్రసజ్యప్రతిషేధత్తాలే కుఱ్ఱైయిల్లై. ౧౦౭.

"నారాః" ఎన్ఱు ఇన్దసమూహఙ్గళ్ తాన్ పలవాయిరుక్కుమెన్గపడి. అతావతు–"జ్ఞానాదయో గుణా రూపం లక్ష్మీ ర్నిత్యానపాయినీ। భూమి నీళా దయో దేవ్య శ్శేషాద్యా నిత్యసూరయః। తద్ధామ పరమం కాలః పురుషః ప్రకృతి స్తథా। మహదాది ధరాన్తాని సప్తచాఽఽవరణాన్యపి। బ్రహ్మాణ్డం తద న్తస్సా లోకాశ్చ సచరాచరాః। ఏవమణ్డాన్యనన్తాని తత్సర్వం నార ఉచ్యతే", ఎన్ఱు - జ్ఞాన శక్త్యాది గుణఙ్గళుమ్, పర వ్యూహాది విగ్రహఙ్గళుమ్, నిత్యానపాయినియాన లక్ష్మియుమ్; భూమి నీళాదికళాన దేవికళుమ్, శేషాదికళాన నిత్యసూరికళుమ్, పరమమాన అన్ద దేశవిశేషముమ్, నిమేషాదిమయమాన కాలతత్వముమ్, పురుష సమష్టియుమ్, గుణత్రయాత్మకమాన ప్రకృతియుమ్, మహదాది యాయ్ పృథివీముడివాన కార్యవర్గముమ్, వారి వహ్న్యనిలాఽకాశ భూతాది మహత్ ప్రకృతిరూపమాన సప్తావరణఙ్గళుమ్, బ్రహ్మావుక్కు ఉత్పత్తిస్థానమాన అణ్డముమ్, అవ్వణ్డత్తుక్కుళ్ళే ఉణ్డాయ్ చరాఽచరాత్మకమాన భూతఙ్గళోడే కూడిన లోకఙ్గళుమ్ ఇప్పడి అసఙ్ఖ్యాతమాన అణ్డాన్తరఙ్గళుమ్, ఇతెల్లామ్ నారమాక చ్చొల్లప్పట్టతెన్ఱపడి. ౧౦౮.

ఇవ్విడత్తిలుమ్, షష్ఠీతత్పురుష బహువ్రీహియాకిఅ సమాస

(౧) అహిర్బుధ్న్య సం.

యేన, సమస్తవస్త్వాధారత్వం తదన్తరాత్మకత్వంచోచ్యతే! స్వతో నిత్యానామపి వస్తూనాం భగవదాయత్త స్వరూపత్వమస్త్యేవేతి భాష్యోక్తమ్-(౧)“నిత్యతయా శాస్త్రావగతస్య వస్తునః పరమపురుషస్య నిత్యేష్టత్వాదేవతథాత్వమస్తీతిశాస్త్రాదవగమ్యతే”ఇతి. తదుక్తమాచార్యైశ్చ- (౨) “ఇచ్ఛాతఏవ తవ విశ్వపదార్థసత్తా నిత్యం ప్రియాస్తవ తు కే చన తే హి నిత్యాః। నిత్యం త్వదేకపరతన్త్ర నిజ స్వరూపాః భావత్కమఙ్గళగుణా హి నిదర్శనం నః” ఇతి. ౧౦౭.

నారాణామయనమితి షష్ఠీతత్పురుషేణ సర్వావాసత్వప్రతిపాదనద్వయవ్యుత్పత్తియాలే సమస్తవస్త్వాధారత్వముమ్తదన్తరాత్మత్వముమ్ శొల్లప్పడుకిఱతు. స్వరూపేణ నిత్యఙ్గళాన వస్తుక్కళుక్కుమ్ స్వరూపమ్ భగవదాయత్తమాయిరుక్కుమెన్ఱు భాష్యత్తిలేశొల్లప్పట్టతు,-“నిత్యతయా శాస్త్రావగతస్య వస్తునః పరమపురుషస్య నిత్యేష్టత్వాదేవ తథాత్వమస్తీతి శాస్త్రాదవగమ్యతే ,, ఎన్ఱు - నిత్యమెన్ఱు శాస్త్రత్తాలే యఱియప్పట్ట వస్తువినుడైయ నిత్యత్వమ్ పరమపురుషనుక్కు నిత్యేచ్ఛా విషయమాకైయాలేయుణ్డాయిఱ్ఱెన్ఱు అవనుడైయ సర్వసత్తాహేతుత్వత్తై క్కాట్టుకిఱ శాస్త్రత్తాలే అఱియప్పడానిన్ఱు తెన్ఱపడి. ఇప్పడి, “ఇచ్ఛాత ఏవ తవ విశ్వపదార్థసత్తా నిత్యం ప్రియాస్తవ తు కేచన తేహి నిత్యాః। నిత్యం త్వదేకపరతన్త్ర నిజస్వరూపాః భావత్కమఙ్గళగుణా హి నిదర్శనం నః ” ఎన్ఱు - సర్వపదార్థత్తినుడైయ సత్తైయుమున్నుడైయ ఇచ్ఛైయాలే యాయిరుక్కుమ్, ఉనక్కు నిత్యప్రీతివిషయమాయిరుక్కుమ్ శిల, అవై నిత్యఙ్గళాయ్ ఎన్ఱుమొక్క ఉనక్కొరువనుక్కుమే పరతన్త్రమాన స్వరూపత్తై యుడైయవైయాయిరుక్కుమ్, ఇవ్వర్థత్తిల్ ఎఙ్గళుక్కుదృష్టాన్తమ్ ఉన్నుడైయ కల్యాణగుణఙ్గళ్ ఎన్ఱు ఆచార్యరాన ఆఴ్వానుమరుళిచ్చెయ్తార్. ౧౦౭.

నారాణామయనమ్ ఎన్ఱు షష్ఠీతత్పురుషసమాసత్తాలే సర్వావా

(౧)

(౨) వై- స్త-3౯.

నాత్, (౧) “ఉభే అస్మిన్ ద్యావాపృథివీ అన్తరేవ సమాహితే। ఉభావగ్నిశ్చ వాయుశ్చ సూర్యాచన్ద్రమసావుభౌ। విద్యున్నక్షత్రాణి యచ్చాఽస్యేహాఽస్తి యచ్చ నాఽస్తి సర్వం తదస్మిన్ సమాహితమ్” (౨) “తస్మిన్లోకాః శ్రితాః సర్వే తదు నాఽత్యేతి కశ్చన” (౩) “యస్యాఽయుతాఽయుతాంశాంశే విశ్వశక్తిరియంస్థితా” “(౪) కస్యాఽయుతాఽయుత శక్త్యైకకలాంశకాంశే విశ్వం విచిత్రచిదచిత్ప్రవిభాగవృత్తమ్” ఇత్యాదిభిః ప్రతిపాదితమ్, భగవతోఽపరిచ్ఛిన్నస్వరూపస్య

సత్త్వత్తై చ్చొల్లుకైయాలే, “ఉభే అస్మిన్ ద్యావాపృథివీ అన్తరేవ సమాహితే। ఉభావగ్నిశ్చ వాయుశ్చ సూర్యాచన్ద్రమసావుభౌ। విద్యున్నక్షత్రాణి యచ్చాఽస్యేహాఽస్తి యచ్చ నాఽస్తి సర్వం తదస్మిన్ సమాహితమ్” ఎన్ఱు-ఇన్ద దహరాకాశ శబ్దవాచ్యనాన పరమాత్మావిన్బక్కలిలే ద్యావాపృథివికళిరణ్డుమిరుక్కుమ్, అగ్నియుమ్ వాయువుమిరణ్డుమ్ సూర్యచన్ద్రమాక్కళిరణ్డుమ్ విద్యుత్తుమ్ నక్షత్రఙ్గళుమ్, ఇజ్జగత్తిల్ అస్తిశబ్దవాచ్యమాన చేతనవస్తువుమ్ నాస్తిశబ్దవాచ్యమాన అచేతనవస్తువుమ్ అతెల్లామివన్బక్కలిలే యిరుక్కుమెన్ఱుమ్; “తస్మిన్లోకాశ్శ్రితాస్సర్వేతదునాత్యేతికశ్చన” ఎన్ఱు - అవన్బక్కలిలే ఎల్లాలోకఙ్గళుమ్ ఆశ్రయిత్తిరుక్కుమ్, అన్ద పరవస్తువై యొழ్రియ పుఱమ్బుపోవతొన్ఱిల్లై ఎన్ఱుమ్ శ్రుతియిలుమ్, “యస్యాఽయుతాఽయుతాంశాంశే విశ్వశక్తిరియం స్థితా” ఎన్ఱు-యావనొరువనుడైయ స్వరూపత్తిల్ పతినాయిరత్తిలొరొన్ఱై ప్పతినాయిరమ్ కూఱిట్టు ఓరంశత్తిలేకదేశాంశత్తిలే సకలజగత్తుమ్ స్థితమాయిరుక్కుమెన్గిఱ పురాణత్తిలుమ్, “కస్యాఽయుతాఽయుతశక్త్యైకకలాంశకాంశే విశ్వం విచిత్రచిదచిత్ప్రవిభాగవృత్తమ్” ఎన్ఱు - ఎవనుడైయ అయుతాంశాంశత్తిల్ ఏకకలైయినుడైయ అంశత్తినుడైయ అంశత్తిలేవిచిత్రమాన చిదచిత్తుక్కళినుడైయ వేఱుపాట్టైయుమ్ ప్రవృత్తియైయుముడైత్తాన ఇన్ద

(౧) ఛా-ఉ-౮-౧-౩. (౨) కఠోప-౫-౮.

(౩) వి-పు-౧-౯-౫౩. (౪) స్తో-౪-౧౨.

స్వాం†(స్వక్క)ల్వాల్పాంశేన స్వతః ప్రవాహతో నిత్య విభూతి ద్వయా న్త ర్భూత స్వవ్యతిరిక్త సమ స్తవస్తు సమూహానామాధారత్వ మవగమ్యతే.

అనేన బహిర్వ్యాప్తి రుక్తా. (౧) "స భూమిం విశ్వతో వృత్వా అత్యతిష్ఠద్దశాఙ్గులమ్" (౨) "ఏతావానస్య మహిమా।అతో జ్యాయాంశ్చ పురుషః। పాదోఽస్య విశ్వా భూతాని। త్రిపాదస్యామృతం దివి। త్రిపాదూర్ధ్వ ఉదైత్పురుషః" (౩) "విశ్వతః పరమం †(నిత్యం విశ్వం నారాయణం హరిమ్)" ఇతి వ్యాప్యా ద్విభూతి ద్వ

జగ త్తెల్లామ్ ఇరుక్కుఅత్తెన్ఱు ఆచార్యవచనత్తాలుమ్ ప్రతిపాదిక్కప్పట్ట అపరిచ్ఛిన్నాకారనాన సర్వేశ్వరనుడైయ స్వరూపైకదేశ త్తిలే స్వతః ప్రవాహతో నిత్యమాయ్ ఉభయవిభూత్యన్తర్గతమాన సమ స్తవస్తు సమూహఙ్గళుమ్ ఇరుక్కుమెన్ఱు స్వవ్యతిరిక్త సమస్తాధారత్వమ్ శొల్లప్పట్టతు.

ఇత్తాలే ఈశ్వరనుడైయ బహిర్వ్యాప్తి శొల్లిఱ్ఱాయిఱ్ఱు. ఇప్పడి "స భూమిం విశ్వతో వృత్వా అత్యతిష్ఠ ద్దశాఙ్గులమ్" ఎన్ఱు - భూమ్యుపలక్షితమాన సర్వలోకత్తైయుమ్ వ్యాపిత్తు దశాఙ్గులశబ్దవాచ్యమాన అనన్తయోజనమ్ వ్యాపకనాన పురుషనతిక్రమి త్తిరుక్కుమెన్ఱుమ్, "ఏతావానస్య మహిమా అతో జ్యాయాంశ్చ పురుషః" ఎన్ఱు - ఇవ్వళవో ఇవనుడైయ పెరుమై? ఇతిలుమ్ పెరియవనన్ఱో పురుషనెన్ఱుమ్, "పాదోఽస్య విశ్వా భూతాని త్రిపాదస్యాఽమృతం దివి త్రిపాదూర్ధ్వ ఉదైత్పురుషః" ఎన్ఱు - ఇన్ద ఎల్లావిభూతికళుమ్ ఇవనుక్కు నాలత్తొన్ఱెన్నుమ్పడి అల్పమాయిరుక్కుమ్, పరమాకాశ త్తిలివనుడైయ నిత్యమాన విభూతి త్రిపాత్తెన్నుమ్పడి ముమ్మడఙ్గాయిరుక్కుమ్, ఇన్ద త్రిపాత్తిలుమ్ మేలే పోయిరుక్కుమ్ పురుషనెన్ఱుమ్, "విశ్వతః పరమం నిత్యమ్" ఎన్ఱు-విశ్వత్తుక్కు ప్పరమనాయిరుక్కుమెన్ఱుమ్ వ్యాప్యమాన విభూతిద్వయ త్తిత్కాట్టిల్ వ్యాపకనాన పరమపురుషనాయుళ్ళ నారా

(౧) పు-సూ-౧. (౨) పు-సూ-౩. (౩) తై-నా-౧౧-౨. † కణ్డలిక ద్వయమధికమ్.

యాత్ వ్యాపకస్య పరమపురుషస్య నారాయణస్య నిరతిశయ మహత్త్వ ముచ్యతే. ౧౦౮.

నారాః అయనం యస్యేతి బహువ్రీహి విగ్రహేణ నారాః భగవతో వాసస్థానమితి ప్రతిపాదనాత్, (౧) "యః పృథివ్యాం తిష్ఠన్ పృథివ్యా అన్తరో యం పృథివీ న వేద యస్య పృథివీ శరీరం యః పృథివీ మన్తరో యమయతి స త ఆత్మాఽన్తర్యామ్యమృతః" (౨) "య ఆత్మని తిష్ఠన్నాత్మనోఽన్తరో యమాత్మా న వేద యస్యాఽఽత్మా శరీరం య ఆత్మానమన్తరో యమయతి స త ఆత్మాఽన్త

యణనుడైయ నిరతిశయమహత్త్వమ్ శొల్లప్పట్టదు. ఇన్త విభూతిద్వయ విషయమాన పాదశబ్దముమ్ త్రిపాచ్ఛబ్దముమ్ అల్పత్వమహత్త్వజ్ఞళుక్కు ఉపలక్షణమాయి త్తన్నై యొళ్ళియ పరిచ్ఛేదపరమన్ఱు, లీలావిభూతి యిలణ్డజ్ఙళ్ తానే అసఙ్ఖ్యాతజ్ఙళాయిఱే ఇరుప్పతు. ౧౦౮.

నారాః అయనం యస్య ఎన్ఱు - నారజ్ఙళ్ యావనొరువనుక్కు అయనమాయిరుక్కుమెన్ఱిఙ్ఙనె బహువ్రీహి వ్యుత్పత్తియాలే, నారజ్ఙళ్ భగవానుక్కు వాసస్థానమెన్ఱు శొల్లుకైయాలే, "యః పృథివ్యాం తిష్ఠన్ పృథివ్యా అన్తరో యం పృథివీ న వేద యస్య పృథివీ శరీరం యః పృథివీమన్తరో యమయతి సత ఆత్మాఽన్తర్యామ్యమృతః" ఎన్ఱు-యావనొరువన్ పృథివిక్కు అన్తరనాయ్క్కొణ్డు పృథివియిలే నిఱ్కిఱాన్, యావనొరువనై పృథివి అఱియాతిరుక్కిఱతు, యావనొరువనుక్కు పృథివి శరీరమ్, యావనొరువన్ పృథివియుళ్ళే నిన్ఱు నియమిక్కిఱాన్, అవనునక్కు అన్తర్యామియాయ్ నిత్యనాన ఆత్మావెన్ఱుమ్, "య ఆత్మని తిష్ఠన్నాత్మనోఽన్తరో యమాత్మా న వేద యస్యాఽఽత్మా శరీరం య ఆత్మానమన్తరో యమయతి స త ఆత్మాఽన్తర్యామ్యమృతః" ఎన్ఱు - యావనొరువన్ ఆత్మావుక్కు అన్తరనాయ్క్కొణ్డు ఆత్మావిలే నిఱ్కిఱాన్, యావనొరువనై ఆత్మా అఱియాతిరుక్కిఱతు, యావనొరువనుక్కు

(౧) బృ-ఉ-౫-౭-౩, (౨) మాధ్యన్దినపాఠే-బృ-ఉ-౫-౭-౨౨.

ర్యామ్యమృతః" (౧) "యః పృథివీ మన్తరే సఞ్చరన్ యస్య పృథివీ శరీరం యం పృథివీ న వేద" ఇత్యారభ్య "ఏషసర్వభూతాన్తరాత్మా అపహతపాప్మా దివ్యో దేవ ఏకో నారాయణః" (౨) "అన్తః ప్రవిష్ట శ్శాస్తా జనానాం సర్వాత్మా" (౩) "అన్తః ప్రవిష్టం కర్తారమేతమ్" (౪) "యస్మిన్ ద్యౌః పృథివీ చాఽన్తరిక్షమోతం మనః ప్రాణైశ్చ సర్వైః తమేవైకం జానథాఽఽత్మాన మన్యా వాచ

ఆత్మా శరీరమాయిరుక్కుమ్, యావనొరువన్ ఆత్మావై ఉళ్ళేనిన్ఱు నియమిక్కిఱాన్, అవన్ ఉనక్కు అన్తర్యామియాయ్ నిత్యనాన ఆత్మావెన్ఱుమ్, "యః పృథివీ మన్తరే సఞ్చరన్ యస్య పృథివీ శరీరం యం పృథివీ న వేద" ఇత్యారభ్య "ఏష సర్వభూతాన్తరాత్మాఽపహతపాప్మా దివ్యో దేవ ఏకో నారాయణః" ఎన్ఱు - యావనొరువన్ పృథివిక్కుళ్ళే వర్తిక్కిఱాన్, యావనొరువనుక్కు పృథివి శరీరమ్, యావనొరువనై పృథివి అఱియాతిరుక్కిఱతెన్ఱు తుడఙ్గి సకలతత్త్వఙ్గళైయుమిప్పడిశొల్లి, ఇవన్ సర్వభూతఙ్గళుక్కుమన్తరాత్మావాయ్, తద్గతదోషమ్ తట్టాతపడి అపహతపాప్మానాయ్, పరమపదనిలయనాకైయాలే దివ్యనాయ్, లీలావిభూతియోగత్తాలే దేవనాయ్, ఇప్పడి సర్వాధికనాకైయాలే అద్వితీయనానవన్ నారాయణనెన్ఱుమ్, "అన్తః ప్రవిష్ట శ్శాస్తా జనానాం సర్వాత్మా" ఎన్ఱు - ఎల్లాజనఙ్గళినుడైయ ఉళ్ళే ప్రవేశిత్తు నిన్ఱు నియమిక్కిఱవన్ సర్వరుక్కుమ్ ఆత్మావెన్ఱుమ్, "అన్తః ప్రవిష్టం కర్తారమేతమ్" ఎన్ఱు - ఉళ్ళే ప్రవేశిత్తునిన్ఱు ప్రవర్తిప్పిక్కిఱవనెన్ఱుమ్, "యస్మిన్ ద్యౌః పృథివీ చాఽన్తరిక్షమోతం మనస్సహ ప్రాణైశ్చ సర్వైః తమేవైకం జానథాఽఽత్మానమన్యా వాచో విముఞ్చథ అమృతస్యైష సేతుః" ఎన్ఱు - యావనొరువన్పక్కలిలే ఆకాశముమ్ పృథివియుమ్ అన్తరిక్షలోకముమ్ ప్రాణఙ్గళోడేకూడిన మనస్సుమ్ ఓతమాయ్ కోక్కప్పట్టు కిడక్కుమ్, అన్త ఆత్మా ఒరువనైయే యుపాసియుఙ్

---

(౧) సుబాలో-౭. (౨) యజు-ఆర-౩-౨౧. (౩) శ్వేతా. (౪) ముణ్డో-౨-౨-౫.

విముఞ్చథ అమృతస్యైష సేతుః" (౧) "ప్రశాసితారం సర్వేషా మణీయాంస మణీయసామ్" (౨) "మయి సర్వ మిదం ప్రోతం సూత్రే మణిగణా ఇవ" (౩) "యాని మూర్తాన్యమూర్తాని యాన్యత్రాఽన్యత్ర వా క్వచిత్ । సన్తి వై వస్తుజాతాని తాని సర్వాణి తద్వపుః" ఇత్యాదిభిః ప్రతిపాదితం సర్వశరీరత్వనిబన్ధనం సర్వాన్తరాత్మత్వమవగమ్యతే. అనేనాఽన్తర్వ్యాప్తిరుక్తా. ౧౦౯.

ఏవం సమాసద్వయవ్యుత్పత్తి దర్శితం వ్యాప్తిద్వయమ్, (౪) "అణోరణీయా న్మహతో మహీయాన్" (౫) "యస్మాత్పరం

జ్గోళ్, అల్లాత వారైకళై విడుజ్గళ్, అమృతమాన నిత్యపురుషార్థత్తుక్కు సేతువాయ్ వ్యాపకనాయిరుప్పాన్ ఇవనెన్నుమ్ శొల్లుకిఱ శ్రుతికళిలుమ్, "ప్రశాసితారం సర్వేషా మణీయాంస మణీయసామ్" ఎన్ఱు - ఎల్లార్క్కుమ్ నియన్తావాయ్ అణుతరజ్గళాన ఆత్మాక్కళుక్కుమ్ అణుతరనాయిరుక్కుమెన్ఱుమ్, "మయి సర్వమిదం ప్రోతం సూత్రే మణిగణా ఇవ" ఎన్ఱు - ఎన్నిడత్తిలే ఇన్ద జగత్తెల్లామ్ సూత్రత్తిలే మణిగణజ్గళ్ పోలే కోక్కప్పట్టిరుక్కుమెన్ఱుమ్, "యాని మూర్తాన్య మూర్తాని యాన్యత్రాఽన్యత్రవా క్వచిత్ । సన్తి వై వస్తుజాతాని తాని సర్వాణి తద్వపుః" ఎన్ఱు - మూర్తజ్గళాయుమ్ అమూర్తజ్గళాయుమ్, ఇన్ద విభూతియిలవైయాయుమ్ మఱ్ఱుళ్ళవిభూతియి లవైయాయుముళ్ళాన వస్తుజాతజ్గళానవై ఎల్లామ్ అన్ద పరమాత్మావుక్కు శరీరమెన్ఱుమ్ శొల్లుకిఱ ఇతిహాస పురాణజ్గళిలుమ్ ప్రతిపాదిక్కప్పట్ట సర్వశరీరత్వమడియాన సర్వాన్తరాత్మత్వ మఱియప్పడానిన్ఱతు. ఇత్తాలే అన్తర్వ్యాప్తి శొల్లిఱ్ఱా యిఱ్ఱు. ౧౦౯.

ఇప్పడి సమాసద్వయవ్యుత్పత్తియాలే కాట్టప్పట్ట వ్యాప్తిద్వయముమ్, "అణోరణీయాన్ మహతో మహీయాన్" ఎన్ఱు-అణువిలుజ్గాట్టిలణుతరనాయిరుక్కుమ్, మహత్తిలుజ్గాట్టిల్ మహత్తరనాయిరు

---

(౧) మను-౧౨-౧౨౨. (౨) గీ-౭-౭. (౩) వి-పు-౬-౨౨-౮౬.
(౪) తై-నా-౧౦-౧. (౫) తై-నా-౧౨-౨౦.

నాఽపరమస్తి కించిత్ యస్మాన్నాణీయో న జ్యాయోఽస్తి కశ్చిత్, వృక్ష ఇవ స్తబ్ధో దివి తిష్ఠత్యేక స్తేనేదం పూర్ణం పురుషేణ సర్వమ్" (౧) "నారాయణ మశేషాణామణీయాంస మణీయసామ్। సమస్తానాం గరిష్ఠంచ భూరాదీనాం గరీయసామ్" ఇత్యాదిభిరుచ్యతే. అత్ర జ్యాయస్త్వం గరిష్ఠత్వంచ అణీయస్త్వ ప్రతిసమ్బన్ధి మహత్త్వపర్యాయోచ్యతే; "మహతో మహీయాన్" ఇత్యనేనైకార్థ్యాత్. ౧౧౦.

క్కుమెన్నుమ్, "యస్మాత్పరం నాఽపరమస్తి కిఞ్చిత్ యస్మాన్నాణీయో నజ్యాయోఽస్తి కశ్చిత్। వృక్షఇవ స్తబ్ధో దివితిష్ఠత్యేక స్తేనేదం పూర్ణం పురుషేణసర్వమ్" ఎన్ఱు - యాతొరువనిఱ్కాట్టిల్ పరమాయ్ అపరమాయిరుప్పతొరువస్తువిల్లై, యాతొరువనిఱ్కాట్టి లణుతరమాయిరుప్పతిల్లై, జ్యాయస్సాయ్ మహత్తరమా యిరుప్పతొన్ఱుమిల్లై, వృక్షమ్పోలే నిశ్చలనాయ్ పరమాకాశత్తిలే యిరుప్పానొరువన్, అన్ద పురుషనాలే ఇన్ద జగత్తెల్లామ్ వ్యాప్తమాయ్ పూర్ణమాయిరుక్కుమెన్ఱుమ్, "నారాయణ మశేషాణా మణీయాంస మణీయసామ్। సమస్తానాం గరిష్ఠఞ్చ భూరాదీనాం గరీయసామ్" ఎన్ఱు - నారాయణనాకిఱ అణుతరఙ్గళాన ఎల్లాపదార్థఙ్గళుక్కుమ్ అతిసూక్ష్మనాకైయాలే అణుతరనాయిరుక్కుమ్, గరీయస్సుక్కళాయ్ మహత్తరఙ్గళాన భూమ్యాదికళాన సమస్తపదార్థఙ్గళుక్కుమ్ గరిష్ఠనాయ్ అతిమహత్త్వత్తై యుడైయనాయిరుక్కుమెన్ఱుమ్ శ్రుతి స్మృతికళాలే శొల్లప్పడానిన్ఱతు. ఇవ్విడత్తిల్ శొల్లుకిఱ జ్యాయస్త్వముమ్ గరిష్ఠత్వముమ్, అణుత్వత్తుక్కు ప్రతియోగియాన మహత్త్వత్తుక్కు పర్యాయమ్; "మహతో మహీయాన్" ఎన్గిఱ వాక్యత్తోడే ఏకార్థమాకవేణ్డుకైయాలే. ౧౧౦.

అఙ్గనన్ఱియిలే, అణ్ ప్రత్యయమ్ సమ్బన్ధార్థత్తిలేయాయ్, "నరసమ్బన్ధినో నారాః" ఎన్ఱిట్టు నరశబ్దవాచ్యనాన పరమపురుషనోడే సమ్బ

---

(౧)

అథవా-సమ్బన్ధార్థత్వాదణ్ ప్రత్యయస్య, 'నరశబ్దవాచ్య పరమ పురుష సమ్బన్ధితయా నారశబ్దేన సకలచేతనాఽచేతన పదార్థాః ప్రతిపాద్యన్తే. తదుక్తం భగవచ్ఛాస్త్రే,-(౧)"నరసమ్బన్ధినో నారాః నర స్స పురుషోత్తమః ॥ నయత్యఖిలవిజ్ఞానం నాశయత్యశుభం సమమ్ । నరిష్యతిచ సర్వత్ర నర స్తస్మా త్సనాతనః ॥ నారా స్సంబన్ధిన స్సర్వే చేతనాఽచేతనాత్మకాః ॥ ఈశితవ్యతయా నారాః ధార్య పోష్యతయా తథా ॥ నియామ్యత్వేన సృజ్యత్వ నివేశ భరణై స్తథా।అయతే చాఽఖిలాన్నారాన్ వ్యాప్నోతి క్రియయా తయా ॥ నారాశ్చాఽప్యయనం

న్థిత్త సకల చేతనాఽచేతనసమూహఙ్గళ్ శొల్లప్పడుకిఱతాకవుమామ్. అప్పడి భగవచ్ఛాస్త్రత్తిలే శొల్లప్పట్టతు;- "నరసమ్బన్ధినో నారాః నర స్స పురుషోత్తమః" ఎన్ఱు - నరనాకిఱాన్ - అన్దపురుషోత్తమన్, అవనోడు సమ్బన్ధిత్తవై నారఙ్గళాకిఱన ఎన్ఱుమ్, "నయత్యఖిలవిజ్ఞానం నాశయత్యశుభం సమమ్ । నరిష్యతి చ సర్వత్ర నర స్తస్మా త్సనాతనః" ఎన్ఱు - ఎల్లావిజ్ఞానత్తైయుమ్ నయిప్పిక్కుమ్, అశుభత్తైయుమ్ నశిప్పిక్కుమ్, ఎల్లావిడత్తిలుమొరు కుత్తైవఱ్ఱిరుక్కుమ్, నరశబ్దత్తుక్కు నిర్వచనమాకైయాలే నరనాకిఱాన్ నిత్యనాన సర్వేశ్వరనెన్ఱుమ్, "నారా స్సమ్బన్ధిన స్సర్వే చేతనాఽచేతనాత్మకాః" ఎన్ఱు - అవనోడు సమ్బన్ధిత్త నారఙ్గళాకిఱవై చేతనాఽచేతనాత్మకఙ్గళా యిరుక్కుమెన్ఱుమ్, "ఈశితవ్యతయానారా ధార్యపోష్యతయాతథా" ఎన్ఱు - ఇవై నారఙ్గళాయిరున్దు - ఈశితవ్యఙ్గళుమాయ్ ధార్యఙ్గళుమాయ్ పోష్యఙ్గళుమాన సమ్బన్ధత్తాలే ఎన్ఱుమ్, "నియామ్యత్వేన సృజ్యత్వ నివేశ భరణై స్తథా । అయతే చాఽఖిలాన్ నారాన్ వ్యాప్నోతి క్రియయా తయా" ఎన్ఱు - నియామ్యత్వ సృజ్యత్వ నివేశ భరణఙ్గళాలే ఎల్లా నారఙ్గళైయుమ్ తన్నుడైయ వ్యాప్తియాకిఱ క్రియైయాలే వ్యాపియానిఱ్కుమెన్ఱుమ్, "నారాశ్చాఽప్యయనం తస్య తైస్తద్భావ నిరూపణాత్" ఎన్ఱు - నారఙ్గళవనుక్కు అయనమాయిరుక్కుమ్, అవ

---

(౧)

తస్య తై స్తద్భావనిరూపణాత్ ॥నారాణామయనం వాస స్తేచ తస్యాఽయనం సదా ॥ పరమా చ గతి స్తేషాం నారాణామాత్మనాం సదా ॥ ఆపో నారా ఇతి ప్రోక్తా స్తాశ్చాఽప్యయనమస్యచ।అతో నారాయణో నామ హేతుభిర్దర్శితః పరః" ఇతి. ౧౧౧.

"అన్తర్బహిశ్చ" ఇతి నారాయణశబ్దార్థతయా వేదామిద మేవ వ్యాప్తిద్వయ ముపజీవ్య శ్రీవిష్ణుపురాణే వాసుదేవశబ్దార్థ ఉచ్యతే;- (౧) "సర్వత్రాఽసౌ సమస్తంచ వసత్యత్రేతి వై యతః।

శబ్దాలే అవనుడైయ నారాయణత్వత్తై నిరూపిక్కైయాలే ఎన్ఱుమ్; "నారాణామయనం వాస స్తేచ తస్యాఽయనం సదా" ఎన్ఱు - నారఙ్గళుక్కు అయనమాయ్ వాసమాయిరుక్కుమ్, అన్ద నారఙ్గళ్ తానవనుక్కు అయనమాయిరుక్కుమెన్ఱుమ్, "పరమా చ గతి స్తేషాం నారాణామాత్మనాం సదా" ఎన్ఱు - నారశబ్దవాచ్యరాన అన్ద ఆత్మాక్కళుక్కు పరమైయాన గతియాయిరుక్కుమెన్ఱుమ్, "ఆపో నారా ఇతి ప్రోక్తా స్తాశ్చాఽప్యయనమస్యచ । అతో నారాయణో నామ హేతుభిర్దర్శితః పరః" ఎన్ఱు - అప్పుక్కళానవై నారఙ్గళాక చ్చొల్లప్పట్టన, అవై తానివనుక్కు అయనమా యిరుక్కుమ్, ఇప్పడియాన హేతుక్కళాలే, పరనాన నారాయణన్ కాట్టప్పట్టానెన్ఱుమ్, ఇతు ముతలాన వచనఙ్గళాలే. ౧౧౧.

ఇప్పడి వేదాన్తత్తిలే "అన్తర్బహిశ్చ" ఎన్ఱు నారాయణశబ్దార్థమాకచ్చొల్లప్పట్ట ఇన్ద వ్యాప్తిద్వయత్తైయుపజీవిత్తు శ్రీవిష్ణుపురాణత్తిలే వాసుదేవశబ్దత్తుక్కు అర్థమ్ శొల్లప్పట్టతు,-"సర్వత్రాఽసౌ సమస్తంచ వసత్యత్రేతి వై యతః। తత స్స వాసుదేవేతి విద్వద్భిః పరిపఠ్యతే" ఎన్ఱు - ఎల్లావిడత్తిలుమ్ ఇవన్ వసియానిఱ్కుమ్, ఎల్లామివన్కళిలే వసియానిఱ్కుమ్, ఆకైయాలే అవన్ వాసుదేవనెన్ఱు విద్వాన్గళాలే శొల్లప్పడానిన్ఱాన్ ఎన్గైయాలే. అన్దవాసుదేవశబ్ద ప్రధానమాన తిరుద్వాదశాక్షరత్తిల్ సర్వశబ్దమధ్యాహార్యమ్, ఇన్ద నారాయణపద

(౧) వి-పు-౧-౨-౧౨.

తత స్స వాసుదేవేతి విద్వద్భిః పరిపఠ్యతే" ఇతి. తత్ర సర్వశబ్దోఽధ్యాహార్యః అత్రతు నారశబ్దవాచ్య ఇతి విశేషః. ఇదమేవ యోజనాద్వయమస్య నారాయణపదస్య పూర్ణార్థప్రకాశకమ్; పూర్వన్తు యోజనాద్వయం వ్యాప్త్యేకదేశ వివక్షయా ఉక్తప్రమాణ ప్రదర్శనార్థముక్తమ్. ౧౧౨.

తత్పురుషసిద్ధ సమస్తాధారత్వే స్వరూపాశ్రితానాం జ్ఞానాదిగుణానామప్యాధేయత్వాత్ నారశబ్దార్థత్వం విద్యతే, బహువ్రీహి సిద్ధ సర్వాన్తరాత్మత్వే వ్యాపకస్య నియన్తుః పరమాత్మనః జ్ఞానాదిగుణవిశిష్టత్వనియమాత్ తద్వ్యతిరిక్తానామేవ శరీరతయా వ్యాప్యత్వేన తేషామేవ నారశబ్దవాచ్యత్వమ్. ౧౧౩.

నను - వ్యాపకస్య నారాయణస్య లక్ష్మీవిశిష్టత్వంచోచ్యతే,- (౧) "నారాయణః పరం బ్రహ్మ శక్తి ర్నారాయణీ చ సా।వ్యాపకా

త్తిల్ నారపదవాచ్యమెన్ఱు విశేషమ్. ఇన్ద యోజనాద్వయమే ఇన్ద నారాయణశబ్దత్తుక్కు పూర్ణార్థత్తై ప్రకాశిప్పిక్కిఱతు, మున్బు శొన్న యోజనాద్వయమ్, వ్యాప్త్యేకదేశఙ్గళై ప్పఱ్ఱి చ్చొన్న ప్రమాణఙ్గళై క్కాట్టుకైక్కాక చ్చొల్లప్పట్టతు. ౧౧౨.

తత్పురుషసమాససిద్ధమాన సమస్తాధారత్వత్తిల్ స్వరూపాశ్రితమాన జ్ఞాన శక్త్యాది గుణఙ్గళుక్కుమ్ ఆధేయత్వముణ్డాకైయాలే నారశబ్దవాచ్యత్వముణ్డు, బహువ్రీహి సిద్ధమాన సర్వాన్తరాత్మత్వత్తిల్ వ్యాపకనాయ్ నియన్తావాన పరమాత్మావుక్కు జ్ఞానాదిగుణవిశిష్టత్వ నియమముణ్డాకైయాలే, తద్వ్యతిరిక్తఙ్గళే శరీరతయా వ్యాప్యఙ్గళాకైయాల్ అవఱ్ఱుక్కే నారశబ్దవాచ్యత్వముళ్ళతు. ౧౧౩.

ఇవ్విడత్తిల్, వ్యాపకనాన నారాయణనుక్కు లక్ష్మీవిశిష్టత్వముమ్ భగవచ్ఛాస్త్రత్తిలే శొల్లప్పట్టతు;- "నారాయణః పరం బ్రహ్మ శక్తి ర్నారాయణీ చ సా । వ్యాపకావతిసంశ్లేషాదేక తత్వ

---

(౧)

వతి సంశ్లేషాదేకతత్త్వమివోదితా” ఇతి. సత్యమ్; సేయం వ్యాప్తిః (౧) “యథా సర్వగతో విష్ణు స్తథైవేయమ్” ఇత్యాదిష్వివ, (౨) “అర్థో విష్ణు రియం వాణీ” ఇత్యాదిభ్యుక్త స్వవిభూతి విశేషవిషయేతి మన్తవ్యా. అన్యథా అస్యాః స్వరూపమహత్త్వే జగతో ద్వ్యన్తరాత్మత్వ ద్వైస్వరాజ్యాది ప్రసఙ్గాత్.

తర్హి అపరిచ్ఛిన్నవిభూతి వ్యాపిత్వం కథమితి చేత్; – అనన్తాది నిత్యముక్తవత్ అతిశయితశక్తిమత్సౌభరివత్ జ్ఞానాదిగుణేన, స్వరూపస్యాఽణుత్వేఽపి అనేక శరీరాధిష్ఠాన సంభవాత్. ౧౧౪.

కించ – ఈశ్వరస్య నియన్తృత్వసిద్ధ స్వాతన్త్ర్యస్య నిరూపక

మివోదితా” ఎన్ఱు పరబ్రహ్మశబ్దవాచ్యనాన నారాయణనుమ్, నారాయణనుక్కు మహిషియాకైయాలే శక్తిశబ్దవాచ్యైయాన అన్త లక్ష్మియుమ్ వ్యాపకరాయిరుప్పార్కళ్. పరస్పరమ్ అతిసంశ్లేషత్తాలే ఏకతత్త్వమ్మాలే శొల్లప్పడువార్కళెన్గైయాలే; ఇప్పడి లక్ష్మిక్కు వ్యాపకత్వమ్ శొల్లుమళవిల్ విభుత్వాదికళ్ వారాతో వెన్నాల్;–ఇన్ద వ్యాప్తియానతు “యథా సర్వగతో విష్ణు స్తథైవేయం ద్విజోత్తమ” ఎన్గిఱ ఇడత్తిల్ వ్యాప్తిపోలే, “అర్థో విష్ణురియం వాణీ” ఎన్ఱ స్వవిభూతి విశేష విషయైయాకక్కడవతు, అజ్జనస్త్రియే, స్వరూపమహత్త్వమ్ కొళ్ళిల్, జగత్తుక్కు అన్తరాత్మద్విత్వముమ్ ఈశ్వరద్విత్వముమ్ ప్రసఙ్గిక్కుమ్.

ఆనాల్, అపరిచ్ఛిన్నమాన విభూతితన్నిల్ వ్యాపిక్కుమ్ప డియెన్నెన్నిల్; అనన్తాదికళాన నిత్యముక్తరైప్పోలేయుమ్ అతిశయితశక్తియాన సౌభరియైప్పోలేయుమ్ జ్ఞానాదిగుణత్తాలే, స్వరూపమణువేయాకిలుమ్ అనేకశరీరత్తై యధిష్ఠిక్కక్కూడైయిలై. ౧౧౪.

అవ్వళవేయన్ఱియే, ఈశ్వరనుడైయ నియన్తృత్వ సిద్ధమాన

---

(౧) వి-పు-౧-౮-౧౭. (౨) వి-పు-౧-౮-౧౮.

త్వాత్ నియన్తురీశ్వరస్య స్వరూప వ్యాప్తిసమయే నియమనార్థం తస్య జ్ఞానాదిగుణానువర్తనవత్ స్వరూపానుసమ్బన్ధిత్వాత్ అస్యాః జ్ఞానాది గుణా అపి సర్వత్ర అనువిధానం కర్తుం శక్తాః. తస్మాదపరిచ్ఛిన్న స్వరూపేశ్వరస్య స్వరూపవ్యాప్తౌ జ్ఞానాదిముఖేన నియన్తృత్వవత్ అస్యా స్స్వరూపస్యాఽణుత్వేన పరిచ్ఛిన్నత్వేపి అస్యా స్సమస్తవిభూత్యభిమానిత్వాత్ ఈశ్వరస్యేవ స్వజ్ఞానాదినా అధిష్ఠానం సంభవతి. అతోఽస్యా భగవత్పారతన్త్ర్య సర్వభూతేశ్వరిత్వయోః పరస్పరవిరోధాభావః. అతః (౧)"అస్యేశానా జగతః" ఇతి ఈశ్వరిత్వముక్త్వా (౧) "విష్ణుపత్నీ" ఇతి భగవత్పారతన్త్ర్యఞ్చ శ్రుతిరవదత్. ౧౧౪.

నను, సర్వాత్మసు నియన్తృత్వేన వ్యాప్తురీశ్వరస్య, అణుత్వా

స్వాతన్త్ర్యత్తుక్కు నిరూపకమాకైయాలే నియన్తావాన ఈశ్వరనుడైయ స్వరూపమ్ వ్యాపిక్కుమ్బోతు నియమనార్థమాక అవనుడైయ జ్ఞానాదిగుణఙ్గళ్ అనువర్తిక్కుమాపోలే ఇవళుమ్ స్వరూపానుబన్ధినియాకైయాలే ఇవళుడైయ జ్ఞానాదిగుణఙ్గళుమ్ సర్వత్రాఽనువిధానమ్ పణ్ణక్కడవైయిత్తె. ఆకైయాలే, అపరిచ్ఛిన్నస్వరూపనాన ఈశ్వరనుమ్ అన్త వ్యాప్తియిల్ జ్ఞానాదిముఖత్తాలే నియమనమ్ పణ్ణుమాపోలే, ఇవళ్ స్వరూపమణువాయ్ పరిచ్ఛిన్నమాయిరున్తతేయాకిలుమ్, ఇవళ్ సమస్తవిభూత్యభిమానినియాకైయాలే అవనోపాతి స్వజ్ఞానాదికళాలే అధిష్ఠిత్తు నిఱ్కక్కడవైయిత్తె. ఇప్పడి యాకైయాలే, ఇవళుడైయ భగవత్పారతన్త్ర్యత్తుక్కుమ్ సర్వభూతేశ్వరిత్వత్తుక్కుమ్ పరస్పరవిరోధమిల్లై. ఆకైయన్ఱో "అస్యేశానాజగతః" ఎన్ఱు - ఈశ్వరిత్వత్తైచ్చొల్లి "విష్ణుపత్నీ" ఎన్ఱు భగవత్పారతన్త్ర్యత్తైయుమ్ శ్రుతితానే శొల్లిఱ్ఱు.

ఇప్పడి సర్వాత్మాక్కళిలుమ్ నియన్తావాయ్ కొణ్డు వ్యాపిక్కుమ్ ఈశ్వరనుక్కు అణువాయ్ నిరవయవనాన ఆత్మావిన్పక్కల్ షట్భాగ

---

(౧) యజు.

న్నిరవయవస్య చేతనస్య షడ్భాగరాహిత్యాదన్తరావకాశాసంభవాత్ కథమాత్మన్యన్తర్వ్యాప్తిరుపపద్యత ఇతి; ఉచ్యతే; - వ్యాప్యవ్యాపకయోః జ్ఞానస్వరూపత్వేన తేజోద్రవ్యవత్ స్వచ్ఛరూపత్వాత్ ప్రతిఘాతకత్వాభావేన సర్వత్ర ప్రవేశోపపత్తేః. నియన్తురీశ్వరస్య నియామ్యరూప చేతనేఽప్యాత్మతయాఽన్తర్వ్యాప్తిరుపపద్యతే. (౧) "య ఆత్మానమన్తరో యమయతి" ఇతి శ్రుత్యైవ చైతద్దర్శితమ్. ౧౮.

అయమేవ సమస్తచిదచిద్వస్తుజాతాన్తరాత్మభూతో నారాయణః పురుషోత్తమ ఇత్యభిధీయతే. (౨) "ద్వావిమౌ పురుషౌ లోకే క్షరశ్చాఽక్షర ఏవ చ। క్షర స్సర్వాణి భూతాని కూటస్థోఽక్షర

రాహిత్యత్తాలే అన్తరావకాశమిల్లామైయాల్ అన్తర్వ్యాప్తి ఘటిక్కుమ్బడి యెన్నెన్నిల్;- వ్యాపకమాన ఈశ్వరస్వరూపముమ్ వ్యాప్యమాన చేతనస్వరూపముమ్ జ్ఞానైకాకారఙ్గళాకైయాలే, తేజోద్రవ్యఙ్గళ్ పోలే స్వచ్ఛరూపమాకైయాలే, ఒన్ఱుక్కొన్ఱు ప్రతిఘాతకమిల్లామైయాలే సర్వత్ర ప్రవేశమ్ కూడుమెన్నిట్టు, నియన్తృతయా శాస్త్రసిద్ధనాన ఈశ్వరనుక్కు నియామ్యతయా శరీరభూతనాన చేతనర్కళిల్ అన్తర్వ్యాప్తి అతిశయేన ఉపపన్నై. "య ఆత్మానమన్తరో యమయతి" ఎన్ఱు - యావనొరువన్ ఆత్మావై ఉళ్ళేనిన్ఱు నియమిక్కిఱాన్ ఎన్గిఱ శ్రుతితానే ఇత్తైక్కాట్టిత్తరుగిఱతు. ౧౮.

ఇప్పడి సమస్త చిదచిద్వస్తు జాతాన్తరాత్మభూతనాన ఇన్ద నారాయణనే పురుషోత్తమనెన్ఱు శొల్లప్పడుకిఱాన్ "ద్వావిమౌ పురుషౌ లోకే క్షరశ్చాఽక్షర ఏవచ। క్షరస్సర్వాణి భూతాని కూటస్థోఽక్షర ఉచ్యతే" ఎన్ఱు - లోకత్తిలే క్షరనెన్ఱుమ్ అక్షరనెన్ఱుమ్ పురుషర్ ఇరువర్, క్షరపురుషనాకిఱాన్ అచిన్మిశ్ర జీవసంఘాతరూపమాన దేవాదిసమస్తభూతఙ్గళుమ్, అక్షర పురుషనాకిఱాన్ - అవికారియాన

---

(౧) బృ-ఉ-౫-౭-౨౨.　　(౨) గీ-౧౫-౧౬.

ఉచ్యతే।ఉత్తమః పురుషస్త్వన్యః పరమాత్మేత్యుదాహృతః॥యో లోకత్రయమావిశ్య బిభర్త్యవ్యయ ఈశ్వరః। యస్మాత్ క్షరమతీతోఽహమక్షరాదపిచోత్తమః। అతోఽస్మి లోకే వేదే చ ప్రథితః పురుషోత్తమః” ఇతి. అత్ర క్షరశబ్దేన అచిన్మిశ్ర జీవసఙ్ఘాతరూప సర్వభూతవచనాత్, అక్షరశబ్దేన కూటస్థ నిత్యముక్త శుద్ధాత్మస్వరూపవచనాచ్చ, స్వరూపతః ప్రవాహతశ్చ నిత్య సమస్తపదార్థరూపం నారశబ్దార్థముక్త్వా, తద్వ్యాపన భరణ స్వామ్యాదినా వ్యాప్యభూతాత్సమస్తచిదచిద్వస్తునో వ్యాపకస్య పరమాత్మనః అత్యన్తవైలక్షణ్య ప్రతిపాదనేన నారాయణశబ్దార్థ ఏవ పురుషోత్తమశబ్దార్థ ఇత్యవగమ్యతే.

ముక్తాత్మావెన్నుమ్ “ఉత్తమః పురుషస్త్వన్యః పరమాత్మేత్యుదాహృతః। యో లోకత్రయమావిశ్య బిభర్త్యవ్యయ ఈశ్వరః” ఎన్ఱు-యావనొరువన్ త్రివిధ చేతనాచేతనఙ్గళైయుమ్ వ్యాపిత్తు భరిత్తు స్వామియాయ్ నియమిక్కిఱాన్, అన్ద ఉత్తమపురుషనైక్కుఱిత్తు చ్చొన్న ఇరణ్డుపురుషర్కళిలుమ్ వ్యావృత్తనాయ్ అన్యనాయ్క్కొణ్డు పరమాత్మావెన్ఱు శొల్లప్పడుమెన్ఱుమ్, “యస్మాత్క్షరమతీతోఽహమక్షరాదపిచోత్తమః। అతోఽస్మి లోకే వేదేచ ప్రథితః పురుషోత్తమః” ఎన్ఱు-తానిన్ద క్షర పురుషనైయు మతిక్రమిత్తు అక్షరపురుషనిలుఙ్గాట్టిల్ ఉత్తమనాయిరుక్కైయాలే లోకత్తిలుమ్ వేదత్తిలుమ్ పురుషోత్తమనాక ప్రసిద్ధనాకిఱేనెన్ఱుమ్ శొల్లుకిఱ భగవద్గీతావచనత్తాలే క్షరాఽక్షరశబ్దఙ్గళైయిట్టు ప్రవాహరూపేణవుమ్ స్వరూపేణవుమ్ నిత్యమాన నారశబ్దార్థత్తై చ్చొల్లి అవర్ఱైప్పఱ్ఱి ఉణ్డాన వ్యాపన భరణ స్వామ్యాదికళాలే ఇవర్ఱిల్కాట్టిలత్యన్త వైలక్షణ్యత్తై ప్పరమాత్మావుక్కు ప్రతిపాదిక్కైయాలే, నారాయణశబ్దార్థమే పురుషోత్తమ శబ్దత్తుక్కు మర్థమెన్ఱు అఱియప్పడానిన్ఱతు. ౧౧౭.

ఇప్పడి “పరమాత్మా చ సర్వేషామాధారః పరమేశ్వరః। విష్ణు

. (౧) "పరమాత్మాచ సర్వేషామాధారః పరమేశ్వరః విష్ణు నామా సవేదేషు వేదాన్తేషు చ గీయతే" ఇతి సర్వాధారత్వ సర్వ నియన్తృత్వ సర్వవ్యాపకత్వవచనాత్, పరమాత్మశబ్దార్థోఽపి నారాయణశబ్దార్థఏవ. (౨) "ఆత్మా నారాయణః పరః" ఇతి శ్రుతేః (3) "నారాయణో జగద్వ్యాపీ పరమాత్మా సనాతనః । జగతాం సృష్టి సంహార పరిపాలన తత్పరః" ఇతి స్మృతేశ్చ.

అతఏవహి సర్వేషు వేదాన్తభాగేషు పరతత్త్వవాచకతయా ప్రసిద్ధాః దేవ ఈశ శమ్భు అక్షర ప్రభు పతి శివాఽచ్యుత విశ్వ ఆత్మ పరాయణ పరంబ్రహ్మ పరతత్త్వ పరజ్యోతిః పరమాత్మ ప్రభృతిభి

నామా స వేదేషు వేదాన్తేషుచ గీయతే " ఎన్ఱు - ఎల్లార్ క్కుమా ధారభూతనాయ్ క్కొణ్డు తనక్కు నియన్తావాయ్ క్కొణ్డిల్లాతపడి తానే సర్వ నియన్తావాయ్ వ్యాపకనాకైయాలే విష్ణువెన్ఱు తిరునామత్తైయుడైయనాన అవన్ పరమాత్మావాక వేదఙ్గళిలుమ్ వేదాన్తఙ్గళిలుమ్ శొల్లప్పడానిన్ఱానెన్ఱుకొణ్డు సర్వాధారత్వ సర్వనియన్తృత్వ సర్వవ్యాపకత్వాదికళై చ్చొల్లుకైయాలే పరమాత్మశబ్దార్థముమ్ నారాయణ శబ్దార్థమాయే యిరుక్కుమ్ " ఆత్మా నారాయణః పరః " ఎన్ఱు-పరమాన ఆత్మా నారాయణనెన్ఱిత శ్రుతియాలుమ్, " నారాయణో జగద్వ్యాపీ పరమాత్మా సనాతనః । జగతాం సృష్టి సంహార పరిపాలన తత్పరః " ఎన్ఱు - జగద్వ్యాపియాయ్ సనాతననాయ్ జగత్తుక్కళి నుడైయ సృష్టి సంహార పరిపాలన తత్పరనాన పరమాత్మా నారాయణనెన్ఱు స్మృతియాలుమ్ ఇవ్వర్థమ్ శొల్లప్పట్టతు.

ఆకైయాలేయిత్తే, ఎల్లావేదాన్తభాగఙ్గళిలుమ్, పరతత్త్వవాచకమాక ప్రసిద్ధమాన దేవ ఈశ శంభు అక్షర ప్రభు పతి శివ అచ్యుత విశ్వ ఆత్మ పరాయణ పరంబ్రహ్మ పరతత్త్వ పరంజ్యోతిః పర

(౧) వి-పు-౬-౪-౪౦.   (౨) తై-నా-౧౧-౪.   (3)

శ్శబ్దైః నారాయణశబ్దసామానాధికరణ్యేన నారాయణానువాకే తేషాం తత్పరత్వం ప్రతిపాదితమ్. ౧౧౭.

ఏవం సమస్తచిదచిద్వస్తునః భగవచ్ఛరీరత్వ ప్రతిపాదనేన, జ్ఞాతురాత్మనః ప్రణవోక్తమనన్యార్హశేషత్వమ్ నమశ్శబ్దోక్తకర్తృత్వ నిబన్ధన స్వాతన్త్ర్యనివృత్తి ప్రయుక్తాఽత్యన్త పారతన్త్ర్యమోగ్యా దుపపన్న మిత్యుక్తం భవతి. ౧౧౮.

అయమేవ మన్త్రశేషస్య ప్రణవోక్తార్థవివరణప్రకారః;- ప్రధానతయా ప్రతిపాద్యం తాదర్థ్యచతుర్థీ విభక్త్యర్థభూతం భగవచ్ఛేషత్వమ్, ఆత్మనః తద్విరోధి స్వాతన్త్ర్యనివర్తనేనాఽత్యన్త పారతన్త్ర్య ప్రతిపాదనాత్ నమశ్శబ్దేన విశదీకృతమ్; తదాశ్రయస్య పఞ్చవింశకస్య జ్ఞాతురాత్మనో నిత్యత్వైకరూపత్వ బహుత్వాది ప్రతిపాదనాత్,

---

మాత్మ ప్రభృతికళాన శబ్దఙ్గళోడే నారాయణశబ్దత్తై సమానాధికరిత్తు సర్వవేదాన్త నిగమనభూమియాన నారాయణానువాకత్తిలే అవ్వ శబ్దఙ్గళుక్కుమ్ నారాయణపరత్వమ్ ప్రతిపాదిక్కప్పట్టతు. ౧౧౭.

ఇప్పడి చిదచిద్వస్తుక్కళ్ ఎల్లావఱ్ఱుక్కుమ్ భగవచ్ఛరీరత్తై ప్రతిపాదిక్కైయాలే జ్ఞాతావాన ఆత్మావుక్కు ప్రణవత్తిల్ శొల్లప్పట్ట అనన్యార్హశేషత్వమానతు నమశ్శబ్దత్తిలే ప్రతిపాదిక్కప్పట్ట కర్తృత్వ నిబన్ధనమాన స్వాతన్త్ర్యనివృత్తియాలే అత్యన్తపారతన్త్ర్యమ్ కూడు కైయాలుమ్ తనుపపాదకమాన శరీరాత్మభావేన ఉపపన్నమెన్ఱ తాయిఱ్ఱు. ౧౧౮.

ఇన్ద మన్త్రశేషమానతు ప్రణవోక్తమాన అర్థత్తై వివరిత్తపడి ఎజ్ఞనే యెన్నిల్;- ప్రధానమాక ప్రతిపాదిక్కప్పడుమతాయ్ తాదర్థ్య చతుర్థీవిభక్తిక్కు అర్థమాక విరుక్కిఱ భగవదేక శేషత్వమానతు ఆత్మావుక్కు తద్విరోధియాన స్వస్వాతన్త్ర్యనివర్తనత్తాలే సిద్ధమా యుళ్ళ అత్యన్తపారతన్త్ర్యత్తై ప్రతిపాదిక్కిఱ నమశ్శబ్దత్తాలే విశద

నారశబ్దో మకారార్థం వివృణోతి; అయనపదేన కరణే కర్మణి చ వ్యుత్ప
త్త్యా రక్షకత్వ శేషిత్వ రూపోపాయోపేయత్వ వచనాత్, సర్వాధా
రత్వ నిరవధికమహత్త్వ సర్వవిధబన్ధుత్వ సర్వకారణత్వ సర్వాన్తరా
త్మత్వ సర్వనియన్తృత్వ నిఖిలహేయప్రత్యనీకత్వ కల్యాణైకతానత్వ
స్వైకరూపస్వరూపవత్త్వ సమస్తకల్యాణగుణాత్మకత్వ సకలవిభూతియుక్త
త్వాది ప్రతిపాదనాచ్చ, ప్రథమాక్షరార్థో విశదీకృతః. సమాసద్వయ
సిద్ధ శరీరాత్మభావసంబన్ధః, అవధారణోక్త్యాఽనన్యార్హతా సిద్ధమపృథ
గ్భావం స్పష్టయతి. "తయోస్తు నిత్యసంబన్ధ ఉకారేణ ప్రకీర్తితః"
"అవధారణమాత్మశరీరభావపరమ్" ఇత్యుక్తంచ. ఏవంచ సతి, ఆత్మనో

మాక క్కాట్టప్పట్టతు. అన్ద శేషత్వత్తుక్కు ఆశ్రయమాయ్ పఞ్చవిం
శకనాయ్ జ్ఞాతావాన ఆత్మావినుడైయ నిత్యత్వమ్ ఏకరూపత్వమ్
బహుత్వమ్ తుడక్కమానవఱ్ఱై ప్రతిపాదిక్కైయాలే, నారశబ్దమ్
మకారార్థత్తై వివరిక్కిఱతు ; కర్మత్తిలుమ్ కరణత్తిలుమ్ వ్యుత్పన్న
మాన అయనపదత్తాలే ప్రథమాక్షరత్తిల్ శొల్లప్పట్ట శేషిత్వ రక్షకత్వ
సిద్ధమాన ప్రాప్య ప్రాపకఙ్గళై ప్రతిపాదిక్కైయాలుమ్, సమస్త పద
త్తాలే సర్వాధారత్వమ్, నిరతిశయమహత్వమ్, సర్వవిధబన్ధుత్వమ్,
సర్వకారణత్వమ్, సర్వాన్తరాత్మత్వమ్, సర్వనియన్తృత్వమ్, నిఖిల
హేయప్రత్యనీకత్వమ్, కల్యాణైకతానత్వమ్, • స్వైకరూప స్వరూప
త్వమ్ సమస్తకల్యాణగుణాత్మకత్వమ్, సకల విభూతియుక్తత్వమ్ తుడ
క్కమాన స్వభావఙ్గళై ప్రతిపాదిక్కైయాలుమ్, ప్రథమాక్షరార్థమ్
విశదమాక క్కాట్టప్పట్టతు. తత్పురుష బహువ్రీహిరూపమాన సమాస
ద్వయత్తాలే సిద్ధమాన శరీరాత్మభావసంబన్ధమానతు, అవధారణార్థ
త్తాల్ శొల్లప్పట్ట అనన్యార్హతైయాలే ఉణ్డాన అపృథగ్భావత్తై స్పష్ట
మాక్కుకిఱతు; "తయోస్తు నిత్యసంబన్ధ ఉకారేణ ప్రకీర్తితః" ఎన్ఱు
ఉకారమ్ జీవపరర్కళుడైయ నిత్యసంబన్ధత్తై చ్చొల్లుకిఱతెన్ఱుమ్, అన

భగవదనన్యార్హ శేషత్వం స్వరూపమితి ప్రణవేన ప్రతిజ్ఞాయ తద్విరోధి స్వస్వాతన్త్ర్యనివర్తనేన తదుపపాదక మత్యన్తపారతన్త్ర్యం నమసా ప్రతిపాద్య, తదపి భగవచ్ఛరీరనిబన్ధనమితి నారాయణపదేనోపపాద్య, తస్మాత్ప్రకృతం శేషత్వమాత్మన స్వరూపమితి చరమ చతుర్థీ నిగమయతి. ౧౨౦.

ఏవం సర్వప్రకారభగవచ్ఛేషత్వ ప్రతిపాదనేన శేషవస్తునః తదధీన స్వరూప స్థితి ప్రవృత్తికత్వముక్తం భవతి. తథాహి - పఞ్చవింశకతయా మకారవాచ్యస్య జ్ఞాతురాత్మనః, సకలజగజ్జన్మాది హేతుతయా సర్వశేషిణః అకారవాచ్యంప్రతి లుప్తయా ప్రథమచతుర్థ్యా తాదర్థ్యం ప్రతిపాద్య, అవధారణేన తదనన్యార్హతా ప్రతిపాదనాత్, ప్రణవేన

ధారణమాత్మ శరీరభావపరమెన్ఱుమ్, కీழ్ శ్లోకప్పట్టతిజే. ఇప్పడియా యుళ్ళవిడత్తిల్, ఆత్మావుక్కు భగవదనన్యార్హ శేషత్వమ్ స్వరూపమెన్ఱు ప్రణవత్తాలే ప్రతిజ్ఞైపణ్ణి, అతుక్కు విరోధియాన స్వస్వాతన్త్ర్యత్తై కழித్తు అన్త శేషత్వత్తై ఉపపన్నమాక్కువతాన అత్యన్తపారతన్త్ర్యత్తై నమస్సాలే ప్రతిపాదిత్తు, అన్దపారతన్త్ర్యముమ్ భగవచ్ఛరీరత్వత్తాలే ఆత్మావుక్కు ఉణ్డామెన్ఱు నారాయణపదత్తాలే ఉపపాదిత్తు, ఇప్పడియాకైయాలే కీழ్ ప్రస్తుతమాన శేషత్వమానతు ఆత్మావుక్కు స్వరూపమెన్ఱు చరమచతుర్థి నిగమిక్కిఱతు. ౧౨౦.

ఇప్పడి సర్వప్రకార భగవచ్ఛేషత్వ ప్రతిపాదనత్తాలే ఆత్మవస్తువినుడైయ స్వరూప స్థితి ప్రవృత్తికళ్ భగవదధీనమెన్ఱు ప్రతిపాదిత్తతాయిఱ్ఱు ఎజ్ఙనేయెన్నిల్; - పఞ్చవింశకనాకైయాలే మకారవాచ్యనాయ్, జ్ఞాతావాన ఆత్మావుక్కు, సకల జగజ్జన్మాది హేతువాకైయాలే సర్వశేషియాన అకారవాచ్యనైక్కుఱిత్తు లుప్తైయా యిరుక్కిఱ ప్రథమచతుర్థియాలే తాదర్థ్యత్తై ప్రతిపాదిత్తు అవధారణత్తాలే అతినుడైయ అనన్యార్హతైయై ప్రతిపాదిక్కైయాలే, ప్రణవత్తాలే స్వరూపత్తినుడైయ తాదర్థ్యత్తై చ్చొల్లి, స్వస్వాతన్త్ర్యనివృత్తిముఖ

స్వరూపతాదర్థ్యముక్త్వా, స్వస్వాతన్త్ర్యనివృత్తిముఖేన 'స్వరక్షణే కర్తృత్వం నివర్తయతా నమశ్శబ్దేన స్థితితాదర్థ్యం ప్రదర్శ్య, శరీరాత్మసంబన్ధవాచకేన నారాయణపదేన శరీరప్రవృత్తేశ్శరీర్యర్థత్వ ప్రతిపాదనాత్, వ్యక్త్యా చరమచతుర్థ్యా ప్రవృత్తితాదర్థ్యం ప్రతిపాదితమ్.

అనేన తదర్థ ప్రవృత్తిరూపం కైఙ్కర్యమాత్మన స్స్వ ప్రయుక్తమిత్యుక్తం భవతి. ఉక్తంచ భాష్యకారేణ (౧)"స్వాధీన త్రివిధ చేతనాఽచేతన స్వరూప స్థితి ప్రవృత్తిభేదమ్" ఇతి. ఏవం ప్రకారేణ ఆత్మనో జ్ఞాతృత్వం కర్తృత్వం భోక్తృత్వంచ భగవదాయత్తమితి ప్రతిపాదితమ్. పరమాత్మన ఏవ సాక్షాద్భోక్తృత్వమ్, తస్య ప్రకారతయా శరీరభూతస్యాఽఽత్మనః జ్ఞాతృత్వస్వభావ్యాత్ కర్తృత్వవత్

త్తాలే స్వరక్షణత్తిల్ కర్తృత్వత్తై నివర్తిప్పిక్కిఱ నమశ్శబ్దత్తాలే, స్థితియినుడైయ తాదర్థ్యత్తైక్కాట్టి, శరీరాత్మసంబన్ధత్తై చ్చొల్లువతాన నారాయణపదత్తాలే శరీరప్రవృత్తియినుడైయ శరీర్యర్థత్వత్తై ప్రతిపాదిక్కైయాలే వ్యక్తైయాన చరమచతుర్థియాలే ప్రవృత్తితాదర్థ్యమ్ ప్రతిపాదిక్కప్పట్టతు.

ఇత్తాలే, తదర్థప్రవృత్తిరూపమాన కైఙ్కర్యమానతు ఇవ్వాత్మావుక్కు స్వరూపసిద్ధమెన్ఱు శొల్లప్పట్టతాయిఱ్ఱు. ఇప్పడి, భాష్యకారరాలే, "స్వాధీన త్రివిధ చేతనాఽచేతన స్వరూప స్థితి ప్రవృత్తిభేదమ్" ఎన్ఱు—త్రివిధ చేతనాఽచేతనఙ్గళుడైయ స్వరూప స్థితి ప్రవృత్తిభేదఙ్గళుమ్ భగవదధీనమెన్ఱు అరుళిచ్చెయ్యప్పట్టతిఱే. ఇన్దప్రకారత్తినాలే ఆత్మావినుడైయ జ్ఞాతృత్వ కర్తృత్వ భోక్తృత్వఙ్గళుమ్ భగవదాయత్తమెన్ఱు పదత్రయత్తాలుమ్ ప్రతిపాదిక్కప్పట్టతు. ఇవ్విడత్తిల్, పరమాత్మావుక్కే సాక్షాద్భోక్తృత్వముళ్ళతు, ఆత్మావుక్కు జ్ఞాతృత్వస్వభావత్తాలే కర్తృత్వమ్పోలే భోక్తృత్వముమ్ పరమాత్మాయత్తమాయిరుక్కు-

(౧) గ-త్ర-౩-

తదాయత్తం భోక్తృత్వమితి పూర్వమేవోక్తమ్. తథాచ శ్రుతిః-(౧) "అహమన్నమన్నమదన్తమద్మి" ఇతి. అద్యత ఇత్యన్నమ్-భోగ్యమితి యావత్. జ్ఞానానన్దస్వరూపతయా శ్రీకౌస్తుభాదివత్ స్పృహణీయత్వేన అన్నభూతోఽహం అన్నమదన్తమద్మీతి - భోగ్యభూతం మామనుభవన్తం భగవన్తమనుభవామీత్యర్థః. ఏవం భగవదాయత్త స్వరూప స్థితి ప్రవృత్తికతయా తదధీన జ్ఞాతృత్వ కర్తృత్వ భోక్తృత్వ స్వభావస్యాఽఽత్మనస్తదేకశేషత్వవిరోధ్యహఙ్కార వ్యావర్తకమనన్యార్హ శేషత్వమ్, తదేకరక్ష్యత్వ విరోధ్యర్థితృష్ణావ్యావర్తకమనన్యశరణత్వమ్, తదేకానుభవవిరోధి విషయాన్తరరుచి వ్యావర్తక మనన్యభోగ్యత్వంచ పదత్రయేణోక్తమితి విజ్ఞాయతే. ౧-౨౧.

మెన్ఱు మున్బే శొల్లప్పట్టతు. అప్పడియే శ్రుతియిలుమ్, "అహమన్నమన్న మదన్తమద్మి" ఎన్ఱు - భుజిక్కప్పడుకైయాలే అన్నశబ్దవాచ్యనాయ్, జ్ఞానానన్దస్వరూపనాకైయాలే శ్రీకౌస్తుభమ్బోలే స్పృహణీయ స్వరూపనాన నాన్, భోగ్యత్వత్తాలే అన్నభూతనాన ఎన్నై యనుభవియానిఱ్కుమ్ భగవానై యనుభవియానిన్ఱేనెన్ఱు శొల్లప్పట్టతు. ఇప్పడి భగవదాయత్త స్వరూపస్థితి ప్రవృత్తికనాకైయాలే తదధీన జ్ఞాతృత్వ కర్తృత్వ భోక్తృత్వఙ్గళై స్వభావమాక ఉడైయనాన ఆత్మావుక్కు, శేషియాన సర్వేశ్వరనైప్పఱ్ఱి ఉణ్డాన శేషత్వత్తుక్కు విరోధియాన అహఙ్కారత్తై క్కழிత్తుక్కొడుక్కు మనన్యార్హ శేషత్వముమ్, శరణ్యనాన అవనై క్కుఱిత్తుణ్డాన రక్ష్యత్వత్తుక్కు విరోధియాన అర్థితృష్ణైయై క్కழிత్తుక్కొడుక్కు మనన్యశరణత్వముమ్, భోగ్యభూతనాన అవనైప్పఱ్ఱి ఉణ్డాన అనుభవత్తుక్కు విరోధియాన విషయాన్తరరుచియై క్కழிత్తుక్కొడుక్కు మనన్యభోగ్యత్వముమాకిఱ ఇవ్వర్థఙ్గళ్ పదత్రయత్తిలుమడైవే ప్రతిపాదిక్కప్పట్టన. ౧-౨౧.

---

(౧) తై-భృ-౧౦-౬.

తదిదం విరోధిత్రయనివృత్తిపూర్వకం స్వభావత్రయమాచార్యవర్యైః ప్రార్థ్యతే- (౧) "అహఙ్కారాఽర్థకామేషు ప్రీతిరద్యైవ నశ్యతు । త్వాం ప్రపన్నస్య మే దేవ వర్ధతాం శ్రీమతీ త్వయి" ఇతి; పదత్రయప్రతిపాద్య స్వభావత్రయ విరోధ్యహఙ్కారాఽర్థ కామవిషయా ప్రీతి స్సద్యో వినాశం శతధా యాతు, త్వామ్- శేషిణం శ· ప్రాప్యం సర్వాత్మనా సమాశ్రితస్య మే సైవాఽహఙ్కారాది త్ర· విషయా ప్రీతిః, అపృథక్సిద్ధ సంబన్ధనిబన్ధనాఽఽత్మ శరీరభావేన అహం ప్రత్యయాది విషయత్వాత్, ఆత్మరక్షణసాధనత్వాత్, అనవరతకమనీయ సత్యకామత్వాచ్చ, తత్తదవస్థావస్థితే శ్రీమతి త్వయి నిరవధికభక్తిరూపా వర్ధతామిత్యర్థః. అతో నిఖిల జగదుదయ విభవ లయాది

ఇన్న విరోధిత్రయ నివృత్తిపూర్వకమాక స్వభావత్రయమానతు ఆచార్యవర్యరాన ఆళ్వాన్పిళ్ళైయాలే ప్రార్థిక్కప్పట్టతు - "అహఙ్కారాఽర్థ కామేషు ప్రీతి రద్యైవ నశ్యతు । త్వాం ప్రపన్నస్య మే దేవ వర్ధతాం శ్రీమతి త్వయి" ఎన్ఱు; అతావతు - పదత్రయత్తాలుమ్ ప్రతిపాదిక్కప్పట్ట అనన్యార్హ శేషత్వాదియాన స్వభావత్రయత్తుక్కుమ్ విరోధియాన అహఙ్కారార్థ కామవిషయమైయాన ప్రీతియానతు ఇప్పోతే నశిత్తుప్పోకవేణుమ్; శేషియాయ్ శరణ్యనాయ్ ప్రాప్యనాన ఉన్నై సర్వప్రకారత్తాలుమ్ ప్రపన్ననాన ఎనక్కు అన్త అహఙ్కారాదిత్రయ విషయమైయాన ప్రీతియానతు, అపృథక్సిద్ధ సంబన్ధనిబన్ధనమాన ఆత్మశరీర భావత్తాలుణ్డాన ఐక్యత్తాలే అహంప్రత్యయాదివిషయమాకైయాలుమ్, ఆత్మరక్షణసాధనమాకైయాలుమ్, అనవరతకమనీయమాన సత్యకామత్వత్తాలుమ్ అహఙ్కారాఽర్థకామరూపేణ నిఱ్కుమ్ స్వభావత్తైయుడైయనాయిరుక్కిఱ శ్రీమానాన ఉన్పక్కలిలే నిరవధికభక్తిరూపైయాయ్ క్కొణ్డు వర్ధిక్కవేణుమెన్ఱతాయిఱ్ఱు. ఆకైయాలే, నిఖిలజగత్తుక్కుమ్

---

(౧)

హేతుత్వప్రయుక్త శేషిత్వ వ్యవస్థాపక శ్రియఃపతిత్వైక నిరూపణీయాయ భగవతే, అనన్యార్హ శేషత్వయుక్తాఽపృథక్సిద్ధ శేషభూతైః, పఞ్చవింశకతయా ప్రకృత్యాది పరాగర్థవిలక్షణైః, స్వాభావిక జ్ఞాతృత్వాదిగుణకైః, ప్రత్యగాత్మవర్గైః, స్వాఽసాధారణాకార శేషత్వ విరోధి స్వస్వాతన్త్ర్యాదినివృత్తి సిద్ధాఽత్యన్త పారతన్త్ర్యప్రయుక్తాఽనన్యశరణత్వయుక్తైః, తత్పారతన్త్ర్యోపపాదక సమస్తశరీరిత్వ సర్వవ్యాపకత్వాద్యసఙ్ఖ్యేయాఽపరిమితోదార కల్యాణగుణవిభూతయే నారాయణాయ, అనవరతనిత్యవిశదతమ పరిపూర్ణతదనుభవజనితాఽనవధికాతిశయాఽనన్య ప్రయోజన హర్షప్రకర్ష హఠాత్కార కారిత నిరన్తర

నుడైయ ఉదయముమ్ విభవముమ్ లయముమ్ తుడక్కమానవఱ్ఱుక్కు హేతువాకైయాల్ వన్ద శేషిత్వత్తై నిలైనిఱుత్తిక్కొడుప్పతాన శ్రియఃపతిత్వమొన్రాలుమ్ నిరూపిక్కప్పడుమవనాన భగవాన్ పొరుట్టు, అనన్యార్హశేషత్వత్తోడేకూడిన అపృథక్సిద్ధశేషభూతమాయ్, పఞ్చవింశకమాకైయాలే ప్రకృత్యాదిపరాగర్థవిలక్షణమాయ్, స్వాభావిక జ్ఞాతృత్వాది గుణకమాన ప్రత్యగాత్మవర్గమానతు, తనక్కు అసాధారణాకారమాన శేషత్వత్తుక్కు విరోధియాన స్వస్వాతన్త్ర్యాదినివర్తనత్తాలే సిద్ధమాయుళ్ళ అత్యన్తపారతన్త్ర్యత్తాల్ వన్ద అనన్యశరణత్వత్తైయుడైత్తాయ్, అన్దపారతన్త్ర్యత్తై యుపపాదిత్తుక్కొడుప్పతాన సర్వశరీరిత్వమ్ సర్వవ్యాపకత్వమ్ తుడక్కమాయ్, అసఙ్ఖ్యేయమాయ్, అపరిమితమాయ్, అతిశయితమాన కల్యాణగుణఙ్గళైయుమ్ విభూతికళైయుముడైయనాయిరుక్కిఱ నారాయణన్పొరుట్టు, ఇడైవిడామలెన్ఱుముణ్డాయ్, విశదతమమాయ్, పరిపూర్ణమాన అవనుడైయ అనుభవత్తాలే జనితమాయ్, అనవధికమాన అతిశయత్తైయుడైత్తాయ్, అనన్యప్రయోజనమాన హర్షత్తిన్నికుతియాలే యడర్త్తు శెయ్విక్కప్పట్ట నిరన్తరమాయ్ వివిధమాయ్ నిరవధికమాన నిత్యకైఙ్కర్యమొన్రైయుమే భోగ

వివిధ నిరవధిక నిత్యకైఙ్కర్యైక భోగస్వరూప ఇతి సామాన్యేనాఽఽత్మ స్వరూపయాథాత్మ్యమనేన మన్త్రేణ ప్రతిపాదితమ్. ౧-౨౨.

అస్య స్వానుసన్ధానపరత్వే, నారాయణాయైవ స్యామితి చతుర్థ్యాః ప్రార్థనాగర్భత్వ మనుసన్ధేయమ్; (౧) "నిత్యకిఙ్కరో భవాని" (౨) "సర్వావస్థోచితాఽశేష శేషతైకరతిస్తవ। భవేయం పుణ్డరీకాక్ష త్వమేవైవం కురుష్వమామ్" ఇత్యాది వచనాత్. ౧-౨౩.

ఏషాం త్రయాణాంపదానాం స్వాఽవాన్తరపదార్థ సంసర్గవిశేష రూపాఽర్థవిశేషబోధకతయా ప్రత్యేకం వాక్యభూతానామపి, సర్వప్రకార భగవదేకశేషత్వరూప మహావాక్యార్థప్రతిపాదకస్య మన్త్రస్య అవాన్తరవాక్యత్వేన, వాక్యైకవాక్యన్యాయాదేక వాక్యత్వం విద్యతే. ౧-౨౪.

మాక ఉడైత్తాన స్వరూపత్తైయుడైత్తా యిరుక్కుమెన్ఱు సామాన్యేన ఆత్మస్వరూపత్తినుడైయ యాథాత్మ్యమానతు ఇన్ద మన్త్రత్తాలే ప్రతిపాదిక్కప్పట్టతాయిఱ్ఱు. ౧-౨౨.

ఇన్ద మన్త్రత్తుక్కు స్వానుసన్ధానమర్థమామళవిల్, నారాయణనుక్కే యావేనెన్ఱు చతుర్థిక్కు ప్రార్థనాగర్భత్వ మనుసన్ధిక్కప్పడుమ్. "నిత్యకిఙ్కరో భవాని" ఎన్ఱు - నిత్యకిఙ్కరనావేనెన్ఱుమ్, "సర్వావస్థోచితాఽశేష శేషతైకరతిస్తవ। భవేయం పుణ్డరీకాక్ష త్వమేవైవం కురుష్వ మామ్" ఎన్ఱు- ఉన్నుడైయ ఎల్లా అవస్థైకళిలుమ్ ఉచితమాన ఎల్లా శేషవృత్తికళిలుమ్, ఒరుపడిప్పడ ఉకప్పైయుడైయేనాకవేణుమ్, పుణ్డరీకాక్షనే! నీ ఎన్నై ఇప్పడి పణ్ణియరుళవేణుమెన్ఱు భాష్యకారరుమ్ కైఙ్కర్యత్తై ప్రార్థిత్తరుళినారిఱే. ౧-౨౩.

ఇన్ద మూన్ఱుపదఙ్గళుమ్ తన్నుడైయ అవాన్తరపదఙ్గళిల్ అర్థఙ్గళినుడైయ సంసర్గవిశేషరూపమాన అర్థవిశేషత్తై ప్రతిపాదిక్కైయాలే తనిత్తనియే వాక్యఙ్గళాయిరున్దతేయాకిలుమ్, సర్వప్రకార భగవదేక

(౧) గ-త్ర-౧.   (౨) గ-త్ర-౨.

ఏవం వివృతశ్చైషమన్త్రః ఆచార్యైః (౧) "అకారార్థాయైవ" ఇత్యాదినా. "అకారార్థాయైవ స్వమహమ్" ఇతి ప్రణవార్థః; "అథ మహ్యం న" ఇత్యవాన్తరవాక్యభేదసూచనపూర్వకం నమశ్శబ్దార్థ ఉక్తః; "నివహో నరాణాం నిత్యానామయనమితి నారాయణపదం యమాహ" ఇతి నారాయణపదార్థః. "అస్మై కాలం సకలమపి సర్వత్ర సకలాస్వవస్థాస్వావిస్స్యుర్మమ సహజకైఙ్కర్యవిధయః" ఇతి చతుర్థ్యర్థతయా కైఙ్కర్యప్రకారః ప్రార్థితః. ౧౩౭.

శేషత్వరూపమాన మహావాక్యార్థత్తై ప్రతిపాదిక్కుమ్ ఇమ్మన్త్రిత్తుక్కు అవాన్తరవాక్యఙ్గళాయ్క్కొణ్డు వాక్యైకవాక్యన్యాయత్తాలే ఏకవాక్యమాయిరుక్కున్నన. ౧౩౮.

ఇప్పడి ఆచార్యరాన భట్టరాలే ఇమ్మన్త్రమ్ వివరిక్కప్పట్టతు "అకారార్థాయైవ" ఎన్ఱు ముతలాన శ్లోకత్తాలే. అతావతు – "అకారార్థాయైవ స్వమహమ్" ఎన్ఱు – అకారార్థభూతనాన సర్వేశ్వరనుక్కే స్వమ్మాయిరుప్పేనెన్ఱు ప్రణవార్థమ్ శొల్లప్పట్టతు ; "అథమహ్యం న" ఎన్ఱు – అనన్తరమ్ ఎన్గైయాలే అవాన్తరవాక్యభేదత్తై సూచిప్పిత్తు, ఎన్నొరుట్టల్లేన్ ఎన్ఱు నమశ్శబ్దార్థమ్ శొల్లప్పట్టతు; "నివహో నరాణాం నిత్యానామయనమితి నారాయణపదం యమాహ" ఎన్గిఱవిడత్తిల్, నిత్యఙ్గళాన నారఙ్గళుక్కు అయనమెన్ఱు షష్ఠీతత్పురుషనిల్ అర్థత్తైయుమ్, నారఙ్గళుడైయ నివహఙ్గళ్ ఇవనుక్కు అయనమెన్ఱు బహువ్రీహియిలర్థత్తైయుమ్ శొల్లానిన్ఱుకొణ్డు నారాయణపదమ్ యావనొరువనైచ్చొల్లుకిఱతెన్గైయాలే నారాయణపదత్తిలర్థత్తైయుమ్శొల్లి; "అస్మై సకలం కాలమథసర్వత్ర సకలా స్వవస్థా స్వావిస్స్యుర్మమ సహజకైఙ్కర్యవిధయః" ఎన్ఱు–ఇవనొరువనుక్కెల్లాక్కాలత్తిలుమెల్లాదేశత్తిలుమెల్లావనస్థైకళిలు మిః నుక్కు సహజమాన ఎల్లావకైప్పట్ట కైఙ్కర్యఙ్గళుమావిర్భవిప్పన వాక

(౧) అష్టశ్లో-3.

అస్య కైఙ్కర్యస్య యావదాత్మభావిత్వాత్ సనాతనత్వమ్, అపరిచ్ఛిన్నవిషయత్వాత్ సార్వత్రికత్వమ్, అపృథక్సిద్ధత్వేన పరాద్యవస్థాస్వనుసఞ్చరణాత్ సర్వావస్థత్వమ్, సర్వప్రకారశేషత్వేన (౧) ‹‹నివాసశయ్యాసన'' ఇత్యాదివత్ సర్వవిధత్వమిత్యర్థః.   ౧౨౮.

అస్య మన్త్రస్య, అకారవాచ్య నారాయణాయేతి ... స్యామీత్యేకవాక్యత్వేన స్వరూపపరత్వం కేషాఞ్చిన్మతమ్; తత్ర (౨) ‹‹నమస్స్వస్తి'' ఇత్యాదినా చతుర్థీ. ప్రహ్వీభావవాచిత్వాత్ నమశ్శబ్దశ్శేషత్వ ప్రతిపాదకః. తథాచోక్తం భగవచ్ఛాస్త్రే- (౩) ‹‹ప్రేష్ఠావేణుమెన్ఱు చతుర్థ్యర్థమాక సప్రకారమాన కైఙ్కర్యమ్ ప్రార్థిక్కప్పట్టతు.   ౧౨౯.

ఇన్ద కైఙ్కర్యమ్ సర్వకాలాది విశిష్టమెన్గైక్కు ఇమ్మన్త్రత్తిల్ సూచకమెన్నెన్నిల్;- ఇన్దకైఙ్కర్యరూపభోగమానతు, ఇప్పదత్తిలే భోక్తృభోగ్యరూపరాన ఆత్మపరమాత్మాక్కళై నిత్యరాకచ్చొల్లుకైయాలే సర్వకాలత్తిలుముణ్డామ్, ఇన్ద స్వరూపఙ్గళినుడైయ అసఙ్కోచత్తాలుమ్ అపరిచ్ఛేదత్తాలుమ్ సర్వదేశత్తిలుముణ్డామ్, అపృథక్సిద్ధసంబన్ధరాకైయాలే పరవ్యూహాది సమస్తావస్థైయిలుమ్ అనుసఞ్చరణముణ్డాకైయాలే సర్వావస్థమాయిరుక్కుమ్; స్వరూపస్థితి ప్రవృత్తిరూపమాన సర్వప్రకారత్తాలుమ్ శేషియోడు శేషత్వసంబన్ధమ్ నడక్కైయాలే, ‹‹నివాస శయ్యాసన'' ఇత్యాదియిఱ్పోలే సర్వప్రకారత్తైయుముడైత్తాయిరుక్కుమెన్ఱు తాయిఱ్ఱు.   ౧౨౮.

ఇమ్మన్త్రత్తుక్కు, అకారవాచ్యనాన నారాయణనుక్కే నానమస్సైప్పణ్ణుకిఱేన్ ఎన్ఱు ఏకవాక్యమాయ్కొణ్డు స్వరూపపరత్వమ్ శిలఆచార్యర్కళుక్కు మతమాయిరుక్కుమ్; అవ్విడత్తిల్, ‹‹నమస్స్వస్తి'' ఇత్యాది సూత్రత్తాలే చతుర్థీవిభక్తియాకిఱతు. ప్రహ్వీభావత్తైచ్చొల్లుకైయాలే నమశ్శబ్దమ్ శేషత్వత్తైప్రకాశిప్పిక్కిఱతు. అప్పడియే భగవచ్ఛాస్త్రత్తిలే

(౧) స్తో-౪-౪౦.   (౨) పా-సూ-౨-౩-౧౬.

వతః ప్రవృత్తిర్యా ప్రహ్వీభావాత్మికా స్వతః। ఉత్కృష్టం పరముద్దిశ్య తన్నమః పరిగీయతే ॥ లోకే చేతనవర్గస్తు ద్విధైవ పరిగీయతే। జ్యాయాంశ్చైవ తథాఽజ్యాయాన్ నైవాఽఽభ్యాం విద్యతే పరః॥ కాలతో గుణతశ్చైవ ప్రకర్షో యత్ర తిష్ఠతి। శబ్దస్తన్ముఖ్యయా వృత్త్యా జ్యాయాన్ నిత్యవలమ్బతే ॥ అతశ్చేతనవర్గోఽన్యః స్మృతః ప్రత్యవరో బుధైః। అజ్యాయాంశ్చాఽనయోర్యోగ శ్శేషశేషితయేష్యతే ॥ అజ్యాయాంసోఽ

శొల్లప్పట్టతు- "ప్రేక్షావతః ప్రవృత్తిర్యా ప్రహ్వీభావాత్మికా స్వతః। ఉత్కృష్టం పరముద్దిశ్య తన్నమః పరిగీయతే" ఎన్ఱు - జ్ఞానవానాన పురుషనుక్కు సర్వాధికనాన శేషియైక్కొణ్డు త్తాఖ్చ్ఛియై వడివాక ఉడైత్తాన స్వాభావిక ప్రవృత్తి యాతొన్ఱు, అతు నమస్సాకచ్చొల్లప్పడుకిఱతెన్ఱుమ్, "లోకే చేతనవర్గస్తు ద్విధైవ పరిగీయతే। జ్యాయాంశ్చైవ తథాఽజ్యాయాన్ నైవాఽఽభ్యాం విద్యతే పరః" ఎన్ఱు-లోకత్తిలే చేతనవర్గమ్ ఇరణ్డుపడియాకచ్చొల్లప్పడానిఱ్కుమ్-జ్యాయానెన్ఱుమ్ అజ్యాయానెన్ఱుమ్, ఇవైయిరణ్డు మొழிయ కోట్యన్తరమిల్లైయా యిరుక్కుమెన్ఱుమ్, "కాలతో గుణతశ్చైవ ప్రకర్షో యత్ర తిష్ఠతి। శబ్దస్తన్ముఖ్యయా వృత్త్యా జ్యాయాన్ నిత్యవలమ్బతే" ఎన్ఱు - ఎల్లాక్కాలత్తిలుమ్ ఎల్లా స్వభావత్తిలుముణ్డాన ఉత్కర్షమ్ యావనొరువన్పక్కలిలే నిఱ్కిఱతు, జ్యాయానెన్గిఱ ఇన్దశబ్దమ్ అవనై ముఖ్యవృత్తియాలే అవలమ్బియానిఱ్కుమెన్ఱుమ్, "అతశ్చేతనవర్గోఽన్యః స్మృతః ప్రత్యవరో బుధైః। అజ్యాయాంశ్చాఽనయోర్యోగ శ్శేషశేషితయేష్యతే" ఎన్ఱు - ఇన్ద ఉత్కృష్టనిఱ్కాట్టిల్ అన్యమాన చేతనవర్గమానతు అఱివుడైయారాలే అవరమాక వఱియప్పడానిన్ఱుకొణ్డు జ్యాయానన్ఱియిలే యిరుక్కుమ్, ఇవ్విరణ్డు తలైయిలుముణ్డాన సంబన్ధమ్ శేషశేషిత్వత్తాలేయాక ఇచ్ఛిక్కప్పడానిన్ఱతెన్ఱుమ్, "అజ్యాయాంసోఽ పరే సర్వే జ్యాయానేకో మతః పరః। నన్త్ర నన్తవ్యభావేన తేషాం తేన సమన్వయః" ఎన్ఱు - అపర

పరే సర్వే జ్యాయాంసో మతః పరః । సత్త్వ సత్త్వభావో శేషం తేన సమన్వయః ॥ సత్త్వః పరమ శ్శేషీ శేషా సత్త్వార ఈరితాః । సత్త్వ సత్త్వభావోఽయం సప్రయోజనపూర్వకః ॥ నీచోచ్చయో స్స్వభావోఽయం సత్త్వ సత్త్వాత్మకః । ఉపాధిరహితేనాఽయం యేన భావేన చేతనః । నమతి జ్ఞాయతే తస్మై తద్వా నమన... భగవాన్ మే పరో నిత్యమహం ప్రత్యవరస్సదా । ఇతి భా... ప్రోక్తో నమసః కారణం హి సః" ఇతి.

రాన ఎల్లాచ్చేతనర్కళుమ్ అజ్యాయాంసరా యిరుప్పార్కళ్, పరనాన ఒరువనుమే జ్యాయానాకవిరుప్పాన్, అవర్కళ్ సత్త్వర్కళాయుమ్ అవన్ సత్త్వనాయుమిరుక్కిఱ ఆకారత్తాలే అవర్కళుక్కు అవనోడు శేర్త్తియాయిరుక్కుమెన్నుమ్, "సత్త్వః పరమ శ్శేషీ శేషా సత్త్వార ఈరితాః । సత్త్వ సత్త్వభావోఽయం సప్రయోజనపూర్వకః" ఎన్ఱు- వణ్ణప్పడుకిఱ పరమనానవన్ శేషి, మఱ్ఱుమవర్కళ్ శేషభూతరాక చ్చొల్లప్పట్టార్కళ్, ఇన్ద సత్త్వ సత్త్వభావమానతు ప్రయోజనపూర్వకమాక ఇరాతెన్నుమ్, "నీచోచ్చయో స్స్వభావోఽయం సత్త్వసత్త్వాత్మకః । ఉపాధిరహితేనాఽయం యేన భావేన చేతనః । నమతి జ్ఞాయతే తస్మై తద్వా నమనముచ్యతే" ఎన్ఱు-సత్త్వసత్త్వత్తైయే స్వరూపమాక ఉడైత్తాన ఇతు, తాళ్న్దు ముయర్న్దుమిరుక్కిఱ ఇరణ్డుకళుక్కుమ్ స్వభావమ్, ఉపాధియిల్లాత యాతొరు నినైవోడేకూడ విశిష్ట చేతననానవన్ ఉత్కృష్టనాన ఈశ్వరన్పక్కల్ వణఙ్గానిఱ్కుమ్, అతు నమనమాకవుమామెన్నుమ్, "భగవాన్ మే పరో నిత్యమహం ప్రత్యవరస్సదా । ఇతి భావో నమః ప్రోక్తో నమసః కారణం హి సః" ఎన్ఱు - ఎనక్కెన్ఱుమ్ భగవాన్ పరనాయిరుక్కుమ్, నానెన్ఱుమ్ ప్రత్యవరనాయ్ శేషభూతనాయిరుప్పేన్ ఎన్గిఱ నినైవు నమస్సాకచ్చొల్లప్పట్టతు, అన్ద నమస్సుక్కు అతు కారణమా యిరుక్కుమ్ ఎన్ఱు.

గుణ విభూతిరూపప్రవృత్తినిమిత్తభేదేన విశేషణ విశేష్యభావా దకార నారాయణపదయో ర పౌనరుక్త్యమ్. ౧-౨౬.

అస్య స్వరూపపురుషార్థ పరత్వం కేచిదిచ్ఛన్తి. తత్ర ప్రణవేన స్వరూపముచ్యతే. పురుషార్థస్య అనిష్ట నివృత్తీష్ట ప్రాప్తిరూపత్వాత్ ప్రథమం నమసాఽనిష్టనివృత్తిః ప్రార్థ్యతే, ఇష్టప్రాప్తిరనన్తరపదేన.

కేషాఞ్చిదాచార్యాణామాత్మసమర్పణపరత్వ మస్యాఽభిమతమ్. తత్ర-ప్రథమపదేన సమర్పణముచ్యతే; (౧) "ఓమిత్యాత్మానం యుఞ్జీత" ఇతి శ్రవణాత్. తదానీం అకారస్య చతుర్థీ సంప్రదానే.

సమర్పణం నామ పూర్వ మాత్మాధీనతయాఽభిమతస్య వస్తునః పరస్వత్వాపాదనమ్. తదత్ర నయుజ్యతే;- (౨) "ఆత్మదాస్యం హరే

గుణ విభూతిరూపమాన ప్రవృత్తినిమిత్తభేదత్తాలే అకార నారాయణపదఙ్గళుక్కు విశేషణ విశేష్యభావఙ్గళ్ ఉణ్డాకైయాలే పునరుక్తి దోషమిల్లై. ౧-౨౭.

ఇమ్మన్త్రమ్ స్వరూప పురుషార్థఙ్గళిరణ్డైయుమ్ శొల్లుకిఱతెన్ఱు శిలర్ శొల్లానిన్ఱార్కళ్. అవ్విడత్తిల్, స్వరూపమ్ ప్రణవత్తాలే శొల్లప్పడుకిఱతు, పురుషార్థముమ్ అనిష్టనివృత్తియుమ్ ఇష్టప్రాప్తియుమెన్ఱు ఇరణ్డుపడియాకైయాలే, ప్రథమమ్ నమస్సాలే అనిష్టనివృత్తి ప్రార్థిక్కప్పడుకిఱతు, ఇష్టప్రాప్తియానతు మేలిల్ పదత్తాలే ప్రార్థిక్కప్పడుకిఱతు. ౧-౨౮.

వేఱే శిలఆచార్యర్కళ్, మన్త్రత్తుక్కు ఆత్మసమర్పణపరత్వత్తై ఆదరియానిన్ఱార్కళ్. అతిల్, ముతఱ్పదత్తాలే సమర్పణమ్ శొల్లప్పడుకిఱతు, "ఓమిత్యాత్మానం యుఞ్జీత" ఎన్ఱు - "ఓమ్" ఎన్ఱు ఆత్మావై సమర్పిప్పాన్ ఎన్నిఱ శ్రుతియుణ్డాకైయాలే. అప్పోతు అకారత్తుక్కు సంప్రదానత్తిలే చతుర్థియాకక్కడవతు. ౧-౨౯.

ఇస్ స సమర్పణమాకిఱతు- మున్బు తన్నతాక నినైత్తిరున్ద వస్తువై

(౧) నై...౨౧. (౨)

స్వామ్యం స్వభావంచ" ఇతి పరశేషత్వస్వాభావ్యేన సమర్పణీయస్యా త్మనః స్వకీయత్వరూప స్వాతన్త్ర్యాసంభవాత్; అత ఇదం సమర్పణం నిరూపణదశాయామ్, పూర్వం రాజ్ఞో మహార్ఘ్యం రత్నాభరణమప హృత్య పున స్తస్మిన్నేవ తత్సమర్పణమివ [illegible] అపరాధరూపం [illegible], తస్మాత్ తదనుశయనిదానస్యాత్మన స్స్వకీయత్వ సంభ[illegible] ప దేన బోధ్యతే; తదుపపాదకం నిత్యపరశేషత్వం శరీరాత్మభావా[illegible] దేన చరమపదేన ప్రతిపాద్యతే; తత్ర చతుశ్శ్లోక్యాం [illegible]. తదిదం యామునాచా ర్యైరుక్తంచ - (౧) "తదయం తవ పాదపద్మయోరహ మద్యైవ మయా సమర్పితః" (౨) "నియత స్వమితి ప్రబుద్ధధీరథవా కిన్ను

ప్పరనుక్కు- స్వస్యాక [illegible] అని ఇవ్విడత్తిల్ కాణాతు; ఆత్మావుక్కు- దాస్యత్తైయుమ్, ఈశ్వరనుక్కు- స్వామిత్వత్తైయుమ్ స్వభావమాక చ్చొల్లుకైయాలే, ఆత్మావుక్కు- ప్పరశేషత్వమ్ స్వాభావికమాకైయాల్. సమర్పణీయనాన ఆత్మావుక్కు- స్వకీయత్వరూప స్వాతన్త్ర్యమిల్లామై యాలే. ఆకైయాలిన్ద సమర్పణమానతు నిరూపిక్కుమళవిల్, మున్బు రాజావినుడైయ మహార్ఘమాన రత్నాభరణత్తై యపహరిత్తువైత్తు ప్పిన్నైయు మవన్దనక్కే అత్తై సమర్పిక్కుమాపోలే పెరియ అపరాధ రూపమాయిరుక్కుమ్ ఎన్ఱు అనుశయిక్కుమ్బడి యిరుక్కైయాలే, అన్ద అనుశయత్తుక్కడియాన స్వాతన్త్ర్యాభావత్తై మధ్యమపదమ్ కాట్టుకి ఱతు; అన్ద స్వాతన్త్ర్యాసంభవత్తుక్కు- ఉపపాదకమాన నిత్యపరశేష త్వత్తై చ్చరమపదమ్ శొల్లుకిఱతు; అవ్విడత్తిలే చతుశ్శ్లో[illegible]త్తిలే యాకిఱతు. ఇన్ద అర్థమ్ ఆళవన్దారాలే స్తోత్రత్తిలే అరుళిచ్చెయ్యప్ప ట్టతు,- "తదయం తవ పాదపద్మయోరహమద్యైవ మయా సమర్పితః" ఎన్ఱు - ఇన్దనాన్ ఇప్పోతే ఉన్దిరువడికళిలే సమర్పిక్కప్పట్టేనెన్ఱు సమర్ప ణత్తై ముతలవళిచ్చెయ్తు, "నియతస్వమితి ప్రబుద్ధధీ రథవా కిన్ను

(౧) స్తో-ర-౫౨. (౨) స్తో-ర-౫౩.

సమర్పయామి తే” ఇత్యాదినా. ఏవమాత్మనః సర్వప్రకార భగవదాయత్తత్వరూపం శేషత్వం స్వరూపమితి సిద్ధమ్. ౧౩౦.

అస్య అర్థపఞ్చకపరత్వే అకార నారాయణపదాభ్యాం ప్రాప్య బ్రహ్మ స్వరూపమ్, మకారనారపదాభ్యాం ప్రాప్తృ ప్రత్యగాత్మస్వరూపమ్, నమశ్శబ్దేన స్వాతన్త్ర్యనివృత్త్యా ప్రాప్తివిరోధిస్వరూపమ్, అనన్యశరణత్వ ప్రతిపాదనాత్ ప్రాప్త్యుపాయ స్వరూపమ్, అవధారణ సమాసద్వయాభ్యాం లుప్త వ్యక్త చతుర్థీభ్యాం శరీరాఽఽత్మభావ సంబన్ధనిబన్ధనాఽనన్యార్హ శేషత్వ ప్రయుక్త నిత్యకైఙ్కర్యప్రతిపాదనాత్ సర్వార్థానువృత్త ప్రాప్తిరూప సంబన్ధసహితం తత్ఫలస్వరూపం చ ప్రతిపాదితమ్. అనేన ప్రాప్తిస్వరూపేణ సహ షడర్థా ఇతి కేచిదాహుః. ౧౩౧.

సమర్పయామి తే” ఎన్ఱు-శేషత్వమ్ నిత్యమెన్ఱదిన్ ఆల్ ఎత్తై సమర్పిప్పేనెన్ఱు సమర్పణత్తై అనుశయిత్తు, అన్ద నిత్యమాన శేషత్వమే భోగ్యమెన్ఱు అనన్తరశ్లోకత్తిలే అరుళిచ్చెయ్కైయాలే. ఇప్పడి ఆత్మావుక్కు సర్వప్రకార భగవచ్ఛేషత్వమే స్వరూపమెన్ఱు ప్రతిపాదిక్కప్పట్టతాయిఱ్ఱు. ౧౩౦.

ఇమ్మన్త్రమ్ అర్థపఞ్చకత్తై ప్రతిపాదిక్కుమ్-ఆపడియెజ్ఞనేయెన్నిల్;-అకారత్తాలుమ్ నారాయణపదత్తాలుమ్ ప్రాప్యమాన బ్రహ్మస్వరూపత్తైయుమ్, మకారత్తాలుమ్ నారపదత్తాలుమ్ ప్రాప్తావాన ప్రత్యగాత్మస్వరూపత్తైయుమ్, నమశ్శబ్దత్తాలే స్వాతన్త్ర్యత్తై నివర్తిప్పిక్కైయాలే ప్రాప్తివిరోధిస్వరూపత్తైయుమ్, అనన్యశరణత్వత్తాలే ప్రాప్త్యుపాయస్వరూపత్తైయుమ్, అవధారణ సమాసద్వయత్తాలుమ్ లుప్త వ్యక్త చతుర్థికళాలుమ్ శరీరాత్మసంబన్ధనిబన్ధనమాన అనన్యార్హ శేషత్వత్తాల్ వన్ద నిత్యకైఙ్కర్యత్తై చొల్లుకైయాలే సర్వార్థత్తిలు మనువృత్తమాన ప్రాప్తిరూపసంబన్ధత్తోడేకూడిన తత్ఫలస్వరూపత్తైయుమ్ శొల్లిఱ్ఱు.

ఏషాం సర్వేషామర్థానాం సర్వశాస్త్రార్థత్వేన ప్రాప్తత్వాత్ స్వరూపానుబన్ధిత్వాత్ సవవ ప్రధానతయా నిరూపణీయాః, తదను బన్ధన అన్యే నిరూపణీయా ఇతి అస్యమ స్త్రీస్య ఆత్మయాథాత్మ్యపరత్వం ప్రతిపాదితం పరమాచార్యైరితి. ౧౩౨.

నను - 'ఏవమాత్మ యాథాత్మ్యరూప శేషత్వం పవి… వద్విషయమితి నారాయణపదేన ప్రతిపాదనాత్, శేషత్వస్య తస్య … విషయత్వం చ సిద్ధమ్; తథా సతి తద్విభూతిభూత బ్రహ్మ రుద్రాది సమస్త విషయత్వమపి స్యాదితి కథమస్య పూర్వం తన్నివృత్తిరితి చేత్; అత్రోచ్యతే;- విశిష్టవిషయ శేషత్వ ప్రయుక్తవిశేషణవిషయ శేషత్వే సిద్ధేఽపి ఇష్ట ప్రాప్తిస్వరూపత్వ దేవతాన్తర శేషత్వనివృత్తిః యుక్తా … నరూపపత్యేవ.

ఇన్న అర్థజాతఙ్గళ్ సర్వశాస్త్రార్థమధికృతనాన ప్రాప్తావాయుళ్ళ ఆత్మావుక్కు స్వరూపానుబన్ధియాగైయాలే అవనే ఇన్న స్త్రీత్తిల్ ప్రధానతయా నిరూపణీయఙ్గళ్, అవనోడు ఇనాన అనుబన్ధత్తాలే అల్లాత అర్థజాతఙ్గళ్ నిరూపణీయఙ్గళ్ ఎన్ఱు ఇన్న స్త్రీత్తుక్కు ఆత్మయాథాత్మ్య పరత్వమానతు ఆచార్యవర్యరాలే ప్రతిపాదిక్కప్పట్టతు. ౧౩౧.

ఇప్పడి ఆత్మయాథాత్మ్యస్వరూపమాన శేషత్వమానతు పవిత్రతికమాన భగవద్విషయమెన్ఱు నారాయణపదత్తాలే ప్రతిపాదిక్కైయాలే, శేషత్వత్తుక్కు తద్విభూతి విషయత్వముమ్ సిద్ధమ్; ఇప్పడియానాల్, అవనుక్కు విభూతిభూతరాన బ్రహ్మ రుద్రాది సమస్తచేతన విషయత్వముణ్డాకైయాల్ ఇన్న శేషత్వత్తుక్కు దేవతాన్తర శేషత్వ నివృత్తి మున్బు అవధారణత్తాలే శొన్నపడి యెఙ్ఙనేయెన్నిల్;- విశిష్ట విషయమాన శేషత్వప్రయుక్త విశేషణవిషయమాన శేషత్వమ్ పామాన్యాకారత్తాలేయుణ్డాకిలుమ్, దేవతాన్తర శేషత్వత్తై విశేషిత్తు … నిషేధిక్కైయాలుమ్, తద్వ్యతిరిక్తమాన తదీయ … ౧౩౨.

(౧) "బ్రహ్మాద్యా స్సకలా దేవా మనుష్యాః పశవ స్తథా । విష్ణుర్మాయామహాఽఽవర్త మోహాన్ధతమసాఽఽవృతాః" (౨) "న తద స్తి పృథివ్యాంవా దివి దేవేషువా పునః। సత్వం ప్రకృతిజైర్ముక్తం యదేభి స్స్యాత్త్రిభిర్గుణైః"(౩) "ఆబ్రహ్మ స్తమ్బపర్యన్తా జగద న్తర్వ్యవస్థితాః। ప్రాణినః కర్మజనిత సంసార వశవర్తినః" ఇత్యాదిభిః • బ్రహ్మాది స్తమ్బ పర్యన్త సమ స్తచేతనానాం భగవన్మాయాతిరోహిత స్వరూపత్వేన గుణ త్రయాభిభూతతయా కర్మజనిత సంసారవశవర్తిత్వ ప్రతిపాదనాదనను వర్తనీయత్వముక్తమ్. యథా మాతాపితృప్రభృతిషు గౌరవ్యవిష

విధిక్కైయాలుమ్, ఇన్దసామాన్యత్తిలుమ్ విశేషశాస్త్రమనువర్తనీయ మెన్దపడి. ఎజ్ఙనేయెన్నిల్ ;– "బ్రహ్మాద్యా స్సకలా దేవా మనుష్యాః పశవ స్తథా । విష్ణుర్మాయామహావర్త మోహాన్ధతమసాఽఽవృతాః" ఎన్ఱు– బ్రహ్మాదికళాన సకలదేవర్కళుమ్ మనుష్యర్కళుమ్ పశుక్కళుమ్ విష్ణువినుడైయ మాయైయాకిఱ పెరుమ్శుళియిలే యకప్పట్టు అజ్ఞానమాకిఱ వల్లిరుళాలే ఆవృతరాయిరుప్పార్కళెన్ఱుమ్, "నతద స్తి పృథివ్యాంవా దివి దేవేషువా పునః। సత్వం ప్రకృతిజైర్ముక్తం యదేభిస్స్యాత్త్రిభిర్గుణైః" ఎన్ఱు – భూమియిల్ మనుష్యాదికళ్ పక్కలిలుమ్, ఊర్ధ్వలోకత్తిల్ దేవాదికళ్ పక్కలిలుమ్, మూలప్రకృతికార్యమాన గుణత్రయజ్ఙళిన్నియిలే యిరుప్పతొరువస్తువిల్లై ఎన్ఱుమ్, "ఆబ్రహ్మస్తమ్బపర్యన్తా జగద న్తర్వ్యవస్థితాః । ప్రాణినః కర్మజనితసంసారవశవర్తినః" ఎన్ఱు – బ్రహ్మా ముతలాక పుల్ముళై ముడివాక జగత్తుక్కుళ్ళే వర్తిక్కిఱ ప్రాణికళెల్లామ్ పుణ్యపాపరూపమాన కర్మత్తాలే పిఱన్ద సుఖదుఃఖానుభవమాకిఱ సంసారవశత్తిలే వర్తిక్కుమెన్ఱుమ్, దేవతాన్తరాది సమస్తచేతనరుమ్ భగవన్మాయాతిరోహిత స్వరూపరాయ్క్కొణ్డు గుణత్రయాభిభూతరాయ్ కర్మపరవశరాకైయాలే అనువర్తనీయరల్లరెన్ఱుమ్ శొల్లప్పట్టతు. గౌరవ్యరాన మాతాపితృప్రభృతికళ్ పక్కలిల్ సంబన్ధముణ్డాయి

(౧) వి-పు-౫-౩౦-౧౭. (౨) గీ-౧౮-౪౦. (౩) విష్ణుధర్మ-౧౦౪-౨౩.

షేషు శారీరాఽశుచిత్వావస్థాయాం సంబద్ధే వర్తమానేఽపి ఉపాస్యా- రాద్యనర్హత్వమ్, తద్వదత్రాఽపి. (౧) "అశుద్ధాస్తే సమస్తాస్తు దేవాద్యాః కర్మయోనయః" ఇతి కర్మజనిత స్వాతన్త్ర్యాదిమయ సాంసారికాఽశుద్ధిదశాయాం అనుపాస్యత్వమేవ. ౧౩౩.

అథాస్యాత్, (౨) "స ఆత్మా అఙ్గాన్యన్యా దేవతాః" ఇ తాన్తరాణాం భగవచ్ఛరీరత్వేన, భార్యాయాః భర్తృశరీరవత్ తేషా మనువర్తనీయత్వం యుక్తమ్; అనన్యార్హత్వంచాఽబాధితమితి; మైవమ్:— తత్ర శరీరప్రధానం శరీరిశేషత్వమ్, అత్ర సర్వశరీరీ పర

గుక్కుచ్చొల్ తేయుమ్ శారీరమాన అశుద్ధిదశైయిల్ నమస్కారయోగ్యతైయిన్మైయిలే యిరుక్కుమాప్పోలే దేవతాన్తరవిషయత్తిలుమ్ భగవద్విభూతిత్వ మర్థసిద్ధమేయాకిలుమ్, "అశుద్ధాస్తే సమస్తాస్తు దేవాద్యాః కర్మయోనయః" ఎన్ను - కర్మయోనికళాన దేవాదికళెల్లారుమ్ స్వాతన్త్ర్యాదిరూపమాన సాంసారికాఽశుద్ధియైయుడైయరాకైయాలే ఉపాస్యరల్లరాయిరుప్పర్కళ్. ఆకైయిఱే, (౩) "బ్రహ్మాణం శితికణ్ఠంచ యాశ్చాఽన్యా దేవతాః స్మృతాః ప్రతిబుద్ధా న సేవన్తే యస్మాత్పరిమితం ఫలమ్" ఇత్యాది ప్రమాణఙ్గళాలే బ్రహ్మరుద్రాదికళాన అన్యదేవతైకళై అఱివుడైయార్ సేవియార్కళెన్ను కీర్తిక్కప్పట్టార్కళ్. ౧౩౩.

ఇన్ద దేవతైకళుక్కు "స ఆత్మా" ఎన్ను-అవన్తానాత్మావాకవుమ్, "అఙ్గాన్యన్యా దేవతాః" ఎన్ను - అన్యదేవతైకళై అవనుక్కు చ్ఛరీరఙ్గళాకవుమ్ శ్రుతిశొల్లుకైయాలే, భార్యైక్కు భర్తృశరీరత్తైప్పోలే భగవచ్ఛరీరభూత దేవతాన్తరవిషయత్తిలు మనువర్తనమ్ ప్రాప్తమాయ్ అనన్యార్హత్వత్తుక్కు హానియుమిల్లైయానాలోవెన్నిల్; ఇప్పడియన్ను; - భార్యైయినుడైయ భర్తృశేషత్వమ్ శరీరప్రధానమాక శరీరిపర్యన్తమాయిరుక్కుమ్, భగవచ్ఛేషత్వత్తిల్ వన్దాల్ సర్వశరీరి

(౧) వి-పు-౬-౭-౭౭. (౨) తై-కే-౫. (౩) భా-శా-మో-౩౪౩-౩౬.

మాత్మా ప్రధానతయా శేషీ, తచ్ఛేషత్వనిబన్ధనం తత్సంబన్ధిశేషత్వమ్; తత్సంబన్ధో యేషాం జ్ఞాయమానతయాఽనువర్తతే, తేషామ్ (౧)"క్షేత్రజ్ఞస్యేశ్వర జ్ఞానాద్విశుద్ధిః పరమా మతా" ఇతి భగవజ్జ్ఞాన నిరస్తసమస్తసాంసారికాఽశుభత్వేన నిరతిశయశుద్ధియుక్తతయా తదీయత్వాద్యుద్దేశ్యత్వమ్; ఇతరేషాం తత్సంబన్ధజ్ఞానవిరహాదశుద్ధతయా అనుద్దేశ్యత్వమేవ. (౨) "అసన్నేవ స భవతి। అసద్బ్రహ్మేతి వేద చేత్ । అస్తి బ్రహ్మేతి చేద్వేద। సన్తమేనం తతో విదుః" ఇతి భగవత్సదసద్భావ జ్ఞాన

యాన భగవానానే ప్రధానశేషియాక విరుక్కుమ్ ; అవన్బక్కల్ శేషత్వత్తై యుడైయాక వృత్తైత్తాయిరుక్కుమ్ తత్సంబన్ధికళ్ పక్కల్ శేషత్వమ్; భర్తృశరీరశేషత్వనుడైయాక తదభిమానిజీవపర్యన్తమాయిరుక్కుమాకైయాలే దృష్టాన్తమ్ విపరీతమ్. ఇన్ద శరీరాభిమాన మొళిన్దు పోతు అన్దజీవనుక్కు ఇవళ్ శేషమల్లళిత్తే, అప్పడి ప్రధానభూతనాన ఈశ్వరనుక్కు శేషమానవళ్, తచ్ఛేషత్వప్రతిపత్తియిల్లాత దేవతాన్తరాదికళుక్కు శేషనుల్లళ్. ఆకైయాల్, భగవచ్ఛేషత్వరూపసంబన్ధమ్ యావర్ శిలర్క్కు జ్ఞాతమాయ్కొణ్డు అనువర్తిత్తుప్పోకిఱతు, అవర్కళ్ "క్షేత్రజ్ఞస్యేశ్వరజ్ఞానాద్విశుద్ధిః పరమా మతా" ఎన్ఱు-క్షేత్రజ్ఞనుక్కు ఈశ్వరవిషయజ్ఞానత్తాలే పరమైయాన విశుద్ధియుణ్డామెన్గిఱపడియే భగవజ్జ్ఞానత్తాలే పోక్కప్పట్ట సమస్తసాంసారికాఽశుభత్తైయుడైయరాకైయాలే నిరతిశయశుద్ధియైయుడైయరెన్ఱిట్టు, తదీయరాయ్క్కొణ్డు ఉద్దేశ్యరాయిరుప్పార్కళ్, మఱ్ఱవర్కళ్ అన్ద సమ్బన్ధజ్ఞానమిల్లామైయాలే అశుద్ధరాయ్క్కొణ్డు అనుద్దేశ్యరాయిరుప్పర్కళ్. ఇన్ద జ్ఞానముమ్ జ్ఞానాభావముమ్ ప్రయోజకమాకైయిత్తే, "అసన్నేవస భవతి అసద్బ్రహ్మేతి వేదచేత్। అస్తి బ్రహ్మేతి చేద్వేద సన్తమేనం తతో విదుః" ఎన్ఱు-శ్రుతిశొల్లిఱ్ఱు. అతావతు-బ్రహ్మత్తైఅసత్తెన్ఱిన్దానాకిల్

---

(౧) యాజ్ఞవల్క్యస్మృతౌ. (౨) తై-ఆన-౬.

నిబన్ధనాన్తత్వ సదసద్భావశ్రవణాచ్చ, భగవన్నిష్పత్తేశ్చ కారణభూత శత్వనిబన్ధనేశ్వరత్వ మదాన్ధ స్వాతన్త్ర్యాభిమానాద్యసమ్భవాత్ దేవతాన్తరాద్యనువర్తనం ఆత్మానురూప మన్యశేషత్వమేవ. ౧౩౪.

భగవత్పారతన్త్ర్యజ్ఞాన జనిత భక్తిప్రవృద్ధతదాసై ప్రకరణల్లి సత్తా స్థితి ప్రవృత్తిక పరమ భాగవతవిషయశేషత్వం తచ్ఛేష ... వృద్ధికారిత్వాత్ నానన్యార్హత్వేన విరుధ్యతే. ౧.

తస్యైవ ప్రమాణశ్లోకః పరిపఠ్యతే. (౧) "తస్య యజ్ఞవరా

అనమ్ అసత్తాయేవిడుమ్, బ్రహ్మత్ ఉత్పత్తినానాల్ ఇవనై యుమ్ ముగ్ధాకిటానాక అతిమానిత్వకినెన్ను ... ప్రవృత్తినుక్కైయ సద్భావాసద్భావజ్ఞానత్తాలే ఆత్మావినుక్కైయ సద్భావముమ్ అసద్భావము మెన్ను శొల్లిక్కొణ్డు ఇరుక్కిఱ. ఆకైయాలే, ఈశ్వరనాలే కొడుక్కప్పట్ట పదజ్ఞరై యుక్కైయురాయ్, కారణపురుషత్వత్తాల్ వన్న ఈశ్వరత్వమన త్తాలే అన్ధరాయ్, స్వాతన్త్ర్యాభిమానాదికళాలే అసమ్భాతరాయ్, స్వరూపమఱిన్దిరుక్కిఱ ఆ దేవతాన్తరాదికళుక్కైయ అనువర్తనమ్, ఆత్మా వుక్కు అనురూపమల్లామైయాలే అన్యశేషత్వమాయే యిరుక్కుమ్.

భగవానుక్కైయ సర్వస్వత్వపరత్వజ్ఞానత్తాలే యుణ్డాన భక్తియాలే ప్రవృద్ధమాన తద్దాస్య మెన్నిలుమేయుణ్డాన ప్రవృత్తినుక్కైయ తుఱైచ్చి యాలే అదైయప్పట్ట సత్తాస్థితి ప్రవృత్తికళైయుక్కైయ పరమభాగవతవిష యమాన ఉణ్డాన శేషత్వమానతు, భగవచ్ఛేషత్వత్తినుక్కైయ ప్రీత్యభి వృద్ధియాలే పణ్ణావిక్కప్పట్టతాకైయాలే అనన్యార్హత్వత్తోడు విరోధి యాతు. ౧౩౫.

ఇన్ద భాగవతశేషత్వమానతు ప్రమాణశతఙ్కళాలే ప్రతిపాదిక్క ప్పడానిన్ఱతు. "తస్య యజ్ఞవరాహస్య విష్ణోరమితతేజసః । ప్రణామం

౧౩౪-వతు పుటత్తిల్, దీపప్రకాశమ్ ౬-వతు వరియిల్ "నిరూపకీయార్థ శక్తైస్తు" ఎన్బతై, "నిరూపణీయార్థశక్తైస్తు" ఎన్ఱు తిరుత్తిక్కొళ్వన.

(౧) వి-ధ-౯౦-౫౫.

హాస్య విష్ణోరమితతేజసః। ప్రణామం యేఽపి కుర్వన్తి తేషామపి నమో నమః" (౧) "విష్ణోర్దేవాదిదేవస్య జగద్ధాతుః ప్రజాపతేః। యే ప్రణామకృతస్తేభ్యో నమస్తేభ్యః పునఃపునః" (౨) "ఆరాధనానాం సర్వేషాం విష్ణోరారాధనం పరమ్। తస్మాత్పరతరం ప్రోక్తం తదీయారాధనం నృప" (3) "నారదోఽహ మనుప్రాప్తస్త్వద్దర్శన కుతూహలాత్। ప్రభవో భగవద్భక్తా మాదృశాం సతతం ద్విజ" (౪) "స్మృతస్సంభాషితోవాఽపి పూజితో వా ద్విజోత్తమ। పునాతి భగవద్భక్తి

యేఽపి కుర్వన్తి తేషామపి నమోనమః" ఎన్ఱు - యజ్ఞవరాహమాయ్ అళవిఱన్ద తేజస్సైయుడైయనాన అన్న విష్ణువుక్కు యావర్ శిలర్ ప్రణామత్తైప్పణ్ణుకిఱార్కళ్, అవర్కళుక్కుమ్ పలకాలుమ్ నమస్సైప్పణ్ణుకిఱేనెన్ఱుమ్, "విష్ణోర్దేవాదిదేవస్య జగద్ధాతుః ప్రజాపతేః। యే ప్రణామకృతస్తేభ్యో నమస్తేభ్యః పునఃపునః" ఎన్ఱు - దేవర్కళుక్కు ఆదిదేవనాయ్, జగత్తుక్కు ధాతావాయ్, ప్రజైకళుక్కుప్పతియాన విష్ణువుక్కు యావర్ శిలర్ ప్రణామత్తైప్పణ్ణుకిఱార్కళ్, అవర్కళుక్కు పిన్నైయుమ్ పిన్నైయుమ్ నమస్కారత్తై ప్పణ్ణుకిఱేనెన్ఱుమ్, "ఆరాధనానాం సర్వేషాం విష్ణోరారాధనం పరమ్। తస్మాత్పరతరం ప్రోక్తం తదీయారాధనంనృప" ఎన్ఱు-ఎల్లాఆరాధనత్తిలుమ్ వైత్తుక్కొణ్డు విష్ణువినుడైయ ఆరాధనమ్ శ్రేష్ఠమ్, అతిఱ్కాట్టిల్ తదీయరుడైయ ఆరాధనమ్ మిక శ్రేష్ఠమాకచ్చొల్లప్పట్టతెన్ఱుమ్, "నారదోఽహమనుప్రాప్తస్త్వద్దర్శనకుతూహలాత్। ప్రభవో భగవద్భక్తా మాదృశాం సతతం ద్విజ" ఎన్ఱు - ఉన్నైక్కాణ్గైయిలుణ్డాన ఆశైయాలే నారదనాన నాన్ వన్దేన్, ఎన్నైప్పోల్వార్క్కు భగవద్భక్తర్కళ్ ఎప్పోతుమ్ స్వామికళాయ్ కాణుమిరుప్పతెన్ఱుమ్, "స్మృతస్సంభాషితోవాఽపి పూజితో వా ద్విజోత్తమ। పునాతి భగవద్భక్తశ్చణ్డాలోఽపి యదృచ్ఛయా"

---

(౧) ఇ-థ-౧౦-౨౩. (౨) (3) నారదీ-పురా-౨౪-

శ్చణ్డాలో౽పి యదృచ్ఛయా" (౧) "జన్మాన్తర సహస్రేషు యస్య స్యా ద్బుద్ధిరీదృశీ। దాసో౽హం విష్ణుభక్తానామితి సర్వార్థసాధికా। స యాతి విష్ణుసాయుజ్యం పురుషో నా౽త్రసంశయః" (౨) "యేతు సక్తైస్సంస్పృశన్త్యుపవిశన్తిచ।పశ్యన్త్యపిచ శృణ్వన్తి దాసస్తేషాం మహా మునే" (౩) "ప్రపన్నార్తి హరే విష్ణౌ భక్తిర్యేషాం తేషాం దాసస్య దాసో౽హమితి మే నిశ్చితా మతిః" ఇత్యాదిః.

ద్భక్తనానవన్ జన్మత్తాల్ చణ్డాలనాకిలుమ్, ఒరువ్యాజత్తాలే స్పర్శిక్క-ప్పడుతల్ సంభాషిక్క-ప్పడుతల్, సత్కరిక్క-ప్పడుతల్ శెయ్‌తాల్ ఎతిర్ త్తలైయై ప్పరిశుద్ధమాక్కా-నిఱ్క-మెన్నుమ్, "జన్మాన్తరసహస్రేషు యస్యస్యాద్బుద్ధిరీదృశీ। దాసో౽హం విష్ణుభక్తానామితి సర్వార్థసాధికా। స యాతి విష్ణుసాయుజ్యం పురుషో నా౽త్రసంశయః" ఎన్ఱు- జన్మాన్తరసహస్రఙ్గళిలే నాన్ విష్ణుభక్తర్‌కళుక్కు- దాసనెన్ఱుకొణ్డు సర్వార్థత్తైయుమ్ సాధిత్తుక్కొ-డుప్పతాన ఇప్పడిప్పట్ట బుద్ధి యావనొరువనుక్కు-ణ్డామ్, అన్దపురుషన్ విష్ణుసాయుజ్యత్తై యడైయానిఱ్కుమ్, ఇవ్విడత్తిల్ సంశయమిల్లై యెన్నుమ్, "యేతు భాగవతాన్సక్తైస్సంస్పృశన్త్యుపవిశన్తిచ। పశ్యన్త్యపిచ శృణ్వన్తి దాసస్తేషాం మహామునే" ఎన్ఱు-యావర్‌శిలర్ భాగవతర్‌కళై త్తఙ్గళఙ్గళాలే స్పర్శిక్కి-ఱార్‌కళ్, అరుకేయిరుక్కి-ఱార్‌కళ్, కణ్ణాలేపార్‌క్కి-ఱార్‌కళ్, శెవియాలే కేట్కి-ఱార్‌కళ్, అవర్‌కళుక్కు- నాన్ దాసనెన్నుమ్, "ప్రపన్నార్తిహరే విష్ణౌ భక్తిర్యేషాం ప్రజాయతే। తేషాం దాసస్య దాసో౽హమితి మే నిశ్చితా మతిః" ఎన్ఱు - ప్రపన్నరుడైయ ఆర్తియై ప్పోక్కు-కిఱ విష్ణువిన్ పక్క-లిలే యావర్‌శిలర్‌క్కు- భక్తి పిఱక్కి-ఱతు, అవర్‌కళుడైయ దాసనుక్కు- దాసన్ నానెన్ఱు ఎనక్కు- ఇన్ద నిశ్చితమైయాన మతియెన్నుమ్ ఇతుముతలాయుళ్ళవచనఙ్గళాలే.

(౧)

ననుచ - తదీయానాం పరస్పరశేషత్వానుసన్ధానే సతి ఏకం ప్రతి ఏకస్యైవ యుగపచ్ఛేషత్వం శేషిత్వంచ విరుద్ధత్వాదనుపపన్నమితి; నైవమ్;- భగవచ్ఛేషత్వ ప్రీత్యపర్యవసానవృత్త్యా శేషత్వమేవ స్వాఽసాధారణరూపతయాఽనుసన్ధేయమ్, శేషిత్వన్తు స్వవ్యతిరిక్తభాగవతగతమ్; ఏవం సర్వాత్మనాం ప్రత్యేకానుసన్ధానేఽపి, వ్యవస్థితవిషయత్వా న్నవిరోధః; అత ఇదం తదీయశేషత్వముపపన్నతరమ్. ౧౩౭.

అపిచ - (౧) మద్భక్తజనవాత్సల్యం పూజాయాంచాఽనుమోదనమ్ । స్వయమభ్యర్చనంచైవ మదర్థే దమ్భవర్జనమ్ । మత్కథాశ్ర

ఇప్పడి తదీయశేషత్వమ్ ప్రమాణసిద్ధమేయాకిలుమ్ తదీయరుడైయ పరస్పరశేషత్వానుసన్ధానముళ్ళవిడత్తిల్, ఒరువనైక్కుఱిత్తు ఒరువనుక్కే ఒరుకాల్ శేషత్వముమ్ శేషిత్వముముణ్డాకై విరుద్ధమాకైయాల్ కూడాతేయెన్నిల్ ; ఇప్పడి యన్ఱు; - భగవచ్ఛేషత్వప్రీతియినుడైయ అపర్యవసానవృత్తియాలే శేషత్వమే తనక్కు అసాధారణరూపమాక అనుసన్ధేయమ్ ; శేషిత్వమ్ తన్నై యొఴిన్ద భాగవతర్ పక్కలిలేయాయిరుక్కుమ్. ఇప్పడి ఎల్లాచ్చేతనర్కళుక్కుమ్ తనిత్తనియే అనుసన్ధానముణ్డామళవిలుమ్ శేషశేషిత్వఙ్గళ్ వ్యవస్థితఙ్గళాకైయాలే విరోధమిల్లై. ఆకైయాలే ఇన్ద తదీయశేషత్వమ్ మికవుముపపన్నమ్. ౧౩౭.

ఇన్నముమ్, ‘‘మద్భక్తజనవాత్సల్యం పూజాయాంచాఽనుమోదనమ్ । స్వయమభ్యర్చనఞ్చైవ మదర్థే దమ్భవర్జనమ్॥ మత్కథాశ్రవణే భక్తిస్స్వరనేత్రాఙ్గవిక్రియా । మమాఽనుస్మరణం నిత్యం యచ్చ మాం నోపజీవతి । భక్తిరష్టవిధా హ్యేషా యస్మిన్ మ్లేచ్ఛేఽపి వర్తతే । స విప్రేన్ద్రో ముని శ్శ్రీమాన్ స యతి స్సచ పణ్డితః । న మే పూజ్యశ్చతుర్వేదీ పూజయన్ భక్తివర్జితః । స మే పూజ్యస్సదాచాఽసౌ మద్భక్తిశ్శ్వపచోఽపి యః । తస్మై దేయం తతో గ్రాహ్యం సచ

(౧) గారుడే-పూర్వఖ-౨౧౯-౬.

వనే భక్తిః స్వరనేత్రాఙ్గ విక్రియా। మమానుస్మరణం నిత్యం యచ్చ
మాం నోపజీవతి। భక్తిరష్టవిధా హ్యేషా యస్మిన్ మ్లేచ్ఛేఽపి వర్తతే।
విప్రేన్ద్రో మునిః శ్రీమాన్ స యతిః స చ పణ్డితః। •న మే పూజ్య
శ్చతుర్వేదీ పూజయన్ భక్తివర్జితః। స మే పూజ్యస్సదా ...
మద్భక్తశ్శ్వపచోఽపి యః। తస్మై దేయం తతో గ్రాహ్యం స చ పూ
యథా హ్యహమ్" (౧) "మద్భక్తం శ్వపచం వాఽపి నిన్దాం కుర్వన్తి
యే నరాః। పద్మకోటిశతేనాఽపి న క్షమామి కదాచన" (౨) "వాల్మీక

పూజ్యో యథా హ్యహమ్" ఎన్ఱు - ఎన్నుడైయ భక్తజనఙ్గళ్ పక్కల్
వాత్సల్యముమ్, ఎన్నుడైయ ఆరాధనత్తిలుకప్పుమ్, తానే ఆరాధి
క్కైయుమ్, ఎన్ విషయత్తిల్ దమ్భమఱ్ఱిరుక్కైయుమ్, ఎన్ కథై
కేట్కుమ్ విడత్తిల్ భక్తియుమ్, భక్తికార్యమాన స్వరనేత్రాఙ్గఙ్గ
ళిల్ వికారముమ్, ఎన్నై ఎప్పోతుమ్ నినైక్కైయుమ్, ప్రయోజ
నాన్తరఙ్గళై కొళ్ళాతే యొళిక్కైయుమ్, ఆకిఇ ఇన్న ఎట్టువిధమాన
భక్తియుమ్ మ్లేచ్ఛనేయాకిలుమ్ యావనొరువన్పక్కలిలే వర్తిక్కుమాతు,
అవన్ బ్రాహ్మణశ్రేష్ఠనాయ్, మునియాయ్, శ్రీమానాయ్, యతి
యాయ్, జ్ఞానాధికనాయిరుక్కుమ్, నాలు వేదఙ్గళుమ్పోన్ఱు ప్రయోజ
నాన్తరత్తుక్కాక ఎన్నై యారాధిత్తానేయాకిలుమ్, ఇన్న భక్తియిల్లా
తవనెనక్కు ఆదరణీయనల్లన్, శ్వపచనేయాకిల్లుమ్ ఎనక్కు భక్తనా
యిరుక్కుమవన్ ఎప్పోతుమెనక్కు ఆదరణీయన్, అవనుక్కు దానమ్
పణ్ణువతుమ్ అవన్పక్కల్ నిన్ఱుమ్ ప్రతిగ్రహిప్పతుమ్, అవనెన్నైప్పోలే
పూజ్యనాయిరుక్కు మెన్ఱుమ్, "మద్భక్తం శ్వపచం వాఽపి నిన్దాం
కుర్వన్తి యే నరాః। పద్మకోటిశతేనాఽపి న క్షమామి § కదాచన"
ఎన్ఱు - శ్వపచనేయాకిలుమ్ ఎన్నుడైయ భక్తనై యావర్ శిలర్ నిన్దై
పణ్ణుకిఱార్కళ్, నూఱుకోటిపద్మమిట్టారాధిత్తాలుమ్ ఒరుకాలుమవనై

(౧) వరాహపు- § (పా) వసున్ధరే. (౨)

మపిమద్భక్తే కృత్వాఽప్యవమతిం మనాక్ । కల్పకోటిశతం ప్రాప్య నైష మామపి తోషయేత్ ” (౧) “మద్భక్తస్య కృతజ్ఞస్య మోహాన్నిన్దాం కరోతి యః । స మత్ప్రియాపరో వాఽపి సర్వజ్ఞోఽపి నరాధమః” (౨) “చణ్డాలమపి మద్భక్తం నాఽవమన్యేత బుద్ధిమాన్ । అవమత్య పతత్యేవ రౌరవే నరకే నరః” (౩) “నమ ఇత్యేవ యో బ్రూయాన్మద్భక్తే శ్రద్ధయాఽన్వితః । తస్యాఽక్షయో భవేల్లోకశ్శ్వపాకస్యాఽపి ప్పాతేనెన్నుమ్, “వాలాగ్రమపి మద్భక్తే కృత్వాఽప్యవమతిం మనాక్ । కల్పకోటి శతం ప్రాప్య నైష మామపి తోషయేత్ ” ఎన్ఱు - ఎన్ భక్తన్ పక్కలిలే ఒరునెల్ వాల్ నునిమాత్రమాకిలుమ్ ఒరుకాలవమానమ్ పణ్ణినానాకిలుమ్ నూఱుకోటికల్పమ్ కూడినాలు మవనై ఎ యుకప్పిక్కమాట్టానెన్నుమ్, “మద్భక్తస్య కృతజ్ఞస్య మోహాన్నిన్దాం కరోతి యః । స మత్ప్రియాపరో వాఽపి సర్వజ్ఞోఽపి నరాధమః” ఎన్ఱు - కృతజ్ఞనాయిరుక్కిఱ మద్భక్తనుక్కు త్తన్నఱివిన్మైయాలే నిన్దైయై ప్పణ్ణుకిఱవన్ యావనొరువన్, అవన్ ప్రయోజనార్థమాక ఎన్నై యారాధిత్తానాకిలుమ్ అవన్ సర్వజ్ఞనాకిలుమ్ నరాధమనాయిరుక్కుమెన్నుమ్, “చణ్డాళమపి మద్భక్తం నాఽవమన్యేత బుద్ధిమాన్ । అవమత్య పతత్యేవ రౌరవే నరకే నరః ” ఎన్ఱు - బుద్ధిమానానవన్, ఎన్నుడైయ భక్తనై చ్చణ్డాళనేయాకిలుమ్ అవమతిపణ్ణువానల్లన్, అవమతిపణ్ణియిరున్ద నరన్ రౌరవమాకిఱ నరకత్తిలే విழுన్దుపోమెన్నుమ్, “నమ ఇత్యేవ యో బ్రూయాన్మద్భక్తం శ్రద్ధయాఽన్వితః । తస్యాఽక్షయో భవేల్లోక శ్శ్వపాకస్యాఽపి నారద ” ఎన్ఱు - ఎన్నుడైయ భక్తనానవనై శ్రద్ధైయోడేకూడ యావనొరువన్ “నమః” ఎన్ఱు ఎప్పోతుమ్ శొల్లుకిఱాన్, శ్వపాకనేయాకిలుమ్ అవనుక్కు అక్షయమానలోకముణ్డాక్కాణ్ నారద! ఎన్ఱుమ్, “మద్భక్తజనమ్మూర్ధపాద

(౧) (౨) ఓ-ధ-౭౦-౭౪.

నారద" (౧) "మద్భక్త జనసమ్పర్క పాదపాంసువిమర్దనాత్। చతు స్సాగరపర్యన్తా పావనా స్యాద్వసున్ధరా" (౨) "నారాయణైకనిష్ఠస్య యా యా చేష్టా తదర్చనమ్। యో యో జల్ప స్స స జప స్తద్ధ్యానం యన్నిరీక్షణమ్। తత్పాదామ్బ్వతులం తీర్థం తదుచ్ఛిష్టం సుపావనమ్। తదుక్తిమాత్రం మన్త్రాగ్ర్యం తత్స్పృష్టమఖిలం శుచి" ఇత్యాదిభి ర్భగవద్భక్తే ర్భాగవతభక్తిపూర్వకత్వమ్, భాగవతానాం జాత్యాదినికర్షేఽపి భక్తిప్రభావాత్ జన్మవిద్యావృత్తోత్కృష్ట పురుషాతిశయితత్వేన సుబ

పాంసు విమర్దనాత్। చతుస్సాగరపర్యన్తా పావనా స్యాద్వసున్ధరా" ఎన్ఱు - ఎన్నుడైయ భక్తజనఙ్గళుడైయ నెరుక్కత్తాలుణ్డాన పాదధూళి పడుకైయాలే చతుస్సాగరపర్యన్తైయాన భూమియానతు పావనైయా మెన్ఱుమ్, "నారాయణైకనిష్ఠస్య యా యా చేష్టా తదర్చనమ్। యో యో జల్ప స్స స జప స్తద్ధ్యానం యన్నిరీక్షణమ్। తత్పాదామ్బ్వతులం తీర్థం తదుచ్ఛిష్టం సుపావనమ్। తదుక్తిమాత్రం మన్త్రాగ్ర్యం తత్స్పృష్టమఖిలం శుచి" ఎన్ఱు-నారాయణైకనిష్ఠనాయిరుక్కుమవనుడైయ చేష్టైకళ్ యాతొన్ఱు యాతొన్ఱు శిల - అతు అర్చనమాయిరుక్కుమ్, పేచ్చు యాతొన్ఱు యాతొన్ఱు - అతు జపమాయిరుక్కుమ్, పార్వై యాతొన్ఱు-అతు ధ్యానమాయిరుక్కుమ్, అవనుడైయ పాదోదకమానతు ఒప్పిల్లాత తీర్థమ్, అవనుడైయ ఉచ్ఛిష్టమానతు మికవుమ్ పావనమాన ప్రసాదమ్, అవనుడైయ ఉక్తిమాత్రమ్ మన్త్రశ్రేష్ఠమాయిరుక్కుమ్, అవన్ స్పర్శిత్తతెల్లామ్ పరిశుద్ధమాయిరుక్కుమెన్ఱుమ్, ఇతు ముతలాన ప్రమాణఙ్గళినాలే భగవద్భక్తి భాగవతభక్తి పూర్వకమాయిరుక్కుమ్, భాగవతర్కళుక్కు జాత్యాదినికర్షముణ్డాకిలుమ్ భక్తి ప్రభావఙ్గళాలే జన్మవిద్యావృత్తఙ్గళాల్ ఉత్కృష్ట పురుషర్కళిల్ అతిశయితరాయ్ క్కొణ్డు తనక్కు ఆదరణీయరాయిరుప్పార్, తన్నోపాతి పూజ్యరా

---

(౧) నారదపాఞ్చరాత్రే. (౨) భరద్వాజసంహితాయామ్.

హాయుమన్తవ్యత్వమ్, స్వసదృశపూజ్యత్వమ్, ఏవంరూప భక్తిహీనానాం జన్మాద్యుత్కర్షేఽపి ప్రయోజనాన్తరార్థ స్వసమాశ్రయణమాత్ర సద్భావేఽపి చాఽబహుమన్తవ్యత్వమ్, భాగవతనిన్దకానాం నిగ్రహవిషయత్వంచేత్యాది భగవతైవ ప్రతిపాదితమ్. ౧౩౮.

తథా-(౧)“న శూద్రా భగవద్భక్తా విప్రాః భాగవతా స్స్మృతాః|సర్వవర్ణేషు తే శూద్రా యే హ్యభక్తా జనార్దనే” (౨)“సుదూరమపి గన్తవ్యం యత్ర భాగవత స్థితః । ప్రయత్నేనాఽపి ద్రష్టవ్య స్తత్ర సన్నిహితో హరిః” (౩) “వైష్ణవో వైష్ణవం దృష్ట్వా దణ్డవ

యిరుప్పార్, ఇన్ద భక్తియిల్లాతవర్కళ్ జన్మాదికళాలుత్కృష్టరేయాకిలుమ్, ప్రయోజనార్థమాక త్తన్నై యాశ్రయిక్కిలుమ్ అనాదరణీయరాయిరుప్పార్, భాగవతనిన్దై పణ్ణినవర్కళ్ నిగ్రహవిషయమాయిరుప్పార్కళెన్ఱు భగవానానేయరుళిచ్చెయ్ తానిఱే. ౧౩౮.

అప్పడియే మఱ్ఱుళ్ళప్రదేశఙ్గళిలుమ్, “నశూద్రా భగవద్భక్తా విప్రా భాగవతాస్స్మృతాః। సర్వవర్ణేషు తే శూద్రా యే హ్యభక్తా జనార్దనే” ఎన్ఱు - భగవద్భక్తరానవర్కళ్ శూద్రరల్లర్కళ్, భాగవతర్కళ్ బ్రాహ్మణరాక నినైక్కప్పడువర్కళ్, యావర్శిలర్ భగవద్విషయత్తిల్ భక్తరల్లాతార్ - అవర్కళ్ ఎల్లావర్ణత్తిలుమ్ శూద్రరావార్కళెన్ఱుమ్, “సుదూరమపి గన్తవ్యం యత్ర భాగవత స్థితః। ప్రయత్నేనాఽపి ద్రష్టవ్య స్తత్ర సన్నిహితో హరిః ” ఎన్ఱు - యాతొరిడత్తిల్ భాగవతనిరున్దాన్, అతు మికవుమ్ దూరమాయిరుక్కిలుమ్ పోకవేణుమ్, ప్రయత్నత్తోడేకూడవాకిలుమ్ అవనైక్కాణవేణుమ్, అఙ్గే సర్వేశ్వరన్ సన్నిహితనాయిరుక్కుమెన్ఱుమ్, “వైష్ణవో వైష్ణవం దృష్ట్వా దణ్డవత్ప్రణమేద్భువి। తయోర్మధ్యగతో విష్ణు శ్శఙ్ఖచక్రగదాధరః ” ఎన్ఱు - వైష్ణవన్ వైష్ణవనైక్కణ్డు తణ్డుపోలే విరున్ది

---

(౧) విహగేన్ద్రసంహి-౨౪-౧౦. (౨) (౩) భరద్వాజసం.

త్ప్రీణయిష్యతి । తయోర్మధ్యగతో విష్ణు శ్శఙ్ఖచక్రగదాధరః" (౧) "శూద్రం వా భగవద్భక్తం నిషాదం శ్వపచం తథా । వీక్షతే జాతి సామాన్యాత్స యాతి నరకం నరః" (౨) "వైష్ణవానాం పరీవాదం యో మోహాత్కురుతే నరః । తస్య భి స్త్రత నారాచైః కుర్యాత్కణ్ఠస్య పూరణమ్" (౩) "మహాపాతకకోటిశ్చ భ్రూణహత్యాఽయుతం తథా।అమ్బుపానాత్ప్రణశ్యన్తి వైష్ణవస్యతు మన్దిరే" (౪) "అతిప్రసక్తోఽపి వైష్ణవస్య తు మన్దిరే । భుఞ్జీయాద్వైష్ణవస్యాఽన్నం తద

భూమియిలే ప్రణామమ్ పణ్ణువార్, శఙ్ఖచక్రగదాధరనాన విష్ణువానవర్ అవర్కళిరువర్క్కుమ్ నడువే నిఱ్కుమెన్నుమ్, "శూద్రంవా భగవద్భక్తం నిషాదం శ్వపచం తథా । వీక్షతే జాతిసామాన్యాత్సయాతి నరకం నరః" ఎన్ఱు - భగవద్భక్తనాన శూద్రనేయాకిలుమ్ వేడనేయాకిలుమ్ చణ్డాళనేయాకిలుమ్ అవనై జాతిసామాన్యత్తాలే పార్క్కిల్ అన్ద పురుషన్ నరకత్తై యడైయానిఱ్కుమెన్నుమ్, "వైష్ణవానాం పరీవాదం యో మోహాత్కురుతే నరః । తస్య భి స్త్రతనారాచైః కుర్యాత్కణ్ఠస్య పూరణమ్" ఎన్ఱు-యావనొరువ నఱివుకేట్టాలే వైష్ణవర్కళుడైయపకీర్తియై ప్పణ్ణుకిఱాన్, అవ్విడత్తిలే మూర్త్తుక్కుచ్చుకళాలుమ్ నారాచఙ్గళాలుమ్ అవన్ మిడఱ్ఱై నిఱైప్పానెన్నుమ్, "మహాపాతకకోటిశ్చ భ్రూణహత్యాఽయుతంతథా।అమ్బుపానాత్ప్రణశ్యన్తి వైష్ణవస్యతు మన్దిరే" ఎన్ఱు - మహాపాతకకోటియుమ్ భ్రూణహత్యై పతినాయిరముమ్ వైష్ణవర్కళకత్తిల్ తణ్ణీర్ కుడిక్క నశిక్కుమెన్నుమ్, "అతిపాపప్రసక్తోఽపి వైష్ణవస్యతు మన్దిరే। భుఞ్జీయాద్వైష్ణవస్యాఽన్నం తదభావే జలం పిబేత్" ఎన్ఱు - అతిపాపప్రసక్తనేయాకిలుమ్ వైష్ణవనుడైయ తిరుమాళిగైయిలే వైష్ణవాన్నత్తై భుజిప్పాన్, అతిల్లాతపోతు తణ్ణీరై క్కుడిప్పానెన్నుమ్ ఇతు ముతలాన ప్రభావఙ్గళుమ్

(౧) గారుడే-పూ-ఖ-౨౨౨-౪౩. (౨)
(౩) (౪)

భావే జలం పిబెత్" ఇత్యాదికమపి భాగవతానాం సర్వప్రకారవైభవం ప్రతిపాదయతి. ౧౩౯.

యామునాచార్యైరపి, (౧)"తవ దాస్యసుఖైకసఙ్గినాం భవనే ష్వస్త్వపి కీటజన్మ మే। ఇతరావసథేషు మాస్మభూదపి మే జన్మచతుర్ముఖాత్మనా" ఇత్యాదినా తదీయశేషత్వ మితరశేషత్వనివృత్తిసహితం ప్రార్థితమ్, (౨) "మహాత్మభిర్మామవలోక్యతాం నయ" ఇతిచ.

అన్య మన్త్రస్య పదత్రయ ప్రతిపాదిత మనన్యార్హ శేషత్వాఽనన్య శరణత్వాఽనన్య భోగ్యత్వరూపాఽఽత్మ స్వభావప్రతిసంబన్ధి శేషిత్వ శరణ్యత్వ ప్రాప్యత్వరూపం స్వభావత్రయం భగవతఇవ భాగవతానా

భాగవతర్కళుడైయ సర్వప్రకార వైభవత్తై క్కాట్టానిన్ఱతు. ౧౩౯.

ఆళవన్దారుమ్ "తవదాస్యసుఖైకసఙ్గినాం భవనేష్వస్త్వపి కీట జన్మమే। ఇతరావసథేషుమాస్మభూదపిమే జన్మచతుర్ముఖాత్మనా" ఎన్ఱు- ఉన్నుడైయదాస్యసుఖమొన్ఱిలుమే సఙ్గత్తైయుడైయవర్కళ్ తిరుమాళికైకళిలే ఊరువతోరు కీటమాయ్ప్పిఱక్కుమ్ పిఱవియుణ్డాకవమైయుమ్, అల్లాతారిడఙ్గళిల్ బ్రహ్మావాయు మెనక్కుప్పిఱప్పుణ్డావతల్లవెన్ఱు తదీయ శేషత్వత్తై ఇతరశేషత్వనివృత్తి సహితమాక అపేక్షిత్తరుళి, "మహాత్మభిర్మామవలోక్యతాం నయ" ఎన్ఱు - ఉనక్కు నల్లరాన మహాత్మాక్కళాలే కటాక్షిక్కప్పడుమ్వేనామ్పడి పణ్ణవేణుమెన్ఱుమ్ ప్రార్థిత్తారితే. ఆక ఇమ్మన్త్రత్తిల్ శొన్న భగవచ్ఛేషత్వమ్ ఆత్మావుక్కు తదీయశేషత్వ పర్యన్తమెన్ఱతాయిత్ఱు. ౧౪౦.

ఆకైయాలే, ఇమ్మన్త్రత్తిల్ పదత్రయత్తిల్ శొల్లప్పట్ట అనన్యార్హశేషత్వమ్, అనన్యశరణత్వమ్, అనన్యభోగ్యత్వమాకిఱ ఆత్మస్వభావఙ్గళుక్కు ప్రతిసమ్బన్ధియాన ఈశ్వరనుడైయ శేషిత్వ శరణ్యత్వ ప్రాప్యత్వఙ్గళ్ పోలే భాగవతర్కళుక్కుమ్ తదీయత్వాకార మాహాత్మ్యత్తాలే

---

(౧) స్తో-ర-౫౫. (౨) స్తో-ర-౫౬.

మపి తదీయత్వాకారమాహాత్మ్యప్రయుక్తం విద్యతే. తథాహి - (౧) “ప్రభవో భగవద్భక్తాః” ఇత్యాదినా శేషిత్వమవగమ్యతే. (౨) “పునాతి భగవద్భక్తశ్చణ్డాలోఽపి యదృచ్ఛయా” (౩) “యం యం స్పృశతి పాణిభ్యాం యం యం పశ్యతి చక్షుషా । స్థావరాణ్యపి ముచ్యన్తే కింపునర్బాన్ధవా జనాః” (౪) “పశుర్మనుష్యః పక్షీ వా వైష్ణవసంశ్రయాః। తేనైవ తే ప్రయాస్యన్తి తద్విష్ణోః పరమం పదమ్” ఇత్యాదిభిః మోక్షహేతుత్వేన శరణ్యత్వముచ్యతే. (౫) “యత్ర పూర్వే సాధ్యాస్సన్తి దేవాః” (౬) “యత్రర్షయః ప్రథమజా యే

శేషిత్వ శరణ్యత్వ ప్రాప్యత్వఙ్గళుణ్డాకానిఱ్కుమ్; ఎఙ్ఙనేయెన్నిల్;- “ప్రభవో భగవద్భక్తాః” ఎన్ఱు - శేషిత్వమ్ శొల్లిఱ్ఱు; “పునాతి భగవద్భక్తశ్చణ్డాలోఽపి యదృచ్ఛయా” ఎన్ఱు-భగవద్భక్తఞ్ చణ్డాలనేయాకిలుమ్ తన్నోడు కిట్టినారై శుద్ధరాక్కానిఱ్కుమెన్ఱుమ్, “యం యం స్పృశతి పాణిభ్యాం యం యం పశ్యతి చక్షుషా । స్థావరాణ్యపి ముచ్యన్తే కింపునర్బాన్ధవాజనాః” ఎన్ఱు - యావనొరువన్ శిలవఱ్ఱైక్కైకళాలే స్పర్శిక్కిఱాన్, యావనొరువన్ శిలవఱ్ఱైక్కణ్ణాలే పార్క్కిఱాన్, స్థావరఙ్గళుమ్ ముక్తఙ్గళాకానిఱ్కుమ్, బన్ధుజనఙ్గళుక్కు ముక్తరాకప్పినై ఎన్న శొల్లవేణుమెన్ఱుమ్, “పశుర్మనుష్యః పక్షీ వా యేచ వైష్ణవసంశ్రయాః। తేనైవ తే ప్రయాస్యన్తి తద్విష్ణోః పరమం పదమ్” ఎన్ఱు-పశువాకిలుమ్ మనుష్యనాకిలుమ్ పక్షియాకిలుమ్ యావర్ శిలర్ వైష్ణవనై యాశ్రయిత్తార్కళ్, అన్దవైష్ణవ సమాశ్రయణత్తాలే అవర్కళ్ అన్ద విష్ణువినుడైయ పరమమాన పదత్తై యడైవార్కళెన్ఱుమ్, ఇత్యాదియాలే మోక్షహేతుత్వముణ్డాకైయాలే శరణ్యత్వమ్ శొల్లిఱ్ఱు. “యత్ర పూర్వే సాధ్యాస్సన్తి దేవాః” ఎన్ఱు - యాతొరు దేశత్తిలే పూర్వరాన సాధ్యదేవతైకళుణ్డాకిఱార్కళెన్ఱుమ్, యత్ర

(౧) (౨) (౩)
(౪) (౫) పు-సూ. (౬) అచ్ఛి-౬-౩.

పురాణాః" (౧) "తద్విప్రాసో విపన్యవో జాగృవాంస స్సమిన్ధతే। విష్ణోర్యత్పరమం పదమ్" (౧) "తద్విష్ణోః పరమంపదం సదాపశ్యన్తి సూరయః" ఇత్యాదిభిః పరమపదవత్ తద్వాసినామపి ప్రాప్యత్వం శ్రూయతే. ౧౪౧.

తదుక్తమభియుక్తైశ్చ, (౨) "కైఙ్కర్య నిత్య నిరతై ర్భవదేక భోగై ర్నిత్యై రనుక్షణనవీనరసార్ద్ర భావైః। నిత్యాభివాఞ్ఛితపరస్పర నీచభావై ర్మద్దైవతైః పరిజనై స్తవ సఙ్గసీయ" ఇతి. అనేన తదీయశేషత్వం మోక్షదశాయామపి విద్యత ఇత్యవగమ్యతే. ౧౪౨.

దర్శనః ప్రథమజా యే పురాణాః" ఎన్ఱు - యాతొరు దేశత్తిలే ఋషిగళ్ పురాణరాయ్ మున్బే యుణ్డాయిరుక్కిఱార్కళెన్ఱుమ్, "తద్విప్రాసో విపన్యవో జాగృవాంస స్సమిన్ధతే। విష్ణోర్యత్పరమంపదమ్" ఎన్ఱు విష్ణువినుడైయ పరమమానపదమ్ యాతొన్ఱు, అతిల్ విప్రర్కళ్ స్తుతిశీలరాయ్ ఉణర్త్తియే స్వభావమాక వుడైయరాయ్కొణ్డు విళఙ్గానిఱ్పర్కళెన్ఱుమ్, "తద్విష్ణోః పరమం పదం సదా పశ్యన్తి సూరయః" ఎన్ఱు - అన్ద విష్ణువినుడైయ పరమమాన పదత్తై సూరికళ్ ఎప్పోతుమ్ పారానిఱ్పార్కళెన్ఱుమ్, ఇత్యాది ప్రమాణఙ్గళాలే పరమపదత్తోపాతి తద్వాసికళాన సూరికళుమ్ ప్రాప్యరాక చ్చొల్లప్పట్టార్కళ్. ౧౪౧.

అప్పడి ఆప్తానుమరుళిచ్చెయ్తార్, "కైఙ్కర్యనిత్యనిరతై ర్భవదేకభోగై ర్నిత్యై రనుక్షణనవీనరసార్ద్ర భావైః। నిత్యాభివాఞ్ఛిత పరస్పరనీచభావై ర్మద్దైవతైః పరిజనై స్తవ సఙ్గసీయ" ఎన్ఱు-కైఙ్కర్యత్తిలే ఎన్ఱుమ్ నిరతరాయ్, ఉన్నక్కిలే యొరుపడిప్పట్టభోగత్తైయుడైయరాయ్, ఎన్ఱు మళరాయ్, క్షణన్దోఱుమ్ పుతితాన రసత్తాలే నైన్ద నెఞ్జైయుడైయరాయ్, ఎన్ఱుమొక్క ఆశైప్పడప్పట్ట పరస్పర శేషత్వత్తైయుడైయరాయ్, ఎన్నుడైయ దేవతైకళాన ఉన్నుడైయ పరిజనఙ్గ

(౧) ఋగ్వే-౧-౧-౨-౭.   (౨) వై-స్త-౮౬.

ఏకవాక్యత్వపక్షే శేషత్వప్రతిపాదకేన నమశ్శబ్దేన భగవచ్ఛే షత్వం భాగవతశేషత్వపర్యన్తం ప్రతిపాద్యతే. ౧౪౩.

తస్మాద్భగవచ్ఛేషత్వవత్ తత్ప్రియుక్త భాగవతశేషత్వమపి సర్వప్రకారవిశిష్టమేవేతి ఆత్మయాథాత్మ్యప్రతిపాదక మన్త్రార్థతా పర్యతయా తత్త్వవిద్భిరనుసన్ధీయతఇతి సర్వముపపన్నమ్. ౧..

సౌమ్యజామాతృమునినా గురుస్నేహదశాన్వయాత్।
శ్రీమదష్టాక్షమన్త్రార్థ తత్త్వదీపః ప్రదర్శితః॥ ౧౪౫.

శోడే కూడువేనాక వేణుమెన్ను శొల్లుకైయాలే. ఇత్తాల్-మోక్షదశై యిలుమ్ తదీయశేషత్వముణ్డెన్ను శొల్లిత్తాయిత్తు. ౧౪౨.

ఇమ్మన్త్రత్తినుడైయ ఏకవాక్యత్వ పక్షత్తిలే, శేషత్వత్తై చ్చొల్లుకిఱ నమశ్శబ్దత్తాలే భగవచ్ఛేషత్వమ్ భాగవతశేషత్వ పర్యన్తమెన్ను శొల్లప్పట్టతాక క్కడవతు. ౧౪౩.

ఆకైయాలే, భగవచ్ఛేషత్వమ్పోలే సర్వప్రకార విశిష్టమాన భాగవతశేషత్వముమ్ ఇత్తిరుమన్త్రార్థత్తుక్కు త్తాత్పర్యమాక తత్త్వవిత్తుక్కళాన తిరుమఙ్గైయాழ்వారుమ్,(౧)"మఱ్ఱెల్లామ్ పేశిలుమ్ నిన్ తిరువెట్టెழுత్తుమ్ కఱ్ఱు-నాన్ ఉఱ్ఱతుమున్నడియార్క్కడిమై" ఎన్ఱు అనుసన్ధిత్తరుళినారితే. ఆకైయాల్, ఇమ్మన్త్రార్థమ్ సర్వప్రకారత్తాలుమ్ ఉపపన్నమాక చ్చొల్లప్పట్టతాయిత్తు. ౧౪౪.

"సౌమ్యజామాతృమునినాగురుస్నేహ దశాన్వయాత్ । శ్రీమదష్టాక్ష మన్త్రార్థ తత్త్వదీపః ప్రదర్శితః"-సౌమ్యజామాతృమునియాలే ఆచార్యన్బక్కల్ స్నేహత్తిన్ దశైయోట్టై క్కూట్టరవాలే తిరువష్టాక్షరమాన తిరుమన్త్రార్థత్తుక్కు తత్త్వదీపమానతు కాట్టప్పట్టతు.

(౧) తి-మొ-౭-౧౦-౩.

ఇతి శ్రీవాదికేసరి సున్దరజామాతృమునివిరచితే తత్త్వదీపే
శ్రీమదష్టాక్షర వివరణంనామ
ప్రథమం ప్రకరణమ్.

సున్దరజామాతృమునయే నమః.

వాదికేసరి అఴకియమణవాళచ్చీయరరుళిచ్చెయ్త
తత్త్వదీపప్రకాశత్తిల్ తిరుమన్త్ర వివరణమాన
ముతల్ ప్రకరణమ్
ముడిన్దు పెఱ్ఱతు.

వాదికేసరి అఴకియ మణవాళ జీయర్
తిరువడికళే శరణమ్.

శ్రీమతేరామానుజాయనమః.

అథ ద్వయ వివరణం నామ

ద్వితీయం ప్రకరణమ్.

అథాஉష్టాక్షరమన్త్రార్థతత్త్వయాథాత్మ్యవేదినః।
హితప్రపదనాకారో ద్వయార్థస్సంప్రదర్శ్యతే॥

మూలమన్త్రార్థానుసన్ధానావసానే సర్వప్రకార భగవత్పారతన్త్ర్యయుక్త తదేకశేషత్వరూపాஉஉత్మస్వరూపయాథాత్మ్యస్య స్వరూపానురూపం హితానుష్ఠానం ప్రపదనరూప మాచార్యరుచి పరిగృహీతేన ద్వయేన మన్త్రరత్నేనోచ్యతే. ఆచార్యరుచి పరిగృహీతా హి విద్యా సాధుతరా తత్త్వజ్ఞానానుష్ఠానాదిముఖేన పురుషార్థాయ భవతి.

ద్వయార్థమ్ ప్రకాశిప్పిక్కప్పడుకిఱతు.

అథాష్టాక్షర మన్త్రార్థ తత్త్వ యాథాత్మ్యవేదినః హితప్రపదనాకారో ద్వయార్థ స్సంప్రదర్శ్యతే॥ అనన్తరమ్, అష్టాక్షర మన్త్రార్థత్తినుడైయ తత్త్వయాథాత్మ్యత్తై యఱిన్దవనుక్కు ప్రపదనరూప హితానుష్ఠానమాయిరుక్కిఱ ద్వయార్థమ్ కాట్టప్పడుకిఱతు.

అతావతు- మూలమన్త్రత్తిలర్థానుసన్ధానత్తాలే అఱియప్పట్ట సర్వప్రకార భగవత్పారతన్త్ర్యత్తోడేకూడిన తదేకశేషత్వరూపమాన ఆత్మస్వరూప యాథాత్మ్యత్తైయుడైయవనుక్కు స్వరూపానురూపమాన హితానుష్ఠానమ్ ప్రపదనమెన్ఱు, ఆచార్యరుచి పరిగృహీతమాయ్ ద్వయమెన్ఱు పేరాన మన్త్రరత్నత్తాలే శొల్లప్పడుకిఱతెన్ఱపడి. ఆచార్యరుచి పరిగృహీతైయాన విద్యైయాయితే సాధుతరైయాయ్కొణ్డు తత్త్వజ్ఞానానుష్ఠానాది ముఖత్తాలే పురుషార్థత్తి

(౧) "ఆచార్యవాన్ పురుషో వేద" (౨) "ఆచార్యాద్ధైవ విద్యా విదితా సాధిష్ఠం ప్రాపత్" ఇతి శ్రుతేః; (౩) "పాపిష్ఠః క్షత్రబన్ధుశ్చ పుణ్డరీకశ్చ పుణ్యకృత్ । ఆచార్యవత్తయా ముక్తౌ తస్మాదాచార్యవాన్ భవేత్" ఇతి స్మృతేశ్చ. ఆచార్యస్స్వయమత్యన్త భగవత్ప్రియత్యాసన్నః స్వాఙ్గీకారేణైవ స్వశిష్యం జ్ఞానానుష్ఠానాది వికలమపి స్వానుష్ఠితభగవత్ప్రపత్తివైభవాత్ పరమపురుషార్థం తమేవ భగవన్తం ప్రాపయతి; యథా చక్షుష్మానన్ధం స్వహస్త ప్రదానేనాఽభిమతదేశం నయతి; యథాచ కర్ణధారః పఙ్గుం పోతే నిధాయ పారం గమయతి; యద్వచ్చ రాజసేవావిశారదః స్వపుత్త్రి దార భృత్యాదికం కుటుమ్బ

న్బిభరుష్టావతు. "ఆచార్యవాన్ పురుషో వేద" "ఆచార్యాద్ధైవ విద్యా విదితా సాధిష్ఠం ప్రాపత్" ఎన్ఱు - ఆచార్యవానాన పురుషన్ అఱివై యుడైయనాకానిఱ్కుమ్, ఆచార్యన్బక్కల్ నిన్ఱు మఱియప్పట్ట విద్యై యనన్దాన ఫలత్తై ప్రాపిప్పిక్కుమెన్ఱు శ్రుతియుమ్, "పాపిష్ఠః క్షత్రబన్ధుశ్చ పుణ్డరీకశ్చ పుణ్యకృత్ । ఆచార్యవత్తయా ముక్తౌ తస్మాదాచార్యవాన్ భవేత్" ఎన్ఱు - పాపిష్ఠనాన క్షత్రబన్ధువుమ్, పుణ్యకృత్తాన పుణ్డరీకనుమ్, ఆచార్యవానగళాకైయాలే ముక్తరానార్కళ్, ఆకైయాలాచార్యవానాకవేణుమెన్ఱు స్మృతియుమ్ శొల్లిఱ్ఱితే. ఆచార్యనాకిఱాన్, తాన్ భగవద్విషయత్తుక్కణియనాయ్, తన్నుడైయ అఙ్గీకారత్తాలే తన్ శిష్యనై జ్ఞానానుష్ఠానాది వికలనాయిరున్దానేయాకిలుమ్ తాననుష్ఠిత్త భగవత్ప్రపత్తివైభవత్తాలే పరమపురుషార్థభూతనాన అన్ద భగవాన్దన్నై ప్రాపిప్పియానిఱ్కుమ్; ఎన్బోలవెన్నిల్:- కణ్ణుడైయవన్ కణ్ణిల్లాతవనై క్కైక్కొణ్డు కొణ్డుత్తు అవన్ నినైత్త దేశత్తిలే కొణ్డుపోమాపోలవుమ్; [illegible]ప్పకారనానవన్, ముడవనై ప్పడవిలే యేత్తి క్కడలుక్కు అక్కరైయిలే కొణ్డుపోమాపోలవుమ్, రాజసేవై

(౧) ఛా-౭-౧౪-౨. (౨) ఛా-౬-౪-౧-౩. (౩)

మవిదితనరాధిపమపి తత్ప్రసాదలబ్ధ స్వవిభవేన స్వాభిమత వివిధభోగ భాగినం కారయతి.

తదిదముక్తమభియుక్తైః, (౧) "అన్ధోఽనన్ధగ్రహణవశగో యాతి రఙ్గేశ యద్వత్పఙ్గుర్నౌకాకుహరనిహితో నీయతే నావికేన । భుక్తే భోగానవిదితనృపస్సేవకస్యార్భకాదిస్త్వత్సంప్రాప్తౌ ప్రభవతి తథా దేశికో మే దయాళుః" ఇతి.

తథాచ భగవత్ప్రసాదవిషయీకృతఘణ్టాకర్ణాఙ్గీకారేణైవ తదనుజస్యాఽజ్ఞాతభగవద్విషయస్యాఽపి మోక్షసిద్ధిః పరమర్షిభిస్సఙ్కీర్త్యతేచ.

పణ్ణుమవన్, తన్నుడైయ పుత్రదారాదికుటుమ్బమానతు రాజావై యఱియాతిరుక్కచ్చేయ్తేయుమ్ అవన్ తనక్కుత్తన్ ఐశ్వర్యత్తాలే వేణ్డినపడి భుజిప్పిత్తిరుక్కుమాపోలేయుమ్, ఇవ్వాచార్యనుమ్, తన్నుడైయ వైభవత్తాలుమ్ శిష్యనై కృతార్థనాక్కుమ్.

ఇప్పడి అభియుక్తర్ కళుమ్ శొన్నార్కళితే- "అన్ధోఽనన్ధగ్రహణవశగో యాతి రఙ్గేశయద్వత్ పఙ్గుర్నౌకాకుహరనిహితో నీయతే నావికేన। భుక్తే భోగానవిదితనృపస్సేవకస్యార్భకాదిః త్వత్సంప్రాప్తౌ ప్రభవతి తథా దేశికో మే దయాళుః" ఎన్ఱు-అన్ధనానవన్ అన్ధనల్లాతవనై ప్పిడిత్తబలత్తాలే పోకానిఱ్కుమ్, రఙ్గేశనే! అతుపోలే పఙ్గువానవనుమ్ ఓడత్తిలే వైక్కప్పట్టు ఓడముడైయవనాలే కొణ్డుపోకప్పడానిఱ్కుమ్, సేవకనుడైయ పుత్రాదికళ్, రాజావై యఱియాతిరుక్కచ్చేయ్తేయుమ్ భోగత్తై భుజియానిఱ్కుమ్, అప్పడియే ఉన్నై ప్పెఱువిక్కుమిడత్తిలుమ్ దయాళువాన తన్నుడైయ ఆచార్యనే సమర్థనాకానిఱ్కిరా నెన్ఱైయాలే.

అప్పడియే భగవత్ప్రసాదత్తాలే విషయీకరిక్కప్పట్ట ఘణ్టాకర్ణనుడైయ అఙ్గీకారత్తాలే అవన్తమ్బిక్కు మోక్షముణ్డాయిఱ్ఱెన్ఱు పరమర్షికళ్ శొన్నారితే.

---

(౧) న్యాసతిలకోపాత్తమ్.

స్మృత్యన్తరేశ్చ; - (౧) "పశు ర్మనుష్యః పక్షీ వా యేచ వైష్ణవసంశ్రయాః। తేనైవ తే ప్రయాస్యన్తి తద్విష్ణోః పరమం పదమ్" (౨) "యం యం స్పృశతి పాణిభ్యాం యం యం పశ్యతి చక్షుషా, స్థావరాణ్యపి ముచ్యన్తే కింపున ర్బాన్ధవా జనాః" (౩) "ఏతన్నిష్ఠస్య మర్త్యస్య ముక్తి స్తస్య కరే స్థితా। తత్సంబన్ధినఏవాఽపి ముచ్యన్తే నాఽత్రసంశయః" ఇతి. ౧.

ఏవం సకలశాస్త్రేష్వాచార్యస్య నిరవధికమాహాత్మ్యంబహుశః ప్రతిపాద్యతే;- (౪) "యస్య దేవే పరా భక్తి ర్యథా దేవే తథా గురౌ।

మఱ్ఱుముళ్ళాన శాస్త్రఙ్గళిలుమ్, "పశుర్మనుష్యః పక్షీ వా యేచ వైష్ణవసంశ్రయాః। తేనైవ తే ప్రయాస్యన్తి తద్విష్ణోః పరమం పదమ్" ఎన్ఱు-పశువాకవుమామ్, మనుష్యనాకవుమామ్, పక్షియాకవుమామ్, యావర్ శిలర్ వైష్ణవనై సంశ్రయిత్తిరుక్కిఱార్కళ్, అవనాలే అవర్కళ్ అన్ద విష్ణువినుడైయ పరమమానపదత్తై యడైవర్కళెన్ఱుమ్, "యం యం స్పృశతి పాణిభ్యాం యం యం పశ్యతి చక్షుషా। స్థావరాణ్యపి ముచ్యన్తే కింపునర్బాన్ధవా జనాః" ఎన్ఱు యాతొన్ఱై యాతొన్ఱైక్కైయాలే స్పర్శిక్కిఱాన్, యాతొన్ఱై యాతొన్ఱైక్కణ్ణాలే నోక్కుకిఱాన్, స్థావరఙ్గళుమ్ ముక్తఙ్గళాకానిఱ్కుమ్, బన్ధుజనఙ్గళ్ ముక్తర్కళాక ప్పినై చ్చొల్లవేణుమోవెన్ఱుమ్; "ఏతన్నిష్ఠస్య మర్త్యస్య ముక్తి స్తస్య కరే స్థితా। తత్సంబన్ధినఏవాఽపి ముచ్యన్తే నాఽత్ర సంశయః" ఎన్ఱు - ఇన్ద మన్త్రనిష్ఠనాన అన్ద మనుష్యనుక్కు ముక్తి కైయిలేయిరుక్కుమ్, తత్సంబన్ధికళుమ్ ముక్తరాకానిఱ్పర్కళ్, ఇవ్విడత్తిలే సంశయమిల్లైయెన్ఱుమ్ శొల్లప్పట్టతు. ౧.

ఇప్పడి సకలశాస్త్రఙ్గళిలు మాచార్యనుడైయ నిరవధికమాహాత్మ్యమానతు ఇన్నముమిప్పడియాక ప్రతిపాదిక్కప్పడానిన్ఱతు-"యస్య

---

(౧) (౨)
(౩) (౪) శ్వేతా ౬-౨౩.

తస్యైతే కథితా హ్యర్థాః ప్రకాశన్తే మహాత్మనః " (౧) "మన్త్రే తద్దేవతాయాంచ తథా మన్త్రప్రదే గురౌ । త్రిషు భక్తి స్సదా కార్యా సా హి ప్రథమసాధనమ్ " (౨) " మన్త్రనాథం గురుం మన్త్రం సమత్వేనాఽనుభావయేత్ " (౩) " న వైరాగ్యాత్పరో లాభో నబోధాదపరం సుఖమ్ । నగురోరపరస్త్రాతా న సం... త్పరో రిపుః " (౪) " విష్ణో రర్చావతారేతు లోహభావం ...

దేవే పరా భక్తిర్యథా దేవే తథా గురౌ । తస్యైతే కథితా హ్యర్థాః ప్రకాశన్తే మహాత్మనః" ఎన్ఱు - యావనొరువనుక్కు దేవన్బక్కలిలే పరైయాన భక్తియుణ్డు, అన్ద దేవన్ పక్కల్ పోలే అప్పడి గురుపక్కలిలుమ్ పరైయాన భక్తియుణ్డు, అన్ద మహాత్మావుక్కు శొల్లప్పట్ట ఇన్ద అర్థజ్గళ్ ప్రకాశియానిఱ్కుమిఱే యెన్ఱుమ్, "మన్త్రే తద్దేవతాయాంచ తథా మన్త్రప్రదే గురౌ । త్రిషు భక్తి స్సదా కార్యా సా హి ప్రథమ సాధనమ్" ఎన్ఱు - మన్త్రత్తిన్బక్కలిలుమ్, అతినుడైయ దేవతైయిన్బక్కలిలుమ్, అప్పడి మన్త్రప్రదనాన గురువిన్బక్కలిలుమ్, ఇమ్మూవర్ పక్కలిలుమ్ భక్తి ఎప్పోతుమ్ పణ్ణప్పడుమ్, అతిఱే ముతలాన సాధనమెన్ఱుమ్, "మన్త్రనాథం గురుం మన్త్రం సమత్వేనాఽనుభావయేత్" ఎన్ఱు - మన్త్రనాథనైయుమ్ గురువైయుమ్ మన్త్రత్తైయుమ్ సమమాక బుద్ధిపణ్ణువానెన్ఱుమ్, "న వైరాగ్యాత్పరో లాభో న బోధాద పరం సుఖమ్ । నగురో రపరస్త్రాతా నసంసారాత్పరో రిపుః" ఎన్ఱు - వైరాగ్యత్తిఱ్కాట్టిలుమ్ వేఱొరు లాభమిల్లై, జ్ఞానత్తిఱ్కాట్టిలుమ్ వేఱొరుసుఖమిల్లై, గురువైక్కాట్టిలుమ్ వేఱొరు రక్షకరిల్లై,సంసారత్తిఱ్కాట్టిలుమ్ వేఱొరు శత్రువిల్లై యెన్ఱుమ్, "విష్ణో రర్చావతారేతు లోహభావం కరోతి యః । యో గురౌ మానుషం భావముభౌ నరకపాతినౌ" ఎన్ఱు-విష్ణువినుడైయ అర్చావతారత్తిల్ లోహప్రతిపత్తియై

(౧) (౨)
(౩) (౪)

యః। యో గురౌ మానుషం భావముభౌ నరకపాతినౌ" (౧) "దేవ మివాऽऽచార్యముపాసీత" ఇత్యాదిభిః. ౨.

(౨) "సచాऽऽచార్యవంశో జ్ఞేయః।ఆచార్యాణామసావసావిత్యా భగవత్తః" ఇతి శ్రుత్యాచ, స్వాచార్యాది పరమగురుభూత భగవత్పర్యన్తం గురుపరమ్పరాయాః ప్రత్యేకానుసన్ధేయత్వం విధీయతే. భాష్యకారేణాऽపి "గురుపరమ్పరయా పరమగురుం భగవన్తం ప్రణమ్య" ఇతి నిత్యేऽభిధీయతే. 3.

విశేషతోऽస్యమన్త్రస్య వైభవప్రకరణేచ, (3)"గురురేవ పరం బ్రహ్మ గురురేవ పరాగతిః। గురురేవ పరావిద్యా గురురేవపరాయణమ్।

యావనొరువన్ పణ్ణుకిఱాన్, యావనొరువన్ గురువిన్పక్కల్ మానుష ప్రతిపత్తియై ప్పణ్ణుకిఱాన్, ఇవర్ కళిరువరుమ్ నరకత్తిల్ విழానిఱ్పర్ క ళెన్నుమ్, "దేవ మివాऽऽచార్య ముపాసీత" ఎన్ఱు - ఈశ్వరనై ప్పోలే ఆచార్యనై ఉపాసిప్పానెన్నుమ్, ఇతు ముతలాన వచనఙ్గళాలే. ౨.

"సచాऽऽచార్యవంశో జ్ఞేయః - ఆచార్యాణామసావసావిత్యా భగవత్తః" ఎన్ఱు-ఆచార్యర్ కళిల్ వైత్తుక్కొణ్డు ఇవనివనెన్ఱు భగవానళవుమ్ అన్ద ఆచార్యవంశమానతు జ్ఞేయమెన్నుమ్ శొల్లుకిఱ శ్రుతియాలే, తనక్కు ఆచార్యన్ ముతలాక ప్పరమగురువాన భగవాన్ ముడివాక గురుపరమ్పరైకళ్ తనిత్తనియే యనుసన్ధేయమెన్ఱు విధిక్కప్పడానిన్ఱతు. భాష్యకారరుమ్ "గురుపరమ్పరయా పరమగురుం భగవన్తం ప్రణమ్య" ఎన్ఱు నిత్యత్తిలే అరుళిచ్చెయ్తారిఱే. 3.

విశేషిత్తు ఇన్ద మన్త్రత్తినుడైయ వైభవమ్ శొల్లుకిఱవిడత్తిల్, "గురురేవ పరం బ్రహ్మ గురురేవ పరా గతిః। గురురేవ పరా విద్యా గురురేవ పరాయణమ్।గురురేవ పరః కామో గురురేవ పరం ధనమ్। యస్మాత్తదుపదేష్టాऽసౌ తస్మాద్గురుతరో గురుః" ఎన్ఱు - పరమాన

---

(౧) ఆప స్తమ్బసూ-౧-౧-౬-౧౩. (౨) రహస్యామ్నాయబ్రాహ్మణమ్.
(3) ద్వయోపనిషత్.

గురురేవ పరః కామో గురురేవ పరం ధనమ్ । యస్మాత్తదుపదేష్టాఽసౌ తస్మాద్గురుతరో గురుః" (౧) "నమస్కృత్య గురూన్ దీర్ఘప్రణామైస్త్రిభిరాదితః । తత్పాదౌ గృహ్య మూర్ధ్ని స్వే నిధాయ వినయాన్వితః। గృహ్ణీయాన్మన్త్రరాజం తం మాం గచ్ఛేచ్ఛరణం నరః" ఇత్యుచ్యతే.

ఏవమాచార్యరుచి పరిగృహీతస్యాఽస్య మన్త్రరత్నస్య ప్రపదన రూపహితప్రతిపాదకస్య ద్వయస్య నిరవధికమాహాత్మ్యం శాస్త్రేషు ప్రతిపాద్యతే. తథాహి - పాద్మే పరాశరేణ పృష్టో నారదః - (౨) "మన్త్రాణాం పరమో మన్త్రో గుహ్యానాం గుహ్యముత్తమమ్।

బ్రహ్మముమ్ గురువే, పరమాన ఉపాయముమ్ గురువే, పరమాన జ్ఞానముమ్ గురువే, పరమమాన ప్రాప్యముమ్ గురువే, పరమాన కామముమ్ గురువే, పరమాన ధనముమ్ గురువే, ఇవనై యుపదేశిత్తానెన్బతు యాతొన్ఱాలే, అత్తాలే గురువానవన్ మికవుమ్ పెరియవనెన్ఱుమ్ "నమస్కృత్య గురుం దీర్ఘప్రణామైస్త్రిభిరాదితః । తత్పాదౌ గృహ్య మూర్ధ్ని స్వే నిధాయ వినయాన్వితః। గృహ్ణీయాన్మన్త్రరాజం తం మాం గచ్ఛేచ్ఛరణం నరః" ఎన్ఱు - ముతలిలే మూన్ఱు దీర్ఘప్రణామత్తోడేకూడ గురువై నమస్కరిత్తు, అవన్ శ్రీపాదఙ్గళై ప్పిడిత్తు త్తన్ తలైయిలేవైత్తుక్కొణ్డు ఒడుక్కత్తైయుడైయనాన నరనానవన్ అన్ద మన్త్రరాజనై గ్రహిప్పాన్, అత్తాలే ఎన్నై చ్చరణమ్ పుకురువానెన్ఱుమ్ ఆచార్యవైభవమ్ శొల్లిక్కిఱతు. ౮.

ఇప్పడి ఆచార్యరుచి పరిగృహీతమాయ్, ప్రపదనరూపమాన హితత్తై చ్చొల్లువతాయ్, మన్త్రరత్నమాన ద్వయత్తినుడైయ నిరవధిక మాహాత్మ్యముమ్ శాస్త్రఙ్గళిలే శొల్లప్పడానిన్ఱతు ; ఎఙ్గనేయెన్నిల్, పాద్మపురాణత్తిలే పరాశరర్ కేట్క నారదరానవర్, "మన్త్రా

---

(౧) (౨) పాద్మోత్తరే.

రహస్యానాం రహస్యంచ సద్య స్సంసారతారణమ్ । సర్వసంశయ.ఛేత్తా
చ సర్వకల్మషనాశనః । శరణాగతిమన్త్రస్తు సర్వసంపచ్చ భావహః
పురా హిమవతః పార్శ్వే ఘోరమత్య న్తదుష్కరమ్ । త[illegible] స్తప్త్వా
మహాత్మానం దృష్ట్వా కమలసంభవమ్ । ఆరాధ్య విధివత్పూర్వం సర్వ
లోకేశ్వరం గురుమ్ । ప్రణమ్య శిరసా భూమౌ హారే ర్నాభిసముద్భ
వమ్। దేవదేవ జగన్నాథ చతుర్ముఖ పితామహ। స ర్వేషామేవ మన్త్రా
ణాం సారం సంసారనాశనమ్। యేన మన్త్రేణ సంసారాన్ముక్తిం యాన్తి

ణాం పరమో మన్త్రో గుహ్యానాం గుహ్యముత్తమమ్। రహస్యానాం
రహస్యంచ సద్యస్సంసారతారణమ్। సర్వసంశయఛేత్తా చ సర్వకల్మషనా
శనః । శరణాగతి మన్త్రస్తు సర్వసంపచ్ఛ భావహః” ఎన్ఱు-మన్త్ర
జ్ఙళుక్కుళ్ పరమమాన మన్త్రముమాయ్, గుహ్యజ్ఙళుక్కుళ్ ఉత్త
మమాన గుహ్యముమాయ్, రహస్యజ్ఙళుక్కుళ్ రహస్యముమాయ్,
శడక్కేన సంసారత్తై క్కడత్తుమ్ రహస్యమాయ్, సర్వసంశయత్తైయుమ్
పోక్కువతాయ్, సర్వపాపత్తైయుమ్ నశిప్పిప్పతాయ్, సర్వసంపత్తైయుమ్
శుభత్తైయుముణ్డాక్కువతా యిరుక్కుమ్ శరణాగతి మన్త్రమ్ ఎన్ఱు
ఇమ్మన్త్ర వైభవత్తైచ్చొల్లి, తాన్ ఇమ్మన్త్రమ్ పెఱ్ఱపడియైయుమ్
శొన్నాన్;-“పురా హిమవతః పార్శ్వే ఘోరమత్యన్త దుష్కరమ్,
తపస్తప్త్వా మహాత్మానం దృష్ట్వా కమలసంభవమ్ । ఆరాధ్య విధివ
త్పూర్వం సర్వలోకేశ్వరం గురుమ్ । ప్రణమ్య శిరసా భూమౌ హారే
ర్నాభిసముద్భవమ్” ఎను - పణ్డు హిమవత్పార్శ్వత్తిలే, కొడితాయ్
మికవుమ్ శెయ్యవరితాన తపస్సై ప్పణ్ణి, మహాత్మావాయ్ కమలసంభవ
నాన బ్రహ్మావైక్కణ్డు, సర్వేశ్వరనాయ్ గురువాన అవనై మున్బుడ
శాస్త్రత్తిలే శొల్లుకిఱపోలే ఆరాధిత్తు, హరియినుడైయ తిరునాభి
యిల్ పిఱన్దవనై భూమియిలే తలైయాలే ప్రణామమ్ పణ్ణి, “దేవ
దేవ జగన్నాథ చతుర్ముఖ పితామహ । సర్వేషామేవ మన్త్రాణాం

హి సూరయః । మన్త్రం తం శ్రోతుమిచ్ఛామి ప్రసాదం కురు నాయక । బ్రహ్మోవాచ - స్మార్తం శ్రౌతంచ యోగంచ జ్ఞానం చేతి చతుర్విధమ్ । వైదికాః క్రమశ స్తేన ప్రాప్నుయుర్మనవాశ్శుభమ్। యద్యోగజ్ఞానయోస్సారం వేదాన్తేచ ప్రతిష్ఠితమ్। అక్లేశేన సుమార్గేణ వేదసారేణ భక్తిమార్గ । ద్వయేన ప్రాప్నుయాత్పు ద్విష్ణోః పరమం పదమ్ । తస్మిన్ ద్వయే భజ శ్రద్ధాం యత్న‥ ముని

సారం సంసారనాశనమ్ । యేన మన్త్రేణ సంసారాన్ముక్తిం యాన్తి. హి సూరయః ।. మన్త్రం తం శ్రోతుమిచ్ఛామి ప్రసాదం కురునాయక” ఎన్ఱు-దేవదేవనాయ్, జగత్తుక్కు-నాథనాయ్, పితామహనాన చతుర్ముఖనే! యాతొరు మన్త్రత్తాలే అతివృద్ధై యార్ సంసారత్తిల్ నిన్ఱుమ్ మోక్షత్తై యడైకిఱార్కళ్, సర్వమన్త్రఙ్గళుక్కుమ్ సారమాయిరుప్పతాయ్, సంసారనాశనమాన అన్ద మన్త్రత్తైక్కేట్క వాఞ్ఛైప్పడానిన్ఱేన్, నాయకనే! ప్రసాదమ్పణ్ణవేణుమెన్ఱు బ్రహ్మావైప్పార్త్తు అపేక్షిత్తాన్, అన్ద బ్రహ్మావుమ్, “స్మార్తం శ్రౌతంచ యోగంచ జ్ఞానంచేతి చతుర్విధమ్ । వైదికాః క్రమశ స్తేన ప్రాప్నుయుర్మానవాశ్శుభమ్” ఎన్ఱు - స్మార్తకర్మమ్, శ్రౌతకర్మమ్, యోగమ్, జ్ఞానమెన్ఱు నాన్గువకైయాయిరుక్కు ముపాయమ్; అత్తాలే వైదికరాన పురుషర్కళ్ క్రమత్తిలే నన్మైయైప్పెఱువార్కళ్. “యద్యోగజ్ఞానయో స్సారం వేదాన్తేచ ప్రతిష్ఠితమ్ । అక్లేశేన సుమార్గేణ వేదసారేణ భక్తిమార్గ॥ ద్వయేన ప్రాప్నుయాత్పుత్ర తద్విష్ణోః పరమం పదమ్” ఎన్ఱు-యోగజ్ఞానఙ్గళిల్ సారత్తై యుడైత్తాయ్, వేదాన్తత్తిల్ ప్రతిష్ఠితమాయిరుక్కిఱతు యాతొన్ఱు, క్లేశమిల్లాత నల్వ్వఴియాయ్, వేదత్తిల్ సారమాన ద్వయత్తాలే భక్తిమానానవన్, పుత్రనే! విష్ణువినుడైయ అన్ద ప్పరమమాన పదత్తై యడైయుమెన్ఱు శొల్లి, “తస్మిన్ ద్వయే భజ శ్రద్ధాం యత్నతో మునిపుఙ్గవ । సర్వకామా

పుఙ్గవ। "సర్వకామాశ్రయాంవాణీంత్యక్త్వా ప్రాప్తుం త్వమర్హసి"ఇతి.

తథా సాత్వతతన్త్రే భగవన్తంప్రతిబ్రహ్మా-(౧)"భగవన్ హిత మాఖ్యాతమాత్మనాం పతతామధః। త్వత్ప్రాపకం మహత్కర్మ కారుణ్యవివశాత్మనా। అధీతా బహవో మన్త్రాః శ్రీమదష్టాక్షరాదికాః ఏభిః కర్మభిరీశానస్తాన్మన్త్రాన్ సతతం జపన్। త్వామాప్నోత్యేవ పురుషః పురుషం పురుషోత్తమ। ఏతాని చోచ్యమానాని కర్మాణి కరుణా కర। దుర్విజ్ఞేయ స్వరూపాణి దుష్కరాణి విభాగశః। మన్త్రాంశ్చైకైక

శ్రయాం వాణీం త్యక్త్వా ప్రాప్తుం త్వమర్హసి" ఎన్ఱు - అన్ద ద్వయ త్తిలే, మునిశ్రేష్ఠనే ! యత్నత్తోడే శ్రద్ధైయుడైయనాక వేణుమ్; ప్రయోజనాన్తరఙ్గళెల్లావఱ్ఱైయుమ్ పఱ్ఱిన శాస్త్రత్తైవిట్టు ఇత్తై ప్పఱ్ఱుకైక్కు అర్హనాకా నిన్ఱాయ్ నీ ఎన్ఱుమ్ శొన్నాన్.

అప్పడియే సాత్వత తన్త్రత్తిలుమ్ భగవానైక్కుఱిత్తు బ్రహ్మా వానవన్, "భగవన్ హితమాఖ్యాతమాత్మనాంపతతామధః। త్వత్ప్రాపకం మహత్కర్మ కారుణ్యవివశాత్మనా" ఎన్ఱు-భగవానే ! కారుణ్య పరవశమాన నెఞ్జైయుడైయ ఉన్నాలే అధః పతిక్కిఱ ఆత్మాక్కళుక్కు హితమాయ్ ఉన్నై ప్రాపిక్కైక్కు హేతువాన పెరియకర్మమానతు అరుళిచ్చెయ్యప్పట్టతెన్ఱుమ్, "అధీతా బహవో మన్త్రాః శ్రీమదష్టాక్షరాదికాః। ఏభిః కర్మభిరీశానస్తాన్ మన్త్రాన్ సతతం జపన్। త్వామాప్నోత్యేవపురుషః పురుషం పురుషోత్తమ" ఎన్ఱు-శ్రీమదష్టాక్షరమ్ తుడక్కమాన మన్త్రఙ్గళ్ పలవుమధికరిక్కప్పట్టన, ఇన్ద కర్మఙ్గళాలే అనుష్ఠానత్తై ప్పణ్ణానిన్ఱుకొణ్డు అన్దమన్త్రఙ్గళై ఎప్పొళుతుమ్ జపిక్కిఱ పురుషనానవన్, పురుషోత్తమనే ! పురుషనాన ఉన్నై ప్పెఱ్ఱేవిడుమెన్ఱుమ్, "ఏతానిచోచ్యమానాని కర్మాణి కరుణాకర। దుర్విజ్ఞేయస్వరూపాణి దుష్కరాణి విభాగశః। మన్త్రాంశ్చైకైకశస్తావజ్జపమానస్య మాధవ। ఉక్తేనైవచ మార్గేణ గచ్ఛత్యాయురపక్షయమ్" ఎన్ఱు-కరుణా

శక్తావజ్జపమానస్య మాధవ । ఉక్తేనైవచ మార్గేణ గచ్ఛత్యాయురప క్షయమ్ । తస్మాత్సకృత్కృతేనైవ కర్మణా యేన మానవః । సకృజ్జప్తేన మన్త్రేణ కృతకృత్య స్సుఖీ భవేత్ । తద్బ్రూహి కర్మ తం మన్త్రం దయార్ద్రహృదయోఽస్యసి" ఇతి; - భగవానువాచ-"సత్యముక్తాన్య శక్యాని కర్మాణి కమలాసన। మన్త్రాణాంచ యథాశాస్త్ర   నం నశక్యతే । తత్కర్మ విద్యతే యేన కృతమాత్రేణ కర్మణా । మాం ప్రాప్నోతి నరో బ్రహ్మన్ మమాఽఽత్మాచ భవిష్యతి । మన్త్రోహి

కరనే ! ఇన్ద కర్మఙ్గళై చ్చొల్లి ప్పార్ త్తాల్ విరిత్తియరితాన స్వరూపత్తైయుడైయనవాయ్, దుష్కరఙ్గళుమాయిరుక్కుమ్, మన్త్రఙ్గళైయుమ్ తనిత్తనియే శాస్త్రోక్తమార్గత్తాలే జపియానిఱ్క అవనుక్కు మాధవనే ! అల్పాయుస్సుక్కళాకైయాలే ఆయుస్సుక్షయత్తై యుడైయానిఱ్కుమెన్నుమ్ శొల్లి; "తస్మాత్సకృత్కృతేనైవ కర్మణా యేన మానవః । సకృజ్జప్తేన మన్త్రేణ కృతకృత్య స్సుఖీ భవేత్ । తద్బ్రూహి కర్మ తంమన్త్రం దయార్ద్రహృదయోఽస్యసి" ఎన్ఱు-అన్తైయరితాకైయాలే, ఒరుకాలనుష్ఠిత్త యాతొరు కర్మత్తాలే, ఒరుకాల్ జపిత్త యాతొరుమన్త్రత్తాలే మనుష్యనానవన్ కృతకృత్యనాయ్ సుఖియామ్, అన్దకర్మత్తైయుమ్ అన్దమన్త్రత్తైయు మరుళిచ్చెయ్యవేణుమ్, దయైయాలే ననైన్దతిరువుళ్ళత్తై యుడైయైయాయిఱ్ఱే యిరుప్పతి యెన్ఱు మపేక్షిత్తాన్. అవనుక్కు భగవానుమ్, "సత్యముక్తాన్యశక్యాని కర్మాణి కమలాసన । మన్త్రాణాంచ యథాశాస్త్రమనుష్ఠానం నశక్యతే" ఎన్ఱు-మెయ్యే, శొల్లప్పట్ట కర్మఙ్గళ్ శక్యఙ్గళాయిరుక్కుమ్, కమలాసననే! మన్త్రఙ్గళుడైయ యథాశాస్త్రమాన అనుష్ఠానము మశక్యమాయిఱ్ఱు; "తత్కర్మ విద్యతే యేన కృతమాత్రేణ కర్మణా । మాం ప్రాప్నోతి నరో బ్రహ్మన్మమాఽఽత్మాచ భవిష్యతి" ఎన్ఱు-ఒరుకాలనుష్ఠిత్త యాతొరు కర్మత్తాలే మనుష్యనానవనెన్నై ప్రాపియానిఱ్కుమ్, బ్రహ్మావే! ఎన

విద్యతే యేన సకృదుచ్చారితేననై । పురుషో జీవలోకేఽస్మిన్ కృత
కృత్యో భవిష్యతి । కిన్తు తస్య చ మన్త్రస్య కర్మాణి కమలాసన । న
లభ్యతేఽధికారీ వా శ్రోతుకామోఽథవా నరః । త్వన్తు మద్భాగ్య
సంయోగా దేతత్కర్మాభివాఞ్ఛసి । బ్రవీమి సర్వకర్మభ్యో గరీయో
మన్త్రమేవచ । ప్రథమం శృణు మన్త్రాణాం రాజరాజమనుత్తమమ్।
సర్వమన్త్రఫలాన్యస్య విజ్ఞానేన భవన్తి వై । ఏతన్మన్త్రమవిజ్ఞాయ
యో నరో మామభీప్సతి । బాహుభ్యాం సాగరం తర్తుమలబ్ధ్వా

కు- ఆత్మావాకవుమాకానిఱ్కుమ్, అన్దక్కర్మముణ్డాకానిన్దతు, "మన్త్రోహి విద్యతే యేన సకృదుచ్చారితేననై। పురుషోజీవలోకేఽస్మిన్ కృతకృత్యో భవిష్యతి" ఎన్ఱు - ఒరుకాలుచ్చరిత్త యాతొరుమన్త్రత్తాలే పురుషనానవనిన్ద జీవలోకత్తిలే కృతకృత్యనామ్, అన్ద మన్త్రముణ్డాకానిన్ఱతిఱే; "కిన్తు తస్యచ మన్త్రస్య కర్మాణి కమలాసన । నలభ్యతేఽధికారీవా శ్రోతుకామోఽథవా నరః" ఎన్ఱు - విశేషిత్తు అన్ద మన్త్రత్తుక్కు మనకర్మఙ్గళుక్కు మధికారియాతల్ కేట్కైక్కు-యిలిచ్చైభయుడైయవనాతల్ ఇప్పానొరు పురుషన్ కిడైయాన్; "త్వన్తు మద్భాగ్యసంయోగా దేతత్కర్మాభివాఞ్ఛసి। బ్రవీమి సర్వకర్మభ్యో గరీయో మన్త్రమేవచ" ఎన్ఱు-నీ విశేషిత్తు ఎన్ భాగ్యత్తాలే ఇన్దకర్మత్తై ఆశైప్పడానిన్ఱాయ్, ఎల్లాక్కర్మఙ్గళిలుమ్ శ్రేష్ఠమాన కర్మత్తైయుమ్,సర్వమన్త్రఙ్గళిలుమ్ శ్రేష్ఠమాన మన్త్రరత్నత్తైయు మునక్కు చ్చొల్లుకిఱేన్; "ప్రథమం శృణు మన్త్రాణాం రాజరాజమనుత్తమమ్ । సర్వమన్త్రఫలాన్యస్య విజ్ఞానేన భవన్తివై" ఎన్ఱు-ముఱ్పడ ఉత్తమోత్తమమాయ్, మన్త్రఙ్గళుక్కెల్లామ్ రాజరాజనాన మన్త్రత్తైక్కేళ్, సర్వమన్త్రఫలఙ్గళు మితినుడైయ జ్ఞానమాత్రత్తాలే ఉణ్డాకానిఱ్కుమ్; "ఏతన్మన్త్రమవిజ్ఞాయ యో నరో మామభీప్సతి। బాహుభ్యాం సాగ

ప్లవమిచ్ఛతి। తస్మాద్ద్యో మామభీప్సేత యోవా సుఖతుమిచ్ఛతి। మన్త్రరాజమిమం విద్యాద్గురోర్వచనపూర్వకమ్ । నాఽనుకూల్యం న నక్షత్రం నతీర్థాదినిషేవణమ్ । నపురశ్చరణం నిత్యం జపంవాఽపేక్షతే హ్యయమ్" ఇతి.

తథాచ పాద్మే అన్యత్ర బ్రహ్మణాపృష్టో భగవాన్ (౧) "మామేకం చ శ్రియా యుక్తం భక్తియుక్తో నరోత్తమః । ద్వయేన మన్త్రరత్నేన మత్ప్రియేణ భజేత్సదా। అచిరాన్మత్ప్రసాదేన మల్లోరం తత్తమలబ్ధ్వా ప్లవమిచ్ఛతి" ఎన్ఱు-ఇమ్మన్త్రత్తై యఱియాతే యావనొరు పురుషన్ ఎన్నై ప్పెఱవేణుమెన్ఱాశై ప్పడుకిఱాన్, అవన్§(మున్) తెప్పత్తైప్పఱ్ఱాతే కైకళాలే కడలైక్కడక్కవిచ్ఛిక్కిఱానిఱే; "తస్మాద్ద్యో మామభీప్సేత యోవా సుఖతుమిచ్ఛతి । మన్త్రరాజమిమం విద్యాద్గురోర్వచన పూర్వకమ్" ఎన్ఱు-ఆకైయాలే, యావనొరువనెన్నై ప్పెఱవేణుమెన్ఱు ఇచ్ఛిక్కిఱాన్, యావనొరువన్ సుఖిక్కవేణుమెన్ఱు ఇచ్ఛిక్కిఱాన్, అవన్ గురువినుడైయ ఉచ్చారణ పూర్వకమాక ఇమ్మన్త్రరాజత్తై యఱివాన్; "నాఽనుకూల్యం న నక్షత్రం నతీర్థాదినిషేవణమ్ । నపురశ్చరణం నిత్యం జపంవాఽపేక్షతే హ్యయమ్" ఎన్ఱు-ఇమ్మన్త్రమానతు అధికారియోగ్యతాన పాత్రత్తైయు మపేక్షియాతు, నక్షత్రత్తినుడైయ నన్మైయైయు మపేక్షియాతు, తీర్థాదిసేవైయైయు మపేక్షియాతు, పురశ్చరణత్తైయుమ్ ఎన్ఱుమొక్క జపత్తైయు మపేక్షియాతితే ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్తాన్.

అప్పడియే పాద్మత్తిలుమ్ ప్రదేశాన్తరత్తిలే బ్రహ్మాకేట్క భగవాన్, "మామేకంచ శ్రియా యుక్తం భక్తియుక్తో నరోత్తమః। ద్వయేన మన్త్రరత్నేన మత్ప్రియేణభజేత్సదా। అచిరాన్మత్ప్రసాదేన మల్లోకంచ సగచ్ఛతి" ఎన్ఱు-శ్రీయోడుకూడిన ఎన్నై యొరువనైయుమ్ భక్తియుక్తనాన నరశ్రేష్ఠనానవన్, ఎప్పొఴుతు మెనక్కు ప్రియమాయ్

(౧) పాద్మ-

§ ముద్రితాక్షర మధికమ్.

కం చ స గచ్ఛతి। దుర్వృత్తో వా సువృత్తో వా మూర్ఖః పణ్డిత ఏవ వా। లక్ష్మీం చ మాం సురేశేశం ద్వయేన శరణం గతః। మల్లోకమచిరాల్లబ్ధ్వా మత్సాయుజ్యం స గచ్ఛతి। పురా మన్త్రద్వయం బ్రహ్మన్ విష్ణులోకే మహాపురే। తస్మిన్నన్తః పురే లక్ష్మ్యై మయా దత్తం సనాతనమ్। లక్ష్మ్యా లబ్ధం తథా చైవ మన్త్రరత్నం ద్వయం విభో। సాఙ్గోపాఙ్గం సురశ్రేష్ఠ గచ్ఛ త్వం చతురానన। ఇతి తస్య వచశ్శ్రుత్వా తపస్తేపే చతుర్ముఖః। తస్య మాతా మహాలక్ష్మీః ప్రత్యక్షమకరోత్తదా।

మన్త్రరత్నమాన ద్వయత్తాలే ఎన్నై యాశ్రయిప్పార్, శడక్కేన ఎన్నుడైయ ప్రసాదత్తాలే ఎన్నుడైయ లోకత్తై అవర్ ప్రాపియానిఱ్కుమ్; "దుర్వృత్తో వా సువృత్తో వా మూర్ఖః పణ్డిత ఏవ వా। లక్ష్మీం చ మాం సురేశేశం ద్వయేన శరణం గతః। మల్లోకమచిరాల్లబ్ధ్వా మత్సాయుజ్యం సగచ్ఛతి" ఎన్ఱు-దురాచారనాకవుమామ్, సదాచారనాకవుమామ్, మూర్ఖనాకవుమామ్, పణ్డితనాకవుమామ్, సురేశరాన ఈశ్వరర్కళుక్కు మీశ్వరనాన ఎన్నైయుమ్ లక్ష్మియైయుమ్ ద్వయత్తాలే శరణమాకవడైన్దవర్ శడక్కేన ఎన్నుడైయ లోకత్తై ప్పెఱ్ఱు ఎన్నుడైయ సామ్యాపత్తియాన సాయుజ్యత్తైయుమ్ ప్రాపియానిఱ్కుమెన్ఱుమ్; "పురా మన్త్రద్వయం బ్రహ్మన్ విష్ణులోకే మహాపురే। తస్మిన్నన్తః పురే లక్ష్మ్యై మయా దత్తం సనాతనమ్" ఎన్ఱు-బ్రహ్మావే! పణ్డు విష్ణులోకమాకిఱ పెరియపురత్తిలే సనాతనమాయిరుక్క మన్త్రరూపమాన ద్వయమానతు, అన్తఃపురత్తిలే ఎన్నాలే లక్ష్మిక్కు క్కొడుక్కప్పట్టత్తెన్ఱుమ్; "లక్ష్మ్యా లబ్ధం తథా చైవ మన్త్రరత్నం ద్వయం విభో। సాఙ్గోపాఙ్గం సురశ్రేష్ఠ గచ్ఛ త్వం చతురానన" ఎన్ఱు-అవళాలే పెఱప్పట్ట మన్త్రరత్నమాన ద్వయత్తై, సురశ్రేష్ఠనాయ్ పెరియనాన చతుర్ముఖనే! సాఙ్గోపాఙ్గమాక అవళ్ పక్కల్ నిన్ఱుమ్ ప్రాపియెన్ఱు నరుళి చ్చెయ్తాన్. "ఇతి తస్య వచశ్శ్రుత్వా తపస్తేపే చతుర్ముఖః। తస్య

తాం దేవీంచ మహాలక్ష్మీం సర్వలోకేశ్వరేశ్వరీమ్ । దృష్ట్వా విధివదా రాధ్య స్తోత్రం కృత్వాఽభివాద్య చ । త్వమేవ మాతా సర్వస్య త్వదాజ్ఞైవ చరాచరమ్ । వైతానాగ్ని స్వరూపా త్వం వరాణి వరదే శుభే। దేవి సంసారభీతానాం పురుషాణాం పురాతనమ్। త్వత్తో౽[illegible] శ్రోతు మిచ్ఛామి ద్వయం సంసారనాశనమ్ ” ఇతి బ్రహ్మణా [illegible] రుపవాచ - “వేదామృత మహామ్భోధేర్మ్మథిణా ద్వయముద్ధృతమ్। తద్ద్వయం శృణు వక్ష్యామి సద్యో ముక్తిప్రదం శుభమ్” ఇతి.

మాతా మహాలక్ష్మీః ప్రత్యక్షమకరో త్తదా ” ఎన్ఱు - ఇప్పడి భగవానరుళిచ్చెయ్త వార్త్తైయైక్కేట్టు చతుర్ముఖన్ తపస్సైప్పణ్ణినాన్, అవనుక్కు మాతావాన పెరియలక్ష్మియానవళ్ ప్రత్యక్షత్తై ప్పణ్ణినాళ్; “తాం దేవీంచ మహాలక్ష్మీం సర్వలోకేశ్వరేశ్వరీమ్ । దృష్ట్వా విధివదారాధ్య స్తోత్రం కృత్వాఽభివాద్య చ” ఎన్ఱు-దేవియాయ్, సర్వలోకేశ్వరనుక్కు మహిషియాన ఈశ్వరియాయుళ్ళ అన్ద ప్పెరియలక్ష్మియై క్కణ్డు శాస్త్రోక్తమానపడియే యారాధిత్తు స్తోత్రమ్పణ్ణి వణఙ్గి; “త్వమేవ మాతా సర్వస్య త్వదాజ్ఞైవ చరాచరమ్ । వైతానాగ్నిస్వరూపా త్వం వరాణి వరదే శుభే” ఎన్ఱు- మఙ్గళరూపైయాయ్ శుభైయాయుళ్ళవళే! నీయే సర్వర్క్కుమ్ మాతా, చరాచరరూపమాన జగత్తు ఉన్నుడైయ ఆజ్ఞై, యాగత్తిలగ్నియునుడైయ స్వరూపముమ్ నీ, ఇప్పడి యిరుక్కిఱ ఉన్నై వరఙ్గళై వరిక్కిఱేన్; “దేవి సంసారభీతానాం పురుషాణాం పురాతనమ్। త్వత్తో౽హం శ్రోతుమిచ్ఛామి ద్వయం సంసారనాశనమ్” ఎన్ఱు-దేవియే ! సంసారభయభీతరాన పురుషర్కళుక్కు సంసారనాశకమాయ్ పురాతనమాన ద్వయత్తై ఉన్బక్కల్ నిన్ఱుమ్ కేట్క నానిచ్ఛియానిన్ఱేనెన్ఱు బ్రహ్మా విణ్ణప్పమ్ శెయ్య; శ్రీయానవళ్, “వేదామృతమహామ్భోధేర్మ్మథిణా ద్వయముద్ధృతమ్ । తద్ద్వయం శృణు వక్ష్యామి సద్యో ముక్తిప్రదం శుభమ్” ఎన్ఱు - వేదమాకిఱ

తత్రైవ పరాశరాయ నారదః-(౧)"అతి పాపప్రసక్తోఽపి శ్రీవైకుణ్ఠం పురాతనమ్। ద్వయానుష్ఠానమాత్రేణ నర శ్శీఘ్రేణ గచ్ఛతి। అహో ద్వయస్య మాహాత్మ్యమహో వీర్య మహో బలమ్। మన్త్రరత్నం శుభతరం వేదసారం సనాతనమ్। సర్వపాపక్షయకరం సర్వపుణ్యవివర్ధనమ్। శ్రీకరం లోకవశ్యం చ సద్యస్సంసారతారణమ్। అతీతానాగతజ్ఞానమాత్మతత్త్వప్రకాశకమ్। సర్వవేదార్థ విజ్ఞానం సర్వ

అమృత ప్పెరుజ్జడలిల్ నిన్ఱుమ్ సర్వేశ్వరనాలే ద్వయమానతు ఎడుక్కప్పట్టతు, శడక్కెన ముక్తిప్రదమాయ్ శుభమాన అన్ద ద్వయత్తైచ్చొల్లక్కడవేన్ కేళెన్ఱరుళిచ్చెయ్‌తాళ్.

అవ్విడత్తిలే పరాశరనుక్కు నారదర్, "అతిపాపప్రసక్తోఽపి శ్రీవైకుణ్ఠం పురాతనమ్। ద్వయానుష్ఠానమాత్రేణ నర శ్శీఘ్రేణ గచ్ఛతి" ఎన్ఱు - అతిపాపఙ్గళాలే మికున్దిరున్దానేయాకిలుమ్ అన్దనరనానవన్ ద్వయానుష్ఠానమాత్రత్తాలే పఴైయతాన శ్రీవైకుణ్ఠత్తై చ్చడక్కెన ప్రాపియానిఱ్కుమెన్ఱుమ్; "అహో ద్వయస్య మాహాత్మ్యమహో వీర్య మహో బలమ్। మన్త్రరత్నం శుభతరం వేదసారం సనాతనమ్" ఎన్ఱు- ద్వయత్తినుడైయ మాహాత్మ్యముమ్ వీర్యముమ్ బలముమాశ్చర్యమిత్తే, మన్త్రరత్నమాయ్, మికవుమ్ శుభమాయ్, వేదత్తిల్ సారమాయ్, ఎన్ఱుముణ్డాయిరుక్కుమెన్ఱుమ్; "సర్వపాపక్షయకరం సర్వపుణ్యవివర్ధనమ్। శ్రీకరం లోకవశ్యంచ సద్య స్సంసారతారణమ్" ఎన్ఱు-సర్వపాపత్తినుడైయవుమ్ క్షయత్తై ప్పణ్ణువతాయ్, సర్వపుణ్యఙ్గళైయుమ్ మికవుమ్ వర్ధిప్పిప్పతాయ్, శ్రీకరమాయ్, లోకత్తై వశీకరిక్కైక్కు యోగ్యమాయ్క్కొణ్డు శడక్కెన సంసారత్తై క్కడత్తువతాయిరుక్కుమెన్ఱుమ్; "అతీతానాగతజ్ఞాన మాత్మతత్త్వప్రకాశకమ్। సర్వవేదార్థవిజ్ఞానం సర్వశాస్త్ర వివర్ధనమ్" ఎన్ఱు - అతీతఙ్గళాయు మనాగతఙ్గళాయుముళ్ళ విషయత్తిల్ జ్ఞానత్తై యుణ్డాక్కువతాయ్, ఆత్మావినుడైయ యాథా

---

(౧) పా

శాస్త్రవివర్ధనమ్। మానసం వాచికం పాపం కాయికంచ త్రిధాకృతమ్। ద్వయస్మరణమాత్రేణ నాశం యాతి సునిశ్చితమ్। అపవిత్రః పవిత్రో వా సర్వావస్థాం గతోఽపి వా। ద్వయస్మరణమాత్రేణ సబాహ్యాభ్యన్తరశ్శుచిః। జన్మాన్తరసహస్రేషు కృతస్తత్పాపసఞ్చయః। ద్వయోచ్చారణమాత్రేణ దహ్యతే నాఽత్ర సంశయః। మూర్ఖో వా ధర్మశీలో వా నిన్దితో వాప్యనిన్దితః। ద్వయోచ్చారణమాత్రేణ నరః పూజ్యో విశేషతః। మూర్ఖో వా పణ్డితో వాఽపి శుద్ధో వాప్యశుచిస్సదా। తస్మిన్

ర్థత్తిలే కాట్టువతాయ్, సర్వవేదాన్తఙ్గళినుడైయవుమ్ విశేషజ్ఞానరూపమాయ్, సర్వశాస్త్రఙ్గళైయుమ్ వళర్ప్పతాయిరుక్కుమెన్నుమ్; "మానసం వాచికం పాపం కాయికం చ త్రిధాకృతమ్। ద్వయస్మరణమాత్రేణ నాశం యాతి సునిశ్చితమ్" ఎన్ఱు - మానసమాయుమ్ వాచికమాయుమ్ కాయికమాయుమ్ మూన్ఱువగైయాగ ప్పణ్ణప్పట్ట పాపమానతు ద్వయత్తై నినైత్తవళవాలే యఱుతియాగ నాశత్తైయడైయానిఱ్కుమెన్నుమ్; "అపవిత్రః పవిత్రో వా సర్వావస్థాం గతోఽపివా। ద్వయస్మరణమాత్రేణ సబాహ్యాభ్యన్తరశ్శుచిః" ఎన్ఱు-అశుద్ధనాకవుమామ్, శుద్ధనాకవుమామ్, ఎల్లాఅవస్థైయిలుమ్ నిన్ఱవనాకవుమామ్; ద్వయ స్మరణమాత్రత్తాలే పుఱమ్బుమ్ ఉళ్ళుమ్ వాశియఱ శుద్ధనెన్ఱుమ్; "జన్మాన్తరసహస్రేషు కృతస్తత్పాపసఞ్చయః। ద్వయోచ్చారణమాత్రేణ దహ్యతే నాఽత్రసంశయః" ఎన్ఱు-జన్మాన్తర సహస్రఙ్గళిలే పణ్ణప్పట్ట అన్త పాపసఞ్చయమానతు ద్వయత్తినుడైయ ఉచ్చారణమాత్రత్తాలే దహిక్కప్పడానిఱ్కుమ్, ఇవ్విడత్తిల్ సంశయమిల్లై యెన్నుమ్; "మూర్ఖో వా ధర్మశీలో వా నిన్దితో వాప్యనిన్దితః। ద్వయోచ్చారణమాత్రేణ నరః పూజ్యో విశేషతః" ఎన్ఱు - మూర్ఖనాకవుమామ్, ధర్మశీలనాకవుమామ్, నిన్దితనాకవుమామ్, అనిన్దితనాకవుమామ్, ద్వయోచ్చారణమాత్రత్తాలే నరన్ విశేషిత్తు పూజ్యనాకానిఱ్కుమెన్ఱుమ్; "మూర్ఖో వా పణ్డి

ద్వయే యది శ్రద్ధా స పూజ్యో భవతి ధ్రువమ్। శ్రుతవాన్వా కులీనో వా తపస్వీవా పరాశర । ద్వయాధికారీ నోచేత్తం దూరతః పరివర్జయేత్ । సంసారార్ణవమగ్నానాం సద్యస్సంసారతారణమ్। ద్వయమేకన్తు విప్రేన్ద్ర నాఽస్త్యస్య సదృశం భువి। తస్మాద్ద్వయేన దేవేశం లక్ష్మీనారాయణం ప్రభుమ్ । ఆరాధయ ఋషిశ్రేష్ఠ తద్ద్వయం శృణు సువ్రత" ఇతి.

తత్రైవ జపార్చనస్థానే - (౧) "యథార్థన్తు ద్వయం చైవ తోవాఽపి శుద్ధో వాఽప్యశుచిస్సదా । తస్మిన్ ద్వయే యది శ్రద్ధా స పూజ్యో భవతి ధ్రువమ్" ఎన్ఱు - మూర్ఖనాకవుమామ్, పణ్డితనాకవుమామ్, శుద్ధనాకవుమామ్, ఎప్పొతుమ అశుద్ధనాకవుమామ్, అన్త ద్వయత్తిల్ శ్రద్ధైయుణ్డాకిల్ అవన్ అఱుతియాక పూజ్యనాకానిఱ్కు మెన్ఱుమ్; "శ్రుతవాన్వా కులీనోవా తపస్వీవా పరాశర। ద్వయాధికారీ నోచేత్తం దూరతః పరివర్జయేత్" ఎన్ఱు - శ్రుతత్తై యుడైయనాకవుమామ్, నల్లకులత్తై యుడైయనాకవుమామ్, తపస్సై యుడైయనాకవుమామ్, పరాశరనే ! ద్వయత్తుక్కధికారియల్లనాకిల్ అవనై దూరత్తిలే విడువానెన్ఱుమ్; "సంసారార్ణవమగ్నానాం సద్యస్సంసారతారణమ్ । ద్వయమేకన్తు విప్రేన్ద్ర నాఽస్త్యస్య సదృశం భువి" ఎన్ఱు-సంసారమాకిఱ కడలిలే విழున్ఱు నిఱ్కిఱవర్కళుక్కు చ్చడక్కెన సంసారత్తైక్కడత్తువతు విశేషిత్తు ద్వయమొన్ఱుమే, విప్రేన్ద్ర! భూమియిలితుక్కు సదృశముణ్డాకిఱతిల్లై యెన్ఱుమ్, "తస్మాద్ద్వయేన దేవేశం లక్ష్మీనారాయణం ప్రభుమ్। ఆరాధయ ఋషిశ్రేష్ఠ తద్ద్వయం శృణు సువ్రత" ఎన్ఱు-ఆకైయాలే, లక్ష్మీ నారాయణనాయ్, విభువాన దేవేశనై, మునిశ్రేష్ఠనే! ద్వయత్తాలే ఆరాధి, నల్లవ్రతత్తై యుడైయవనే ! అన్తద్వయత్తైక్కేళెన్ఱుమ్ శొన్నార్.

అవ్విడత్తిలే జపార్చనాదికళై విధిక్కిఱ వళవిలే "యథార్థన్తు

సర్వజ్ఞో మన్త్రవిత్తమః। §ఆత్మప్రకాశం చిద్రూపం శ్రీమన్నారాయణస్యచ । నిక్షిప్య సర్వకర్మాణి కుర్యాదాత్మవిదాం వరః । అష్టోత్తరసహస్రంచ ధ్యానయుక్తో జపేద్బుధః । అష్టోత్తరశతం వాఽపి ద్వయం నిత్యమతన్ద్రితః । సాయం ప్రాతర్జపేన్నిత్యం నిష్కామో విజితేన్ద్రియః। ద్వయేన మన్త్రరత్నేన పూజాం కృత్వా ద్విజోత్తమః। ప్ర[illegible]తం నైవేద్యం పావనన్తు యథోచితమ్ । పత్న్యాసహ గృహస్థో[illegible]జ్జీత

ద్వయంచైవ సర్వజ్ఞో మన్త్రవిత్తమః । †ఆత్మప్రకాశం చిద్రూపం శ్రీమన్నారాయణస్యచ । నిక్షిప్య సర్వకర్మాణి కుర్యాదాత్మవిదాంవరః। అష్టోత్తర సహస్రంచ ధ్యానయుక్తో జపేద్బుధః" ఎన్ఱు - సర్వజ్ఞనాయ్ ఆత్మవిత్తుక్కళుక్కుళ్ శ్రేష్ఠనాయ్ మన్త్రవిత్తుక్కళిల్ అధికనాన విద్వానానవన్, స్వయంప్రకాశజ్ఞానరూపనాన ఆత్మావాకిఱ ప్రకాశత్తై శ్రీమానాన నారాయణనుక్కు సమర్పిత్తు, సర్వకర్మఙ్గళైయుమ్ పణ్ణు వాన్, అర్థమ్ తప్పాతపడి ద్వయత్తై ధ్యానయుక్తనాయ్కొణ్డు ఆయిరత్తెట్టు జపిప్పానెన్ఱుమ్; అన్ఱియే, "అష్టోత్తరశతం వాఽపి ద్వయం నిత్యమతన్ద్రితః। సాయం ప్రాతర్జపేన్నిత్యం నిష్కామోవిజితేన్ద్రియః" ఎన్ఱు-నిష్కామనాయ్ జితేన్ద్రియనాయ్ ఎన్ఱు మెుక్కచ్చోమ్బలఱ్ఱు ద్వయత్తై విడిఱ్కోఱుమ్ అన్ద్రియమోబ్తుమ్ నిత్యమాక నూఱ్ఱెట్టాకి లుమ్ జపిప్పానెన్ఱుమ్; "ద్వయేన మన్త్రరత్నేన పూజాం కృత్వా ద్విజోత్తమః। ప్రసాదభూతం నైవేద్యం పావనన్తు యథోచితమ్ । పత్న్యా సహ గృహస్థోఽపి భుఞ్జీత సతతం ప్రియమ్" ఎన్ఱు - ద్విజోత్తమనాన గృహస్థనుమ్ పత్నియోడేకూడ మన్త్రరత్నమాన ద్వయత్తాలే భగవత్సమారాధనత్తైప్పణ్ణి, అప్పోదైక్కు ఉచితమాయ్ అముతుశెయ్యప్పణ్ణప్పట్ట పావనమాన ప్రసాదమానత్తైయే ఎప్పోతుముకన్దు భుజిప్పానెన్ఱుమ్; " స్నాపయేద్భోజయేచ్చైవ తదీయాంశ్చద్విజోత్తమాః।

---

§ (పా) ఆత్మప్రకారమ్.

సతతం ప్రియమ్। స్నాపయే ద్భోజయేచ్చైవ తదీయాంశ్చ ద్విజోత్తమాః । ప్రసాదాదీని సర్వాణి వైష్ణవై ర్మనసా సహ । ధ్యానేన తు ద్వయస్యైవ భోక్తవ్యాని మహామునే । ద్వయం ద్వాదశవారంచ స్నానే పానేచ తర్పణే। §కృత్వా నిత్యం జపం కుర్యాద్వైష్ణవో మన్త్రవిత్తమః । నైమిత్తికాని కర్మాణి వర్జయేన్మునిసత్తమ । ఆత్మనో రక్షణం కుర్యాద్ద్వయేన బ్రహ్మవిత్తమః'' ఇతి సర్వప్రకారవైభవం ప్రతిపాదితమ్.

నను-అత్ర మన్త్రరత్నమాత్రస్య ద్వయశబ్దాభిధేయత్వం నయుజ్యతే,- (౧)''ఓమిత్యేకాక్షరం మన్త్రమేకం గూఢార్థముచ్యతే। ప్రకా

ప్రసాదాదీని సర్వాణి వైష్ణవైర్మనసా†సహ । ధ్యానేనతు ద్వయస్యైవ భోక్తవ్యాని మహామునే'' ఎన్ను-తదీయరాన బ్రాహ్మణోత్తమర్గళై నీరాడప్పణ్ణువిత్తు అముతుశెయ్యప్పణ్ణువాన్, ప్రసాదమ్ తీర్థమ్ ముతలానవై శ్రీవైష్ణవర్కళోడేకూడ, నెఞ్జాలే ద్వయత్తినుడైయ ధ్యానత్తోడే, మహామునియే ! భుజిక్కప్పడుమెన్నుమ్; ''ద్వయం ద్వాదశవారంచ స్నానే పానేచ తర్పణే।§కృత్వా నిత్యం జపం కుర్యాద్వైష్ణవో మన్త్రవిత్తమః'' ఎన్ను-మన్త్రవిత్తమనాన వైష్ణవనానవన్, స్నానత్తిలుమ్ పానత్తిలుమ్ తర్పణత్తిలుమ్ ద్వయత్తై ప్పన్నిరణ్డుపర్యాయమాక సఙ్కల్పిత్తు నిత్యమాక జపిప్పానెన్నుమ్; ''నైమిత్తికాని కర్మాణి వర్జయేన్మునిసత్తమ। ఆత్మనో రక్షణం కుర్యాద్ద్వయేన బ్రహ్మవిత్తమః'' ఎన్ను-మునిసత్తమనే ! బ్రహ్మవిత్తుక్కళిల్ శ్రేష్ఠనానవన్, నైమిత్తికఙ్గళాన ప్రాయశ్చిత్తాది కర్మఙ్గళై విడువాన్, ద్వయత్తాలే ఆత్మావినుడైయ రక్షణత్తైప్పణ్ణువానెన్నుమ్ ఇప్పడి ద్వయత్తినుడైయ సర్వప్రకారవైభవమ్ ప్రతిపాదిక్కప్పట్టతు. ౫.

ఇవ్విడత్తిల్ మన్త్రరత్నమాత్రత్తై ద్వయమెన్ను శొల్లక్కూడాతు,- ''ఓమిత్యేకాక్షరం మన్త్రమేకం గూఢార్థముచ్యతే । ప్రకా

(౧) భగవచ్ఛాస్త్రే. † (పా) సదా. § (పా) యోగీ.

శార్థం తయోరేకమక్షరైః పఞ్చవింశకైః। తస్మాన్మన్త్రద్వయం బ్రహ్మన్ షడ్వింశత్యక్షరం విదుః। తస్యవిష్ణోః ప్రసాదేన మయా §లబ్ధమిదం ద్వయమ్। మన్త్రద్వయస్య మాహాత్మ్యం కల్పకోటిశతైరపి। నాఽహం వక్ష్యామి దేవేశ కింపునస్త్వమరై †రితి"(౧) "ప్రణవం మన్త్రరత్నంచ మన్త్రద్వయముదాహృతమ్। ఓమిత్యేకాక్షరం మన్త్రం [illegible]ర్థం ప్రణవం తథా। ప్రణవస్య ప్రకాశార్థం మన్త్రరత్న ముదాహృతమ్।

శార్థం తయోరేకమక్షరైః పఞ్చవింశకైః" ఎన్ఱు-ద్వయమెన్ఱు ఇరణ్డు మన్త్రమాయ్, అతిల్ ఏకాక్షరమాన "ఓమ్" ఎన్గిఱతు గూఢార్థమాన ఒరుమన్త్రమాయ్, ఇరుపత్తఞ్జక్షరత్తోడేకూడిన మన్త్రమ్ ప్రకాశార్థమాయ్ ఒన్ఱాయిరుక్కుమెన్ఱుమ్; "తస్మాన్మన్త్రద్వయం బ్రహ్మన్ షడ్వింశత్యక్షరం విదుః। తస్య విష్ణోః ప్రసాదేన మయా §లబ్ధమిదం ద్వయమ్" ఎన్ఱు - ఆకైయాలే మన్త్రద్వయత్తై బ్రహ్మావే! ఇరుపత్తాఱక్షరమాక వఱియానిన్ఱార్కళ్, ఇన్ద ద్వయమానతు అన్దవిష్ణువినుడైయ ప్రసాదత్తాలే ఎన్నాల్ పెఱప్పట్టతెన్ఱుమ్; "మన్త్రద్వయస్య మాహాత్మ్యం కల్పకోటిశతైరపి। నాఽహం వక్ష్యామి దేవేశ కింపునస్త్వమరై†రితి" ఎన్ఱు - మన్త్రద్వయత్తినుడైయ పెరుమైయై కల్పకోటిశతఙ్గళాల్ నానుమ్ శొల్లమాట్టేన్, దేవర్కళాల్ ముడియాతెన్నుమిడమ్ పిన్నైయెన్? ఎన్ఱుమ్; "ప్రణవం మన్త్రరత్నంచ మన్త్రద్వయముదాహృతమ్" ఎన్ఱు - ప్రణవముమ్ మన్త్రరత్నముమ్ మన్త్రద్వయమాక చ్చొల్లప్పట్టతు; "ఓమిత్యేకాక్షరం మన్త్రం గూఢార్థం ప్రణవం తథా। ప్రణవస్య ప్రకాశార్థం మన్త్రరత్న ముదాహృతమ్" ఎన్ఱు - "ఓమ్" ఎన్ఱు ఏకాక్షరమాన మన్త్రమ్ గూఢార్థమాన ప్రణవమ్, మన్త్రరత్నమానతు ప్రణవత్తినుడైయ ప్రకాశార్థమాక చ్చొల్లప్పట్టతు; "ప్రణవం ప్రణవాదూర్ధ్వం మన్త్రద్వయముదాహృతమ్" ఎన్ఱు-

---

(౧) పాద్మే. § (పా) లబ్ధం ద్వయం విభో. † (పా) రపి.

ప్రణవం ప్రణవాదూర్ధ్వం మన్త్రద్వయముదాహృతమ్" ఇత్యాదిభిః ప్రణవస్య ఏకమన్త్రత్వమభిధాయ తేన సహితస్య మన్త్రరత్నస్య ద్వయాభిధానమితి;- ౬.

సత్యమ్; - అస్య త్రైవర్ణికవిషయత్వే ప్రణవసాహిత్యమ్, తథాత్వేన ద్వయత్వఞ్చ; సర్వాధికారత్వే ప్రణవవిధురస్యాఽపి ద్వయత్వమత్రైవోచ్యతే- (౧) "స్త్రీశూద్రా వినతాశ్చైవ మన్త్రం ప్రణవవర్జితమ్। నమోన్తం మన్త్రరత్నం చ జపేయుర్వైష్ణవాస్సదా। ఋష్యాదీంశ్చ కరన్యాస మఙ్గన్యాసంచ వర్జయేత్। నారీవా వృషలోవాఽపి గురువన్దనపూర్వకమ్। స్త్రీణాంచ సర్వవర్ణానాం పురుషాణాంతథావిదుః॥

ప్రణవముమ్ ప్రణవత్తుక్కు-మేలుమ్ మన్త్రద్వయమాక చ్చొల్లప్పట్టిత్తెన్ఱుమ్ బ్రహ్మవైక్కుత్తిత్తు లక్ష్మియుళ్చేయిర్క్కైయాలే, ప్రణవమొరు మన్త్రమాయ్, అత్తోడుకూడిన ఒరుమన్త్రముమ్ ద్వయమెన్ఱు శొల్లప్పడుకిఱత్తో, మన్త్రరత్నమాత్రత్తై ద్వయమెన్ఱు ముడి యెన్నెన్నిల్;

ఇప్పడి పాద్మత్తిలే శొల్లప్పట్టతేయాకిలుమ్ ఇతు త్రైవర్ణికాధికార విషయమాయిరుక్కు-మ్, సర్వాధికారపక్షత్తిల్ ప్రణవమొఴియ మన్త్రరత్నమాత్రత్తైయే ద్వయమెన్ఱు శొల్లానిఱ్ఱతు; ఎజ్ఞనేయెన్నిల్, "స్త్రీశూద్రా వినతాశ్చైవ మన్త్రం ప్రణవవర్జితమ్। నమోన్తం మన్త్రరత్నంచ జపేయుర్వైష్ణవాస్సదా" ఎన్ఱు - స్త్రీశూద్రర్కళాన వైష్ణవర్కళ్ ప్రణామపూర్వకమాక ప్రణవత్తైయొఴిన్దు నమస్సై ముడివాక ఉడైత్తాన మన్త్రరత్నమాన మన్త్రత్తై ఎప్పోతుమ్ జపిప్పారెన్ఱుమ్; "ఋష్యాదీంశ్చ కరన్యాసమఙ్గన్యాసంచ వర్జయేత్। నారీవా వృషలోవాఽపి గురువన్దనపూర్వకమ్" ఎన్ఱు-స్త్రీయాకవుమామ్, శూద్రనాకవుమామ్, గురువన్దన పూర్వకమాక ఇమ్మన్త్రత్తై యధికరిక్కు-మిడత్తిలే ఋష్యాదికళైయుమ్ కరన్యాసత్తైయు మఙ్గన్యాసత్తైయుమ్ తవిరువానెన్ఱుమ్; "స్త్రీణాంచ సర్వవర్ణానాం పురుషాణాం తథా విదుః" ఎన్ఱు-

(౧) పాద్మే.

ఏవం జ్ఞాత్వా ద్విజశ్రేష్ఠో ద్వయం నిత్యమతన్ద్రితః। శ్రీమన్నారాయణం ధ్యాత్వా తం జపేత్పురుషోత్తమమ్" ఇతి స్త్రీశూద్రాదిసర్వవర్ణవిషయస్యాస్య మన్త్రస్య నమశ్శబ్దాన్తం ఋష్యాద్యఙ్గన్యాస కరన్యాస రాహిత్యంచ ప్రతిపాద్య తస్యైవ ద్వయాభిధేయత్వవచనాత్; (౧) "ద్వయేన మన్త్రరత్నేన" ఇతి మన్త్రరత్నమాత్రే బహుశః ద్వయశబ్దప్రయోగాచ్చ; ‡ సాత్యకీతన్త్రేఽపి (౨) "బుద్ధ్యైవైతద్ద్వయం బ్రహ్మన్ † (మామేవాఽనన్యమానసః)" ఇతి ఏతావన్మాత్రస్య ద్వయత్వవచనాత్; అస్య మన్త్రరత్నస్య వాక్యద్వయాత్మకస్య ద్వయశబ్దాభిధేయత్వం యుక్తమేవ. ౭.

స్త్రీకళుక్కుమ్ ఎల్లావర్ణత్తైయుడైయ పురుషర్కళుక్కుమ్ అప్పడియాక వతివాశైన్నుమ్, "ఏవం జ్ఞాత్వా ద్విజశ్రేష్ఠో ద్వయం నిత్యమతన్ద్రితః। శ్రీమన్నారాయణం ధ్యాత్వా తం జపేత్పురుషోత్తమమ్" ఎన్ఱు-బ్రాహ్మణోత్తమనానవన్ ఇప్పడి ద్వయత్తై యతిన్దు ఎన్ఱు మొక్క చోమ్బల్ ఱ్ఱు, పురుషోత్తమనాయ్ శ్రీమన్నారాయణనానవనై ధ్యానమ్ పణ్ణి అత్తై జపిప్పానెన్ఱుమ్, అన్దపాద్మన్దన్నిలే పరాశరనై నోక్కి అత్రి నారదశౌనకాదులే, స్త్రీశూద్రాదిసర్వవర్ణవిషయమాన ఇమ్మన్త్రరత్నత్తుక్కు నమశ్శబ్దమ్ ముడివాకవుమ్ ఋష్యాదికళుమఙ్గన్యాసాది కళుమిల్లైయాకవుమ్ శొల్లి, ఇమ్మన్త్రన్దానే ద్వయమెన్ను మిడత్తై, "ద్వయేన మన్త్రరత్నేన" ఎన్ఱు పలవిడత్తిలుమ్ శొల్లిర్ఱిఱే. ‡ సాత్యకీతన్త్రత్తిలుమ్, "బుద్ధ్యైవైతద్ద్వయం బ్రహ్మన్ † (మామేవాఽనన్యమానసః)" ఎన్ఱు - ఇమ్మన్త్రత్తై ద్వయమాకబుద్ధిపణ్ణెన్ఱు శొల్లిర్ఱు; ఆకైయాల్, మన్త్రరత్నమ్ వాక్యద్వయాత్మకమాకైయాలే ద్వయమెన్గిఱ తిరునామత్తై యుడైత్తాకక్కడవదు. ౭.

ఇప్పడియన్నియిలే ఇమ్మన్త్రత్తై త్రైవర్ణిక విషయమాక్కుమవర్

‡ (పా) సాత్వత. (౧) (౨) † కుణ్డలితమధికమ్.

అస్య త్రైవర్ణికవిషయత్వే, (౧) "శ్రీమచ్ఛబ్దాత్పరం యుక్తం నారాయణఇతీష్యతే । తత్పరం చరణౌ శబ్దస్తత్పరం శరణం తథా। ప్రపద్యే తత్పరం యుక్తం నమశ్శబ్ద అతః పరమ్। శ్రీమతేచ తథాయుక్తంపరంనారాయణాయచ" ఇతి క్రియాపదానన్తరముత్తరఖణ్డాదౌ నమశ్శబ్ద ఇతి మన్త్రోద్ధారఉచ్యతే. ౮.

ఋష్యాదికఞ్చ- (౨) "అన్తర్యామీ ఋషిస్తస్య దేవీ గాయత్ర్యుదాహృతమ్। ఛన్దస్తు దేవతా విష్ణుః పరమాత్మా సనాతనః । శ్రీమన్నారాయణస్సాక్షాత్పరంబ్రహ్మ పరాత్పరః । అనన్తచిత్స్వరూపీచ

విల్, శ్రీమచ్ఛబ్దాత్పరం యుక్తం నారాయణఇతీష్యతే।తత్పరం చరణౌ శబ్దస్తత్పరం శరణంతథా।ప్రపద్యే తత్పరం యుక్తం నమశ్శబ్ద అతః పరమ్। శ్రీమతేచ తథాయుక్తం పరం నారాయణాయచ" ఎన్ఱు-శ్రీమచ్ఛబ్దత్తుక్కుమేలే నారాయణపదమ్ కూడుమాఱు విచ్ఛిక్కప్పడానిన్ఱతు, అతుక్కుమేలే "చరణౌ" ఎన్గిఱ శబ్దమ్, అతుక్కుమేలే "శరణమ్" ఎన్గిఱ శబ్దమ్, అతుక్కుమేలే "ప్రపద్యే" ఎన్గిఱ క్రియాపదమ్ కూడుమ్, అతుక్కుమేలే నమశ్శబ్దమ్, అతుక్కుమేలే "శ్రీమతే" ఎన్గిఱ శబ్దమ్, అతుక్కుమేలే "నారాయణాయ" ఎన్గిఱ శబ్దమ్ ఎన్ఱుకొణ్డు మన్త్రోద్ధారమ్ శొల్లుకిఱ విడత్తిలే క్రియాపదత్తుక్కనన్తర ముత్తరఖణ్డత్తిల్ ముతలిలే నమశ్శబ్దమాక చ్చొన్నార్కళ్. ౮.

అప్పడియే ఋషిచ్ఛన్దో దేవతైకళైయుమ్, "అన్తర్యామీ ఋషిస్తస్య దేవీ గాయత్ర్యుదాహృతమ్ । ఛన్దస్తు దేవతా విష్ణుః పరమాత్మా సనాతనః । శ్రీమన్నారాయణస్సాక్షాత్పరం బ్రహ్మ పరాత్పరః । అనన్తచిత్స్వరూపీచ సర్వవ్యాపీచ కథ్యతే" ఎన్ఱు - అతుక్కు ఋషి-అన్తర్యామి, దేవీగాయత్రి-ఛన్దస్సాక చ్చొల్లప్పట్టతు, దేవతై-విష్ణుశబ్దవాచ్యనాయ్, పరమాత్మావాయ్, సనాతననాయ్, సాక్షాత్పర

(౧) (౨)

సర్వవ్యాపీ చ కథ్యతే" ఇత్యాదిభిః ప్రతిపాదితమ్. ౯.

ఏతత్సర్వాధికారపక్షేత్వనపేక్షిత మిత్యుక్తమ్, -(౧) "సర్వోపాయవిహీనానాం మదాలమ్బితచేతసామ్। నిర్ణీతం సర్వజాతీనాం రోగిణామౌషధమ్ యథా । దేశకాలవిభాగశ్చ న నక్షత్రపరీక్షణమ్। కేవలం జపమాత్రేణ మామేవాఽఽప్నోత్యసంశయః" ఇతి వచనా[ద]య మేవ సర్వాధికారపక్షః పూర్వాచార్యైః పరిగృహీత ఇత్యస్మాకమప్యస్మిన్నేవ పక్షే నిష్ఠా. ౧౦.

బ్రహ్మమాయ్, పరాత్పరనాయ్, ఆనన్దరూపమాన జ్ఞానత్తై స్వరూపమాక వుడైయనాయ్, సర్వవ్యాపియాయుళ్ళ శ్రీమన్నారాయణనాక చ్చొల్లప్పడానిన్రానెన్రుమ్ శొన్నార్కళ్. ౯.

ఇవై యెల్లామ్ సర్వాధికారపక్షత్తిల్ అపేక్షితమన్రెన్రు కీழ் చ్చొల్లప్పట్టతు. ఇన్నముమ్, "సర్వోపాయవిహీనానాం మదాలమ్బితచేతసామ్ । నిర్ణీతం సర్వజాతీనాం రోగిణామౌషధంయథా" ఎన్రు-సర్వోపాయమిన్రియే ఎన్పక్కలిలే పఱ్ఱిననెఞ్జైయుడైయరాన ఎల్లా జాతికళుక్కుమ్ రోగికళుక్కు ఔషధమ్పోలే పణ్ణప్పట్టతెన్రుమ్; "దేశకాలవిభాగశ్చ న నక్షత్రపరీక్షణమ్। కేవలం జపమాత్రేణ మామేవాఽఽప్నోత్యసంశయః" ఎన్రు - దేశకాలవిభాగముమ్ నక్షత్రపరీక్షణముమ్ వేణ్డామెన్రుమ్, శబ్దానుసన్ధానమాత్రత్తాలే ఒరుసంశయమఱ ఎన్నై ప్పెఱానిఱ్కుమెన్రుమ్ సాత్యకీతన్త్రత్తిలుమ్ శొల్లిఱ్ఱిఱే. ఇన్ద సర్వాధికారపక్షమ్ పూర్వాచార్యర్కళాలే పరిగ్రహిక్కప్పడుకైయాల్ నమక్కుమ్ ఇన్ద పక్షత్తిలే నిష్ఠైయాకక్కడవతు. ౧౦.

§(ఇతు సాత్యకీతన్త్రమ్ శ్రీవిష్ణుమహోదధిసంహితై తుడక్కమాన శాస్త్రాన్తరఙ్గళిలుమ్ పరిగృహీతమాకైయాలే)ఇప్పడి నిరతిశయమాహాత్మ్యయుక్తమాయ్ వాక్యద్వయాత్మకమాన ఇమ్మన్త్రశరీరమా

---

(౧)

§ కుణ్డలితమ్ క్వాచిత్కమ్.

ఏవం నిరతిశయమాహాత్మ్యయుక్తమిదం మన్త్రశరీరం వాక్యద్వయాత్మకం కఠవల్ల్యాదిష్వభిధీయతే,-(౧) "సత్యం తద్ద్వయం సకృదుచ్చారో భవతి" ఇత్యాదినా. ౧౧.

అస్య వాక్యద్వయస్య అర్థశరీరన్తు శ్వేతాశ్వతరోపనిషది తైత్తిరీయోపనిషది చాఽప్యుక్తమ్,-(౨) "యో బ్రహ్మాణం విదధాతి పూర్వం యో వై వేదాంశ్చ ప్రహిణోతి తస్మై। తంహ దేవమాత్మబుద్ధిప్రసాదం ముముక్షుర్వై శరణమహం ప్రపద్యే" (౩) "బ్రహ్మణే త్వా మహస ఓమిత్యాత్మానం యుఞ్జీత" ఇతి. ౧౨.

ఏవం శ్రుతిస్మృతీతిహాసపురాణాది సకల ప్రమాణ ప్రతిపాదిత

నతు కఠవల్లియిలే "సత్యంతద్ద్వయం సకృదుచ్చారోభవతి" ఇత్యాది వాక్యత్తాలే - అన్ద ద్వయమానతు మెయ్య ఒరుకాలుచ్చరిక్కప్పై యడైత్తాయిరుక్కుమెన్ఱు శొల్లప్పడానిన్ఱతు. ౧౧.

ఇన్ద వాక్యద్వయత్తినుడైయ అర్థశరీరమానతు శ్వేతాశ్వతరోపనిషత్తిలుమ్ తైత్తిరీయోపనిషత్తిలుమ్ శొల్లప్పడానిన్ఱతు; - "యో బ్రహ్మాణం విదధాతి పూర్వం యోవై వేదాంశ్చ ప్రహిణోతి తస్మై। తంహ దేవమాత్మబుద్ధిప్రసాదం ముముక్షుర్వై శరణమహం ప్రపద్యే" ఎన్ఱు - యావనొరువన్ బ్రహ్మావై మున్బే సృష్టిక్కిఱాన్, యావనొరువనవనుక్కు వేదఙ్గళై కొడుక్కిఱాన్, ఆత్మబుద్ధిప్రసాదకనాన అన్ద దేవనై ముముక్షువాన నాన్ శరణమాక వఱ్ఱికిఱేనెన్గైయాలే పూర్వఖణ్డార్థమ్ శొల్లప్పట్టతు; "బ్రహ్మణేత్వా మహస ఓమిత్యాత్మానం యుఞ్జీత" ఎన్ఱు-తేజోరూపమాన బ్రహ్మత్తిన్పొరుట్టు ఎన్నై సమర్పిక్కిఱేనెన్ఱు సఙ్కల్పిత్తు, "ఓమ్" ఎన్గిఱ మన్త్రత్తాలే ఆత్మావై సమర్పిప్పా నెన్గైయాలే ఉత్తరఖణ్డార్థమ్ శొల్లప్పట్టతు. ౧౨.

ఇప్పడి శ్రుతిస్మృతీతిహాసపురాణ భగవచ్ఛాస్త్రాదికళిలే ప్రతిపా

---

(౧) (౨) శ్వేతాశ్వ-౬-౧౮. (౩) తై-నా-౫౧.

నిరతిశయ వైభవ యుక్తత్వాత్ ఆచార్యరుచి పరిగృహీతస్య ప్రపదన రూప హితానుష్ఠానప్రకాశకస్య ద్వయాభిధానస్య మన్త్రరత్నస్య సర్వేషామాత్మనాం సోజ్జీవనార్థాయ సర్వదాఽనుసన్ధేయత్వ మవగమ్యతే.

అనేన వాక్యద్వయేన భగవచ్చరణారవిన్దశరణాగత్యనుష్ఠానం తత్ప్రాప్తిరూప పరమ పురుషార్థలాభం ప్రతి నిర్భరత్వాను... చ ప్రతిపాద్యతే. ఉత్తరవాక్యస్య ఫలప్రార్థనావచనమ్; ఫలసా...స్య తదధీనత్వానుసన్ధానేఽపి తత్ప్రార్థనానువృత్తేః; (౧) "తేన సంరక్ష్యమాణస్య ఫలే స్వామ్యవియుక్తతా। కేశవార్పణపర్యన్తా హ్యాత్మనిక్షేప ఉచ్యతే" ఇతి వచనాచ్చ. ౧౪.

దిక్కప్పట్ట నిరతిశయమాహాత్మ్యత్తై యుడైత్తాకైయాలే ఆచార్యరుచి పరిగృహీతమాయ్, ప్రపదనరూపమాన హితానుష్ఠానత్తుక్కు ప్రకాశకమాయ్, ద్వయమెన్ఱు తిరునామత్తైయుడైత్తాన ఇన్దమన్త్రమానతు, ఎల్లావాత్మాక్కళుక్కుమ్ తన్నాముడైయ ఉజ్జీవనార్థమాక సర్వకాలము మనుసన్ధిక్కప్పడుమెన్ఱఱియప్పడానిన్ఱతు. ౧౩.

ఇన్ద వాక్యద్వయత్తాలే, భగవచ్చరణారవిన్దఙ్గళిలుణ్డాన శరణాగతియినుడైయ అనుష్ఠానముమ్, భగవత్ప్రాప్తిరూపమాన పరమపురుషార్థలాభత్తైక్కుఱిత్తుణ్డాన నిర్భరత్వానుసన్ధానముమ్ ప్రతిపాదిక్కప్పడుకిఱతు. ఉత్తరవాక్యత్తుక్కు ఫలప్రార్థనైయిలే తాత్పర్యమ్ శొల్లుకిఱతు; ఫలత్తిలపేక్షైయుడైయవనుక్కు అతు ఈశ్వరాధీనమెన్ఱఱిన్దాలుమ్ ప్రార్థనైయనువర్త్తిక్కుమాకైయాలే; "తేన సంరక్ష్యమాణస్య ఫలే స్వామ్యవియుక్తతా। కేశవార్పణపర్యన్తా హ్యాత్మనిక్షేప ఉచ్యతే" ఎన్ఱు-ఉపాయభూతనాన అవనాలే రక్షిక్కప్పడుకిఱవనుక్కు ఫలత్తిల్ స్వామ్యమ్తవిర్న్దు, సర్వాధికనాన సర్వేశ్వరన్పక్కలిలే తన్నైచ్ సమర్పిత్తిరుక్కై ఆత్మనిక్షేపమాకిఱ తెన్నైయాలే, ఆత్మనిక్షేపమ్ ఫలేస్వా

---

(౧)లక్ష్మీతన్త్రే-౧౭.

నను - శరణవరణపర్యాయస్య గోప్తృత్వవరణస్య నిర్భరత్వాను సన్ధానరూపస్య ఆత్మనిక్షేపస్యచ వచనమాత్రేణ శరణాగతేః కథమత్ర పూర్ణోక్తిస్స్యాత్ ? (౧) "అనుకూల్యస్యసఙ్కల్పః ప్రాతికూల్యస్య వర్జనమ్ । రక్షిష్యతీతి విశ్వాసో గోప్తృత్వవరణం తథా। ఆత్మనిక్షేప కార్పణ్యే షడ్విధా శరణాగతిః" ఇతి బహుషు ప్రదేశేషు భగవచ్ఛాస్త్రే శరణాగతేష్షట్ప్రకార విశిష్టత్వవచనాదితి; - మైవమ్;— (౨) "నిక్షేపాపరపర్యాయో న్యాసః పఞ్చాఙ్గసంయుతః । స న్యాస స్త్యాగ ఇత్యుక్త శ్శరణాగతిరిత్యపి" ఇతి ఆత్మనిక్షేపస్యాఙ్గిత్వేన అనుకూల్యాది పఞ్చకస్య విధానాత్ ఆత్మనిక్షేపః ప్రధానతయా ప్రతీయతే. అస్య

గర్భమాయిరుక్కు మెన్ఱతాయిఱ్ఱు. ౧౮.

ఇవ్విడత్తిల్, శరణవరణపర్యాయమాన గోప్తృత్వవరణత్తైయుమ్, నిర్భరత్వానుసన్ధానరూపమాన ఆత్మనిక్షేపత్తైయుమ్ శొన్నవళవిలే శరణాగతియై ఇవ్విడత్తిల్ పూర్ణమాకచ్చొల్లిఱ్ఱాయ్పడి యెఙ్గనే? "అనుకూల్యస్య సఙ్కల్పః ప్రాతికూల్యస్య వర్జనమ్ । రక్షిష్యతీతి విశ్వాసో గోప్తృత్వవరణంతథా । ఆత్మనిక్షేప కార్పణ్యే షడ్విధా శరణాగతిః" ఎన్ఱు - అనుకూల్యసఙ్కల్పముమ్, ప్రాతికూల్యత్తినుడైయ వర్జనముమ్, రక్షిక్కుమెన్గిఱ విశ్వాసముమ్, గోప్తృత్వవరణముమ్, ఆత్మనిక్షేపముమ్, కార్పణ్యముమాకిఱ ఆఱుప్రకారత్తై యుడైత్తాయిరుక్కుమ్ శరణాగతియెన్ఱు భగవచ్ఛాస్త్రత్తిల్ పలప్రదేశఙ్గళిలుమ్ శొల్లుకైయాలే, ఇఙ్గే ఇరణ్డుప్రకారత్తైచ్చొల్లుకై అపూర్ణమన్ఱోవెన్నిల్;- ఇప్పడియన్ఱు - "నిక్షేపాపరపర్యాయో న్యాసః పఞ్చాఙ్గసంయుతః । స న్యాస స్త్యాగఇత్యుక్త శ్శరణాగతిరిత్యపి" ఎన్ఱు- నిక్షేపమెన్గిఱ నామాన్తరత్తై యుడైత్తాన న్యాసమానతు అనుకూల్యసఙ్కల్పాదికళైన్దైయుమఙ్గమాక వుడైత్తాయిరుక్కుమ్, అన్ద న్యాసమ్ - త్యాగమెన్ఱుమ్ శరణాగతియె

(౧) లక్ష్మీతన్త్రే-౧౭-౬౦. (౨) లక్ష్మీతన్త్రే-౧౭-౭౪.

నిక్షేపస్య భగవత్పారతన్త్ర్యానుసన్ధానరూపస్య ఫలదశాయామప్యనువృత్తత్వేన, సాధనదశాయాం శరణవరణాపేక్షత్వాత్ గోప్తృత్వవరణమస్యాఽన్తరఙ్గమఙ్గమితి ఏతదర్థద్వయం వాక్యద్వయేన ప్రతిపాదితమిత్యుక్తమ్. ఏతదఙ్గం విశ్వాసాది చతుష్టయం. ఏతదపి వరణ నిక్షేపప్రతిపాదకేఽస్మిన్ వాక్యద్వయేప్యర్థత స్సూచ్యత ఇతి వక్ష్యతే. ౧౫.

తత్ర - పూర్వవాక్యేన భగవచ్ఛరణవరణం స్వానుష్ఠానతయా ప్రతిపాద్యతే; వరణీయవిషయవిశేషః తత్ప్రథమపదేన సమస్తేనోచ్యతే; తత్ర విశేషణాంశేన శ్రీమత్పదేన, ప్రపత్తవ్యస్య భగవతః పురుషకారవిశిష్టత్వం ప్రతిపాద్యతే; అనేన-శ్రియః పురుషకారత్వమవగమ్యతే;-అత్ర

న్తుమ్ శొల్లప్పట్టతెన్గైయాలే, ఆత్మనిక్షేపమ్ ప్రధానమాయ్-ఆనుకూల్యాదికళుక్కు అఙ్గియాయ్త్తోన్ఱిన్ఱదు. ఇన్దనిక్షేపమ్ భగవత్పారతన్త్ర్యానుసన్ధానరూపమాకైయాల్ ఫలదశైయిలుమనువర్త్తిక్కైయాలే, సాధనదశైయిల్ శరణవరణాపేక్షమాకైయాల్, గోప్తృత్వవరణమ్ ఇన్ద ఆత్మనిక్షేపత్తుక్కు అన్తరఙ్గమాన అఙ్గమెన్ఱిట్టు ఇన్ద అర్థద్వయమ్ వాక్యద్వయత్తాలే ప్రతిపాదిక్కప్పట్టతెన్ఱు శొల్లప్పట్టతు. ఇవ్వర్థద్వయత్తుక్కుమఙ్గమాయిరుక్కుమ్ విశ్వాసాదికళ్ నాలుమ్. ఇవైయుమ్ ఇన్ద వరణ నిక్షేప ప్రతిపాదకమాన వాక్యద్వయత్తిలు మర్థబలత్తాలే సూచిప్పిక్కప్పడుకిఱతెన్ఱు మేలే శొల్లక్కడవతు. ౧౫.

అవ్విడత్తిల్ పూర్వవాక్యత్తాలే భగవచ్ఛరణవరణమానతు స్వానుష్ఠానమాక ప్రకాశిప్పిక్కప్పడుకిఱతు; అవ్విడత్తిల్ సమస్తమాన ప్రథమపదత్తాలే వరణీయమాన భగవచ్చరణారవిన్దఙ్గళాకిఱ విషయవిశేషమ్ శొల్లప్పడుకిఱతు; అతిల్ విశేషణాంశమాన శ్రీమత్పదత్తాలే ప్రపత్తవ్యనాన ఈశ్వరనుడైయ పురుషకారవిశిష్టత్వమ్ ప్రతిపాదిక్కప్పడుకిఱతు. ఇత్తాలే - లక్ష్మియినుడైయ పురుషకారత్వ మఱియప్పడుకిఱతు; ఎఙ్ఙనేయెన్నిల్;- ఇవ్విడత్తిల్ శ్రీశబ్దత్తినుడైయ వ్యాకరణసిద్ధ

శ్రీశబ్దేన వ్యాకరణవ్యుత్పత్త్యా, పురుషకారకార్యభూత ఘటకత్వోపయుక్తమాత్మ పరమాత్మప్రతిసంబన్ధికం సంబన్ధద్వయం ప్రతిపాద్యతే. తథాహి - “శ్రీయత ఇతి శ్రీః” ఇతి (౧) “శ్రిఞ్ - సేవాయామ్” ఇతిధాతోః కర్తరివ్యుత్పత్త్యా భగవత్సేవాకర్తృత్వావగమాత్ తత్సంబన్ధః ప్రకాశ్యతే; “శ్రీయత ఇతి శ్రీః”ఇతి కర్మణివ్యుత్పత్త్యా సేవ్యత్వావగమాత్, స్వవ్యతిరిక్తసమస్తాత్మభిః స్వాభిమతపురుషార్థసిద్ధ్యర్థ మాశ్రయణీయేత్యవగమ్యతే. అనేనోభయసంబన్ధేన, నిరఙ్కుశస్వాతన్త్ర్యయుక్త పరమశేషిభూత § భగవద్వశీకార హేతుభూత నిరతిశయవాల్లభ్యాదికమ్, ఆశ్రితజన సంరక్షణార్థ ప్రధానోపయుక్త నిరవధికవాత్సల్యాదికఞ్చ దేవ్యాః శ్రియస్సంలక్ష్యతే. ౧౬.

మాన వ్యుత్పత్తియాలే, పురుషకారకార్యమాన ఘటకత్వత్తుక్కు ఉపయుక్తమాయుళ్ళ ఆత్మపరమాత్మాక్కళై ప్రతిసంబన్ధియాకవుడైత్తాన లక్ష్మియినుడైయ సంబన్ధద్వయమానతు ప్రతిపాదిక్కప్పడుకిఱతు. అతావతు - “శ్రయత ఇతి శ్రీః” ఎన్ఱు - “శ్రిఞ్ - సేవాయామ్” ఎన్గిఱ ధాతువిలే సేవియానిన్ఱాళెన్గిఱ కర్తరివ్యుత్పత్తియాలే భగవత్సేవాకర్తృత్వమ్ తోన్ఱుకైయాల్, అవనై యాశ్రయియానిఱ్కుమెన్ఱు అవనోడుణ్డాన సంబన్ధమ్కాట్టప్పడుకిఱతు. “శ్రీయత ఇతి శ్రీః” ఎన్ఱు - కర్మణి వ్యుత్పత్తియాలే సేవ్యత్వమ్ తోన్ఱుకైయాలే, తన్నైయొఴిన్ద సకలాత్మాక్కళాలుమ్ తన్దాముక్కభిమతమాన పురుషార్థమ్ సిద్ధిక్కైక్కు ఉపాయమాక ఆశ్రయిక్కప్పడానిన్ఱాళెన్ఱు కాట్టిన్ఱాయిన్ఱు. ఇన్ద ఇరణ్డు సంబన్ధత్తాలుమ్, నిరఙ్కుశస్వాతన్త్ర్యత్తై యుడైయనాన సర్వేశ్వరనై వశీకరిక్కైక్కు హేతుభూతమాన నిరతిశయవాల్లభ్యమ్ ముతలానగుణఙ్గళుమ్, ఆశ్రితరాన జనఙ్గళై రక్షిక్కైక్కుఉపాయమాన నిరతిశయ వాత్సల్యాదిగుణఙ్గళుమ్ పురుషకారభూతైయాన లక్ష్మిక్కు కాట్టప్పట్టన.

---

(౧) ధ్వాది. § (పా) భగవదవర్జన,

కిఞ్చ - (౧) "శ్రు-శ్రవణే" ఇతిధాతోః "శృణోతి", "శ్రావయతి" ఇతి వ్యుత్పత్తిద్వయేన, సమాశ్రితజనవిజ్ఞప్తాని స్వకారోపాయయోగీని వచనాన్యాకర్ణ్య తదుచితాని భగవతే విజ్ఞాప్య ఘటయతీతి విజ్ఞాయతే. ఏతే స్వభావవిశేషాః దేవ్యాశ్శ్రియః శాస్త్రేషు ప్రతిపాద్యన్తే-(౨)"శ్రయన్తీ వైష్ణవం భావం సా శ్రీరితి నిగద్యతే" (౩) "శ్రయన్తీం శ్రీయమాణాంచ శృణతీంశృణ్వతీమపి" (౪) "శృణాతి నిఖిలాన్ దోషాన్ శృణాతిచ గుణైర్జగత్। శ్రీయతే చాఽఖిలైర్నిత్యం శ్రాయతేచ పరంపదమ్" ఇత్యాది వచనైర్నిగద్యతే. - తథాచ.

ఇన్నముమ్, "శ్రు-శ్రవణే" ఎన్గిఱ ధాతువిలే "శృణోతి" "శ్రావయతి" ఎన్ఱు-కేళానిఱ్కుమ్, కేట్పియానిఱ్కుమెన్గిఱ నిరుక్తవ్యుత్పత్తియిరణ్డాలుమ్, ఆశ్రితజనఙ్గళాల్ విణ్ణప్పమ్ శెయ్యప్పట్ట స్వకారోపాయయుక్త వచనఙ్గళై క్కేట్టరుళి అతుక్కిడాన వార్త్తైకళై భగవానుక్కు విణ్ణప్పమ్ శెయ్తు శేరవిడానిఱ్కుమెన్ఱుకొణ్డు కీழ్చ్చొన్న సమ్బన్ధద్వయత్తినుడైయ కార్యఙ్గళుమ్ కాట్టప్పడుకిఱన. ఇన్దస్వభావవిశేషఙ్గళ్ దేవియాన శ్రీక్కు శాస్త్రఙ్గళిలే ప్రతిపాదిక్కప్పడానిన్ఱన;-"శ్రయన్తీ వైష్ణవం భావం సా శ్రీరితి నిగద్యతే" ఎన్ఱు - భగవానుడైయ స్వభావత్తై ఆశ్రయియానిఱ్కిఱ అవళ్ శ్రీయెన్ఱు శొల్లప్పడానిన్ఱాళెన్ఱుమ్; "శ్రయన్తీం శ్రీయమాణాంచ శృణతీం శృణ్వతీమపి" ఎన్ఱు- ఆశ్రయియానిన్ఱాళ్, ఆశ్రయిక్కప్పడానిన్ఱాళ్, ఆశ్రితర్కుక్కు నన్మైకళైయుణ్డాక్కానిన్ఱాళ్, ఆశ్రితవార్త్తైకళై క్కేళానిన్ఱాళెన్ఱుమ్; "శృణాతి నిఖిలాన్ దోషాన్ శృణాతిచ గుణైర్జగత్ । శ్రీయతేచాఽఖిలైర్నిత్యం శ్రాయతేచ పరంపదమ్" ఎన్ఱు - నిఖిలదోషఙ్గళైయుమ్ హింసియానిన్ఱాళ్, జగత్తై గుణఙ్గళాలే విస్తృతమాక్కానిన్ఱాళ్, ఎల్లారాలుమ్ ఆశ్రయిక్కప్పడానిన్ఱాళ్, పరమప్రాప్యమాక శ్రుతియిలే కేట్కప్పడానిన్ఱాళ్ ఎన్ఱుమ్

---

(౧) ధాత్వాది. (౨) అహిర్బు-సం. (౩) అహిర్బు-సం. (౪) అహిర్బు-సం.

(౧) "యస్యాః కటాక్షణమనుక్షణమీశ్వరాణా మైశ్వర్యహేతురితి సార్వజనీనమేతత్। తాం శ్రీరితి త్వదుపసంశ్రయణాన్నిరాహుస్త్వాంహి శ్రియశ్శ్రియ ముదాహురుదారవాచః" (౨) "యత్కించి దుజ్జ్వల మిదం §యదుపాఖ్యయాఽఽహు స్సౌన్దర్యసమృద్ధిరితి యన్మహిమాంశ లేశః। నామ్నైవ యాం శ్రియముశన్తి యదీయధామ త్వామామనన్తి యతమా యతమానసిద్ధిః" ఇత్యాద్యాచార్యవచనైశ్చ, దేవ్యాశ్శ్రియ

ఇత్యాదివచనఙ్గళాలే శ్రీశబ్దమ్నిర్వచిక్కప్పట్టతు. అప్పడియే, "యస్యాః కటాక్షణ మనుక్షణ మీశ్వరాణా మైశ్వర్యహేతురితి సార్వజనీనమేతత్। తాం శ్రీరితి త్వదుపసంశ్రయణాన్నిరాహుస్త్వాంహి శ్రియశ్శ్రియ ముదాహురుదారవాచః" ఎన్ఱు - యావళొరుత్తియినుడైయ అనుక్షణత్తిలుణ్డాన కటాక్షమానతు, ఈశ్వరర్కళాన బ్రహ్మరుద్రాదికళుడైయ ఐశ్వర్యత్తుక్కు హేతు ఎన్గిఱ ఇతు సర్వజనత్తుక్కు మనుకూలమాయిరుక్కుమ్, అవళై శ్రీయెన్ఱు ఉన్నై ఆశ్రయిక్కైయాలే నిర్వచిప్పార్కళ్, ఉన్నై శ్రీక్కు శ్రీయెన్ఱు ఉదారవాక్కుక్కళ్ శొల్లానిన్ఱార్కళెన్ఱుమ్, "యత్కించి దుజ్జ్వలమిదం యదుపాఖ్యయాహు స్సౌన్దర్యసమృద్ధిరితి యన్మహిమాంశలేశః। నామ్నైవ యాం శ్రియముశన్తి యదీయధామ త్వామామనన్తి యతమా యతమాన సిద్ధిః" ఎన్ఱు - ఉజ్జ్వలమాన వస్తుయాతొన్ఱు, ఇత్తై "శ్రీమత్" ఎన్ఱు యావళొరుత్తియై యిట్టుచ్చొల్లుకిఱార్కళ్, సౌన్దర్యమ్ సమృద్ధి ఎన్ఱు యావళొరుత్తియినుడైయ పెరుమైయిల్ అంశలేశమాకక్కొణ్డు శ్రీతానాయిరుక్కిఱతు, ఇప్పడియాలే యావళొరుత్తియై ప్పేర్తన్నాలే శ్రీయెన్ఱు శొల్లుకిఱార్కళ్, యావళొరుత్తిక్కు ఇరుప్పిడమాక ఉన్నై చ్చొల్లుకిఱార్కళ్, యావళొరుత్తి ఆశ్రయణోద్యుక్తచేతనర్క్కు ఫలరూపైయాయిరుక్కుమెన్ఱు ఆళ్వానరుళిచ్చెయ్కైయాలుమ్, దేవియాన శ్రీక్కుత్తన్నైయొழிన్ద

(౧) వైకుంఠస్త-౨౭. (౨) వైకుంఠస్త-౩౬. § (పా) యదుపాఖ్యమాహుః

స్వవ్యతిరిక్త సమస్తాశ్రయణీయత్వమ్, తస్య భగవదాశ్రయణంచ ప్రతిపాద్యతే. (౧) "సీతామువాచ" ఇత్యనేన ఆశ్రితవచశ్శ్రోతృత్వమ్, (౨) "కిమేతన్నిర్దోషః క ఇహ జగతీతి త్వముచితైరుపాయైర్విస్మార్య స్వజనయసి మాతాతదసినః" ఇత్యనేన భగవన్తం ప్రతి సమాశ్రితకార్య శ్రావయితృత్వంచ ప్రతిపాద్యతే. అథవా - విముఖా పి భగవదాశ్రయణోపదేశ శ్రావయితృత్వమ్,- (౩) "విదిత స్సహి ధర్మజ్ఞ శ్శరణాగతవత్సలః। తేన మైత్రీ భవతు తే యది జీవితు మిచ్ఛసి" ఇతి రావణంప్రత్యుపదేశాత్. ౧౭..

సకలాత్మాక్కళాలు మాశ్రయిక్కప్పడానిత్తైయుమ్, తాన్ భగవానై ఆశ్రయియానిత్తైయుమ్, ఇరణ్డుమ్ శొల్లప్పడానిన్దతు. "సీతాము వాచ" ఎన్ఱు - ఇళైయ పెరుమాళ్ పిరాట్టియైప్పార్త్తు విణ్ణప్పమ్ శెయ్తారాకైయాలే ఆశ్రితర్ వార్త్తైయై క్కేట్కుమెన్నుమిడముమ్, "కిమేత న్నిర్దోషః క ఇహ జగతీతి త్వముచితై రుపాయై ర్విస్మార్య స్వజనయసిమాతాతదసినః" ఎన్ఱు-ఇతువేణ? ఇజ్జగత్తిల్ నిర్దోషరారెన్ఱుశొల్లి నీ ఉచితమాన ఉపాయఙ్గళాలే పూర్వాపరాధత్తై మఱప్పిత్తు అనన్తగరుడాదికళోపాతి అన్తరఙ్గజనమాక్కానిన్దాయాకైయాలే ఎఙ్గళుక్కు మాతావాకానిన్దాయెన్ఱు భట్టరరుళిచ్చెయ్కైయాలే ఆశ్రితర్ కార్యఙ్గళై ఈశ్వరనై క్కేట్ప్పియానిఱ్కుమెన్నుమిడముమ్ శొల్లప్పట్టతాయిఱ్ఱు. అఙ్గనన్ఱియిలే, విముఖరాన రావణాదికళుక్కుమ్ భగవదాశ్రయణోపదేశత్తై క్కేట్ప్పిక్కుమెన్ఱుమామ్; - "విదిత స్సహి ధర్మజ్ఞ శ్శరణాగతవత్సలః। తేన మైత్రీ భవతు తే యది జీవితుమిచ్ఛసి" ఎన్ఱు - శరణాగతియై ప్పరమధర్మమెన్ఱఱియుమవరాయ్, శరణాగతవోషమ్పారాతవత్సలరాక ఎల్లారాలుమఱియప్పడుమ్బడికాణ్ అప్పెరుమాళిరుప్పతు, నీజీవిక్కవేణుమెన్ఱు ఇచ్ఛిత్తాయాకిల్ అవరోడు మైత్రియునక్కుణ్డాక

---

(౧) రా-అయో-౩౧-౨. (౨) శ్రీగుణరత్న-౫౨. (౩) రా-సు-౨౧-౨౦.

కిఞ్చ - (౧) "శృణాతి నిఖిలాన్ దోషాన్ శ్రీణాతి చ గుణైర్జగత్" ఇతి సకలదోషనిరాసకత్వమ్, సకలసన్మఙ్గళావహత్వంచ శ్రీశబ్దార్థతయా నిరుచ్యతే. ఏతేన ఆశ్రయణవిరోధి పాపనివర్తకత్వమ్, ఆశ్రయణోపయోగి ధ్యానాధ్యవసాయాదిమఙ్గళకరత్వఞ్చ ప్రతిపాద్యతే.

అపిచ- శ్రీశబ్దస్యసేవార్థత్వాత్, (౨) "శ్రయన్తీ వైష్ణవం భావం సా శ్రీః" ఇతి వచనాచ్చ, సర్వాత్మనా భగవదాశ్రయణ ప్రతిపాదనేన, దేవ్యా భగవత్స్వరూప రూప గుణ విభవాదిష్వసాధారణ సంబన్ధః ప్రదర్శ్యతే. తథాహి-(౩) "అనన్యా బ్రహ్మణ స్తస్య సాఽహమస్మి సనాతనీ। ఆత్మా స సర్వభూతానామహం భూతో హరిస్స్మృతః॥

వేణుమెన్గిఱ వచనముణ్డాకైయాలే. ౧౭.

ఇన్నముమ్, "శృణాతి నిఖిలాన్ దోషాన్ శ్రీణాతిచ గుణైర్జగత్" ఎన్ఱు - (౪) "శ్రూ-హింసాయామ్" ఎన్గిఱధాతువిలే శ్రీశబ్దమాయ్, సకలదోషఙ్గళైయుమ్ పోక్కుమెన్ఱుమ్, (౫) "శ్రూ-విస్తారే" ఎన్గిఱధాతువిలే వ్యుత్పత్తియాయ్, సర్వగుణఙ్గళాలుమ్ జగత్తై విస్తీర్ణమాక్కుమెన్ఱుమ్, శ్రీశబ్దత్తుక్కు నిర్వచనముణ్డాకైయాలే, ఆశ్రయణ విరోధిసర్వపాపనివర్తకత్వముమ్, ఆశ్రయణోపయోగియాన ధ్యానాధ్యవసాయాది మఙ్గళకరత్వముమ్ ప్రతిపాదిక్కప్పట్టతు. ౧౮.

ఇన్నముమ్, శ్రీశబ్దమ్ సేవార్థమాకైయాలుమ్, "శ్రయన్తీ వైష్ణవం భావం సా శ్రీః" ఎన్ఱు - భగవత్స్వభావత్తై యాశ్రయిక్కైయాలే శ్రీయానాళెన్ఱు శాస్త్రమ్ శొల్లుకైయాలుమ్, సర్వప్రకారత్తాలుమ్ భగవానై యాశ్రయిత్తిరుక్కుమెన్ఱు ప్రతిపాదిక్కైయాలే, లక్ష్మిక్కు భగవత్స్వరూప రూప గుణ విభవాదికళిల్ అసాధారణసంబన్ధమ్ శాస్త్రఙ్గళిలేబహుప్రకారఙ్గళిలే ప్రతిపాదిక్కప్పడుకిఱతు.--"అనన్యా బ్రహ్మణ స్తస్య సాఽహమస్మి సనాతనీ। ఆత్మా స సర్వభూతానా

(౧) అహిర్బు-సం. (౨) అహిర్బు-సం. (౩) లక్ష్మీతన్త్రే.
(౪) ధాతుః. (౫)

అహన్తయా వినాఽహంహి నిరుపాఖ్యో న సిద్ధ్యతి। అహమర్థం వినాఽహన్తా నిరాధారా నసిద్ధ్యతి”(౧)“ఏవం భగవత స్తస్య పరస్య బ్రహ్మణో మునే।సర్వభావానుగా శక్తిః జ్యోత్స్నేవ హిమదీధితేః”(౨)“ఏకం తత్పరమం బ్రహ్మ షాడ్గుణ్యస్తిమితం మహః। భావాఽభావమయీ తస్య శక్తిరేకాఽనపాయినీ। తద్ధర్మధర్మిణీ దివ్యా జ్యోత్స్నేవ హిమ[illegible]”(3)“యోఽసౌ నారాయణో దేవః పరమాత్మా సనాతనః।అహం[illegible]

మహాంభూతో హరిస్స్మృతః। అహన్తయా వినాఽహంహి నిరుపాఖ్యో నసిద్ధ్యతి । అహమర్థం వినాఽహన్తా నిరాధారా నసిద్ధ్యతి ” ఎన్ఱు - అన్ద బ్రహ్మత్తుక్కు అహన్తైయాకిఱ్ఱాళ్, సర్వభూతఙ్గళుక్కుమాత్మావాన అన్ద హరి అహమర్థమ్, అహన్తైయై యొழிన్దపోతు అహమర్థమ్ నిరూపకమిల్లామైయాలే సిద్ధియాతు, అహమర్థత్తైయొழிన్దపోతు అహన్తై ఆధారమిల్లామైయాలే సిద్ధియాతెన్ఱుమ్; “ ఏవం భగవత స్తస్య పరస్య బ్రహ్మణో మునే । సర్వభావానుగా శక్తి ర్జ్యోత్స్నేవ హిమదీధితేః ” ఎన్ఱు - ఇప్పడి పరబ్రహ్మవాచ్యనాన అన్ద భగవానుక్కు సర్వభావత్తైయుమ్ పిన్ శెల్లుమవళాయిరుక్కిఱ లక్ష్మియాకిఱ శక్తియానవళ్, చన్ద్రనుక్కు నిలాప్పోలే అవినాభూతైయా యిరుక్కుమెన్ఱుమ్; “ఏకం తత్పరమం బ్రహ్మ షాడ్గుణ్యస్తిమితం మహః । భావాఽభావ మయీ తస్య శక్తిరేకాఽనపాయినీ। తద్ధర్మధర్మిణీ దివ్యా జ్యోత్స్నేవ హిమదీధితేః” ఎన్ఱు-షాడ్గుణ్యత్తాలే నిశ్చలమాయ్, తేజోరూపమాన అన్ద పరబ్రహ్మమ్ అద్వితీయమాయిరుక్కుమ్, అతుక్కు భావాఽభావరూపమాన చేతనాఽచేతనఙ్గళై విభూతియాకవుడైత్తాయ్, అనపాయినియాయిరుక్కిఱ శక్తియుమ్, అద్వితీయైయాయ్, అన్ద బ్రహ్మత్తినుడైయ ధర్మఙ్గళైయే తనక్కు ధర్మమాక ఉడైత్తాయ్, అప్రాకృతస్వభావైయాయ్, హిమదీధితియాన చన్ద్రనుక్కు జ్యోత్స్నైపోలే ఇరుక్కుమెన్ఱుమ్;“యోఽసౌ

(౧)అహిర్బు-సం-౩-౨౫. (౨)అహిర్బు-సం-౯-౩౭. (3) అహిర్బు-౬-౧.

త్మికా శక్తి స్తస్య తద్ధర్మధర్మిణీ । తావిమావేకతైవోక్తౌ భేద్యభేదకభావతః। పృథక్త్వేన చ శాస్త్రేషు జగద్ధేతుతయోదితౌ। నైవ శక్త్యా వినా కశ్చిచ్ఛక్తిమానస్తి కారణమ్। నచ శక్తిమతా శక్తిర్వినా కాఽప్యవతిష్ఠతే । తత్తద్గౌరవమాశ్రిత్య తన్త్రవేదాన్తపారగైః । జగద్ధేతుతయా దేవావేకైకావివ దర్శితౌ" (౧) "ప్రసుప్తాఖిలకార్యం యత్సర్వతస్సమతాంగతమ్ । నారాణామయనం బ్రహ్మ సర్వావాసమనా

నారాయణో దేవః పరమాత్మా సనాతనః । అహంభావాత్మికా శక్తిస్తస్య తద్ధర్మధర్మిణీ । తావిమావేకతైవోక్తౌ భేద్యభేదకభావతః । పృథక్త్వేనచ శాస్త్రేషు జగద్ధేతుతయోదితౌ । నైవ శక్త్యా వినా కశ్చిచ్ఛక్తిమానస్తి కారణమ్ । నచ శక్తిమతా శక్తిర్వినా కాఽప్యవతిష్ఠతే। తత్తద్గౌరవమాశ్రిత్య తన్త్రవేదాన్తపారగైః।జగద్ధేతుతయా దేవావేకైకావివ దర్శితౌ" ఎన్ఱు - పరమాత్మావాయ్ సనాతననాన నారాయణన్ యావనొరువన్, అవనుడైయ అహంభావత్తై వడివాక ఉడైత్తాయిరుక్కిఱ శక్తియానతు, అవనుడైయ ధర్మత్తైయే ధర్మమాక వుడైత్తాయిరుక్కుమ్, ఇప్పడి ఏకప్రకారమాక చ్చొల్లప్పట్ట ఇవర్కళ్ భేద్యభేదకభావమాకిఱ నిరూప్యనిరూపకత్వత్తాలే శాస్త్రఙ్గళిలే జగత్ప్రవృత్తిక్కు హేతువాక ప్పిరియచ్చొల్లప్పట్టార్కళ్, అన్ద నిరూపక శక్తియైయొళిన్ద నిరూప్యమాన శక్తిమానాయిరుప్పానొరువన్ ఒరు కార్యత్తుక్కు హేతువాకాన్, శక్తిమానైయొళిన్దపోతు శక్తియానతొన్ఱు తనిత్తు నిఱ్కమాట్టాతు, అవ్వో ప్రాధాన్యఙ్గళైప్పఱ్ఱి, భగవచ్ఛాస్త్రఙ్గళైయుమ్ వేదాన్తఙ్గళైయుమ్ కరైకణ్డవర్కళాలే జగత్తుక్కు హేతువాక లక్ష్మీనారాయణరూపమాన అద్వైనత్తైకళిరువరుమ్ తనిత్తనియే ప్రధానరైప్పోలే కాట్టప్పట్టార్కళిన్ఱుమ్; "ప్రసుప్తాఖిల కార్యం యత్సర్వత స్సమతాం గతమ్ । నారాణామయనం బ్రహ్మ సర్వావాస

---

(౧) అహిర్బు-౫-౨.

హాతమ్। పూర్ణ స్తిమితషాడ్గుణ్యం §అసమీరామ్బరోపమమ్॥తస్య స్తైమి త్యరూపా యా శక్తిశ్శూన్యత్వరూపిణీ। స్వాతన్త్ర్యాదేవ కస్మాచ్చిత్క్వ చిదున్మేషమృచ్ఛతి। సదసచ్చిదచిద్రూపైర్యత్ర విశ్వం ప్రకాశతే" (౧) “తస్మిన్నుపరతే శశ్వద్విశ్వకోలాహలోద్గమే। అలక్ష్యా కార్యత శ్శక్తి ర్దేవాద్విజహాతిభిదామ్। ఇన్ధనాభావతో జ్వాలా వహ్నిభా[illegible] గతా। బ్రహ్మభావం వ్రజత్యేవం సాశక్తిర్వైష్ణవీ పరా" (౨) “ప్రకా

మనాహతమ్ । పూర్ణ స్తిమితషాడ్గుణ్యమసమీరామ్బరోపమమ్ । తస్య స్తైమిత్యరూపా యా శక్తిశ్శూన్యత్వరూపిణీ। స్వాతన్త్ర్యాదేవ కస్మాచ్చి త్క్వచిదున్మేషమృచ్ఛతి। సదసచ్చిదచిద్రూపైర్యత్ర విశ్వం ప్రకాశతే" ఎన్ఱు-ప్రసుప్తమాయ్-ఉఱఙ్గినాప్పోలే ఉపసంహృతమాన ఎల్లాక్కార్య త్తైయుముడైత్తాయ్, ఎల్లావిడత్తిలు మొత్తిరుప్పతాయ్, నారశబ్దవాచ్య మాన వస్తుక్కళుక్కు అయనమాయ్, అత్తాలే సర్వత్తుక్కు మావాస భూతమాయ్, తనక్కోర్ కుఱైవఱ్ఱు, పూర్ణమాయ్ నిశ్చలమాన షాడ్గు ణ్యత్తై స్వరూపమాక ఉడైత్తాయ్, కాఱ్ఱిల్లాత ఆకాశమ్పోలే నిర్వి కారమాన బ్రహ్మమ్ యాతొన్ఱు, అతినుడైయ నిశ్చలత్తైయే స్వరూపమాక ఉడైత్తాయ్, కార్యాభావత్తాలే శూన్యత్వత్తై స్వరూప మాకవుడైత్తాయిరుక్కుమ్ శక్తి యాతొన్ఱు, అతు ఒరుస్వాతన్త్ర్య విశేషత్తాలే ఓరవస్థైయిలే మినుక్కత్తైయడైయానిఱ్కుమ్, యాతొరు ఉన్మేషత్తిలే సదసత్తుక్కళాకిఱ చిదచిద్రూపఙ్గళాలే ఇజ్జగత్తెల్లామ్ ప్రకా శియానిఱ్కుమెన్ఱుమ్; “ తస్మిన్నుపరతే శశ్వద్విశ్వకోలాహలోద్గమే। అలక్ష్యా కార్యత శ్శక్తిర్దేవాద్విజహాతీ భిదామ్।ఇన్ధనాభావతో జ్వాలా వహ్నిభావం యథా గతా । బ్రహ్మభావం వ్రజత్యేవం సా శక్తిర్వై ష్ణవీ పరా" ఎన్ఱు-అన్ద విశ్వకోలాహలత్తినుడైయ కిళప్పమానతు ఉప రతమానపిన్బు శక్తియానతు విభూతియైయిట్టు క్కాణప్పడాతు, అప్పోతు దేవనిఱ్కాట్టిల్ విభూత్యాకారత్తాలేవన్ద వేఱుపాట్టై విడా

---

§ (పా) నిస్తరఙ్గార్ణవోపమమ్. (౧) అహిర్బు-౪-౭౪. (౨) అహిర్బు-౩-౭౫.

శక్తిర్హరేర్విష్ణో స్సర్వభావానుగామినీ। దేవీ షాడ్గుణ్యసంపూర్ణా జ్ఞానానన్దక్రియామయీ।భావ్యభావకభేదేనసాద్విధాభావమృచ్ఛతి”(౧)“యా సా శక్తిర్హరేర్విష్ణోరాద్యా లక్ష్మీర్నామ మహామునే। యా సా సర్వాత్మనా విష్ణోర్భావాఽభావానుగామినీ। తస్యా అల్పాయుతాంశాంశ స్స్వస్వాతన్త్ర్యవిజృమ్భితః।క్రియావిభూతిభేదేనసముదేతీతి వర్ణితః”(౨)“సఙ్కల్పః

నిన్ఱకొణ్డు, ఇననాభావత్తాలే అగ్నిజ్వాలైయానతు వహ్నిరూపమాన తణలిలే యాతొరుపడియడఙ్గుమ్, ఇప్పడియే అన్వైష్ణవియాన పరైయాన శక్తియుమ్ సంహృతిసమయత్తిల్ బ్రహ్మస్వరూపత్తిలే అన్తర్భవియా నిఱ్కుమెన్ఱుమ్; “ఏకా శక్తిర్హరేర్విష్ణో స్సర్వభావానుగామినీ। దేవీ షాడ్గుణ్యసంపూర్ణా జ్ఞానానన్దక్రియామయీ। భావ్యభావకభేదేన సా ద్విధాభావమృచ్ఛతి” ఎన్ఱు-సర్వవ్యాపకనాన హరియినుడైయ సర్వభావత్తైయుమ్ పిన్ శెల్వతాయిరుక్కిఱ అన్దశక్తి యాతొన్ఱు, దేవియాయ్ షాడ్గుణ్యసంపూర్ణైయాయ్ జ్ఞానానన్దక్రియైకస్వరూపమాకవుడైత్తాన అతు భావ్యభావకభేదత్తాలే-యుగపదుత్పాద్యమాన జగద్రూపత్తాలుమ్ ఉత్పాదకమాన సఙ్కల్పరూపత్తాలుమ్ ఇరణ్డుప్రకారమాకైయై యుడైయానిఱ్కుమెన్ఱుమ్; “యా సా శక్తిర్హరేరాద్యా లక్ష్మీర్నామ మహామునే। యా సా సర్వాత్మనా విష్ణోర్భావాభావానుగామినీ। తస్యా అల్పాయుతాంశాంశ స్స్వస్వాతన్త్ర్యవిజృమ్భితః। క్రియావిభూతిభేదేన సముదేతీతి వర్ణితః” ఎన్ఱు-హరియిన్ లక్ష్మియెన్ఱు పేరైయుడైత్తాయిరుక్కిఱ ఆద్యైయాన అన్ద శక్తి యాతొన్ఱు, విష్ణువుక్కు సర్వప్రకారత్తాలుమ్ భావాఽభావరూపమాన చేతనాఽచేతనఙ్గళై ఇడైవిడామలభిమానిత్తిరుక్కిఱ అతు యాతొన్ఱు, అన్ద శక్తియినుడైయ ఏకదేశత్తినుడైయ అయుతాంశాంశమానతు స్వస్వాతన్త్ర్యత్తాలే విజృమ్భితమాయ్క్కొణ్డు క్రియారూపత్తాలుమ్ విభూతిరూపత్తాలుముణ్డాన భేదత్తాలే కిళమ్బానిఱ్కుమెన్ఱు శొల్లప్పట్టతెన్ఱుమ్;

---

(౧) అహిర్బు-౫-౩౨.   (౨) అహిర్బు-౧-౫౧.

కోటికోట్యంశ శ్శక్తిర్భూతి స్తథావిధా। శక్తి స్సా వైష్ణవీ సత్తా బహు
ధైవం ప్రతాయతే। †సఙ్కర్షణాది భూమ్యన్త స్తస్యాః కోట్యంశ ఈరితః।
యా సా శక్తి ర్మహాసత్తా విష్ణో స్తద్ధర్మధర్మిణీ। తస్యాః కోట్యర్బుదాం
శేన శక్తీ ద్వే కథితే తవ"(౧)"పరమాత్మా పరో యోఽసౌ నారాయణ
సమాహ్వయః। తస్యాఽనపాయినీ శక్తిర్దేవీ తద్ధర్మధర్మిణీ। మాయా
శ్చర్యకరత్వేన పఞ్చకృత్యకరీ సదా। వ్యాపినీ విష్ణురూపేణ సర్వభావాను

"సఙ్కల్పః కోటి కోట్యంశ శ్శక్తి ర్భూతి స్తథావిధా । శక్తి స్సా
వైష్ణవీ సత్తా బహుధైవం ప్రతాయతే। సఙ్కర్షణాది భూమ్యన్త
స్తస్యాః కోట్యంశ ఈరితః" ఎన్ఱు - అన్ద శక్తియినుడైయ కోటి
కోట్యంశమాన సఙ్కల్పశక్తియుమ్ విభూతిశక్తియుమ్ అప్పడి
ప్పట్టిరుక్కుమ్, వైష్ణవియాయిరుక్కిఱ సత్తైయాయుళ్ళ అన్ద శక్తియా
నతు ఇప్పడిబహుధావాయ్ ప్పరమ్బానిన్ఱతు; నిత్యవిభూతియిల్ ప్రథ
మమానసఙ్కర్షణరూపమ్ ముతలాక లీలావిభూతియిల్ ముడివానభూమి
యీఱాక ఉభయవిభూతియుమ్ అన్ద శక్తియినుడైయ కోట్యంశమాక
చ్చొల్లప్పట్టతెన్ఱుమ్; "యా సా శక్తి ర్మహాసత్తా విష్ణో స్తద్ధర్మధర్మిణీ।
తస్యాః కోట్యర్బుదాంశేన శక్తీ ద్వే కథితే తవ" ఎన్ఱు-విష్ణువుక్కు మహా
శక్తియాయ్ తద్ధర్మధర్మిణియాయిరుక్కిఱ అన్ద శక్తి యాతొన్ఱు, అతి
నుడైయ నూఱుకోటియినుడైయ అంశత్తాలే ఇరణ్డు శక్తియినక్కు
చ్చొల్లప్పట్టతెన్ఱుమ్; "పరమాత్మా పరో యోఽసౌ నారాయణ సమా
హ్వయః। తస్యాఽనపాయినీ శక్తి ర్దేవీ తద్ధర్మధర్మిణీ । మాయాశ్చ
ర్యకరత్వేన పఞ్చకృత్యకరీ సదా। వ్యాపినీ విష్ణురూపేణ సర్వభావా
నుగామినీ । అశేషభువనాధారా సఙ్కల్పప్రవిజృమ్భిణీ" ఎన్ఱు - పర
మాత్మావాయ్ నారాయణనెన్ఱు తిరునామత్తై యుడైయనాన అన్దపరబ్ర
హ్మావానవన్, అవనుక్కు అనపాయినియాన శక్తియానతు, దేవి

† అహిర్బు-౩-౩౩.
(౧)లక్ష్మీతన్త్రే-

గామినీ। అశేషభువనాధారా సఙ్కల్పప్రవివృమ్భిణీ"(౧) "ద్వే శక్తీ తస్య విద్యేతే విష్ణో స్సర్వార్థసాధనే। ప్రధానభూతే యాభ్యాంతు వహత్యేష జగద్ధరమ్। ఏకాత్విచ్ఛాత్మికా తస్య తథాఽన్యాతు క్రియాత్మికా। ప్రథమా పరమా లక్ష్మీర్జగత్త్రియ కుటుమ్బినీ" (౨) "తద్ధర్మధర్మిణీం శక్తిం బ్రహ్మణోఽనపగామినీమ్। అనాకారామనౌపమ్యాం లక్షయన్తీం సదా జగత్। శ్రయన్తీం శ్రీయమాణాంచ శృణతీం శృణ్వతీమపి। మహానన్దాం మహాభాసాం నిర్వికారాం నిరేషణామ్। జ్ఞానశక్తిబలైశ్వర్య

యాయ్, తద్ధర్మధర్మిణియాయ్, ఆశ్చర్యకరైయాకైయాలే మాయై యెన్ను పేరైయుడైత్తాయ్, సృష్ట్యాదిపఞ్చకృత్యత్తైయుమ్ పణ్ణువతాయ్, విష్ణువినుడైయ స్వరూపత్తోడే కూడ వ్యాప్తైయాయ్, సర్వభావజ్ఞైయుమ్ పిన్ శెల్లువతాయ్, అశేషభువనత్తుక్కు మాధారభూతైయాయ్, తన్ సఙ్కల్పత్తాలే విరివైయుడైయళాయిరుక్కుమెన్నుమ్; "ద్వే శక్తీ తస్య విద్యేతే విష్ణో స్సర్వార్థసాధనే। ప్రధానభూతే యాభ్యాంతు వహత్యేష జగద్ధరమ్। ఏకాత్విచ్ఛాత్మికా తస్య తథాఽన్యాతు క్రియాత్మికా। ప్రథమా పరమా లక్ష్మీర్జగత్త్రియకుటుమ్బినీ" ఎన్ఱు-అన్ద విష్ణువుక్కు ఎల్లావర్థత్తైయుమ్ సాధిత్తుక్కొడుప్పతాయ్ ప్రధానభూతఙ్గళాయిరుప్పన ఇరణ్డుశక్తికళుణ్డు, యావైశిలవఱ్ఱాలే ఇన్ద ఈశ్వరన్ జగద్భరత్తై వహిక్కిఱాన్, ఒన్ఱు అవనుడైయ ఇచ్ఛైయై వడివాక ఉడైత్తాయిరుక్కుమ్, మఱ్ఱైయతు క్రియైయై వడివాక వుడైత్తాయిరుక్కుమ్, ముతలాన్న ఇచ్ఛాత్మికైయాన అతు జగత్త్రియత్తుక్కు మభిమానినియాన పరమైయాన లక్ష్మియెన్నుమ్; "తద్ధర్మధర్మిణీం శక్తిం బ్రహ్మణోఽనపగామినీమ్। అనాకారామనౌపమ్యాం లక్షయన్తీం సదా జగత్॥ శ్రయన్తీం శ్రీయమాణాంచ శృణతీం శృణ్వతీమపి। మహానన్దాం మహాభాసాం నిర్వికారాం నిరేషణామ్। జ్ఞాన శక్తి బలైశ్వర్య

(౧) లక్ష్మీత- (౨) లక్ష్మీతన్త్రే-

వీర్యతేజః ప్రభావినీమ్ । అనన్తామనన్తరూపాం తామభేద్యాం సర్వభేదినీమ్। నన్దాం భద్రాం జయాం చైవ రిక్తాం పూర్ణాం మృతమ్భరామ్। త్రిరూపామత్రిరూపాంచ సర్వప్రత్యక్షసమ్మతామ్। నిషేధైరనిషేధ్యాం తామవిధేయాం విధిక్రమైః । అవాచ్యాం వాచికాం నిత్యాం గౌరీం

వీర్య తేజః ప్రభావినీమ్ । అనన్తామనన్తరూపాన్తామభేద్యాం ... దినీమ్ । నన్దాం భద్రాం జయాంచైవ రిక్తాం పూర్ణాం మృతమ్భరామ్। త్రిరూపామత్రిరూపాంచ సర్వప్రత్యక్షసమ్మతామ్। నిషేధైరనిషేధ్యాం తామవిధేయాం విధిక్రమైః । అవాచ్యాం వాచికాం నిత్యాం గౌరీం

లక్ష్మీం సరస్వతీమ్ ” ఎన్ఱు - బ్రహ్మత్తినుడైయ శక్తియానతు అతినుడైయ ధర్మజ్ఞళైత్తనక్కు ధర్మమాకవుడైత్తాయ్, అత్తైయొత్తియ ప్పుఱమ్బుపోకాతపడియాయ్, లౌకికమాన ఆకారత్తై యుడైత్తల్లాతతాయ్, ఒన్ఱాలే ఉపమిక్కప్పడాతతాయ్, ఎప్పోతుమ్ జగత్తైప్పారానిప్పతాయ్, ఈశ్వరనై యాశ్రయిప్పతాయ్, ఎల్లారాలుమాశ్రయిక్కప్పడుమతాయ్, గుణఙ్గళాలే జగత్తై నిఱైయానిప్పతాయ్, ఆశ్రితర్ వార్త్తైయై క్కేళానిప్పతాయ్, అపరిచ్ఛిన్నమాన ఆనన్దత్తై యుడైత్తాయ్, అపరిచ్ఛిన్నమాన జ్ఞానప్రభారూపమాన దీప్తియైయుడైత్తాయ్, ఒరు వికారమిన్ఱియే యిరుప్పతాయ్, ఒన్ఱిలిచ్ఛైయఱ్ఱిరుప్పతాయ్, జ్ఞానమ్ శక్తి బలమ్ ఐశ్వర్యమ్ వీర్యమ్ తేజస్సుక్కళినుడైయ ప్రభావత్తైయుడైత్తాయ్, ముడివఱ్ఱిరుప్పతాయ్, ఎల్లావఱ్ఱుక్కుమ్ ముడివైక్కాట్టుమ్ రూపత్తైయుడైత్తాయ్, ఒన్ఱాలే భేదిక్కవరితాయ్, ఎల్లావఱ్ఱైయుమ్ భేదిప్పతాయ్, నన్దైయెన్ఱుమ్ భద్రైయెన్ఱుమ్ జయైయెన్ఱుమ్ రిక్తైయెన్ఱుమ్ పూర్ణైయెన్ఱుమ్ శొల్లప్పడుకిఱ ప్రథమై తుడక్కమాన మూవైన్దు తిథిక్కు మభిమానినియాయ్, మృతమ్భరైయెన్గిఱ బుద్ధిక్కు అభిమానినియాయ్, త్రివిధచేతనాఽచేతనరూపమాన విభూతియై రూపమాక ఉడైత్తాయ్, ఇతిఱ్కాట్టిల్ వ్యావృత్తమాన రూపత్తై

లక్ష్మీం సరస్వతీమ్" ఇత్యాదిభిః ప్రమాణశతైః గ్రన్థ్యాశ్రియః, భగవత్స్వరూప రూప గుణ విభవాన్వితత్వమ్, విభూతిభూత సకల జగత్స్వరూప స్థితి ప్రవృత్తిహేతుత్వేన వ్యాపన భరణ స్వామ్యాదికంచ ప్రతిపాదితమ్; తస్మాత్ ఉభయత్రాఽవినాభూత సంబన్ధయుక్తా దేవీ శ్రీరేవ సమాశ్రయణీయా. ౧౯.

తథాచ శ్రూయతే (౧)"అస్యేశానా జగతో విష్ణుపత్నీ" ఇతి.

ఏవం శ్రీశబ్దస్య బహుముఖవ్యుత్పత్త్యనుసారేణ ఘటకత్వోపయుక్తైత్తాయ్, సర్వప్రత్యక్షత్తాలుమిక్కైయప్పడువతాయ్, నిషేధశాస్త్రఙ్గళాల్ నిషేధిక్కప్పడాదతాయ్, విధిప్రకారఙ్గళాలిన్నపడియెన్ఱు విధిక్కప్పడాదతాయ్, ఒరుశబ్దత్తాలిన్నపడియెన్ఱు శొల్లవరిదాయ్, ఎల్లావఱ్ఱైయుమ్ శొల్లుమ్ వార్తైక్కు మభిమానినియాయ్, నిత్యైయాయ్, రుద్రశక్తియాన గౌరియైయుమ్ చతుర్ముఖశక్తియాన సరస్వతియైయుమ్ విభూతియాక వుడైత్తాయ్, లక్ష్మీశబ్దవాచ్యైయాయిరుక్కుమెన్ఱుమ్, ఇతు ముతలాన ప్రమాణఙ్గళాలే దేవియాన శ్రీక్కు భగవత్స్వరూప రూప గుణ విభవఙ్గళి లన్వయముమ్, విభూతిభూతమాన సకలజగత్స్వరూప స్థితి ప్రవృత్తిహేతువాన వ్యాపన భరణ స్వామ్యాదికళుమ్ ప్రతిపాదిక్కప్పట్టతు. ఆకైయాలే, అత్పరమాత్మాక్కళాకిఅ ఇరణ్డు విషయత్తిలుమొళిక్క ఒణ్ణియాత సంబన్ధత్తైయుడైయళాన శ్రీయే పురుషకారమాక ఆశ్రయిక్కప్పడువాళెన్ఱతాయిఱ్ఱు. ౧౯.

అప్పడియే అవినాభూతసమ్బన్ధమిరణ్డిడత్తిలుముణ్డాక శ్రుతితానే శొల్లానిన్ఱతిజే-"అస్యేశానా జగతో విష్ణుపత్నీ" ఎన్ఱు; అతావతు-ఇన్ద 'జగత్తుక్కు ఈశానైయెన్ఱు ఇత్తాలెయిల్ సంబన్ధత్తైయుమ్, "విష్ణుపత్నీ" ఎన్ఱు సర్వేశ్వరనుక్కు పత్నియెన్ఱు అత్తాలెయిల్ సంబన్ధత్తైయుమ్ శొన్నపడి. ౨౦.

ఇప్పడిప్పట్ట శ్రీశబ్దత్తుక్కు బహుముఖమాన వ్యుత్పత్తియై ప్పిన్

(౧) యజు. ౪-౪-౩.౨

యుక్త స్వభావవిశేషాః ప్రతిపాదితాః. ౨౦.

ఏవంభూత శ్రియాసహ భగవతో నిత్యసంబన్ధః ప్రత్యయాంశేన మతుపా ప్రతిపాద్యతే:- (౧) «అనన్యా రాఘవేణాzహం భాస్కరేణ ప్రభా యథా" (౨) «అనన్యాహి మయా సీతా భాస్కరేణ [illegible]భా యథా" (౩) «తస్యాzనపాయినీ శక్తిర్దేవీ తద్ధర్మధర్మి[illegible]) «మమ సర్వాత్మభూతస్య నిత్యైవైషాzనపాయినీ" (౫) «నిత్యై[illegible]షా జగన్మాతా విష్ణోశ్శ్రీరనపాయినీ" (౬) «అపృథక్చారిణీ సత్తా మహా

శెన్ఱు పార్ త్తాల్ ఘటకత్వరూపమాన పురుషకారత్వత్తుక్కు ఉప్పాన స్వభావవిశేషఙ్గళ్ ప్రతిపాదిక్కప్పట్టతాయిత్తు. ౨౦.

ఇప్పడి పురుషకార భూతైయాన లక్ష్మియోడు సర్వేశ్వరనుక్కుణ్డాన నిత్యసంబన్ధమానతు ప్రత్యయాంశమాన మతుప్పాలే శొల్లప్పడుకిఱతు;- «అనన్యా రాఘవేణాzహం భాస్కరేణ ప్రభా యథా" ఎన్ఱు - భాస్కరనోడు ప్రభైపోలే రాఘవనోడే నాననన్యైయా యిరుప్పేనెన్ఱుమ్; «అనన్యా హి మయా సీతా భాస్కరేణ ప్రభాయథా" ఎన్ఱు - ఆదిత్యనోడు ప్రభైపోలే ఎన్నోడు సీతై వేఱుపాడఱ్ఱిరుక్కుమెన్ఱుమ్; «తస్యాzనపాయినీ శక్తిర్దేవీ తద్ధర్మధర్మిణీ" ఎన్ఱు-అవనుడైయ శక్తియానతు దేవియాయ్ తద్ధర్మధర్మిణియాయ్కొణ్డు పిరివఱ్ఱిరుక్కుమెన్ఱుమ్; «మమ సర్వాత్మభూతస్య నిత్యైవైషాzనపాయినీ" ఎన్ఱు - సర్వాత్మభూతనాన ఎనక్కు నిత్యైయాన ఇవళ్ అనపాయినియాయిరుక్కుమెన్ఱుమ్; «నిత్యైవైషా జగన్మాతా విష్ణోశ్శ్రీరనపాయినీ" ఎన్ఱు-జగత్తుక్కు మాతావాయ్ నిత్యైయాన ఇన్ద శ్రీయానవళ్ విష్ణువుక్కు అనపాయినియెన్ఱుమ్; «అపృథక్చారిణీ సత్తా మహానన్దమయీ పరా" ఎన్ఱు - మహానన్దమయియాయ్ పరైయాన సత్తైయా

(౧) రా-సు-౨౧-౧౫. (౨) రా-యు-౧౨౧-౧౯. (౩) అహిర్బు-౪-౩౩.
(౪) (౫) (౬)

నన్దమయీ౾పరా" ఇత్యాది వచనాత్.

ఏవ ముపసర్జనభూతేన విశేషణాంశేన వరణీయస్య భగవతో నిత్య ఘటకవిశిష్టత్వం ప్రతిపాదితమ్. ౨౧.

నను - భగవతో నారాయణత్వప్రయుక్తసంబన్ధాదిజ్ఞానవతశ్చేత నస్య తత్సమాశ్రయణే కథం పురుషకారాపేక్షా? కథంవా పురుషకార ద్వారేణ ఆశ్రయణీయస్య భగవతో నారాయణస్య చేతనేనసహాఽవ ర్జనీయసంబన్ధాదికమితి; ఉచ్యతే; - నాఽత్ర భగవదభిప్రాయేణ పురుష కారాపేక్షా;- (౧) "మిత్రభావేన సంప్రాప్తం నత్యజేయం కథఞ్చన। దోషో యద్యపి తస్య స్యాత్సతామేతదగర్హితమ్" ఇతి తస్య ఆశ్రిత

యిరుక్కుఅవళ్ వేణుపట్టిరాళెన్నుమ్, ఇత్యాదివచనఙ్గళాలే శొల్లప్పట్ట నిత్యసంబన్ధత్తై చ్చొల్లిన్ఱాయిఱ్ఱు.

ఇప్పడి ఉపసర్జనభూతమాన విశేషణాంశత్తాలే, వరణీయనాన ఈశ్వరనుడైయ నిత్యపురుషకార విశిష్టత్వమ్ శొల్లప్పట్టతు. ౨౧.

భగవానుడైయ నారాయణత్వత్తాల్ వన్ద స్వాభావికసంబన్ధాది జ్ఞానత్తైయుడైయ చేతననుక్కు ఆశ్రయిక్కుమిడత్తిల్ పురుషకారమ్ వేణ్డువానేన్? అన్ఱియే, పురుషకారమ్ మున్నాక ఆశ్రయిక్కవేణ్డు మ్బడియాన ఈశ్వరనుక్కు చేతననోడు అవర్జనీయసంబన్ధమ్ అతుముత లాన వాత్సల్యాదికళ్తా నుణ్డాకిఱపడి యెన్నెన్నిల్ ; - ఇవ్విడత్తిల్ ఈశ్వరహృదయత్తాల్ పురుషకారాపేక్షై యుణ్డాకిఱతన్ఱు ; ఎఙ్గనేయె న్నిల్, - "మిత్రభావేన సంప్రాప్తం నత్యజేయం కథఞ్చన। దోషో యద్యపి తస్య స్యాత్సతామేతదగర్హితమ్" ఎన్ఱు - మిత్ర భావత్తాలే యడైన్దవనై వరున్దియుమ్ కైవిడేన్, అవనుక్కు దోషముణ్డాకిలుమ్ సత్తుక్కళుక్కితు ఇకళప్పట్టతన్ఱెన్ఱు పెరుమాళరుళిచ్చెయ్కైయాలే, శర ణ్యనాన ఈశ్వరన్ ఆశ్రితరుడైయ దోషత్తైయఱియాన్, అఱిన్దాలు

(౧) రా-యు-౧౮-౩.

దోషానభిజ్ఞత్వ తదభిమతత్వవచనాత్ ; తథాపి, అనాదికాలాపరాధ కారిణోఽస్య చేతనస్య ఆశ్రయణదశాయాం భగవద్వాత్సల్యాది విజ్ఞానే సత్యపి భగవన్నిరఙ్కుశ స్వాతన్త్ర్యనిమిత్త పుంస్త్వప్రయుక్త ప్రతాపోష్మళత్వేన దణ్డధరత్వాత్, పూర్వాపరాధభీతస్య తద్వశీకారార్థం పురుషకారాపేక్షాఽపేక్షితైవ.

అథస్యాత్ -అస్తుతావదపరాధభయాతిశయాత్పురుషకారాపేక్షా, తర్హి స్వాచార్యఏవ గురుపరమ్పరాముఖేన పురుషకారో భవితుమర్హతి, తస్యైవ సాక్షాజ్జ్ఞానప్రదత్వాదికంచ విద్యతే, భగవత్ప్రాప్తిహేతుత్వం తస్యైవేతి పూర్వమేవ విస్తరేణోక్తమ్; ఉక్తమాచార్యైశ్చ-(౧)“పితామహం నాథమునిం విలోక్య ప్రసీద” (౨)†“రామభిమతమాయిరుక్కుమెన్ఱు తొడఙ్గి; అప్పడియిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్, అనాదికాలమపరాధత్తై ప్పణ్ణిప్పోన్ద ఇచ్చేతనన్ ఆశ్రయిక్కుమళవిల్ భగవానుడైయ వాత్సల్యాదిగుణఙ్గళై యఱిన్దిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్, అవనుడైయ నిరఙ్కుశ స్వాతన్త్ర్యత్తుక్కు హేతువాన పుంస్త్వత్తాల్ వన్ద ప్రతాపోష్మళత్వత్తాలే, సంబన్ధముణ్డాయిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్ అపరాధత్తుక్కీడాక మున్బు దణ్డిత్తుప్పోన్దపడియాలే, పూర్వాపరాధత్తాలే భీతనానవనుక్కు ఈశ్వరవశీకారత్తుక్కాక ప్పురుషకారత్తిలపేక్షైయుణ్డాకిఱతు. ౨౨.

ఇప్పడి పూర్వాపరాధత్తాలే పురుషకారాపేక్షై యుణ్డాకిఱతాకిల్, అప్పోతు ఆచార్యనే గురుపరమ్పరాముఖత్తాలే పురుషకారమాకిఱాన్, అవనుక్కేయన్ఱో సాక్షాత్ జ్ఞానప్రదత్వాదికళుణ్డాకిఱతు, భగవత్ప్రాప్తిహేతుత్వము మవనుక్కేయుణ్డెన్ఱు మున్బే శొల్లప్పట్టతు; ఇప్పడి “పితామహం నాథమునిం విలోక్య ప్రసీద” ఎన్ఱు-పితామహరాన నాథమునికళై ప్పార్త్తు ప్రసన్నరాయరుళవేణుమెన్ఱు శ్రీఆళవన్దా

(౧) స్తో-ర-౬౫. (౨) వ-స్త-౧౦౨.

† “రామానుజాఙ్ఘ్రిశరణోఽస్మి” ఇతి పాఠః నైతద్వ్యాఖ్యానానుగుణః.

మానుజార్యచరణోఽస్మి కులప్రదీపస్త్వాసీత్స యామునమునేః స చ నాథవంశ్యః।వంశ్యః పరాఙ్కుశమునేః స చ సోఽపి దేవ్యా దాసస్తవేతి వరదాఽస్మి తవేక్షణీయః ” (౧) “తవ భరోఽహమకారిషి ధార్మికై శ్శరణమిత్యపి వాచముదైరయమ్।ఇతి ససాక్షికయన్నిదమద్య మాం కురు భరం తవ రఙ్గధురన్ధర” ఇతి. ఏవం కారుణ్యాపారవశ్యాత్ప్రథమమేవైన మఙ్గీకుర్వతః ప్రకృష్ట జ్ఞాన భక్త్యాదిముఖేన భగవత్ప్రత్యాసన్నభూత స్యాఽఽచార్యస్యైవ పురుషకారయోగ్యత్వాత్ వరణీయోపాయ విశే

రుమ్, “రామానుజార్యచరణోఽస్మి కులప్రదీపస్త్వాసీత్స యామున మునేః స చ నాథవంశ్యః। వంశ్యః పరాఙ్కుశమునేః స చ సోఽపి దేవ్యా దాస స్తవేతి వరదాఽస్మి తవేక్షణీయః” ఎన్ఱు-నాన్ రామా నుజార్యరుడైయ కులత్తై యుడైయేనాకానిన్ఱేన్, అవర్ యామున మునియినుడైయ కులత్తుక్కు ప్రదీపమానార్, అవర్ నాథమునికళు డైయ వంశత్తై యుడైయరానార్, అవర్ పరాఙ్కుశనుడైయ వంశత్తై యుడైయరానార్, అవరుమ్ దేవరీరుడైయ నాయ్చ్చియారుక్కు దాసరానార్, ఇప్పడి నానునక్కు కటాక్షవిషయమాకానిన్ఱేనెన్ఱు అర్థ్వానుమ్, “తవ భరోఽహమకారిషి ధార్మికై శ్శరణమిత్యపి వాచ ముదైరయమ్। ఇతి ససాక్షికయన్నిదమద్య మాం కురు భరం తవ రఙ్గ ధురన్ధర” ఎన్ఱు-ధార్మికరాన ఆచార్యర్కళాలుమ్ ఉనక్కు భరమాక నాన్ పణ్ణప్పట్టేన్, “శరణమ్” ఎన్గిఱ వార్త్తైయైయుమ్ శొన్నేన్, ఇప్పడి ఇత్తై సాక్షియోడే కూట్టానిన్ఱుకొణ్డు రఙ్గధురన్ధరనే! ఇప్పోతే ఎన్నై ఉనక్కు భరమాకప్పణ్ణవేణుమెన్ఱు భట్టరుమ్ ఆచార్యరు డైయ పురుషకారభావత్తైయే అనుసన్ధిత్తార్కళ్. ఇప్పడి కారుణ్య పరవశనాకైయాల్ ఇచ్చేతననై ముతలిలే యఙ్గీకరిత్తు, ప్రకృష్టమాన జ్ఞానభక్త్యాదికళై యుడైయనాకైయాలే భగవానుక్కు మికవుమ్ ప్రత్యాసన్ననాన ఆచార్యనుక్కే ఉభయసమ్బన్ధముణ్డాకైయాల్ పురు

(౧) శ-స్త-౨-౧౦౨.

షణత్వయా శబ్దనిర్దిష్టాయాః శ్రియః కిమనేన పురుషకారత్వేనేతి; ౨౩.

అత్రోచ్యతే;- అస్త్వేవాఽత్ర శబ్దస్వారస్యాదుపాయవిశేషణత్వమస్యాః, తథాప్యవర్జనీయ సంబన్ధ మాతృత్వ ప్రయుక్త వాత్సల్యాతిశయాత్, స్వపూర్వాపరాధనిమిత్త ఈశ్వరహృదయకాలుష్య[illegible]ర్థమ్, తదభిమతతమ స్వరూపాదివైలక్షణ్యప్రయుక్త వా[illegible] యాచ్చ అస్యాఏవ పురుషకారత్వం యుక్తమేవ.

ఉక్తంచ ప్రపదనాధికారిణః అస్యాః పురుషకారత్వేన వరణం శాస్త్రేషు-(౧) "ఆకిఞ్చన్యైకశరణాః కేచిత్ భాగ్యాధికాః పునః। మత్పదామ్భోరుహద్వన్ద్వం ప్రపద్య ప్రీతమానసాః॥ లక్ష్మీం పురుష

షకారయోగ్యత్వమ్ పుష్కలమాకైయాలే, వరణీయోపాయత్తుక్కు విశేషణమాక శబ్దత్తాలే శొల్లప్పట్ట లక్ష్మిక్కు శబ్దసిద్ధమాన ఉపాయ విశేషణత్వమొழிయ పురుషకారత్వమ్ కొళ్ళుకిఱ ఇత్తాల్ ఒరు ప్రయోజన మిల్లైయేయెన్నిల్; ౨౩.

ఇవ్విడత్తిల్ శబ్దస్వభావత్తాలే ఉపాయవిశేషణత్వమ్ లక్ష్మిక్కుత్తోన్ఱుకిఱతేయాకిలుమ్, అప్పడియిరుక్కచ్చెయ్ తేయుమ్, అవర్జనీయ సంబన్ధమాన మాతృత్వప్రయుక్త వాత్సల్యాతిశయత్తాలుమ్, తన్నుడైయ పూర్వాపరాధనిమిత్తమాన ఈశ్వరహృదయత్తిల్ కాలుష్యత్తై శమిప్పిక్కైక్కుఉప్పాయ్ అవనుక్కు అభిమతతమమాన స్వరూప రూప గుణ విభవాదివైలక్షణ్యత్తాల్ వన్ద వాల్లభ్యాతిశయత్తాలుమ్ ఇవళుక్కే పురుషకారత్వమ్ యుక్తమాయే యిరుక్కుమ్.

ప్రపదనాధికారియానవన్ ఇవళైయే పురుషకారమాక వరిక్కుమెన్నుమిడమ్ శాస్త్రఙ్గళిలే శొల్లప్పట్టతు;- విష్వక్సేన సంహితైయిలే, "ఆకిఞ్చన్యైకశరణాః కేచిద్భాగ్యాధికాః పునః। మత్పదామ్భోరుహద్వన్ద్వం ప్రపద్య ప్రీతమానసాః। లక్ష్మీం పురుషకారేణ వృతవన్తో వరా

(౧) విష్వక్సేనసం-

కారేణ వృతవన్తో వరానన। మత్ క్షమాం ప్రాప్య సేనేశ ప్రాప్యం ప్రాపకమేవ మామ్ । లబ్ధ్వా కృతార్థాః ప్రాప్స్యన్తే మామేవాఽనన్యమానసాః ” ఇతి; (౧) “ మత్ప్రాప్తింప్రతి జన్తూనాం సంసారే పతతామధః। లక్ష్మీః పురుషకారత్వే నిర్దిష్టా పరమర్షిభిః। మమాఽపి చ మతం హ్యేతన్నాఽన్యథా లక్షణం భవేత్ ॥ అహం మత్ప్రాప్త్యుపాయో వై సాక్షాల్లక్ష్మీపతిస్స్వయమ్। లక్ష్మీః పురుషకారేణ వల్లభా ప్రాప్తియోగినీ।ఏతస్యాశ్చ విశేషోఽయం నిగమాన్తేషు శబ్ద్యతే”ఇతి చ.

నన। మత్క్షమాం ప్రాప్య సేనేశ ప్రాప్యం ప్రాపకమేవ మామ్। లబ్ధ్వా కృతార్థాః ప్రాప్స్యన్తే మామేవాఽనన్యమానసాః ” ఎన్ఱు-ఆకిఞ్చన్యమొన్ఱైయుమే పుకలాకవుడైయరాయిరుప్పార్ శీలభాగ్యాధికర్, ఎన్నుడైయ పాదారవిన్దజఙ్గళిరణ్డైయుముడైన్దు ఉకన్దనెఞ్జైయుడైయరాయ్,లక్ష్మియై ప్పురుషకారమాక వరిత్తుక్కొణ్డు ఎన్నుడైయ క్షమైయై ప్పెత్ఱు సేనేశనే! ఎన్నై ప్రాప్యమాకవుమ్ ప్రాపకమాకవుమడైన్దు కృతార్థరాయ్ ఎన్నైయే ప్రాపిక్కక్కడవర్ కళెన్ఱుమ్; “ మత్ప్రాప్తింప్రతి జన్తూనాం సంసారే పతతామధః। లక్ష్మీః పురుషకారత్వే నిర్దిష్టా పరమర్షిభిః । మమాఽపి చ మతం హ్యేతన్నాఽన్యథా లక్షణం భవేత్॥ అహం మత్ప్రాప్త్యుపాయో వై సాక్షాల్లక్ష్మీపతిస్స్వయమ్ । లక్ష్మీః పురుషకారేణ వల్లభా ప్రాప్తియోగినీ । ఏతస్యాశ్చ విశేషోఽయం నిగమాన్తేషు శబ్ద్యతే ” ఎన్ఱు - సంసారత్తిలే అధఃపతియానిఱ్కుమ్ జన్తుక్కళుక్కు ఎన్నైప్పెఱుకైక్కుత్తు లక్ష్మియానవళ్ పురుషకారమాక ప్పరమర్షికళాలే శొల్లప్పట్టాళ్, ఎనక్కుమితువే సమ్మతమ్, వేఱొరుపడియాల్ లక్షణముణ్డాకాతు; ఎన్నై ప్రాప్తిక్కైక్కు ఉపాయమ్ సాక్షాల్లక్ష్మీపతియాన నానే, ఎనక్కు వల్లభైయాన లక్ష్మియానవళ్ పురుషకారమాయ్కొణ్డు ప్రాప్తినై కూట్టికొడానిఱ్కుమ్,

---

(౧)

.ఏతదుక్తంభవతి-ఈశ్వరః పురుషోత్తమత్వప్రయుక్తస్వాతన్త్ర్య కాఠిన్యవశేన నిరుపాధికసమ్బన్ధయుక్తోఽపి పితేవ విధ్యతిక్రమాద్యపరాధ కారిణామాత్మనాం హితప్రవర్తకత్వేన నియమనం కుర్వన్ కదాచిత్క-లుషమనా భూత్వా నిరయాదిరూపై రనిష్టఫలైస్తాన్ దణ్డయ (౧) "న మాం దుష్కృతినో మూఢాః ప్రపద్యన్తే నరాధమాః । మాయయాఽపహృతజ్ఞానా ఆసురం భావమాశ్రితాః । తానహం ద్విషతః క్రూరాన్ సంసారేషు నరాధమాన్ । క్షిపామ్యజస్రమశుభానాసురీష్వేవ యోనిషు । ఆసురీం యోనిమాపన్నా మూఢా జన్మని జన్మని । మామప్రాప్యైవ కౌన్తేయ తతో యాన్త్యధమాం గతిమ్" ఇత్యాదివచనాత్. ఏషా మాతృత్వేన వాత్సల్యపరవశతయా

ఇవళుక్కు ఇన్ద విశేషముమ్ వేదాన్తఙ్గళిలే శొల్లప్పడానిన్ఱతెన్ఱుమ్, ఇప్పడి బహుప్రమాణఙ్గళుణ్డాకైయాలే. ౨౮.

అతావతు - ఈశ్వరనానవన్, పురుషోత్తమత్వత్తాల్ వన్ద స్వాతన్త్ర్యత్తాలుణ్డాన కాఠిన్యబలత్తాలే, నిరుపాధికసంబన్ధముణ్డాయిరుక్కచ్చెయ్ తేయుమ్ పితావైప్పోలే, విధియై అతిక్రమిత్తు అపరాధికళాన ఆత్మాక్కళైహితత్తిలే ప్రవర్తిప్పియానిన్ఱుకొణ్డు నియమిత్తు, ఒరుకాల్ తిరువుళ్ళమ్ కలుషమాయ్ నరకాదిరూపఙ్గళాన అనిష్టఫలఙ్గళాలే అవర్కళై దణ్డియానిఱ్కుమ్. ఎఙ్ఙనేయెన్నిల్, "న మాం దుష్కృతినో మూఢాః ప్రపద్యన్తే నరాధమాః । మాయయాఽపహృతజ్ఞానా ఆసురం భావమాశ్రితాః । తానహం ద్విషతః క్రూరాన్ సంసారేషు నరాధమాన్। క్షిపామ్యజస్రమశుభానాసురీష్వేవ యోనిషు। ఆసురీం యోనిమాపన్నా మూఢా జన్మని జన్మని। మామప్రాప్యైవ కౌన్తేయ తతో యాన్త్యధమాం గతిమ్" ఎన్ఱు - దుష్కృతికళాన మూఢరాయ్ నరాధమరాయ్ మాయైయాలే అపహృతమాన జ్ఞానత్తైయుడైయరాయ్

---

(౧) గీ-౭-౧౫.

నిరతిశయ మార్దవ దయార్ద్రీకృతహృదయత్వాత్, అపరాధ భీతానాశ్రయతోఽప్యభిముఖాన్ స్వయమేవాఙ్గీకృత్య, స్వవాత్సల్యాతిశయేన భగవన్తం వశీకృత్య నిశ్శేషాపరాధక్షామణేన ఏనానఙ్గీకారయతి. ఇద మపి, (౧) "మత్ క్షమాం ప్రాప్య సేనేశ" ఇత్యాదినోక్తమ్. తథో క్తమాచార్యైశ్చ(౨) "పితేవ త్వత్ప్రేయాన్ జనని పరిపూర్ణాగసి జనే

ఆసురమాన స్వభావత్తై యాశ్రయిత్తుక్కొణ్డు ఎన్ఱైయుడైయ యాముడైయ ప్పేర్కళ్, మూఢరావార్ - తత్త్వజ్ఞానమిల్లాత అజ్ఞర్, నరాధమరా వార్ - అతిన్గాలుమాభిముఖ్యమిల్లాతార్, మాయయాఽపహృతజ్ఞాన రాకిఱార్ - అన్త తత్త్వజ్ఞానమనాదియాన ప్రకృతిసంబన్ధత్తాలే అభిభూత వర్, ఆసురం భావమాశ్రితరావార్ - పిఱర్క్కుప్పిఱక్కుమ్ జ్ఞానత్తై యుమ్ తడ్గళాలే అళిక్కుమవర్కళ్; ఎన్నుమపటియే వెఱుత్తిరు ప్పారాయ్, క్రూరరాయ్ పొల్లాతవరాన అన్త నరాధమర్కై సంసారత్తి ళిలే ఆసురయోనికళిలేతాన్ ఎప్పోతుమ్ తళ్ళానిఱ్పేన్, ఆసురజన్మత్తై యుడైయవర్కళ్ అవ్వాజన్మఙ్గళ్ తోఱుమ్ అజ్ఞానికళాయ్ ఎన్నై ప్రాపి యాతే అతిలుమ్కడైయానగతియై అడైయానిఱ్పర్కళెన్ఱు భగవద్వచన ముణ్డాకైయాలే. ఇవళ్, మాతావాకైయాలే వాత్సల్యపరవశైయాయ్, నిరతిశయ మార్దవ దయాదికళాలే ఈరప్పాట్టై విళైక్కప్పట్ట నెఞ్జై యుడైయళాకైయాలే, అపరాధభీతరాయ్కొణ్డు ఆశ్రయణత్తిలే ఒరు ప్పట్టచేతనరై తానే అఙ్గీకరిత్తు తన్నుడైయ వాత్సల్యాతిశయత్తాలే సర్వే శ్వరనై వశీకరిత్తు నిశ్శేషమాక అపరాధత్తై క్షమిప్పిత్తు ఇవర్కళై ఈశ్వర నఙ్గీకరిక్కుమ్పడి పణ్ణానిఱ్కుమ్. ఇతువుమ్, " మత్ క్షమాం ప్రాప్య సేనేశ" ఎన్ఱు ముతలాన వచనత్తాలే కీఴే శొల్లప్పట్టతు. అప్పడి, "పితేవ త్వత్ప్రేయాన్ జనని పరిపూర్ణాగసి జనే హితస్రోతోవృత్త్యా భవతి చ కదాచిత్కలుషధీః । కిమేతన్నిర్దోషః క ఇహ జగతీతి త్వముచితై

(౧) విష్వక్సేనసం. (౨) శ్రీగుణర-౫౨.

హితస్రోతోవృత్త్యా భవతిచ కదాచిత్కలుషధీః । కిమేతన్నిర్దోషః క ఇహ జగతీతి త్వముచితైరుపాయైర్విస్మార్య స్వజనయసి మాతా తదసి నః” ఇతి. (౧) “త్వం మాతా సర్వలోకానాం దేవదేవో హరిః పితా” ఇతి అస్యా మాతృత్వం తస్య పితృత్వఞ్చోక్తమ్. తస్మాత్ అస్యాఏవ పురుషకారత్వమతిశయేనోపపన్నమితి.

మహిష్యన్తరాణామనన్తగరుడాదీనాం సూరీణామన్యేషామాచార్యాణాంచ భగవత్ప్రీత్యాసత్తేరేతదపేక్షత్వేన తేషామపి పురుషకారత్వం న స్వతస్సిద్ధమ్, కిన్తు, ఏతత్ప్రీత్యాసత్త్యతిశయప్రయుక్తమిత్యవగన్తవ్యమ్. అస్యాఏవ స్వతః పురుషకారత్వం వచనబలాత్స్వరూపనిరూపకవైలక్షణ్యాచ్చేతి. ౨౬.

రుపాయైర్విస్మార్య స్వజనయసి మాతా తదసి నః” ఎన్ఱు-పితావైప్పోలే ఉన్నైయ ప్రియతమనానవన్, తాయే! పరిపూర్ణమాన అపరాధత్తైయుడైయ జనత్తిన్కలిలే హితత్తై నడత్తవేణ్డుకైయాలే ఒరుకాల్ శీఱానిఱ్కుమ్, నీ “ఇతువెన్? ఇన్ద జగత్తిల్ నిర్దోషరార్?” ఎన్ఱుశొల్లి ఉచితమాన ఉపాయఙ్గళాలే దోషత్తై మఱప్పిత్తు స్వజనమాక్కానిఱ్పతి, ఆకైయాల్ ఎఙ్గళుక్కు మాతావాకానిన్ఱాయ్ ఎన్గైయాలే ఇరువర్ స్వభావత్తైయుమ్ భట్టరరుళిచ్చెయ్తారిత్తే. “త్వం మాతా సర్వలోకానాం దేవదేవో హరిః పితా” ఎన్ఱు - సర్వలోకత్తుక్కుమ్ నీ మాతా, దేవదేవనాన హరియానవన్ పితా వెన్ఱు శొల్లప్పట్టతు. ఆకైయాల్, ఇవళుక్కే పురుషకారత్వమ్ మికవుముపపన్నమాయిఱ్ఱు. ౨౫.

భూమినీళాదికళాన మహిష్యన్తరఙ్గళుక్కుమ్, అనన్తగరుడాదికళాన నిత్యసూరికళుక్కుమ్ మఱ్ఱుముణ్డాన ఆచార్యర్కళుక్కుమ్ భగవత్సంబన్ధమ్ ఇవళ్ ముఖమాకవరుకైయాలే, అవర్కళుక్కుమ్ పురుషకారత్వముణ్డాకిలుమ్ ఇవళుక్కుప్పోలే స్వాభావికమన్ఱు, ఇవళోడుణ్డాన సంబన్ధమడియాక వన్దతెన్ఱఱియప్పడుమ్. ఇవళుక్కే స్వాభావికమాన

---

(౧) వి-పు-౧-౯-౧౨౬.

షరం పురుషకారభూత దేవ్యాసహ భగవత స్సంబన్ధవ్యోతకస్య మతుపో నిత్యసంయోగార్థత్వేన, సమాశ్రయణోన్ముఖానాం కాలవిశేషానియమేన సర్వదా సమాశ్రయణీయత్వమవగమ్యతే. ౨౭.

ఏతేన-(౧)"చఞ్చలంహి మనః కృష్ణ ప్రమాథి బలవద్దృఢమ్। తస్యాఽహం నిగ్రహం మన్యే వాయోరివ సుదుష్కరమ్" (౨) "ప్రకీర్ణే విషయారణ్యే ప్రధావన్తం ప్రమాథినమ్ । జ్ఞానాఙ్కుశేన గృహ్ణీయాద్వశ్యమిన్ద్రియదన్తినమ్ " ఇతి మహావాతవన్మత్తగజవద్విషయాటవీసఞ్చరణశీలేఽన్తఃకరణే జాయమానా భగవదాశ్రయణరుచిః క్షణ

పురుషకారత్వమ్ వచనబలత్తాలుమ్ స్వరూపనిరూపకత్వాదియాల్ వన్ద వైలక్షణ్యత్తాలుముణ్డానపడి. ౨౮.

ఇప్పడి పురుషకారభూతైయాన పిరాట్టియుడనే ఈశ్వరనుక్కుణ్డాన నిత్యసంబన్ధత్తై క్కాట్టుకిఱ మతుప్పాలే, సమాశ్రయణత్తిలే ఒరుప్పట్టవర్కళుక్కు ఒరుకాలవిశేషనియమమిన్ఱియే సర్వకాలత్తిలుమాశ్రయిక్కలామెన్ఱు కాట్టప్పడుకిఱతు. ౨౭.

ఇత్తాలే- "చఞ్చలంహి మనః కృష్ణ ప్రమాథి బలవద్దృఢమ్। తస్యాఽహం నిగ్రహం మన్యే వాయోరివ సుదుష్కరమ్", ఎన్ఱు-కృష్ణనే! చఞ్చలమాన మనస్సానతు బలవత్తరమాయ్క్కొణ్డు శిక్కెన నలియమతాయిరుక్కుమ్, కాఱ్ఱైప్పిడిక్కుమాపోలే ఇత్తైప్పిడిక్క మిళవుమరితాక బుద్ధిపణ్ణానిన్ఱేనెన్ఱుమ్; " ప్రకీర్ణే విషయారణ్యే ప్రధావన్తం ప్రమాథినమ్ । జ్ఞానాఙ్కుశేన గృహ్ణీయాద్వశ్య మిన్ద్రియదన్తినమ్" ఎన్ఱు-†పరమగహనమాన విషయఙ్గళాకిఱ కాట్టిలే ఓడానిఱ్పతాయ్,అకప్పట్టారైక్కొల్లువతాన ఇన్ద్రియఙ్గళాకిఱ ఆనైయై జ్ఞానమాకిఱ అఙ్కుశత్తాలే పిడిప్పానెన్ఱుమ్ శొల్లుకైయాలే, మహావాతమ్బోలవుమ్ మత్తగజమ్బోలవుమ్ విషయాటవీసఞ్చరణశీలమాన అన్తఃకరణత్తిలే జని

---

(౧) గీ-౬-౩౪. (౨) † (పా) పరమ్బిన.

భఙ్గనీతి తదుత్పత్తిక్షణ ఏవాఽఽశ్రయణ యోగ్యత్వ మాత్మనామవ గమ్యతే. ౨౮.

అథ పురుషకారబలోద్భూత సమాశ్రయణీయగుణజాతం ప్రతి పాద్యతే "నారాయణ" ఇతి. తేచ గుణాః సమాశ్రయణ సౌకర్యా కాః, సమాశ్రితకార్యాపాదకా ఇతి ద్వివిధాః. పూర్వే వాత్సల్యా దయః, అపరే జ్ఞానశక్త్యాదయః. ౨౯.

నను-పూర్వాపరాధనిమిత్త కాలుష్యహేతుభూత స్వాతన్త్ర్యాభి భూతస్య వాత్సల్యాదిగుణగణస్య యది పురుషకారోద్భావితత్వంస్యాత్, తర్హి తద్గుణవిశిష్టస్యోపాయస్య సాధ్యత్వం స్యాత్; అతఏవ సాపేక్ష త్వఞ్చ; తస్మాత్ ఉపాయస్య సిద్ధత్వం నిరపేక్షత్వఞ్చ నసమ్పద్యతే; అను

యానిత్క-అ భగవదాశ్రయణరుచియానతు ఒరుక్షణత్తిలే నశిక్కుమ్బడి అస్థిరైయాకైయాలే, అతు ఉత్పన్నమానవళవిలే ఆశ్రయిక్కలామ్బడి అవళ్ నిత్యసన్నిహితై యెన్ఱతాయిఱ్ఱు. ౨౮.

అనన్తరమ్, నారాయణపదమానతు, పురుషకారభూతైయాన పిరాట్టియాలే తోఱ్ఱువిక్కప్పట్ట ఆశ్రయణీయనుడైయ గుణజాతత్తై క్కాట్టుకిఱతు అన్దగుణజాతఙ్గళ్, సమాశ్రయణత్తినుడైయ సౌకర్యత్తై యుణ్డాక్కుమవైయుమ్, ఆశ్రితరుడైయ కార్యత్తైయుణ్డాక్కుమవైయు మెన్ఱు ఇరణ్డువకైయాయిరుక్కుమ్; మున్బుళ్ళవై వాత్సల్యమ్ ముత లానవై, మఱ్ఱైయవై జ్ఞానమ్ శక్తి ముతలానవై. ౨౯.

ఆనాల్, చేతననుడైయ పూర్వాపరాధమడియాక ఈశ్వరను క్కు ప్పిఱన్దకాలుష్యత్తుక్కు హేతువాన స్వాతన్త్ర్యత్తాలే మఱైన్దు కిడక్కిఱ వాత్సల్యాదిగుణఙ్గళ్ పురుషకారత్తాలే తోఱ్ఱుమాకిల్, అప్పోతు అన్ద గుణవిశిష్టమాన ఉపాయత్తుక్కు సాధ్యత్వముణ్డామ్, అత్తాలే సాపేక్షత్వముణ్డామ్, ఆకైయాలే ఆశ్రయణీయమాన ఉపా యత్తుక్కు సిద్ధత్వముమ్ నిరపేక్షత్వముమిల్లైయిలే యొழியుమ్; తోఱ్

ద్భూతగుణోద్భవాయ హేతుసాపేక్షత్వాత్. నచ స్వాతన్త్ర్యతిరోహిత స్వాభావిక గుణ ప్రకాశకత్వమాత్రేణ పురుషకారస్య నోపాయాఙ్గత్వమితి వక్తవ్యమ్; ఆత్మధర్మభూత భక్తివిశేషప్రకాశకస్య కర్మయోగాదేః సాధనాఙ్గత్వదర్శనాత్; సాక్షాదుపాయస్యాఽపి భగవతస్తిరోహిత స్వరూపగుణావిర్భావనమేవ కార్యకరమ్; తస్మాత్, సాధ్యత్వసాపేక్షత్వయుక్తోపాయాన్తర వ్యావృత్తిరస్యోపాయస్య నసిద్ధ్యతి.

నచైవం పరిహర్తవ్యమ్,-ఉపాయస్య ఇష్టాఽనిష్టప్రాప్తి పరిహార హేతుత్వేన, తదుపయోగి జ్ఞాన శక్త్యాదిగుణస్య స్వరూపోత్పత్తౌ కార్యకరత్వేవా హేత్వన్తరనైరపేక్ష్యాత్, తద్విశిష్ట ఈశ్వరఏవాఽత్రోపాయభూతః, వాత్సల్యాదికన్తు తస్య ఆశ్రయణ సౌకర్యాపాదకమాత్రమ్,

---

ద్భూతగుణఙ్గళ్ తోన్ఱుకైక్కాక హేతువైయపేక్షిక్కైయాలే. స్వాతన్త్ర్యత్తాలే తిరోహితమాన స్వాభావికమాన గుణత్తై ప్రకాశిప్పిక్కిఱవళవాలే పురుషకారత్తై ఉపాయాఙ్గమన్ఱెన్ను శొల్లవొణ్ణాతు; - ఆత్మావుక్కు స్వాభావికధర్మమాన భక్తివిశేషత్తుక్కు ప్రకాశకమాన కర్మయోగాదియానతు సాధనాఙ్గమాకక్కాణ్గైయాలే; సాక్షాదుపాయభూతనాన భగవానుక్కుమ్ తిరోహితమాన స్వరూపత్తుక్కుమ్ గుణఙ్గళుక్కుమ్ ఉణ్డాన ఆవిర్భావమేయన్ఱో కార్యకరమాయిరుప్పతు; ఆకైయాలే, సాధ్యత్వత్తైయుమ్ సాపేక్షత్వత్తైయుముడైత్తాన ఉపాయాన్తరత్తిల్ కాట్టిలిన్ద ఉపాయత్తుక్కొరు వేఱుపాడుణ్డాకాతిల్లై.

ఇవ్విడత్తిలిప్పడి పరిహరిక్కముడియాతు; అతెతెన్నిల్;- ఉపాయమానతు అనిష్టనివృత్తిక్కుమిష్టప్రాప్తిక్కుమ్ హేతుభూతమాకైయాల్, అతుక్కుప్పాన జ్ఞానశక్త్యాదిగుణఙ్గళినుడైయ స్వరూపోత్పత్తియిలాతల్ కార్యమ్ శెయ్యుమిడవిలాతల్ హేత్వపేక్షై యిల్లామైయాలే, అన్త జ్ఞానశక్త్యాదివిశిష్టనే ఇవ్విడత్తిలుపాయభూతన్, వాత్సల్యాదియానతు, అన్త ఈశ్వరనుడైయ ఆశ్రయణసౌకర్యత్తై యుణ్డాక్కుమళవే,

తస్యైవ పురుషకారోద్భావితత్వమ్, నాఽన్యస్య జ్ఞానాదికస్యేతి తద్విశిష్టస్య సిద్ధత్వం నిరపేక్షత్వఞ్చానుస్థితమితి, అనేన గుణవిభాగేన ఉపాయాన్తరవ్యావృత్తిస్సిద్ధేతి;- అవిశేషాత్ స్వాతన్త్ర్యపరిబృంహిత జ్ఞానశక్త్యాదేః కర్మఫలప్రదానరూప దణ్డధరత్వోపయుక్తత్వాత్, తస్య ఆశ్రితసంరక్షణౌన్ముఖ్యాయ హేతుసాపేక్షత్వమవర్జనీయమ్; సచ తుః-అపరాధభీతానామాభిముఖ్యాపాదకః పురుషకారఏవేతి సాపేక్షత్వ మస్య సుష్పరిహరమితి. 30.

నైవమ్;-ఇదం అజ్ఞాతోపాయవస్తు యాథాత్మ్యానాం చోద్యమ్,- (౧) " ఉపాయోపేయత్వే తదిహ తవ తత్త్వం నతు గుణౌ " ఇతి

అన్ద వాత్సల్యాదికళుక్కు పురుషకారోద్భావితత్వముళ్ళతల్లతు, జ్ఞానశక్త్యాదికళుక్కు ఇల్లై, ఆకైయాలే తద్విశిష్టమాన ఉపాయత్తుక్కు సిద్ధత్వ నిరపేక్షత్వఙ్గళ్ నిలైనిఱ్కుమ్ ఎన్గిఱ గుణవిభాగత్తాలే ఉపాయాన్తరత్తిల్ వేఱుపాడు సిద్ధమాయిఱ్ఱు;— ఇప్పడి వేఱుపాడు శొన్నాలుమ్,అతిలొరువిశేషమిల్లై;-స్వాతన్త్ర్యత్తాలేమికైత్తు నడక్కిఱ జ్ఞానశక్త్యాదికళ్ కర్మానురూపఫలప్రదానమాకిఱ దణ్డధరత్వత్తుక్కుఉప్పాకైయాల్, అతు ఆశ్రితరక్షణత్తుక్కుఉప్పాకైక్కు ఒరు హేతువైయపేక్షిక్కవేణ్డుమ్; అన్దహేతు అపరాధభీతనుక్కు ఆభిముఖ్యత్తై యుణ్డాక్కుమ్ పురుషకారమేయాకవేణుమెన్నుకోణ్డు సాపేక్షత్వమివ్విడత్తిల్ పరిహరిక్కై అరితెన్నతాయిఱ్ఱు. 30.

ఇప్పడి సాధ్యత్వ సాపేక్షత్వఙ్గళై ఉపాయత్తుక్కుచ్చొల్లుకిఱవర్కళ్, ఉపాయస్వరూపత్తినుడైయ యాథాత్మ్యత్తై యఱియామైయాలే చోద్యమ్పణ్ణుకిఱార్కళిత్తనై,- " ఉపాయోపేయత్వే తదిహ తవ తత్త్వం నతు గుణౌ" ఎన్ఱు - ఉనక్కు ఉపాయోపేయత్వఙ్గళ్ స్వరూపమ్, గుణఙ్గళన్ఱు ఎన్గిఱ ఆచార్యవచనత్తాలే భగవానుక్కు ఉపాయో-

(౧) ర-స్త-౨-౮౩.

భగవతః ఉపాయోపేయత్వం స్వరూపసిద్ధమ్, నతు గుణాయత్తమ్. ఏవం స్వతస్సిద్ధోపాయభావస్య స్వరూపాఽబహిర్భూత స్వాసాధారణశేష లక్ష్మీపురుషకారోద్భావిత స్వగుణద్వారా కార్యకరత్వం నసాపేక్షత్వాపాదకమ్. తదుక్తమాచార్యైశ్చ - (౧) "స్వత శ్శ్రీ స్త్వం విష్ణో స్స్వమసి తత ఏవైష భగవాన్ త్వదాయత్తర్ధిత్వేప్యభవదపరాధీనవిభవః । స్వయా దీప్త్యా రత్నం భవదపి మహార్ఘం నవిగుణం నకుణ్ఠస్వాతన్త్ర్యం భవతిచ నచాఽన్యాహితగుణమ్" ఇతి.

ఏవం నిరపేక్షస్య సిద్ధోపాయస్య నూపసదత్వోపయుక్తాః వాత్సల్యాదయః, కార్యకరత్వోపయుక్తాః జ్ఞానశక్త్యాదయశ్చ నారాయణపదప్రతిపాద్యా ఇత్యుక్తం భవతి. ౩౧.

పేయత్వమ్ స్వరూపసిద్ధమ్, గుణాయత్తమన్ఱు. ఇప్పడి స్వతస్సిద్ధమాన ఉపాయభావత్తై యుడైయవనుక్కు స్వరూపాన్తర్గతైయాయ్, తనక్కు అసాధారణశేషమాన లక్ష్మీపురుషకారత్తాలే ఉద్భావితమాన స్వగుణద్వారత్తాలుణ్డాన కార్యకరత్వమానతు సాపేక్షత్వత్తైయుణ్డాక్కాతు. అతుతాన్ "స్వత శ్శ్రీ స్త్వం విష్ణో స్స్వమసి తత ఏవైష భగవాన్ త్వదాయత్తర్ధిత్వేప్యభవదపరాధీనవిభవః । స్వయా దీప్త్యా రత్నం భవదపి మహార్ఘం నవిగుణం నకుణ్ఠస్వాతన్త్ర్యం భవతిచ నచాఽన్యాహితగుణమ్" ఎన్ఱు-శ్రీయే! విష్ణువుక్కు స్వతః శేషమాకానిన్ఱాయ్, అత్తాలే ఇన్ద భగవానానవన్ నీయిట్టవఴక్కాన సమృద్ధియైయుడైయనాయిరున్దానేయాకిలుమ్ పరాధీనవిభవనల్లనాకానిన్ఱాన్;-రత్నమానతు తన్నుడైయ దీప్తియాలే పెరువిలైయనాకానిన్ఱతేయాకిలుమ్ గుణహీనమన్ఱియే స్వాతన్త్ర్యహీనముమన్ఱియే ఇరానిన్ఱతెన్ఱుకొణ్డు ఆచార్యరాన భట్టరాలే అరుళిచ్చెయ్యప్పట్టతు.

ఇప్పడి నిరపేక్షనాన సిద్ధోపాయత్తినుడైయ కిట్ట ఎళిమైక్కు ఉప్పాన వాత్సల్యాదికళుమ్ కార్యకరత్వత్తుక్కు ఉప్పాన జ్ఞానశక్త్యాది

---

(౧) శ్రీగుణరత్నకోశ-౩౮.

తత్ర-వాత్సల్యమ్, స్వామిత్వమ్, సౌశీల్యమ్, సౌలభ్యమితి చత్వారో గుణాః. తత్ర వాత్సల్యంనామ-వత్సం లాలయతీతి వ్యుత్పత్త్యా వత్సే మాతృవత్స్నేహః. యథా ధేను స్సద్యోజాతం వత్సమాలోక్య తద్గతదోష మత్యాదరేణ పరిభుజ్య స్వప్రస్నవేన వర్ధయన్తీ లాలయతి, తద్వదీశ్వరోఽపి ఆశ్రితదోషమాదరాదఙ్గీకృత్య తన్నివర్తనపూర్వ గుణావిష్కారేణ హ్లాదయన్నుపలాలయతి. తథా తేనైవోక్తమ్;-(౧) "మిత్రభావేన సంప్రాప్తం నత్యజేయం కథఞ్చన। దోషో యద్యపి తస్య స్యాత్సతామేతదగర్హితమ్" ఇతి. ఏతేన-స్వాపరాధభయం నివర్త్యతే;

కళుమ్ నారాయణపదత్తిలే ప్రతిపాదిక్కప్పడుకిఱనవెన్ఱు శొల్లప్పట్టతు.

అవ్విడత్తిల్, వాత్సల్యముమ్, స్వామిత్వముమ్, సౌశీల్యముమ్, సౌలభ్యముమ్ ఆకియ నాలుగుణఙ్గళ్. అవత్రిల్ వాత్సల్యమావతు- "వత్సం లాలయతి" ఎన్గిఱ వ్యుత్పత్తియాలే వత్సత్తిన్బక్కల్ మాతావుక్కుణ్డాన స్నేహమ్పోలే, ఆశ్రితన్బక్కలీశ్వరనుక్కు ప్పిఱక్కుమ్ స్నేహమ్. అతావతు-అన్ఱీన్ఱకన్ఱైక్కణ్డు తాయ్ అతిన్దోషత్తై అత్యాదరమ్ పణ్ణిభుజిత్తు అత్తై త్తన్పాలాలే ధరిప్పిక్కుమాపోలే, ఈశ్వరనుమ్ ఆశ్రిత దోషత్తై ఆదరమ్ పణ్ణి త్తాపేక్షాక అఙ్గీకరిత్తు, అత్తై అవన్బక్కల్ నిన్ఱుమ్ కళైత్తు త్తగుణఙ్గళై అవనై భుజిప్పిత్తు ఉకప్పియానిఱ్కుమ్. అప్పడియే అవన్దానే యరుళిచ్చెయ్తానిఱే,- "మిత్రభావేన సంప్రాప్తం నత్యజేయం కథఞ్చన। దోషో యద్యపి తస్య స్యాత్సతామేతదగర్హితమ్" ఎన్ఱు-మిత్రభావత్తోడే కిట్టినవనై వరున్దియుమ్ కైవిడేన్, అవనుక్కు దోషముణ్డాకిలుమ్, ఇతు సత్తుక్కళుక్కు ఇకఴప్పడుమతన్ఱెన్గిఱ వచనత్తాలే. ఇవ్వాత్సల్యానుసన్ధానత్తాలే - స్వాపరాధత్తాలుణ్డాన భయమ్ నివర్తిప్పిక్కప్పడుకిఱతు. ౩౨.

(౧) రా-యు-౧౮-౩.

స్వామిత్వంనామ-స్వవ్యతిరిక్త వస్తునస్స్వకీయత్వేనాఽభిమానః. తదీశ్వరస్యైవ నిరుపాధికమ్, అన్యత్ర సాపేక్షమ్. తదుచ్యతే- (౧)"స్వత్వమాత్మని సఞ్జాతం స్వామిత్వం బ్రహ్మణి స్థితమ్। ఉభయోరేష సంబన్ధో నపరోఽభిమతో మమ" (౨) "ఆత్మదాస్యం హరేస్స్వామ్యం స్వభావంచ సదా స్మర" ఇతి. ఏవంసతి స్వామినఏవ స్వత్వలాభః, నతు స్వస్య; అతః ఆత్మప్రాప్త్యర్థం ఈశ్వరస్యైవ ప్రయతత ఇతి సిద్ధమ్. ఏతేన వాత్సల్యమూలసమ్బన్ధహానిభయం నివర్త్యతే. 33.

శీలమపి-మహతో మన్దైస్సహ నీరన్ధ్రేణ సంశ్లేషస్వభావత్వమ్;

స్వామిత్వమావతు - తన్నైయొழిన్ద సమస్తవస్తుక్కళైయుమ్ తన్నతాకవభిమానిత్తిరుక్కై. అతు ఈశ్వరనుక్కు నిరుపాధికమాయిరుక్కుమ్, అల్లాతవిడత్తిలే కర్మాదియాన ఉపాధియడియాయిరుక్కుమ్. అతు శొల్లప్పడానిన్ఱతిఱే-"స్వత్వమాత్మని సఞ్జాతం స్వామిత్వం బ్రహ్మణి స్థితమ్। ఉభయోరేష సంబన్ధో న పరోఽభిమతో మమ" ఎన్ఱు-స్వత్వమావతు ఆత్మావిన్పక్కలిలేయుణ్డామతు, స్వామిత్వమ్ బ్రహ్మత్తిన్పక్కలిలే యిరుక్కుమ్, ఇరువర్క్కుమితువే సంబన్ధమ్, వేఱొన్ఱుణ్డాకై ఎనక్కు అభిమతమల్లవెన్ఱుమ్; "ఆత్మదాస్యం హరేస్స్వామ్యం స్వభావంచ సదా స్మర" ఎన్ఱు-ఆత్మావినుడైయ దాస్యత్తైయుమ్ హరియినుడైయ స్వామిత్వత్తైయుమ్ ఎప్పోతుమ్ స్వభావమాకనినై యెన్ఱుమ్ వచనముణ్డాకైయాలే. ఇప్పడియాయుళ్ళవిడత్తిల్, స్వత్తినుడైయ లాభమ్ స్వామిక్కే, స్వత్తుక్కు త్తనక్కొరులాభమిల్లై; ఆకైయాల్, ఆత్మావై అడైకైక్కాక ఈశ్వరన్ఱానే యత్నమ్ పణ్ణానిఱ్కుమెన్ఱతాయిఱ్ఱు. ఇత్తాలే- వాత్సల్యత్తుక్కడియాన సంబన్ధమిల్లై యెన్ఱు భయప్పడవేణ్డా వెన్ఱపడి. 33.

శీలమావతు-పెరియవర్ తాழ్న్దవర్కళోడుకూడ పురైయఱక్కలన్ఱు

---

(౧) విష్వక్సేనసం.

తస్య సౌష్ఠవమ్ - సౌశీల్యమ్- తచ్చ, మహామన్దసంశ్లేషదశాయామపి స్వమహత్త్వబుద్ధిరాహిత్యమ్. తదుక్తంభగవతా - (౧)"అహం వో బాన్ధవో జాతః" (౨) "ఆత్మానం మానుషం మన్యే రామం దశరథాత్మజమ్"ఇతి. ఏతేన-స్వామిత్వోత్తుఙ్గతాయత్త దురధిగమత్వభయం నివర్త్యతే.

సౌలభ్యంతు-లబ్ధుం సుశకత్వమ్. తచ్చ, (3)"న సన్దృశే తిష్ఠతి రూపమస్య నచక్షుషా పశ్యతి కశ్చనైనమ్" ఇత్యతీన్ద్రియం నిత్యమఙ్గళ విగ్రహం నిఖిలమనుజనయనవిషయం కృత్వా నిత్యసాన్నిధ్యకారిత్వమ్. ఏతేన - శీలాద్యధిగమ్య గుణసద్భావేఽపి దేశ కాలేన్ద్రియ విప్రకర్ష

పరిమాణుక్కైయే స్వభావమాయిరుక్కై. అతినుడైయ సౌష్ఠవమ్-సౌశీల్యమ్. అతావతు-శిఱియారోడే కలక్కుమళవిలుమ్ తన్ పెరుమై తన్నెఞ్జిల్ నడవాతొழிకై. అతువుమ్, "అహం వో బాన్ధవో జాతః"ఎన్ఱు-ఉఙ్గళుక్కు నాన్ బన్ధువాయ్ ప్పిఱన్దేనెన్ఱుమ్; "ఆత్మానం మానుషం మన్యే రామం దశరథాత్మజమ్" ఎన్ఱు - ఎన్నై మనుష్యనాయ్ దశరథపుత్రనాన రామనాక బుద్ధిపణ్ణానిన్ఱేనెన్ఱుమ్ భగవానాలే శొల్లప్పట్టితే. ఇత్తాల్-స్వామిత్వత్తాల్ వన్ద ఉత్తుఙ్గతైయాలుణ్డాన అనధిగమ్యత్వభయమ్ నివర్త్తిప్పిక్కప్పడుకిఱతు. 3౮.

సౌలభ్యమావతు - పెఱుతఱ్కెళియనాకై. అతావతు - "నసన్దృశే తిష్ఠతి రూపమస్య నచక్షుషా పశ్యతి కశ్చనైనమ్" ఎన్ఱు - ఇవనుడైయ రూపమ్ కణ్ణుక్కిలక్కాయిరాతు, కణ్ణాలివనై యొరువనుమ్ కాణమాట్టానెన్ఱుపడియే అతీన్ద్రియమాన విగ్రహత్తై ఎల్లార్కణ్ణుక్కుమ్ విషయమాక్కి నిత్యసన్నిహితనాకై. ఇత్తాల్ - శీలాదికళాన అధిగమ్యగుణఙ్గళుణ్డాయిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్ దేశకాలేన్ద్రియ విప్రకర్షత్తాలుణ్డాన దుర్లభత్వభయమ్ కழிక్కప్పడుకిఱతు. ఇన్ద గుణఙ్గళ్

---

(౧) వి-పు-౫-౧3-౧౨. (౨) రా-యు-౧౨౦-౧౨. (3) తై-నా-౧.

ప్రయుక్త దౌర్లభ్యభయం నివర్త్యతే. ఏవ మనేన గుణచతుష్టయేన ఆశ్రయణసౌకర్యముక్తమ్. ౩౫.

తత్ర పరవ్యూహాశ్రయణం దేశవిప్రకర్షాద్దుష్కరమ్, విభవాశ్రయణమస్మదాదీనాం కాలవిప్రకర్షాద్దుష్కరమ్, అన్తర్యామ్యాశ్రయణం కరణవిప్రకర్షాద్దుష్కరమ్, అర్చావతారస్తు ఆశ్రిత పరాధీనతానైయత్యేనాఽత్యన్తసులభ ఇతి తత్సమాశ్రయణమేవ సుకరతమమ్. ౩౬.

తదిదం పరాధీనత్వం శాస్త్రేషు ప్రతిపాద్యతే- (౧) "అర్చావతార స్సర్వేషాం బాన్ధవో భక్తవత్సలః । స్వత్వమాత్మని సఞ్జాతం స్వామిత్వం మయిచ స్థితమ్। ఇతి వ్యవస్థితేచాఽపి మమాఽయం కేశవ స్త్వితి। మమాఽయం రామ ఇత్యేవం దేవః పరశులాఞ్ఛనః । మమాఽయం

నాలినాలుమ్ ఆశ్రయణమ్ సుకరమెన్నుమిడమ్ శొల్లప్పట్టతు. ౩౫.

అవ్విషయత్తిల్, పర వ్యూహఙ్గళై యాశ్రయిక్కై దేశదూరత్తాలే దుష్కరమ్, విభవరూపమాన అవతారఙ్గళై ఆశ్రయిక్కై నమ్మోల్వార్కు క్కాలదూరత్తాలే దుష్కరమ్; అన్తర్యామియై యాశ్రయిక్కై ఇన్ద్రియత్తుక్కు దూరమాకైయాలే దుష్కరమ్, అర్చావతారమానతు విశేషిత్తు ఆశ్రితపారతన్త్ర్యత్తిలే నియతమాకైయాలే మికవుమ్ సులభమెన్నిట్టు అతినుడైయ ఆశ్రయణమే సుకరతమమ్.

అన్ద అర్చావతారత్తినుడైయ ఆశ్రితపరాధీనత్వమ్ శాస్త్రఙ్గళిలే శొల్లప్పడానిన్ఱతు.- " అర్చావతార స్సర్వేషాం బాన్ధవో భక్తవత్సలః । స్వత్వమాత్మనిసఞ్జాతం స్వామిత్వం మయిచస్థితమ్ " ఎన్ఱు - అర్చావతారమానతు సర్వర్కుమ్ బాన్ధవమాయ్, భక్తవత్సలమాయిరుక్కుమ్, స్వత్వమానతు ఆత్మావిన్కణ్ ఇలుమ్, స్వామిత్వమ్ ఎన్నక్కణ్ ఇలుమ్ వ్యవస్థితమాయిరుక్కుమ్; "ఇతి వ్యవస్థితే చాఽపి మమాఽయం కేశవ స్త్వితి । మమాఽయం రామ ఇత్యేవం దేవః పరశులాఞ్ఛ

(౧) విష్వక్సేనసంహితాయామ్.

వామనో నామ నారసింహాకృతిః ప్రభుః। వరాహవేషో భగవాన్ నరో నారాయణ స్తథా। తథా కృష్ణశ్చ రామశ్చ మహాఽయ్యమితి నిర్దిశేత్। మద్గ్రామవాసీ భగవాన్ మమైవేతిచ ధీర్భవేత్ । చిన్తయేచ్చ జగన్నాథం స్వామినం పరమార్థతః । అశక్తమస్వతన్త్రంచ ర[illegible] చాఽపి జనార్దనమ్. । తదిచ్ఛయా మహాతేజా భుఙ్క్తే వై భక్తవత్సలః। స్నానం పానం తథా యాత్రాం కురుతే వై జగత్పతిః। స్వతన్త్రో

నః" ఎన్ఱు-ఇప్పడి శేషశేషిత్వమ్ వ్యవస్థితమాయిరుక్కచ్చెయ్ తేయుమ్, ఎన్నుడైయ కేశవనెన్ఱుమ్, పరశువై అడైయాళమాకవుడైయ దేవనాన రామన్ ఎన్నుడైయవనెన్ఱుమ్; "మహాఽయం వామనో నామ నారసింహాకృతిః ప్రభుః। వరాహవేషో భగవాన్ నరో నారాయణస్తథా" ఎన్ఱు-ఎన్నుడైయవన్ ఇన్ద వామననానవన్, ప్రభువాననారసింహ రూపియానవన్, వరాహవేషత్తైయుడైయభగవాన్, అప్పడియే నరన్, నారాయణన్; "తథా కృష్ణశ్చ రామశ్చ మహాఽయమితి నిర్దిశేత్। మద్గ్రామవాసీ భగవాన్ మమైవేతిచ ధీర్భవేత్" ఎన్ఱు-అప్పడి కృష్ణనుమ్ రామనుమ్ ఎన్నుడైయవనెన్ఱుశొల్లానిఱ్కుమ్, ఎన్నుడైయ గ్రామత్తిలిరుక్కుమ్ భగవాన్ ఎన్నుడైయవనెన్ఱు మనుత్వబుద్ధియుణ్డాకానిఱ్కుమ్; "చిన్తయేచ్చ జగన్నాథం స్వామినం పరమార్థతః। అశక్తమస్వతన్త్రంచ రక్ష్యంచాఽపి జనార్దనమ్" ఎన్ఱు-పరమార్థత్తాల్ జగన్నాథనాయ్ స్వామియాన జనార్దననై అశక్తనాకవు మస్వతన్త్రనాకవుమ్ రక్ష్యనాకవుమ్ నినైత్తిరుప్పతుమ్ శెయ్యానిఱ్కుమ్; "తదిచ్ఛయా మహాతేజా భుఙ్క్తే వై భక్తవత్సలః। స్నానం పానం తథా యాత్రాం కురుతేవై జగత్పతిః" ఎన్ఱు-పెరియతేజస్సైయుడైయనాన జగత్పతియానవన్, భక్తనుక్కువత్సలనాయ్కొణ్డు అవనిచ్ఛైత్తపోతు అముతుశెయ్యానిఱ్కుమ్, అప్పడియే స్నానత్తైయుమ్ పానత్తైయుమ్

స్స జగన్నాథోఽప్యస్వతన్త్ర్రో యథా తథా। సర్వశక్తిర్జగద్ధాతాఽప్యశక్త ఇవ చేష్టతే। సర్వాన్ కామాన్ దదత్స్వామ్యప్యశక్త ఇవ లక్ష్యతే। అపరాధానభిజ్ఞస్సన్ సద్దైవ కురుతే దయామ్। అర్చావతారవిషయే మయాఽప్యుద్దేశత స్తథా। ఉక్తా గుణా నశక్యాస్తే వక్తుం వర్షశతైరపి। ఋతేచ మత్ప్రసాదాద్వా స్వతో జ్ఞానాగమేన వా। ఏవం పఞ్చప్రకారోఽహమాత్మనాం పతతామధః। పూర్వస్మాదపి పూర్వస్మాజ్జ్యా

యాత్త్రైయైయుమ్ పణ్ణానిఱ్కుమ్; "స్వతన్త్రస్స జగన్నాథోఽప్యస్వతన్త్రో యథా తథా। సర్వశక్తిర్జగద్ధాతాఽప్యశక్త ఇవ చేష్టతే" ఎన్ఱు- స్వతన్త్రనాయ్ జగన్నాథనాయిరుక్కచ్చెయ్ తేయుమ్ అవన్ యాతొరువడి అస్వతన్త్రన్, అప్పడియాకానిఱ్కుమ్, సర్వశక్తియాయ్ జగత్తుక్కు స్రష్టావాయిరుక్కచ్చెయ్ తేయుమ్ అశక్తనైప్పోలే చేష్టియానిఱ్కుమ్ ఎన్ఱుమ్; "సర్వాన్ కామాన్ దదత్స్వామ్యప్యశక్త ఇవలక్ష్యతే। అపరాధానభిజ్ఞస్సన్ సద్దైవ కురుతే దయామ్" ఎన్ఱు-ఎల్లాక్కామఙ్గళైయుమ్ కొడానిన్ఱుకొణ్డు, స్వామియాయిరుక్కచ్చెయ్ తేయుమ్ అశక్తనైప్పోలే కాణప్పడానిఱ్కుమ్, అపరాధఙ్గళిల్ అఱివిలనాకానిన్ఱుకొణ్డు ఎప్పోతుమ్ దయైయైప్పణ్ణానిఱ్కుమ్; "అర్చావతారవిషయే మయాఽప్యుద్దేశతస్తథా। ఉక్తా గుణా నశక్యాస్తే వక్తుం వర్షశతైరపి" ఎన్ఱు- అర్చావతారవిషయత్తిలే ఎన్నాలుమ్ సఙ్గ్రహత్తాలే చొల్లప్పట్ట అన్దగుణఙ్గళానవై నూఱువర్షమ్ కూడినాలుమ్ చొల్లశక్యఙ్గళల్ల; "ఋతేచ మత్ప్రసాదాద్వా స్వతో జ్ఞానాగమేన వా" ఎన్ఱు - ఎన్నుడైయ ప్రసాదమొఴిన్దాలుమ్ స్వతస్సిద్ధజ్ఞానమిల్లాతపోతుమ్ శొల్లముడియాతెన్ఱుమ్; "ఏవం పఞ్చప్రకారోఽహమాత్మనాం పతతామధః। పూర్వస్మాదపి పూర్వస్మాజ్జ్యాయాంశ్చైవోత్తరోత్తరః" ఎన్ఱు-ఇప్పడి పర వ్యూహాదిపఞ్చప్రకారనాన నాన్ అధఃపతిక్కిఱ ఆత్మాక్కళుక్కు, పూర్వ పూర్వ ప్రకారఙ్గ

యాంశ్చోత్తరోత్తరైః" (౧) "సౌలభ్యతో జగత్స్వామీ సులభో హ్యుత్తరోత్తరః।సర్వాతిశాయి షాడ్గుణ్యం సంస్థితం మన్త్రబిమ్బయోః। మన్త్రే వాచ్యాత్మనా నిత్యం బిమ్బేతు కృపయా స్థితమ్" ఇతి. ఏవ మర్చావతారస్యైవ సౌలభ్యమతిశయేనోక్తమ్. ౩౭.

తథాచ §(ఆచార్యైః)అస్యైవోపాస్యత్వం ప్రాప్యత్వంచోక్తం (౨)"తామర్చయేత్తాం ప్రణమేత్తాం భజేత్తాం విచిన్తయేత్।విశత్యపాస్తదోషస్తు తామేవ బ్రహ్మరూపిణీమ్" ఇతి. అత ఏవహి పరాఙ్కుశ పరకాలాదయః శ్రీరఙ్గాదిష్వర్చాస్థలేషు భగవన్తమాశ్రయన్. ౩౮.

ఇజ్ఞాట్టిల్ ఉత్తరోత్తర సౌలభ్యప్రకారత్తాలే శ్రేష్ఠనుమాయిరుప్పనెన్నుమ్; "సౌలభ్యతో జగత్స్వామీ సులభోహ్యుత్తరోత్తరః" ఎన్ను-జగత్స్వామియాన నార్ సౌలభ్యత్తాలే మేలే మేలే సులభనాయిరుప్పనిఱే; "సర్వాతిశాయి షాడ్గుణ్యం సంస్థితం మన్త్రబిమ్బయోః। మన్త్రే వాచ్యాత్మనా నిత్యం బిమ్బేతు కృపయా స్థితమ్" ఎన్ను - సర్వత్తైయుమతిశయిప్పతాన షాడ్గుణ్యస్వరూపమానతు మన్త్రబిమ్బఙ్గళిలే నిఱ్కున్, మన్త్రత్తిలే వాచ్యమాయ్ ఎన్నుమ్ నిఱ్కుమ్, బిమ్బత్తిలే కృపైయాలే నిఱ్కుమ్ ఎన్ను ఇప్పడి అర్చావతారత్తినుడైయ సౌలభ్యత్తినతిశయమ్ మికవుమ్ శొల్లప్పట్టతు. ౩౭.

అప్పడియే,అన్ద అర్చావతారత్తుక్కు ఉపాస్యత్వముమ్ ప్రాప్యత్వముమ్ శొల్లప్పడానిన్తతు;- "తామర్చయేత్తాం ప్రణమేత్తాం భజేత్తాంవిచిన్తయేత్।విశత్యపాస్తదోషస్తు తామేవ బ్రహ్మరూపిణీమ్"ఎన్ను-అన్ద అర్చైయై అర్చిప్పాన్, అత్తైయే వణఙ్గువాన్, అత్తైయే భజిప్పాన్, అత్తైయే చిన్తిప్పాన్, పోక్కప్పట్ట దోషత్తై యుడైయనానవన్ బ్రహ్మరూపిణియాన అత్తై ప్రాపియానిఱ్కుమెన్ను. ఇప్పడిప్రమాణముణ్డాకైయాలే యిఱే పరాఙ్కుశ పరకాల ప్రభృతికళాన ఆழ்వార్కళ్,

---

(౧) వి-ధ-౧౦౩-౫౯. (౨) § కుణ్డలితమ్ క్వాచిత్కమ్.

తస్మాత్ సౌలభ్యతః ప్రధానత్వేనాఽర్చావతారస్యైవాఽఽశ్రయణ సౌకర్యమితి అస్య నారాయణపదస్య సౌలభ్యఏవ తాత్పర్యమ్; తదన్యే వాత్సల్యాదయస్తదుపయోగితయోక్తాః. ३౯.

ఏవం సులభస్య భగవత స్సమాశ్రితకార్యోపయోగిత్వేన జ్ఞాన శక్త్యాదయో గుణాశ్చాఽనుసన్ధేయాః. తేచ-జ్ఞానమ్, శక్తిః, పూర్తిః, ప్రాప్తిః, ఇతి చత్వారః. తత్ర జ్ఞానంనామ- (౧) "అజడం స్వాత్మసంబోధి నిత్యం సర్వావగాహనమ్ । జ్ఞానం నామ గుణం ప్రాహుః ప్రథమం గుణచిన్తకాః" ఇతి-సర్వదా సర్వవిషయప్రకాశకం స్వయంప్రకాశరూపమ్. ఏతేన సర్వజ్ఞత్వేన-శరణ్యస్య స్వాపేక్షితజ్ఞాతృత్వావగమాత్,

కోయిల్ తిరుమలై ముతలాన అర్చాస్థలఙ్గళిలే ఈశ్వరనై యాశ్రయిత్తతు. ३८.

ఆకైయాలే, సౌలభ్యత్తాలే ప్రధానమాన అర్చావతారత్తుక్కే ఆశ్రయణసౌకర్యముళ్ళతెన్నిట్టు ఇన్దనారాయణపదత్తుక్కు సౌలభ్యత్తిలే తాత్పర్యమాయిర్రు. అతుక్కిన్దవాత్సల్యాదికళ్ అన్ద సౌలభ్యత్తుక్కు ఉప్పాకచ్చొల్లప్పట్టన. ३౯.

ఇప్పడి సులభనాన సర్వేశ్వరనుడైయ సమాశ్రితకార్యత్తుక్కు ఉప్పాన జ్ఞానశక్త్యాదిగుణఙ్గళు మనుసన్ధేయఙ్గళ్. అవైయావన-జ్ఞానముమ్, శక్తియుమ్, పూర్తియుమ్, ప్రాప్తియుమ్, ఎన్నునాలు. అవర్రిల్ జ్ఞానమావతు -- "అజడం స్వాత్మసంబోధి నిత్యం సర్వావగాహనమ్ । జ్ఞానం నామ గుణం ప్రాహుః ప్రథమం గుణచిన్తకాః" ఎన్ను-అజడమాయ్, స్వయంప్రకాశమాయ్, నిత్యమాయ్, ఎల్లావర్రైయుమ్ కాట్టువతాయ్ జ్ఞానమెన్నుపేరాన ఇతై ప్రథమగుణమాక గుణమఱియుమవర్కళ్ శొల్లానిన్నార్కళెన్నైయాలే, ఎప్పోతుమ్ సర్వవిషయప్రకాశకమాయ్, స్వయంప్రకాశరూపమాయిరుక్కుమ్. ఇన్ద సర్వజ్ఞత్వత్తాలే-శరణ్యనానవన్ తనక్కు అపేక్షితమెల్లామఱియుమాకైయాలే,

(౧) అహిర్బు-సం-౨-౫౪.

స్వాజ్ఞత్వ నిమిత్త కార్యహానిభయం నివర్త్యతే. తదుచ్యతే,- (౧) "క్వాఽహమత్యన్తదుర్బుద్ధిః క్వచాఽఽత్మహితవీక్షణమ్ । యద్ధితం మమ దేవేశ తదాజ్ఞాపయ మాధవ" ఇతి. ౪౦.

శక్తిశ్చ-(౨)"జగత్ప్రకృతిభావో యస్స శక్తిః పరికీర్త్యతే" ఇతి - జగదుపాదానత్వ ప్రయుక్త మఘటితఘటనాసామర్థ్యమ్. (3) "సఏవ క్షోభకో బ్రహ్మన్ క్షోభ్యశ్చ †పరమేశ్వరః" ఇతి- నిఖిల జగన్నియన్తృత్వేఽపి నియామ్యజగదాకారేణాఽవస్థానమ్. అనేన సర్వ శక్తిత్వేన- నిత్యసంసారిమధ్యగతస్య స్వస్య నిత్యసూరిపరిషత్ప్రాప్తౌ శర

తన్నుడైయ అఱివిన్మైయాల్ వరుమ్ కార్యహానిభయమ్ కழிక్కప్పడు కిఱతు. అతుతాన్ "క్వాఽహమత్యన్తదుర్బుద్ధిః క్వచాఽఽత్మహితవీక్ష ణమ్ । యద్ధితం మమ దేవేశ తదాజ్ఞాపయ మాధవ" ఎన్ఱు-అత్యన్త దుర్బుద్ధియాన నానెఙ్గే? ఎనక్కు నన్మైయఱికిఱతుతానెఙ్గే? ఎనక్కు హిత మానతు యాతొన్ఱు, సూరికళుక్కు నిర్వాహకనాయ్, శ్రియః పతియా నవనే! అత్తై నీతానే నియమిత్తరుళవేణుమెన్ఱు శొల్లప్పట్టతిఱే. ౪౦.

శక్తియావతు-"జగత్ప్రకృతిభావో యస్స శక్తిః పరికీర్త్యతే" ఎన్ఱు - జగత్తుక్కు ప్రకృతియాయ్-ఉపాదానమాకై యాతొన్ఱు, అతు శక్తి ఎన్గైయాలే, జగదుపాదానకారణత్వత్తాల్ వన్ద అఘటితఘటనా సామర్థ్యమ్. అతుతాన్, "సఏవ క్షోభకో బ్రహ్మన్ క్షోభ్యశ్చ పరమే శ్వరః" ఎన్ఱు-అన్ద పరమేశ్వరన్ఱానే క్షోభకనుమాయ్ క్షోభ్యనుమా యిరుక్కు మెన్గైయాలే, స్వరూపత్తుక్కు వికారమ్ వారాతపడి నిఖిల జగత్తైయుమ్ వికరిప్పిత్తు నియమియానిఱ్కచ్చెయ్ తేయుమ్ కార్యమాయ్ క్కొణ్డు నియామ్యమాన జగత్తిలే తానన్తర్భవిత్తు తదాత్మకనాయిరు క్కై. ఇన్ద అఘటితఘటనారూపమాన సర్వశక్తిత్వత్తాలే- నిత్యసంసా రిమధ్యత్తిలే యిరుక్కిఱ తన్నై నిత్యసూరికళ్ నడువే ఇరుత్తవల్ల

(౧) జి-స్తో-౧౫.   (౨) అహిర్బు-౨-౪.
(3) వి-పు-౧-౨-3౧.   † (పా) పురుషోత్తమః.

ణ్యాసామర్థ్యాతిశయ పరిజ్ఞానాత్ స్వాఽశక్తినిమిత్త కార్యహానిభయం నివర్త్యతే; తథాచోక్తమ్,- (౧) "పటుస్తైకనరాటికేవ క్లృప్తా స్థలయోః కాకణికాసువర్ణకోట్యోః। భవమోక్షణయో స్త్వయైవ జన్తుః క్రియతే రఙ్గనిధే త్వమేవ పాహి" ఇతి. ౪౧.

పూర్తిరపి - నారాయణత్వప్రయుక్త సమస్తగుణవిభూతి విశిష్టత్వమ్; తదుచ్యతే,-(౨) "యాని మూర్తాన్యమూర్తాని యాన్యత్రాఽన్యత్రవా క్వచిత్। సన్తివై వస్తుజాతాని తాని సర్వాణి తద్వపుః" ఇతి. శ్రుతిశ్చ-(3) "యచ్చ కిఞ్చి జ్జగత్యస్మిన్ దృశ్యతే శ్రూయతేఽపివా। అన్తర్బహిశ్చ తత్సర్వం వ్యాప్య నారాయణస్స్థితః" ఇతి. ఏవ

శరణ్యనుడైయ సామర్థ్యమ్ తోన్ఱుకైయాలే, తనక్కశక్తియడియాన కార్యహానిభయమ్ కళైక్కప్పడుకిఱతు. అప్పడియే, "పటుస్తైకవరాటికేవ క్లృప్తా స్థలయోః కాకణికా సువర్ణకోట్యోః। భవమోక్షణయో స్త్వయైవ జన్తుః క్రియతే రఙ్గనిధే త్వమేవ పాహి" ఎన్ఱు-కాణిస్థానత్తిలుమ్ కోటిస్థానత్తిలుమ్ స్థానమతివానోయసమర్థనాలే వైక్కప్పట్టతోరు పలకైపోలే, సంసార పరమపదఙ్గళిలే ఇన్ద జన్తువానవన్ ఉన్నాలే వైక్కప్పడానిన్ఱాన్, రఙ్గత్తుక్కు నిధియానవనే! నీయే రక్షిత్తరుళవేణుమెన్గైయాలే, శరణ్యనుడైయ సామర్థ్యత్తై భట్టరరుళిచ్చెయ్తారిఱే.౪౧.

పూర్తియావతు- నారాయణత్వత్తాల్ వన్ద సమస్తగుణవిభూతికళైయుముడైయనాయిరుక్కై. అతు, "యాని మూర్తాన్యమూర్తాని యాన్యత్రాఽన్యత్రవా క్వచిత్। సన్తివై వస్తుజాతాని తాని సర్వాణి తద్వపుః" ఎన్ఱు - మూర్తఙ్గళాయుమమూర్తఙ్గళాయు మిన్ఱవిభూతియిలుమ్ మఱ్ఱనిత్యవిభూతియిలుముణ్డాన వస్తుజాతఙ్గళ్ యావైశిల,అవైయెల్లామవనుక్కు శరీరమెన్ఱుకొణ్డు శొల్లప్పట్టతు. ఇప్పడి, "యచ్చ కిఞ్చి జ్జగత్యస్మిన్ దృశ్యతే శ్రూయతేఽపివా। అన్తర్బహిశ్చ తత్సర్వం

(౧) ర-స్త-౨-౮౮. (౨) వి-పు-౧-౨౨-౮౬. (3) పు-సూ-

మవాప్త సమస్తకామత్వేన - స్వాపేక్షితార్థానాం శరణ్యాధీనత్వావగ మాత్, స్వస్యాఽనవాప్తకామత్వనిమిత్తాఽపూర్తిభయమత్రనివర్త్యతే. తదుచ్యతే-(౧)"త్వయి ప్రసన్నే కిమిహాఽస్త్యలభ్యం ధర్మాఽర్థకామైరలమల్పకాస్తే । సమాశ్రితాద్బ్రహ్మతరోరనన్తాన్నిస్సంశయః పక్వఫల ప్రపాతః" ఇతి.

ప్రాప్తిస్తు - నిరుపాధికశేషిత్వమ్. తచ్చ, స్వశేషభూత సమస్త వస్త్వాహితాతిశయాశ్రయత్వమ్. (౨)"పరగతాతిశయాధానేచ్ఛయా ఉపాదేయత్వమేవ యస్య స్వరూపమ్, స శేషః, పరశ్శేషీ" ఇతిహి

వ్యాప్య నారాయణస్థితః" ఎన్ఱు - ఇన్ద జగత్తిల్ ప్రత్యక్షాదిసిద్ధమాయుమ్ శ్రుతిసిద్ధమాయు మిరుక్కుమ్ వస్తుక్కళ్ యాతొన్ఱు, అత్తైయెల్లామ్ ఉళ్ళొడు పుఱమ్బొడు వాసియఱ వ్యాప్తిత్తిరుక్కుమ్ నారాయణనెన్ఱు సర్వప్రకారవిశిష్టత్వత్తాల్ వన్ద పూర్తియై శ్రుతియుమ్ శొల్లిత్తిఱ్ఱే. ఇప్పడి ఇన్ద అవాప్తసమస్తకామత్వత్తాలే - స్వాపేక్షిత మానవర్థఙ్గళెల్లామ్ శరణ్యానుక్కు విధేయమెన్ఱు తోన్ఱుకైయాల్, ఇవనుడైయ అనవాప్తకామత్వత్తాల్ వన్ద అపూర్తిభయమానతు ఇవ్విడత్తిల్ కழிక్కప్పడుకిఱతు. అతుతాన్, "త్వయి ప్రసన్నే కిమిహాఽస్త్యలభ్యం ధర్మాఽర్థకామైరలమల్పకాస్తే।సమాశ్రితాద్బ్రహ్మతరోరనన్తాన్నిస్సంశయః పక్వఫలప్రపాతః" ఎన్ఱు-నీ ప్రసన్ననానవళవిల్ ఎతు కిడైయాతిరుప్పతు? ధర్మాఽర్థకామఙ్గళాలమైయుమవై అత్యల్పఙ్గళన్ఱో? సమాశ్రయిక్కప్పట్ట అపరిచ్ఛిన్నమాన బ్రహ్మమాకిఱ మరత్తిల్ నిన్ఱుమ్ పక్వఫలమానతు విழுకై నిస్సంశయమెన్ఱుకొణ్డు శొల్లప్పట్టతు. ౨౨.

ఇని ప్రాప్తియావతు-నిరుపాధికమాన శేషిత్వమ్. అతావతు- తనక్కు శేషమాన సమస్తవస్తుక్కళాలుణ్డాన అతిశయత్తుక్కు త్తానాశ్రయమాయిరుక్కై. "పరగతాతిశయాధానేచ్ఛయా ఉపాదేయత్వమేవ యస్య స్వరూపమ్, స శేషః, పరశ్శేషీ" ఎన్ఱు-పరగతమాన అతి

(౧)　　(౨) వేదార్థసఙ్గ్రహే.

శేషశేషిత్వలక్షణస్యోక్తత్వాత్. ఏతేన – ఆశ్రితకార్యకరణం శరణ్యస్య స్వప్రయోజనమిత్యవగమ్యమానత్వాత్, ఆశ్రితస్య స్వాపేక్షితప్రదానే ప్రాప్తిహానిశఙ్కా నివర్తతే. అత ఇదముక్తం పూర్వాచార్యైః-(౧)"ఉపాదత్తే సత్తాస్థితి నియమనాద్యైశ్చిదచితౌ స్వముద్దిశ్య శ్రీమానితి వదతి వాగౌపనిషదీ। ఉపాయోపేయత్వే తదిహ తవ తత్త్వం నతు గుణావతస్త్వాం శ్రీరఙ్గేశయ శరణమవ్యాజమభజమ్" ఇతి. తస్మాత్, శేషిత్వం

శయత్తైయుడైయనాక్కై ఎన్ఱిచ్చైయాలే స్వీకరిక్కప్పడుకైయే యాత్మావుక్కు స్వరూపమ్, అతు శేషమ్, పరన్ శేషియెన్ఱుకొణ్డు శేషశేషిత్వలక్షణమ్ మున్బే శొల్లప్పట్టతిఱే. ఇత్తాలే – ఆశ్రితనుక్కు కార్యమ్ శెయ్కై శరణ్యన్ఱనక్కే ప్రయోజనమెన్ఱు తోన్ఱుకైయాలే, ఆశ్రితనుక్కుత్తన్నుడైయ అపేక్షితమ్ తరుమిడత్తిల్ ప్రాప్తి ఇల్లై యెన్ఱు శఙ్కిక్క వేణ్డా వెన్ఱపడి. ఆకైయాలిఱే, "ఉపాదత్తే సత్తాస్థితి నియమనాద్యైశ్చిదచితౌ స్వముద్దిశ్య శ్రీమానితి వదతి వాగౌపనిషదీ। ఉపాయోపేయత్వే తదిహ తవ తత్త్వం నతు గుణావతస్త్వాం శ్రీరఙ్గేశయ శరణమవ్యాజమభజమ్", ఎన్ఱు-శ్రీమానానవన్, సత్తాస్థితి నియమనాదికళాలే చిదచిత్తుక్కళైత్తన్ పేఱాక స్వీకరియానిన్ఱానెన్ఱు ఉపనిషత్తిన్ వాక్కు శొల్లానిన్ఱతు, అతలాలివ్విడత్తిల్ ఉపాయోపేయత్వఙ్గళ్ ఉనక్కు స్వరూపమాయిరుక్కుమ్, గుణాయత్తమల్ల, ఆకైయాలే శ్రీరఙ్గశయనే! ఉన్నై ఒరు వ్యాజమిల్లాతపడి శరణమాకవఱైన్దేనెన్ఱు భట్టరరుళిచ్చెయ్తతు. ఇవ్విడత్తిల్ "శ్రీమాన్" ఎన్ఱు శ్రీమత్త్వత్తైయుమ్, చిదచిత్తుక్కళై సత్తాస్థితి నియమనాదికళాలే స్వార్థమాక ఉపాదానమ్ పణ్ణుకిఱానెన్కైయాలే నారాయణ శబ్దార్థత్తైయుమ్ శొల్లి, ఆకైయాలుపాయోపేయత్వఙ్గళ్ స్వరూపమ్, గుణప్రయుక్తమన్ఱెన్ఱుమ్ ఔపనిషదియాన వాక్కు-శొల్లానిన్ఱతెన్కైయాలే, ఇన్ద వాక్కు ఉపాయోపేయత్వపరమాయ్ శరణాగతిరూపమాన వాక్యద్వయమాక

(౧) రం-స్త-౨-౪౭.

భగవత ఉపాయోపేయత్వయోస్స్వార్థత్వమవగమయతి. ౪౩.

నను - పూర్వత్ర వాత్సల్యాదిగుణచతుష్టయే స్వామిత్వకథనేన ప్రాప్తేరుక్తత్వాత్, శేషిత్వస్య స్వామిత్వైకార్థత్వాచ్చ, కిమనేన పునరనుసన్ధానేనేతి;-ఉచ్యతే;-స్వామిత్వంనామ - స్వవ్యతిరిక్తస్య సమస్తస్య వస్తునస్స్వకీయత్వేనాఽభిమాన ఇతి తత్రైవోక్తమ్; శేషిత్వన్తు-హితాతిశయాశ్రయత్వమితి భిన్నార్థమ్. ఉభయోః ప్రాప్తివచనసామాన్యేఽపి స్వాతిశయార్థస్య శేషవస్తుస్వీకారరూపమర్థవిశేషం శరణ్యస్యాఽనుసన్ధాతుమత్ర శేషిత్వోక్తిః. భాష్యకారైరపి స్వామిత్వ శేషిత్వయోః పార్థక్యమభిధీయతే, - (౧) "అశేషచిదచిద్వస్తుశేషిభూత!- అఖిలజగత్స్వామిన్! అస్మత్స్వామిన్!" ఇతి. ౪౪.

క్కుడవతు. ఆకైయాలే, శేషిత్వమానతు భగవానుడైయ ఉపాయోపేయత్వఙ్గళ్ స్వార్థమెన్ఱు కాట్టిత్తరానిన్ఱు.

మున్బే వాత్సల్యాదిగుణఙ్గళ్ నాలుమ్ శొల్లుకిఱవిడత్తిలే స్వామిత్వత్తాలే ప్రాప్తిశొల్లుకైయాలుమ్, శేషిత్వమ్ స్వామిత్వత్తోడు ఏకార్థమాకైయాలుమ్, ఒరుపదత్తుక్కుళ్ళే ప్రాప్తి శొల్లుకైక్కాక శేషిత్వత్తై ప్పిన్నైయుమనుసన్ధిప్పానేన్నెన్నిల్; స్వామిత్వముమ్ శేషిత్వముమ్ ప్రాప్తియై చ్చొల్లుమేయాకిలుమ్ అర్థభేదముణ్డు;- స్వామిత్వమావతు-తన్నైయొళిన్ద సకలపదార్థఙ్గళైయుమ్ తన్నతాక అభిమానిక్కైయెన్ఱు అవ్విడత్తిల్ శొల్లప్పట్టతు; శేషిత్వమావతు - శేషవస్తుక్కళాలుణ్డాన అతిశయత్తుక్కు ఆశ్రయమాకైయెన్ఱు శొల్లప్పట్టతు; ఇప్పడి భిన్నార్థమాకైయాల్, ఇరణ్డుక్కుమ్ ప్రాప్తివాచకత్వమొత్తిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్, తన్నతిశయార్థమాక శేషవస్తువినుడైయ స్వీకారమాకిఱ అర్థవిశేషత్తై శరణ్యనుక్కు అనుసన్ధిక్కైక్కాక ఇవ్విడత్తిలే శేషిత్వత్తై ప్పిరియచ్చొల్లుకిఱతు. భాష్యకారరుమ్, స్వామిత్వ శేషిత్వఙ్గళై భిన్నార్థమాక వరుళిచ్చెయ్తార్; - "అశేష చిదచిద్వస్తుశేషి

---

(౧) శరణాగతిగద్యమ్.

ఏతద్గుణచతుష్టయమ్, (౧) "సర్వేశ్వర స్సర్వదృక్ సర్వవేత్తా సమస్తశక్తిః పరమేశ్వరాఖ్యః" ఇతి స్మర్యతే. తత్ర సర్వవేత్తృత్వమ్-అవాప్తసమస్తకామత్వమ్. శ్రూయతేచ- (౨) "య స్సర్వజ్ఞ స్సర్వవిత్" (3)"పరాఽస్య శక్తి ర్వివిధైవ శ్రూయతే స్వాభావికీ జ్ఞాన బల క్రియాచ" ఇతి. ౪౫.

ఇదమేవ చతుష్కం సర్వసాధారణమితి అనాశ్రితాపరాధ ఫల ప్రదానేఽప్యుపయుక్తమ్. తత్ర జ్ఞానమ్-కృతాన్యపరాధ ప్రతిపత్త్యర్థమ్; శక్తిశ్చ - తదనురూపదణ్డయితృత్వ ప్రకాశికా; ప్రాప్తిశ్చ-

భూత" ఎన్ఱు శేషిత్వత్తైయుమ్, "అఖిలజగతాస్స్వామిన్ అస్మత్స్వామిన్" ఎన్ఱు స్వామిత్వత్తైయుమ్ గద్యత్తిలే వెళియిట్టరుళిచ్చెయ్కైయాలే.

ఇన్ద జ్ఞానశక్త్యాదికళ్ నాలుగుణఙ్గళైయుమ్ "సర్వేశ్వర స్సర్వదృక్ సర్వవేత్తా సమస్తశక్తిః పరమేశ్వరాఖ్యః" ఎన్ఱు-పురాణత్తిలే, "సర్వేశ్వరః" ఎన్ఱు-సర్వశేషిత్వత్తైయుమ్, "సర్వదృక్" ఎన్ఱు-సర్వజ్ఞత్వత్తైయుమ్, "సర్వవేత్తా" ఎన్ఱు - అవాప్తసమస్తకామత్వత్తైయుమ్, "సమస్తశక్తిః" ఎన్ఱు - సర్వశక్తిత్వత్తైయుమ్, పరమేశ్వరనెన్ఱు పేరాన భగవానుక్కు గుణఙ్గళాక చ్చొల్లిర్ఱిరే. శ్రుతియుమ్, "య స్సర్వజ్ఞ స్సర్వవిత్" ఎను - యావనొరువన్ సర్వత్తైయుమఱివన్, సర్వత్తైయుమ్ విత్తిరుక్కుమెన్ఱుమ్, "పరాఽస్య శక్తి ర్వివిధైవ శ్రూయతే"ఎన్ఱు- ఇన్ద శేషియినుడైయ శక్తి పలవాయ్క్కొణ్డు వివిధైయాక శ్రుతియిలే శొల్లప్పడానిన్ఱతెన్ఱుమ్, "స్వాభావికీ జ్ఞానబలక్రియాచ"ఎన్ఱు-జ్ఞానముమ్ బలముమ్ క్రియైయుమ్ స్వభావసిద్ధఙ్గళాయిరుక్కుమెన్ఱుమ్ శొల్లిర్ఱు.

ఇన్ద జ్ఞాన శక్త్యాదికళ్ నాలుమ్ సర్వరుక్కుమ్ పొతువాకైయాలే, ఆశ్రితరల్లాతారుడైయ కర్మఫల ప్రదానత్తుక్కు ముఱుప్పాయిరుక్కుమ్. అవ్విడత్తిల్ జ్ఞానమ్-ఎల్లా అపరాధఙ్గళైయు మఱికైక్కు ఉఱుప్పు; శక్తి-అతుక్కేడాక దణ్డిక్కైక్కు ఉఱుప్పు; ప్రాప్తి-ఏతేను

(౧) వి-పు-౬-౫-౮౬. (౨) ము౦-౧-౧-౯. (3) శ్వే-౬-౮.

కేనాఽప్యుపకారేణ నివర్తయితుమశక్యత్వసూచికా. ప్రాప్తిశ్చ-పితుః పుత్త్రాదినియమనవత్ యుక్తత్వబోధినీ. ౪౬.

ఏవంభూతమిదం గుణచతుష్టయమాశ్రితానుగ్రహార్థం కారయన్తీ పూర్వోక్తవాత్సల్యాదికస్యాఽప్యుద్బోధినీ భగవతః కృపా చాఽత్రాఽనుసన్ధేయా. ఇయమేవ ప్రధానభూతా భగవచ్ఛరణ్యత్వపాదికా. తదుచ్యతే - (౧) "సోఽహం తే దేవదేవేశ నాఽర్చనాదౌ స్తుతౌ నచ । సామర్థ్యవాన్ కృపామాత్రమనోవృత్తిః ప్రసీద మే" (౨) "స తం నిపతితం భూమౌ శరణ్యశ్శరణాగతమ్ । వధార్హమపి కాకుత్స్థః కృపయా పర్యపాలయత్" ఇతి. ఉక్తశ్చ శరణ్యోక్తితయా

మొరుప్రకారత్తాలే మీట్కవరియనాకైక్కుఉప్పు; ప్రాప్తి - పితా పుత్రనై నియమిక్కుమోపాతి యుక్తమాకైక్కుఉప్పు. ౪౬.

ఇప్పడియాన ఇన్నాలుగుణఙ్గళైయుమ్ ఆశ్రితరుడైయ అనుగ్రహత్తుక్కుఉప్పాక ప్పణ్ణుమతాయ్, పూర్వోక్తమాన వాత్సల్యాది గుణఙ్గళైయుమ్ మినుక్కప్పణ్ణువతాయిరుక్కిఅ భగవానుడైయ కృపైయుమివ్విడత్తి లనుసన్ధిక్కప్పడుకిఱతు. ఇన్ద కృపైయే ప్రధానభూతైయాయ్కొణ్డు భగవానుడైయ శరణ్యత్వత్తై యుణ్డాక్కానిఱ్కుమ్. "సోఽహం తే దేవదేవేశ నాఽర్చనాదౌ స్తుతౌ నచ । సామర్థ్యవాన్ కృపామాత్రమనోవృత్తిః ప్రసీద మే" ఎన్ఱు - దేవదేవేశనే! సర్వ జాతియాలైయాలే క్రూరాత్మావాన నాన్, ఉన్నుడైయ అర్చనాదియిలుమ్ స్తుతియిలుమ్ సామర్థ్యముడైయేనల్లేన్, కృపైయళవిలే తిరుప్పుళ్ళమ్శెన్ఱు ఎనక్కు ప్రసన్ననాకవేణుమెన్ఱుమ్; "స తం నిపతితం భూమౌ శరణ్యశ్శరణాగతమ్ । వధార్హమపి కాకుత్స్థః కృపయా పర్యపాలయత్" ఎన్ఱు-భూమియిలే విழున్దు శరణాగతనాన అన్ద కాకత్తై వధార్హమాయిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్ శరణ్యరాన పెరుమాళ్ కృపైయాలే రక్షిత్తారెన్ఱుమ్ అన్ద కృపాప్రాధాన్యమ్ శొల్లప్పట్టతు. భాష్యకార

---

(౧) వి-పు-౫-౭-౭౦. (౨) రా-సు-౩౮-౩౪.

భాష్యకారైః-(౧) "కేవలం మదీయయైవ దయయా" ఇతి. ౪౭.

ఏవంరూప దయాకార్యభూతం చేతనస్య శరణకళేబరప్రదానాది నిరతిశయానన్దధ్యానయితృత్వ పర్యన్త నిఖిలమఙ్గళహేతుభూతం భగవత స్సర్వకారణత్వమపి శరణ్యత్వోపయుక్తమస్య నారాయణపదస్య శబ్దార్థతయాఽనుసన్ధేయమ్. (౨) "నరాజ్జాతాని తత్త్వాని నారాణీతి తతో విదుః। తాన్యేవ చాఽయనం తస్య తేన నారాయణస్స్మృతః" ఇతి-స్వకార్యభూతనిఖిలవస్తు నివాసత్వం నారాయణశబ్దార్థతయోక్తమ్.

అస్య కారణత్వాదే శ్శరణ్యత్వోపయోగః శ్వేతాశ్వతరోపనిషది శ్రూయతే:- (౩) "యో బ్రహ్మాణం విదధాతి పూర్వం యోవై

రుమ్, గద్యత్తిలుమ్ "కేవలం మదీయయైవ దయయా" ఎన్ఱు-కేవలై యాన ఎన్నుడైయ కృపైయాలే యెన్ఱుకొణ్డు శరణ్యరాన పెరుమాళ్ వాక్కైయాక వరుళిచ్చెయ్‌తార్. ౪౭.

ఇప్పడిప్పట్ట దయైయినుడైయ కార్యమాయ్, చేతననుడైయ శరణకళేబరప్రదానమ్ తుడక్కమాక ప్రాప్తిదశైయిల్ నిరతిశయానన్దత్తై యుణ్డాక్కుకై ముడివాక నడువుణ్డాన నిఖిలమఙ్గళఙ్గళుక్కుమ్ హేతుభూతమాయుళ్ళ సర్వకారణత్వముమ్ భగవానుడైయ శరణ్యత్వత్తుక్కు ఉపయుక్తమాకైయాల్ ఇన్ద నారాయణపదత్తుక్కు శబ్దార్థమాక ఇఙ్గే యనుసన్ధేయమ్. "నరాజ్జాతాని తత్త్వాని నారాణీతి తతో విదుః। తాన్యేవ చాఽయనం తస్య తేన నారాయణస్స్మృతః" ఎన్ఱు - నరనృక్కల్ నిన్ఱుమ్ పిఱన్ద తత్త్వఙ్గళ్ నారఙ్గళాకిఱన, అవై అవనుక్కు అయనమాకైయాలే నారాయణనెన్ఱు శొల్లప్పట్టానెన్కైయాలే, కార్యమాన సమస్తవస్తుక్కళిలుమ్ వ్యాప్తియుక్కుమవన్ నారాయణనెన్ఱు శొల్లప్పట్టతు. ౪౮.

ఇన్ద కారణత్వాదికళ్ శరణ్యత్వత్తుక్కు ఉపయుక్తమెన్ఱు శ్వేతాశ్వతరోపనిషత్తిలే శొల్లప్పడానిన్ఱతు; - "యో బ్రహ్మాణం విదధాతి

(౧) శరణాగతిగద్యమ్. (౨) పాద్మోత్తరే-౪. (౩) శ్వేతా-౬-౧౮.

వేదాంశ్చ ప్రహిణోతి తస్మై । తంహ దేవమాత్మబుద్ధిప్రసాదం ముముక్షుర్వై శరణమహం ప్రపద్యే" ఇతి. తత్ర - బ్రహ్మాదిజనకత్వేన ఆశ్రయణార్థం కరణకళేబరదాతృత్వమ్, వేదప్రదత్వేన ఆశ్రయణార్థ రుచిజనకత్వమ్, "దేవమ్" ఇతి-తద్విషయకల్యాణగుణయుక్తత్వమ్, "ఆత్మబుద్ధిప్రసాదమ్" ఇతి - తద్విషయవ్యవసాయజనకత్వం చోక్తమ్.

ఏవముక్త సమస్తగుణ విశిష్టత్వం నారాయణశబ్దార్థతయా శ్రూయతే- (౧) "మాతా పితా భ్రాతా నివాస శ్శరణం సుహృద్గతి ర్నారాయణః" ఇతి. అత్ర-మాతృత్వేన వాత్సల్యమ్, పితృత్వేన స్వామిత్వమ్, భ్రాతృత్వేన సౌశీల్యమ్; నివాసత్వేన నిత్యసాన్నిధ్యరూపం సౌలభ్యఞ్చ క్రమశఏవ వాత్సల్యాదిచతుష్టయముక్త్వా, "శర

పూర్వం యోవై వేదాంశ్చ ప్రహిణోతి తస్మై । తంహ దేవమాత్మబుద్ధిప్రసాదం ముముక్షుర్వై శరణమహం ప్రపద్యే; ఎన్ఱు. అవ్విడత్తిల్, యావనొరువన్ మున్బు బ్రహ్మావై ఉత్పాదిక్కిఱాన్ ఎన్గైయాలే, ఆశ్రయణార్థమాక కరణకళేబరఙ్గళై కొడుక్కైయుమ్, యావనొరువనుక్కు వేదఙ్గళై కొడుత్తానో ఎన్గైయాలే, ఆశ్రయణత్తుక్కు ఉప్పాన రుచియై యుణ్డాక్కుకైయుమ్, "దేవమ్" ఎన్గైయాలే, తద్విషయమాన కల్యాణగుణయోగముమ్, "ఆత్మబుద్ధిప్రసాదమ్" ఎన్గైయాలే, వ్యవసాయజనకత్వముమ్ శొల్లప్పట్టాయిన్ఱు. ౪౯.

ఇప్పడి శొల్లప్పట్ట సమస్తగుణఙ్గళైయుముడైయనాకై నారాయణశబ్దత్తుక్కు అర్థమెన్ఱు శ్రుతియిలే శొల్లప్పడానిన్ఱతు; - "మాతా పితా భ్రాతా నివాస శ్శరణం సుహృద్గతి ర్నారాయణః" ఎన్ఱు. ఇవ్విడత్తిల్ "మాతా" ఎన్గైయాలే వాత్సల్యముమ్, "పితా" ఎన్గైయాలే స్వామిత్వముమ్, "భ్రాతా" ఎన్గైయాలే సౌశీల్యముమ్, "నివాసః" ఎన్గైయాలే నిత్యసాన్నిధ్యరూపమాన సౌలభ్యముమ్, ఆకిఱ వాత్సల్యాదికళ్ నాలుగుణత్తైయుమడైవే శొల్లి, "శరణమ్" ఎన్ఱు-ఉపాయత్వత్తైయుమ్,

---

(౧) సుబా-౬.

ణమ్ ” ఇత్యుపాయత్వమభిధాయ, సుహృత్త్వేన కార్యోపయోగిగుణ జాతముపలక్ష్య, “గతిః” ఇతి ప్రాప్యత్వఞ్చోచ్యతే. ౫౦.

ఏవంరూపగుణజాతానుసన్ధానమ్ – శరణ్యవిషయమహావిశ్వాసో త్పత్త్యర్థమ్; (౧) “శక్తేస్సూపసదత్వాచ్చ కృపాయోగాచ్చ శాశ్వ తాత్। ఈశేశితవ్యసమ్బన్ధాదనిదంప్రథమాదపి। రక్షిష్యత్యనుకూలాన్న ఇతి యా సుదృఢా మతిః । స విశ్వాసో భవేచ్ఛక్ర సర్వదుష్కృత నాశనః” ఇతి గుణవత్త్వాఽధ్యవసాయో విశ్వాసతయా స్మర్యతే. ౫౧.

కిఞ్చ – సర్వజ్ఞత్వమ్, సర్వశక్తిత్వమ్, పరమకారుణికత్వమ్, పరమోదారత్వమ్, ఆశ్రితవత్సలత్వమ్, అశరణ్య శరణ్యత్వమ్, అనా లోచితవిశేషాఽశేషలోకశరణ్యత్వమ్, స్వామిత్వమ్, శ్రియఃపతిత్వమ్,

---

“సుహృత్” ఎన్ఱు-కార్యోపయోగిగుణజాతత్తైయుమ్, “గతిః” ఎన్ఱు-ప్రాప్యత్వత్తైయుమ్ శొల్లిర్ ఱు. ౫౦.

ఏవం రూపమాన గుణజాతత్తినుడైయ అనుసన్ధానమ్ శరణ్యన్పక్కల్ మహావిశ్వాసమ్ పిఱక్కైక్కాక; “శక్తేస్సూపసదత్వాచ్చ కృపాయోగాచ్చ శాశ్వతాత్ । ఈశేశితవ్యసంబన్ధాదనిదం ప్రథమాదపి । రక్షిష్యత్యనుకూలాన్న ఇతి యా సుదృఢామతిః। స విశ్వాసో భవేచ్ఛక్ర సర్వదుష్కృతనాశనః” ఎన్ఱు – శక్తియాలుమ్ కిట్ట ఎళియనాకైయాలుమ్, నిలైనిన్ఱ కృపాయోగత్తాలుమ్, అనాదిసిద్ధమాన నియన్తృనియామ్యసంబన్ధత్తాలుమ్ అనుకూలరాన నమ్మై రక్షిక్కుమెన్గిఱ సుదృఢమైయాన మతి యాతొన్ఱు, అతు సర్వదుష్కృతత్తైయుమ్ నశిప్పిక్కుమ్ విశ్వాసమాకిఱ తెన్గైయాలే, గుణవత్త్వాధ్యవసాయమ్ విశ్వాసమాక చ్చొల్లప్పట్టతు. ౫౧.

ఇన్నముమ్, సర్వజ్ఞత్వముమ్, సర్వశక్తిత్వముమ్, పరమకారుణికత్వముమ్, పరమోదారత్వముమ్, ఆశ్రితవత్సలత్వముమ్, అశరణ్యశరణ్యత్వముమ్, అనాలోచితవిశేషాఽశేషలోకశరణ్యత్వముమ్, స్వామి

---

(౧)

నారాయణత్వమితి దశగుణానత్రాऽనుసన్ధేయతయా కేచిదాహుః. ఏతే గుణాః విశ్వాసప్రతిబన్ధకభూతం అపరాధభూయస్త్వమ్, ఉపాయ ఫల్గుత్వమ్, ఫలగౌరవమితి విరోధిత్రయం నిరస్యన్తీతి వదన్తి. అత్ర - అశరణ్య శరణ్యత్వాది గుణద్వయం శీల సౌలభ్యస్థానపతితమ్; పరమోదారత్వంచ శేషిత్వస్థానపతితమ్; (౧) "స సర్వానర్థినో దృష్ట్వా సమేత్య ప్రతినన్ద్యచ" ఇతి స్వప్రయోజనత్వవచనాత్, (౨) "ఉదారా స్సర్వ ఏవ" ఇతి స్వనైపోక్తత్వాచ్చ. గీ. ౨.

తత్రాऽపి కేచిత్, ఇతరగుణజాతం సర్వం తదధీనమితి శ్రియః

త్వముమ్, శ్రియఃపతిత్వముమ్, నారాయణత్వముమ్ ఎన్ఱు పత్తుగుణఙ్గళైయుమ్ ఇప్పదత్తిలేయనుసన్ధేయమాక చ్చిల ఆచార్యర్కళ్ శొల్లానిన్ఱార్కళ్. ఇన్ద గుణఙ్గళ్ తాన్, విశ్వాసత్తుక్కు విలక్కాన అపరాధభూయస్త్వమ్, ఉపాయఫల్గుత్వమ్, ఫలగౌరవమెన్ఱిఱ విరోధిత్రయత్తైయుమ్ పోక్కానిఱ్కుమెన్ఱుమ్ శొల్లువర్కళ్. ఇవ్విడత్తిల్, అశరణ్యశరణ్యత్వముమ్, అనాలోచితవిశేషాऽశేషలోక శరణ్యత్వమెన్ఱిఱ ఇరణ్డు గుణఙ్గళుమ్, శీలముమ్ సౌలభ్యముమ్ నిన్ఱనిలైయిలే నిఱ్కుమ్; పరమోదారత్వమాకిఱతు - తన్పక్కల్ కొడుత్తలాకైయాలే, శేషిత్వమ్ నిన్ఱనిలైయిలేనిఱ్కుమ్; "స సర్వానర్థినో దృష్ట్వా సమేత్య ప్రతినన్ద్యచ" ఎన్ఱు-అవన్ ఎల్లా అర్థికళైయుమ్ కణ్డు.కట్టి ఉకన్దిరుక్కుమెన్గైయాలుమ్, "ఉదారా స్సర్వ ఏవ" ఎన్ఱు - తన్నైయాశ్రయిత్తవర్కళెల్లారైయుముదారరాకచ్చొల్లుకైయాలుమ్, స్వాతిశయపర్యవసాయియాన శేషిత్వత్తైయే కాట్టుమితే. ఆకైయాల్ ఇప్పత్తుగుణఙ్గళుమ్ అనుసన్ధిత్త గుణఙ్గళోడు విరోధియాతు. గీ. ౨.

అతుతన్నిలుమ్ వేఱేశిలర్, అల్లాతగుణజాతఙ్గళెల్లామ్ అవైయిట్ట

---

(౧) (౨) గీ-౭-౧౮.

పతిత్వ నారాయణత్వరూపం గుణద్వయమేవ విరోధిత్రయనిరాసాగ్ర మనుసన్ధత్తే. - (౧) "ఏకైన్యం సకృదేవ హన్త కలుషం సర్వం తతో నశ్యతి బ్రహ్మేశాది సుదుర్లభం పదమపి ప్రాప్యం మయా ప్రాగితి। విశ్వాసప్రతిబన్ధి చిన్తనమిదం పర్యస్యతి శ్వశ్శ్రేయసాం రక్షాధీశ రమాపతిత్వ సుభగం నారాయణత్వం తవ" ఇతి. తత్ర శ్రియఃపతిత్వం అధిగమ్యత్వసూచకమ్, (౨) "అగ్నస్యత్వం ధూమధ్వాకమితురధిగమ్యత్వ జననీమ్" ఇత్యుక్తత్వాత్. నారాయణత్వంతు - సర్వవిధబన్ధుత్వేన కార్యోపయోగి గుణజాతప్రకాశకమ్; (3) "నారసనేన జీవానాం

నక్కెన్ను శ్రియఃపతిత్వముమ్ నారాయణత్వముమాకియ ఇరణ్డుగుణ త్తైయుమ్, విశ్వాసవిరోధి త్రయనిరసనార్థమాక వనుసన్ధియానిన్ఱార్కళ్. "ఏకైన్యం సకృదేవ హన్త కలుషం సర్వం తతో నశ్యతి బ్రహ్మేశాది సుదుర్లభం పదమపి ప్రాప్యం మయా ప్రాగితి। విశ్వాసప్రతిబన్ధి చిన్తనమిదం పర్యస్యతి శ్వశ్శ్రేయసాం రక్షాధీశ రమాపతిత్వసుభగం నారాయణత్వం తవ" ఎన్ఱు - ఉపాయమొన్ఱాల్ నయ్యప్పడువతాయిరు క్కుమ్, అత్తాలే పాపమెల్లామ్ నశియానిఱ్కుమ్, బ్రహ్మేశాది కళుక్కుమ్ అరివుమ్ దుర్లభమాన పదమానతు ఎనక్కే నడక్కెన ప్రాపి క్కప్పడుమామ్, ఎన్న వాశ్చర్యమో! ఎన్ఱు విశ్వాసత్తుక్కు ప్రతిబన్ధి యాన ఇష్టవిరోధి త్రయచిన్తనత్తై, న్యాసత్తిలిప్పుమవర్కళుక్కు పోక్కా నిన్ఱతు - రక్షాధీశనే! శ్రియఃపతిత్వత్తాలే నన్ఱాయిరుక్కుమున్నుడైయ నారాయణత్వమానతు ఎన్ఱుశొల్లుకైయాలే. ఇవ్విడత్తిల్, శ్రియఃపతిత్వ మధిగమ్యత్వత్తైక్కాట్టుకిఱతు; అతావతు - కిట్టవెళియనాక్కై. "అధృ ష్యత్వంధూత్వా కమితురధిగమ్యత్వ జననీమ్" ఎన్ఱు-ఈశ్వరనుడైయ అధృష్యత్వమాకిఱ అకిట్టవరుమైయై క్కழిత్తు అధిగమ్యత్వత్తై ప్పిఱప్పిక్కు మెన్ఱు పురుషకారభూతైయాన లక్ష్మియైచ్చొల్లనిన్ఱతే. నారాయణత్వ మానతు-సర్వవిధబన్ధుత్వత్తోడే కార్యత్తుక్కుఉపప్పాన గుణజాలత్తుక్కు

సమూహాః ప్రోచ్యతే బుధైః । తేషామయనభూతత్వా న్నారాయణ ఇహోచ్యతే । తస్మాన్నారాయణం బన్ధుం పితరం మాతరం గురుమ్। నివాసం శరణంచాఽఽహుర్వేదవేదాన్తపారగాః " ఇతివచనాత్. ఏవం సతి నారశబ్దస్య జీవసమూహవాచిత్వమ్, అయనపదస్య కరణవ్యుత్పత్త్యా ఉపాయవాచిత్వఞ్చాఽత్ర నారాయణపదార్థతయో [illegible]

నను - అస్యపదస్య స్వరూప రూప గుణ విభవాది సమస్తార్థ ప్రకాశకత్వేఽపి కథం కతిపయగుణానుసన్ధానం క్రియతఇతిచేత్ ; - ఉచ్యతే;- వక్ష్యమాణ శరణపదార్థోపాయత్వోపయుక్త కతిపయగుణ విశేషమాత్రమపేక్షితమితి స్వతఃప్రాప్త సమస్తార్థవాచకత్వం శరణశబ్ద

ప్రకాశకమ్; "నారశబ్దేన జీవానాం సమూహాః ప్రోచ్యతే బుధైః । తేషామయనభూతత్వా న్నారాయణ ఇహోచ్యతే। తస్మాన్నారాయణం బన్ధుం పితరం మాతరం గురుమ్ । నివాసం శరణం చాఽఽహుర్వేద వేదాన్తపారగాః" ఎన్ఱు- నారశబ్దత్తాలే జీవర్కళుడైయ సమూహమ్ శొల్లప్పడుకిఱతు, అవర్కళుక్కు అయనమాకైయాలే నారాయణనెన్ఱు శొల్లప్పడుకిఱాన్, ఆకైయాలే, నారాయణనై బన్ధువాకవుమ్, మాతావాకవుమ్, పితావాకవుమ్, గురువాకవుమ్, నివాసమాకవుమ్, శరణమాకవుమ్, వేదవేదాన్తపారగరానవర్కళ్ శొల్లానిన్ఱార్కళెన్ఱవచనత్తాలే. ఇప్పడియుళ్ళవిడత్తిల్, నారశబ్దమ్ జీవసమూహవాచియాకవుమ్, అయనపదమ్ కరణవ్యుత్పత్తియాలే ఉపాయవాచియాకవు మివ్విడత్తిల్ నారాయణపదత్తుక్కర్థమ్ శొల్లప్పట్టతాయిఱ్ఱు. ౫౩.

ఇన్దప్పదమ్, స్వరూప రూప గుణ విభవాదికళాన ఎల్లావర్థత్తైయుమ్ శొల్లుమేయాకిలుమ్ ఇప్పోతు ఇవ్విడత్తిల్ శిలగుణఙ్గళై అనుసన్ధిక్కపడి యెఙ్ఙనేయెన్నిల్; - మేల్ శొల్లుకిఱ శరణశబ్దత్తినర్థమాన ఉపాయత్వత్తుక్కుఉప్పాన శిలగుణఙ్గళే ఇవ్విడత్తిలపేక్షితమెన్ఱిట్టు,

వైయర్థ్యపరిహారాయ గోబలీవర్దన్యాయేన సఙ్కోచయితుం యుక్తమ్; తథాహి - "గామానయ, బలీవర్దఞ్చ" ఇత్యుక్తే సామాన్యవాచినా గోశబ్దేన బలీవర్దగ్రహణేసత్యపి బలీవర్దపదప్రయోగవైయర్థ్యపరిహారాయ గోశబ్దార్థసఙ్కోచో గోబలీవర్దన్యాయః. అథవా - అయం న్యాయస్సామాన్యవిశేషరూపో వా; తథాహి - విశేషవాచిశబ్దసన్నిధౌ సామాన్యవాచిశబ్దస్య విశేషానురూపస్సఙ్కోచః సామాన్యవిశేషన్యాయః. సోఽయమత్ర ఉపాయవిశేషవాచిశరణశబ్దసన్నిధౌ తదనురూపేణ సామాన్యవాచి నారాయణశబ్దార్థసఙ్కోచేన సిద్ధః. ౫౪.

ఏవమనుసంహితం ద్వయార్థవివరణరూపే గద్యే భాష్యకారైః

అన్ద శరణశబ్దత్తినుడైయ వైయర్థ్యపరిహారత్తుక్కాక స్వతఃప్రాప్తమాన సమస్తార్థవాచిత్వత్తై గోబలీవర్దన్యాయత్తాలే ఇప్పదత్తుక్కు సఙ్కోచిప్పిక్కై ప్రాప్తమ్. గోబలీవర్దన్యాయమావతు-"గామానయ, బలీవర్దఞ్చ" ఎన్ఱు-ఒరువనై ప్పార్త్తు ఒరువన్ పశువైయుమ్ ఎరుత్తైయుమ్ కొణ్డువావెన్ఱాల్, గోశబ్దమ్ సామాన్యమాకైయాలే బలీవర్దమాకిఱ ఎరుత్తైయుమ్ కాట్టుమేయాకిలుమ్ విశేషమాన బలీవర్దశబ్దప్రయోగమ్ వ్యర్థమాకామైక్కాక గోశబ్దార్థత్తై బలీవర్దమొఴిన్ద గోవిలే సఙ్కోచిప్పిక్కై గోబలీవర్దన్యాయమెన్ఱు మీమాంసకర్ శొన్నార్. అఙ్ఙనన్ఱియే, సామాన్యవిశేషన్యాయమాకవుమామ్; అతావతు- విశేషవాచియాన శబ్దత్తినుడైయ సమీపత్తిలుళ్ళ సామాన్యవాచియాన శబ్దత్తుక్కు విశేషశబ్దత్తుక్కీడాక సఙ్కోచమ్పణ్ణుకై - సామాన్యవిశేషన్యాయమెన్బర్. అన్దన్యాయమ్ ఇవ్విడత్తిల్ ఉపాయవిశేషవాచియాన శరణశబ్దత్తినుడైయ సమీపత్తిల్ అన్దశబ్దార్థత్తుక్కీడాక సామాన్యవాచియాన నారాయణశబ్దార్థత్తై సఙ్కోచిప్పిక్కైయాలే సిద్ధిత్తతు.

ఇప్పడి భాష్యకారరాలే ద్వయార్థవివరణమాన గద్యత్తిలే

ఏతత్పదార్థవివరణే;-(౧)“అఖిలహేయప్రత్యనీక”ఇత్యాదినా“నిఖిలజగదుదయవిభవలయలీల” ఇత్యన్తేన సామాన్యతో నారాయణపదార్థముక్త్వా,తతః,“సత్యకామ”ఇత్యాదినా “వైకుణ్ఠనాథ” ఇత్యన్తేన ప్రాప్యగుణానభిధాయ, తదనన్తరమ్, (౧) “అపారకారుణ్య” ఇత్యాదినా “అశరణ్యశరణ్య”ఇత్యన్తేన ఉపాయోపయోగిగుణజాతస్యోక్తత్వా

అస్తునామ గోబలీవర్దన్యాయాత్ అత్రాఽపేక్షిత గుణజాతమాత్రానుసన్ధానమ్, తర్హి భాష్యకారానుసంహిత కృత్స్నగుణానుసన్ధానం కథం న క్రియతే? కథంవాఽనుక్తసౌలభ్యానుసన్ధానమితి చేత్;-ఉచ్యతే;-నతత్ర సౌలభ్యమనుక్తమ్, * సౌన్దర్యపదేన (౧) “అనాలోచిత” ఇత్యాదినాచోక్తత్వాత్ *ప్రణతార్తిహరత్వ మాశ్రితవాత్సల్యకార్య

సామాన్యమాన నారాయణశబ్దార్థవివరణసమయత్తిల్ ప్రాప్యగుణఙ్గళుమ్ ప్రాపకగుణఙ్గళుమ్ పిరిత్తనుసన్ధిక్కప్పట్టతు; - “అఖిలహేయప్రత్యనీక”ఎన్నుతుడఙ్గి“నిఖిలజగదుదయ విభవలయలీల”ఎన్నుముడివాక ఇప్పదత్తినుడైయ సామాన్యార్థత్తైయుమ్, “సత్యకామ” ఎన్నుతుడఙ్గి “వైకుణ్ఠనాథ” ఎన్నుముడివాక ప్రాప్యగుణఙ్గళైయుమ్, “అపారకారుణ్య”ఎన్నుతుడఙ్గి “అశరణ్యశరణ్య”ఎన్నుముడివాక ప్రాపకగుణఙ్గళైయుమరుళిచ్చెయ్తార్. ౫౫.

ఆనాల్, గోబలీవర్దన్యాయత్తాలే ఇవ్విడత్తిల్ శరణ్యత్వత్తుక్కుఉపయోగియాన గుణజాతమాత్రమే యనుసన్ధేయమాకిల్, అప్పోతు భాష్యకారరనుసన్ధిత్తరుళిన ఎల్లాగుణఙ్గళైయు మనుసన్ధియాతొళివానేన్? అనుసన్ధియాత సౌలభ్యత్తై త్తాన్ అనుసన్ధిప్పానేన్నెన్నిల్;- అవర్ సౌలభ్యమనుసన్ధియాతొళిన్దిలర్, “అపారకారుణ్య” ఎన్గిఱవిడత్తిలే సౌన్దర్యపదత్తాలుమ్, “అనాలోచిత విశేషాఽశేషలోకశరణ్య” ఎన్గిఱపదత్తాలుమ్ సౌలభ్యమరుళిచ్చెయ్కైయాలే. ప్రణతార్తిహరత్వ

---

(౧) శరణాగతిగద్యమ్.

తయోక్తమ్; * నిఖిలజగదాధారత్వం * సకలేతరవిలక్షణత్వం * అర్థికల్పకత్వం *ఆపత్సఖత్వం *అశరణ్యశరణ్యత్వంచ శేషిత్వాయోక్తమ్। శ్రియఃపతిత్వం నారాయణత్వంచ నిఖిలగుణనిదానభూతమిత్యనుసన్ధానసౌకర్యాయ కతిపయాన్ గుణానాచార్యాస్సఙ్గృహ్ణానుసన్దధతే. (౧) "త్వద్జ్ఞానశక్తికరుణాసు సతీషు నేహ పాపం పరాక్రమితుమర్హతి మామకీనమ్" ఇతి కార్యోపయోగితయా జ్ఞానశక్తికరుణామాత్రం శేషిగుణత్వేన శ్రీవత్సాఙ్కమిశ్రైరుక్తఞ్చ. (౨) "శ్రీమాన్ - సత్తాస్థితి నియమనాద్యైశ్చిదచితౌ స్వముద్దిశ్య - ఉపాదత్తే" ఇతి శ్రియఃపతిత్వనారాయణత్వయోః శరణ్యత్వహేతుతయా శ్రీపరాశరభట్టమిశ్రైరప్యభిహితే. తస్మాత్తు [illegible] సఙ్గ్రి

మానతు - ఆశ్రిత వాత్సల్యత్తిన్ కార్యమాకచ్చొల్లప్పట్టతు; నిఖిల జగదాధారత్వముమ్, సకలేతరవిలక్షణత్వముమ్, అర్థికల్పకత్వముమ్, ఆపత్సఖత్వముమ్, అశరణ్యశరణ్యత్వముమ్, శేషిత్వమిట్టవఱ్ఱుక్కుం శ్రియఃపతిత్వముమ్ నారాయణత్వముమ్ నిఖిలగుణఙ్గళుక్కుమ్ నిదానమాయిరుక్కుమ్; ఇప్పడి అనుసన్ధానసౌకర్యత్తుక్కాక శిలగుణఙ్గళై ఆచార్యర్కళ్ సఙ్గ్రహిత్తనుసన్ధియానిన్ఱార్కళ్. "త్వద్జ్ఞాన శక్తి కరుణాసు సతీషు నేహ పాపం పరాక్రమితుమర్హతి మామకీనమ్" ఎన్ఱు - ఉన్నుడైయ జ్ఞాన శక్తి కరుణైకళుణ్డాయిరుక్క ఎన్నుడైయ పాపమానతు పరాక్రమిక్కమాట్టాతెన్ఱైయాలే కార్యోపయోగియాన జ్ఞాన శక్తి కరుణామాత్రమే శేషిగుణమాకవపేక్షితమెన్ఱుకొణ్డు అరుళిచ్చెయ్తార్. "శ్రీమాన్ - సత్తాస్థితి నియమనాద్యైశ్చిదచితౌ స్వముద్దిశ్య - ఉపాదత్తే" ఎన్ఱు - శ్రీమానానవన్, సత్తాస్థితి నియమనాదికళాలే చిదచిత్తుక్కళై స్వముద్దిశ్య ఉపాదానమ్ పణ్ణినానెన్ఱుకొణ్డు శ్రియఃపతిత్వ నారాయణత్వఙ్గళైయే శరణ్యత్వత్తుక్కు ఉపయోగియాక శ్రీపరాశర

---

(౧) అతిమా - స్తవమ్ - ౬౧. (౨) ర - స్తవ - ౨ - ౮౩.

హేణాఽనసన్ధానం యుక్తమ్.　　　　　　　　　　　　　　　　　　　　　　　　　　　　　　　　５౬.

యద్యపి శ్రీమదాది పదద్వయ మాత్రానుసన్ధానేన చరితార్థమ్; తథాపి – తదర్థవిశదానుసన్ధానార్థం కతిపయగుణానుసన్ధాన మాచార్యాణామభిమతమేవ.　　５౭.

ఏవం గుణవిశిష్టస్య నారాయణస్య విగ్రహవైలక్షణ్యమేవ గు నిరపేక్షం పురుషార్థం దదాతీతి "చరణౌ" ఇతిపదం సూచయతి. తథాహి – అజ్ఞాతస్వరూపగుణాఽపి కాఽపి గోపికా కృష్ణవిగ్రహ మాత్రానుసన్ధానేన పరమపురుషార్థం ప్రాప్తవతీత్యుచ్యతే, – (౧) "తచ్చిత్తవిమలాహ్లాదక్షీణపుణ్యచయా తథా। తదప్రాప్తిమహాదుఃఖ విలీనాఽశేషపాతకా। చిన్తయన్తీ జగత్సూతిం పరబ్రహ్మస్వరూపిణమ్। నిరుచ్ఛ్వాసతయా ముక్తింగతాఽన్యా గోపకన్యకా" ఇతి. ఇదం విగ్రహ

భట్టరరుళిచ్చెయ్‌తార్. ఆకైయాలే, స్వగ్రహమాకైక్కాక సజ్గ్రహి త్తనుసన్ధిక్కై ప్రాప్తమెన్ఱతాయిర్ఱు.　　　　　　　　　　　　　　　５౮.

"శ్రీమన్" "నారాయణ" ఎన్గిఱ ఇరణ్డుపదత్తాలుమ్ శరణ్యత్వోపయుక్త అమైయుమేయాకిలుమ్ అతినుడైయ అర్థవైశద్యత్తుక్కాక చ్చిలగుణఙ్గళై యనుసన్ధిక్కై ఆచార్యర్కళుక్కభిమతమాయిరుక్కుమ్.

ఇప్పడి గుణవిశిష్టనాన నారాయణనుడైయ విగ్రహవైలక్షణ్యమే గుణాదినిరపేక్షమాక స్వపురుషార్థత్తై క్కొడుక్కవల్లదెన్ఱు అనన్తరమ్ "చరణౌ" ఎన్గిఱపదమ్ కాట్టుకిఱతు. అతావతు–కృష్ణనుడైయ స్వరూపత్తిలుమ్ గుణఙ్గళిలుమ్ అఱివిల్లాతాళోరిడైచ్చి అవనుడైయ విగ్రహ మాత్రత్తై చ్చిన్తిక్కైయాలే "చిన్తయన్తీ" ఎన్ఱు పేర్ పెఱుమ్పడి యాయ్‌క్కొణ్డు పరమపురుషార్థత్తై యడైన్దాళెన్ఱు శొల్లప్పడానిన్ఱతు; "తచ్చిత్తవిమలాహ్లాద క్షీణపుణ్యచయా తథా। తదప్రాప్తిమహాదుఃఖ విలీనా శేషపాతకా।చిన్తయన్తీ జగత్సూతిం పరబ్రహ్మస్వరూపిణమ్।నిరుచ్ఛ్వాసతయా ముక్తింగతాఽన్యా గోపకన్యకా" ఎన్ఱు–అవన్బక్కలిల్

(౧) వి–పు–౫–౧౩–౨౧.

వైలక్షణ్యం పూర్వోక్తసౌలభ్యరూపాఽఽత్మగుణఫలమితి నపౌన రుక్త్యమ్. ౫౮.

యద్వా - సమాశ్రయణోన్ముఖస్య చేతనస్య శేషత్వరూప స్వరూపోచితత్వాత్ తచ్చరణావేవాఽఽశ్రయణీయత్వేనోచ్యేతే; యథా స్తనన్ధయస్య శిశో ర్మాతు స్స్తనే విశేషప్రాప్తిః, తథా తచ్ఛేషభూతస్య చేతనస్య శేషిచరణయోర్విశేషేణ ప్రాప్తిరస్తి. లోకేఽపి పాణ్యాదిగ్రహణాదపి పాదపతనస్య దయాహేతుత్వం దృష్టమ్. స్మర్యతేచ- (౧) దేవానాం దానవానాంచ సామాన్యమధిదైవతమ్ । సర్వదా చరణ

నెఙ్గాకైయాలుణ్డాన విమలమాన ఆహ్లాదసుఖత్తాలే క్షీణమాన పుణ్య సమూహత్తైయుడైయళాయ్ వైత్తు, అవనైక్కిట్టప్పెఱాదెయాలుణ్డాన మహాదుఃఖత్తాలే లయిత్తుప్పోన సర్వపాతకత్తైయుడైయళాయ్, ఇప్పడి పుణ్యపాపఙ్గళ్ తీర్న్దపిన్బు, జగత్కారణభూతనాయ్ పరబ్రహ్మరూపియాన వనై చ్చిన్తియానిన్ఱుకొణ్డు మూచ్చడఙ్గినపడియాలే ఏతాదొరుగోప కన్యకై ముక్తైయెయ్దినాళెన్గైయాలే, విగ్రహవైలక్షణ్యమే మోక్ష ప్రదమెన్ఱతాయిఱ్ఱు. ఇన్నవిగ్రహవైలక్షణ్యముమ్ మున్ శొన్న సౌల భ్యమాకిఱ ఆత్మగుణత్తిన్ కార్యమాకైయాలే పునరుక్తియన్ఱు. ౫౮.

అఙ్గన్నిక్కే, ఆశ్రయణోన్ముఖనాన చేతనర్క్కు తన్నుడైయ శేష త్వమాకిఱ స్వరూపత్తుక్కనురూపమాకైయాలే, శేషియినుడైయ చర ణఙ్గళే ఆశ్రయణీయఙ్గళెన్ఱు శొల్లప్పడుకిఱతు. స్తనన్ధయశిశువుక్కు మాతావినుడైయ స్తనత్తిలే విశేషప్రాప్తియుణ్డావదుపోలే, శేషభూతనాన చేతననుక్కుమ్ శేషిచరణఙ్గళిలే విశేషప్రాప్తి యుణ్డాయిరుక్కుమిఱే. లోకత్తిల్ ఒరువనై క్కార్యఙ్గొళ్ళుమిడత్తిల్ కైయైప్పిడిత్తు అపేక్షిక్కు మిడత్తిలుమ్ కాలైప్పిడిక్కై దయాహేతువాకక్కాణ్గిఱోమిఱే. ప్రమాణ ఙ్గళుమ్ భగవచ్చరణఙ్గళై యాశ్రయణీయమాక చ్చొల్లానిన్ఱన-“దేవా నాం దానవానాంచ సామాన్యమధిదైవతమ్ । సర్వదాచరణద్వన్ద్వం

(౧) జి-స్తో-౧-౨.

ద్వన్ద్వం వ్రజామి శరణం తవ" (౧) "లోకవిక్రాన్తచరణౌ శరణం తేఽ వ్రజం విభో" (౨) "స భ్రాతు శ్చరణౌ గాఢం నిపీడ్య రఘునన్దనః। సీతాముపాచాఽతియశా రాఘవఞ్చ మహావ్రతమ్" (౩) "చరణౌ శరణం యాత స్తవై వాఽస్త్వహమచ్యుత" ఇతి. ఉక్తఞ్చ పరమా-చార్యైః - (౪) "అకిఞ్చనోఽనన్యగతి శ్శరణ్య త్వత్పాదమూలం శరణం ప్రపద్యే" ఇతి.　　　౫౯.

అథ * శరణపదం గుణ విగ్రహవిశిష్టస్య వస్తున ఉపాయత్వం

వ్రజామి శరణం తవ" ఎన్ఱు - దేవర్కళుక్కుమ్ దానవర్కళుక్కుమ్ పొతువాన అధిదైవతమాయుళ్ళ ఉన్నుడైయ చరణఙ్గళిరణ్డైయుమ్ శరణమాక వఱైకిఱేనెన్ఱుమ్; "లోకవిక్రాన్తచరణౌ శరణం తేఽ వ్రజం విభో" ఎన్ఱు-ఉలకఙ్గళై యళన్ద ఉన్ తిరువడికళై చ్చరణమాక వఱైన్దేనెన్ఱుమ్; "స భ్రాతు శ్చరణౌ గాఢం నిపీడ్య రఘునన్దనః। సీతాముపాచాఽతియశా రాఘవఞ్చ మహావ్రతమ్" ఎన్ఱు-రఘుకులత్తుక్కు నన్దననాయ్ పెరియపుకழైయుడైయ అన్ద ఇళైయపెరుమాళ్, భ్రాతావాన పెరుమాళుడైయ తిరువడికళై నెఱుక్కప్పిడిత్తు ప్పిరాట్టియైయుమ్ పెరుమాళ్ తమ్మైయుమ్ పార్త్తు వార్త్తై సొన్నారెన్ఱుమ్; "చరణౌ శరణం యాత స్తవై వాఽస్త్వహమచ్యుత" ఎన్ఱు - ఉన్నుడైయ చరణఙ్గళైయే ఉపాయమాకవఱైన్దేన్, నాన్ ఉనక్కే శేషమాకానిన్ఱేనెన్ఱుమ్ శొల్లుకైయాలే. "అకిఞ్చనోఽనన్యగతి శ్శరణ్య త్వత్పాదమూలం శరణం ప్రపద్యే" ఎన్ఱు - అకిఞ్చననాయ్ అనన్యగతియాన నాన్ శరణ్యనే! ఉన్నుడైయ పాదమూలత్తై చ్చరణమాక వఱైకిఱేనెన్ఱు ఆళవన్దారు మరుళిచ్చెయ్‌తార్.　　　౫౯.

అనన్తరమ్ "శరణమ్" ఎన్గిఱపదమ్, గుణ విగ్రహవిశిష్టమాన వస్తువినుడైయ ఉపాయత్వత్తై క్కాట్టుకిఱతు; "ఉపాయే గృహరక్షి

(౧) భవిష్యత్పురాణే-　　　(౨) రా-అ-౩౧-౨. (౩)　　　(౪) స్తో-౪-౨౨.

(౫) అహి-సంహి-౩౬-౩౬. కేషాఞ్చిత్పదానాం స్ఫుటత్వాదర్థానుపలబ్ధిః.

ద్యోతయతి; (౧)"ఉపాయే గృహ రక్షిత్రోః శబ్దః శరణమిత్యయమ్ । వర్తతే సాంప్రతం త్వేష ఉపాయార్థైకవాచకః" ఇతి వచనాత్. ఉక్తస్య గుణ విగ్రహాదేః ప్రాప్యవేషసాధారణ్యాత్ ఇదం పదమిదానీముపాయత్వే నియమయతి. ౬౦.

నను - శ్రీమచ్ఛబ్దస్య నారాయణశబ్దవిశేషణత్వేన, ఉపాయవిశేషణభూత గుణవిగ్రహాదివత్ లక్ష్మ్యా అపి విశేషణత్వాత్, తద్విశిష్టస్యైవోపాయత్వం యుక్తమ్; తథాచ భగవచ్ఛాస్త్రే ప్రతిపాద్యతే;-(౧) "లక్ష్మీం చ మాం సురేశేశం ద్వయేన శరణం గతః । మల్లోకమచిరాల్లబ్ధ్వా మత్సాయుజ్యం స గచ్ఛతి" (౨) "సుపార్శ్వ స్వతన్త్రశ్చ స్వామి త్రోః శబ్దః శరణమిత్యయమ్ । వర్తతే సాంప్రతం త్వేష ఉపాయార్థైకవాచకః" ఎన్ఱు - శరణమెన్ఱ శబ్దత్తుక్కు ఉపాయత్తిలుమ్ గృహత్తిలుమ్ రక్షితావిన్ పక్కలిలుమ్ వర్త్తనమ్, ఇప్పొழுదు ఉపాయమాకియ అర్థత్తుక్కే వాచకమెన్ఱు భగవచ్ఛాస్త్రవచనముణ్డాకైయాలే. కీழ్చ్చొన్న గుణవిగ్రహాదికళ్ ప్రాప్యవేషత్తుక్కుమ్ పొతువాకైయాలే, ఇప్పొழுతు ఇన్త శరణపదమ్ ఉపాయవేషత్తిలే ఒతుక్కిత్తరుకిఱతు. ౬౦.

ఇవ్విడత్తిల్ శ్రీమత్పదమ్ నారాయణపదత్తుక్కు విశేషణమాకైయాలే, ఉపాయత్తుక్కు విశేషణమాన గుణవిగ్రహాదికళ్పోలే లక్ష్మిక్కుమ్ విశేషణత్వమ్ తోన్ఱుకైయాలే, లక్ష్మీవిశిష్టవస్తువే ఉపాయమాకప్రాప్తమ్; అప్పడిక్కే శాస్త్రఙ్గళిలుమ్ శొల్లానిన్ఱతు;-"లక్ష్మీం చ మాం సురేశేశం ద్వయేన శరణం గతః। మల్లోకమచిరాల్లబ్ధ్వా మత్సాయుజ్యం స గచ్ఛతి" ఎన్ఱు - లక్ష్మియైయుమ్ సురేశర్క్కు ఈశ్వరనాన ఎన్నైయుమ్ ద్వయత్తాలే శరణమాకవఱ్ఱ్వన్ ఎన్నుడైయ లోకత్తైచ్చడక్కెనప్పెఱ్ఱు ఎన్నుడైయ సాయుజ్యత్తైయుమ్ ప్రాపియానిఱ్కుమెన్ఱైయాలుమ్; "సుపార్శ్వస్వతన్త్రశ్చ స్వామీ నః కరుణానిధిః।

(౧) (౨) § భగవచ్ఛాస్త్రత్తిలుమ్.

నః కరుణానిధిః। నిరుపాధి స్వతన్త్రాచ స్వామినీ నః కృపానిధిః।త్వమేవ సర్వశాస్త్రేషు శరణ్యత్వేన గీయసే । ఆత్మాత్మీయఞ్చ యత్కిఞ్చిద్దుర్భరం దుస్త్యజం మమ । తత్సర్వం తవ విన్యస్తం శుభయోః పాద పద్మయోః । ఉపేయస్య తవ ప్రాప్త్యై త్వాముపాయతయా వృణే । ఉపాయో భవ మే దేవ శరణం భవ మేఽచ్యుత॥ ఉపాయో భవ దేవి శరణం భవ మేఽమ్బుజే। ప్లుష్య మే దురితం సర్వం పుష్య మే

నిరుపాధిస్వతన్త్రాచ స్వామినీ నః కృపానిధిః । త్వమేవ సర్వశాస్త్రేషు శరణ్యత్వేన గీయసే । ఆత్మాత్మీయఞ్చ యత్కిఞ్చిద్దుర్భరం దుస్త్యజం మమ । తత్సర్వం తవ విన్యస్తం శుభయోః పాదపద్మయోః । ఉపేయస్య తవ ప్రాప్త్యై త్వాముపాయతయా వృణే । ఉపాయో భవ మే దేవ శరణం భవ మేఽచ్యుత। ఉపాయో భవ మే దేవి శరణం భవ మేఽమ్బుజే।ప్లుష్య మే దురితం సర్వం పుష్య మే త్వద్గతాం ధియమ్। ఇత్యేవమనుసన్ధాయ మాం ప్రపద్యేత నైగతిమ్। ఆదిదేవం జగన్నాథ మీశంవా పురుషోత్తమమ్ । నకృదేవం ప్రపన్నస్య కృత్యం నైవాఽన్యదిష్యతే” ఎన్ఱు – ఓరుపాధియుమిల్లాత స్వతన్త్రనాయ్ ఎజ్గళ్ స్వామియాన నీ కరుణానిధియాయిరునాయ్, ఓరుపాధియుమిల్లాతపడి స్వతన్త్రైయాయ్ ఎజ్గళ్ స్వామినియాన నీ కృపానిధియాయిరున్దాయెన్ఱు ఇరువరైయుమ్ వేఱేవేఱేయనుసన్ధిత్తు; ఇప్పడి నీయే సర్వశాస్త్రఙ్గళిలుముపాయమాక చ్చొల్లప్పడానిన్ఱాయ్, ఎనక్కు దుర్భరమాయ్ దుస్త్యజముమాయిరుక్కిఱ ఆత్మాత్మీయమాన వస్తు యాతొన్ఱు, అతెల్లాముమున్నైయ అళకియ తిరువడిత్తామరైకళిలే సమర్పిక్కప్పట్టతు; ఉపేయమాన ఉన్నుడైయ ప్రాప్తిక్కు ఉప్పాక ఉన్నై ఉపాయమాక వరిక్కిఱేన్, దేవరే ఎనక్కు ఉపాయమాకవేణుమ్, అచ్యుతనే! నీయే ఎనక్కు రక్షకనాకవేణుమ్, దేవియే! నీయే ఎనక్కు ఉపాయమాకవేణుమ్, అమ్బుజైయే! నీయే ఎనక్కు రక్షకైయాకవేణుమెన్ఱు తనిత్తనియే

త్వద్గతాం ధియం । ఇత్యేనమనుసన్ధాయ మాం ప్రపద్యేత వై గతిమ్ । ఆదిదేవం జగన్నాథ మీశం వా పురుషోత్తమమ్। సకృదేవం ప్రపన్నస్య కృత్యం నైవాఽన్యదిష్యతే" ఇతి భగవతఇవ దేవ్యాఅప్యుపాయత్వం ప్రతిపాదితమ్. ౬౧.

కిఞ్చ - (౧) "చన్ద్రాం ప్రభాసాం యశసా జ్వలన్తీం శ్రియం లోకే దేవజుష్టాముదారామ్। తాం పద్మనేమీం శరణమహం ప్రపద్యేఽ లక్ష్మీర్మే నశ్యతాం త్వాం వృణే" (౨) "వాచః పరం ప్రార్థయితా

అపేక్షిత్తు; ఎన్నుడైయ ఎల్లాచురితిత్తైయుమ్ పోక్కవేణుమ్, ఉన్నై యడైన్ద ఎన్నుడైయ బుద్ధియై పూర్ణయాక్కవేణుమ్ ఎన్ఱు ఇప్పడి తని త్తనియేయనుసన్ధిత్తు; ఎన్నై ఉపాయమాక వత్తైయిలుమామ్, ఆదిదేవనాయ్ జగన్నాథనాయ్ నియన్తావాన పురుషోత్తమన్నై యడైయిలుమామ్, ఇప్పడి ఒరుకాల్ ప్రపన్ననానవనుక్కు వేఱు శెయ్యవేణ్డునతిల్లై యెన్దైయాలుమ్, ఈశ్వరనుక్కుప్పోలే లక్ష్మిక్కు ముపాయత్వమ్ ప్రతిపాదిక్కప్పట్టతు. ౬౧.

ఇన్నముమ్, "చన్ద్రాం ప్రభాసాం యశసా జ్వలన్తీం శ్రియం లోకే దేవజుష్టాముదారామ్ । తాం పద్మనేమీం శరణమహం ప్రపద్యేఽలక్ష్మీర్మే నశ్యతాం త్వాం వృణే" ఎన్ఱు - చన్ద్రి ఎన్దైయాలే ఆహ్లాదరూపమాన ఆనన్దత్తై యుడైయళాయ్, ప్రభాసై ఎన్దైయాలే ప్రకృష్టమాన జ్ఞానదీప్తియైయుడైయళాయ్,యశసాజ్వలన్తీ ఎన్దైయాలే గుణప్రథైయాలే విళఙ్గానిఱ్పాళాయ్, దేవజుష్టైయెన్దైయాలే సర్వేశ్వరనోడు నిత్యసంయుక్తైయాయ్,లోకత్తిలెల్లార్కుమభిమతత్తైక్కొడుక్కుముదారైయాయ్, పద్మత్తై వాసస్థానమణ్డలమాక ఉడైయళాక ప్రసిద్ధైయాన అన్దశ్రీయై చ్చరణమాక ప్రపత్తిపణ్ణుకిఱేన్,ఎన్నుడైయ అలక్ష్మి నశిక్కవేణుమ్, ఉన్నై వరిక్కిఱేనెన్ఱుమ్; "వాచః పరం ప్రార్థయితా

(౧) శ్రీసూక్తమ్. (౨)

ప్రపద్యే నియత శ్శ్రియమ్” ఇతి విశేషతోఽస్యాః ప్రపత్తవ్యత్వం శ్రుత్యాదిభిరవగమ్యతే. ఉక్తమభియుక్తైశ్చ- (౧) “యత్పదామ్భోజఘటితా ప్రణతి స్సుర్లభాన్యపి । పదాని పరమాం ముక్తిం సూతే తాం శ్రియమాశ్రయే” ఇతి. ౬౨.

అపిచ (౨) “ప్రణిపాతప్రసన్నా హి మైథిలీ జనకాత్మజా । అలమేషా పరిత్రాతుం రాక్షస్యో మహతో భయాత్”(౩)“అభియాచామ వైదేహీమేతద్ధి మమ రోచతే” ఇతి రామభయాదాశ్రితా

ప్రపద్యే నియత శ్శ్రియమ్” ఎన్ఱు - వాక్కుక్కుప్పొరుళాన ఈశ్వరనై ప్రార్థిప్పానాన నాన్ నియతమాక శ్రీయై ప్రపత్తిపణ్ణుకిఱేనెన్ఱుమ్ శ్రుత్యాదికళిల్ విశేషిత్తు ఇవళై ప్రపత్తివిషయమాకచ్చొల్లిన్ఱు. “యత్పదామ్భోజఘటితా ప్రణతి స్సుర్లభాన్యపి । పదాని పరమాం ముక్తిం సూతే తాం శ్రియమాశ్రయే” ఎన్ఱు - యావళొరుత్తియుడైయ తిరువడిత్తామరైకళిలే పణ్ణప్పట్ట ప్రణామమానతు దుర్లభఙ్గళాన బ్రహ్మాదిపదఙ్గళైయుమ్ పరమైయాన ముక్తియైయుముణ్డాక్కికొడుక్కుమ్, అన్ద శ్రీయై ఆశ్రయిక్కిఱేనెన్ఱైయాలే, ఇవళై సర్వఫలప్రదైయాక అభియుక్తరుమ్ శొన్నార్. ౬౨.

ఇన్నముమ్, శ్రీరామాయణత్తిలే, “ప్రణిపాత ప్రసన్నాహి మైథిలీ జనకాత్మజా । అలమేషా పరిత్రాతుం. రాక్షస్యో మహతో భయాత్ - అభియాచామ వైదేహీమేతద్ధి మమ రోచతే” ఎన్ఱు-జనకరాజన్ తిరుమకళాన మైథిలియానవళ్, ప్రణామమ్పణ్ణినవళవిలే ప్రసన్నైయాయిరుక్కుమ్, ఇవళ్ తాన్ రాక్షసికాళ్! పెరుమాళాల్ వన్ద పెరియ భయత్తుక్కు రక్షిక్కవల్లళ్, ఇన్ద వైదేహియై వేణ్డికొళ్ళువోమ్, ఇతు ఎనక్కు రుచియానిన్ఱతెన్ఱు అతివృద్ధైయ విభీషణన్ పుత్రియాన సరమై త్రిజటై తుడక్కమానార్ అల్లాతరాక్షసికళైయుమ్

(౧)   (౨) రా-సు-౨౭-౫౭.   (౩) రా-సు-౨౭-౫౫.

నామూర్ధాఽపరాధానామపి రాక్షసీనామ్, (౧) "భవేయం శరణం హి వః" ఇత్యభయం ప్రదాయ; (౨) "రాజసంశ్రయవశ్యానాం కుర్వతీనాం పరాజ్ఞయా। విధేయానాంచ దాసీనాం కః కుప్యేద్వానరోత్తమ" (౩) "పాపానాంవా శుభానాంవా వధార్హాణాం ప్లవఙ్గమ। కార్యం కరుణమార్యేణ నకశ్చిన్నాఽపరాధ్యతి" ఇతి రామపరికరభూత మారుతాత్మజాద్రక్షణం కుర్వన్త్యా దేవ్యాః దేవాదపి శరణ్యత్వం సుస్పష్టమ్;-

కూట్టికొణ్డు రామభయనిమిత్తమాక ఆశ్రయిక్క, ఆర్ధాఽపరాధైక శాన అన్దరాక్షసికళైక్కుత్తాన్ "భవేయం శరణం హి వః" ఎన్ఱు - ఉజ్జళుక్కు నాన్ శరణమావేనెన్ఱు అభయప్రదానమ్పణ్ణి; రావణవధానన్తరమ్ వన్దు "ఉనక్కు విణ్ణప్పమ్ శెయ్త ప్రియవచనత్తుక్కు ప్పరిశిలాక ఇన్దరాక్షసికళై క్కొల్లుమ్పడి కాట్టిత్తరవేణుమ్" ఎన్ఱ రామపరికరభూతనాయుళ్ళ తిరువడియై ప్పార్త్తు, "రాజసంశ్రయవశ్యానాం కుర్వన్తీనాం పరాజ్ఞయా। విధేయానాంచ దాసీనాం కః కుప్యేద్వానరోత్తమ- పాపానాంవా శుభానాంవా వధార్హాణాం ప్లవఙ్గమ। కార్యం కరుణమార్యేణ నకశ్చిన్నాఽపరాధ్యతి" ఎన్ఱు- రాజావాన రావణనై ప్పత్తియిరుక్కైయాలే పరతన్త్రైకళాయ్, అవనుడైయ ఆజ్ఞైయాలే ప్రవర్త్తియానిఱ్పారాయ్, అవనుక్కు విధేయైకళాన అడియరాయిరుక్కుమవర్కళై "తన్ స్వామికార్యమ్ శెయ్వార్కళ్" ఎన్ఱు ఉనక్కు ప్రాప్తమాయిరుక్క కోపిప్పానేన్ ఎవనుణ్డు? వానరోత్తమనాకైయాలే ఉన్ కురఙ్గాట్టత్తై నుతిక్ కొళ్ళ వేణ్డా; నీ "వధిక్కైక్కు యోగ్యర్" ఎన్ఱుశొన్న ఇవర్కళ్ ఉన్నిలైవాలే పాపరాకవుమామ్, ఎన్నిలైవాలే శుభరాకవుమామ్, అదువుడైయ వనాల్ ఇవర్కళుక్కు క్కృపై పణ్ణక్కాణ్ ప్రాప్తమ్, ఆర్తాన్ అపరాధమ్పణ్ణాతార్? అవ్వారుకుక్కు వ్వారుకు తిరికిర ఉనక్కు ధర్మసూక్ష్మమ్ తెరియాతిఱేయెన్ఱుకొణ్డు అవనై ఎతిరిట్టు వార్త్తైయరుళిచ్చెయ్తు అన్ద రాక్షసికళై రక్షిత్తరుళిన నాచ్చి

(౧) రా-సు-౫౮-౯౩. (౨) రా-యు-౧౧౬-౩౮. (౩) రా-యు-౧౧౬-౪౪.

. దేవోహి (౧) "స పిత్రా చ పరిత్యక్తస్సురైశ్చ సమహర్షిభిః । త్రీన్ లోకాన్ సంపరిక్రమ్య తమేవ శరణంగతః । స తం నిపతితం భూమౌ శరణ్యశ్శరణాగతమ్ । వధార్హమపి కాకుత్స్థః కృపయా పర్యపాలయత్" ఇతి, అనన్యగతిమార్తప్రపన్నం కాకమేకాక్ష్ణవైకల్యేన యామాస; (౨) "త్యక్త్వా పుత్రాంశ్చ దారాంశ్చ రాఘవం గతః" (౩) "పరిత్యక్తా మయా లఙ్కా మిత్రాణిచ ధనానిచ । భవద్గతం మే రాజ్యఞ్చ జీవితఞ్చ సుఖానిచ" ఇతి సర్వం పరిత్యజ్య శరణాయాతస్య ప్పెరుమాళిలుఙ్గాట్టిల్ శరణ్యత్వమధికమెన్నుమిడమ్ సుస్పష్టమ్;-

పెరుమాళ్ తాన్, "స పిత్రా చ పరిత్యక్తస్సురైశ్చ సమహర్షిభిః । త్రీన్ లోకాన్ సంపరిక్రమ్య తమేవ శరణం గతః । స తం నిపతితం భూమౌ శరణ్యశ్శరణాగతమ్ । వధార్హమపి కాకుత్స్థః కృపయా పర్యపాలయత్" ఎన్ఱు-మాతాపితాక్కళాన ఇన్ద్రాదికళాలుమ్ మహర్షికళాలుమ్ కై విడప్పట్టు మూన్ఱులోకముమ్ శుఱ్ఱన్దు తిరిన్దు బ్రహ్మాస్త్రమే వినల్ అన్ద ప్పెరుమాళ్ తన్నైయే శరణమాకవడైన్దాన్, ఇప్పడిపోక్కత్ ఱు భూమియిలే విழున్ద కాకత్తై చ్చరణాగతనాక త్తిరువుళ్ళమ్బఱ్ఱి వధార్హనాయిరుక్కచ్చెయ్ తేయుమ్ అవనై క్కృపైయాలే రక్షిక్కిఱపళవిలే పెరుమాళొరుకణ్ణழివఱ రక్షియాతే ఏకాక్షవైకల్యత్తోడే రక్షిత్తరుళినార్; అప్పడియే, "త్యక్త్వా పుత్రాంశ్చ దారాంశ్చ రాఘవం శరణం గతః - పరిత్యక్తా మయా లఙ్కా మిత్రాణిచ ధనానిచ । భవద్గతం మే రాజ్యఞ్చ జీవితఞ్చ సుఖానిచ" ఎన్ఱు - పుత్రదారఙ్గళై విట్టు ప్పెరుమాళైయే ఉపాయమాక నినైత్తు, అవర్ మున్బే, లఙ్కైయైయుమ్ బన్ధుక్కళైయుమ్ ధనఙ్గళైయుమ్ విట్టేన్, ఎన్నుడైయ రాజ్యముమ్ జీవితముమ్ సుఖఙ్గళుమ్ దేవర్ పక్కలిలేయెన్ఱు విణ్ణప్పమ్ శెయ్తు సర్వభరన్యాసమ్పణ్ణి చ్చరణమ్పుక్క శ్రీవిభీషణప్పెరుమాళై

(౧) రా-సు-౩౮-౩౩. (౨) రా-యు-౧౭-౧౩. (౩) రా-యు-౧౯-౫.

గతం విభీషణఞ్చ, (౧) "వధ్యతాం బధ్యతామ్" ఇతి నిగృహీతవత స్సుగ్రీవప్రముఖానననీయ, (౨) "శ్రూయతేహి కపోతేన శత్రు శ్శరణమాగతః।అర్చితశ్చ యథాన్యాయం స్వైశ్చ మాంసై ర్నిమన్త్రితః" ఇతి కపోతోపాఖ్యానముదాహృత్య, (3) "ఆర్తో వా యదివా దృప్తః పరేషాం శరణాగతః । అరిః ప్రాణాన్ పరిత్యజ్య రక్షితవ్యః కృతాత్మనా" ఇతి కణ్వవచనముఖేన శరణాగతరక్షణస్య పరమధర్మత్వం ప్రతిపాద్య, (౪) "మిత్రభావేన సంప్రాప్తం నత్యజేయం కథఞ్చన । దోషో యద్యపి తస్య స్యాత్సతామేతదగర్హితమ్" ఇతి కథఞ్చిత్స్వీచకార.

యుమ్, "వధ్యతాం బధ్యతామ్" ఎన్ఱు-కొల్లవేణుమ్ కట్టవేణుమెన్ఱు నిగ్రహిత్త సుగ్రీవప్రముఖరాన ముతలికళై అనునయిత్తు, "శ్రూయతే హి కపోతేన శత్రు శ్శరణమాగతః।అర్చితశ్చ యథాన్యాయం స్వైశ్చ మాంసై ర్నిమన్త్రితః" ఎన్ఱు-ఒరుకపోతమానతు, తానిరున్ద మరత్తిన్ కీళే వన్దు శరణమ్పుక్క తన్ భార్యైయైప్పిడిత్త శత్రువాన వేడనై ఉపచరిత్తు తన్ మాంసత్తాలే అవనై భుజిప్పిత్తతాక క్కేట్కప్పడానిన్ఱతిఱే యెన్ఱుకొణ్డు కపోతోపాఖ్యానత్తైయుమ్ శొల్లి, "ఆర్తో వా యదివా దృప్తః పరేషాం శరణాగతః । అరిః ప్రాణాన్ పరిత్యజ్య రక్షితవ్యః కృతాత్మనా" ఎన్ఱు - ఆర్తనాకిలుమామ్, దృప్తనాకిలుమామ్, పిఱరైక్కుఱిత్తు చ్చరణాగతనాన శత్రువానవన్ వ్యవస్థితమాన నెఞ్జైయుడైయనాన పురుషనాల్ ప్రాణపర్యన్తమాక నోన్దు రక్షిక్కప్పడుమెన్ఱిఱ కణ్వవచనత్తాలే శరణాగతరక్షణమ్ పరమధర్మమెన్ఱు దేశిత్తు, "మిత్రభావేన సంప్రాప్తం నత్యజేయం కథఞ్చన। దోషో యద్యపి తస్య స్యాత్సతామేతదగర్హితమ్" ఎన్ఱు - మిత్రభావత్తాలే యడైన్దవనై వరున్దియుమ్ కైవిడేన్, అవనుక్కు దోషముణ్డాకిలుమ్ ఇతు సత్తుక్కళుక్కు ఇకళప్పడాతెన్ఱరుళిచ్చెయ్తు కైక్కొణ్డరుళినార్.

---

(౧) రా-యు-౧౭-౨౯. (౨) రా-యు-౧౮-౨౪.
(3) రా-యు-౧౮-౨౮. (౪) రా-యు-౧౮-౩.

తదిదముక్తమాచార్యైః,-(౧)“మాతర్మైథిలి రాక్షసీస్త్వయి తదైవాఽఽర్ద్రాపరాధాస్త్వయా రక్షన్త్యా పవనాత్మజాల్లఘుతరా రామస్య గోష్ఠీ కృతా । కాకం తఞ్చ విభీషణం శరణమిత్యుక్తిక్షమౌ రక్షతస్సా నస్సాన్ద్రమహాగసస్సుఖయతు క్షాన్తిస్తవాఽఽకస్మికీ” ఇతి.

అత స్సర్వలోకశరణ్యాదపి శరణ్యభూతా సా లక్ష్మీస్సర్వాభీష్టసిద్ధ్యర్థం సంసారనివృత్త్యర్థఞ్చ సర్వైరుపాయత్వేనాఽఽశ్రయణీయా;-(౨) “సర్వకామప్రదాం రమ్యాం సంసారార్ణవతారిణీమ్। క్షిప్రప్రసాదినీం లక్ష్మీం శరణ్యామనుచిన్తయేత్ । అనన్యైనం ప్రపన్నస్య శ్రియం

ఇన్దప్రకారత్తై “మాతర్మైథిలి రాక్షసీస్త్వయి తదైవాఽఽర్ద్రాపరాధాస్త్వయా రక్షన్త్యా పవనాత్మజాల్లఘుతరా రామస్య గోష్ఠీ కృతా।కాకం తఞ్చ విభీషణం శరణమిత్యుక్తిక్షమౌ రక్షతస్సా నస్సాన్ద్రమహాగసస్సుఖయతు క్షాన్తిస్తవాఽఽకస్మికీ” ఎన్ఱు- తాయే! మైథిలియే! ఉన్బక్కలిలే అప్పడి ఆర్ద్రాపరాధైకళాన రాక్షసికళై ప్పవనాత్మజనాన తిరువడినిమిత్తమాక రక్షిత్తరుళుకిఱ ఉన్నాలే, శరణమెన్ఱు శొల్లుకైక్కు యోగ్యరాన కాక విభీషణర్కళై రక్షిక్కుఱ పెరుమాళుడైయ గోష్ఠియానతు మికవుమ్ లఘువాకప్పణ్ణప్పట్టతు, ఉన్నుడైయ నిర్హేతుకమాన అన్తప్పొఱుమైయానతు, శెత్తిన్ద అపరాధఙ్గళైయుడైయ ఎఙ్గళై సుఖిప్పిప్పతాకవేణుమెన్ఱుకొణ్డు ఆచార్యరాన భట్టరరుళిచ్చెయ్తార్.

ఆకైయాలే, సర్వలోకశరణ్యరాన పెరుమాళిలుఙ్గాట్టిల్ శరణ్యభూతైయాయిరుక్కిఱ నాచ్చియార్ సర్వాభీష్టఙ్గళ్ సిద్ధిక్కైక్కాకవుమ్, సంసారనివృత్తి పిఱక్కైక్కాకవుమ్ సర్వరాలుముపాయమాక ఆశ్రయిక్కప్పడానిన్ఱాళెన్ఱు భగవచ్ఛాస్త్రత్తిలుమ్ శొల్లప్పడానిన్ఱతు;- “సర్వకామప్రదాం రమ్యాం సంసారార్ణవతారిణీమ్ । క్షిప్రప్రసాదినీం

(౧) శ్రీగుణరత్న-౫౦. (౨)

దేవీం సనాతనీమ్ । పాపానుషఙ్గస్సకల స్తత్క్షణాదేవ నశ్యతి । ప్రాయ
శ్చిత్తప్రసక్తేతుసర్వపాపసముద్భవే। మామేకాం దేవదేవస్య మహిషీం
శరణం వ్రజేత్ ॥ ఇతి విధానాత్. . ౬౩.

ఏవం శ్రుతి స్మృతీతిహాస పురాణాది సకల ప్రమాణప్రతిపన్నో
పాయభావాయాః శ్రియః శ్రీమత్పదేన శరణ్యభూత నారాయణవిశేష
ణత్వప్రతిపాదనాత్, తద్విశిష్టస్య భగవత ఉపాయత్వం దురపహ్నవ
మేవ. తదపి విధీయతే; - (౧) "మామేకాఞ్చ శ్రియా యుక్తం భక్తి
యుక్తో నరోత్తమః। ద్వయేన మన్త్రరత్నేన మత్ప్రియేణ భజేత్సదా।

లక్ష్మీం శరణ్యామనుచిన్తయేత్ । అనేనైవం ప్రపన్నస్య శ్రియం దేవీం
సనాతనీమ్ । పాపానుషఙ్గస్సకల స్తత్క్షణాదేవ నశ్యతి" ఎన్ఱు - సర్వ
కామజ్ఞళైయుమ్ కొడుప్పవళాయ్, శుభాశ్రయభూతైయాయ్, సంసార
మాకిఱ కడలై క్కడత్తుమవళాయ్, శడక్కేన ప్రసాదత్తైప్పణ్ణుమవళాన
లక్ష్మియై చ్చరణ్యైయాక వనుసన్ధిప్పార్, ఇత్తాలే, ఇప్పడి నిత్యై
యాయ్ దేవదేవియాన శ్రీయై ప్రపన్ననానవనుక్కు ఎల్లాపాపసంబన్ధ
ముమ్ తత్క్షణత్తిలే నశిక్కుమెన్ఱుమ్; "ప్రాయశ్చిత్తప్రసక్తేతు సర్వపాప
సముద్భవే। మామేకాం దేవదేవస్య మహిషీం శరణం వ్రజేత్" ఎన్ఱు-
సర్వపాపసముద్భవనిమిత్తమాక ప్రాయశ్చిత్త మారమ్భిక్కుమళవిల్,
దేవదేవనుక్కు మహిషియాయ్ అద్వితీయైయాన ఎన్నై చ్చరణమాక
అడైవానెన్ఱుమ్ విధిక్కైయాలే. ౬౩.

ఇప్పడి శ్రుతి స్మృతీతిహాస పురాణాదికళాన సకలప్రమాణఙ్గళా
లుమ్ తోన్ఱిన ఉపాయభావత్తైయుడైయ శ్రీక్కు శ్రీమత్పదత్తాలే
శరణ్యభూతనాన నారాయణనైప్పఱ్ఱ విశేషణత్వమ్ తోన్ఱుకై
యాల్ లక్ష్మీవిశిష్టనాన నారాయణనుక్కు ఉపాయత్వమ్ కళ్ళిక్కైయ
రితు. అన్దవిశిష్టోపాయత్వముమ్, "మామేకాఞ్చ శ్రియా యుక్తం భక్తి
యుక్తోనరోత్తమః । ద్వయేన మన్త్రరత్నేన మత్ప్రియేణ భజేత్సదా।

(౧)

అచిరాన్మత్ప్రసాదేన మల్లోకఞ్చ స గచ్ఛతి" (౧) "ఆకిఞ్చన్యం సమాలమ్బ్యైవ బుద్ధ్యైవ దృఢయా స్వయా । సర్వదా సర్వదేశేషు సర్వావస్థాసు సర్వథా । రక్షిష్యతి హరి శ్శ్రీమానాశ్రితానితి నిశ్చయాత్ । ఆత్మాత్మీయభరం సర్వం నిక్షిప్య శ్రీపతేః పదే। ఉపాయం వృణు లక్ష్మీశం తముపేయం విచిన్తయ" ఇత్యాదిభిః.

తథా - (౨) "లక్ష్మ్యా సహ హృషీకేశో దేవ్యా కారుణ్యారూపయా। రక్షక స్సర్వసిద్ధాన్తే వేదాన్తేఽపి చ గీయతే" (౩) "య

అచిరాన్మత్ప్రసాదేన మల్లోకఞ్చ స గచ్ఛతి" ఎన్ఱు - శ్రీయోడే కూడియిరుక్కుం ఎన్నై యెవనొరువనెయుమ్ భక్తియుక్తనాన నరోత్తమనానవన్, ఎనక్కుప్రియమాయ్ ద్వయమెన్ఱు పేరాన మన్త్రరత్నత్తాలే ఎప్పోతుమ్ భజిప్పాన్, శడక్కేన ఎన్నుడైయ ప్రసాదత్తాలే ఎన్నుడైయ లోకత్తై అవన్ ప్రాపియానిఱ్కుమెన్ఱుమ్; "ఆకిఞ్చన్యం సమాలమ్బ్యైవ బుద్ధ్యైవ దృఢయా స్వయా।సర్వదా సర్వదేశేషు సర్వావస్థాసు సర్వథా। రక్షిష్యతి హరి శ్శ్రీమానాశ్రితానితి నిశ్చయాత్ । ఆత్మాత్మీయభరం సర్వం నిక్షిప్య శ్రీపతేః పదే। ఉపాయం వృణు లక్ష్మీశం తముపేయం విచిన్తయ " ఎన్ఱు - దృఢైయాన తన్ బుద్ధియాలే ఆకిఞ్చన్యత్తైప్పఱ్ఱి సర్వకాలత్తిలుమ్ సర్వదేశత్తిలుమ్ సర్వావస్థైయిలుమ్, సర్వప్రకారత్తాలుమ్, శ్రీమానాన హరియానవన్ ఆశ్రితరాన నమ్మెరక్షిక్కుమెన్ఱు నిశ్చయిత్తు ఆత్మాత్మీయమాన భరత్తైయెల్లామ్ శ్రియఃపతియినుడైయ పదత్తిలే నిక్షేపిత్తు, లక్ష్మీశనై ఉపాయమాక వరి, ఉపేయమాక చిన్తియెన్ఱుమ్ ఇతుముతలాన ప్రమాణఙ్గళాలే విధిక్కప్పడానిన్ఱతు.

అప్పడియే, " లక్ష్మ్యాసహ హృషీకేశో దేవ్యా కారుణ్యారూపయా । రక్షక స్సర్వసిద్ధాన్తే వేదాన్తేఽపిచ గీయతే" ఎన్ఱు - కారుణ్యరూపైయాన దేవియాన లక్ష్మియోడేకూడ హృషీకేశనానవన్ రక్షకనాక సర్వసిద్ధాన్తత్తిలుమ్ శొల్లప్పడానిన్ఱానెన్ఱుమ్; "యన్మేఽస్తిదుస్త్య

న్మేఽస్తి భృత్యజనం కిఞ్చి త్పుత్ర దార క్రియాదికమ్ । సర్వం తదాత్మనా న్యస్తం శ్రీపతే తవ పాదయోః। శరణం భవ దేవేశ నాథ లక్ష్మీపతే మమ” (౧) “అహం మత్ప్రాప్త్యుపాయో వై సాక్షాల్లక్ష్మీపతిస్స్వయమ్” ఇత్యాదీన్యపి వచనాని విశిష్టస్యోపాయత్వప్రతిపాదకాని. ౬౮.

ననేదం శబ్దనియమః- (౨) “మమైవ దుష్కృతం కిఞ్చిన్మహదస్తి న సంశయః। సమర్థావపి తౌ యన్మాం నావేక్షేతే పరన్తప” (౩) “ఆశంసేయం హరిశ్రేష్ఠ క్షిప్రం మాం ప్రాప్స్యతే పతిః। అన్తరాత్మా చ మే శుద్ధస్తస్మింశ్చ బహవో గుణాః” (౪) “శరైస్తు సఙ్కులా-

జం కిఞ్చి త్పుత్రదారక్రియాదికమ్। సర్వం తదాత్మనా న్యస్తం శ్రీపతే తవ పాదయోః। శరణం భవ దేవేశ నాథ లక్ష్మీపతే మమ” ఎన్ఱు- ఎనక్కు ఉణ్డాన పుత్రదార క్రియాదిగళ్ ఆత్మావోడే ఎల్లామ్ శ్రియఃపతియే! § ఉన్నుడైయ పాదఙ్గళిలే సమర్పిక్కప్పట్టతు; దేవేశనే! నాథనే! లక్ష్మీపతియే! ఎనక్కు శ్శరణమాగవేణుమెన్ఱుమ్; “అహం మత్ప్రాప్త్యుపాయో వై సాక్షాల్లక్ష్మీపతిస్స్వయమ్” ఎన్ఱు- ఎన్నై ప్రాపిక్కైక్కు నేరే ఉపాయమ్ లక్ష్మీపతియాన నానేయెన్ఱుమ్, ఇత్యాదివచనఙ్గళుమ్ విశిష్టోపాయత్వత్తై చ్చొల్లానిన్ఱన. ౬౮.

ఇతుక్కు ప్పరిహారమాగ, “మమైవ దుష్కృతం కిఞ్చిన్మహదస్తి న సంశయః। సమర్థావపి తౌ యన్మాం నావేక్షేతే పరన్తప” ఎన్ఱు- పిరాట్టితాన్, ఎనక్కే పెరితాయిరుప్పతొరు దుష్కృతముణ్డాకాని న్ఱతు, అతైయాలేయన్ఱో సమర్థరాయిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్ శత్రుక్కళై ప్రతాపత్తాలే అడిక్కవల్ల అవర్కళిరువరుమ్ ఎన్నై ప్పారాతిరుక్కిఱ తెన్ఱు పెరుమాళైయుమిళైయపెరుమాళైయుమ్ పఱ్ఱ వరుళిచ్చెయ్కైయాలుమ్; “ఆశంసేయం హరిశ్రేష్ఠ క్షిప్రం మాం ప్రాప్స్యతే పతిః। అన్తరాత్మా చ మే శుద్ధస్తస్మింశ్చ బహవో గుణాః”-శరైస్తు సఙ్కులాం

(౧) (౨) రా-సు-౩౮-౪౭. (౩) రా-సు-౩౮-౪౮.
(౪) రా-సు-౩౯-౩౦. § “ఆత్మనా” వెన్బతుక్కు అర్థమ్ కాణవిల్లై.

లాం కృత్వా లఙ్కాం పరబలార్దనః । మాం నయేద్యది కాకుత్స్థస్తత్తస్య సదృశం భవేత్" ఇత్యాదినా స్వరక్షణే భగవదపేక్షత్వం తద్గుణానామేవాఽపేక్షితత్వం స్వాఽనర్హత్వమిత్యాదికముక్తమ్; కాకవృత్తాన్తే స్వరక్షణాశక్తిశ్చ సుప్రసిద్ధా; అతః (౧) "స్వరక్షణేఽప్యశక్తో హేతుః పరరక్షణే" ఇతి న్యాయేన అస్యా ఉపాయత్వం న సంవృత ఇతి;—

ప్రమాణశత ప్రతిపన్నోపాయభావ దురపహ్నవత్వాత్యుక్తత్వాత్, రాక్షసీరక్షణాదేః ప్రసిద్ధత్వాచ్చ. తథాఽపి స్వవిరోధినివర్తనా

కృత్వా లఙ్కాం పరబలార్దనః । మాం నయేద్యది కాకుత్స్థస్తత్తస్య సదృశం భవేత్" ఎన్ఱు – తిరువడియైప్పార్త్తు, హరిశ్రేష్ఠనే! ఎనక్కు నాథరాన పెరుమాళ్ శడక్కెన ఎన్నై క్కిట్టువరెన్ఱు నినైయానిన్ఱేన్, అతుక్కాగ – ఎన్నుడైయ అన్తరాత్మా శుద్ధమాయిరానిన్ఱతు, అవర్ పక్కలిలే గుణఙ్గళ్ కువాలాక ఇరానిన్ఱతు, ఆకైయాలే శరఙ్గళాలే లఙ్కైయై సఙ్కులైయాక్కి శత్రుక్కళ్ పడైయై విట్టైయక్కవల్ల పెరుమాళ్ తామే వన్ఱు ఎన్నై క్కైక్కొణ్డుపోవరాకిల్ అతు కాణవర్క్కు త్తకుతియెన్ఱు శొల్లుకైయాలుమ్, – స్వరక్షణత్తిలే పెరుమాళైయే పార్త్తిరుక్కైయుమ్, రక్షిక్కైక్కు అవర్ గుణఙ్గళే యమైయుమెన్ఱిరుక్కైయుమ్, తామ్ రక్షిత్తుక్కొళ్ళుకైక్కు అర్హరల్లామైయుమ్ శొల్లప్పట్టతు; కాకవృత్తాన్తత్తిలే స్వరక్షణత్తిలే శక్తియిల్లై యెన్నుమిడమ్ సుప్రసిద్ధమ్; ఆకైయాలే, "స్వరక్షణేఽప్యశక్తస్య కో హేతుః పరరక్షణే" ఎన్ఱు – తన్నై రక్షిక్కమాట్టాతననుక్కు ప్పిఱరై రక్షిక్కైక్కు క్కారణమేతెన్ఱిఱ మర్యాదైయిలే ఇవళుక్కు ఉపాయత్వమ్ కూడాతెన్ఱు నినైక్కక్కడవతన్ఱు;- ఎత్తాలేయెన్నిల్; – ప్రమాణశతఙ్గళాలే తోన్ఱిన ఉపాయభావమ్ కళ్ళిక్కపోకామైయాలుమ్, రాక్షసికళుడైయ రక్షణమ్ ప్రసిద్ధమాకైయాలుమ్. ఆనాల్, తన్ విరోధియై త్తాన్ కళిత్తుక్కొళ్ళాతొழివానెన్నెన్నిల్; – తనక్కు స్వతస్సిద్ధమాన

---

(౧)

ఽప్రవృత్తిః-స్వతస్సిద్ధ భగవత్పారతన్త్ర్యమవిధానస్య స్వరూపానురూపత్వాదితి; తథాదముచ్యతే;- (౧) “అసన్దేశాత్తు రామస్య తపసశ్చానుపాలనాత్ । న త్వా కుర్మి దశగ్రీవ భస్మ భస్మార్హతేజసా ” ఇతి. తస్మాత్, లక్ష్మీవిశిష్టఏవ భగవాన్ నారాయణ ఉపాయత్వేన వరణీయ ఇతి;— ౬౫.

అత్రోచ్యతే;— యద్యపి దేవ్యాః శ్రియః ప్రమాణశతైః ప్రతిపన్నం స్వతస్సిద్ధముపాయత్వమ్, తథాఽపి భగవత స్తద్విశిష్టస్యోపాయత్వే వివేచనీయో విశేషాంశస్త్వేవ; తథాహి - భగవతః పరమపురుషస్య నిరఙ్కుశస్వాతన్త్ర్యేణ తదైకాన్తికం విరోధినివర్తకత్వాది గుణజాతం తదసాధారణమ్; అస్యాః (౨) * నారీణాముత్తమాయా

భగవత్పారతన్త్ర్యత్తై ప్పిన్ శెల్లుకై స్వరూపానురూపమాకైయాలే. అతుకణ్డోమిఱే - “అసన్దేశాత్తు రామస్య తపసశ్చాఽనుపాలనాత్ । న త్వా కుర్మి దశగ్రీవ భస్మ భస్మార్హతేజసా” ఎన్ఱు-రావణనై క్కుఱిత్తు, ఉన్నై భస్మమాక్కవేణ్డుమ్ §కుఱైయుణ్డాయిరుక్క, ప్పెరుమాళరుళిచ్చెయ్యామైయాలుమ్, పతిపారతన్త్ర్యమాకిఱ తపస్సై నోక్కుకైయాలుమ్, ఎన్ తేజస్సాలే ఉన్నై భస్మమాక్కుకిఱిలేనెన్ఱు తానేయరుళిచ్చెయ్కైయాలే. ఆకైయాలే లక్ష్మీవిశిష్టనాన భగవాన్ నారాయణనే ఉపాయమాక వరిక్కప్పడవేణుమెన్ఱు శొల్లప్పార్క్కిల్;- ౬౫.

అతు అప్పడియన్ఱు;— లక్ష్మిక్కు ప్రమాణశతఙ్గళాలే స్వతస్సిద్ధమాన ఉపాయత్వమ్ తోన్ఱినిన్ఱేయాకిలుమ్, తద్విశిష్టనాన సర్వేశ్వరనుక్కు ఉపాయత్వమ్ శొల్లుమళవిల్ వివరిక్కవేణ్డువతొరువిశేషముణ్డు; అతేతెన్నిల్;- ఉపాయభూతనాన సర్వేశ్వరనుడైయ నిరఙ్కుశస్వాతన్త్ర్యత్తాలే ఉపాయత్వత్తుక్కు ఏకాన్తమాన విరోధినివర్తనాదికళ్ అవనుక్కే అసాధారణఙ్గళాయిరుక్కుమ్, *నారీణాముత్తమైయాన ఇవ

---

(౧) రా-సు-౨౨-౨౦. (౨) రా-బా-౧-౨౭. § అత్రాఽశుద్ధమిత.

దేవ్యాః భగవత్పారార్థ్యస్వాభావ్యాత్ తదనురూపం వాత్సల్యకారుణ్యాదిగుణజాతమేతదసాధారణమ్; ఉభయోరుభయాన్వయేऽపి పతిభార్యారూప స్వరూపభేదసూచకత్వ ప్రాచుర్యేణైవం విభజ్యతే. తదుక్తమాచార్యైః-(౧)“యువత్వాదౌ తుల్యేऽప్యపరవశతా శత్రుశమన స్థిరత్వాదీన్ కృత్వా భగవతి గుణాన్ పుంస్త్వసులభాన్ । త్వయి స్త్రీత్వైకాన్తాన్ మ్రదిమ పతిపారార్థ్య కరుణా క్షమాదీన్వా భోక్తుం భవతి యువయోరాత్మని భిదా” ఇతి. తథా ప్రతిభటనిరసనాది పరికరభూతస్య దివ్యాయుధాదేరుభయసాధారణ్యేऽపి ప్రణతరక్షావిళ

ళుక్కు భగవత్పారతన్త్ర్యమ్ స్వభావమాకైయాలే ఇన్దస్త్రీత్వత్తుక్కు ఏకాన్తమాన వాత్సల్యకారుణ్యాది గుణఙ్గళివళుక్కే అసాధారణఙ్గళాయిరుక్కుమ్; ఇన్దఇరువర్క్కు మిరణ్డుముణ్డేయాకిలుమ్ పతిభార్యారూపమాన స్వరూపభేదత్తై ప్పణ్ణిక్కొడుక్కిఱ ఆ ప్రాచుర్యత్తాలే ఇప్పడి పిరిక్కప్పడుకిఱన. ఇన్దప్రకారత్తై ఆచార్యరాన భట్టరరుళిచ్చెయ్దార్,-“యువత్వాదౌ తుల్యేऽప్యపరవశతా శత్రుశమన స్థిరత్వాదీన్ కృత్వా భగవతి గుణాన్ పుంస్త్వసులభాన్।త్వయి స్త్రీత్వైకాన్తాన్మ్రదిమపతిపారార్థ్య కరుణా క్షమాదీన్వా భోక్తుం భవతి యువయోరాత్మని భిదా” ఎన్ఱు-యౌవనాదిగుణఙ్గళిరువర్క్కు మొక్కమేయాకిలుమ్ అపరవశత్తైయాకిఱ స్వాతన్త్ర్యముమ్, శత్రుశమనమాకిఱ విరోధినివృత్తియుమ్, అతిల్ స్థైర్యమ్ముతలాన పురుషోత్తమత్వ ప్రకాశకమాన గుణఙ్గళై భగవాన్ పక్కలిలుమ్, ఉన్పక్కలిలే, స్త్రీత్వత్తుక్కు ఏకాన్తమాన మార్దవమ్, భర్తృపారతన్త్ర్యమ్, కరుణై, క్షమైముతలాన గుణఙ్గళైయుమ్ పిరిత్తుప్పణ్ణికొణ్డు భోగార్థమాక ఉఙ్గళుడైయ స్వరూపత్తుక్కు-వేఱుపాడుణ్డాకానిన్ఱతెన్గిఱ శ్లోకత్తాలే. అప్పడియే ప్రతిభటనిరాసత్తుక్కుప్పరికరమాన దివ్యాయుధాదికళుమిరువర్క్కుమ్ శేషమేయాకిలుమ్, ఆశ్రితరక్షణత్తిల్ విలమ్బమ్ పొఱుక్కమాట్టాతారైప్పోలే ఈశ్వరన్

(౧) శ్రీగుణరత్న-౩౪.

మ్బాసహాయత్వేన సదాపఞ్చాయుధధారణస్య భగవత ఏవాసాధారణత్వం తైరేవోక్తమ్ - (౧) "సామాన్యభోగ్యమపి కౌస్తుభ వైజయన్తీ పఞ్చాయుధాదిరమణ స్స్వయమేవ బిభర్తి। తద్భారఖేదమివ తే పరిహర్తుకామ శ్శ్రీరఙ్గధామమణిమఞ్జరి గాహతే త్వామ్" ఇతి. ౬౬.

ఏతదుక్తం భవతి - ఉపాయభూతస్య జ్ఞానశక్త్యాదికల్యాణగుణవిశిష్టస్య నారాయణస్య లక్ష్మీవిశిష్టత్వేపి విశేష్యాంశభూతస్య తస్యైవ ప్రాధాన్యేన ఉపాయకార్యకరత్వమ్, విశేషణాంశస్య తదనువిధాయిత్వమాత్రమేవ. నైతావతా ఉపాయస్య నైరపేక్ష్యహానిః- (౨) "కృపయా పర్యపాలయత్" ఇత్యాదిషు కృపాయా ఏవ రక్షకత్వదర్శనాత్; తథాత్వ

తానే ధరిత్తుక్కొణ్డిరుక్కుమ్ పడియుమ్ అవర్ తామే యరుళిచ్చెయ్‌తార్;- "సామాన్యభోగ్యమపి కౌస్తుభ వైజయన్తీ పఞ్చాయుధాది రమణ స్స్వయమేవ బిభర్తి । తద్భారఖేదమివ తే పరిహర్తుకామ శ్శ్రీరఙ్గధామమణిమఞ్జరి గాహతే త్వామ్" ఎన్ఱు - శ్రీకౌస్తుభమ్ వైజయన్తి పఞ్చాయుధమ్ తుడక్కమానవై ఇరువరుక్కుమ్ సామాన్యభోగ్యమాయిరున్దతేయాకిలుమ్ ఉనక్కు రమణనాన సర్వేశ్వరన్ తానే ధరియానిన్ఱుకొణ్డు, అవన్ తిరుమేనియ భారత్తాలుణ్డాన ఇళైప్పై ఇరామల్ పరిహరిప్పదాక, శ్రీరఙ్గనాయకి కోయిలాళ్వారుక్కు మాణిక్క ప్పూఙ్గొత్తుపోలే యిరుక్కిఱ అవళే! అవనుక్కు ఉణ్డాన పరిశ్రమత్తై క్కాక్క అవనోడేకూడి ఉన్నై సంశ్లేషియానిన్ఱాన్ ఎన్ఱు. ౬౬.

ఇత్తాల్ శొల్లిఱ్ఱాయిఱ్ఱు ఎన్నెన్నిల్;- ఉపాయభూతనాయ్ జ్ఞానశక్త్యాది కల్యాణగుణవిశిష్టనాన నారాయణనుక్కు లక్ష్మీవిశిష్టత్వముణ్డేయాకిలుమ్ విశేష్యాంశనాన ఈశ్వరనే ప్రధాననాకక్కొణ్డు ఉపాయకార్యత్తై చ్చెయ్‌వాన్, విశేషణాంశమాన ఇవళ్ అవనై ప్పిన్ శెల్లుమళవేయుళ్ళతు. ఇవ్వళవాల్ ఉపాయమాన అవనుడైయ నైరపేక్ష్యమ్ కులైయాతు;- "కృపయా పర్యపాలయత్" ఎన్ఱు - రక్షకత్వత్తుక్కు

(౧) శ్రీగుణరత్న-౪౭.
(౨) రా-సు-౩౮-౩౪.

ముక్తమస్యా అపి - (౧) "లక్ష్మ్యాసహ హృషీకేశో దేవ్యా కారుణ్యరూపయా । రక్షక స్సర్వసిద్ధాన్తే వేదాన్తేషుచ గీయతే" ఇతి. అస్యాః కారుణ్యరూపత్వం తదతిశయాపాదకత్వేన; తత్ప్రచుర్యేణవా; అన్యథా చేతనవస్తునః కృపాగుణత్వాయోగాత్. ఏవంసతి (౨) "అహం మత్ప్రాప్త్యుపాయో వై సాక్షాల్లక్ష్మీపతిస్స్వయమ్" ఇత్యుక్తే కోఽహమిత్యుక్తిస్స్యాత్. ఏతదభిప్రాయేణ విశిష్టోక్తిః. అన్యథా సర్వాత్మనాఽన్వయే వక్తవ్యేసతి సకల శ్రుతిస్మృతీతిహాసాది విరోధస్స్యాత్. అస్యాః పృథగుపాయత్వవచనమ్ - భగవత్ప్రియసీత్వముఖేన తత్ప్రసా

క్కృపై కూడ క్కాణ్గైయాలే; కృపారూపైయాన ఇవళ్ అనువిధానమ్ పణ్ణుకైకుత్తైయన్ఱు. "లక్ష్మ్యాసహ హృషీకేశో దేవ్యా కారుణ్యరూపయా । రక్షక స్సర్వసిద్ధాన్తే వేదాన్తేషుచ గీయతే" ఎన్ఱు-కారుణ్యరూపైయాయ్ దేవియాన లక్ష్మియోడేకూడ హృషీకేశనాన సర్వేశ్వరన్ రక్షకనాక సర్వసిద్ధాన్తత్తిలుమ్ వేదాన్తత్తిలుమ్ శొల్లప్పడానిన్ఱాన్ ఎన్గైయాలే, ఇవళుడైయ కృపారూపత్వమ్ శొల్లప్పట్టతు. అతావతు - ఈశ్వరనుడైయ కృపాగుణత్తై వర్ధిప్పిత్తల్, కృపాగుణప్రచురైయాకైయాతలాకక్కడవతు. అల్లాతపోతు చేతనవస్తువాన ఇవళుక్కు కృపాగుణత్వమ్ కూడాతిఱే. ఇప్పడియాయిరుక్కైయిల్, "అహం మత్ప్రాప్త్యుపాయో వై సాక్షాల్లక్ష్మీపతిస్స్వయమ్" ఎన్ఱు- లక్ష్మీపతియాన నాన్ ఎన్నై ప్రాప్తిక్కైక్కు ఉపాయమెన్ఱు శొన్నాల్ కారుణికనాన నానెన్ఱు శొల్లిఱ్ఱాయిఱ్ఱే. ఇత్తైనినైత్తిఱే లక్ష్మీవిశిష్టనుపాయమెన్ఱతు. అల్లాతపోతు సర్వప్రకారత్తాలుమివళుక్కన్వయమ్ కొళ్ళిల్ సకల శ్రుతిస్మృతీతిహాస పురాణాదికళుక్కు విరోధముణ్డామ్. ఆనాల్, ఇవళ్ తనిత్తు ఉపాయమెన్ఱు వచనఙ్గళ్ శొల్లుకిఱపడి యెన్నెన్నిల్;-సర్వేశ్వరనుక్కభిమతమాన స్వరూపాదిగళైయుడైయ మహిషియాకైయాలే, తన్నైయాశ్రయిక్క అవనై ప్రసన్ననాక్కుమెన్ఱునినైత్తు. అల్లతుస్వతన్త్ర

(౧)   (౨)

దనద్వారేణ; అన్యథా పారార్థ్యాయోగాత్. అతఏవ సర్వత్ర కారణత్వ నియన్తృత్వాదావపి భగవదనువిధాయిత్వమేవాऽస్య స్వరూపమిత్యవగన్తవ్యమితి. అతః, లక్ష్మీ గుణ విగ్రహవిశిష్టస్య ఉపాయత్వే, యథా విగ్రహశ్శుభాశ్రయత్వాపాదకః, యథాచ గుణా స్సౌపసదత్వాది తత్తత్కార్యోపయుక్తాః, తథా అస్యాఅపి పురుషకారకార్యోపయోగ ఇతి నిష్కర్షః.

ఏవంచ, "చరణౌ" ఇత్యన్తేన సమస్తపదేన * శరణపదేనచ, నిత్యపురుషకారయుక్తస్య నిరవధికవాత్సల్యాది నిఖిలమఙ్గళగుణాకరస్య శ్రీమతో నారాయణస్య చరణారవిన్దద్వన్ద్వమేవ నిరపేక్షోపాయభూతమిత్యుక్తమ్. ౬౭.

పాయమెన్నిల్, స్వతస్సిద్ధమాన స్వరూపపారతన్త్ర్యమ్ కూడాతు. ఆకైయాలే కారణత్వ నియన్తృత్వాదికళాన ఎల్లావిడత్తిలుమ్ భగవదనువిధాయిత్వమే ఇవళుక్కు స్వరూపమెన్ఱఱియప్పడుమ్. ఆకైయాల్, లక్ష్మీవిశిష్టముమాయ్ గుణవిశిష్టముమాయ్ విగ్రహవిశిష్టముమాన వస్తు ఉపాయమెన్నుమిడత్తిల్, యాతొరుపడి వాత్సల్యాదిగుణఙ్గళ్, ఉపాయకార్యమాన అనిష్టనివృత్త్యాదికళుక్కు ఉపాపన జ్ఞానశక్త్యాదికళ్ పోలన్ఱియే ఆశ్రయణసౌకర్యమాకిఱ కార్యాన్తరత్తుక్కు ఉపాయిరుక్కుమ్; విగ్రహమ్ శుభాశ్రయత్తుక్కు ఉపాయిరుక్కుమ్; ఇగ్గుణఙ్గళ్ తాఙ్ ఒన్ఱిఙ్ కార్యమెన్ఱుక్కిన్ఱియే తనిత్తనియే కార్యభేదత్తై యుడైత్తాయిరుక్కుమ్; అప్పడియే లక్ష్మీసంబన్ధమ్ ఇగ్గుణోన్మేషత్తై ప్పణ్ణి కార్యమ్ శెయ్విత్తుక్కొడుక్కైయాకిఱ పురుషకారభావమాయుళ్ళ 'కార్యభేదత్తిలే ఉపయుక్తమాయిరుక్కుమెన్ఱతాయిఱ్ఱు.

ఇప్పడి "చరణౌ" ఎన్ఱు ముడివాన సమస్తపదత్తాలుమ్ శరణపదత్తాలుమ్, పురుషకారవిశిష్టనాయ్ నిరవధికమాన వాత్సల్యాదికళాయుళ్ళ నిఖిలమఙ్గళగుణాకరనాయ్, శ్రీమానాన నారాయణనుడైయ చరణారవిన్దద్వయమే నిరపేక్షోపాయమెన్ఱు శొల్లప్పట్టతు. ౬౭.

అనన్తరం క్రియాపదేన తద్విషయా ప్రపత్తిస్స్వానుష్ఠానతయా ప్రకాశ్యతే. "ప్రపద్యే" ఇత్యస్య పదస్య (౧) "పద - గతౌ" ఇతి గత్యర్థధాతుసిద్ధత్వేఽపి గత్యర్థానాం బుద్ధ్యర్థత్వం శాబ్దసమయసిద్ధమితి జ్ఞానవాచిత్వమవగమ్యతే. అయఞ్చ జ్ఞానవిశేషః, ఉపాయస్వీకారాత్మకత్వాదుపాయశరీరానన్తర్భూతః; ఉపాయనిష్పాద్యత్వాభావాదుపేయానన్తర్భూతశ్చ; స్వీకారే సత్యేవ ఉపాయస్య కార్యకరత్వాత్; కిన్తు - స్వతస్సిద్ధోపాయభావస్య శరణ్యస్య రక్ష్యాపేక్షాప్రతీక్షస్య రక్షణావకాశప్రదస్తద్వరణాత్మక ఏవ. ఉపసర్గేణ తత్ప్రకర్ష ఉచ్యతే. తస్య ప్రకర్షో నామ - పూర్వానుసంహిత శరణ్యగుణోద్భావిత దృఢాధ్యవసాయాత్మకత్వమ్. అయమేవ మహావిశ్వాసాత్మకో

అనన్తరమ్, "ప్రపద్యే" ఎన్గిఱ క్రియాపదత్తాలే తద్విషయైయాన ప్రపత్తియానతు స్వానుష్ఠానమాకచ్చొల్లప్పడుకిఱతు. ఇన్దప్పదమ్ "పద - గతౌ" ఎన్గిఱ గత్యర్థమాన ధాతువిలే సిద్ధమాయిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్, గత్యర్థమానతు బుద్ధ్యర్థత్తైక్కాట్టుమెన్గిఱ శబ్దశాస్త్ర నియమత్తాలే జ్ఞానవాచియాయిరుక్కిఱతు. ఇన్ద జ్ఞానవిశేషమ్, ఉపాయత్తినుడైయ స్వీకారరూపమాకైయాలే ఉపాయవేషత్తిల్ పుకాతు; ఉపాయత్తాల్ సాధ్యమల్లామైయాలే ఉపేయత్తిల్ పుకాతు; ఉపాయస్వీకారముణ్డానాలితే ఉపేయమ్ సిద్ధిప్పతు; ఆనాలితు ఎతాయిరుక్కిఱతెన్నిల్;-స్వతస్సిద్ధమాన ఉపాయభావత్తైయుడైయ శరణ్యానానవన్ రక్ష్యత్తినుడైయ అపేక్షైయై ఎతిర్పార్త్తిరుక్కుమవనాకైయాలే, అవనుక్కు రక్షణావకాశత్తై ప్పణ్ణిక్కొడుప్పతాయ్, రక్ష్యాపేక్షారూపమాన ఉపాయవరణాత్మకమాయిరుప్పతొరు జ్ఞానవిశేషమ్. "ప్ర" ఎన్గిఱ ఉపసర్గమ్, అన్ద జ్ఞానత్తినుడైయ ప్రకర్షత్తైచ్చొల్లిన్ఱు. అతావతు - మున్బనుసన్ధిత్త శరణ్యగుణఙ్గళాలే యుణ్డావతాన దృఢా

---

(౧) దివాది.

జ్ఞానవిశేషః అస్యపదస్యాఽభిధానికోఽర్థః. తత్పూర్వికాతు ప్రార్థనైవ ప్రపత్తిశబ్దార్థ ఇతి ప్రమాణబలాత్ ప్రార్థనాగర్భత్వ మప్యత్రాఽనుసన్ధేయమ్;- (౧) "అనన్యసాధ్యే స్వాభీష్టే మహావిశ్వాసపూర్వకమ్ । తదేకోపాయతాయాచ్ఞా ప్రపత్తిశ్శరణాగతిః" (౨) "త్వమేవోపాయభూతో మే భవేతి ప్రార్థనామతిః। శరణాగతిరిత్యుక్తా, సా దేవేఽస్మిన్ ప్రయుజ్యతామ్" (౩) "శరణం భవ దేవేశ నాథ లక్ష్మీపతే మమ" ఇత్యాదివచనాత్; "ప్రపత్తిర్నామ-విశ్వాసః, సకృత్ప్రార్థనామాత్రేణాఽపేక్షితం దాస్యతీతి విశ్వాసపూర్వక ప్రార్థనమిత్యయావదితి భాష్య

ధ్యవసాయమ్. ఇన్ద మహావిశ్వాసాత్మకమాన జ్ఞానవిశేషమే ఇన్దప్పదత్తుక్కు శబ్దార్థమ్. ఇన్ద విశ్వాసపూర్వకమాన ప్రార్థనైయే ప్రపత్తియెన్ఱు ప్రమాణమ్ శొల్లుకైయాలే ప్రార్థనాగర్భత్వమిప్పొత్తిలే అనుసన్ధేయమ్;- "అనన్యసాధ్యే స్వాభీష్టే మహావిశ్వాసపూర్వకమ్। తదేకోపాయతాయాచ్ఞా ప్రపత్తిశ్శరణాగతిః" ఎన్ఱు - తనక్కు అభీష్టమాన పురుషార్థమ్ వేఱొన్ఱాల్ సాధ్యమల్లాతవళవిల్, మహావిశ్వాసపూర్వకమాక, పురుషార్థభూతనాన ఇన్ద ఈశ్వరనొరువనైయుమే ఉపాయమాక ప్రార్థిక్కైయాకిఱ జ్ఞానమ్ శరణాగతియెన్ఱుమ్; "త్వమేవోపాయభూతో మే భవేతి ప్రార్థనామతిః । శరణాగతిరిత్యుక్తా సా దేవేఽస్మిన్ ప్రయుజ్యతామ్" ఎన్ఱు - నీయే ఎనక్కు ఉపాయమాక వేణుమెన్ఱిఱ ప్రార్థనాజ్ఞానమే శరణాగతియెన్ఱు శొల్లప్పట్టతు, అతు ఇన్ద దేవన్పక్కలిలే ప్రయోగిక్కప్పడువతాక వేణుమ్; "శరణం భవ దేవేశ నాథ లక్ష్మీపతే మమ" ఎన్ఱు-దేవేశనే! నాథనే! లక్ష్మీపతియే! ఎనక్కుచ్చరణమాక వేణుమెన్ఱుమ్ ప్రార్థనావిశిష్టత్వత్తై ప్పలవచనఙ్గళుమ్ శొల్లిట్రితే; "ప్రపత్తియావతు - విశ్వాసమ్; అతానతు - సకృత్ప్రార్థనామాత్రత్తాలే అపేక్షితత్తై త్తరుమెన్ఱిఱ విశ్వాసపూర్వక ప్రార్థనమెన్నపడి" ఎన్ఱు భాష్యకారరరుళిచ్చెయ్తతాక సమ్ప్రదాయముణ్డాయి

---

(౧) విష్వక్సేనసంహితా- (౨) అహిర్బు-సం-౩౭-౩౫. (౩)

కారోక్తిః” ఇతి సంప్రదాయావగమాచ్చ. ఏవముక్తంచ భాష్యకారేణ గద్యవిశేషే, (౧) “ఏవమవస్థితస్యాఽప్యర్థిత్వమాత్రేణ పరమకారుణికో భగవాన్ స్వానుభవప్రీత్యోపనీతైకాన్తికాత్యన్తిక కైఙ్కర్యైకరతిరూపనిత్యదాస్యం దాస్యతీతి విశ్వాసపూర్వకం భగవన్తం నిత్యకిఙ్కరతాం ప్రార్థయే ” ఇతి. తస్మాత్, విశ్వాసపూర్వక ప్రార్థనాత్మక జ్ఞానవిశేషః, అనేన క్రియాపదేన అస్యాఽధికారిణః స్వానుష్ఠానరూపతయా ప్రత్యపాది. ౬౮.

అథవా - అస్య పదస్య గతివాచకత్వాత్, మానస వాచిక కాయికరూపా త్రివిధాఽపి గతిరుచ్యతే. తత్ర మానసీ గతిః- పూర్వో

రుక్కుమ్. ఇప్పడియే శ్రీరఙ్గగద్యత్తిలే “ఏవమవస్థితస్యాఽప్యర్థిత్వమాత్రేణ పరమకారుణికో భగవాన్ స్వానుభవప్రీత్యోపనీతైకాన్తికాఽత్యన్తిక కైఙ్కర్యైకరతిరూప నిత్యదాస్యం దాస్యతీతి విశ్వాసపూర్వకం భగవన్తం నిత్యకిఙ్కరతాం ప్రార్థయే” ఎన్ఱు - ఇప్పడి విరోధిపూర్ణనాయిరుక్కిఱవనుక్కుమ్ అర్థిత్వమాత్రత్తాలే పరమకారుణికనాన భగవానానవన్ తన్నుడైయ అనుభవత్తినుడైయ ప్రీతియాలే వన్ద ఐకాన్తికమాయ్ ఆత్యన్తికమాన కైఙ్కర్యమొన్ఱిలుమే ఉకప్పైయుడైత్తాయ్పడియాన నిత్యదాస్యత్తైత్తరుమెన్ఱిఱ విశ్వాసపూర్వకమాక భగవానై నిత్యకైఙ్కర్యత్తై ప్రార్థిక్కిఱేనెన్ఱరుళిచ్చెయ్తార్. ఆకైయాలే, విశ్వాసపూర్వకప్రార్థనైయై వేషమాకవుడైత్తాన జ్ఞానవిశేషమానతు ఇన్దక్రియాపదత్తాలే ఇన్ద అధికారిక్కు స్వానుష్ఠానమాక ప్రతిపాదిక్కప్పట్టతు. ౬౮.

అల్లనన్ఱియే, ఇన్దపదమ్ గతివాచియాయ్క్కొణ్డు మానసమ్, వాచికమ్, కాయికమెన్ఱు మూన్ఱువకైప్పట్ట గతియైయుమ్ శొల్లుకిఱతాకవుమామ్. అవ్విడత్తిల్ మానసియాన గతియావతు- మున్పుశొన్న అధ్యవసాయత్తై వడివాక ఉడైత్తాయిరుక్కుమ్; వాచికైయాన గతియా

(౧) శ్రీరఙ్గగద్యమ్.

క్తాధ్యవసాయాత్మికా; వాచికీ-(౧) "భవశరణమితీరయన్తి§(యేవై)" (౨) "ద్వయవక్తా త్వమ్" (౩) "శరణాగతశబ్దభాజః". (౪) "శరణమిత్యపివాచ ముద్రైరయమ్" ఇత్యాదిప్రకారేణ ప్రార్థనోక్తిః కాయికీతు - (౫) "అఞ్జలిః పరమా ముద్రా క్షిప్రం దేవప్రసాదినీ" (౬) "త్వదఙ్ఘ్రిముద్దిశ్య కదాఽపి కేనచిద్యథా తథావాఽపి సకృత్కృతోఽఞ్జలిః। తదైవ ముష్ణాత్యశుభాన్యశేషతశ్శుభాని పుష్ణాతి నజాతు హీయతే" ఇతి భగవత్ప్రసాద హేతుభూతాఽఞ్జలిముద్రా; (౭) "శ్రూయతేహి కపోతేన శత్రు శ్శరణమాగతః" ఇత్యుక్తనిషాదవత్,

---

వతు - "భవశరణమితీరయన్తి" ఎన్ను - శరణమాక వేణుమెన్ను శొల్లుకిఱార్ కళెన్నుమ్, "ద్వయవక్తా త్వమ్" ఎన్ను-ద్వయత్తై చ్చొన్న నీయెన్నుమ్, "శరణాగతశబ్దభాజః" ఎన్ను - శరణాగతశబ్దత్తై భజిత్తవనెన్నుమ్, "శరణమిత్యపి వాచముద్రైరయమ్" ఎన్ను-శరణమెన్గిఱ వాక్తైయై చ్చొన్నేనెన్నుమ్ ఇప్పడి శొల్లుకిఱ ప్రకారత్తాలే ప్రార్థనోక్తియాయిరుక్కుఱతు; కాయికమాన గతియావతు - "అఞ్జలిః పరమా ముద్రా క్షిప్రం దేవప్రసాదినీ" ఎన్ను - పరమైయాన ముద్రైయాయిరుక్కుఱ అఞ్జలియానతు శడక్కెన దేవనై ప్రసాదియానిఱ్కుమెన్నుమ్; "త్వదఙ్ఘ్రిముద్దిశ్య కదాఽపి కేనచిద్యథాతథావాఽపి సకృత్కృతోఽఞ్జలిః" తదైవ ముష్ణాత్యశుభాన్యశేషత శ్శుభాని పుష్ణాతి నజాతు హీయతే" ఎన్ను - ఉన్నుడైయ తిరువడికళై ఉద్దేశిత్తు ఒరుకాలత్తిలే ఒరువనాలే ఏతేనుమొరుపడియాకిలుమ్ ఒరుపర్యాయమ్ పణ్ణప్పట్ట అఞ్జలియానతు ఎల్లావశుభఙ్గళైయుమ్ పోక్కానిఱ్కుమ్, ఎల్లాశుభఙ్గళైయుమ్ నిత్తైయానిఱ్కుమ్, ఒరుకాల్ కుత్తైయాత్తెన్ను శొల్లప్పట్ట భగవత్ప్రసాద హేతుభూతైయాన అఞ్జలిముద్రైయాతల్; "శ్రూయతేహి కపోతేన శత్రు శ్శరణమాగతః" ఎన్ను - కపోతమిరున్నవిడత్తే వన్న వేడఞ్ పోల

---

(౧) వి-పు-౩-౭-౩౩. (౨) శరణాగతిగద్యమ్. (౩) అతిమా-స్త-౬౧.
(౪) ర-స్త-౨-౧౦౨. (౫) గారు-పు-పూర్వఖ-౧౧-౨౬. (౬) స్తోత్ర-౨౮.
(౭) రా-యు-౧౮-౨౪. § కుణ్డలితమధికమ్.

(౧)"త్రీన్ లోకాన్ సంపరిక్రమ్య తమేవ శరణం గతః" ఇతి కాకవచ్చ రక్షకవస్తుసమీపాఽఽగతిర్వా; ఇయముభయీ చ గతిః కాయికీ. ఏత చ్చాతుర్విధ్యవివక్షయేదముక్తమ్, - (౨) "బద్ధాఞ్జలిపుటం దీనం యాచన్తం శరణాగతమ్" ఇతి. తత్ర "దీనమ్" ఇతి మానసమ్, "యాచన్తమ్" ఇతి వాచికమ్, "బద్ధాఞ్జలిపుటమ్-శరణాగతమ్" ఇతి అఞ్జలి గృహాగమనరూపకాయికభేదశ్చ. అనయా కాయికభేదోక్త్యా తద్భేదగాప ప్రణిపాతాదిరప్యుపలక్షితః; (౩)"ప్రణిపాతప్రసన్నా హి" ఇత్యాదివచనాత్; (౪)"అపనీతశిరస్త్రాణా శ్శేషా స్త్వం శరణం యయుః। ప్రణిపాతప్రతీకారస్సంరమ్భో హి మహాత్మనామ్" ఇతి లౌకికోక్తేశ్చ.

వుమ్, "త్రీన్ లోకాన్ సంపరిక్రమ్య తమేవ శరణం గతః" ఎన్ఱు-ఎఙ్గుమ్ తిరిన్దు వన్దు విழున్ద కాకమ్పోలవుమ్ రక్షకనిరున్దవిడత్తే వరువతాకవు మామ్; ఇన్ద ఇరణ్డుగతియుమ్ కైయుమ్ కాలుమాన కరణఙ్గళాలే వన్ద తాకైయాల్ కాయిక్కైయామ్. ఇన్దనాలువకైయుమ్నినైత్తిత్తే"బద్ధాఞ్జలిపుటం దీనం యాచన్తం శరణాగతమ్" ఎన్ఱు శొల్లిఱ్ఱు. అవ్విడత్తిల్ "దీనమ్" ఎన్ఱు-మానసమాన ఇరప్పైచ్చొల్లుకిఱతు, "యాచన్తమ్" ఎన్ఱు - వాచికమాన ఇరప్పైచ్చొల్లుకిఱతు,"బద్ధాఞ్జలిపుటం శరణాగతమ్" ఎన్ఱు- అఞ్జలియైయుమ్, ఇరున్దవిడత్తే వరుకైయైయుమ్ శొల్లుకైయాలే కాయికభేదమ్శొల్లుకిఱతు. ఇన్దక్కాయికభేదత్తాలే తద్భేదమాన ప్రణామాదికళుముపలక్షితమ్;- "ప్రణిపాతప్రసన్నా హి" ఎన్ఱు - ప్రణిపాతత్తాలే ప్రసన్నైయామెన్ఱు వచనముణ్డాకైయాలుమ్; "అపనీతశిరస్త్రాణా శ్శేషా స్త్వం శరణం యయుః। ప్రణిపాతప్రతీకారస్సంరమ్భో హి మహాత్మనామ్" ఎన్ఱు - తలైయిల్ కిరీటఙ్గళై వాఙ్గిప్పోకట్టు శేషిత్త రాజాక్కళ్ అవనైచ్చరణమ్పుక్కార్కళ్, పెరియవర్కళుడైయ వేగమానతు తఙ్గళ్ కాలిలే విழుకైయే ప్రతిక్రియైయాక ఉడైత్తాయిరుక్కుమిత్తేయెన్ఱు ప్రణామత్తై చ్చరణాగతియాక లౌకికకవికళుమ్ శొల్లుకైయాలుమ్. ౬౯.

---

(౧) రా-సు-౩౮-౩౩. (౨) రా-యు-౧౭-౨౪.
(౩) రా-సు-౨౪-౫౪. (౪) రఘువంశ-౪-౬౪.

ఏషా గతిత్రయీ యత్ర సంభూయ వర్తతే, తత్ర పూర్ణా ప్రపత్తిః; సా [illegible]ర్తేష్వేవ ప్రాయశః సంభావ్యతే; యత్ర కరణత్రయేష్వన్యతమయుక్తా, తత్ర మానసీ ప్రధానా, జ్ఞానాత్మకత్వాత్; వాచికీ కాయికీ చ తదవరా, తయోరమనస్కయోః దృప్తేష్వేవ సంభావ్యమానత్వాత్. కేవలా తు మానసీ ఉభయసాధారణీ. §తత్రేయమార్తానామాశుఫలకారిణీ, దృప్తానాం తత్తదభిసన్ధ్యనురూపఫలదాయినీతి విశేషః. అభిసన్ధిశ్చ తత్తదధికారివిశేషేషు ద్రష్టవ్యా. ఉక్తశ్చ ఆర్త దృప్త విభాగః,- (౧)"ఆర్తో వా యది వా దృప్తః"ఇతి. యస్య తు వర్తమాన

ఇన్ద మానస వాచిక కాయికగతిమూన్ఱుమ్ యావనొరువన్బక్కలిలే తిరళ్ఉణ్డాకిఱతు, అవ్విడత్తిల్ ప్రపత్తి పూర్ణైయాయిరుక్కుమ్; అతు ప్రాయేణ ఆర్తర్పక్కలిలేయుణ్డామ్; యావనొరువన్బక్కలిలే ఇమ్మూన్ఱుకరణఙ్గళిలు మేతేనుమొన్ఱాలే యుణ్డాకిఱతు, అతిల్ మానస గతి ప్రధానై,- జ్ఞానరూపమాకైయాలే; వాచిక కాయికగతికళ్ అతిల్కాట్టిల్ కుఱైన్దిరుక్కుమ్, మనస్సొళిన్ద అవై ఇరణ్డుమ్ దృప్తన్బక్కలిలే యుణ్డామన్ఱైయాయిఱే ఇరుప్పతు. వాచిక కాయికఙ్గళై యొళిన్ద మానసగతియానతు ఆర్తదృప్తర్కళిరువర్క్కు ముణ్డాకలామ్. కరణత్రయత్తాలుమ్ ప్రపత్తి పూర్ణైయాన విషయత్తిల్ అన్ద చేతననుడైయ అధికారిపూర్తియొప్పుణ్డుమ్, అపూర్ణైయాన విషయత్తిల్ ఈశ్వరనుడైయ వైభవత్తై ప్రకాశిప్పియానిఱ్కుమ్. అతిల్ పూర్ణాధికారికళాన ఆర్తర్కళవిల్ ఇన్దప్రపత్తి శడక్కెన ఫలత్తై ప్పణ్ణిక్కొడానిఱ్కుమ్, దృప్తర్పక్కలిలే అన్నోపుడైయ నినైవుక్కేఱ్ఱ ఫలత్తైక్కొడానిఱ్కుమెన్ఱు విశేషమ్. అన్ద నినైవుతాన్ అన్నో అధికారికళుడైయ నినైవుకళిలే కణ్డుకొళ్ళలామ్. "ఆర్తో వా యది వా దృప్తః" ఎన్ఱు- ఇరణ్డధికారికళైయుమ్ ప్రమాణమ్ శొల్లిఱ్ఱిఱే. అతిల్ ఆర్తప్రపన్నరాకిఱార్ -

---

(౧) రా-యు-౧౮-౨౮. § అత్రవ్యాఖ్యానానుగుణాపఙ్క్తిర్నదృశ్యతే.

దేహసమ్బన్ధమేవ భగవదనుభవవిరోధిత్వేన అత్యన్తాఽసహ్యోజ్జ్వలమహా హుతవహ ఇవ భవతి, స ఆర్తప్రపన్నః; తస్య తద్దేహసమ్బన్ధమపి శీఘ్రం నివర్తయతి. యస్యతు తద్దేహస్థితిరదుఃఖరూపా, దేహాన్తర సంబన్ధోఽనిష్టశ్చ స్యాత్, స దృప్తప్రపన్నః; తస్య దేహాన్తరసమ్బన్ధం నివర్తయతీతి విశేషః.

అస్య జ్ఞానవిశేషస్య అగ్నివిద్యాద్యర్జక కర్మానపేక్షత్వేన సత్యార్జవ దయాదివత్సర్వాధికారత్వమ్; ఉత్తమపురుషాక్షిప్తస్య కర్తుర్విశేషా శ్రవణాచ్చ. తస్య మన్త్రరహస్య విజ్ఞాతస్వరూపత్వేన సర్వాత్మనా భగవదనన్యార్హ శేషభూతత్వాత్, తత్పారతన్త్ర్యానురూపస్య స్వానుష్ఠాన రూపస్య వరణాత్మకస్యాఽస్య జ్ఞానస్య విశేషతో నియతస్వరూపానుగు

వర్తమాన శరీరసమ్బన్ధముమ్ భగవదనుభవవిరోధియాకైయాలే నెరుప్పిలిరున్దాప్పోలే అత్యన్తమసహ్యమాయ్ క్కొణ్డు శరణమ్పుక్కవన్; అవనుక్కు అన్ద శరీరన్దన్నైయుమ్ శడక్కెన క్కళిత్తుక్కొడుక్కుమ్. ఇని దృప్తప్రపన్ననాకిఱాన్ - ఇరుక్కిఱ శరీరమ్ పోఱుక్కలాయ్ శరీరాన్తరత్తై ప్రవేశిక్కై అనిష్టమాయ్ చ్చరణమ్పుక్కవన్; అవనుక్కు శరీరాన్తరత్తై క్కళిత్తుక్కొడుక్కుమెన్ను విశేషమ్. ౭౦.

ఇన్ద జ్ఞానవిశేషత్తుక్కు అగ్నిహోమమ్ వేదవిద్యాధికారమాకిఱ అఙ్గత్తైయుడైత్తాన కర్మాద్యపేక్షైయిల్లామైయాల్, సత్యమ్, ఆర్జవమ్, దయై తుడక్కమాన ధర్మఙ్గళ్ పోలే సర్వాధికారమా యిరుక్కుమ్; “ప్రపద్యే” ఎన్గిఱ ఉత్తమపురుషనాలే ఆక్షిప్తనాన కర్తావుక్కు వర్ణాది విశేషమ్ శొల్లామైయాలుమ్ సర్వాధికారత్వమ్ సమ్ప్రతిపన్నమ్. అన్ద కర్తావాకిఱాన్ - మన్త్రరహస్యత్తిలఱియప్పట్ట స్వరూపత్తైయుడైయనాయ్ సర్వాత్మనా భగవదేకశేషభూతనా యిరుప్పానొరువనాకైయాలే, అవనుడైయ పారతన్త్ర్యత్తుక్కనురూపమాయ్ స్వానుష్ఠాన రూపమాయ్ ఉపాయవరణాత్మకమాన ఇన్ద జ్ఞానత్తుక్కు విశేషిత్తు

న్యాంచ విద్యతే. తదుక్తమభియుక్తైశ్చ,-(౧)"ఆర్తేష్వాశుఫలా తదన్య విషయేష్వ్యుచ్ఛిన్న దేహాన్తరా వహ్న్యాదే రనపేక్షణా. త్తనుభృతాం సత్యాదివ ద్వ్యాపినీ। శ్రీరఙ్గేశ్వర యావదాత్మనియత త్వాత్పారతన్త్ర్యోచితా త్వయ్యేవ త్వదుపాయధీ రవిహితస్వోపాయభావాఽస్తు మే" ఇతి.

అత్ర వర్తమాననిర్దేశస్తు, (౨) "బర్హిర్దేవసదనం ద్యామి" ఇత్యాదివాక్యేష్వివ తత్కాలానుష్ఠానమాత్రం జ్ఞాపయతి; నాఽసకృదా

స్వాభావికమాన స్వరూపానుష్ఠాపత్వ ముణ్డాకానిఱ్కుమ్. ఇన్ద ప్రపత్తిక్కుచ్చొన్న ఇన్వర్థమెల్లామభియుక్తరాలుమ్ శొల్లప్పట్టతు-"ఆర్తేష్వాశుఫలా తదన్యవిషయేష్వ్యుచ్ఛిన్న దేహాన్తరా వహ్న్యాదేరనపేక్షణా త్తనుభృతాం సత్యాదివద్వ్యాపినీ। శ్రీరఙ్గేశ్వర యావదాత్మనియత త్వాత్పారతన్త్ర్యోచితా త్వయ్యేవ త్వదుపాయధీ రవిహితస్వోపాయ భావాఽస్తు మే" ఎన్ఱు - ఆర్తర్ పక్కల్ ఆశుఫలైయాయిరుక్కుమ్, అవనై యొழிన్ద విషయత్తిల్ దేహాన్తరత్తై ఉచ్ఛేదిత్తుక్కొణ్డిరుక్కుమ్, అగ్నివిద్యాదికళై అపేక్షియామైయాలే శరీరికళుక్కు సత్యాదికళోపాతి ఎఙ్గుముణ్డాయిరుక్కుమ్; శ్రీరఙ్గేశ్వరనే! యావదాత్మభావియాయ్క్కొణ్డు నిత్యమాన ఉన్నుడైయ పారతన్త్ర్యత్తుక్కు ఉచితమాయిరుక్కుమ్, అతుతాన్ ఉపాయమాన ఉన్పక్కల్ త్వదుపాయబుద్ధియాయ్క్కొణ్డు తన్నుడైయ ఉపాయభావత్తైమఱుత్తుక్కొణ్డిరుక్కిఱ అతు ఎనక్కాక వేణుమెన్గైయాలే. ౧.

ఇవ్విడత్తిల్ అడైక్కిఱేనెన్గిఱ వర్తమాననిర్దేశమ్, అడైన్దేనెన్ఱుమ్ అడైయక్కడవేనెన్ఱుమ్ భూత భవిష్యత్కాలత్తై క్కాట్టామైయాలే వర్తమానమాన అనుష్ఠానత్తై క్కాట్టుకిఱతు; ఎన్బోలవెన్నిల్;-"బర్హిర్దేవసదనన్ద్యామి" ఎన్ఱు-దేవర్కళుక్కిరుప్పిడమాక ప్పుల్లైయఱుక్కిఱేనెన్ఱు శొల్లుకిఱ మన్త్రత్తిల్ వర్తమాననిర్దేశమ్, అఱుక్కిఱకాలత్తై క్కాట్టినాప్పోలే; అప్పడియేయిఱే శాస్త్రవిత్తుక్కళ్ నిష్కర్షిత్తతు;

---

(౧) న్యాసతిలకమ్. (౨) యజుషి.

వృత్తిరూపాఽనువృత్తిమ్; (౧) "సత్యం తద్ద్వయం సకృదుచ్చారో భవతి" (౨) "సకృదేవహి శాస్త్రార్థః కృతోఽయం తారయేన్నరమ్" (౩) "సకృదేవ ప్రపన్నస్య కృత్యం నైవాఽన్యదిష్యతే", (౪) "సకృదేవ ప్రపన్నాయ తవాఽస్మీతిచ యాచతే" (౫) "సకృత్కృతోఽఞ్జలిః" ఇత్యాదిభిస్సకృదనుష్ఠేయత్వ ప్రతిపాదనాత్. ౬

(౬) "నారాయణపదద్వన్ద్వం ప్రపన్నో యావదాయుషమ్। ద్వయమావర్తయేన్నిత్యం తస్యాఽర్థమనుచిన్తయన్" ఇత్యావృత్తివచ

ఆకైయాలే అసకృదావృత్తిరూపమాన అనువృత్తియై క్కాట్టుకిఱతాక మాట్టాతు,సకృత్ప్రపత్తిశాస్త్రత్తుక్కు విరోధమ్పిఱక్కైయాలే. ఎఙ్ఙనే ఎన్నిల్; - "సత్యం తద్ద్వయం సకృదుచ్చారో భవతి" ఎన్ఱు - అన్ద ద్వయమ్ మెయ్యే ఒరుకాల్ శొల్లవమైయుమెన్ఱుమ్; "సకృదేవహి శాస్త్రార్థః కృతోఽయం తారయేన్నరమ్" ఎన్ఱు - సకృత్కృతమాన ఇన్ద శాస్త్రార్థమ్ ఇన్ద నరనై ఉత్తరిప్పిక్కుమెన్ఱుమ్; "సకృదేవ ప్రపన్నస్య కృత్యం నైవాఽన్యదిష్యతే" ఎన్ఱు - సకృత్ప్రపన్ననానవనుక్కు వేఱు కృత్యముణ్డాకవిచ్ఛిక్కప్పడుకిఱతిల్లైయెన్ఱుమ్; "సకృదేవ ప్రపన్నాయ తవాఽస్మీతిచ యాచతే" ఎన్ఱు - ఒరుకాల్ ప్రపన్ననాయ్ "ఉనక్కు అడియేనాకిఱేన్" ఎన్ఱు యాచిక్కిఱవనుక్కెన్ఱుమ్; "సకృత్కృతోఽఞ్జలిః" ఎన్ఱు-ఒరుకాల్ పణ్ణప్పట్ట అఞ్జలియెన్ఱుమ్, ఇతుముతలాన వచనఙ్గళాలే ఇన్ద ప్రపత్తిక్కు సకృదనుష్ఠేయత్వమ్ ప్రతిపాదిక్కప్పట్టతిఱే. ౭౪.

ఆనాల్, "నారాయణపదద్వన్ద్వం ప్రపన్నో యావదాయుషమ్। ద్వయమావర్తయేన్నిత్యం తస్యాఽర్థమనుచిన్తయన్" ఎన్ఱు - నారాయణనుడైయ పదద్వన్ద్వత్తై ప్రపన్ననానవన్ ఆయుస్సు ఉళ్ళవళవుమ్ ఎన్ఱుమొక్క అతినుడైయ అర్థత్తైయనుసన్ధియానిన్ఱుకొణ్డు ద్వయత్తై

(౧) కఠే-　　(౨) లక్ష్మీతన్త్ర-౧౭-౬౦.　(౩)
(౪) రా-యు-౧౮-౩౩.　　(౫) స్తో-ర-౨౮.　　(౬)

నను కాలక్షేప సుఖార్థమ్. తదుక్తం గద్యే భాష్యకారేణ భగవదభి ప్రాయతయా, - (౧) "ఆధ్యాత్మికాఽఽధిభౌతికాఽఽధిదైవిక దుఃఖ విఘ్నగన్ధరహితస్త్వం ద్వయమర్థానుసన్ధానేన సహ సదైవం వక్తా యావచ్ఛరీరపాతమత్రైవ శ్రీరఙ్గే సుఖమాస్వ" ఇతి. 23.

అథవా - అత్ర *చరణావిత్యన్తే సమస్తపదే శ్రీమచ్ఛబ్దశ్చరణ విశేషణతయా ప్రయుజ్యతే; తథోక్తం శ్రీవత్సాఙ్క-మిశ్రైః,- (౨) "శ్రీమన్తౌ హరిచరణౌ సమాశ్రితోఽహమ్" ఇతి. ఏతత్సమ్ప్రదా

ఆవర్తిప్పానెన్ను నిత్యానుసన్ధేయమాక చ్చొల్లువానెన్నెన్నిల్; అతు కాలక్షేప సుఖార్థమాకక్కడవతు. ఇతుతన్నై గద్యత్తిలే, "ఆధ్యాత్మికాఽఽధిభౌతి కాఽఽధిదైవిక దుఃఖవిఘ్నగన్ధరహితస్త్వం ద్వయమర్థానుసన్ధానేన సహ సదైవంవక్తా యావచ్ఛరీరపాతమత్రైవ శ్రీరఙ్గే సుఖమాస్వ" ఎన్ను - పెరియపెరుమాళ్ వాక్యైయాక భాష్యకారరరుళిచ్చెయ్తార్; అతావతు - ఆధ్యాత్మికమెన్నతు - శారీరమాయుమ్ మానసమాయుమ్ వరుమ్ క్లేశమ్. ఆధిభౌతికమెన్నతు - పశుపక్ష్యాదికళాన భూతఙ్గళాల్ వరుమ్ క్లేశమ్. ఆధిదైవికమానతు - వాత వర్షాదికళాన దేవతైకళాలుణ్డాన క్లేశమ్. ఇన్ద మూన్ఱువకైప్పట్ట దుఃఖఙ్గళుమాకిఱ విఘ్నఙ్గళినుడైయ గన్ధముమిన్ఱియే ద్వయత్తై అర్థానుసన్ధానత్తోడే ఎప్పోతుమిప్పడియే శొల్లానిన్ఱుకొణ్డు శరీరపాతత్తళవుమ్ శ్రీరఙ్గత్తిలే నీర్ సుఖమాయిరుమెన్ఱరుళిచ్చెయ్తపడి. ఆకైయాలే, ప్రపత్తిక్కు-అధికారికృత్యమ్ సకృత్కరణమ్, ఆవృత్తియుమ్ అర్థానుసన్ధానముమ్ కాలక్షేపార్థమెన్ఱతాయిఱ్ఱు. 23.

ఇన్ద వాక్యత్తిల్ "చరణౌ" ఎన్ను ముడివాన సమస్తపదత్తిల్ శ్రీమచ్ఛబ్దమ్ చరణఙ్గళుక్కు విశేషణమాక ప్రయోగిక్కప్పట్టతాకవుమామ్; అతావతు - శ్రీమత్తుక్కళాన నారాయణ చరణఙ్గళెన్నపడి. అప్పడి అర్థ్యానుమరుళిచ్చెయ్తార్, - "శ్రీమన్తౌ హరిచరణౌ సమా

(౧) శరణాగతిగద్యమ్. (౨) సున్దర-స్త-౧.

యః, (౧) "శ్రీరామా వరజమునీన్ద్రలబ్ధబోధః" ఇతిచోక్తః. (౨) "శ్రీమత్త్వత్పాదకమలే ప్రపద్యే శరణం విభో" ఇతి సాత్యకీతన్త్రోక్తిశ్చ, ఏతేన - పురుషకారభూతాయాః శ్రియః శరణ్యచరణనిత్యసమ్బన్ధాత్ ఘటకాన్తరరాహిత్యం పారార్థ్యఞ్చ ప్రకటీకృతమ్.

యద్వా - అత్ర చరణశబ్దాత్పూర్వం "శ్రీమన్" "నారాయణ" ఇతిపదద్వయం సమ్బుద్ధ్యన్తమనుసన్ధేయమితిచ కేషాఞ్చిత్సంప్రదాయః. తథోక్తం ద్వయస్వరూపప్రతిపాదకే భగవచ్ఛాస్త్రే,- (౩) "శ్రీమన్! నారాయణ! స్వామిన్! అనన్యశరణస్తవ। చరణౌ శరణం

శ్రితోఽహమ్" ఎన్ఱు. అతావతు - శ్రీమత్తుక్కళాన హరిచరణఙ్గళై నానాశ్రయిత్తేనెన్ఱపడి. ఇవ్వర్థత్తుక్కు సంప్రదాయమాక "శ్రీరామావరజమునీన్ద్రలబ్ధబోధః" ఎన్ఱు మరుళిచ్చెయ్తార్; అతావతు-ఆచార్యరాన రామానుజనాలేపెఱప్పట్ట జ్ఞానత్తైయుడైయ నానెన్ఱపడి. సాత్యకీతన్త్రత్తిలే, "శ్రీమత్త్వత్పాదకమలే ప్రపద్యే శరణం విభో" ఎన్ఱు - బ్రహ్మావుమ్ శొన్నాన్. అతావతు - పెరియవనే! శ్రీమత్తాన ఉన్నుడైయ పాదకమలఙ్గళై చ్చరణమాకవడైకిఱేనెన్ఱపడి. ఇత్తాలే, పురుషకారభూతైయాన శ్రీక్కు శరణ్యనుడైయ చరణఙ్గళోడే మతుప్పాలే నిత్యసమ్బన్ధత్తై చ్చొల్లుకైయాల్, ఇవళుక్కు ఈశ్వరాశ్రయణత్తిల్ వేఱొరుపురుషకారముమ్ వేణ్డావెన్నుమిడముమ్, శేషత్వముమ్ తోన్ఱిన్ఱాయిన్ఱు. ౭౪.

అఙ్గనన్ఱియే, "చరణౌ" ఎన్గిఱ శబ్దత్తుక్కు మున్బు "శ్రీమన్" "నారాయణ" ఎన్గిఱ ఇరణ్డుపదముమ్ శ్రీమానే! నారాయణనే! ఎన్ఱు సమ్బుద్ధ్యన్తమాకవుమామెన్ఱు శిల ఆచార్యర్కళుడైయ సమ్ప్రదాయమ్. అప్పడి ద్వయస్వరూపత్తై ప్రతిపాదిక్కిఱ భగవచ్ఛాస్త్రత్తిలే ప్రతిపాదిక్కప్పట్టతు.- "శ్రీమన్! నారాయణ! స్వామిన్! అనన్యశరణ

---

(౧) సున్దర-స్త-౧. (౨) సాత్యకీతన్త్రే. (౩) భగవచ్ఛాస్త్రే.

యాత స్తస్యై వాఽఽస్మ్యహమచ్యుత" (౧) "జన్మేదం సఫలం శ్రీమన్! నారాయణ కృపాఽఽలయ! । శ్రీమత్త్వత్పాదకమలే ప్రపద్యే శరణం విభో ॥ నారాయణాయ నాథాయ హరయే శ్రీమతే నమః" ఇతి. శరణ్యస్య పరోక్షనిర్దేశా దపరోక్షనిర్దేశస్య సౌలభ్యాదిప్రకాశకత్వేనోక్తత్వాత్,

---

స్తవ। చరణౌ శరణం యాత స్తస్యై వాఽస్మ్యహమచ్యుత" ఎన్ఱు. అతావతు - శ్రీమానే! నారాయణనే! స్వామియే! అనన్యశరణనాయ్‌క్కొణ్డు ఉన్నుడైయ చరణజ్గళై చ్చరణమాకవడైన్దేన్; అచ్యుతనే! ఉనక్కే నాన్ శేషమాకానిన్ఱేనెన్ఱు వాక్యద్వయత్తి నర్థత్తైయుమ్ శొన్నపడి. ఇప్పడి బ్రహ్మోవుమ్ సత్యకీతన్త్రిత్తిలే శొన్నాన్;- "జన్మేదం సఫలం శ్రీమన్ నారాయణ కృపాఽఽలయ। శ్రీమత్త్వత్పాదకమలే ప్రపద్యే శరణం విభో। నారాయణాయ నాథాయ శ్రీమతే హరయే నమః"ఎన్ఱు. అతావతు - ద్వయత్తైప్పెర్ర ప్రీతియాలే తన్నుడైయ జన్మమ్ సఫలమాయిర్ఱతెన్ఱు శొల్లి, శ్రీమానే! నారాయణనే! ఎన్ఱు పదద్వయత్తాలుమ్ సంబోధిత్తు, "కృపాలయ" ఎన్ఱు-లక్ష్మీసమ్బన్ధముడియాన కృపావైభవత్తైచ్చొల్లి, "శ్రీమత్త్వత్పాదకమలే"ఎన్ఱు లక్ష్మిక్కు నారాయణవిశేషణత్వత్తోపాతి తచ్చరణవిశేషణత్వము ముణ్డెన్నుమిడత్తైయుమ్ సూచిప్పిత్తు, "ప్రపద్యే శరణం విభో" ఎన్ఱు - పెరియవనే! అవర్ఱై ఉపాయమాక వడైకిఱేనెన్ఱు స్వీకరిత్తు, ఇప్పడి పూర్వఖణ్డార్థత్తైయనుసన్ధిత్తు, " నారాయణాయ నాథాయ హరయే శ్రీమతే నమః " ఎన్గైయాలే, శ్రీమానాయ్ నారాయణనాయ్ సర్వస్వామియాన హరిక్కు శేషభూతన్, ఎనక్కురియేనల్లేనెన్ఱుకొణ్డు ఉత్తరఖణ్డార్థత్తైయుమ్ సఙ్గ్రహమాక వనుసన్ధిత్తానాయిర్ఱు. ఇప్పడి ప్రమాణమ్ శొన్నతుక్కుమేలే, శరణ్యనుడైయ పరోక్షనిర్దేశత్తిఱ్కాట్టిల్ అపరోక్షరూపమాన ప్రత్యక్షనిర్దేశత్తుక్కు సౌలభ్యాదిగుణప్రకాశకత్వముణ్డాకైయాలే, అభి

---

(౧) 'సాత్యకీతన్త్రే.

తదాభిముఖ్యసూచకం సమ్బుద్ధ్యన్తత్వం యుక్తమేవ. ఉక్తఞ్చ శరణాగతిప్రకరణేషు, (౧) "కమలనయన! వాసుదేవ! విష్ణో! ధరణిధరాఽచ్యుత! శఙ్ఖచక్రపాణే! భవ శరణమ్" (౨) "శరణం భవ దేవేశ! నాథ! లక్ష్మీపతే! మమ" (3) "ఉపాయో భవ మే దేవ! శరణం భవమేఽచ్యుత" (౪) "శరణం తేఽవ్రజం విభో!" ఇత్యాదిభిః. ద్రమిడోపనిషదాచార్యైః. గిరినాథం ప్రతి తథా నిర్దిష్టం శరకోపాచార్యైః. తథా భాష్యకారేణ ద్వయవివరణరూపే గద్యే సర్వత్ర సమ్బుద్ధ్యన్తపదైశ్శరణ్యనిర్దేశః

ముఖ్యసూచకమాన సమ్బుద్ధ్యన్తత్వమ్ యుక్తమాయిఱుక్కుమ్. శరణాగతి ప్రకరణఙ్గళిలుమప్పడియే శొల్లప్పట్టతు, – "కమలనయన! వాసుదేవ! విష్ణో! ధరణిధరాఽచ్యుత! శఙ్ఖచక్రపాణే! భవ శరణమ్" ఎన్ఱు – కమలనయననే! వాసుదేవనే! విష్ణువే! ధరణిధరనే! అచ్యుతనే! శఙ్ఖచక్రపాణియే! నీ శరణమాకవేణుమెన్ఱుమ్; "శరణం భవ దేవేశ! నాథ! లక్ష్మీపతే! మమ" ఎన్ఱు – దేవేశనే! నాథనే! లక్ష్మీపతియే! ఎనక్కుచ్చరణమాకవేణుమెన్ఱుమ్; "ఉపాయో భవ మే దేవ! శరణం భవ మేఽచ్యుత!" ఎన్ఱు – దేవనే! నీ ఎనక్కు ఉపాయమాకవేణుమ్; అచ్యుతనే! నీ ఎనక్కు రక్షకనాకవేణుమెన్ఱుమ్; "శరణం తేఽవ్రజం విభో" ఎన్ఱు – పెరియవనే! ఉన్నుడైయ చరణఙ్గళై చ్చరణమాకవడైన్దేనెన్ఱుమిత్యాదిప్రమాణఙ్గళుణ్డాకైయాలే. తిరువాయ్మొழியిలే ప్రథమాచార్యరాన నమ్మాழ்వారుమ్ తిరువేఙ్గడముడైయానైక్కుఱిత్తు, (౫) "అకలకిల్లేన్" ఎన్గిఱపాట్టిలే, శ్రీమత్పదార్థత్తైయుమ్, నారాయణపదార్థమాన వాత్సల్యాదికళైయుమ్శొల్లి సమ్బోధిత్తు చ్చరణమ్ పుక్కరుళినార్. అప్పడియే భాష్యకారరుమ్ ద్వయార్థత్తై వివరిత్తరుళుకిఱ గద్యత్తిలే, "అఖిలహేయప్రత్యనీక" ఎన్ఱుతుడఙ్గి "అశరణ్యశరణ్య" ఎన్ఱు ముడివాక శరణ్యనై సమ్బోధిత్తరుళిచ్చెయ్తార్. ఇన్ద సమ్బుద్ధ్యన్తమాన

---

(౧) వి-పు-3-౪-33. (౨) (3)
(౪) విహగే-సం-౨౨- (౫) తి-వాయ్-౬-౧౦-౧౦.

కృతః. తదానీమత్ర తవ శబ్దోఽధ్యాహార్యః; (౧) "అనన్యశరణాస్తవ చరణౌ శరణం యాతః" ఇత్యుక్తత్వాత్. ౭౫.

తథాప్యత్ర షట్పదత్వమస్య వాక్యద్వయస్యాఽఙ్గన్యాసోపయుక్తత్వాదుక్తమిత్యవగన్తవ్యమ్. తదుచ్యతే- (౨) "పఞ్చవింశాక్షరో మన్త్రః ప్రపత్తిరితి విశ్రుతః। సర్వేషామపి మన్త్రాణాం మన్త్రోఽయం మన్త్రనాయకః। హృదయాద్యఙ్గభేదేన షడ్భిరలఙ్కృతః। నవార్ణం హృదయం విద్ధి తృతీయార్ణం శిరోమతమ్। శిఖార్ణం త్ర్యక్షరం విద్ధి కవచం తద్వదేవహి। అస్త్రం పఞ్చాక్షరం నేత్రం ద్వ్యక్షరం పరి

ప్రకారత్తిల్ చరణశబ్దత్తుక్కుమ్ నారాయణశబ్దత్తుక్కుమ్ నడువే తవ శబ్దమధ్యాహరిత్తుక్కొళ్ళప్పడుమ్. "అనన్యశరణాస్తవ చరణౌ శరణం యాతః" ఎన్ఱుణ్డానపడియాలే. ౭౫.

ఇప్పడియాయుళ్ళవిడత్తిల్ ఇన్ద ద్వయమ్ ఆఱుపదమెన్గిఱదు అఙ్గన్యాసార్థమాకవుమామ్. అతావతు - "పఞ్చవింశాక్షరో మన్త్రః ప్రపత్తిరితి పిశ్రుతః। సర్వేషామపి మన్త్రాణాం మన్త్రోఽయం మన్త్రనాయకః" ఎన్ఱు - ఇన్ద ప్రపత్తియాకిఱ మన్త్రమ్ ఇరుపత్తైన్దక్షరమెన్ఱు ప్రసిద్ధమ్; ఇమ్మన్త్రమ్ ఎల్లామన్త్రఙ్గళిలుమ్వైత్తుక్కొణ్డు మన్త్రనాయకనాయిరుక్కుమెన్ఱు అతిపెరుమైయై చ్చొల్లి; "హృదయాద్యఙ్గభేదేన షడ్భిరలఙ్కృతః। నవార్ణం హృదయం విద్ధి తృతీయార్ణం శిరోమతమ్। శిఖార్ణం త్ర్యక్షరం విద్ధి కవచం తద్వదేవహి। అస్త్రం పఞ్చాక్షరం నేత్రం ద్వ్యక్షరం పరికీర్తితమ్" ఎన్ఱు - హృదయాదికళాన అఙ్గభేదత్తాలే ఆఱుపదత్తోడే కూడియిరుక్కుమెన్ఱుమ్; హృదయమన్త్రమ్ ఒన్బతక్షరమాక బుద్ధిపణ్ణు, శిరోమన్త్రమ్ మూన్ఱక్షరమ్, శిఖామన్త్రమ్ మూన్ఱక్షరమ్, కవచమన్త్రమ్ మూన్ఱక్షరమ్, అస్త్రమన్త్రమ్ పఞ్చాక్షరమ్, నేత్రమన్త్రమ్ ఇరణ్డక్షరమెన్ఱుకొణ్డు పదక్రమత్తిలే అక్షరనియతియైయుమ్ శ్రీవిష్ణుమహోదధిసంహితైయిలే శొల్లి

(౧) భగవచ్ఛాస్త్రే. (౨) శ్రీవిష్ణుమహోదధిసం.

కీర్తితమ్" ఇతి. తథాచ పాద్మే - (౧) "దేహన్యాసం తతః కుర్యాన్మన్త్రరత్నేన మన్త్రవిత్। షట్పదానిచ మన్త్రస్య షడఙ్గాన్యేవ విన్యసేత్" ఇతి. తస్మాత్, అఙ్గన్యాసదశాయామస్య షట్పదత్వనిర్బన్ధః, అర్థమాత్రానుసన్ధానే సమృద్ధ్యన్తత్వమప్యర్థాతిశయ సూచకత్వాదుపపన్నమిత్యుక్తమ్. తథాత్వేఽపి షట్పదత్వఞ్చ ప్రామాణిక సన్ధేయమ్. (౨) "శ్రీమన్నారాయణ చరణారవిన్దయుగళమ్" ఇతి గద్యవిశేషే సమస్తత్వేన భాష్యకారేణోక్తత్వాచ్చ. అత ఉభయమపి సాంప్రదాయికత్వాత్ యథారుచి పరిగ్రాహ్యమేవ.

ఏతేన, ఋష్యాద్యనుసన్ధాన మఙ్గన్యాసాదికఞ్చ రుచ్యనుగుణం

న్ఱు. పాద్మపురాణత్తిలుమ్, "దేహన్యాసం తతః కుర్యాన్మన్త్రరత్నేన మన్త్రవిత్ । షట్పదానిచ మన్త్రస్య షడఙ్గాన్యేవ విన్యసేత్" ఎన్ఱు - మన్త్రవిత్తానవన్ మన్త్రరత్నత్తాలే అనన్తరమ్ దేహన్యాసత్తై ప్పణ్ణువాన్, మన్త్రత్తినుడైయ ఆఱుపదఙ్గళైయు మాఙ్గమాక న్యసిప్పానెన్ఱుమ్ శొల్లిన్ఱు. ఆకైయాలే, అఙ్గన్యాసదశైయిలే ఇమ్మన్త్రత్తుక్కు షట్పదత్వనిర్బన్ధముళ్ళతు; అర్థమాత్రత్తై యనుసన్ధిక్కుమిడత్తిల్ సమృద్ధ్యన్తత్వముమ్ అర్థాతిశయత్తై క్కాట్టుకైయాలే ఉపపన్నమెన్ఱు శొల్లప్పట్టతు. అన్ద అర్థానుసన్ధానత్తిలుమ్ షట్పదత్వముమ్ ప్రామాణికమాకైయాలే యనుసన్ధేయమ్. ఇప్పిరణ్డైయుమ్ భాష్యకారరిరణ్డుగద్యత్తిలు మనుసన్ధిత్తరుళినార్, "అఖిల" ఇత్యాదియాలే సమృద్ధ్యన్తమాక ప్పెరియగద్యత్తిలుమ్, "శ్రీమన్నారాయణ చరణారవిన్ద యుగళమ్" ఎన్ఱు సమస్తపదమాక శ్రీరఙ్గగద్యత్తిలు మరుళిచ్చెయ్తార్. ఇప్పడి ఇరణ్డుమ్ సంప్రదాయసిద్ధమాకైయాలే రుచ్యనుగుణమాక వనుసన్ధిక్కుమిత్తనై.

ఇత్తాలే, ఋష్యాద్యనుసన్ధానము మఙ్గన్యాసాదియుమ్ రుచిక్కు

---

(౧) (౨) శ్రీరఙ్గగద్యే-§ అత్రటీకానుగుణాపఙ్క్తిః ౨౮౭ పృష్ఠే ద్రష్టవ్యా.

యథాయోగ్యమనుష్ఠేయ మిత్యవగన్తవ్యమ్. ౭౬.

ఏవం పూర్వవాక్యేన ఆశ్రయణద్వారమ్, ఆశ్రయణీయం వస్తు, తదుపాయత్వమ్, తద్వరణఞ్చ ప్రతిపాదితమ్. ౭౭.

—○—

అనన్తరమ్, ఉత్తరవాక్యేన ఉపాయస్వీకారసమనన్తరభావి ఉపాయఫలభూత పురుషార్థవిశేషప్రార్థనాగర్భం ఫలతాదధీన్య § ప్రయుక్తస్వనిర్భరత్వానుసన్ధానం ప్రతిపాద్యతే. తథోక్తమ్,-(౧)"తేన సంరక్ష్యమాణస్య ఫలే స్వామ్యవియుక్తతా। కేశవార్పణపర్యన్తా హ్యాత్మనిక్షేప ఉచ్యతే" ఇతి. (౨) "యద్యేన కామకామేన నసాధ్యం సాధనాన్తరైః। ముముక్షుణా యత్సాఙ్ఖ్యేన యోగేన నచ భక్తితః। ప్రాప్యతే

డాక యథాయోగ్యమనుష్ఠిక్క-మత్తనై ; సర్వాధికారపక్షత్తిలివై యపేక్షితమల్లవేన్ఱు మున్బే శొల్లప్పట్టతు. ౭౬.

ఇప్పడి పూర్వవాక్యత్తాలే, ఆశ్రయణద్వారత్తైయుమ్, ఆశ్రయణీయ వ్యక్తివిశేషత్తైయుమ్, ఆశ్రయణీయనుడైయ ఉపాయత్వత్తైయుమ్, ఉపాయస్వీకారత్తైయుమ్ శొల్లిత్తాయిఱ్ఱు. ౭౭.

—○—

అనన్తరమ్, ఉత్తరవాక్యత్తాలే, ఉపాయస్వీకార సమనన్తరభావియాయ్, ఉపాయఫలభూతమాన పురుషార్థవిశేషత్తై ప్రార్థియానిన్ఱుకొణ్డు, అన్దఫలమ్ ఉపాయాధీనమెన్ఱు అఙ్గే సమర్పిక్కైయాలుణ్డాన అధికారియినుడైయ నిర్భరత్వానుసన్ధానమ్ ప్రతిపాదిక్కప్పడుకిఱతు. అప్పడి భగవచ్ఛాస్త్రత్తిలే, "తేన సంరక్ష్యమాణస్య ఫలే స్వామ్యవియుక్తతా। కేశవార్పణపర్యన్తా హ్యాత్మనిక్షేప ఉచ్యతే" ఎన్ఱు-శరణ్యనాలే రక్షిక్కప్పడుకిఱ అధికారియినుడైయ భగవత్సమర్పణపర్యన్తమాక ఫలత్తిల్ స్వామ్యత్తై త్తవిరుకై ఆత్మనిక్షేపమెన్ఱు శొల్లప్పట్టతిఱే. "యద్యేన కామకామేన నసాధ్యం సాధనాన్తరైః। ముముక్షుణా యత్సాఙ్ఖ్యేన యోగేన నచ భక్తితః। ప్రాప్యతే పరమం

(౧) లక్ష్మీతన్త్రే-౧౭. (౨) అహిర్బు-సం-3౬-౨౯.

§ "ప్రతిపత్తిరూప" ఇతిచేత్ సమ్యక్.

పరమం ధామ యతో నాఽవర్తతే పునః । తేన తేనాఽప్యతే తత్త్వాన్యాస్సేనైవ మహామునే । పరమాత్మాచ తేనైవ సాధ్యతే పురుషోత్తమః" ఇతి శరణాగతే స్సర్వఫలహేతుత్వం ప్రతిపాద్యతే. యథా - (౧) "చతుర్విధా భజన్తే మాం జనా స్సుకృతినోఽర్జున । ఆర్తో జిజ్ఞాసు రర్థార్థీ జ్ఞానీచ భరతర్షభ" ఇతి భక్తేరధికారిచాతుర్విధ్యోక్తమ్; (౨) "తావదార్తి స్తథా వాఞ్ఛా తావన్మోహ స్తథాఽసుఖమ్। యావన్నయాతి శరణం త్వామశేషాఘనాశనమ్" ఇతి ప్రపత్తేరపి

ధామ యతో నాఽవర్తతే పునః। తేన తేనాఽప్యతే తత్త్వాన్యాస్సేనైవ మహామునే । పరమాత్మాచ తేనైవ సాధ్యతే పురుషోత్తమః" ఎన్ఱు - కామ్యఫలఙ్గళై క్కామిత్తవనుక్కు సాధనాన్తరఙ్గళాల్ సాధిక్కప్పోకాతతు యాతొరు ఫలమ్, ముముక్షువుక్కు సాఙ్ఖ్యత్తాలుమ్ యోగత్తాలుమ్ భక్తియాలుమ్ సాధ్యమన్ఱియిలేయిరుక్కుమ్ పునరావృత్తియిల్లాత యాతొరుపరన్ధామమ్, అవ్వో అవ్వో కామ్యాధికారియాలే అన్ద అన్ద ఫలఙ్గళానవై న్యాసత్తాలే పెఱప్పడానిఱ్కుమ్; పరమాత్మావాన పురుషోత్తమను మన్దన్యాసత్తాలే సాధిక్కప్పడానిఱ్కుమెన్ఱు భగవచ్ఛాస్త్రత్తిలే శరణాగతియినుడైయ సకలఫలసాధనత్వమ్ శొల్లప్పడానిన్ఱతు. యాతొరుపడి "చతుర్విధా భజన్తే మాం జనా స్సుకృతినోఽర్జున । ఆర్తో జిజ్ఞాసు రర్థార్థీ జ్ఞానీచ భరతర్షభ" ఎన్ఱు - శ్రీగీతైయిలే భజనత్తై యుపదేశిక్క అవళవిలే సుకృతికళాయ్ క్కొణ్డు నాలువకైప్పట్టార్ ఎన్నై భజియానిఱ్పర్కళ్, - ఆర్తనుమ్ జిజ్ఞాసువుమ్ అర్థార్థియుమ్ జ్ఞానియుమెన్ఱు భజిక్క అవధికారికళ్ నాల్వరాక చ్చొల్లప్పట్టతు; అప్పడియే ప్రపత్తిక్కుమ్, "తావదార్తి స్తథా వాఞ్ఛా తావన్మోహ స్తథాఽసుఖమ్ । యావన్నయాతి శరణం త్వామశేషాఘనాశనమ్" ఎన్ఱు - అశేషపాపఙ్గళైయుమ్ నశిప్పిక్కుమున్నైచ్చరణమాక యాతొరళవు అడైయాతిరుక్కుమ్, అవ్వళవన్ఱో ఆర్తియుమ్

---

(౧) గీ-౭-౧౬. (౨) వి-పు-౧-౯-౭౩.

తథావిధత్వముక్తమ్. తత్ర ఆర్తఇతి - పూర్వం నష్టైశ్వర్య ప్రాప్తి
ప్తికామః, జిజ్ఞాసురితి - ఆత్మానుభవకామః, కేవలీ, అర్థార్థీతి-అపూ
ర్వైశ్వర్యకామః, జ్ఞానీతి- పరమపురుషార్థ భగవత్ప్రాప్త్యభిలాషీతి.
ఏషాం నివర్తనీయాకారాః ఆర్తి వాఞ్ఛా మోహాఽసుఖశబ్దైరుచ్యన్తే.
తత్ర §అసుఖమితి - సంసారః. ఏతేషామన్యకారిణా భగవదాశ్రయణ
సామాన్యేఽపి జ్ఞానీ పరమపురుషార్థాభిలాషిత్వాదతిశయితమః. (౧) "ఉ
దారాస్సర్వ ఏవైతే జ్ఞానీ త్వాత్మైవ మే మతమ్" (౨) "తేషాం
జ్ఞానీ నిత్యయుక్త ఏకభక్తిర్విశిష్యతే" ఇత్యుక్తత్వాత్. అన్వేత్రయ
వాఞ్ఛయుమ్ మోహముమ్ అసుఖముమున్ఱాన తేన్ఱు అధికారిచాతు
ర్విధ్యమ్ శొల్లప్పట్టతు. అవ్విడత్తిల్ ఆర్తనావాన్ - మున్బుణ్డాన
ఐశ్వర్యమ్ నశిత్తు "అతుపెఱవేణుమ్" ఎన్ఱు ఆశైప్పడుమవన్, జిజ్ఞాసు
వాకిఱాన్ - జ్ఞానరూపమాన ఆత్మావై అనుభవిక్కనాశైప్పడుమ్ కేవ
లన్, అర్థార్థియాకిఱాన్ - అపూర్వమాన ఐశ్వర్యత్తై యాశైప్పడు
మవన్, జ్ఞానియాకిఱాన్ - పరమపురుషార్థమాన భగవత్ప్రాప్తియై
యాశైప్పడుమవన్. ఇవర్కళుడైయ నివర్త్యమాన ఆకారఙ్గళ్ ఆర్తి,
వాఞ్ఛ, మోహమ్, అసుఖమ్మెన్ఱు శొల్లప్పడుకిఱతు. అతిల్ ఆర్తి
యావతు - నష్టైశ్వర్యనుక్కు అత్తాలుణ్డాన ఇழవు, వాఞ్ఛయావతు-
ఆత్మానుభవత్తిలాశై, మోహమావతు - అపూర్వైశ్వర్యత్తిలభినివే
శమ్, అసుఖమావతు - భగవత్ప్రాప్తికామనాన జ్ఞానిక్కు విరోధి
యాన సంసారదుఃఖమ్. ఇన్త అధికారికళెల్లార్కుమ్ భగవదాశ్రయ
ణమ్ సమానమేయాకిలుమ్, జ్ఞానియానవన్ పరమపురుషార్థాభిలాషి
యాకైయాలే అధికతమన్. ఇత్తై "ఉదారాస్సర్వ ఏవైతే జ్ఞానీ త్వా
త్మైవ మే మతమ్" "తేషాం జ్ఞానీ నిత్యయుక్త ఏకభక్తిర్విశిష్యతే"
ఎన్ఱు - భగవానానే యరుళిచ్చెయ్తార్. అతావతు - ఇవ్వధికారిక
ళెల్లారుమెన్నై యాశ్రయిక్కైయాకిఱ ఉపకారత్తాలే ఉదారరాయి

(౧)గీతై-౭-౧౮. (౨)గీ-౭-౧౭. §అత్ర టీకానుగుణాపఙ్క్తిర్నదృశ్యతే.

స్తదవరాః, ఐశ్వర్య కైవల్యరూపాఽవర పురుషార్థాభిలాషిత్వాత్ ఏతత్సర్వం స్పష్టముక్తమస్యత్రాఽపి, - (౧) "చతుర్విధా మమ జనా భక్తా ఏవహి తే శ్రుతాః । ఆర్తో జిజ్ఞాసు రర్థార్థీ జ్ఞానీచేతి పృథక్పృథక్ । తేషామేకాన్తిన శ్శ్రేష్ఠాస్తే చైవాఽనన్యదేవతాః । అహమేవ గతి స్తేషాం నిరాశీః కర్మకారిణామ్ । యేచ శిష్టా స్త్రయో భక్తాః ఫలకామాం హి తే మతాః। సర్వే చ్యవనధర్మాణః ప్రతిబుద్ధస్తు మోక్ష

రుప్పార్కళ్, జ్ఞానియానవన్ విశేషిత్తు ఎనక్కు ఆత్మావాయే యిరుక్కుమ్; అవర్కళిల్ వైత్తుక్కొణ్డు జ్ఞానియానవన్ ఎన్నోడు నిత్యయోగత్తై ఆశైప్పట్టు ఒరుపడిప్పట్ట భక్తియైయుడైయనాయ్క్కొణ్డు విశిష్టనాయిరుక్కుమెన్నపడి. అల్లాత మూవరుమ్ అవనిత్తాట్టిల్ అవరరాయిరుప్పార్కళ్,- ఐశ్వర్య కైవల్యరూపఙ్గళాన అవరపురుషార్థఙ్గళై ఆశైప్పడుకైయాలే. ఇతెల్లామ్ మహాభారతత్తిలే స్పష్టమాకచ్చొల్లప్పట్టతు; - "చతుర్విధా మమ జనా భక్తాఏవహి తే శ్రుతాః । ఆర్తో జిజ్ఞాసు రర్థార్థీ జ్ఞానీచేతి పృథక్పృథక్ । తేషామేకాన్తిన శ్శ్రేష్ఠాస్తే చైవాఽనన్యదేవతాః। అహమేవ గతి స్తేషాం నిరాశీః కర్మకారిణామ్। యేచ శిష్టా స్త్రయో భక్తాః ఫలకామాహి తే మతాః। సర్వే చ్యవనధర్మాణః ప్రతిబుద్ధస్తు మోక్షభాక్" ఎన్ఱు - ఎనక్కు భక్తరాన జనఙ్గళ్ నాలువకైయాక ప్రసిద్ధర్,-ఆర్తనుమ్ జిజ్ఞాసువుమ్ అర్థార్థియుమ్ జ్ఞానియుమెన్ఱు తనిత్తనియే; అవర్కళిల్ వైత్తుక్కొణ్డు జ్ఞానికళాకిఱ ఏకాన్తికళ్ శ్రేష్ఠరాయిరుప్పార్కళ్, అవర్కళనన్యదేవతైకళాయే యిరుప్పార్కళ్, ఫలేచ్ఛైయిల్లాత కర్మత్తై యనుష్ఠిక్కిఱవర్కళుక్కు నానే ప్రాప్యభూతనాయిరుప్పన్, మఱ్ఱై మూన్ఱుభక్తర్కళుమ్ ఫలకామరాయిరుప్పర్కళాకైయాలే అవర్కళెల్లామ్ నిన్ఱునిలై కులైవర్కళ్, అఱివుడైయనాన జ్ఞాని, శ్రేష్ఠతమమాన పురుషార్థత్తై ప్పెఱు మెన్ఱు. ఇప్పడి శరణాగతి సర్వఫలసాధనమాకైయాలే ఫలత్తినుడైయ

(౧) భార-శాని-మోక్ష-3౪౨-33.

భాక్" ఇతి. తస్మాత్ ఫలతాదధీన్యప్రతిపత్తిరూపం స్వనిర్భరత్వానుసన్ధానము త్తరవాక్యస్య తాత్పర్యమ్. ౭౮.

యద్యపి వాక్యద్వయం వరణ సమర్పణాత్మకత్వేన ప్రపదనాకారవాచకతయా సర్వఫలసాధారణమ్; తథాఽపి సమర్పణవాచకస్యోత్తరవాక్యస్య సర్వాత్మనా భగవదర్థత్వవాచకతయా పురుషార్థవిశేషప్రతిపాదకత్వం శబ్దోద్భావితమ్. ౭౯.

తత్ర తాదర్థ్యఫల కిఞ్చిత్కారప్రతిసమ్బన్ధి పూర్తిః ప్రథమపదేన ప్రతిపాద్యతే "శ్రీమతే" ఇతి. ౮౦.

అత్రాఽపి శ్రీశబ్దస్య పూర్వవత్కర్తరి కర్మణిచ వ్యుత్పత్త్యా (౧) "శ్రయన్తి వైష్ణవం భావం సా శ్రీరితి నిగద్యతే" ఇతి సర్వదా భగవదాశ్రయణ స్వాభావ్యాత్ తత్స్వరూప రూప గుణ విభవాది

ఈశ్వరాధీనత్వ ప్రతిపత్తిరూపమాన భరసమర్పణత్తాల్ వన్ద నిర్భరత్వానుసన్ధాన ముత్తరవాక్యత్తుక్కు త్తాత్పర్యమెన్ఱతాయిఱ్ఱు. ౭౮.

ఇన్ద వాక్యద్వయమ్, వరణ సమర్పణాత్మకమాన ప్రపదనాకారత్తై చ్చొల్లుకైయాలే, సర్వఫలసాధారణమేయాయిరున్దపోతిలుమ్, సమర్పణవాచకమాన ఉత్తరవాక్యమ్ సర్వాత్మనా భగవదేకశేషత్వత్తైక్కాట్టుకైయాలే పురుషార్థవిశేషమాన భగవద్దాస్యత్తై ప్రతిపాదిక్కై శబ్దసిద్ధమాయిత్తోన్ఱుమ్. ౭౯.

అవ్విడత్తిల్, తాదర్థ్యఫలమాన కిఞ్చిత్కారత్తుక్కు ప్రతిసమ్బన్ధియాన ప్రాప్యపూర్తియానతు "శ్రీమతే" ఎన్ఱ అపదత్తాలే ప్రతిపాదిక్కప్పడుకిఱతు. ౮౦.

ఇవ్విడత్తిలుమ్ శ్రీశబ్దత్తుక్కు కర్తరివ్యుత్పత్తియాలుమ్ కర్మణి వ్యుత్పత్తియాలుమ్ భగవదాశ్రయణత్తైయుమ్ సమస్తాత్మాక్కళాలు మాశ్రయణీయత్వత్తైయుమ్ శొల్లుకైయాలే, "శ్రయన్తి వైష్ణవం భావమ్" ఎన్ఱ అపడియే భగవత్స్వరూప రూపగుణ విభవాదికళై ప్పఱ్ఱి

---

(౧). అహిర్బు-

భోగ్యతాఽతిశయపూరకత్వమ్, (౧) "శ్రీయతే చాఽఖిలైర్నిత్యమ్" ఇతి స్వవ్యతిరిక్తసమస్తాత్మవర్గైః ప్రాప్యత్వే నాఽఽశ్రయణీయత్వఞ్చాఽవగమ్యతే. ౮౧.

కిఞ్చ - (౧) "శ్రూయతేచ పరం పదమ్" ఇతి వేదాపరమప్రాప్యపూరకతయా స్వయంప్రాప్యతయాచ శ్రూయమాణత్వవచనాత్ నిరుక్తవ్యుత్పత్తిశ్చ ద్రష్టవ్యా. తథాచశ్రూయతే- (౨) "శ్రద్ధయా దేవో దేవత్వమశ్నుతే"(3)"శ్రద్ధా ప్రతిష్ఠా లోకస్య దేవీ" ఇతి. శ్రద్ధయా - నిత్యశ్రద్ధేయస్వరూపత్వేన శ్రద్ధాపరపర్యాయయా సాక్షాల్లక్ష్మ్యా. ఉక్తిఞ్చ శ్రద్ధాపదస్య లక్ష్మీవాచకత్వమ్ - (౪)"మేధా శ్రద్ధా సరస్వతీ" ఇతి. దేవః- జగత్సృష్ట్యాదిలీలావినోదరసికత్వ నిఖిలహేయప్రత్యనీక కల్యాణైకతానత్వాది స్వాభావికాఽనవధికాతిశయ పర

నిన్ఱ భోగ్యతాతిశయత్తై విళైక్కుమెన్ఱుమ్, "శ్రీయతే చాఽఖిలైర్నిత్యమ్" ఎన్గిఱపడియే - స్వవ్యతిరిక్త సమస్తాత్మవర్గఙ్గళాలుమ్ ప్రాప్యత్వేనాఽఽశ్రయిక్కప్పడానిఱ్కుమెన్ఱుమ్ శొల్లిన్ఱాకిఱతు. ౮౧.

ఇన్నముమ్ "శ్రూయతేచ పరంపదమ్" ఎన్గిఱపడియే- పరమప్రాప్యపూరకమాకవుమ్, స్వయమ్ప్రాప్యమాకవుమినవళుడైయ స్వరూపమ్ శొల్లానిన్ఱతెన్ఱు నిరుక్తవ్యుత్పత్తియుమ్ కాట్టప్పడుమ్. అప్పడియే శ్రుతియుమ్ శొల్లిన్ఱాకిఱతు,- "శ్రద్ధయా దేవో దేవత్వమశ్నుతే" "శ్రద్ధా ప్రతిష్ఠా లోకస్య దేవీ" ఎన్ఱు. అతావతు - శ్రద్ధైయెన్ఱు శ్రద్ధైపణ్ణప్పడుమ్ లక్ష్మిక్కు తిరునామమ్. "మేధా శ్రద్ధా సరస్వతీ- ఎన్ఱు పురాణత్తిలుమ్ శొల్లప్పట్టతు. ఇశ్శ్రద్ధైయాలే దేవనాయ్ - జగత్సృష్ట్యాది లీలావినోదరసికనాయ్, నిఖిలహేయప్రత్యనీక కల్యాణైకతానత్వమ్ ముతలాయ్ స్వాభావికమాయ్ అనవధికాతిశయమాయ్ పరమేశ్వరత్వత్తుక్కు అసాధారణమాన నిఖిలమఙ్గళగుణఙ్గళాలే ఎన్ఱుమ్

(౧) అహిర్బు-సం- (౨) యజు-కా-౩-ప్ర-౩-౩, (౩) (౪) వి-పు-౧౪-౧౧౧.

మీశ్వరత్వాऽసాధారణ నిఖిలమఙ్గళగుణై ర్నిత్యం విద్యోతమాన స్సర్వేశ్వరః, దేవత్వమ్ - తథావిధమీశ్వరత్వమ్, అశ్నుతే - ప్రాప్నోతి; ఏవంవిధం వైలక్షణ్యం లక్ష్యాయత్తమిత్యర్థః. తదుక్తమాచార్యైః - (౧)"స్వరూపం స్వాతన్త్ర్యం భగవత ఇదం చన్ద్రవదనే త్వదాశ్లేషోత్కర్షాద్భవతిఖలు నిష్కర్షసమయే । త్వమాసీస్తాత శ్శ్రీః కమితురిదమిత్థన్త్వవిభవ స్తద న్తర్భావాత్వాం నపృథగభిధత్తే శ్రుతిరపి" ఇతి. అతఏవాऽస్యా స్స్వరూపనిరూపకత్వమ్, నిరూపకీభూత వస్తుసంస్థానరూప జాత్యాదివత్స్వరూపాऽపృథగ్భావశ్చాఽవగమ్యతే. ర. జ.

విళఙ్గానిఱ్కుమ సర్వేశ్వరన్, అప్పడిప్పట్ట దేవత్వత్తైయుడైయానిన్ఱాన్,- ఈశ్వరనుడైయ ఏవంభూతమాన వైలక్షణ్యమ్ లక్ష్మ్యాయత్తమెన్ఱ తాయిఱ్ఱు. అప్పడిక్కు ఆచార్యరాన భట్టర రుళిచ్చెయ్ తార్, - "స్వరూపం స్వాతన్త్ర్యం భగవత ఇదం చన్ద్రవదనే త్వదాశ్లేషోత్కర్షాద్భవతిఖలు నిష్కర్షసమయే। త్వమాసీస్తాతశ్శ్రీః కమితురిదమిత్థన్త్వవిభవ స్తద న్తర్భావాత్త్వాం నపృథగభిధత్తే శ్రుతిరపి" ఎన్ఱు. అతావతు,-భగవానుడైయ స్వాతన్త్ర్యత్తుక్కుమ ఇస్స్వరూపమానతు, చన్ద్రనైప్పోలేయిరుక్కుమ ముఖత్తైయుడైయవళే! నిష్కర్షసమయత్తిల్ ఉన్నుడైయ ఆశ్లేషోత్కర్షత్తాలే యుణ్డాకాసిఱ్ఱుమ్, ఆకైయాలే శ్రీయాన నీ ఉన్నుడైయ కాన్తనుడైయ ఇదమంశమాన స్వరూపత్తుక్కుమ్, ఇతమంశమాన ప్రకారత్తుక్కుమ్ నిరూపకమాన సంపత్తాయిరుప్పతి, ఇప్పడి స్వరూపాన్తర్భావత్తాలే శ్రుతియుమ్, ఉన్నైవేఱుపడచ్చొల్లిఱ్ఱిల్లైయెన్ఱపడి. ఆకైయాలే, ఇవళుడైయ భగవత్స్వరూపనిరూపకత్వముమ్, నిరూపకమాయ్ వస్తుసంస్థానరూపమాన జాత్యాదికళ్ పోలే స్వరూపత్తోడే అపృథక్సిద్ధియుమ్ శొల్లిఱ్ఱా యిఱ్ఱు. ర. జ.

(౧) శ్రీగుణరత్నకో-౫౨.

(౧) "శ్రద్ధా ప్రతిష్ఠా లోకస్య దేవీ" ఇతి, - ప్రామాణిక సకలలోకస్య నిరుపాధిక నిత్యమఙ్గళగుణగణైః ద్యోతమానా, నిత్యా భివాఞ్ఛనీయ స్వరూపా దేవీ, శ్రద్ధాऽపరపర్యాయా లక్ష్మీః, ధారక పోషక భోగ్యత్వాదిముఖేన స్వయంప్రాప్యభూతా ప్రతిష్ఠేత్యుచ్యతే. ప్రతితిష్ఠత్యస్యామితి ప్రతిష్ఠా; పురుషార్థోహి పురుషస్య [illegible] తస్మాత్, స్వయం మఙ్గళభూతా స్వసమ్బన్ధేన ఈశ్వరమపి (౨) *మఙ్గళానాఞ్చ మఙ్గళం కుర్వన్తీ లక్ష్మీరత్ర శ్రీశబ్దేనోచ్యతే. తదుక్తమాచార్యైః, - (3) "తవస్పర్శాదీశం స్పృశతి కమలే! మఙ్గళపదం తవేదం నోపాధేరుపనిపతితం శ్రీరసి యతః। ప్రసూనం పుష్యన్తీమపి పరిమళర్ధిం జిగదిషుర్నచైవన్త్వాదేవం స్వదతఇతి కశ్చిత్కవయతే" ఇతి.

"శ్రద్ధా ప్రతిష్ఠా లోకస్య దేవీ" ఎన్ఱు - అన్ద శ్రద్ధారూపైయాన లక్ష్మి ప్రామాణికనాన సకలలోకత్తుక్కు- నిరుపాధికమాయ్ నిత్యమాన మఙ్గళగుణఙ్గళాలే ద్యోతమానైయాయ్ నిత్యమాయ్ ఆశైప్పడత్తకున్ద స్వరూపత్తై యుడైయళాయ్ ధారక పోషక భోగ్యత్వాదిముఖత్తాలే స్వయంప్రాప్యభూతైయాయ్కొణ్డు ప్రతిష్ఠైయాయిరుక్కుమ్. యాతొన్ఱిలే లోకమ్ ప్రతిష్ఠితనామ్, అతువిఱే ప్రతిష్ఠైయాకిఱతు; పురుషార్థత్తిలేయిఱే పురుషనుక్కు ప్రతిష్ఠై. ఆకైయాలే, తాన్ నిరుపాధికమఙ్గళభూతైయాయ్ తన్నుడైయ సమ్బన్ధత్తాలే ఈశ్వరనైయుమ్ *మఙ్గళానాఞ్చ మఙ్గళమాక్కుమెన్ఱు లక్ష్మియానవళివ్విడత్తిలే శ్రీశబ్దత్తాలే శొల్లప్పడుకిఱాళ్. అతువుమాచార్యరాన భట్టరరుళిచ్చెయ్తార్;- "తవ స్పర్శాదీశం స్పృశతి కమలే మఙ్గళపదం తవేదం నోపాధేరుపనిపతితం శ్రీరసి యతః। ప్రసూనం పుష్యన్తీమపి పరిమళర్ధిం జిగదిషుః నచైవన్త్వాదేవం స్వదతఇతి కశ్చిత్కవయతే" ఎన్ఱు. అతావతు - ఉన్నుడైయ స్పర్శత్తాలే ఈశ్వరనై, కమలైయే! మఙ్గళమెన్గిఱ శబ్దమానతు స్పర్శియానిన్ఱతు, ఉనక్కోతు ఓరు

---

(౧) (౨) సహస్రనామోపోద్ఘాతే-౧౦. (3) శ్రీగుణరత్నకోశే-౨౯.

అత ఇయమేవ సర్వాతిశయసమష్టిభూతా స్వసంబన్ధేన సర్వమతిశాయ యతీతి శ్రీశబ్దార్థ ఉచ్యతే. తదుక్తఞ్చ; - (౧) "ఐశ్వర్యం యదశేష పుంసి యదిదం సౌన్దర్య లావణ్యయో రూపం యచ్చహి మఙ్గళం కిమపి యల్లోకే సదిత్యుచ్యతే। తత్సర్వం త్వదధీనమేవ §యదతశ్శ్రీరిత్య భేదేనవా యద్వా శ్రీమదితీదృశేన వచసా దేవి ప్రథామశ్నుతే" ఇతి. తథా పౌరాణికాని వచాంసిచ - (౨) "మహావిభూతే స్సంపూర్ణ

పాధియాల్ వన్దతన్ను,- నీ శ్రీయాకైయాలే; పూర్తై నన్నాక్కకిఅ పరిమళత్తినుడైయ మికుతియైచ్చొల్లువా నిచ్చిక్కిఅ ఒరువన్ ఇతిప్పడి యాకైయాలే ఇప్పడి నన్నాకిఅత్తెన్ను ఒరు సొన్నాల్ వైయిట్టుకొళ్ళ్డావా నెన్నపడి. ఆకైయాలే, ఎల్లావతిశయత్తుక్కుమ్ కారణమాన ఇవళ్ తానే తన్నుడైయ సమ్బన్దత్తాలే ఎల్లావఱ్ఱైయుమతిశయితమాక్కా నిఱ్కుమెన్నుకొణ్డు శ్రీశబ్దార్థమ్ శొల్లప్పట్టతు. అతువుమాప్పావనరుళిచ్చెయ్తార్ - "ఐశ్వర్యం యదశేషపుంసి యదిదం సౌన్దర్య లావణ్యయో రూపం యచ్చహి మఙ్గళం కిమపి యల్లోకే సదిత్యుచ్యతే। తత్సర్వం త్వదధీనమేవ § యదతశ్శ్రీరిత్యభేదేనవా యద్వా శ్రీమదితీదృశేన వచసా దేవి ప్రథామశ్నుతే" ఎన్ను. అతావతు - ఎల్లాచ్చేతనర్ పక్కలుణ్డాన ఐశ్వర్యమ్ యాతొన్ను, సౌన్దర్యలావణ్యఙ్గళాకిఅ గుణఙ్గళుడైయ ఇన్దరూపమ్ యాతొన్ను, మఙ్గళమాయిరుక్కిఅ వస్తుతాన్ యాతొన్ను, లోకత్తిల్ సత్తెన్ను శొల్లప్పడుకిఅతోరువస్తు యాతొన్ను, అతెల్లామ్ నీయిట్టవఴక్కాయిరుక్కుమాకైయాలే, ఐశ్వర్య గుణ సమ్పత్తుక్కళ్ శ్రీయెన్ను ఉన్నుడైయ స్వరూపత్తోడే అభిన్నమాకవుమ్, మఙ్గళ రూపవస్తుక్కళ్ శ్రీమత్తెన్ను ఉన్నోడే విశిష్టమాకవుమ్, ఇప్పడియాన శబ్దఙ్గళినాలే ప్రసిద్ధియైయుడైయానిన్నతెన్నపడి. అప్పడి పౌరాణికవచనఙ్గళుమ్, "మహావిభూతే స్సమ్పూర్ణషాడ్గుణ్యవపుషః ప్రభోః। భగవద్వా

(౧) శ్రీస్తవ-౭. (౨) లక్ష్మీతన్త్రే. § (పా) హియతః.

షాడ్గుణ్యవపుషః ప్రభోః। భగవద్వాసుదేవస్య నిత్యైవైషాఽనపాయినీ।
ఏకైవ వర్తతేఽభిన్నా జ్యోత్స్నేవ హిమదీధితేః। సర్వశక్త్యాత్మనాచైవ
విశ్వం వ్యాప్య వ్యవస్థితా। సర్వైశ్వర్యగుణోపేతా నిత్యం తద్ధర్మధర్మిణీ।
ప్రాణశక్తిః పరాహ్యేషా సర్వేషాం ప్రాణినాం భువి। శక్తీనా ...
సర్వాసాం యోనిభూతా పరా కలా। యస్యాల్లక్ష్మ్యంశసమ్భూ ...
శ్శక్తయో విశ్వగాస్సదా। కారణత్వేన తిష్ఠన్తి జగత్యస్మిం స్తదా

సుదేవస్య నిత్యైవైషాఽనపాయినీ” ఎన్ఱు - మహావిభూతియాయ్, సంపూర్ణషాడ్గుణ్యమాన వపుస్సైయుడైయనాయ్, పెరియవనాయ్, భగవానాన వాసుదేవనుక్కు, నిత్యైయాయిరుక్కిఱ ఇన్ద లక్ష్మియాన వళ్ అనపాయినియాయిరుక్కుమ్; “ఏకైవ వర్తతేఽభిన్నా జ్యోత్స్నేవ హిమదీధితేః। సర్వశక్త్యాత్మనాచైవ విశ్వం వ్యాప్య వ్యవస్థితా” ఎన్ఱు- చన్ద్రినుక్కు నిలవుపోలే అభిన్నైయాయిరుప్పాళొరుత్తి, సర్వశక్తిమయమాన స్వరూపత్తాలే విశ్వత్తైయుమ్ వ్యాపిత్తు నిల్లానిఱ్కుమ్; “సర్వైశ్వర్యగుణోపేతా నిత్యం తద్ధర్మధర్మిణీ। ప్రాణశక్తిః పరాహ్యేషా సర్వేషాం ప్రాణినాం భువి” ఎన్ఱు - సర్వేశ్వరత్వగుణఙ్గళోడు కూడియిరుప్పాళాయ్, అన్త ఈశ్వరనుడైయ ధర్మఙ్గళై త్తనక్కు ధర్మమాకవుడైయళాయ్, భూమియిలే సకలప్రాణికళుక్కుమివళ్ మేలాన ప్రాణశక్తియాక చ్చొల్లప్పట్టిరుక్కుమ్; “శక్తీనామపి సర్వాసాం యోనిభూతా పరా కలా” ఎన్ఱు- ఎల్లాశక్తికళుక్కుమ్ కారణభూతైయాయ్, మేలాయిరుప్పతొరు అంశమాయిరుక్కుమ్; “యస్యాల్లక్ష్మ్యంశసంభూతా శ్శక్తయో విశ్వగాస్సదా। కారణత్వేన తిష్ఠన్తి జగత్యస్మిం స్తదాజ్ఞయా” ఎన్ఱు- ఎఙ్గుమ్ ముణ్డాయిరుక్కిఱ శక్తికళానవై లక్ష్మియినుడైయ అంశత్తిలే సమ్భూతైకళాయ్కొణ్డు ఇన్దజగత్తిలే అవళుడైయ ఆజ్ఞైయినాలే ప్రధానైకళాయ్కొణ్డు నిల్లానిఱ్కుమెన్బతు

క్షయా । తస్మాత్ప్రీతా జగన్మాతా శ్రీర్యస్యాఽచ్యుతవల్లభా । సుప్రీతా శ్శక్తయ స్తస్య సిద్ధిమిష్టాం దిశన్తిచ॥ ఏకఏవ జగత్స్వామీ శక్తిమానచ్యుతః ప్రభుః॥ తదంశా శ్శక్తిమన్తోఽన్యే బ్రహ్మేశానాదయోఽమరాః॥తద్వైకా పరా శక్తిశ్శ్రీ స్తస్య కరణాశ్రయా । జ్ఞానాదిషడ్గుణమయీ యా ప్రోక్తా ప్రకృతిః పరా॥ఏకైవ శక్తిశ్శ్రీ స్తస్య ద్వితీయా పరివర్తతే । పరాఽవరేణ రూపేణ సర్వాకారా సనాతనీ । అనన్తనామ

యాత్తాలే; “తస్మాత్ప్రీతా జగన్మాతా శ్రీర్యస్యాఽచ్యుతవల్లభా । సుప్రీతా శ్శక్తయ స్తస్య సిద్ధిమిష్టాం దిశన్తిచ” ఎన్ఱు - ఆకైయాలే, జగన్మాతావాయ్ అచ్యుతవల్లభైయాన శ్రీయానవళ్, యావనొరువనుక్కు ప్రీతైయాయిరుక్కిఱాళ్, అవనుక్కు అన్దశక్తికళెల్లామ్ ప్రీతైకళాయ్ క్కొణ్డు ఇష్టైయాన సిద్ధికళై క్కొడానిఱ్కుమ్; “ఏకఏవ జగత్స్వామీ శక్తిమానచ్యుతః ప్రభుః । తదంశా శ్శక్తిమన్తోఽన్యే బ్రహ్మేశానాదయోఽమరాః” ఎన్ఱు - జగత్తుక్కు స్వామియాయ్ ప్రభువాన అచ్యుత నొరువనుమే శక్తిమాన్, అల్లాత బ్రహ్మేశానాదికళాన అమరర్ అవనుడైయ అంశజ్ఞళాయ్క్కొణ్డు శక్తిమాన్కళాయిరుప్పార్కళ్; “తద్వైకా పరా శక్తిశ్శ్రీ స్తస్య కరణాశ్రయా । జ్ఞానాదిషడ్గుణమయీ యా ప్రోక్తా ప్రకృతిః పరా” ఎన్ఱు - అప్పడియే ఈశ్వరనుడైయ ఓరవయవవిశేషత్తై యాశ్రయిత్తిరుక్కిఱ శ్రీయానవళ్, పరైయాన శక్తియాయిరుప్పాళొరుత్తి, జ్ఞానాదిషడ్గుణప్రచురైయాయ్ పరైయాన ప్రకృతియాయ్ చ్చొల్లప్పట్టిరుక్కిఱాళ్; “ఏకైవ శక్తిశ్శ్రీ స్తస్య ద్వితీయా పరివర్తతే । పరాఽవరేణ రూపేణ సర్వాకారా సనాతనీ” ఎన్ఱు-అవనుడైయ శక్తియాన శ్రీయానవళ్, అపృథక్సిద్ధైయాకైయాలే ఏకై ఎన్నలామిరుక్కచ్చెయ్ తేయుమ్ శక్తిశక్తిమద్భావత్తాలే ద్వితీయై యాయ్క్కొణ్డు వేఱుపట్టిరానిఱ్కుమ్, ఉత్కృష్టమాయు మపకృష్టమాయుముళ్ళరూపత్తాలే సర్వత్తైయుమ్ తనక్కు ఆకారమాక ఉడైయ

ధేయాచ శక్తిచక్రస్య నాయికా। జగచ్చరాచరమిదం విశ్వం వ్యాప్య వ్యవస్థితా। తస్మాదేకైవ పరమా శ్రీర్జ్ఞేయా విశ్వరూపిణీ। సౌమ్యాఽసౌమ్యేన రూపేణ సంస్థితా వటబీజవత్ । యో యో [illegible]తి పుమ్భావస్స విష్ణురితి నిశ్చయః। యో యస్తు భావో నారీ స్యాత్తత్ర ర్వ్యవస్థితా। ప్రకృతేః పురుషాచ్చాన్యస్తృతీయో నైవ విద్యతే। అథ కిం బహునోక్తేన నరనారీమయో హరిః। అనేకభేదభిన్నస్తు క్రీడతే పర

ళాయ్, ఎన్ను ముశళాయిరుక్కుమ్; "అనన్తనామధేయాచ శక్తిచక్రస్య నాయికా । జగచ్చరాచరమిదం విశ్వం వ్యాప్య వ్యవస్థితా" ఎన్ను - అనన్తమాన నామధేయఙ్గళై యుడైయళాయ్, శక్తిసమూహత్తుక్కు నాయికైయాయ్, చరాచరమాన ఇన్త జగత్తైయెల్లామ్ వ్యాపిత్తు నిఱ్కుమ్; "తస్మాదేకైవ పరమా శ్రీర్జ్ఞేయా విశ్వరూపిణీ। సౌమ్యాఽసౌమ్యేన రూపేణ సంస్థితా వటబీజవత్" ఎన్ను - ఆకైయాలే, పరమైయాన శ్రీయొరుత్తియే ఎల్లావఱ్ఱైయుమ్ రూపమాకవుడైయవళాక అఱియప్పడానిఱ్కుమ్, సౌమ్యాఽసౌమ్యరూపత్తాలే ఆలుక్కువిత్తైప్పోలే యిరుక్కుమ్; "యో యో జగతి పుమ్భావస్స విష్ణురితి నిశ్చయః। యో యస్తు భావో నారీస్యాత్తత్ర లక్ష్మీర్వ్యవస్థితా" ఎన్ను- జగత్తిల్ పురుషభావమ్ యాతొన్ను, అతు విష్ణువెన్ను నిశ్చయమ్; నారీభావమ్ యాతొన్ను, అవ్విడత్తిల్ లక్ష్మియెన్నుమిడ ముఱుతి; "ప్రకృతేః పురుషాచ్చాఽన్యస్తృతీయో నైవ విద్యతే। అథ కిం బహునోక్తేన నరనారీ మయో హరిః" ఎన్ను - ప్రకృతియిలుమ్ పురుషనిలుమ్ కాట్టిల్ వేఱు తృతీయమాయిరుప్పతోరు పదార్థమిల్లై, ఇని పల శొన్నత్తాలెన్న, హరియానవన్ నరనారీమయనాయిరుక్కుమ్; "అనేకభేదభిన్నస్తు క్రీడతే పరమేశ్వరః" ఎన్ను - అన్ద ప్పరమేశ్వరనానవన్ అనేకభేదభిన్ననాయ్క్కొణ్డు విళైయాడానిఱ్కుమ్; "మహా

మేశ్వరః"(౧)"మహావిభూతిదయితాం యేస్తువన్త్యచ్యుతప్రియామ్। తే ప్రాప్నువన్తి పరమాం లక్ష్మీం సంసిద్ధచేతసః॥" ఇత్యాదీని.(౨)"నిత్యైవైషా జగన్మాతా విష్ణోః శ్రీరనపాయినీ" ఇత్యారభ్య (౩)"దేవ తిర్యఙ్మనుష్యేషు పున్నామా భగవాన్ హరిః। స్త్రీనామ్నీ లక్ష్మీర్మైత్రేయ నాఽనయోర్విద్యతే పరమ్" ఇత్యన్తానిచాఽస్యాస్సకలాతిశయహేతుత్వం సర్వాత్మభావఞ్చ స్పష్టయన్తి. ౮-౩.

ఏవం స్వవైలక్షణ్యాతిశయప్రయుక్తభోగ్యతా మాహాత్మ్యాత్ స్వప్రేయాంస మీశ్వరం స్వవైశ్వరూప్యవైభవేన సదానుభవన్తమపి

విభూతిదయితాం యే స్తువన్త్యచ్యుతప్రియామ్। తే ప్రాప్నువన్తి పరమాం లక్ష్మీం సంసిద్ధచేతసః" ఎన్ఱు - మహావిభూతియానవనుక్కు దయితైయాన అచ్యుతప్రియైయై యావర్శిలర్ స్తోత్రఞ్జెయ్గిఱార్కళ్, సంసిద్ధచేతస్సుక్కళాన అవర్కళ్ పరమైయాన లక్ష్మియై ప్రాపియానిఱ్పర్కళెన్ఱు బ్రాహ్మత్తిలుమ్; "నిత్యైవైషా జగన్మాతా విష్ణోః శ్రీరనపాయినీ" ఎన్ఱు-జగన్మాతావాయ్ నిత్యైయాన ఇన్ద శ్రీయానవళ్ విష్ణువుక్కు అనపాయినియాయిరుక్కుమెన్ఱు తుడఙ్గి, "దేవతిర్యఙ్మనుష్యేషు పున్నామా భగవాన్ హరిః। స్త్రీనామ్నీ లక్ష్మీర్మైత్రేయ నాఽనయోర్విద్యతే పరమ్" ఎన్ఱు-దేవ తిర్యఙ్మనుష్యాదికళిల్ పుల్లిఙ్గశబ్దత్తాలే శొల్లప్పట్టతెల్లామ్ భగవాన్ హరియేయాయిరుక్కుమ్, స్త్రీనామత్తైయుడైయతెల్లామ్ లక్ష్మియాయిరుక్కుమ్, ఇవర్కళిరువర్క్కుమ్ మేలాయిరుప్పతొన్ఱు వస్తువిల్లైయెన్ఱు శ్రీవిష్ణుపురాణత్తిలుమ్; ఇవళుడైయ సకలాతిశయహేతుత్వత్తైయుమ్ సర్వాత్మభావత్తైయుమ్ § స్పష్టమాక్కానిన్ఱన. ౮-౩.

ఇప్పడి తన్నుడైయ వైలక్షణ్యాతిశయత్తాలుణ్డాన భోగ్యతైయిన్ పెరుమైయాలే తనక్కు ప్రియనాన ఈశ్వరన్ తన్ వైశ్వరూప్య వైభవత్తాలే ఎప్పోతుమనుభవియానిఱ్కచ్చెయ్తేయుమ్ అననుక్కు

---

(౧) బ్రాహ్మే. (౨) వి-పు-౧-౮-౧౭. (౩) వి-పు-౧-౮-౩౫.

§ వచనఙ్గళ్ ఎన్ఱ క్రియాపద మధ్యాహార్యమ్.

అపూర్వవద్విస్మయం ప్రతిపాదయన్తీ,(౧)*భోగోపోద్ఘాతకేళీచులకిత భగవదైశ్వర్యాద్యనుభావా, (౨) *క్వచనహి విభ్రమభ్రమిముఖే వినిమజ్జయన్తీ, భగవన్తం స్వభ్రూవిలాసపరవశం తన్వానా దేవీ, స్వవ్యతిరిక్తం సమస్తవస్తుజాతం స్వకటాక్షవిక్షేపసమాసాదిత పురుషార్థవత్తయా నిత్యమాహ్లాదయన్తీ నియమయతీతి శ్రీశబ్దేన ప్రతి పాదితమ్. తదుచ్యతే - (3) “గుణైర్విలాసై రూపేణ స్వాత్మనా చాఽఽత్మనీశ్వరమ్ । నియచ్ఛన్తీమఖణ్డాజ్ఞా నియన్త్రీం ప్రణుమశ్శ్రియమ్” ఇతి. ౧౪.

ప్రత్యయాంశస్య *మతుపో నిత్య సంయోగార్థత్వేన, పురుషార్థస్య

అపూర్వమ్బోలే విస్మయత్తై యుణ్డాక్కానిఱ్కిఱాళాయ్, భోగత్తిను డైయ ఆరమ్భలీలైయిలే అవనుడైయ వైశ్వరూప్యవైభవత్తై చ్చురుక్కమాక్కుమవళాయ్, తన్నుడైయ లీలావ్యాపారమాకిఱ శుళ్ళిముఖత్తిలే అవనై యమిழ్త్తప్పణ్ణుమవళాయ్, అవనై త్తన్ పురువత్తిన్ విళైయాట్టాలే పరవశనాక ప్పణ్ణుమవళాయిరుక్కిఱ దేవియానవళ్, స్వవ్యతిరిక్తమాన ఎల్లావస్తుజాతత్తైయుమ్ తన్నుడైయ కటాక్షత్తాలు ణ్డాన పార్వైయాలే పెఱప్పట్ట సకలపురుషార్థత్తైయు ముడైత్తామ్బడి పణ్ణి ఎప్పొழుతుమ్ సన్తోషిప్పియానిన్ఱుకొణ్డు నియమియానిన్ఱాళెన్ఱు శ్రీశబ్దత్తాలే ప్రతిపాదిక్కప్పట్టతు. ఇన్దవర్థమభియుక్తరాలుమ్ శొల్లప్పట్టతు - “గుణైర్విలాసై రూపేణ స్వాత్మనా చాఽఽత్మనీశ్వరమ్ । నియచ్ఛన్తీమఖణ్డాజ్ఞానియన్త్రీం ప్రణుమశ్శ్రియమ్”ఎన్ఱు. అతావతు- గుణఙ్గళాలుమ్ విలాసఙ్గళాలుమ్ రూపత్తాలుమ్ స్వరూపత్తాలుమ్ తన్పక్కలిలే ఈశ్వరనై నియమిత్తుక్కొళ్ళానిఱ్కిఱవళాయ్, ఎల్లావణ్ణఙ్గళుక్కుమ్ నియన్త్రియాయుళ్ళ శ్రీయై స్తోత్రమ్పణ్ణుకిఱోమెన్ఱపడి. ౧౪.

ఇని ప్రత్యయాంశమాన మతుప్పు నిత్యసంయోగార్థమాకై

---

(౧) శ్రీగుణరత్నకో-౪. (౨) శ్రీగుణరత్నకో-౨౨. (౩)

సర్వప్రకార నిత్యప్రాప్తిరవగమ్యతే. ఏతేన – దేశకాలాద్యపూర్ణ పురుషార్థాన్తరవ్యావృత్తిస్సిద్ధా. తదుక్తమాచార్యైః:-(౧) “భోగా ఇమే విధిశివాదిపదశ్చ కిఞ్చ స్వాత్మానుభూతిరితి యా కిల ముక్తిరుక్తా। సర్వం తదూషజలజోషమహం జుషేయ హస్త్యద్రినాథ తవ దాస్యమహారసజ్ఞః” ఇతి;- భగవత్కైఙ్కర్యరూప పరమపురుషార్థమహారసజ్ఞస్య తదితరపురుషార్థానాం వైరస్యాతిశయేన జుగుప్సావిషయత్వముక్తమ్.

ఏతేన-మిథున శేషభూతస్య చేతనస్య స్వరూపానురూపం ప్రాప్యం మిథునమేవేత్యుక్తం స్యాత్. 'ఏతదన్యతరవిరహే న కేవలమపూర్ణతా,

ఆనాలే, పురుషార్థత్తినుడైయ సర్వప్రకారత్తాలుముణ్డాన నిత్యప్రాప్తి కాట్టప్పడుకిఱతు. ఇత్తాలే, దేశకాలాదికళాడియాక అపూర్ణమాన పురుషార్థాన్తరఙ్గళిల్నిన్ఱుమ్ వ్యావృత్తియానతు సిద్ధైయాయిఱ్ఱు. ఇన్దవ్యావృత్తియై ఆచార్యానుమరుళిచ్చెయ్తార్-“భోగా ఇమే విధిశివాదిపదశ్చ కిఞ్చ స్వాత్మానుభూతిరితి యా కిల ముక్తిరుక్తా। సర్వం తదూషజలజోషమహం జుషేయహస్త్యద్రినాథ తవ దాస్యమహారసజ్ఞః” ఎన్ఱు. అతావతు-ఇఙ్గుణ్డాన శబ్దాదిభోగఙ్గళుమ్ మేలుణ్డాన బ్రహ్మరుద్రాదిపదఙ్గళుమ్, మఱ్ఱుమాత్మానుభవమెన్ఱు శొల్లప్పట్ట కైవల్యమాకిఱ మోక్షముమాకిఱ అవఱ్ఱైయెల్లామ్, హస్తిగిరినాథనే! ఉన్నుడైయ కైఙ్కర్యమాకిఱ దాస్యత్తినుడైయ ఇనిమైయై యఱిన్ద నాన్, ఉవర్క్కుళియిల్నీరినిమైపోలే నినైత్తిరానిన్ఱేనెన్ఱుకొణ్డు, కైఙ్కర్యసారస్యత్తైప్పఱ్ఱి పురుషార్థాన్తరఙ్గళినినిమై మికవుమ్ విరసమాకైయాలే జుగుప్సావిషయమెన్ఱతాయిఱ్ఱు. ౮౧.

ఇప్పడి లక్ష్మీసమ్బన్ధమ్ ప్రాప్యప్రాప్తిక్కొప్పణ్ణుకైయాలే మిథున శేషభూతనాన చేతననుక్కు స్వరూపానురూపమాన ప్రాప్యమ్ మిథునమెన్ఱు శొల్లప్పట్టతాయిఱ్ఱు. ఇమ్మిథునత్తిలే యొన్ఱొళిన్దపోతు ప్రాప్యత్తుక్కు నరుమ్ వెఱుమపూర్ణతైయేయన్ఱు, పిరిక్క నినైత్తవనుక్కు

(౧) వరద-స్త-౮౧.

స్వరూపహానిశ్చ సమ్పద్యత ఇతి రావణశూర్పణఖ్యోర్ద్రష్టవ్యమ్. తత్ర శూర్పణఖ్యాః, ప్రాప్యస్య విశేషణాంశవైకల్యేన అఙ్గవైకల్యమేవ ఫలమభూత్; రావణస్యతు, ఆశ్రయభూత విశేష్యాంశ వైధుర్యేణ స్వరూపనాశశ్చ సమ్బభూవ. తస్మాత్ లక్ష్మీవిశిష్టస్యైవ పరమప్రాప్యత్వమ్.

అత ఏవేదముక్తమ్;- (౧) "వైకుణ్ఠేతు పరే లోకే శ్రియాసార్ధం జగత్పతిః। ఆస్తే విష్ణురచిన్త్యాత్మా భక్తైర్భాగవతైస్సహ" ఇతి. అవతారేఽపి- (౨)"భవాంస్తు సహ వైదేహ్యా గిరిసానుషు రంస్యతే। అహం సర్వం కరిష్యామి జాగ్రతస్స్వపతశ్చ తే" ఇతి.　　౭౬.

అనర్థముముణ్ణామెన్నుమిడమ్ రావణ శూర్పణఖైకళ్ పక్కలిలే కాణలామ్; అవ్విడత్తిల్ శూర్పణఖైక్కు ప్రాప్యత్తినుడైయ విశేషణాంశమాన పిరాట్టియై ప్పిరిక్కత్తేడుకైయాలే ముఖ్యాఙ్గహాని ఫలమాయిత్తు; రావణనుక్కు ఆశ్రయనాయ్ విశేష్యాంశమాయుళ్ళ పెరుమాళై ప్పిరిక్కైయాలే స్వరూపనాశమే సమ్భవిత్తతు; ఆకైయాలే లక్ష్మీవిశిష్టవస్తువుక్కే పరమప్రాప్యత్వమ్.

ఆకైయాలేయన్రో "వైకుణ్ఠేతు పరే లోకే శ్రియాసార్ధం జగత్పతిః। ఆస్తే విష్ణురచిన్త్యాత్మా భక్తైర్భాగవతైస్సహ" ఎన్ఱు శొల్లప్పట్టతు. అతావతు-వైకుణ్ఠమెన్ఱు తిరునామమాన పరలోకత్తిలే శ్రీయోడేకూడ, జగత్పతియాయ్, ఒరువరాలెణ్ణుక్కుమ్ నిలైక్కవరియనాయ్, సర్వవ్యాపకనాన, సర్వేశ్వరనానవన్, భక్తరాన భాగవతర్కళోడే కూడ వెళ్ళియిట్టిరుక్కుమెన్ఱతాయిత్తు. అప్పడియే అవతారదశైయిలుమ్, "భవాంస్తు సహ వైదేహ్యా గిరిసానుషు రంస్యతే। అహం సర్వం కరిష్యామి జాగ్రత స్స్వపతశ్చ తే" ఎన్ఱు - ఇళైయపెరుమాళ్ పెరుమాళై ప్పార్త్తు, దేవరీర్ పిరాట్టియారోడేకూడ మలైత్తాళ్వరైకళిలే రసిత్తిరుక్కక్కడవీర్; ఉఱఙ్గుమళవిలుమ్ ఉణర్న్దవళవిలుమ్

(౧) శైవే-వాయుప్రోక్తే. (౨) రా-అయో-౩౧-౨౭.

ఏవం లక్ష్మీవిశిష్టస్య పరమప్రాప్యస్య భగవతః స్వరూప రూప గుణ విభవాద్యపరిచ్ఛిత్తిః*నారాయణపదేన ప్రతిపాద్యతే. తత్ర నార శబ్దః - గుణ విగ్రహ విభూతి నిత్యత్వ ఏకరూపత్వాఽసఙ్ఖ్యేయత్వాఽపరిమితత్వ వాచకః. అయనశబ్దః - తదాశ్రయ స్వరూపాఽపరిచ్ఛిత్తి వాచకః. ఏవం స్వరూప రూప గుణ విభవాదివాచకస్య నారాయణ పదస్య విశేషణతయా శ్రీమత్పదనిర్దేశాత్, స్వరూపాదిషు సర్వేషు ప్రతిపన్నమనవధికాతిశయవైలక్షణ్యం సర్వం లక్ష్మీవిశిష్టత్వ ప్రయుక్త మిత్యవగన్తవ్యమ్. ౪౭.

తథాచ శాస్త్రేషు ప్రతిపాద్యతే - (౧) "ఏకో నారాయణో దేవో వాసుదేవ స్సనాతనః। చాతురాత్మ్యం పరం బ్రహ్మ సచ్చిదానన్ద

దేవర్కు నానెల్లానడినైకళుమ్ శెయ్యక్కడవేనెన్ఱు విణ్ణప్పమ్శెయ్తార్. ౪౮.

లక్ష్మీవిశిష్టనాయ్ పరమప్రాప్యభూతనాన సర్వేశ్వరనుడైయ స్వరూప రూప గుణ విభవాదికళ్ అపరిచ్ఛిన్నఙ్గళాయిరుక్కుమెన్ఱు నారాయణపదత్తాలే శొల్లప్పడుకిఱతు. అవ్విడత్తిల్ నారశబ్దమ్-గుణ విగ్రహ విభూతికళుడైయ నిత్యత్వమ్,ఏకరూపత్వమ్, అసఙ్ఖ్యేయత్వమ్, అపరిమితత్వఙ్గళై చ్చొల్లుకిఱతు. అయనశబ్దమ్-అవఱ్ఱుక్కు ఆశ్రయమాన దివ్యాత్మస్వరూపమ్ అపరిచ్ఛిన్నమెన్ఱు శొల్లుకిఱతు. ఇప్పడి స్వరూప రూప గుణ విభూతికళుక్కు వాచకమాన నారాయణపదత్తుక్కు విశేషణమాక శ్రీమత్పదత్తై చ్చొల్లుకైయాలే, స్వరూపాదికళాన ఎల్లావిషయత్తిలుమ్ తోన్ఱిన అనవధికాతిశయమాన వైలక్షణ్యమానతెల్లామ్ లక్ష్మీవిశిష్టతైయాలే వన్దతెన్ఱనుసన్ధేయమ్. ౪౭.

అప్పడి శాస్త్రత్తిలుమ్ శొల్లప్పడానిన్ఱతు - "ఏకో నారాయణో దేవో వాసుదేవ స్సనాతనః।చాతురాత్మ్యం పరం బ్రహ్మ సచ్చిదానన్దమవ్రణమ్" ఎన్ఱు-అద్వితీయనాయిరుప్పానాయ్, సనాతననాయ్,

(౧) లక్ష్మీతన్త్రే-౧౭-అ-౩-

మప్రణమ్ । ఏకాఽహం పరమా శక్తిస్తస్య దేవీ సనాతనీ । కరోమి సకలం కృత్యం సర్వభావానుగామినీ । శాన్తానన్తచిదానన్దం యద్బ్రహ్మ పరమం ధ్రువమ్ । మహావిభూతిసంస్థానం సర్వత స్సమతాంగతమ్ । తస్య శక్తిరహం బ్రహ్మ శాన్తానన్తచిదాత్మికా । మహావిభూతిరనఘా సర్వతస్సమతాంగతా । ఆశ్వాసనాయ జీవానాం యత్తు మూ[ర్తీకృతం] మహః । నారాయణః పరం బ్రహ్మ దివ్యం నయననన్దనమ్ । తదా మూర్తిమతీ సాఽహం శక్తిర్నారాయణీ పరా । సమా సమవిభక్తాఙ్గీ

వాసుదేవనాయిరుక్కిఱ దేవనాన నారాయణనానవన్, సచ్చిదానన్దమాయ్, అప్రణమాయ్, చాతురాత్మ్యమాన పరంబ్రహ్మమాయిరుక్కుమ్; "ఏకాఽహం పరమా శక్తిస్తస్య దేవీ సనాతనీ । కరోమి సకలం కృత్యం సర్వభావాఽనుగామినీ"–అననుక్కు సనాతనియాయ్, పరమైయాన శక్తియాయ్, దేవియాన నాన్, సర్వభావఙ్గళైయుమ్ పిన్ శెల్లానిన్ఱుకొణ్డు సర్వకృత్యఙ్గళైయుమ్ పణ్ణానిఱ్పన్; "శాన్తానన్తచిదానన్దం యద్బ్రహ్మ పరమం ధ్రువమ్ । మహావిభూతిసంస్థానం సర్వత స్సమతాంగతమ్" – శాన్తమాయ్ అనన్తమాన జ్ఞానానన్దమయమాయ్, ధ్రువమాయ్, మహావిభూతియాన నడైయుడైత్తాయ్, ఎఙ్గుమొత్తిరుక్కిఱ పరబ్రహ్మమ్ యాతొన్ఱు; "తస్య శక్తిరహం బ్రహ్మ శాన్తానన్తచిదాత్మికా । మహావిభూతిరనఘా సర్వత స్సమతాంగతా" అతినుడైయ శక్తియాయిరుక్కిఱ బ్రహ్మమాన నాన్, శాన్తాఽనన్తచిదాత్మికైయాయ్, మహావిభూతియాయ్, అనఘైయాయ్ ఎల్లావిడత్తిలుమ్ సమతైయై యుడైత్తాయిరుప్పన్; "ఆశ్వాసనాయ జీవానాం యత్తు మూర్తీకృతం మహః । నారాయణః పరం బ్రహ్మ దివ్యం నయననన్దనమ్" – జీవర్కళుడైయ ఆశ్వాసనత్తుక్కాక మూర్త్తమాకప్పణ్ణప్పట్టతాయ్, దివ్యమాయ్, కణ్ణుక్కినియాయ్, నారాయణశబ్దవాచ్యమాయ్, పరంబ్రహ్మమాన మహస్సు యాతొన్ఱు; "తదా మూర్తిమతీ సాఽహం శక్తిర్నారాయణీ పరా । సమా సమవిభక్తాఙ్గీ

సర్వావయవసున్దరీ।తయోర్నా పరమవ్యోమ నిస్సీమం సుఖముత్తమమ్। పాడ్గుణ్యప్రసరో దివ్యస్స్వచ్ఛన్ద్యాద్దేశతాం గతః ॥. స్వకర్మనిరతైశ్శుద్ధైర్వేదవేదాన్తపారగైః। అనేకజన్మసన్తాన నిశ్శేషిత కషాయకైః। క్లేశేన మహతా సిద్ధైరన్తరాయాతిగైః క్రమాత్ । సఙ్ఖ్యావిధివిధానజ్ఞైస్సాఙ్ఖ్యైస్సఙ్ఖ్యానపారగైః । ప్రత్యాహృతేన్ద్రియగ్రామైర్ధారణాధ్యానశాలిభిః । యోగైస్సనాహితైశ్శశ్వత్క్లేశేన యదవాప్యతే । అచ్ఛి

సర్వావయవసున్దరీ" - అప్పొతు అన్న నారాయణనుడైయ పత్నియాన శక్తియాయిరుక్కుమ అన్న నాళ్, మూర్తిమతియాయ్, స్వయమాయ్, సమమాక విభక్తిమాన అఙ్గఙ్గళైయుడైయళాయ్, సర్వావయవఙ్గళాలుమ్ సున్దరియాయిరుప్పళ్; "తయోర్నా పరమవ్యోమ నిస్సీమం సుఖముత్తమమ్। పాడ్గుణ్యప్రసరో దివ్య స్స్వచ్ఛన్ద్యాద్దేశతాంగతః"- అన్ద ఎజ్గళిరువరతుమాయిరుక్కుమ్, నిస్సీమమాన సుఖత్తైయుడైత్తాయ్ ఉత్తమమాన పరమవ్యోమమానతు; అతుతాన్ పాడ్గుణ్యత్తినుడైయ విరివాయ్కొణ్డు స్వస్వభావత్తాలే దేశమాక్కైయై యుడైత్తాయిరుక్కుమ్; "స్వకర్మనిరతైశ్శుద్ధైర్వేదవేదాన్తపారగైః। అనేకజన్మసన్తాననిశ్శేషితకషాయకైః" - స్వకర్మనిరతరాయ్, శుద్ధరాయ్, వేదవేదాన్తపారగరాయ్, ఇప్పడి అనేకజన్మసన్తానత్తోడేకూడ నిశ్శేషమాక్కప్పట్ట కర్మకషాయత్తై యుడైయరాన కర్మయోగనిష్ఠరాలుమ్ ; క్లేశేన మహతా సిద్ధైరన్తరాయాతిగైః క్రమాత్ । సఙ్ఖ్యావిధివిధానజ్ఞైస్సాఙ్ఖ్యైస్సఙ్ఖ్యానపారగైః" - పెరియ క్లేశత్తోడే ఆత్మజ్ఞానసిద్ధియై యుడైయరాయ్, క్రమత్తాలే ఇడైయూఱుకళైక్కడన్దిరుప్పారాయ్, తత్త్వసఙ్ఖ్యైయై విధిక్కుమ శాస్త్రత్తిల్ విధిక్కుమత్తై యఱిన్దిరుప్పారాయ్, తత్త్వసఙ్ఖ్యైక్కు ఎల్లైయాన ఆత్మావై క్కణ్డిరుప్పారాయుళ్ళ ఆత్మజ్ఞాననిష్ఠరాన సాఙ్ఖ్యరాలుమ్; "ప్రత్యాహృతేన్ద్రియగ్రామైర్ధారణధ్యానశాలిభిః। యోగైస్సనాహితైశ్శశ్వత్క్లేశేన యదవాప్యతే"-

ద్రాః పఞ్చకాలజ్ఞాః పఞ్చయజ్ఞవిచక్షణాః । పూర్ణే వర్షశతే ధీరాః ప్రాప్నువన్తి యదఞ్జసా । యత్తత్పురాణమాకాశం సర్వస్మాత్పరమం ధ్రువమ్ । యత్పదం ప్రాప్య తత్త్వజ్ఞా ముచ్యన్తే సర్వబన్ధనైః। సూర్యకోటి ప్రతీకాశాః పూర్ణేన్ద్వయుతసన్నిభాః। యస్మిన్ పదే విరాజన్తే ముక్తాస్సంసారబన్ధనైః। ఇన్ద్రియచ్ఛిద్రవిధురా ద్యోతమానాశ్చ

ప్రత్యాహరిక్క-ప్పట్ట ఇన్ద్రియసమూహఙ్గళై యుడైయరాయ్, ధారణ ధ్యానఙ్గళాలే విఞ్జియిరుప్పారాయ్, ఎప్పోతుమ్ యోగఙ్గళాలే సమాహితరానవర్కళాలుమ్ కాలక్రమత్తాలే యాతొరుదేశమ్ ప్రాపిక్క-ప్పడుకిఱతు; "అచ్ఛిద్రాః పఞ్చకాలజ్ఞాః పఞ్చయజ్ఞవిచక్షణాః। పూర్ణే వర్షశతే ధీరాః ప్రాప్నువన్తి యదఞ్జసా"- అభిగమనమ్, ఉపాదానమ్, ఇజ్యై, స్వాధ్యాయమ్, యోగమ్ ఇవఱ్ఱుక్కు-ఉప్పాన ఐన్దుకాలత్తైయు మఱిన్దిరుప్పారాయ్, కాలాన్తరమ్ కలశాతపడి అచ్ఛిద్రరాయ్, పఞ్చమహాయజ్ఞానుష్ఠానత్తిలే తత్పరరాయిరుక్కిఱ జ్ఞానాధికరానవర్కళ్ ఇన్ద ఆరాధనత్తాలే వర్షశతముమ్ పూర్ణమానవాఴే యాతొరు దేశత్తై నేరే ప్రాపిక్కిఱార్కళ్; "యత్తత్పురాణమాకాశం సర్వస్మాత్పరమం ధ్రువమ్। యత్పదం ప్రాప్య తత్త్వజ్ఞా ముచ్యన్తే సర్వబన్ధనైః"- ఎల్లావఱ్ఱుక్కుమ్ మేలాయ్, స్థిరమాయ్, పురాణమాన ఆకాశమాయిరుక్కిఱతు యాతొన్ఱు, యాతొరుపదత్తైయడైన్దు తత్త్వజ్ఞరానవర్కళ్ సమస్తబన్ధఙ్గళాలుమ్ విడప్పడానిన్ఱార్కళ్; "సూర్యకోటిప్రతీకాశాః పూర్ణేన్ద్వయుతసన్నిభాః। యస్మిన్ పదే విరాజన్తే ముక్తాస్సంసారబన్ధనైః"- యాతొరుపదత్తిలే సంసారబన్ధఙ్గళాల్ ముక్తరానవర్కళ్, కోటిసూర్యర్కళోడు సదృశర్కళాయ్, పతినాయిరమ్ చన్ద్రర్కళోడొత్తిరుప్పార్కళాయ్కొణ్డు, జ్ఞానానన్దఙ్గళాలే విళఙ్గానిన్ఱార్కళ్; "ఇన్ద్రియచ్ఛిద్రవిధురా ద్యోతమానాశ్చ సర్వతః। అనిష్యన్దా అనా

తః। అనిష్యన్దా అనాహారా షాడ్గుణ్యతనవోఽమలాః। ఏకాన్తినో మహాభాగా యత్ర పశ్యన్తి నౌసదా। క్షపయిత్వాఽధికారాన్ స్వాన్ శశ్వత్కాలేన భూయసా। వేధసో యత్ర మోదన్తే శఙ్కరా స్సపురన్దరాః। సూరయో నిత్యసంసిద్ధా స్సర్వదా సముదర్శినః। వైష్ణవం పరమం రూపం సాక్షాత్కుర్వన్తి యత్ర తే। అష్టాక్షరైకసక్తానాం ద్విషట్కార్ణరతాత్మనామ్। షడక్షరప్రసక్తానాం ప్రణవాసక్తచేతసామ్। జితన్తాసక్తచిత్తానాం తారకేనిరతాత్మనామ్। అనుతారప్రసక్తానాం

హారాష్షాడ్గుణ్యతనవోఽమలాః ఏకాన్తినో మహాభాగా యత్ర పశ్యన్తి నౌ సదా”- ఇన్ద్రియఙ్గళాకిఱ ద్వారఙ్గళైయుడైయరన్ఱిక్కే సర్వప్రకారత్తాలుముణ్డాన జ్ఞానప్రకాశత్తాలే విళఙ్గానిఱ్పారాయ్, అనిష్యన్దరాయ్, ఆహారాదిపరవశరన్ఱియిలే షాడ్గుణ్యమయమానవడివై యుడైయరాయ్, నిర్మలరాయ్, పరమైకాన్తికళాన మహాభాగరానవర్కళ్ యాతొరు దేశత్తిలే ఎజ్ఞళిరువరైయు మెప్పోతుమ్ పార్త్తుక్కొణ్డిరుక్కిఱార్కళ్; “క్షపయిత్వాఽధికారాన్ స్వాన్ శశ్వత్కాలేన భూయసా। వేధసో యత్ర మోదన్తే శఙ్కరా స్సపురన్దరాః” - ఎప్పోతుముణ్డాన తన్తాముడైయ అధికారఙ్గళై అనేకకాలత్తోడేకళిత్తు బ్రహ్మాక్కళుమ్ రుద్రర్కళుమ్ ఇన్ద్రర్కళోడేకూడ యాతొరు దేశత్తిలే సన్తోషిక్కిఱార్కళ్; “సూరయో నిత్యసంసిద్ధా స్సర్వదా సముదర్శినః। వైష్ణవం పరమం రూపం సాక్షాత్కుర్వన్తి యత్ర తే” - నిత్యసంసిద్ధరాయ్ ఎప్పోతుమెల్లావఱ్ఱైయుమ్ కాణానిఱ్పారాన అన్తసూరికళానవర్కళ్ వైష్ణవమాయ్, పరమమాన రూపత్తై యాతొరు దేశత్తిలే సాక్షాత్కరిక్కిఱార్కళ్; “అష్టాక్షరైకసక్తానాం ద్విషట్కార్ణరతాత్మనామ్। షడక్షరప్రసక్తానాం ప్రణవాసక్తచేతసామ్। జితన్తాసక్తచిత్తానాం తారకేనిరతాత్మనామ్। అనుతారప్రసక్తానాం యత్పదం విమలాత్మనామ్”- అష్టాక్షరమొన్ఱిలుమే సక్తరాయిరుప్పారాయుమ్, తిరుద్వాదశాక్షర

యత్పదం విమలాత్మనామ్ । అనన్త విహగేశాన విష్వక్సేనాదయోఽ
మరాః । మదాజ్ఞాకారిణో యత్ర మోదన్తే సకలేశ్వరాః। తత్ర దివ్య
వపుశ్శ్రీమాన్ దేవదేవో జనార్దనః । అనన్తభోగపర్యఙ్కే నిషణ్ణ
స్సుఖోజ్జ్వలే।ఐశ్వర్య వీర్య విజ్ఞాన శక్తి తేజో బలోజ్జ్వలైః।ఆయుధై
ర్భూషణై ర్దివ్యై రద్భుతై స్సమలఙ్కృతః। పశ్చాత్మనా సుపర్ణేన
త్తుక్కు నల్లరాయుమ్, శ్రీషడక్షరత్తిలే మికవుమ్ సఙ్గత్తైయుడైయరా
యుమ్, ప్రణవత్తిలే పొరున్దిన నెఞ్జైయుడైయరాయుమ్, జితన్తైయిలే
పఱ్ఱిన చిత్తత్తైయుడైయరాయుమ్, తారకైయిలే ఎప్పోతుమ్ నిరత
రాయుమ్, అనుతాపైయిలే సక్తరాయుముళ్ళ నిర్మలరాన పురుషర్
కళుక్కు యాతొరు పదమ్ ప్రాప్యమాయిరుక్కుమ్; “అనన్త విహగే
శాన విష్వక్సేనాదయోఽమరాః । మదాజ్ఞాకారిణో యత్ర మోదన్తే
సకలేశ్వరాః ” - తిరువనన్దాళ్వాన్ పెరియతిరువడినాయనార్ సేనై
ముతలియార్ ముతలాన నిత్యరానవర్కళ్ ఎన్నుడైయ ఆజ్ఞైయైయను
ష్ఠియానిఱ్పార్కళాయ్, సకలర్క్కుమ్ నియన్తాక్కళాయ్కొణ్డు యా
తొరు దేశత్తిలే ఆనన్దికళాయిరుక్కిఱార్కళ్; “తత్ర దివ్యవపుశ్శ్రీ
మాన్ దేవదేవో జనార్దనః । అనన్తభోగపర్యఙ్కే నిషణ్ణ స్సుఖో
జ్జ్వలే”- అన్దదేశత్తిలే అప్రాకృతమాన దివ్యమఙ్గళవిగ్రహత్తైయుడైయ
నాయ్, నిత్యసూరికళుక్కు నిర్వాహకనాయ్, శ్రియఃపతియాన జనార్దన
నానవన్, మికవుమ్ సుఖరూపమాయ్ ఉజ్జ్వలమాన అనన్తభోగమా
కిఱ పర్యఙ్కత్తిలే ఎళున్దరుళియిరానిఱ్కుమ్; “ఐశ్వర్య వీర్య విజ్ఞాన
శక్తి తేజో బలోజ్జ్వలైః। ఆయుధై ర్భూషణై ర్దివ్యై రద్భుతై స్సమ
లఙ్కృతః ” - ఐశ్వర్య వీర్య విజ్ఞాన శక్తి తేజో బలఙ్గళాలే ఉజ్జ్వలఙ్గ
ళాయ్, అద్భుతఙ్గళాయ్, దివ్యఙ్గళాన ఆయుధఙ్గళాలుమ్ ఆభరణఙ్గ
ళాలుమ్ అలఙ్కృతనాయిరుక్కుమ్; “పశ్చాత్మనా సుపర్ణేన పక్షి

రాజేన సేవితః । సారూప్యమేయుషా సాక్షాచ్ఛ్రీవత్సకృతలక్ష్మణా । సేనాన్యా సేవితస్సమ్యగ్విష్వక్సేనేన దీప్యతా । క్షేమాయ సర్వలోకానాం ధ్యానాయచ మనీషిణామ్ । ముక్తయే౽ఖిలబద్ధానాం రూపదానాయ యోగినామ్ । ఆస్తే నారాయణ శ్శ్రీమాన్ వాసుదేవ స్సనాతనః । అకుమారో యువా దేవ శ్శ్రీవత్సకృతలక్షణః । చతుర్భుజో విశాలాక్షః కిరీటీ కౌస్తుభం వహన్ । హార నూపుర కేయూర కాఞ్చీ పీతామ్బరోజ్జ్వలః । వనమాలాం దధద్దివ్యాం పద్మశంఖ

రాజేన సేవితః । సారూప్యమేయుషా సాక్షాచ్ఛ్రీవత్సకృతలక్ష్మణా । సేనాన్యా సేవిత స్సమ్యగ్విష్వక్సేనేన దీప్యతా" - అఴువక్కియాన విగ్రహత్తైయుడైయనాయ్, పక్షిరాజనాన సుపర్ణనాలే సేవితనాయ్, సారూప్యత్తైయడైన్దు సాక్షాచ్ఛ్రీవత్సత్తాలే పణ్ణప్పట్ట అడైయాళత్తైయుడైయనాయ్, సేనాపతియాయ్క్కొణ్డు విళఙ్గుకిఱ విష్వక్సేననాలే నన్ఱాక సేవిక్కప్పట్టిరుక్కుమ్; "క్షేమాయ సర్వలోకానాం ధ్యానాయచ మనీషిణామ్। ముక్తయే౽ఖిలబద్ధానాం రూపదానాయ యోగినామ్" - సకలలోకత్తినుడైయ రక్షణార్థమాకవుమ్, జ్ఞానాధికరుడైయ ధ్యానత్తుక్కాకవుమ్, సాంసారిక సకలబద్ధత్తై యఱుక్కైక్కాకవుమ్, తన్నై యడైన్దవర్కళుక్కు సామ్యరూపత్తైక్కొడుక్కైక్కాకవుమ్; "ఆస్తే నారాయణ శ్శ్రీమాన్ వాసుదేవ స్సనాతనః । అకుమారో యువా దేవ శ్శ్రీవత్సకృతలక్షణః" వాసుదేవనాయ్, సనాతననాయ్, శ్రీమానాన నారాయణన్ కుమారనానవళవన్ఱియే యువావాయ్, శ్రీవత్సత్తై యడైయాళమాకవుడైయనాయ్ విళఙ్గానిన్ఱుకొణ్డు ఎఴున్దరుళియిరుక్కుమ్; "చతుర్భుజో విశాలాక్షః కిరీటీ కౌస్తుభం వహన్" - చతుర్భుజనాయ్, విశాలాక్షనాయ్, కిరీటియాయ్, కౌస్తుభత్తై వహియానిఱ్పానాయ్; "హార నూపుర కేయూర కాఞ్చీ పీతామ్బరోజ్జ్వలః" - హారమ్ నూపురమ్ కేయూరమ్ కాఞ్చీ పీతామ్బరఙ్గ

మయీం పరామ్। సర్వావయవసమ్పూర్ణ స్సర్వావయవసున్దరః। రాజ
రాజోఽఖిలస్యాఽస్య విశ్వస్య పరమేశ్వరః। కాన్తస్య తస్య దేవస్య విష్ణో
స్సద్గుణశాలినః। దయితాఽహం సదా దేవీ జ్ఞానానన్దమయీ పరా।
అనవద్యాఽనవద్యాఙ్గీ నిత్యం తద్ధర్మధర్మిణీ। ఈశ్వరీ సర్వభూతానాం
పద్మాక్షీ పద్మమాలినీ। శక్తిభి స్సేవితా నిత్యం సృష్టిస్థిత్యాదిభిః
ద్వాత్రింశచ్ఛతసాహస్ర సృష్టిశక్తిభిరావృతా। వృతా తద్ద్విగుణాభిశ్చ
దివ్యాభి స్స్థితిశక్తిభిః। తత స్తద్ద్విగుణాభిశ్చ పూర్ణా సంహృతిశక్తిభిః।

ళాలే ఉజ్జ్వలనాయ్; "వనమాలాం దధద్దివ్యాం పఞ్చశక్తిమయీం పరామ్" - దివ్యైయాయ్, పఞ్చశక్తిమయైయాయ్, పరైయాన వనమాలైయై ధరియానిఱ్ఱానాయ్; "సర్వావయవసంపూర్ణ స్సర్వావయవసున్దరః। రాజరాజోఽఖిలస్యాఽస్య విశ్వస్య పరమేశ్వరః" సర్వావయవఙ్గళాలుమ్ సంపూర్ణనాయ్, సర్వావయవఙ్గళాలుమ్ సున్దరనాయ్, ఇన్ద ప్రపఞ్చమెల్లావఱ్ఱుక్కుమ్ రాజరాజనాయ్, పరమేశ్వరనా యిరుక్కుమ్; "కాన్తస్య తస్య దేవస్య విష్ణోస్సద్గుణశాలినః। దయితాఽహం సదా దేవీ జ్ఞానానన్దమయీ పరా" - విష్ణువాయ్, సత్తాన మఙ్గళగుణఙ్గళాల్ పూర్ణనాయ్, దేవనాన అన్ద కాన్తనుక్కు నాన్ దేవియాయ్ క్కొణ్డు ఎప్పోతుమవనుకప్పాకు విషయనాయ్, పరైయాయ్, జ్ఞానానన్దమయియాయిరుప్పన్; "అనవద్యాఽనవద్యాఙ్గీ నిత్యం తద్ధర్మధర్మిణీ। ఈశ్వరీ సర్వభూతానాం పద్మాక్షీ పద్మమాలినీ" - అనవద్యైయాయ్, అనవద్యమాన అఙ్గఙ్గళైయుడైయళాయ్, ఎప్పోతుమ్ తద్ధర్మధర్మిణియాయ్, సర్వభూతఙ్గళుక్కు మీశ్వరియాయ్, పద్మాక్షియాయ్, పద్మమాలైయైయుడైయళాయిరుప్పన్; "శక్తిభి స్సేవితా నిత్యం సృష్టిస్థిత్యాదిభిః పరా। ద్వాత్రింశచ్ఛతసాహస్రసృష్టిశక్తిభిరావృతా।వృతా తద్ద్విగుణాభిశ్చ దివ్యాభిస్స్థితిశక్తిభిః। తత స్తద్ద్విగుణాభిశ్చ పూర్ణా సంహృతిశక్తిభిః"-సృష్టిస్థిత్యాదిశక్తికళాలే ఎప్పుమ్ సేవితైయాయ్ క్కొణ్డు

నాయికా సర్వశక్తీనాం సర్వలోకమహేశ్వరీ । మహిషీ దేవదేవస్య విష్ణోః కామదుఘా విభోః । తుల్యా గుణవయోరూపైర్మనః ప్రమథినీ హరేః । తైస్తైరనుగుణైర్భావైర్యాఽహం దేవస్య శార్ఙ్గిణః । కరోమి సకలం కృత్యం సర్వభావానుగామినీ । సాఽహమగ్రే స్థితా విష్ణోర్దేవదేవస్య శార్ఙ్గిణః।లాలితా తేన చాఽత్యన్తం సామరస్యముపేయుషీ''ఇతి.

ఫరైయాయ్, ముప్పత్తిరణ్డునూఱాయిరమ్ సృష్టిశక్తికళాలే శూழప్పట్టిరుప్పాళాయ్, అతిలిరట్టిత్త దివ్యైకళాన స్థితిశక్తికళాలే శూழప్పట్టిరుప్పాళాయ్, అనన్తరమ్ అతిలిరట్టిత్త సంహృతిశక్తికళాలుమ్ పూర్ణైయాయిరుప్పన్; ‘‘నాయికా సర్వశక్తీనాం సర్వలోకమహేశ్వరీ । మహిషీ దేవదేవస్య విష్ణోః కామదుఘా విభోః''- సర్వశక్తికళుక్కుమ్ నాయికైయాయ్, సర్వలోకత్తుక్కుమ్ మహేశ్వరియాయ్, దేవదేవనాన విష్ణువుక్కు మహిషియాయ్, నినైత్తతెల్లామ్ పూరిక్కుమవళాయిరుప్పన్; ‘‘తుల్యా గుణ వయో రూపైర్మనఃప్రమథినీ హరేః'' గుణఙ్గళ్ వయస్సు రూపమ్ ఇవఱ్ఱాలే సదృశైయాయ్కొణ్డు సర్వేశ్వరనుడైయ నెఞ్జు ప్రణయరసత్తాలే కలఙ్గుమ్బడిపణ్ణువన్;‘‘తైస్తైరనుగుణైర్భావైర్యాఽహం దేవస్య శార్ఙ్గిణః । కరోమి సకలం కృత్యం సర్వభావానుగామినీ'' - దేవనాన శార్ఙ్గిక్కు అనురూపమాన అవ్వో స్వభావఙ్గళాలే అవనుడైయ సర్వభావఙ్గళైయుమ్ పిన్శెల్లానిన్ఱుకొణ్డు యావళోరు నాన్ ఎల్లాకార్యఙ్గళైయుమ్ శెయ్కిఱేన్; ‘‘సాఽహమగ్రే స్థితా విష్ణోర్దేవదేవస్య శార్ఙ్గిణః।లాలితా తేనచాఽత్యన్తం సామరస్యముపేయుషీ'' - అన్ద దేవదేవనాన శార్ఙ్గియినుడైయ మున్నేయిరున్దు అవనాలే మికవుమ్ కొణ్డాడప్పట్టు సమరసైయాయిరానిఱ్పనెన్ఱు తన్నుడైయ భగవత్స్వరూప రూప గుణ విభవాది సమ్బన్ధత్తై త్తానే యరుళిచ్చెయ్తాళ్. ౮౮.

తథా - (౧) “యా సా భగవత శ్శక్తి రహన్తా సర్వభావగా। అపృథక్చారిణీ.సత్తా మహానన్దమయీ పరా।ఉదధేరివచ స్థైర్యం మహాత్తేవ విహాయసః । ప్రభేవ దివసేశస్య జ్యోత్స్నేవ హిమదీధితేః । విష్ణోః స్సర్వాజ్ఞసంపూర్ణా భావాఽభావానుగామినీ । శక్తి ర్నారాయణీ దివ్యా సర్వసిద్ధా న్తసమ్మతా । దేవాచ్ఛక్తిమతోఽభిన్నా ణః పరమేష్ఠినః । ఏషచైషాచశా స్త్రేషు ధర్మి ధర్మస్వభావతః । భవద్భావస్వరూపేణ తత్త్వమేకమిహోదితౌ” ఇత్యాదిభి స్స్వరూపాన్వయః ప్రతిపాదితః. ౮౯.

అప్పడి ప్రదేశాన్తరజ్గళిలుమ్,“యా సా భగవత శ్శక్తిరహన్తా సర్వభావగా । అపృథక్చారిణీ సత్తా మహానన్దమయీ పరా” ఎన్ఱు - భగవానుడైయ అహన్తారూపైయాన శక్తి యాత్తాన్ను, సర్వభావగై యాయ్, అపృథక్చారిణియాయ్, అవనుక్కు సత్తైయాయ్, మహానన్దమయియాయ్, పరైయాయిరుక్కుమెన్ఱుమ్ ; “ఉదధేరివచ స్థైర్యం మహత్తేవ విహాయసః । ప్రభేవ దివసేశస్య జ్యోత్స్నేవ హిమదీధితేః । విష్ణోః స్సర్వాజ్ఞసంపూర్ణా భావాఽభావాఽనుగామినీ । శక్తిర్నారాయణీ దివ్యా సర్వసిద్ధా న్తసమ్మతా” ఎన్ఱు - ఉదధియినుడైయ స్థైర్యమ్బోల వుమ్, ఆకాశత్తినుడైయ పెరుమైపోలవుమ్, ఆదిత్యనుడైయ ప్రభై పోలవుమ్, చన్ద్రనుక్కు నిలవుపోలవుమ్ సర్వేశ్వరనుడైయ సర్వప్రకారత్తిలుమ్ పరిపూర్ణైయాయ్, చేతనాఽచేతనజ్గళై ఎప్పోతుమ్ స్వాభిమానత్తాలే వ్యాపిత్తిరుప్పాళాక, నారాయణనుడైయతాన శక్తియాన వళ్ సర్వసిద్ధాన్తజ్గళిలుమ్ సమ్మతైయాయిరుక్కుమెన్ఱుమ్; “దేవాచ్ఛక్తిమతోఽభిన్నా బ్రహ్మణః పరమేష్ఠినః । ఏషచైషాచ శాస్త్రేషు ధర్మిధర్మస్వభావతః । భవద్భావస్వరూపేణ తత్త్వమేకమిహోదితౌ” ఎన్ఱు - పరమేష్ఠియాయ్, బ్రహ్మమాయ్, శక్తిమానాన దేవనిత్తాట్టి లభిన్నైయాయిరుక్కుమ్, ఇవనుమివళుమ్ శాస్త్రజ్గళిలే ధర్మిధర్మ

(౧)

(౧) "కాచాऽన్యా త్వామృతే దేవి సర్వయజ్ఞమయం వపుః। అధ్యాస్తే దేవదేవస్య యోగిచిన్త్యం గదాభృతః" (౨) "తతస్స్ఫురత్కాన్తిమతీ వికాసికమలే స్థితా। శ్రీర్దేవీ పయసస్తస్మాదుత్థితా ధృతపఙ్కజా। దివ్యమాల్యామ్బరధరా స్నాతా భూషణభూషితా। పశ్యతాం సర్వదేవానాం యయౌ వక్షస్స్థలం హరేః" (౩) "కృష్ణాజినేన సంవృణ్వీత వధూం వక్షస్స్థలాలయామ్" (౪) "శ్రీవత్సవక్షా నిత్యశ్రీః"

స్వభావత్తాలే భవత్స్వరూపనిరూపకవుమ్ భావస్వరూపనిరూపకవుముణ్డాన అపృథగ్భావత్తాలే ఏకతత్త్వమ్మాలే శొల్లప్పడానిన్ఱ కేకళెన్నుమ్ ఇతు ముతలాన ప్రమాణఙ్గళాలే స్వరూపాన్వయమ్ శొల్లప్పట్టతు. ౮౯.

"కాచాऽన్యా త్వామృతే దేవి సర్వయజ్ఞమయం వపుః। అధ్యాస్తే దేవదేవస్య యోగిచిన్త్యం గదాభృతః" ఎన్ఱు-సర్వయజ్ఞమయమాయ్ యోగిచిన్త్యమాన సర్వేశ్వరన్ తిరుమేనియిలే ఉన్నైయొழియ వేఱు ఎవళ్ అధిష్ఠిత్తుక్కొణ్డిరుక్కిఱాళెన్నుమ్; "తతస్స్ఫురత్కాన్తిమతీ వికాసికమలే స్థితా। శ్రీర్దేవీ పయసస్తస్మాదుత్థితా ధృతపఙ్కజా। దివ్యమాల్యామ్బరధరా స్నాతా భూషణభూషితా। పశ్యతాం సర్వదేవానాం యయౌ వక్షస్స్థలం హరేః" ఎన్ఱు-అనన్తరమ్ విళఙ్గుకిఱ కాన్తియైయుడైయళాయ్, వికసితమాన తామరైయిలే యిరుప్పవళాయ్, దేవియాన శ్రీయానవళ్, అన్త తిరుప్పాఱ్కడలిన్ జలత్తిల్ నిన్ఱుమ్ కిళమ్బి ధరిక్కప్పట్ట పఙ్కజత్తైయుడైయళాయ్, దివ్యమాలైకళైయుమ్ దివ్యపరియట్టఙ్గళైయుమ్ ధరియానిన్ఱవళాయ్, స్నాతైయాయ్, భూషణభూషితైయాయ్క్కొణ్డు, దేవర్కళెల్లారుమ్ పార్త్తు నిఱ్క, సర్వేశ్వరనుడైయ వక్షస్స్థలత్తైయడైన్దాళెన్నుమ్; "కృష్ణాజినేన సంవృణ్వీత వధూం వక్షస్స్థలాలయామ్" ఎన్ఱు-వక్షస్స్థలత్తిలిరుక్కిఱ అవధూవైక్కృష్ణాజినత్తాలే మఱైయానిన్ఱానెన్నుమ్; "శ్రీవత్సవక్షా నిత్యశ్రీః" ఎన్ఱు-శ్రీవత్సత్తై వక్షస్స్థలత్తిలేయుడైయనాయ్ నిత్యశ్రీయాయిరుక్కుమెన్నుమ్

---

(౧) వి-పు-౧-౯-౧౨౨. (౨) వి-పు-౧-౯-౧౦౦.
(౩)
(౪) రా-యు-౧౧౪-౧౫.

ఇత్యాదిభిః విగ్రహాన్వయః ప్రతిపాదితః. ౯౦.

(౧) "జ్ఞానాదిషడ్గుణమయీ యా ప్రోక్తా ప్రకృతిః పరా। జ్ఞాన శక్తి బలైశ్వర్య వీర్య తేజః ప్రభావినీ। షాడ్గుణ్య లక్షణా శుద్ధా గుణాతీతా తథేశ్వరీ" (౨) "ప్రశకనేత్యాది - తవ భగవతశ్చైతే సాధారణా గుణరాశయః॥ అన్యేఽపి యౌవనవ

ఇప్పడి ఇతు ముతలాన ప్రమాణఙ్గళాలే విగ్రహాన్వయమ్ కాట్టప్పట్టతు. ౯౦.

"జ్ఞానాదిషడ్గుణమయీ యా ప్రోక్తా ప్రకృతిః పరా" ఎన్ఱు - జ్ఞానాదిషడ్గుణత్తైయుడైయళాయ్క్కొణ్డు పరైయాన ప్రకృతియాకయుమవళోరుత్తి శొల్లప్పట్టాళెన్ఱుమ్; "జ్ఞాన శక్తి బలైశ్వర్య వీర్య తేజః ప్రభావినీ" ఎన్ఱు - జ్ఞాన శక్తి బల ఐశ్వర్య వీర్య తేజస్సుక్కళుడైయ ప్రభావత్తైయుడైయళాయిరుక్కుమెన్ఱుమ్; "షాడ్గుణ్యలక్షణా శుద్ధా గుణాతీతా తథేశ్వరీ" ఎన్ఱు - షాడ్గుణ్యత్తై లక్షణమాకవుడైయళాయ్, శుద్ధైయాయ్, సత్త్వాదిగుణఙ్గళుక్కవ్వరుకుపట్టిరుప్పాళాయ్, ఈశ్వరియాయిరుక్కుమెన్ఱుమ్; "ప్రశకన బల జ్యోతి ర్జ్ఞానైశ్వరీ విజయప్రధా ప్రణతవరణ ప్రేమ క్షేమఙ్కరత్వపురస్సరాః। అపి పరిమళః కాన్తి ర్లావణ్య మర్చి రితీన్దిరే తవ భగవతశ్చైతే సాధారణా గుణరాశయః" ఎన్ఱు - శక్తియుమ్, బలముమ్, తేజస్సుమ్, జ్ఞానముమ్, ఐశ్వర్యముమ్, వీర్యముమ్, ప్రణతరై వరిక్కైయుమ్, ప్రేమముమ్, రక్షైయై పణ్ణుకై ముతలానవైయుమ్, పిన్నైయుమ్ పరిమళముమ్, కాన్తియుమాకిఱ అవయవశోభైయుమ్, లావణ్యమాకిఱ సముదాయశోభైయుమ్, ఒళియుమ్, ఆకిఱ రూపగుణఙ్గళుమాత్మగుణఙ్గళుమాకిఱ ఇన్ద గుణరాశికళ్ ఉనక్కుమ్ భగవానుక్కుమ్ సాధారణఙ్గళాయిరుక్కుమ్; "అన్యేఽపి యౌవనముఖా యువయో స్సమానా శ్శ్రీరఙ్గమఙ్గళవిజృమ్భణ వైజయన్తి।

(౧) లక్ష్మీతన్త్రే. (౨) శ్రీగుణరత్నకో-౩౨.

యువయోస్సమానాః శ్రీరఙ్గమఙ్గళవిజృమ్భణాజ్జయన్తి । తస్మింస్తన త్వయిచ తస్య పరస్పరేణ సంస్తీర్య దర్పణఇవ ప్రచురం స్వదన్తే" ఇత్యాదిభిః గుణానామపి తత్సంబన్ధాయత్త భోగ్యత్వముక్తమ్. ౯౧.

(౧) "ఆక్రమ్య సర్వాంస్తు యథా త్రిలోకీం తిష్ఠత్యయం దేవవరోఽసితాక్షి । తథా స్థితా త్వం వరదే తథాఽపి పృచ్ఛామ్యహం తే వసతిం విభూత్యాః" ఇతి ధరణ్యా పృష్టా శ్రీః, (౨) "సదా స్థితాఽహం మధుసూదనస్య దేవస్య పార్శ్వే తపనీయవర్ణా । అస్మింస్థితాయం మనసా స్మరామి శ్రియా యుతం తం ప్రవదన్తి సన్తః"

తస్మింస్తన త్వయిచ తస్య పరస్పరేణ సంస్తీర్య దర్పణఇవ ప్రచురం స్వదన్తే" ఎన్ఱు - శ్రీరఙ్గత్తినుడైయ మఙ్గళసమృద్ధిక్కు కొణ్డియాయు ళ్ళవళే! యౌవనముఖమాన అల్లాత గుణఙ్గళుమ్ ఉఙ్గళిరువర్ క్కుమ్ సమానమాయ్ కొణ్డు ఉన్నుడైయ గుణఙ్గళ్ అవన్బక్కలిలుమ్ అవ నుడైయ గుణఙ్గళున్బక్కలిలుమ్ కణ్ణాడియిలే పరమ్బినాప్పోలే పరమ్బి మికవుమినితాయ్ నిన్ఱనవెన్ఱుమ్ ఇతుముతలాన వచనఙ్గళినాలే గుణఙ్గ ళుడైయ భోగ్యత్వముమ్ లక్ష్మీసంబన్ధాయత్తమెన్ఱు శొల్లప్పట్టతు. ౯౧.

"ఆక్రమ్య సర్వాన్తు యథా త్రిలోకీం తిష్ఠత్యయం దేవవరోఽ సితాక్షి। తథా స్థితా త్వం వరదే తథాఽపి పృచ్ఛామ్యహం తే వసతిం విభూత్యాః" ఎన్ఱు - శ్రీభూమిప్పిరాట్టియానవళ్, లక్ష్మియైక్కుఱిత్తు, దేవవరనాన సర్వేశ్వరన్, త్రైలోక్యత్తైయుమ్ యాతొరుపడి వ్యాపిత్తు అధిష్ఠిత్తిరుక్కిఱాన్, అసితేక్షణైయాయ్ వరదైయాయుళ్ళవళే! నీయు మప్పడియే నిల్లానిన్ఱాయాయిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్, ఉన్నుడైయ విభూతి యిరుక్కుమ్బడి నాన్ కేట్కిఱేనెన్ఱు ప్రశ్నమ్పణ్ణ; "సదాస్థితాఽహం మధుసూదనస్య దేవస్య పార్శ్వే తపనీయవర్ణా । అస్మిం స్థితాయం మనసాస్మరామి శ్రియాయుతం తం ప్రవదన్తి సన్తః" ఎన్ఱు-లక్ష్మియాన నాన్, మధుసూదననుడైయ పార్శ్వత్తిలే పొన్నిఱమాన వడివైయు

(౧) · (౨)

(౧) "వైకుణ్ఠే తు పరే లోకే శ్రియా సార్ధం జగత్పతిః" (౨) "తయా సహాऽऽసీన మనన్తభోగిని" (౩) "తత్ర స్రక్స్పర్శగన్ధం స్ఫురదుపరి ఫణారత్నరోచిర్వితానం విస్తీర్ణ్యాऽనన్తభోగం తదుపరి నయతా విశ్వమేకాతపత్రమ్ । తైస్తైః కాన్తేన శాన్తోదితగుణవిభవైరర్హతా త్వామసఙ్ఖ్యైరన్యోన్యాద్వైత నిష్ఠాఘనరసగహనాం దేవి బధ్నాసి భోగాన్" ఇత్యాదిభిః విభూత్యన్వయః ప్రతిపాదితః. ౯

వైయళాయ్ క్కాణ్డు నానెప్పోతుమ్ ఉళ్ళాన్, ఇవన్ఱక్కలియేయిరున్దు మావనోరు ఆశ్రితన్నై నెఞ్జాలే నినైక్కిఱేన్, అవనై శ్రీయోడే కూడిపవనాక నస్తుక్కళ్ శొల్లానిఱ్ప్రక్కళెన్ను అరుళిచ్చెయ్ కైయాలుమ్; "వైకుణ్ఠే తు పరే లోకే శ్రియా సార్ధం జగత్పతిః" ఎన్ఱు - వైకుణ్ఠమాన పరలోకత్తిలే జగత్పతియానవన్ శ్రీయోడేకూడ ఇరుక్కుమెన్ఱుమ్; "తయా సహాऽऽసీనమనన్తభోగిని" ఎన్ఱు - అనన్తనాకిఱ భోగియిలే అవళోడే కూడియిరుక్కుమెన్ఱుమ్; "తత్ర స్రక్స్పర్శగన్ధం స్ఫురదుపరి ఫణారత్నరోచిర్వితానం విస్తీర్ణ్యాऽనన్తభోగం తదుపరి నయతా విశ్వమేకాతపత్రమ్ । తైస్తైః కాన్తేన శాన్తోదితగుణవిభవైరర్హతా త్వామసఙ్ఖ్యైరన్యోన్యాద్వైతనిష్ఠాఘనరసగహనాం దేవి బధ్నాసి భోగాన్" ఎన్ఱు - తిరుమామణిమణ్డపత్తిలే పూమాలైపోలే మెల్లియ స్పర్శత్తైయుమ్ గన్ధత్తైయుముడైత్తాయ్, మేలేవిళఙ్గానిన్ఱ ఫణామణికళుడైయ తేజస్సాకిఱ వితానత్తైయుడైత్తాన అనన్తభోగత్తై విరిత్తు అతిన్మేలే విశ్వత్తైయొరుకుడైయాక్కి నడత్తానిఱ్పానాయ్, అన్యోన్యాసఙ్ఖ్యాతమాయుళ్ళ శాన్తోదితమాన గుణవిభవఙ్గళాలే ఉనక్కుత్తకుతియాయిరుక్కిఱ కాన్తనోడేకూడ ఒరువర్కొరువర్ పిరిక్కవొణ్ణాత నిలైయాలే కనత్త రసత్తాలే మిడైన్న భోగఙ్గళై దేవియే! మేన్మేలుమ్ తొడానిన్ఱాయిఱే యెన్ఱు మిత్యాదివచనఙ్గళాలే విభూతియిలుణ్డాన అన్వయమ్ ప్రతిపాదిక్కప్పట్టతు. ౯౨

(౧) శైవే- (౨) స్తోత్ర-౩౯. (౩) శ్రీగుణరత్నకో-౨౫.

(౧) "వ్యూహేషు చైవ సర్వేషు విభవేషు చ సర్వశః। తథా వ్యూహీ భవత్యేషా మమ చైవానపాయినీ" (౨) "దేవత్వే దేవ దేహేయం మనుష్యత్వే చ మానుషీ। విష్ణోర్దేహానురూపాం వై కరోత్యేషాఽఽత్మనస్తనుమ్" (౩) "రాఘవత్వేఽభవత్సీతా రుక్మిణీ కృష్ణజన్మని" (౪) "అనుజనురనురూపరూపచేష్టా నయది సమాగమ మిన్దిరాఽకరిష్యత్। అసరసమథవాఽప్రియం భవిష్ణు ధ్రువమకరిష్యత రఙ్గరాజనర్మ" (౫) "యది మనుజతిరశ్చాం లీలయా తుల్యవృత్తేరనుజనురనురూపా దేవి నావాతరిష్యః। అసరసమభవిష్యన్నర్మ నాథస్య మాతః

"వ్యూహేషు చైవ సర్వేషు విభవేషు చ సర్వశః। తథా వ్యూహీ భవత్యేషా మమ చైవానపాయినీ" ఎన్ఱు - ఎన్నుడైయ ఎల్లా వ్యూహఙ్గళిలుమెల్లా విభవఙ్గళిలుమెన్నై ప్పిరియాతే ఇవళ్ వ్యూహీ భవిక్కుమెన్ఱుమ్; "దేవత్వే దేవదేహేయం మనుష్యత్వే చ మానుషీ। విష్ణోర్దేహానురూపాం వై కరోత్యేషాఽఽత్మనస్తనుమ్" ఎన్ఱు - దేవత్వత్తిల్ దేవశరీరత్తైయామ్, మనుష్యత్వత్తిల్ మానుషియామ్, విష్ణువినుడైయ దేహత్తుక్కు అనురూపమాక త్తన్నుడైయ శరీరత్తై ఇవళ్ పణ్ణానిఱ్కుమెన్ఱుమ్; "రాఘవత్వేఽభవత్సీతా రుక్మిణీ కృష్ణజన్మని" ఎన్ఱు- రాఘవనానపోతు సీతైయామ్, కృష్ణావతారత్తిల్ రుక్మిణియామెన్ఱుమ్; "అనుజనురనురూప రూప చేష్టా నయది సమాగమమిన్దిరాఽకరిష్యత్। అసరసమథవాఽప్రియం భవిష్ణు ధ్రువమకరిష్యత రఙ్గరాజనర్మ" ఎన్ఱు- ఇన్దిరైయానవళ్ పిన్నాన పిఱప్పైయుడైయళాయ్, అనురూపమాన రూపత్తైయుమ్ చేష్టైయైయుముడైయళాయ్క్కొణ్డు సంశ్లేషత్తైప్పణ్ణాతిరుక్కుమాకిల్, రఙ్గరాజనుడైయ అవతారలీలైయానతు సరసమన్ఱియిలేయొఴిదల్, అప్రియమాతలిఱేయెన్ఱుమ్; "యది మనుజతిరశ్చాం లీలయా తుల్యవృత్తేరనుజనురనురూపా దేవి నావాతరిష్యః। అసరసమభవిష్యన్నర్మ నాథస్య మాతః దరదళదరవిన్దోదన్తకాన్తాయతాక్షి"

(౧) (౨) వి-పు-౧-౯-౧౪౫. (౩) వి-పు-౧-౯-౧౪౪.
(౪) ర-స్త-౨-౪౯. (౫) శ్రీగుణరత్నకో-౪౭.

వరదళదరవిస్ఫోద స్త కాన్తాయతాక్షి " ఇత్యాదిభిరవతారేష్వన్వయః ప్రతిపాదితః. గా-3.

(౧) "భావాఽభావాఽనుగా తస్య సర్వకార్యకరీ విభోః । స్వాతన్త్ర్యరూపా సా విష్ణోః ప్రస్ఫురత్తా జగన్మయీ" (౨) "ఆత్మభూతా హి యా శక్తిః పరస్య బ్రహ్మణో హరేః। దేవీ విద్యుదివ వ్యోమ్ని క్వచిదుద్యోతతే తు సా । శక్తిర్విద్యోతమానా సా శక్తిమత్యచ్యుతామ్బరే । వ్యనక్తి వివిధాన్ భావాన్ శుద్ధాఽశుద్ధాన్ స్వభిత్తిగాన్ "

ఎన్రు- మనుష్యర్కళ్ తిర్యక్కుకళుక్కు లీనైయాలే తుల్యస్వత్తైయాన నాథనుడైయ అవతారస్థుమ్ అవనుక్కు అనురూపైయాయ్కొణ్డు నీ అవతరియాయాకిల్, శిఱీతలర్న్ద తామరైయినుడైయ ఆకారమ్బోలే అఙ్కియతాయ్ నెటితాన కణ్ణైయుడైయళాయుళ్ళ దేవియాన తాయే! అవనుడైయ నర్మమానతు అసరసమామితేయెన్రుమ్ ఇత్యాదికళాలే అవతారఙ్గళిలన్వయమ్ శొల్లప్పట్టతు. గా-3.

"భావాఽభావానుగా తస్య సర్వకార్యకరీ విభోః । స్వాతన్త్ర్యరూపా సా విష్ణోః ప్రస్ఫురత్తా జగన్మయీ" ఎన్రు - విభువాన అన్ద విష్ణువుక్కు భావాఽభావానుగైయాయ్కొణ్డు సర్వకార్యత్తైయుమ్ పణ్ణుమవళాయ్, అవనుడైయ స్వాతన్త్ర్యత్తినుడైయ రూపమాయ్, జగన్మయియాన ప్రస్ఫురత్తైయాయిరుక్కుమెన్రుమ్; "ఆత్మభూతా హి యా శక్తిః పరస్య బ్రహ్మణో హరేః । దేవీ విద్యుదివ వ్యోమ్ని క్వచిదుద్యోతతే తు సా" ఎన్రు- పరబ్రహ్మమాన హరిక్కు ఆత్మభూతైయాయిరుక్కుమ శక్తియాతొన్రు, అన్ద దేవియానవళ్, ఆకాశత్తిలే మిన్బోలే ఓరిడత్తిలే స్ఫురిత్తు త్తోన్రానిఱ్కుమెన్రుమ్; "శక్తిర్విద్యోతమానా సా శక్తిమత్యచ్యుతామ్బరే । వ్యనక్తి వివిధాన్ భావాన్ శుద్ధాఽశుద్ధాన్ స్వభిత్తిగాన్" ఎన్రు - శక్తిమానాన అచ్యుతనాకిఱ అమ్బరత్తిలే విళఙ్గానిఱ్కిఱ అన్ద శక్తియానతు, శుద్ధాఽశుద్ధరూపఙ్గళాయ్, వివిధ

---

(౧) (౨)

(౧) "త్తైస్తై రనుగుణై ర్భావై ర్యాzహం దేవస్య శార్ఙ్గిణః । కరోమి సకలం కృత్యం సర్వభావాzనుగామినీ" (౨) "యద్భ్రూభఙ్గాః ప్రమాణం స్థిర చర రచనా తారతమ్యే మురారేః" (౩) "అనుశిఖిని శిఖీవ క్రీడసి శ్రీసమక్షమ్" (౪) "యస్యా వీక్ష్య ముఖం తదిఙ్గితపరాధీనో విధత్తేzఖిలం క్రీడేయంఖలు నాzన్యథాzస్య రసదా స్యాదైకరస్యాత్తయా" (౫) "ఈషత్త్వత్కరుణా నిరీక్షణసుధా సన్ధుక్షణా ద్రక్ష్యతే

మాన పదార్థఙ్గళై త్తన్నాశ్రయస్థఙ్గళాక్కడి తోశ్ ఱువియానిఱ్కు మెన్ఱుమ్; "త్తైస్తైరనుగుణై ర్భావై ర్యాzహం దేవస్య శార్ఙ్గిణః। కరోమి సకలం కృత్యం సర్వభావాzనుగామినీ" ఎన్ఱు -§అవ్వ అనుగుణఙ్గళాన స్వభావఙ్గళాలే అవనుడైయ సర్వస్వభావత్తైయుమ్ పిన్ శెల్లానిన్ఱుకొణ్డు ఎల్లాక్కృత్యత్తైయుమ్ పణ్ణానిఱ్పనెన్ఱుమ్; "యద్భ్రూభఙ్గాః ప్రమాణం స్థిర చర రచనా తారతమ్యే మురారేః" ఎన్ఱు-మురారియినుడైయ స్థిర చర రచనైకళై ప్పణ్ణుమ్ తారతమ్యత్తిల్ యావళొరుత్తియినుడైయ భ్రూభఙ్గఙ్గళ్ ప్రమాణమెన్ఱుమ్; "అనుశిఖిని శిఖీవ క్రీడసి శ్రీసమక్షమ్" ఎన్ఱు - పేడైయుయిలిఱ మున్నే ఆడుమ్ తోకైమయిల్ పోలే, లక్ష్మీసన్నిధియిలే జగత్సృష్ట్యాదిలీలైయై ప్పణ్ణానిన్ఱాయెన్ఱుమ్; "యస్యా వీక్ష్య ముఖం తదిఙ్గితపరాధీనో విధత్తేzఖిలం క్రీడేయంఖలు నాzన్యథాzస్య రసదా స్యాదైకరస్యాత్తయా" ఎన్ఱు - యావళొరుత్తియినుడైయ ముఖత్తైప్పార్త్తు అవళుడైయ చేష్టాపరతన్త్రనాయ్క్కొణ్డు ఎల్లావఱ్ఱైయుమ్ సృష్టిత్తాన్, అల్లాతపోతు ఇన్దలీలైయానతు రసత్తైక్కొడాతు- అవళోడు ఏకరసనాకైయాలే యెన్ఱుమ్; "ఈషత్త్వత్కరుణానిరీక్షణ సుధాసన్ధుక్షణాద్రక్ష్యతే నష్టం ప్రాక్ తదలాభతస్త్రిభువనం సమ్ప్రత్యనన్తోదయమ్" ఎన్ఱు - అల్పమాయుళ్ళ ఉన్నుడైయ కృపైయాలుణ్డాన

---

(౧) లక్ష్మీతన్త్రే-౧౭-౩౬. (౨) శ్రీగుణరత్నకో-౪. (౩) ర-స్త ౨-౪౪.
(౪) శ్రీస్తవ-౧. (౫) కాన్తాస్తో-౩. § శ్లోకత్తుక్కుప్పూర్ణమాన అర్థమ్ కాణవిల్లై.

నష్టం ప్రాక్ తదలాభత స్త్రిభువనం సంప్రత్యనన్తోదయమ్” ఇత్యాదిభిః జగద్వ్యాపారేష్వన్వయో దర్శితః. ౯౪.

తథా - (౧) “శాన్తానన్తమహావిభూతి పరమం యద్బ్రహ్మ రూపం హరే ర్మూర్తం బ్రహ్మ తతోఽపి యత్ప్రియతరం రూపం యద త్యద్భుతమ్ । యాన్యన్యాని యథాసుఖం విహరతో రూపాణి స... తాన్యాహు స్స్వైరనురూప రూప విభవై ర్గాఢోపగూఢాని తే” (-) “ఆత్మన్యాత్మా వపుషిచ వపురై ర్వైభవే వైభవశ్చేత్యాకారై స్తైరను

పారైవియాల్ వన్ద అమృతత్తాలే నన్నైన్ఱు కిళమ్బుకైయాలే, మున్బు అతిల్లామైయాల్ నశిత్త త్రిభువనమానతు ఇప్పోతు అనన్తమాన ఉదయత్తై యుడైత్తాయ్, ఇప్పడి రక్షిక్కప్పడానిన్ఱతెన్ఱుమ్ ఇత్యాదియాలే జగద్వ్యాపారాన్వయమ్ కాట్టప్పట్టతు. ౯౪.

అప్పడియే, “శాన్తానన్తమహావిభూతి పరమం యద్బ్రహ్మరూపం హరేర్మూర్తం బ్రహ్మ తతోఽపి యత్ప్రియతరం రూపం యదత్యద్భుతమ్ । యాన్యన్యాని యథాసుఖం విహరతో రూపాణి సర్వాణి తాన్యాహు స్స్వైరనురూప రూప విభవై ర్గాఢోపగూఢాని తే” ఎన్ఱు-శాన్తమాయ్ అనన్తమహావిభూతియాయ్ పరమమాయ్ బ్రహ్మశబ్ద వాచ్యమాన హరియినుడైయ స్వరూపమ్ యాతొన్ఱు, మూర్తమాయ్ బ్రహ్మశబ్దవాచ్యమాయ్ స్వరూపత్తిలుజ్గాట్టిల్ అవనుక్కు ప్రియతరమాయ్ అత్యద్భుతమాన రూపమ్ యాతొన్ఱు, తన్నుకప్పాక్కిడాక లీలావతారమ్ పణ్ణుకిఱ అవనుడైయ మఱ్ఱుముణ్డాన స్వరూపఙ్గళ్ యావై శిల, అవైయెల్లావఱ్ఱైయుమ్ ఉన్నుడైయ అసాధారణఙ్గళాయ్ అనురూపఙ్గళాన రూప విభవఙ్గళాలే శిక్కెన సంశ్లిష్టఙ్గళాకచ్చొల్లానిన్ఱార్కళెన్ఱు ఆళవన్దారుమ్ స్వరూపాదికళిలన్వయత్తై యరుళిచ్చెయ్తార్; ఇప్ప్రకారత్తై, “ఆత్మన్యాత్మా వపుషిచ వపురై ర్వైభవే వైభవశ్చేత్యాకారై స్తైరనుగుణతయా సర్వభావానుయాతా । ఇచ్ఛా

(౧) శాన్తాస్తో-౪. (౨)

గుణతయా సర్వభావానుయాతా । ఇచ్ఛారూపాణ్యపి భగవతస్స్వాదయస్యోక్తిరూపా దూరీకుర్వాన్న హి మధురతా దుగ్ధసిన్ధోస్తరఙ్గా" ఇతి భగవత స్స్వరూప రూప గుణ విభవ చేష్టాదిష్వనవధికాతిశయ భోగ్యత్వం లక్ష్మ్యాయత్తమితి సకలశ్రుతి స్మృతీతిహాస పురాణ తదర్థాభియుక్తవచనశత ప్రతిపన్నమ్; తథాఽపి-స్వప్రభావబలనిర్వాపిత రత్నాది ప్రాధాన్యవత్, స్వాఽసాధారణ శేషభూత శ్రీసంబన్ధాయత్తత్వేన భగవతోఽనన్యాధీనమాహాత్మ్య మనవధికాతిశయస్వాతన్త్ర్య రూపమవతిష్ఠత ఇతి (౧) "స్వాతన్త్ర్యమ్" ఇత్యాదినా పూర్వమేవోక్తమ్.

రూపాణ్యపి భగవతస్స్వాదయస్యోక్తిరూపా దూరీకుర్వాన్న హి మధురతా దుగ్ధసిన్ధోస్తరఙ్గా" ఎన్ఱు - అభియుక్తరుమ్ శొన్నార్కళ్. అతావతు - ఆత్మావిలాత్మావుమ్, వపుస్సిల్ వపుస్సుమ్, వైభవత్తిల్ వైభవముమ్, ఇప్పడి అవ్వో ఆకారఙ్గళాలే అనుగుణమామ్బడి సర్వభావఙ్గళైయుమ్ పిన్ శెల్లువాళాయ్, భగవానుడైయ ఇచ్ఛారూపఙ్గళైయుమ్ అతుక్కీడాన వడివైక్కొణ్డు 'నీ ఇనితాక ఆక్కనిఱ్పతి, పాక్కడలినుడైయ తిరైకళై ఇనిమైక్కువిడాతిరే'యెన్ఱతాయిఱ్ఱు. ఇప్పడి భగవానుడైయ స్వరూప రూప గుణ విభవ చేష్టాదికళిలుణ్డాన అనవధికాతిశయమాన వైలక్షణ్యమ్ లక్ష్మ్యాయత్తమెన్ఱు సకలశ్రుతి స్మృతీతిహాస పురాణఙ్గళాలుమ్, అతిల్ అర్థాభియుక్తమాన ఆచార్య వచనఙ్గళినుడైయ శతఙ్గళాలుమ్ ప్రతిపాదిక్కప్పట్టతాయిఱ్ఱు. ఇప్పడియిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్,తన్నుడైయ ప్రభావబలత్తాలే విళఙ్గిన రత్నాదికళుడైయ ప్రాధాన్యమ్బోలే, తనక్కు అసాధారణ శేషభూతైయాన శ్రీయోడుణ్డాన సంబన్ధత్తాలే యుణ్డాయిఱ్ఱతాకైయాలే, భగవానుడైయ అనన్యాధీనమాన మాహాత్మ్యత్తైయుడైత్తాయ్ అనవధికాతిశయమాన స్వాతన్త్ర్యత్తై వడివాకవుడైత్తాయ్కొణ్డు స్వరూపమ్ నిఱ్కుమెన్ఱు"స్వాతన్త్ర్యమ్"ఎన్గిఱ శ్లోకత్తాలే మున్బే శొల్లప్పట్టతు.

(౧). శ్రీగుణరత్నకో-౩౧,

ఏవం స్వేతర సమస్తవస్తువిలక్షణ స్వరూప రూప గుణ విభవాది ప్రతిపాదకస్యాఽస్య నారాయణపదస్య, (౧) "ఆపో నారాః" (౨) "యచ్చకిఞ్చిత్" ఇత్యాదిప్రతిపన్న సర్వకారణత్వ సర్వవ్యాపకత్వ సర్వనియన్తృత్వ సర్వశరీరిత్వ ప్రయుక్త సర్వశేషిత్వయుక్తం సర్వస్వామిత్వమ్, ప్రాప్యస్య భగవద్దాస్యస్య స్వరూపానురూపత్వాప తయా ప్రధానార్థత్వేనాఽవగన్తవ్యమ్. అత ఏవోక్తమ్- (౩) "వాసుదేవతరుచ్ఛాయా నాఽతిశీతా నఘర్మదా । నరకాఙ్గారశమనీ సా కిమర్థం నసేవ్యతే" ఇతి. ౯౬.

ఏతేన (౪) "సేవా శ్వవృత్తిరాఖ్యాతా తస్మాత్తాం పరివర్జ

ఇప్పడి స్వేతరసమస్త వస్తువిలక్షణమాన స్వరూప రూప గుణ విభవాదికళై ప్రతిపాదిక్కిఱ ఇన్ద నారాయణపదత్తుక్కు, "ఆపో నారాః" ఎన్ఱుమ్, "యచ్చ కిఞ్చిత్" ఎన్ఱుమ్ ముతలాన ప్రమాణఙ్గళాలే శొల్లప్పట్ట సర్వకారణత్వ, సర్వవ్యాపకత్వ, సర్వనియన్తృత్వ, సర్వశరీరిత్వఙ్గళాల్ వన్ద సర్వశేషిత్వత్తైయుడైత్తాన సర్వస్వామిత్వమానతు ప్రాప్యమాన భగవద్దాస్యత్తినుడైయ స్వరూపానురూపత్వత్తై క్కాట్టుకైయాలే ప్రధానార్థమాక వనుసన్ధేయమ్. స్వామిపక్కల్ కైఙ్కర్యమిఱే స్వరూపానురూపమావతు. అకైయిఱే - "వాసుదేవతరుచ్ఛాయా నాఽతిశీతా నఘర్మదా । నరకాఙ్గారశమనీ సా కిమర్థం నసేవ్యతే" ఎన్ఱు - భగవత్సేవైయై విధిత్తతు. అతావతు - వాసుదేవతరుచ్ఛాయైయానతు అతిశీతైయున్నన్ఱియే అత్యుష్ణదైయుమన్ఱియే నరకమాకిఱ తణ్ణలైయాఱ్ ఱుమ్బడియాయిరుక్కుమ్, అన్ద నిழலానతు సేవిక్కప్పడాతొழிవానెన్నెన్ఱు వ్యతిరేకత్తాలే సేవైయై విధిత్తపడి.

ఆకైయాలే "సేవా శ్వవృత్తిరాఖ్యాతా తస్మాత్తాం పరివర్జయేత్" ఎన్ఱు - సేవైయానతు శ్వవృత్తియాక చ్చొల్లప్పట్టతాకై

(౧) వి-పు-౧-౪-౬. (౨) తై-నా-౧౧.
(౩) గారు-పూ-౨౨౨-౩౧. (౪) మను-౪-౬.

యేత్" (౧) "సర్వం పరవశం దుఃఖమ్" (౨) "అపరప్రేష్యభావాచ్చ భూయ ఇచ్ఛన్ వినశ్యతి" ఇత్యాదిసేవానిషేధస్తు అసేవ్యసేవావిషయ ఇత్యవగన్తవ్యః. తథాచ - దేవతాన్తరసేవా నిషిద్ధ్యతే; (౩) "బ్రహ్మాణం శితికణ్ఠాంశ్చ యాశ్చాన్యా దేవతాస్స్మృతాః। ప్రతిబుద్ధా న సేవన్తే యస్మాత్పరిమితం ఫలమ్" ఇతి. ౯౭.

ఏవం దాస్యరూపస్య పురుషార్థస్యానుభవజనిత ప్రీతికారితత్వేన, అనుభావ్యస్య భగవతస్స్వరూప రూప గుణ విభవాదివైలక్షణ్యం ప్రకృత్యంశేన ప్రతిపాద్య, తాదర్థ్యవాచినా ప్రత్యయాంశేన ఫలభూత తత్కైఙ్కర్యం ప్రతిపాద్యతే. తాదర్థ్యంనామ - తదర్థత్వమ్ - తదేక

యాల్ అత్తై త్తవిరవానెన్నుమ్; "సర్వం పరవశం దుఃఖమ్" ఎన్ఱు - పరవశమానతెల్లామ్ దుఃఖమెన్ఱుమ్; "అపరప్రేష్య భావాచ్చ భూయ ఇచ్ఛన్ వినశ్యతి" ఎన్ఱు - పిఱర్కు ఏవినత్తైచ్చెయ్కై తవిరమత్తొళియ మేలొన్ఱైయాశైప్పడుమవన్ నశిక్కుమెన్ఱుమ్ శాస్త్రత్తిలే సేవా నిషేధమ్ పణ్ణిన్ఱు - అసేవ్యసేవావిషయమెన్ఱఱియప్పడుమ్. అప్పడి దేవతాన్తరస్సేవై నిషేధిక్కప్పట్టతు - "బ్రహ్మాణం శితికణ్ఠాంశ్చ యాశ్చాన్యా దేవతాస్స్మృతాః। ప్రతిబుద్ధా నసేవన్తే యస్మాత్పరిమితం ఫలమ్" ఎన్ఱు. అతావతు - బ్రహ్మావైయుమ్ రుద్రనైయుమ్ మఱ్ఱుముణ్డాన ఇతరదేవతైకళైయుమ్ ప్రతిబుద్ధరాన జ్ఞానాధికర్ సేవియార్కళ్, అవర్కళాల్ వరుమ్ ఫలమ్ పరిమితమాకైయాలే ఎన్ఱపడి. ౯౭.

ఇప్పడి పురుషార్థమాన దాస్యస్వరూపమ్ అనుభవజనితప్రీతికారితమాకైయాలే, అనుభావ్యమాన భగవత్స్వరూప రూప గుణ విభవాదికళుడైయ వైలక్షణ్యత్తై ప్రకృత్యంశమాన నారాయణపదత్తాలే ప్రతిపాదిత్తు, తాదర్థ్యవాచియాన ప్రత్యయాంశత్తాలే ఫలభూతమాన కైఙ్కర్యమ్ ప్రతిపాదిక్కప్పడుకిఱతు. తాదర్థ్యమావతు-తదర్థమాకై;

(౧) మను-౪-౧౬౦. (౨) (౩) భార-శాన్తి-మోక్ష.

ప్రయోజనత్వమ్-తదతిశయకరస్వరూపత్వ మిత్యర్థః. తస్మాత్ "హిరణ్యం కుణ్డలాయ" ఇత్యాదివత్, పరస్వరూపాఽపృథగ్భావేన తదతిశయాధాయకరూపత్వేన తాదర్థ్యస్య ప్రాప్తిదశాయామ్ (౧) "అవిభాగేన దృష్టత్వాత్" ఇత్యుక్తం అవిభాగ లక్షణమవస్థాన మవగమ్యతే.

ఏవంభూత స్వరూపస్య చేతనస్య జ్ఞాతృత్వస్వాభావ్యాత్, రూప రూప గుణ విభవాద్యనుభవశ్చ సఞ్జాయతే; తదనుభవవైభవాద్భావిత హర్షప్రకర్షహఠాత్కారకారిత కీర్తన స్తుతి నమస్కృతి గాన నృత్త పరిచరణాదివృత్తివిశేషాశ్చ అనుభవమాత్రాఽపర్యవసానవృత్త్యా సమ్భావ్యన్తే. తదాహు శ్శ్రుత్యాదయః - (౨) "బ్రహ్మవిదాప్నోతి

అతావతు - అవనోడు ఏకప్రయోజనమాకై. అతుక్కుప్పొరుళ్ - శేషిక్కు అతిశయకరమాన స్వరూపత్తైయుడైయనాకై యెన్నపడి. ఆకైయాలే, "హిరణ్యం కుణ్డలాయ" ఎన్ను ముతలాన ఉదాహరణఙ్గళిల్, కుణ్డలార్థమాయిరుక్కుమ్ హిరణ్యమెన్నాల్ కుణ్డలస్వరూపత్తుక్కుళ్ళే హిరణ్యమన్తర్భూతమాయ్క్కొణ్డు శేషమామాపోలే, పరస్వరూపత్తోడు పృథక్సిద్ధియిల్లాతపడి నిన్ను అత్తైక్కు అతిశయత్తై విళైక్కై తాదర్థ్యమాకైయాలే, ప్రాప్తిదశైయిల్ "అవిభాగేన దృష్టత్వాత్" ఎన్న సూత్రత్తిలేచ్చొల్లప్పట్ట అవిభాగలక్షణమాన స్వరూపత్తినుడైయ స్థితి కాట్టప్పట్టతాయిత్తు. ౯౮.

ఇప్పడి అపృథక్సిద్ధమాన స్వరూపత్తైయుడైయ చేతననుక్కు జ్ఞాతృత్వమ్ స్వభావసిద్ధమాకైయాలే, శేషియినుడైయ స్వరూప రూప గుణవిభవాదికళినుడైయ అనుభవముణ్డామ్. అన్త అనుభవవైభవత్తాలే తోన్ఱు విక్కప్పట్టు హర్షత్తినుడైయ మికుతియాలే అడర్త్తుచ్చెయ్విక్కప్పట్ట కీర్తనమ్, స్తుతి, నమస్కారమ్, గానమ్, నృత్తమ్, పరిచర్యై తుడక్కమాన వృత్తివిశేషఙ్గళుమ్ అనుభవమాత్రత్తిలే పర్యవసియాతే నడవానిఱ్కుమ్. అప్పడి శ్రుత్యాదికళ్ శొల్లానిన్ఱనవితే;-"బ్రహ్మవిదా

(౧) బ్రహ్మసూ-౪-౪-౪. (౨) తై-ఆన-౧.

పరమ్” (౧) “బ్రహ్మవేద బ్రహ్మైవ భవతి” (౨) “నిరఞ్జనః పరమం సామ్యముపైతి” (౩) “బ్రహ్మణస్సాయుజ్యం సలోకతామాప్నోతి” (౪) “బ్రహ్మణో మహిమానమాప్నోతి” (౫) “ఆత్మభావం నయత్యేనం తద్బ్రహ్మ ధ్యాయినం మునే।వికార్యమాత్మనశ్శక్త్యా లోహమాకర్షకో యథా” (౬) “తద్భావభావమాపన్నస్తదాఽసౌ పరమాత్మనః। భవత్యభేదీ భేదశ్చ తస్యాఽజ్ఞానకృతో భవేత్” (౭) “మమ

ప్నోతి పరమ్” ఎన్ఱు - బ్రహ్మత్తైయఱియుమవన్ అన్త బ్రహ్మత్తైయడైయుమెన్ఱుమ్; “బ్రహ్మవేద బ్రహ్మైవ భవతి” ఎన్ఱు-బ్రహ్మత్తై యఱియుమవన్ బ్రహ్మమేయాయ్ నిఱ్కుమెన్ఱుమ్; “నిరఞ్జనః పరమం సామ్యముపైతి” ఎన్ఱు-వాసనాలేపమఱ్ఱవన్ పరమమాన సామ్యత్తైయడైయుమెన్ఱుమ్; “బ్రహ్మణస్సాయుజ్యం సలోకతా మాప్నోతి” ఎన్ఱు - బ్రహ్మత్తుక్కు సమానలోకత్వత్తైయుమ్ సమానగుణయోగత్తైయు మడైయుమెన్ఱుమ్; “బ్రహ్మణో మహిమానమాప్నోతి” ఎన్ఱు-బ్రహ్మత్తినుడైయ పెరుమైయై యడైయుమెన్ఱుమ్; “ఆత్మభావం నయత్యేనం తద్బ్రహ్మ ధ్యాయినం మునే।వికార్యమాత్మనశ్శక్త్యా లోహమాకర్షకో యథా” ఎన్ఱు - అన్ద బ్రహ్మమానతు ధ్యానమ్పణ్ణుకిఱ ఇవనై తన్ స్వభావత్తై యడై విప్పిక్కుఙ్గాణుమ్ మునియే! తన్ శక్తియాలే వికరిప్పిక్కప్పట్ట లోహత్తై, దోషత్తై ఆకర్షిక్కుమగ్నియానతు తన్నై అమాక్కుమాపోలే యెన్ఱుమ్; “తద్భావభావ మాపన్నస్తదాఽసౌ పరమాత్మనః। భవత్యభేదీ భేదశ్చ తస్యాఽజ్ఞానకృతో భవేత్” ఎన్ఱు- అవనుడైయ స్వభావత్తైయడైయనాకైయై యడైన్ద ఇచ్చేతననానవన్ అప్పోతు పరమాత్మావిఱ్కాట్టిల్ భేదత్తై యుడైయనాకాన్, దేవాదియాన భేదమానతు అవనుక్కు అజ్ఞానకార్య

(౧) ము-౩-౨-౯. (౨) ము-౩-౧-౩. (౩)
(౪) తై-నా-౮. (౫) వి-పు-౬-౭-౩౦. (౬) వి-పు-౬-౭-౯౫.
(౭) గీ-౧౪-౨.

సాధర్మ్యమాగతాః” (౧) “మత్సాయుజ్యం సగచ్ఛతి” (౨) “సాయుజ్యం ప్రాప్నువన్తి తే” (3) “సాయుజ్యం ప్రతిపన్నా యే తీవ్రభక్తాస్తపస్వినః। కిఙ్కరా మమ తే నిత్యం భవన్తి నిరుపద్రవాః” (౪) “సోఽశ్నుతే సర్వాన్ కామాన్ సహ బ్రహ్మణా విపశ్చితా” (౫) “మనసైవైతాన్ కామాన్ పశ్యన్ రమతే” (౬) “సదా పశ్యన్తి సూరయః” (౭) “యద్దైవ పశ్యన్తి సూరయః” (౮) “పశ్యన్తి సూరయశ్శు...

మాయ్ వరువతిల్లై యెన్నుమ్; “మమ సాధర్మ్యమాగతాః” ఎన్ఱు - ఎనక్కు సమానధర్మత్తై యుడైయరాకైయై యడైన్దవర్కళెన్నుమ్; “మత్సాయుజ్యం స గచ్ఛతి” ఎన్ఱు - ఎన్నుడైయ సాయుజ్యత్తై అవ నడైయానిఱ్కుమెన్నుమ్; “సాయుజ్యం ప్రాప్నువన్తి తే” ఎన్ఱు-అవర్కళ్ సాయుజ్యత్తై యడైయానిన్ఱార్కళెన్నుమ్; “సాయుజ్యం ప్రతిపన్నా యే తీవ్రభక్తాస్తపస్వినః। కిఙ్కరా మమ తే నిత్యం భవన్తి నిరుపద్రవాః” ఎన్ఱు - సాయుజ్యత్తై యడైన్దవర్కళ్ మికవుమ్ భక్తరాయ్ జ్ఞానాధికరాయ్క్కొణ్డు ఎనక్కు క్కిఙ్కరరాయ్ ఎన్ఱుమ్ సాంసారికమాన ఉపద్రవమఱ్ఱిరుప్పరెన్నుమ్, ఇప్పడి సాయుజ్యమాకిఱ పరమసామ్యాపత్తియై వేషమాకవుడైత్తాన భగవత్ప్రాప్తియై చ్చొల్లి; “సోఽశ్నుతే సర్వాన్ కామాన్ సహ బ్రహ్మణా విపశ్చితా” ఎన్ఱు - అవన్ సర్వకామఙ్గళైయుమ్ సర్వజ్ఞనాన బ్రహ్మత్తోడేకూడ అనుభవియానిఱ్కుమెన్నుమ్; “మనసైవైతాన్ కామాన్ పశ్యన్ రమతే” ఎన్ఱు - మనస్సాలే ఇన్ద అపహతపాప్మత్వాదిగుణఙ్గళాకిఱ కామఙ్గళై అనుభవియానిన్ఱుకొణ్డు రమియానిఱ్కుమెన్నుమ్; “సదా పశ్యన్తి సూరయః” ఎన్ఱు-సూరికళెప్పోతుమనుభవియానిన్ఱార్కళెన్నుమ్; “యద్దైవ పశ్యన్తి సూరయః” ఎన్ఱు - యాతొన్ఱై సూరికళ్ కాణ్గిఱార్కళెన్నుమ్;

(౧) (౨) (3) విష్ణుతత్త్వసంహి-
(౪) తై-ఆ-౧-౨. (౫) ఛా-౮-౧౨-౫. (౬) సామ-ఉ-౧౮-౨-౪.
(౭) (౮)

తద్విష్ణోః పరమం పదమ్"(౧)"స్వతశ్శుద్ధా మహాభాగా జ్ఞానశక్త్యాది షడ్గుణాః। అస్పృష్టదోషగన్ధాశ్చ మాం పశ్యన్తి సనాతనమ్" (౨) "రసో వై సః। రసం హ్యేవాఽయం లబ్ధ్వాఽఽనన్దీ భవతి" (౨) "ఏష హ్యేవాఽఽనన్దయాతి" (౩) "ఏతత్సామ గాయన్నాస్తే। హా౩ వు హా౩వు హా౩వు। అహమన్న మహమన్న మహమన్నమ్। అహమ న్నాదోఽహమన్నాదోఽహమన్నాదః। అహం.(గ్) శ్లోకకృదహం (గ్) శ్లోకకృదహం (గ్) శ్లోకకృత్। అహమస్మి ప్రథమజా ఋతస్య।

"పశ్యన్తి సూరయశ్శుద్ధం తద్విష్ణోః పరమం పదమ్" ఎన్ఱు - శుద్ధ మాయ్ విష్ణువినుడైయ పరమమాన స్వరూపత్తై సూరికళనుభవియా నిఱ్పర్కళెన్ఱుమ్; "స్వతశ్శుద్ధా మహాభాగాః జ్ఞానశక్త్యాదిషడ్గుణాః। అస్పృష్టదోషగన్ధాశ్చ మాం పశ్యన్తి సనాతనాః" ఎన్ఱు - స్వతశ్శుద్ధ రాయ్ పెరియస్వభావత్తైయుడైయరాయ్ జ్ఞానశక్త్యాదికళాఱుగుణఙ్గళై యుముడైయరాయ్ అస్పృష్టదోషగన్ధరాన నిత్యరానవర్కళ్ ఎన్నై క్కాణానిఱ్పర్కళెన్ఱుమ్; ఇప్పడి గుణానుభవత్తై ప్రతిపాదిత్తు; "రసో వై సః। రసం హ్యేవాఽయం లబ్ధ్వాఽఽనన్దీ భవతి" ఎన్ఱు- అన్ద ఈశ్వరన్ రసమ్-ఆనన్దరూపనాయిరుక్కుమ్, అన్దరసరూపనానవనై ప్పెఱ్ఱు ఇచ్చేతనన్ ఆనన్దియానిఱ్కుమెన్ఱుమ్; "ఏష హ్యేవాఽఽనన్దయాతి" ఎన్ఱు- ఇన్ద ప్పరమాత్మాతానిఱే ఆనన్దిప్పిప్పానెన్ఱుమ్, అనుభవజనితానన్దత్తై చ్చొల్లి; "ఏతత్సామ గాయన్నాస్తే" ఎన్ఱు - ఇన్ద సామత్తై ప్పాడి క్కొణ్డు ఇరానిఱ్కుమెన్ఱుమ్; "హా౩వు హా౩వు హా౩వు" ఎన్ఱు-ఆశ్చర్య ప్పడుమ్; "అహమన్నమహమన్నమహమన్నమ్" ఎన్ఱు - తన్ భోగ్యత్తైయై ప్పలకాలుమ్ శొల్లుమ్; "అహమన్నాదోఽహమన్నాదోఽహ మన్నాదః" ఎన్ఱుకొణ్డు - నాన్ భోక్తావానేనెన్ఱుపలకాలుమ్ శొల్లుమ్; "అహంశ్లోకకృదహం శ్లోకకృదహం శ్లోకకృత్" ఎన్ఱు - నాన్ శ్లోక

(౧) (౨) తై-ఆ-౮-౧. (౩) తై-భృ-౧౦-౫.

పూర్వం దేవేభ్యో అమృతస్య నా3భా33ఇ । యో మా దదాతి స ఇ దేవమావాః । అహమన్నమన్నమదన్తమద్మి । అహం విశ్వం భువనమభ్యభవమ్" (౧) "యేన యేన ధాతా గచ్ఛతి తేన తేన సహ గచ్ఛతి"(౨)"జక్షత్ క్రీడన్ రమమాణః స్త్రీభిర్వా యానైర్వా జ్ఞాతిభిర్వా" (3) "హే శ్రీ శ్రీరఙ్గభర్తుస్తవచ పదపరిచారవృత్త్యై సదా ప్రేమప్రద్రాణభావావిలహృదయ హఠాత్కారి కైఙ్కర్యభోగాః" ఇ.

కృత్తానేనెన్ఱు పలకాలుమ్ శొల్లుమ్; "అహమస్మి ప్రథమజా ఋతస్య" ఎన్ఱు-నాన్ సుకృతత్తుక్కు ముఱ్పాడనాకానిన్ఱేనెన్ఱుమ్; "పూర్వం దేవేభ్యో అమృతస్య నా భా ఇ" ఎన్ఱు - దేవర్కళాన సూరికళుక్కు మున్నే అమృతత్తుక్కు నడువాకానిన్ఱేనెన్ఱుమ్; "యో మా దదాతి స ఇ దేవమావాః" ఎన్ఱు - యావనొరువన్ ఎన్నై ఉనక్కుత్తన్దాన్, అవనాయిఱే నీ ఎన్నైప్పెఱ్ఱతు; "అహమన్నమన్నమదన్తమద్మి" అన్నమాయిరుక్కిఱ నాన్, అన్నమాన ఎన్నై భుజిక్కిఱ భగవానై భుజియానిన్ఱేనెన్ఱుమ్; "అహం విశ్వం భువనమభ్యభవమ్" ఎన్ఱు - నానెల్లాభువనత్తైయుమముక్కి మేలానేనెన్ఱుమ్ ఇప్పడి ఆశ్చర్యప్పట్టు స్తోత్రమ్పణ్ణినపడియై చ్చొల్లి; "యేన యేన ధాతా గచ్ఛతి తేన తేన సహ గచ్ఛతి" ఎన్ఱు - సర్వేశ్వరన్ యాతొరు యాతొరు నినైవాలే నడన్దాన్, అవన్ నినైవోడేకూడ నడవానిఱ్కుమెన్ఱుమ్; "జక్షత్ క్రీడన్ రమమాణః స్త్రీభిర్వా యానైర్వా జ్ఞాతిభిర్వా" ఎన్ఱు-భుజిప్పతు విళైయాడువతు స్త్రీకళోడుమ్ వాహనఙ్గళోడుమ్ బన్ధుక్కళోడుమ్ రసిత్తు నడప్పతాకానిఱ్కుమెన్ఱుమ్, ఈశ్వరేచ్ఛైయాలే వరుమ్ ఛన్దానువృత్తియాన వృత్తివిశేషత్తైచ్చొల్లి; "హే శ్రీ శ్రీరఙ్గభర్తుస్తవచ పదపరిచారవృత్త్యై సదాఽపి ప్రేమప్రద్రాణభావావిలహృదయ హఠాత్కారి కైఙ్కర్యభోగాః" ఎన్ఱు - శ్రీయే! శ్రీరఙ్గభర్తావినుడైయవుమ్ ఉన్నుడై

---

(౧) పఠమసం- (౨) ఛాన్దో-౮-౧౨-3. (3) శ్రీగుణరత్న-.౭౭.

ఏవంరూపస్య వృత్తిపర్యన్తస్య పురుషార్థస్య తాదర్థ్య మాత్ర వాచి ప్రత్యయవేద్యత్వమ్, ప్రకృత్యంశభూత నారాయణశబ్దార్థ శరీరాత్మభావసంబన్ధేన శరీరస్య స్వరూప స్థితి ప్రవృత్తిరూప సర్వప్రకార శేషత్వ సిద్ధేర్యుక్తమేవ. ౧౦౦.

అస్య కైఙ్కర్యరూపభోగస్య, (౧) «సర్వేషు దేశకాలేషు సర్వావస్థాసు చాఽచ్యుత। కిఙ్కరోఽస్మి హృషీకేశ భూయో భూయో ఽస్మి కిఙ్కరః" ఇతి సర్వకాలాద్యవిశిష్టత్వమనుసన్ధేయమ్. ఉక్తమాచార్యైశ్చ- (౨) «కాలం సకలమపి సర్వత్ర సకలాస్వవస్థాస్వావిస్స్యాన్మమ

యప్పుమ్ తిరువడిక్కళిల్ పరిచర్య్యై యాకిఱ వృత్తియినుడైయ రుట్టు, ప్రేమత్తాలే మలర్న్ద నిన్ఱవాఱే కలఙ్గిన నెఞ్జినుడైయ అడియార్ప్పాలేయఙ్గాన కైఙ్కర్యత్తై భోగమాకవుడైయరాయిరుప్పార్ కిఱన్ను కైఙ్కర్యవృత్తియైచ్చొల్లిత్తానవాయిత్తు. ౯౯.

ఇప్పడి కైఙ్కర్యరూప వృత్తిపర్యన్తమాన పురుషార్థమ్, తాదర్థ్యమాత్రవాచియాన ప్రత్యయత్తాలే కాట్టప్పడుకిఱపడి యెఙ్గనేయెన్నిల్; ప్రకృత్యంశభూతమాన నారాయణశబ్దత్తుక్కు శరీరాత్మభావ సంబన్ధమర్థమాకైయాలే, శరీరత్తుక్కు స్వరూప స్థితి ప్రవృత్తిరూపమాన సర్వప్రకార శేషత్వమ్ సిద్ధమాకైయాలే, ప్రవృత్తిపర్యన్తమాన తాదర్థ్యమ్ ప్రత్యయత్తాలే తోన్ఱుకిఱతాయిత్తు. ౧౦౦.

ఇన్ద కైఙ్కర్యరూపమాన భోగత్తుక్కు, «సర్వేషు దేశకాలేషు సర్వావస్థాసుచాఽచ్యుత।కిఙ్కరోఽస్మి హృషీకేశ భూయో భూయోఽస్మి కిఙ్కరః" ఎన్ఱు - ఎల్లాదేశకాలఙ్గళిలుమ్ ఎల్లాఅవస్థైకళిలుమ్, అచ్యుతనే! హృషీకేశనే! ఉనక్కు కిఙ్కరనాకానిన్ఱేన్, పిన్నైయుమ్ పిన్నైయుమ్ కిఙ్కరనాకానిన్ఱేనెన్ఱవచనత్తాలే సర్వకాలాదివైశిష్ట్యమనుసన్ధేయమ్. ఇప్పడి ఆచార్యరాన భట్టరుమరుళిచ్చెయ్తార్. «కాలం సకలమపి సర్వత్ర సకలాస్వవస్థాస్వావిస్స్యాన్మమ సహజకైఙ్కర్యవిధయః"

(౧) జితన్తా-౧-౧౪. (౨) అష్టశ్లో-౩.

పహాజకైఙ్కర్యవిధయః" ఇతి. ౧౦౧.

యద్యపి వచనబలాత్సర్వకాలాది విశిష్టత్వమనుసన్ధేయమ్,తథాఽపి తత్సూచకమత్ర కిమితిచేత్ ;- ఉచ్యతే;- అస్య నారాయణపదస్య నార శబ్దేన నిత్యపదార్థసమూహోక్త్యా భోక్తృ భోగ్యస్వరూపాణాం నిత్యత్వసూచనేన భోగస్య సార్వకాలికత్వం సిద్ధమ్. ఆవిర్భూత స్వరూపస్య చేతనస్య- (౧) "సర్వతః పాణిపాదం తత్" ఇత్యాదివదపరిచ్ఛిన్నత్వాత్, భోగ్యస్య అపరిచ్ఛిన్నస్వరూప రూప గుణ విభూతిప్రతిపాద

ఎన్తు. అతావతు - ఎల్లాక్కాలము మెల్లాదేశత్తిలు మెల్లావస్థైకళిలు మెనక్కు సహజమాన కైఙ్కర్యవిధికళానవై ఆవిర్భవిప్పనవాకవేణు మెన్తపడి. ౧౦౧.

ఇప్పడి ప్రమాణబలత్తాలే కైఙ్కర్యమ్ సర్వకాలాదివిశిష్టమా యిరున్దతేయాకిలుమ్, అన్ద ప్రకారఙ్గళుక్కు ఇప్పదత్తిలే సూచకమేతె న్నిల్; - కైఙ్కర్యప్రతిసంబన్ధియై చ్చొల్లుకిఱ నారాయణపదత్తిల్ నారపదత్తిల్ నిత్యపదార్థసమూహఙ్గళై చ్చొల్లుకైయాలే, భోక్తృ భోగ్యఙ్గళాన స్వరూపఙ్గళుక్కు నిత్యత్వమ్ తోన్ఱుకైయాలే; భోగ ముమ్ నిత్యమామెన్నిట్టు సర్వకాలత్తిలుముణ్డామ్; భోక్తాక్కళాన చేత నర్,ఆవిర్భూతస్వరూపరాయ్, "సర్వతః పాణిపాదం తత్సర్వతోఽక్షి శిరో ముఖమ్ । సర్వతశ్శ్రుతిమల్లోకే సర్వమావృత్య తిష్ఠతి" ఎన్గిఱ పడియే-ఎఙ్గుమ్ పాణిపాదరూపమాయుమ్, ఎఙ్గుమ్ అక్షిశిరోముఖరూ పమాయుమ్, ఎఙ్గుమ్ శ్రుతిరూపమాయుముళ్ళ కరణపూర్త్తియైయుడై త్తాయ్, ఎఙ్గుమ్ తఞ్జస్వభావశక్తియాలే వ్యాపిక్కుమ్బడి అపరిచ్ఛిన్నా కారరాకైయాలుమ్; భోగ్యమాన భగవద్విషయమ్ అపరిచ్ఛిన్న స్వరూప రూప గుణ విభవఙ్గళైయుడైత్తాక చ్చొల్లప్పడుకైయాలుమ్,

(౧) శ్వే-౧౩-౧౪.

నాచ్చ సర్వత్రికత్వమ్. శరీరాత్మభావసంబన్ధేన పృథక్సిద్ధ్యనర్హత్వాత్ సర్వావస్థత్వమ్. తత్సంబన్ధ ప్రయుక్త సర్వప్రకార శేషత్వేన సర్వ విధత్వమ్. ౧౦౨.

అత స్సర్వకాలశబ్దేన - (౧) "నచ పునరావర్తతే నచ పునరావర్తతే" (౨) "అనావృత్తిశ్శబ్దా దనావృత్తిశ్శబ్దాత్" (3) "కిఙ్కరా మమ తే నిత్యం భవన్తి నిరుపద్రవాః" (౪) "ఇదంజ్ఞానమపాశ్రిత్య మమ సాధర్మ్యమాగతాః।సర్గేఽపి నోపజాయన్తే ప్రళయే నవ్యథన్తిచ" ఇత్యాది ప్రమాణప్రతిపన్నం భోగస్య యావదాత్మభావిత్వముచ్యతే.

భోగముమ్ సర్వదేశత్తిలుముణ్డామ్. శరీరాత్మభావసంబన్ధత్తై చ్చొల్లుకైయాలే పృథక్సిద్ధియోగ్యతై యిల్లామైయాల్ సర్వావస్థైయిలుముణ్డామ్. అన్ద సంబన్ధమడియాక వన్ద సర్వప్రకారశేషత్వత్తాలే సర్వవిధ భోగముముణ్డామ్. ౧౦౨.

ఆక ఇన్నాలుప్రకారత్తిలుమ్, సర్వకాలశబ్దత్తాలే, "నచ పునరావర్తతే నచపునరావర్తతే" ఎన్ఱు - మీణ్డువారానెన్ఱుమ్; "అనావృత్తిశ్శబ్దాదనావృత్తిశ్శబ్దాత్" ఎన్గిఱ సూత్రత్తాలే - మీట్చియిల్లై, శ్రుతిప్రమాణత్తాలే యెన్ఱుమ్; "కిఙ్కరా మమ తే నిత్యం భవన్తి నిరుపద్రవాః" ఎన్ఱు- ఎనక్కెన్ఱుమ్ కిఙ్కరరానవర్కళ్ సృష్ట్యాదికళాన క్లేశమఱ్ఱిరుప్పార్కళెన్ఱుమ్; "ఇదం జ్ఞానమపాశ్రిత్య మమ సాధర్మ్యమాగతాః। సర్గేఽపి నోపజాయన్తే ప్రళయే నవ్యథన్తిచ" ఎన్ఱు - ఇన్ద జ్ఞానత్తై యాశ్రయిత్తు ఎన్నుడైయ సాధర్మ్యత్తై యడైన్దవర్కళ్, సృష్టియిల్ పిఱవార్కళ్, ప్రళయత్తిలే క్లేశియార్కళెన్ఱుమ్ ఇతుముతలాన ప్రమాణఙ్గళాలే ప్రతిపాదిక్కప్పట్ట యావదాత్మభావిత్వమానతు భోగత్తుక్కు చ్చొల్లప్పట్టతు. ౧౦3.

---

(౧) ఛా-౮-౧౫-౧. (౨) బ్రహ్మసూ-౪-౪-౨౨.
(3) (౪) గీ-౧౪-౨.

ఏతేన - (౧) "గతాఽగతం కామకామా లభన్తే" (౨) "తద్యథేహ కర్మచితో లోకః క్షీయతే ఏవమేవాఽముత్ర పుణ్యచితో లోకః క్షీయతే" (3) "గత్వా గత్వా నివర్తన్తే చన్ద్రసూర్యాదయో గ్రహాః" (౪) "ఆబ్రహ్మభువనాల్లోకాః పునరావృత్తినోఽర్జున" ఇత్యాది ప్రతిపన్నాత్ స్వకర్మావసానసమయసంభావితభ్రంశాత్ పునరావృత్తియుక్తాదైశ్వర్య భోగాద్వ్యావృత్తిరుక్తా. ౧౦౪.

సర్వదేశశబ్దేన- (౫) "సర్వేషు లోకేషు కామచారో భవతి"

ఇత్తాలే, "గతాఽగతం కామకామా లభన్తే" ఎన్ఱు - కామకామరానవర్కళ్ పోక్కువరత్తుక్కళై ప్పెఱానిఱ్పర్కళెన్ఱుమ్; "తద్యథేహ కర్మచితో లోకః క్షీయతే ఏవమేవాఽముత్ర పుణ్యచితో లోకః క్షీయతే" ఎన్ఱు - యాత్తిరైపడి ఇఙ్గు క్రియైయాలే సంపాదిత్త ఫలమ్ క్షయిక్కిఱతు, ఇప్పడియే మేలుమ్ పుణ్యత్తాలే సంపాదిత్త ఫలమ్ క్షయిక్కుమెన్ఱుమ్; "గత్వా గత్వా నివర్తన్తే చన్ద్రసూర్యాదయో గ్రహాః" ఎన్ఱు - చన్ద్రసూర్యాదికళాన గ్రహఙ్గళానవర్కళ్ తన్దామ్ పదఙ్గళై ప్పెఱ్ఱు ప్పిన్నైయుమ్ మీళ్వర్కళెన్ఱుమ్; "ఆబ్రహ్మభువనాల్లోకాః పునరావృత్తినోఽర్జున" ఎన్ఱు - బ్రహ్మలోకమళవాన లోకఙ్గళ్ పిన్నైయుమ్ మీణ్డుపోరుమ్పడియాయిరుక్కుమెన్ఱుమ్; ఇతు ముతలాన ప్రమాణఙ్గళాలే స్వకర్మావసానసమయత్తిలే కుఱైన్దు మీళుమ్పడియాయిరుక్కిఱ ఐహికమాయుమాముష్మికమాయుముళ్ళ ఐశ్వర్యభోగత్తిఱ్కాట్టిల్ వైలక్షణ్యమ్ శొల్లప్పట్టతు. ౧౦౪.

సర్వదేశశబ్దత్తాలే, "సర్వేషు లోకేషు కామచారో భవతి" ఎన్ఱు-ఎల్లా లోకఙ్గళిలుమ్ భగవద్గుణానుభవముణ్డామెన్ఱుమ్; "ఇమాంల్

---

(౧) గీ-౯-౨౧. (౨) ఛా-ఉ-౮-౧-౬. (3) వి-పు-౧-౬-౪.
(౪) గీ-౮-౧౬. (౫) ఛా-ఉ-౭-౨౫-౨.

(౧)"ఇమాన్ లోకాన్ కామాన్నీ కామరూప్యనుసఞ్చరన్" ఇత్యాది ప్రకారేణ దివ్యవేశ్మ దివ్యమణ్టప దివ్యోద్యానాది భోగస్థాన దివ్యనగర దివ్యజనపద దివ్యలోక ఆమోద ప్రమోద సమ్మోదాదివ్యూహస్థాన లీలావిభూత్యన్తర్గత విభవార్చావతారస్థానేష్వ శేషేషు దేశేష్వపరిచ్ఛిన్నస్వరూప రూప గుణవిభవాద్యనుభవాది రూపస్య భోగస్య ఏకత్రైవ సిద్ధత్వేన దేశతః పరిచ్ఛేదరాహిత్యముచ్యతే. ౧౦౫.

ఏతేన- (౨) "త్రసరేణుప్రమాణాస్తే రశ్మికోటివిభూషితాః" ఇతి ఆవిర్భూత స్వరూపత్వేన 'అపరిచ్ఛిన్నమాహాత్మ్య సత్యపి (3) "ఏషోఽణురాత్మా" (౨) "స్వరూపమణుమాత్రం స్యాత్ జ్ఞానానన్దైక

లోకాన్ కామాన్నీ కామరూప్యనుసఞ్చరన్" ఎన్ఱు - ఇన్దలోకఙ్గళై యెల్లామ్ కామానుభవమ్పణ్ణానిఱ్కుమ్, తాన్ నినైత్త వడివు కొళ్ళానిఱ్కుమ్, అనువర్తియానిఱ్కుమెన్ఱుమ్, ఇత్యాది ప్రకారత్తాలే దివ్యమాన కోయిఱ్కట్టణమ్, దివ్యమణ్డపమ్, దివ్యోద్యానమ్ ముతలాన భోగస్థానఙ్గళెన్న, దివ్యనగరమ్, దివ్యజనపదమ్, దివ్యలోకమ్, ఆమోద ప్రమోద సమ్మోదమ్ ముతలాన వ్యూహస్థానఙ్గళెన్న, లీలావిభూతియిలేయుణ్డాన విభవస్థానఙ్గళెన్న, అర్చావతారస్థానఙ్గళెన్న ఇవైయెల్లా దేశఙ్గళిలుమపరిచ్ఛిన్నమాన స్వరూప రూప గుణ విభవాదికళుడైయ అనుభవాదిరూపమాన భోగమానతు ఒరుకాలత్తిలే ఇవనుక్కు సిద్ధిక్కైయాలే దేశత్తాలే పరిచ్ఛేదమిల్లైయెన్ఱు శొల్లప్పట్టతు. ౧౦౫.

ఇత్తాలే, "త్రసరేణు పమాణాస్తే రశ్మికోటి విభూషితాః" ఎన్ఱు - ముక్తాత్మాక్కళ్ త్రసరేణు పమాణరాయ్ రశ్మికోటియాలే అలఙ్కృతరాయిరుప్పార్కళెన్గైయాలే, ఆవిర్భూతస్వరూపత్తుక్కు అపరిచ్ఛిన్నమాహాత్మ్యముణ్డే యాకిలుమ్, "ఏషోఽణురాత్మా" ఎన్ఱు - ఇన్ద ఆత్మా అణువాయిరుక్కుమెన్ఱుమ్; "స్వరూపమణుమాత్రం స్యాత్

(౧) తై-భృ-౧౦-౫. (౨) అహిర్బు-౬-౨౭. (3) ముణ్డ-3-౧-౯.

లక్షణమ్" ఇతి స్వరూపస్యాఽణుత్వేన కేవలాత్మానుభవాద్వ్యావృత్తి ముక్తా. అస్య కైవల్యస్య నిత్యత్వ నిరతిశయానన్దత్వేన అల్పాఽస్థిరత్వాది దోషదూషితైశ్వర్యాదత్యన్తవైలక్షణ్యేఽపి, అనన్తగుణవిభూతి విశిష్టపరబ్రహ్మానుభవానన్దాపేక్షయాఽత్యల్పతరత్వం ద్రమిడోపనిషదాచార్యైరుక్తమ్. ౧౦౬

సర్వావస్థాశబ్దేన, (౧) "యావజ్జీవమగ్నిహోత్రం జుహుయాత్" ఇత్యాద్యుక్త నిత్యాగ్నిహోత్రాది వత్కాలాన్తరవ్యవధాన హీనం (౨) *జగద్వ్యాపారవర్జితతయా (3) "నోపజనం స్మరన్నిదం

జ్ఞానానన్దైకలక్షణమ్" ఎన్ఱు - జ్ఞానానన్దైకలక్షణమాన స్వరూపమణు మాత్రమాయిరుక్కుమెన్ఱుమ్; స్వరూపత్తుక్కు అణుత్వముణ్డాకైయాలే కేవలాఽత్మానుభవత్తిఱ్కాట్టిల్ వైలక్షణ్యమ్ శొల్లప్పట్టతాయిఱ్ఱు. ఇన్ద కైవల్యానుభవత్తుక్కు నిత్యత్వముమ్ నిరతిశయానన్దత్వముముణ్డాకైయాలే, అల్పాస్థిరత్వాదిదోషదూషితమాన ఐశ్వర్యత్తిఱ్కాట్టిలత్యన్తవైలక్షణ్యముణ్డేయాకిలుమ్, అనన్తగుణవిభూతివిశిష్టమాన పరబ్రహ్మానుభవత్తోడొప్పాన ఆనన్దత్తైప్పఱ్ఱ అత్యల్పమాయిరుక్కుమెన్ఱు ద్రమిడాచార్యరాన నమ్మాళ్వార్ (౪) "తెరివరియవళవిల్లాచ్చిఱ్ఱిన్బమ్" ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్తారిఱే. ౧౦౬.

సర్వావస్థాశబ్దత్తాలే, "యావజ్జీవమగ్నిహోత్రం జుహుయాత్" ఎన్ఱు-తాన్ జీవిక్కుమళవుమగ్నిహోత్రహోమమ్ పణ్ణువానెన్గిఱ నిత్యాగ్నిహోత్రాదియిల్ కాలాన్తరఙ్గళిలేయిట్టు వరుమాపోలన్ఱియే, జగద్వ్యాపారఙ్గళై వర్జిక్కైయాలే అన్యపరతైయిల్లామైయాల్, "నోపజనం స్మరన్నిదం శరీరమ్" ఎన్ఱు - ఇన్ద శరీరత్తై జనత్తోడేకూడ స్మరియా నెన్గిఱపడియే సంసారస్మరణత్తుక్కు అనకాశ

(౧) ఆపస్తమ్బ (౨) బ్రహ్మసూ-౪-౪-౧౭.
(3) ఛా-౮-౧౨-౩. (౪) తి-వాయ్-౪-౯-౧౦.

శరీరమ్” ఇతి సంసారస్మృత్యవకాశరహితం (౧) *భోగమాత్రసామ్య యుక్తం భోగనైరన్తర్యముచ్యతే. ఏతేన, (౨)“ఆత్మానం వాసుదేవాఖ్యం చిన్తయన్” ఇత్యపరిచ్ఛిన్న స్వరూప రూప గుణ విభవానుభవజనిత నిరతిశయానన్దయోగేఽపి, లీలావిభూతి నిర్వహణాయ (౩) “స ఏకాకీ నరమేత” ఇతి సంసృతిసమయసిద్ధ లీలారసవైధుర్యమ్, (౪) “వ్యసనేషు మనుష్యాణాం భృశం భవతి దుఃఖితః” ఇతివత్ సృష్టస్య జగతస్తాపత్రయాభిభవదర్శన ప్రయుక్తదుఃఖమ్, (౫)“క్రోధమాహారయత్తీవ్రమ్” (౬) “కోపస్య వశమేయివాన్” ఇత్యాదివత్

మిల్లాతపడియాయ్, భోగమాత్రత్తిలే సామ్యత్తై యుడైత్తాన భోగనైరన్తర్యమ్ శొల్లప్పట్టతు. ఇత్తాలే “ఆత్మానం వాసుదేవాఖ్యం చిన్తయన్” ఎన్ఱు - వాసుదేవనెన్ఱు తిరునామమాన తన్నై యనుభవిత్తానెన్ఱపడియే - నిత్యాఽపరిచ్ఛిన్నమాన స్వరూప రూప గుణ విభూతికళుడైయ అనుభవత్తాల్ పిఱన్ద నిరతిశయానన్దమ్ నడవానిఱ్కచ్చెయ్తే, లీలావిభూతియై నిర్వహిక్కైక్కాక “స ఏకాకీ నరమేత” ఎన్ఱు-సంసృతి సమయత్తిలే అవన్ ఏకాకియాయ్ క్కొణ్డు ఉకప్పిన్ఱిరున్దానెన్నైయాలే అక్కాలత్తిలుణ్డాన లీలారస వైకల్యముమ్, “వ్యసనేషు మనుష్యాణాం భృశం భవతి దుఃఖితః” ఎన్ఱు - మనుష్యర్కళుడైయ వ్యసనత్తిల్ తానుమ్ మికవుమ్ దుఃఖియానిఱ్కుమెన్ఱపడియే - సృష్టమాన జగత్తినుడైయ తాపత్రయాభిభవ క్లేశత్తైక్కణ్డు పొఱుక్కమాట్టామైయాల్ వరుమ్ దుఃఖముమ్, “క్రోధమాహారయత్తీవ్రమ్” ఎన్ఱుకొణ్డు - తాన్ కోపత్తై యవలమ్బిత్తానెన్ఱుమ్, “కోపస్య వశమేయివాన్” ఎన్ఱు - కోపత్తినుడైయ వశత్తై యడైన్దానెన్ఱుమ్ శొల్లుకిఱపడియే,

(౧) బ్రహ్మసూ-౪-౪-౨౧. (౨) వి-పు-౬-౪-౬. (౩) మహోపని-౧.
(౪) రా-అ-౨-౪౦. (౫) రా-అర-౨౪-౩౪. (౬) రా-యు-౫౯-౧౩౬.

(౧) "క్షిపామి" (౨) "నక్షమామి" ఇతిస్వ స్వకీయాపరాధ నిమిత్త మనః కాలుష్యఞ్చాzzహార్యరూప మనువర్తత ఇతి తదానన్దస్యాz వస్థాన్తరభాక్త్వప్రతీతి సంభవాత్తదోభగవ్యావృత్తిరుక్తా. ౧౦౭.

ముక్తస్య సంసారాzస్మరణం దుఃఖరూపత్వేన, నతు స్వరూపేణ, భగవల్లీలారూపస్య జగత స్స్వరూపేణాzzనన్ద రూపత్వాత్; (౩) "సర్వం హ పశ్యః పశ్యతి" ఇతి సర్వదర్శిత్వ శ్రవణాచ్చ. భగవతః (౪) "అప్రమేయోzనియోజ్యశ్చ యత్ర కామగమో వశీ। మోదతే భగవాన్ భూతైః బాలః క్రీడనకైరివ" (౫) "త్వం న్యఞ్చద్భిరు

"క్షిపామి" "నక్షమామి" ఎన్ఱు - తళ్ళువేన్, పొఱేన్ఎన్ఱు ఇచ్చేతన నుడైయ అపరాధనిమిత్తమాన మనః కాలుష్యముమ్ వన్దేటియాక అనువర్త్తిక్కైయాలే అవనానన్దత్తుక్కు అవస్థాన్తర సంబన్ధత్తైయుణ్డాక్క సంభావితమాకైయాల్, అన్త ఈశ్వరనుడైయ ఆనన్దత్తిఱ్కాట్టిల్ వ్యావృత్తి శొల్లప్పట్టతు. ౧౨౭.

ముక్తన్ సంసారత్తై నినైయాతొழிకైయావతు - దుఃఖరూపమాక నినైయాతొழிకైయల్లతు స్వరూపేణవన్ఱు; భగవల్లీలారూపమాన జగత్స్వరూపమానన్దహేతువాయిఱే ఇరుప్పతు, "సర్వం హ పశ్యః పశ్యతి" ఎన్ఱు-పశ్యనాన ఇవన్ ఎల్లావఱ్ఱైయుమ్ కాణానిఱ్కుమెన్ఱు సర్వజ్ఞనాక శ్రుతిశొల్లిన్ఱతిఱే. భగవానుక్కుమ్, "అప్రమేయోzనియోజ్యశ్చ యత్ర కామగమో వశీ। మోదతే భగవాన్ భూతైః బాలః క్రీడనకైరివ" ఎన్ఱు - అపరిచ్ఛేద్యనాయ్ నియామ్యనన్ఱియిలే నినైత్తపడి వ్యాపరిక్కవల్లనాయ్ ఎల్లావఱ్ఱైయుమ్ వశీకరిక్కవల్లనాన భగవాన్, బాలనానవన్ విళైయాడుకలఙ్గళాలే రసిక్కుమాపోలే, దేవాదిభూతఙ్గళై ఉపకరణమాకక్కొణ్డు లీలావినోదమ్ పణ్ణి

(౧) గీ-౧౬-౧౯.　(౨) వరాహ-　(౩) ఛా-౭-౨౬-౨.
(౪) భార-ఆ-౩౦-౪౦. (౫) అహిర్బు-౫౦-

దక్షాద్భిః కర్మసూత్రోపపాదితైః । హరే విహరసి క్రీడాకన్దుకైరివ జన్తుభిః" ఇతి లీలాత్వేనాఽనన్దహేతుభూతస్య జగతశ్శాస్త్రాతివర్తినాద్యపథప్రవృత్తినివృత్త్యర్థం హితపరస్యేశ్వరస్య ఆహార్యక్రోధాది పారవశ్యదణ్డయితృత్వాదికమ్, ఉన్మత్తపుత్రాదిదమన ప్రవృత్త పిత్రాదివద్గుణకృతమేవ యుక్తమితి పూర్వమేవోక్తమ్. ౧౦౮.

సర్వవిధశబ్దేన, (౧) "అథ యది పితృలోకకామో భవతి సఙ్కల్పాదేవాఽస్య పితరస్సముత్తిష్ఠన్తి" (౨) "స ఏకధా భవతి-ద్విధా భవతి - త్రిధా భవతి - శతధా భవతి సహస్రధా భవతి అపరి

యిరుక్కుమెన్నుమ్; "త్వం న్యక్షద్భిరదక్షద్భిః కర్మసూత్రోపపాదితైః । హరే విహరసి క్రీడాకన్దుకైరివ జన్తుభిః" ఎన్ఱు - ఉయర్వఱ తాఴ్వానవాక కర్మసూత్రఙ్గళాలే కట్టప్పట్టు క్రీడాకన్దుకఙ్గళ్ పోలే యిరుక్కుమ్ జన్తుక్కళాలే హరియే! నీ విళైయాడానిన్ఱాయెన్నుమ్ శొల్లుకిఱ పడియే, ఇన్ద జగత్తాన తు క్రీడారూపమాయ్ కొణ్డు ఆనన్దహేతువా యిరుక్కచ్చెయ్ తేయుమ్, సంసారి చేతనర్ శాస్త్ర మర్యాదైయై క్కడన్దు అపథే ప్రవృత్తరాకిఱవర్కళై మీట్కైక్కాక హితపరనాన సర్వేశ్వరన్దానే వన్దఱియాన క్రోధాదిపారవశ్యత్తాలే దణ్డిత్తు నియమిక్కిఱవితు, ఉన్మత్తరాన పుత్రాదికళై నియమిక్క ప్రవృత్తరాన పిత్రాదికళుక్కుప్పోలే ఈశ్వరనుక్కు గుణకృతమాకవే యుక్తమాయి ర్కైన్ఱు మున్బే శొల్లప్పట్టతు. ౧౦౮.

సర్వవిధశబ్దత్తాలే, "అథ యది పితృలోకకామో భవతి సఙ్కల్పాదేవాఽస్య పితరస్సముత్తిష్ఠన్తి" ఎన్ఱు-ఈశ్వరేచ్ఛానువిధానత్తాలే ఇమ్ముక్తన్ పితృలోకకామనానాకిల్, ఇవనుడైయ సఙ్కల్పత్తాలే పితృక్కళ్ కిళమ్బానిన్ఱార్కళెన్నుమ్; "స ఏకధా భవతి-ద్విధా భవతి త్రిధాభవతి - శతధా భవతి సహస్రధా భవతి అపరిమితధా భవతి"

---

(౧) ఛా-౮-౨-౧. (౨) ఛా-౭-౨౬-౨.

మితథా భవతి" ఇత్యనేకవిగ్రహపరిగ్రహేణ, (౧) "నివాస శయ్యాఽఽసన" (౨) § ("దాస స్సఖా") ఇత్యాది ప్రక్రియయా అనన్త వైనతేయాదివత్ (౩) "అహం సర్వం కరిష్యామి" ఇతి, సకల కైఙ్కర్యకరణప్రయుక్త భోగవైవిధ్యముచ్యతే. ఏతేన-సంశ్లేషైక సమాసాదిత సారస్యయుక్తి లక్ష్మీభోగాద్వ్యావృత్తిరుక్తా. కిఞ్చ-మిథునశేషభూతస్య చేతనస్య మిథునైకభోగతయా, భగవదేకశేషత్వప్రయుక్తతదేకభోగ లక్ష్మీభోగాదత్యన్త వ్యావృత్తో భోగః. ౧౦౯.

అస్య పురుషార్థభూతస్య కైఙ్కర్యరూపభోగస్య యావదాత్మభావిత్వేఽపి ప్రతిక్షణాఽపూర్వ సారస్యావహత్వేన నిత్యప్రార్థనీయ

ఎన్ఱు-అవన్ ఒరుపడియాకుమ్, ఇరణ్డుపడియాకుమ్, మూన్ఱుపడియాకుమ్, నూఱుపడియాకుమ్, ఆయిరమ్పడియాకుమ్, అళవిఱన్దపడియాకుమెన్ఱుకొణ్డు అనేక శరీరపరిగ్రహమ్ పణ్ణి, "నివాస శయ్యాఽఽసన" ఇత్యాది శ్లోకత్తిన్పడియే, (౪) "శెన్ఱాల్ కుడైయామిరున్దాల్ శిఙ్గాశనమామ్, నిన్ఱాల్ మరవడియామ్ నీళ్ కడలుళ్ - ఎన్ఱుమ్ పుణైయామ్ మణివిళక్కామ్ పూమ్పట్టామ్ పుల్కుమణైయామ్ తిరుమాఱ్కరవు" ఎన్ఱు అనన్త వైనతేయాదికళ్ పోలే "అహం సర్వం కరిష్యామి" ఎన్ఱుకొణ్డు ఎల్లావడిమైకళుమ్ శెయ్కైయిలుణ్డాన ఉద్యోగత్తాల్ వన్ద భోగవైవిధ్యమ్ శొల్లప్పట్టతు. ఇత్తాలే - సంశ్లేషమొన్ఱాలుమ్ ముకప్పిక్కక్కడవ ళాన లక్ష్మీభోగత్తిఱ్కాట్టిల్ వ్యావృత్తి శొల్లిఱ్ఱాయిఱ్ఱు, ఇన్ఱిముమ్, మిథునశేషభూతనాన చేతనన్ మిథునైకభోగనాకైయాలే, భగవదేకశేషత్వత్తాల్ వన్ద తదేకభోగ్యైయాన లక్ష్మీభోగత్తిఱ్కాట్టిలివనుడైయ భోగమత్యన్తవ్యావృత్తమాయిరుక్కుమ్. ౧౦౯.

ఇప్పడి పురుషార్థమాన కైఙ్కర్యరూప భోగమానతు యావదాత్మభావియాయిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్ క్షణన్దోఱుమ్ అపూర్వమాన

(౧) స్తో-౪-౪౦. (౨) స్తో-౪-౪౧. (౩) రా-అ-౩౧-౨౫.
(౪) ౧-తి-౫౩. § కుణ్డలితమధికమ్.

త్వాత్, అత్ర తద్వాచక తాదర్థ్యవాచి ప్రత్యయస్య ప్రార్థనాగర్భత్వమనుసన్ధేయమ్. అలబ్ధ పురుషార్థస్య తత్ప్రార్థనాపేక్షితత్వాత్; (౧) "తవాఽస్మీతిచ యాచతే" ఇతి వచనాచ్చ. ఉక్తఞ్చ గద్యద్వయే భాష్యకారేణ, (౨) "నిత్యకిఙ్కరో భవాని" (3) "సర్వావస్థోచితాఽశేష శేషతైకరతిస్తవ । భవేయం పుణ్డరీకాక్ష త్వమేవైవం కురుష్వ మామ్" ఇతి. తత్ర * ఉచితశబ్దేన, ఏవం సర్వకాలాదియుక్త సకల కైఙ్కర్య సఙ్కల్పయుక్తస్య, (౪) "క్రియతామితి మాం వద" ఇత్యాదివత్ప్రతిసంబన్ధి ఛన్దానువర్తిత్వ ప్రాధాన్యముచ్యతే. తదుక్తం

సారస్యత్తై యుణ్డాక్కుకైయాలే, ఎన్నుమ్ ప్రార్థనీయమాయిరుక్కైయాల్, ఇవ్విడత్తిలన్ద కైఙ్కర్యత్తై క్కాట్టుకిఱ తాదర్థ్య చతుర్థియాన ప్రత్యయమ్ ప్రార్థనాగర్భమాక వనుసన్ధిక్కప్పడుమ్. పురుషార్థమ్ పెఱవేణ్డియిరుక్కుమవనుక్కు తత్ప్రార్థనై ముఖ్యుక్కనడక్కుమిత్తే,- "తవాఽస్మీతిచ యాచతే" ఎన్ఱు - ఉన్నుడైయవ నాకానిన్ఱేనెన్ఱు యాచిత్తవనుక్కెన్ఱైయాలే. భాష్యకారరుమ్, "నిత్యకిఙ్కరో భవాని" ఎన్ఱు-నిత్యకిఙ్కరనావేనెన్ఱుమ్; "సర్వావస్థోచితాఽశేష శేషతైకరతిస్తవ। భవేయం పుణ్డరీకాక్ష త్వమేవైవం కురుష్వ మామ్" ఎన్ఱు - ఉనక్కు సర్వావస్థైయిలుముపచితమాన అశేషశేషవృత్తియిలు మొరుపడిప్పడ ఉకప్పైయుడైయేనాకవేణుమ్, పుణ్డరీకాక్షనే! నీయే ఎన్నై ఇప్పడి పణ్ణవేణుమెన్ఱుమ్ ఇరణ్డు గద్యత్తిలు మరుళిచ్చెయ్‌తార్. అవ్విడత్తిలే * ఉచిత శబ్దత్తాలే, ఇప్పడి సర్వకాలాది విశిష్టమాన సకల కైఙ్కర్యత్తిలుమ్ సఙ్కల్పత్తైయుడైయవనుక్కు, "క్రియతామితి మాం వద" ఎన్ఱు-"నీ శెయ్" ఎన్ఱు ఎన్నై ఏవి యరుళిచ్చెయ్యవేణుమెన్ఱ ఇళైయపెరుమాళైప్పోలే, కైఙ్కర్య ప్రతిసంబన్ధియినుడైయ ఇచ్ఛానువర్తనమ్ పణ్ణుకై।

(౧) రా-యు-౧౮-33.
(౨) శరణాగతిగద్యే-
(3) శ్రీరఙ్గగద్యమ్.
(౪) రా-అ-౧౫-౭.

భాష్యకారేణ, (౧) “స్వచ్ఛన్దానువృత్తి స్వరూపస్థితి ప్రవృత్తిభేదాఽశేష శేషతైకరతిరూప నిత్య నిరవద్య నిరతిశయ జ్ఞాన క్రియైశ్వర్యాద్యనన్త గుణగణ శేష శేషాశన గరుడప్రముఖ నానావిధాఽనన్త పరిజన పరిచారికా పరిచరిత చరణయుగళ” ఇతి. ఏతేన-స్వేచ్ఛామాత్రకారితం స్వశేషత్వానురూప మిత్యుక్తమ్. ఏవఞ్చ సతి, దివ్యమాళి దివ్యభుజ దివ్యచరణారవిన్ద ప్రముఖ సకల దివ్యావయవ దివ్య సమ్బన్ధయోగ్య దివ్యతులస్యాదివస్తు తదవస్థోచిత వృత్తిత్వముక్తం భవతి.

ప్రధానమెన్ఱు శొల్లిఱ్ఱు. అతువుమ్ భాష్యకారరరుళిచ్చెయ్తార్-“స్వచ్ఛన్దానువృత్తి స్వరూప స్థితి ప్రవృత్తిభేదాఽశేష శేషతైకరతిరూప నిత్య నిరవద్య నిరతిశయ జ్ఞాన క్రియైశ్వర్యాద్యనన్త గుణ గణ శేష శేషాశన గరుడ ప్రముఖ నానావిధాఽనన్త పరిజన పరిచారికా పరిచరిత చరణయుగళ” ఎన్ఱు. అతావతు-ఉన్నుడైయ ఛన్దానువృత్తియాన స్వరూప స్థితి ప్రవృత్తిభేదత్తై యుడైయరాయ్, అశేష శేషవృత్తియిలు మొరుపడిప్పట్ట ప్రీతియై వడివాక వుడైయరాయ్, నిత్య నిరవద్యమాయ్ నిరతిశయమాన జ్ఞానమ్ క్రియై ఐశ్వర్యమ్ ముతలాన అనన్త గుణ గణఙ్గళై యుడైయరాయుళ్ళ శేషనుమ్ శేషాశననెన్ఱు తిరునామమాన సేనై ముతలియారుమ్ గరుడనుమ్ ప్రధానరాయ్, నానా విధరాన అనన్త పరిజనఙ్గళ్ పరిచారికైకళాలుమ్ పరిచర్యై పణ్ణప్పట్ట చరణయుగళఙ్గళై యుడైయవనెన్ఱపడి. ఇత్తాలే-తాన్ నినైత్త వడిమ్మై శెయ్కై స్వశేషత్వత్తుక్కు త్తకుతియల్ల వెన్ఱతాయిఱ్ఱు. ఇప్పడియాయుళ్ళవిడత్తిల్,(౨) “తోళ్గళై మేలుమ్ నన్మార్పిన్ మేలుమ్ శుడర్ముడి మేలుమ్ తాళ్గళై మేలుమ్ పునైన్దతణ్ణన్దుழாయుడైయమ్మాన్” ఎన్గిఱపడియే, తిరుత్తుழாయ్పోలే అవ్వో అవస్థైకళుక్కేఱ్ఱాక త్తనై ఉయమైత్తుక్కొణ్డిరుక్కై స్వరూపమెన్ఱతాయిఱ్ఱు. ఇప్పడిప్పట్ట వృత్తి

(౧) శరణాగతిగద్యే.   (౨) తి-వాయ్-౧-౯-౭.

ఏవం రూపవృత్తివిశేష ఏవ కైఙ్కర్యశబ్దార్థః. ౧౧౦.

ఏతేన-పురుషార్థప్రార్థనావాచినా తాదర్థ్యేన, పురుషార్థస్య భగవదధీనత్వప్రయుక్తం స్వనైర్భర్యఞ్చ సూచితమ్. అతఏవాఽస్యవాక్యస్య సమర్పణ పరత్వముక్తమ్. ౧౧౧.

అనన్తరమ్, నమశ్శబ్దేన భోగవిరోధిరూపాఽహఙ్కార మమకారనివృత్తిః ప్రతిపాద్యతే. "అహం భోక్తా" "మమాఽయంభోగః" ఇత్యేవం రూపా తాన్ప్రతి, "న మమ" ఇత్యేవం రూపార్థ వాచక నమశ్శబ్దేన కథం నివర్త్యతే ఇతి చేత్; - ఉచ్యతే;- స్వస్మిన్ స్వవ్యతిరిక్తే చాఽన్వితం మమత్వమహఙ్కార మమకార రూపోభయార్థ వచనమితి మూలమన్త్రి నమశ్శబ్ద వివరణ ఏవోక్తమ్. ఉక్తఞ్చ శాస్త్రేషు- (౧) "చేతనస్య యదా మమ్యం స్వస్మిన్ స్వీయేచ వస్తుని। మమ

విశేషమితే కైఙ్కర్యశబ్దత్తుక్కర్థమ్. ౧౧౦.

ఇన్ద పురుషార్థ ప్రార్థనావాచియాన తాదర్థ్యత్తాలే పురుషార్థమ్ భగవదధీనమెన్ఱు తోన్ఱుకైయాలే, ఇవనుడైయ నిర్భరత్వానుసన్ధానముమ్ సూచిప్పిక్కప్పట్టతు. ఆకైయితే ఇన్ద వాక్యత్తుక్కు సమర్పణ పరత్వమ్ శొల్లప్పట్టతు. ౧౧౧.

అనన్తరమ్, నమశ్శబ్దత్తాలే భోగవిరోధియాన అహఙ్కార మమకారఙ్గళినుడైయ నివృత్తి శొల్లుకిఱతు. "నాన్ భోక్తా" "ఎన్నుడైయ భోగమ్" ఎన్నిఱ ఇవైయిరణ్డుమ్ "నమమ" ఎన్ఱు మమతానివృత్తియై చ్చొల్లుకిఱ నమశ్శబ్దత్తాలే కళిక్కుమపడి యెఙ్ఙనేయెన్నిల్;- తన్పక్కలిలుమ్ తన్నై యొళిన్దవస్తుక్కళిలుమ్ వర్తిక్కిఱ మమత్వమానతు అహఙ్కార మమకారఙ్గళిరణ్డైయుమ్ కాట్టుమెన్ఱు మూలమన్త్రి నమశ్శబ్దవివరణత్తిలే శొల్లప్పట్టతు. అప్పడి శాస్త్రత్తిలుమ్ శొల్లప్పట్టతు- "చేతనస్య యదా మమ్యం స్వస్మిన్ స్వీయేచ వస్తుని। మమ ఇత్యక్షర

(౧) అహిర్బు-౫౨-౨౫.

ఇత్యేతదురద్వన్ద్వం తదా మమ్యస్య వాచకమ్ । అనాదివాసనాధీన మిథ్యాజ్ఞాననిబన్ధనా । ఆత్మాత్మీయ పదార్థస్థా యా స్వాతన్త్ర్యస్వతా మతిః । మేనేత్యేవం సమీచీన బుద్ధ్యా సాఽత్ర నివార్యతే । నాఽహం మమ స్వతన్త్రోఽహం నాఽస్మీత్యస్యాఽర్థ ఉచ్యతే । న మే దేహాదికం వస్తు న శేషః పరమాత్మనః । ఇతి బుద్ధ్యా నివర్తన్తే తాస్తాస్స్వీయా మనీషికాః । అనాదివాసనాజాతైరోఘైస్సన్తర్పితైః । దూషితం

ద్వన్ద్వం తదా మమ్యస్య వాచకమ్ । అనాదివాసనాధీనమిథ్యాజ్ఞాన నిబన్ధనా । ఆత్మాత్మీయపదార్థస్థా యా స్వాతన్త్ర్యస్వతామతిః । మే నేత్యేవం సమీచీన బుద్ధ్యా సాఽత్ర నివార్యతే । నాఽహం మమ స్వత న్త్రోఽహం నాఽస్మీత్యస్యాఽర్థ ఉచ్యతే।నమే దేహాదికం వస్తు న శేషః పర మాత్మనః। ఇతి బుద్ధ్యా నివర్తన్తే తాస్తాస్స్వీయా మనీషికాః। అనాది వాసనాజాతైరోఘైస్సన్తర్పితైః । దూషితం యద్బుధం చిత్తం స్వాతన్త్ర్యస్వత్వధీమయమ్ । తత్తద్వైష్ణవసార్వాత్మ్య ప్రతిబోధసము త్థయా । నమ ఇత్యనయా వాచా నన్తాస్త్వస్మాదపోహ్యతే" ఎన్ఱు-చేతన నుక్కు ఉణ్డాగిఱ తన్నైక్కుఱిత్తుమ్ తన్నుడైయ వస్తువైక్కుఱిత్తుమ్ మమత్వమ్ నడక్కిఱతు, అప్పోతు, "మమ" ఎన్గిఱ ఇరణ్డెழுత్తుమ్ అన్త మమత్వత్తుక్కు వాచకమామ్; అనాదివాసనైయడియాన అజ్ఞాన మిథ్యా జ్ఞానత్తై యడియాకవుడైత్తాయ్, తన్నైక్కుఱిత్తు తన్నుడైయ వస్తువైక్కుఱిత్తుముళ్ళ స్వాతన్త్ర్య స్వత్వధీ యాతొన్ఱు, అతు, ఎనక్కల్లే నెన్గిఱ సమీచీనబుద్ధియాలే ఇఙ్గు కழிక్కప్పడుకిఱతు. నానెనక్కల్లే నెన్నతుక్కు - నాన్ స్వతన్త్రనాకిఱేనెన్ఱు పొరుళ్. దేహాదియాన వస్తు వుమ్ ఎనక్కన్ఱు, అతెల్లామ్ పరమాత్మావుక్కు శేషమెన్గిఱ బుద్ధియాలే అవ్వో తన్నుడైయ నినైవుకళ్ కழிక్కప్పడుకిఱన;అనాదివాసనైయాలే విళైన్ద అవ్వో వేఱుపట్ట బోధఙ్గళాలే దూషితమాయ్, స్వాతన్త్ర్య

యద్దృఢం చిత్తం స్యాత్తస్య స్వత్వధీమయమ్ । తత్త్వద్వేష్ణవసా
ర్వార్థ్య ప్రతిబోధసముత్థయా । నమ ఇత్యనయా వాచా నస్త్రా స్వస్తి
దపోహ్యతే” ఇతి. తస్మాన్నమశ్శబ్దేన, అనాద్యజ్ఞాననిబన్ధనాఽహఙ్కార
మమకారరూప ముభయవిధం విరోధితత్త్వం వ్యావర్తితమ్. ౧౧౨.

ఏవముత్తరవాక్యేన, నివృత్తవిరోధిక పురుషార్థ ప్రార్థనాగర్భ
స్వనిర్భరత్వానుసన్ధానరూప మాత్మసమర్పణం ప్రతిపాదితమ్. ౧౧౩.

అథవా-అస్యోత్తరవాక్యస్య (౧) “నమస్స్వస్తి” ఇత్యాదినా
చతుర్థీ; నమశ్శబ్దః శేషవృత్తిరూప నమస్కారవాచకః. (౨)“శాశ్వతీ
మమ సంసిద్ధిరియం ప్రహ్వీభవామి యత్” ఇతి నమస్కారస్య ఫలత్వ

స్వత్వధీమయమాన చిత్తమ్ యాతొన్ఱు, అవ్వో నిన్ఱవుకళ్, భగవ
ద్విషయమాన సర్వప్రకార శేషత్వత్తై యఱివిక్కిఱ “నమః”
ఎన్నిఱ ఇన్ద వాక్కాలే నస్త్రావాలే తన్నుడైయ నిన్ఱుమ్ పోక్కప్పడు
ప్పడానిఱ్కిఱతెన్ఱాయిఱ్ఱు; ఆకైయాలే, ఇన్ద నమశ్శబ్దత్తాలే, అనాద్య
జ్ఞానమడియాన అహఙ్కార మమకారరూపమాయుళ్ళ ఉభయవిధ
మాన విరోధి స్వరూపముమ్ కழிక్కప్పట్టతు. ౧౧౨.

ఇప్పడి ఉత్తర వాక్యత్తాలే, విరోధినివృత్తిపూర్వకమాన పురు
షార్థ ప్రార్థనైయైయుళ్ళే యుడైత్తాన తన్నుడైయ నిర్భరత్వానుసన్ధా
నత్తై వడివాకవుడైయ. ఆత్మసమర్పణమ్ ప్రతిపాదిక్కప్పట్టతు. ౧౧౩.

అజ్ఞన్ఱియే, ఇన్ద ఉత్తరవాక్యత్తుక్కు “నమస్స్వస్తి” ఇత్యాది
సూత్రత్తాలే చతుర్థియాయ్, నమస్కార ప్రతిసంబన్ధియైక్కాట్టి, నమ
శ్శబ్దమ్ శేషవృత్తిరూపమాన నమస్కారత్తై చ్చొల్లుకిఱతాకవుమామ్.
“శాశ్వతీ మమ సంసిద్ధిరియం ప్రహ్వీభవామి యత్” ఎన్ఱు-శాస్త్రన్దు
నమస్కరియానిన్ఱేనెన్బతు యాతొన్ఱు, ఇతువే ఎనక్కు నిలైనిన్ఱ సిద్ధి
యెన్నైయాలే, నమస్కారమే ఫలరూపమాన పురుషార్థమెన్ఱు శొల్లి

(౧) పా-సూ- (౨) అహిర్బు-౫౨-౧౩.

వచనాత్. అతఏవాఽస్యైకవాక్యత్వమ్. అయమేవాఽస్యవాక్యద్వయస్య ఆనుకూల్యాదిషట్కాన్వయ ప్రకారః - తత్ర - ఆనుకూల్య సఙ్కల్పో నామ- (౧) "ఆనుకూల్యమితి *ప్రోక్తం సర్వభూతానుకూలతా। అన్తస్థితోఽహం సర్వేషాం భావానామితి నిశ్చయాత్।మయి సర్వేషు భూతేషు హ్యానుకూల్యం సమాచరేత్" (౨)"చరాఽచరాణి భూతాని సర్వాణి భగవద్వపుః। అతస్తదానుకూల్యం మే కార్యమిత్యేవ నిశ్చయః" ఇతి సర్వేషాం భగవచ్ఛరీరత్వాత్, ఆత్మభూతే భగవతి సర్వేషుచ నిత్యానుకూల్య కరణ నిశ్చయః. ౧౧౪.

ప్రాతికూల్య నివృత్తిశ్చ - భగవద్భాగవత విషయేష్వశాస్త్రీయ

త్రితే. ఆకైయాలే ఇవ్వుత్తరవాక్యత్తుక్కు ఏకవాక్యత్వమ్ సిద్ధిత్తతు. ఇన్త వాక్యద్వయత్తిల్ ఆనుకూల్యాదిప్రకారషట్కము మన్వయిత్తపడి యెన్నెన్నిల్; - "ఆనుకూల్య సఙ్కల్పమావతు - "ఆనుకూల్యమితి *ప్రోక్తం సర్వభూతానుకూలతా। అన్తస్థితోఽహం సర్వేషాం భావానామితి నిశ్చయాత్। మయి సర్వేషు భూతేషు హ్యానుకూల్యం సమాచరేత్" ఎన్ఱు - ఆనుకూల్యమాకిఱతు - సర్వభూతఙ్గళుక్కు మనుకూలనాకై, సర్వపదార్థఙ్గళుక్కుముళ్ళే నిఱ్కిఱేన్ నానెన్గిఱ నిశ్చయత్తాలే ఎన్బక్కలిలుమ్ సర్వభూతఙ్గళ్ పక్కలిలు మానుకూల్యత్తై ఆచరిప్పానెన్ఱుమ్; "చరాఽచరాణి భూతాని సర్వాణి భగవద్వపుః।అతస్తదానుకూల్యం మే కార్యమిత్యేవ నిశ్చయః" ఎన్ఱు-చరాచరఙ్గళాన భూతఙ్గళెల్లామ్ భగవానుక్కు శరీరమాయిరుక్కుమ్, ఆకైయాలే తద్విషయత్తిలుమ్ తదీయవిషయత్తిలుమెనక్కు ఆనుకూల్యమ్ కార్యమెన్ఱే నిశ్చయమెన్ఱుమ్; ఇప్పడి సర్వర్కుమ్ భగవచ్ఛరీరత్వ ముణ్డాకైయాలే, ఆత్మభూతనాన భగవాన్బక్కలిలుమ్ శరీరభూతమాన సర్వపదార్థఙ్గళిలుమ్ నిత్యానుకూల్యమ్ పణ్ణుకైయిలుణ్డాన నిశ్చయ మెన్ఱతాయిత్తు.

ప్రాతికూల్యనివృత్తియావతు-భగవద్భాగవత విషయఙ్గళిల్ అశా

(౧) లక్ష్మీత-౧౭-౫౫. (౨) అహిర్బు-౩౭-౨౨. * (పా) ప్రోక్తా.

యానభిమత కారిత్వవిరహేణ స్వశేషత్వానురూపావస్థానమ్. (౧) "స్వస్య స్వామిని వృత్తిర్యా ప్రాతికూల్యవివర్జనమ్ । తథైవ ప్రాతికూల్యఞ్చ భూతేషు పరివర్జయేత్" ఇతి వచనాత్, ఏవం రూపేణానుకూల్యసఙ్కల్ప ప్రాతికూల్య నివృత్తి రూప విహితానుష్ఠాన నిషిద్ధ పరిహారాభ్యామ్, తద్విపర్యయరూపాస్యాకృత్యకరణ కృత్యాకరణ భగవదపచార భాగవతాపచారాసహ్యాపచారరూప నానావిధానన్తాపచార నివృత్తిస్స్యాత్; (౨) "అశాస్త్రీయోపసేవాసు తద్వ్యాఘాత ఉదీర్యతే। అనుకూల్యేతరాభ్యాంతు వినివృత్తిరపాయతః" ఇత్యుక్తత్వాత్.

స్త్రీయజ్ఞశాయ్ అనభిమతఙ్గళైచ్చెయ్యాతపడి స్వశేషత్వోచితమాక నిఱ్కై; "స్వస్య స్వామిని వృత్తిర్యా ప్రాతికూల్య వివర్జనమ్। తథైవ ప్రాతికూల్యఞ్చ భూతేషు పరివర్జయేత్" ఎన్ఱు - స్వస్వామినవనుక్కు స్వామియాన్ పక్కల్ నిఱ్కుమ్ నిలై యాతొన్ఱు, అతు ప్రాతికూల్య వర్జనమావతేనుమ్; అప్పడి భూతఙ్గళ్ పక్కల్ ప్రాతికూల్యత్తై త్తవిర్వానెన్ఱుమ్ వచనముణ్డాకైయాల్. ఏవంరూపమాన ఆనుకూల్య సఙ్కల్పముమ్ ప్రాతికూల్యవివర్జనముమాకిఱ విహితానుష్ఠాన నిషిద్ధపరిహారఙ్గళాలే, అతినుడైయ విపర్యయరూపమాన అకృత్యకరణమ్ కృత్యాకరణమ్ భగవదపచారమ్ భాగవతాపచారమ్ అసహ్యాపచారమ్ ఎన్ఱిరుక్కిఱ నానావిధానన్తాపచారఙ్గళినుడైయ నివృత్తి సిద్ధియాయిఱ్ఱు; "అశాస్త్రీయోపసేవా తు(చ) తద్వ్యాఘాత ఉదీర్యతే" ఎన్ఱు-ప్రాతికూల్యవివర్జనత్తుక్కు విరోధి అశాస్త్రీయసేవై యెన్ఱుమ్; *("తద్వ్యాఘాతో నిరాకృతిః" ఎన్ఱు- ఆనుకూల్యసఙ్కల్పత్తుక్కు విరోధి పరహింసై యెన్ఱుమ్; "ఆనుకూల్యేతరాభ్యాన్తు వినివృత్తిరపాయతః" ఎన్ఱు-ఇవ్వానుకూల్యసఙ్కల్పమ్ ప్రాతికూల్యనివృత్తి ఇరణ్డాలుమ్, అకృత్యకరణాది రూపమాన అపాయత్తిల్ నిన్ఱుమ్ కழిన్దపడియుమ్ శొల్లప్పడుకైయాలే.

---

(౧) అహిర్బు-౩౭-౨౧. (౨) అహిర్బు-౩౭-౨౨.

* కుణ్డలితం ప్రక్షిప్తం స్యాత్. * తద్వ్యాఘాతపదవివృతిర్వా స్యాత్.

అపాయాశ్చ- (౧) "హింసా స్తేయాదయ శ్శాస్త్రైరపాయత్వేన దర్శితాః" ఇత్యుక్తాః. ఏవం రూపాఽపాయ నివృత్తి రత్ర పురుషకార యోగవాచి శ్రీమత్పదేన దర్శితేత్యానుకూల్య సఙ్కల్ప ప్రాతికూల్య నివృత్త్యన్వయ స్సిద్ధః. ౧౧౫.

రక్షిష్యతీతి విశ్వాసశ్చ-రక్షణోపయోగి గుణవత్త్వాఽధ్యవసాయ తదుక్తమ్-(౨) "శక్తే స్సూపసదత్వాచ్చ కృపాయోగాచ్చ శాశ్వతాత్ । ఈశేశితవ్య సంబన్ధాదనిదం ప్రథమాదపి । రక్షిష్యత్యనుకూలాన్న ఇతి యా సుదృఢా మతిః । స విశ్వాసో భవేచ్ఛక్ర సర్వదు

అపాయఙ్గళావన - "హింసా స్తేయాదయ శ్శాస్త్రైరపాయత్వేన దర్శితాః" ఎన్ఱు - పరహింసై పరద్రవ్యాపహారమ్ ముతలానవై శాస్త్రఙ్గళాలే అపాయమాకక్ కాట్టప్పట్టనవెన్ఱు శొల్లప్పట్టనవైయిఱ్ఱు. ఏవం రూపైయాన అపాయనివృత్తి, ఇవ్విటత్తిల్ పురుషకారయోగత్తై చ్చొల్లుకిఱ శ్రీమత్పదత్తాలే కాట్టప్పట్టతైయాల్, ఆనుకూల్య సఙ్కల్పముమ్ ప్రాతికూల్య నివృత్తియు మన్వయిత్త ప్రకారమ్ సిద్ధిత్తతాయిఱ్ఱు. ౧౧౫.

"రక్షిష్యతీతి విశ్వాసః" ఎన్ఱు-రక్షిక్కక్కడవన్ ఎన్గిఱ విశ్వాసమ్. అతావతు - రక్షణత్తుక్కు ఉపయోగమాన గుణఙ్గళై యుటైయవనెన్గిఱ అధ్యవసాయమ్. అతువుమ్ శొల్లప్పట్టతు;- "శక్తే స్సూపసదత్వాచ్చ కృపాయోగాచ్చ శాశ్వతాత్ । ఈశేశితవ్య సంబన్ధాదనిదం ప్రథమాదపి । రక్షిష్యత్యనుకూలాన్న ఇతి యా సుదృఢా మతిః । స విశ్వాసో భవేచ్ఛక్ర సర్వదుష్కృత నాశనః" ఎన్ఱు- శక్తియాలుమ్, కిట్టవెళియనాకైయాలుమ్, నిరైనిట్ట కృపాయోగత్తాలుమ్, ఇతుముతలెన్నాశపడి పత్తైయతాన నియన్తృ నియామ్య సమ్బన్ధత్తాలుమ్, అనుకూలరాన నమ్మై రక్షిక్కుమెన్గిఱ శిక్కెన్ఱ బుద్ధియాతొన్ఱు, అతుకాణ్ శక్రనే! సర్వదుష్కృతత్తైయుమ్ నశిప్పిక్కుమ్ విశ్వాసమావతెన్ఱు ప్రమాణము

---

(౧)

(౨) లక్ష్మీత-౧౭-౭౦.

ష్కృత నాశనః" ఇతి. ఏతద్విశ్వాస ప్రతిబన్ధకమ్ - భగవతః కర్మఫల దాతృత్వేన రక్షణోపేక్షకత్వజ్ఞానమ్. తదుక్తమ్ - (౧) "ఉపేక్షకో యథాకర్మ ఫలదాయీతి యా మతిః। విశ్వాసాత్మకమేతత్తు తృతీయం హన్తి వై సదా" ఇతి. ఏవంవిధ ప్రతిబన్ధక నివృత్తియుక్తో విశ్వాసః, తద్ధేతుభూతగుణప్రకాశక నారాయణ పదోద్భావితః. ౧౧౬.

గోప్తృత్వవరణఞ్చ - రక్షణప్రార్థనారూప ప్రతిపత్తి విశేషః. తదుక్తమ్-(౨) "కరుణావానపి వ్యక్తం శక్తస్స్వామ్యపి దేహినామ్। అప్రార్థితో న గోపాయేదితి తత్ప్రార్థనామతిః। గోపాయితా భవే

న్డాకైయాలే. ఇన్ద విశ్వాసత్తుక్కు విరోధి-భగవాన్ కర్మఫలప్రదాతా వాకైయాలే రక్షకైయిలే ఉపేక్షిత్తిరుక్కుమెన్గిఅజ్ఞానమ్, ఎన్నుమిత్తు, "ఉపేక్షకో యథాకర్మఫలదాయీతి యా మతిః। విశ్వాసాత్మకమేతత్తు తృతీయం హన్తి వై సదా" ఎన్ఱు-శొల్లిరున్ఱు. అతావతు-కర్మత్తుక్కీడాక ఫలత్తై క్కొడుక్కుమవనాకైయాలే రక్షణత్తిలుపేక్షిత్తిరుక్కుమెన్గిఱ బుద్ధి యాతొన్ఱు, అతు విశ్వాసాత్మకమాన ఇన్దమూన్ఱామఙ్గత్తై నశిప్పిక్కుమెన్ఱపడి. ఇప్పడి విరోధి నివృత్తియుక్తమాన ఇన్ద విశ్వాసమ్, అతుక్కు హేతువాన గుణఙ్గళై ప్రకాశిప్పిక్కిఱ నారాయణపదత్తిలే కాట్టప్పట్టతు. ౧౧౬.

గోప్తృత్వవరణమావతు-రక్షణత్తై ప్రార్థిక్కిఱ బుద్ధివిశేషమ్; అతు పుమ్ శొల్లప్పట్టతు;-"కరుణావానపివ్యక్తం శక్తస్స్వామ్యపి దేహినామ్। అప్రార్థితో న గోపాయేదితి తత్ప్రార్థనామతిః। గోపాయితా భవేత్యేవం గోప్తృత్వవరణం స్మృతమ్" ఎన్ఱు అతావతు-కరుణైయై యుడైయనాయిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్, శక్తనాయ్, ఆత్మాక్కళుక్కు స్వామియాయిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్, ప్రార్థిక్కప్పడావిట్టాల్, రక్షియాదన్ఱుమ్, ఆవనుడైయ ప్రార్థనాజ్ఞానమానతు - ఎనక్కు రక్షకనాక వేణుమెన్ఱు ఇప్పడి గోప్తృత్వవరణమానతు నినైక్కప్పట్టతెన్ఱపడి. ఇతుక్కు విరోధి

---

(౧) అహిర్బు-౫౨-౧౫. (౨) అహిర్బు-౫౨-౧౯.

త్యేవం గోప్తృత్వ వరణం స్మృతమ్" ఇతి. అతః, (౧) "ఉదాసీనో గుణాభావాదిత్యుత్ప్రేక్షానిమిత్తజా" ఇతి భగవదుదాసీనోత్ప్రేక్షా రూప ప్రతిబన్ధక రహితమిదం గోప్తృత్వవరణం పూర్వవాక్య శేషేణ దర్శితమ్.(౨) "త్వమేవోపాయభూతో మే భవ" ఇత్యుపాయ స్వీకార వచనాత్. శరణశబ్దస్య రక్షకత్వాది సాధారణస్య సాంప్రతముపాయార్థత్వేఽపి తస్య రక్షణ విశేషత్వాత్ గోప్తృత్వశబ్దేన నిర్దేశః. ౧౧౬.

ఆత్మనిక్షేపశ్చ - ఫలప్రాప్తౌ స్వస్వాతన్త్ర్య ప్రతిపత్తి వియుక్త భగవదధీనత్వ ప్రతిపత్తి విశేషః. తదుక్తమ్- (౩) "తేన సంరక్ష్యమాణస్య ఫలే స్వామ్యపియుక్తతా । కేశవార్పణపర్యన్తా హ్యాత్మనిక్షేప ఉచ్యతే" ఇతి. అస్య స్వభోక్తృత్వనిబన్ధన ఫలేచ్ఛావిరోధినీ. తన్నివృత్తి

యావతు- "ఉదాసీనో గుణాభావాదిత్యుత్ప్రేక్షానిమిత్తజా" ఎన్ఱు- గుణఙ్గళిల్లామైయాలే భగవానుదాసీననాయిరుక్కుమెన్ఱు పార్క్కై. ఇన్ద విరోధితట్టాత గోప్తృత్వవరణమ్ పూర్వవాక్యత్తిల్ శేషత్తాలే కాట్టప్పట్టతు. "త్వమేవోపాయభూతో మే భవ" ఎన్ఱు-నీయే ఎనక్కు ఉపాయమాక వేణుమెన్ఱితే ఉపాయ స్వీకారత్తై చ్చొల్లిర్ఱు. అతు స్వానుష్ఠానమానతితే ఇఙ్గు విశేషమ్. శరణశబ్దమ్ రక్షకత్వాదికళుక్కు పొతువాకైయాలే ఇఙ్గు ఉపాయార్థమాయిర్ఱతేయాకిలుమ్, అతు రక్షకత్వ విశేషమాకైయాలే గోప్తృత్వ శబ్దత్తాలే శొల్లప్పట్టతు.

ఆత్మనిక్షేపమావతు - ఫల ప్రాప్తియిల్ స్వస్వాతన్త్ర్య ప్రతిపత్తియై విట్టు భగవదధీనత్వ ప్రతిపత్తి పణ్ణుకై. "తేన సంరక్ష్యమాణస్య ఫలే స్వామ్యవియుక్తతా । కేశవార్పణపర్యన్తా హ్యాత్మనిక్షేప ఉచ్యతే" ఎన్ఱు - అవనాలే రక్షిక్కప్పడుమవన్ కేశవన్ పక్కలిలే సమర్పిత్తుక్కొణ్డు ఫలత్తిల్ స్వామ్యత్తై త్తవిరుకై ఆత్మనిక్షేపమెన్ఱు శొల్లిర్ఱతే. ఇతుక్కు, తన్నుడైయ భోక్తృత్వముడియాన ఫలేచ్ఛైవిరోధియా

(౧) అహిర్బు-౫౨-౨౦. (౨) అహిర్బు-౩౭-౩౫. (౩) లక్ష్మీత-౧౭-౭౩.

పూర్వోక్త తాదర్థ్యరూప పురుషార్థప్రకాశకేన ఉత్తరవాక్య చతుర్థ్యన్త పదద్వయేన ఆత్మనిక్షేపః ప్రకాశితః. ౧౧౭.

కార్పణ్యన్తు - ఆభిజాత్యాదినిబన్ధనోపాయానుష్ఠాన యోగ్యత్వ ప్రతిపత్తిరూప గర్వవైధుర్యమ్. తదుక్తమ్ - (౧) "త్యాగో గర్వస్య కార్పణ్యం శ్రుతశీలాదిజన్మనః । అఙ్గసామగ్ర్యసమ్పత్తేరశక్తేశ్చాఽపి కర్మణామ్ । అధికారస్య చాఽసిద్ధేర్దేశ కాల గుణక్షయాత్ । ఉపాయా నైవ సిద్ధ్యన్తి హ్యపాయా బహుళాస్తథా । ఇతి యా గర్వహాని స్తద్దైన్యం కార్పణ్య ముచ్యతే" (౨) "అనాదివాసనారోహదనై

యిరుక్కుమ్. అతినుడైయ నివృత్తియుణ్డాన తాదర్థ్యత్తై ప్పురుషార్థమాక ప్రకాశిప్పిక్కైయాల్, ఉత్తరవాక్యత్తిల్ చతుర్థ్యన్త పదద్వయమానతు ఆత్మనిక్షేపత్తై క్కాట్టిర్ఱు. ౧౧౭.

కార్పణ్యమావతు- ఆభిజాత్యాదియడియాన ఉపాయా నుష్ఠానానుష్ఠానత్తుక్కు యోగ్యనాక త్తన్నై ప్రతిపత్తిపణ్ణుమ్ గర్వమ్ తవిగై. "త్యాగో గర్వస్య కార్పణ్యం శ్రుతశీలాది జన్మనః । అఙ్గసామగ్ర్య సమ్పత్తేరశక్తేశ్చాఽపి కర్మణామ్ । అధికారస్య చాఽసిద్ధే ర్దేశ కాలగుణక్షయాత్ । ఉపాయా నైవ సిద్ధ్యన్తి హ్యపాయా బహుళా స్తథా। ఇతి యా గర్వహాని స్తద్దైన్యం కార్పణ్య ముచ్యతే" ఎన్ఱు-శ్రుతమ్ శీలమ్ ముతలాన స్వభావత్తాలే పిఱన్న గర్వత్తినుడైయ త్యాగమ్ కార్పణ్యమానతు. అఙ్గఙ్గళ్ సమగ్రమాక ఇల్లామైయాలుమ్, కర్మఙ్గళైనుష్ఠిక్కైక్కు శక్తియిల్లామైయాలుమ్, అధికారమిల్లామైయాలుమ్, దేశ కాల గుణఙ్గళిల్లామైయాలుమ్, ఉపాయఙ్గళ్ తానే సిద్ధియాతు, అపాయఙ్గళ్ బహుళఙ్గళాయిరుక్కుమెన్ఱు ఉణ్డాన గర్వహాని యాతొన్ఱు, అన్ద దైన్యమ్ కార్పణ్యమాక చ్చొల్లప్పడానిన్ఱతెన్ఱుమ్; "అనాదివాసనారోహదనైశ్వర్యాత్స్వభావజాత్ । మలావకుణ్ఠితత్వాచ్చ దృక్క్రియా

(౧) లక్ష్మీత-౧౭-౭౭. (౨) అహిర్బు-౫౨-౧౫.

శ్వర్యాత్స్వభావజాత్ । మలావకుణ్ఠితత్వాచ్చ దృక్క్రియావిహతిర్హి యా। తత్కార్పణ్యమ్'' ఇతి. (౧) ''స్వస్వాతన్త్ర్యావబోధస్తు తద్విరోధ ఉదీర్యతే'' ఇతి స్వాతన్త్ర్యస్య తద్విరోధిత్వాత్, తన్నివృత్తిరూపం కార్పణ్యం నమశ్శబ్దేన దర్శితమితి. అస్యాఽఽనుకూల్యాదిశ్లోకస్య ఏష విధానక్రమః - వాక్యద్వయాత్మక మన్త్రరత్నోక్త పదార్థక్రమోపబృంహణ § వివక్షాధీన ఇత్యవగన్తవ్యః. ౧౧౭.

ఏవమఙ్గోపాఙ్గయుక్త వరణ సమర్పణాత్మకోపాయోపేయాఽధ్యవసాయయుక్త తత్ప్రార్థనారూపాఽర్థద్వయాభిధాయక వాక్యద్వయరూపతయా ద్వయాభిధానమిదం మన్త్రరత్నం సర్వేషామాత్మనాం స్వోజ్జీవనాయ సర్వదాఽనుసన్ధేయమితి విజ్ఞాయతే. ౧౧౮.

విహతిర్హి యా। తత్కార్పణ్యమ్'' ఎన్ఱు - అనాదివాసనైయిన్ మేలెఴుచ్చియాలుమ్, స్వభావసిద్ధమాన అసామర్థ్యత్తాలుమ్, రాగద్వేషాది మలఙ్గళాలే తిరోహితనాకైయాలుమ్, జ్ఞాన కర్మఙ్గళినుడైయ హానియాలొన్ఱు, అతు కార్పణ్యమెన్ఱుమ్ ప్రమాణమ్ శొల్లుకైయాలుమ్. అతుక్కు విరోధి - స్వస్వాతన్త్ర్యావబోధమాక చ్చొల్లప్పడుకైయాలే, అన్త స్వాతన్త్ర్య నివృత్తిరూపమాన కార్పణ్యమ్ నమశ్శబ్దత్తాలే కాట్టప్పట్టతెన్ఱతాయిఱ్ఱు. ఇన్త ఆనుకూల్యాది శ్లోకత్తిల్ శొల్లుకిఱ ఇన్త ప్రకారఙ్గళినుడైయ అడైవు-వాక్యద్వయాత్మకమాన మన్త్రరత్నత్తిల్ శొల్లప్పట్టపదఙ్గళిలర్థక్రమత్తై § ఉపబృంహిత్త ప్రకారమెన్ఱఱియప్పడుమ్.

ఇప్పడి అఙ్గోపాఙ్గయుక్తమాయ్, వరణ సమర్పణాత్మకమాయ్, ఉపాయోపేయాఽధ్యవసాయయుక్తమాయ్, అవఱ్ఱినుడైయ ప్రార్థనారూపమాన అర్థద్వయత్తై చ్చొల్లుకిఱ వాక్యద్వయత్తై వడివాక వుడైత్తాకైయాలే ద్వయమెన్ఱు తిరునామమాన ఇన్త మన్త్రరత్నమానతు సర్వాత్మాక్కళుక్కుమ్ స్వోజ్జీవనత్తుక్కాక సర్వకాలము మనుసన్ధిక్కప్పడుమెన్ఱఱియప్పడానిన్ఱతు. ౧౧౮.

---

(౧) అహిర్బు-౫౨-౧౭. § అత్ర మూల వ్యాఖ్యానయోః రీతి భేదే వ్యర్థభేదో నాస్తి.

సౌమ్యజామాతృమునినా గురుస్నేహవశాన్వయాత్ ।
ద్వయాఖ్య మన్త్రరత్నార్థ తత్త్వదీపః ప్రదర్శితః॥

ఇతి శ్రీవాదికేసరి సున్దరజామాతృమునివిరచితే తత్త్వదీపే
ద్వయార్థ వివరణం నామ
ద్వితీయం ప్రకరణమ్.

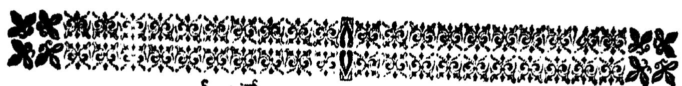
వాదికేసరి సున్దరజామాతృమునయే నమః.

సౌమ్యజామాతృమునినాగురుస్నేహ వశాన్వయాత్ । ద్వయాఖ్యమన్త్రరత్నార్థ తత్త్వదీపః ప్రదర్శితః॥ ఎన్ఱు-ఇప్పడి సౌమ్యజామాతృమునియాలే గురుస్నేహ వశ్శైయి లన్వయత్తాలే ద్వయమెన్ఱు పేరాన మన్త్ర రత్నత్తినుడైయ అర్థత్తిల్ తత్వదీపమ్ కాట్టప్పట్ట తెత్తతాయిత్తు. ... ... *

వాదికేసరి అళ్గియ మణవాళచ్చీయరరుళిచ్చెయ్ త
తత్త్వదీప వివరణమాన దీపప్రకాశత్తిల్
ద్వయార్థ వివరణరూపమాన
ద్వితీయ ప్రకరణమ్
ముడిన్దు పెఱ్ఱతు.

వాదికేసరి అళ్గియ మణవాళ జీయర్
తిరువడికళే శరణమ్.

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

వాదికేసరి సున్దరజామాతృ మునివిరచిత తత్త్వదీపే,

చరమశ్లోక వివరణం నామ

తృతీయం ప్రకరణమ్

ఆరభ్యతే.

అథ ప్రపత్తిరూపస్య హితస్య విధితస్స్వయమ్।
శరణ్యాభిమతత్వాత్త్వ శ్లోకవర్యాఽర్థ ఉచ్యతే॥

అస్య ప్రపదన విధాయకస్య “సర్వధర్మాన్” ఇతి శ్లోకస్య శరణ్యాభిమతి ప్రకాశకత్వమ్, భక్తేరపి ప్రపత్తేశ్శరణ్యాభిమతతరత్వఞ్చ స్వయమేవ సర్వపాపవిమోచనోక్త్యా సిద్ధమితి మూలమన్త్రోపోద్ఘాతే

వాదికేసరి అఴకియమణవాళచ్చీయరరుళిచ్చెయ్త దీపప్రకాశత్తిల్
మూన్ఱావతాన చరమశ్లోక ప్రకరణమ్.

అథ ప్రపత్తిరూపస్య హితస్య విధితస్స్వయమ్। శరణ్యాభిమతత్వాత్త్వ శ్లోకవర్యార్థ ఉచ్యతే॥ ఎన్ఱు - అనన్తరమ్ ప్రపత్తిరూపమాన హితత్తై తానే విధిక్కైయాలే శరణ్యనుక్కు అభిమతతరమాకైయై వేషమాక ఉక్తైత్తాన శ్లోకశ్రేష్ఠత్తినుడైయ అర్థమానతు శొల్లప్పడుకిఱతు. అతావతు-ఇన్ద ప్రపదనత్తై విధిక్కిఱ “సర్వధర్మాన్” ఎన్నిఱ శ్లోకత్తినుడైయ శరణ్యాభిమతి ప్రకాశకత్వముమ్, భక్తియిఱ్కాట్టిల్ ప్రపత్తియినుడైయ శరణ్యాభిమతతరత్వముమ్, తానే “సర్వపాపఙ్గళైయుమ్ పోక్కుకిఱేన్” ఎన్కైయాలే సిద్ధమాయిఱ్ఱెన్ఱు మూలమన్త్రత్తినుడైయ

ఖణం ప్రపద్యే। ప్రజాపతేర్బ్రహ్మకోశం బ్రహ్మ ప్రపద్యే। ఓం ప్రపద్యే" ఇత్యాదికాః.

అత్ర§ స్వానుష్ఠాన ప్రకాశనరూపాణ్యేతాని వాక్యాని ప్రమాణాన్తరాఽప్రాప్త ప్రపత్తివిధానతాత్పర్యేణాఽనుష్ఠానం ప్రకాశయన్తి. (౧) "ముముక్షుర్వై శరణమహం ప్రపద్యే" ఇతి-ముముక్షుశ్శరణం ప్రపద్యేత ఇత్యర్థః. ఏవం సర్వత్ర. యథా (౨) "ఉపరిహి దేవేభ్యో ధారయన్తి" ఇత్యత్ర ప్రసిద్ధవన్నిర్దిష్టస్యాప్యపూర్వత్వాద్విధి పరత్వమ్. (3) "విధిస్తు ధారణేఽపూర్వత్వాత్" ఇతి సూత్రితశ్చ. ౨.

శిక్కెన్ఱు కనత్త వస్తువై యద్దైకిఱ్ఱే; "ప్రజాపతేః బ్రహ్మకోశం బ్రహ్మ ప్రపద్యే"-ప్రజాపతియాన సర్వేశ్వరనుడైయ బ్రహ్మాత్మకమాన కోశత్తైయుమ్ బ్రహ్మమాన స్వరూపత్తైయుమడైకిఱ్ఱే; "ఓం ప్రపద్యే"-అతుక్కు వాచకమాన ప్రణవత్తైయడైకిఱ్ఱే, ఎన్ఱుమ్ ఇతు ముతలాయుళ్ళ శ్రుతి శొల్లిన్ఱన.

ఇవ్విడత్తిల్, అడైకిఱేనెన్ఱు - §తన్ననుష్ఠానత్తై ప్రకాశిప్పిక్కిఱ ఇన్ద వాక్యఙ్గళానవై, ప్రమాణాన్తరత్తాల్ కాట్టప్పడాత ప్రపత్తియినుడైయ విధియిలే తాత్పర్యమాయ్క్కొణ్డు అనుష్ఠానత్తై క్కాట్టుకిఱన వాకక్కడవతు. "ముముక్షుర్వై శరణమహం ప్రపద్యే" ఎన్ఱు-ముముక్షువానవన్ శరణమ్ పుకువానెన్ఱు తాత్పర్యమాకక్కడవతు. ఇప్పడి ఎల్లావాక్యఙ్గళిలుమ్ తాత్పర్యమెన్ఱఱియత్తక్కతు. యాతొరుపడి "ఉపరిహి దేవేభ్యో ధారయన్తి" ఎన్ఱు - ద్రోణకలశ మెడుక్కిఱవర్కళ్, దేవర్కళుక్కు మేలే ఎడుక్కిఱార్కళితే ఎన్ఱు ప్రసిద్ధమాక చ్చొల్లచ్చెయ్తేయుమ్, మేలెడుక్కైయాకిఱ ఉపరిధారణమ్ ప్రమాణాన్తరత్తాల్ శొల్లప్పడామైయాలే ఇన్ద వాక్యత్తుక్కు ఉపరిధారణత్తై విధిక్కైయిలే తాత్పర్యమాయిన్ఱన. "విధిస్తు ధారణేఽపూర్వత్వాత్"

(౧) శ్వేతా-౬-౧౮- (౨)

(3) పూర్వ-3-౪-౧౫. § "స్వ" "తన్" ఎన్బవైఅర్థపరఙ్గళామ్.

(౧) "దేవా వై త్వష్టారమజిఘాంసన్। స పత్నీః ప్రాపద్యత। తం న ప్రతిప్రాయచ్ఛన్। తస్మాదపి వధ్యం ప్రపన్నం న ప్రతిప్రయచ్ఛన్తి" (౨) "దేవా వై యజ్ఞాద్రుద్రమన్తరాయన్। స ఆదిత్యానన్వాక్రమత। తే ద్విదైవత్యాన్ ప్రాపద్యన్త। తాన్న ప్రతిప్రాయచ్ఛన్। తస్మాదపి వధ్యం ప్రపన్నం న ప్రతిప్రయచ్ఛన్తి" ఇతి ప్రపత్తేరమోఘత్వం దర్శితమ్.

మనుస్మృత్యాదయశ్చ- (3) "సర్వోపాధివినిర్ముక్తం క్షేత్రజ్ఞం బ్రహ్మణి న్యసేత్। ఏతజ్జ్ఞానఞ్చ జ్ఞేయఞ్చ శేషోఽన్యో గ్రన్థవిస్తరః"

ఎన్ఱు - అపూర్వమాకైయాలే ధారణత్తిలే విధియెన్ఱు సూత్రముమ్ శొల్లిర్ఱు. అప్పడియే ఇన్ద వాక్యఙ్గళుమెన్ఱపడి. ౨.

"దేవా వై త్వష్టారమజిఘాంసన్। స పత్నీః ప్రాపద్యత। తన్న ప్రతిప్రాయచ్ఛన్। తస్మాదపివధ్యం ప్రపన్నం న ప్రతిప్రయచ్ఛన్తి" ఎన్ఱు-దేవర్కళ్ త్వష్టావైక్కొల్లత్తేడినార్కళ్, అవన్ దేవపత్నికళై ఆశ్రయిత్తాన్, అవర్కళ్ అవనై మీళక్కాట్టిక్కొడుత్తిలర్కళ్, ఆకైయాలే వధ్యనేయాకిలుమ్ ప్రపన్ననై మీళక్కాట్టిక్కొడార్కళెన్ఱుమ్; "దేవా వై యజ్ఞాద్రుద్రమన్తరాయన్। స ఆదిత్యానన్వాక్రమత। తే ద్విదైవత్యాన్ ప్రాపద్యన్త। తాన్న ప్రతిప్రాయచ్ఛన్। తస్మాదపి వధ్యం ప్రపన్నం న ప్రతిప్రయచ్ఛన్తి" ఎన్ఱు - దేవర్కళ్ యజ్ఞమ్ పణ్ణుకైయిల్ రుద్రన్ తనక్కు యజ్ఞత్తిల్ హవిర్భాగముణ్డెన్ఱువర, దేవర్కళ్ యజ్ఞత్తిల్ నిన్ఱుమ్ తుఱత్తినార్కళ్, అవన్ దేవర్కళై త్తుడర్న్దాన్, అవర్కళ్ ద్విదైవత్యర్కళై ప్రపత్తిపణ్ణినార్కళ్, అవర్కళై విట్టుక్కొడుత్తిలర్కళ్, ఆకైయాలే వధ్యనేయాకిలుమ్ ప్రపన్ననై మీళవిట్టుక్కొడార్కళెన్ఱుమ్ ప్రపత్తియినుడైయ పలముతుపోకామై కాట్టప్పట్టతు. 3.

స్మృత్యాదికళుమ్, "సర్వోపాధి వినిర్ముక్తం క్షేత్రజ్ఞం బ్రహ్మణి న్యసేత్। ఏతజ్జ్ఞానంచ జ్ఞేయంచ శేషోఽన్యో గ్రన్థవిస్తరః"

---

(౧) యజు-౬-౨-. (౨) యజు-౬-౫-౨-. (3)

(౧) “సర్వేషామేవ లోకానాం పితా మాతాచ మాధవః। గచ్ఛధ్వమేనం శరణం శరణ్యం పురుషర్షభాః” ఇతి. (౨) “దుర్యోధన హృషీకేశం ప్రపద్యస్వ జనార్దనమ్। ఆప్తో నస్సఞ్జయస్తాత శరణం గచ్ఛ కేశవమ్” (౩) “గోవిన్దం గోపతిం దేవం సర్వదా శరణం వ్రజ” (౪) “తమనన్తమజం విష్ణుమచ్యుతం పురుషోత్తమమ్। భక్తప్రియం సురశ్రేష్ఠం భక్త్యా త్వం శరణం వ్రజ” (౫) “వృథైవ భవతో యాతా భూయసీ జన్మసన్తతిః। తస్యామన్యతమం జన్మ సఞ్చిన్త్య శరణం

ఎన్ఱు-ఎల్లా ఉపాయఙ్గళాలుమ్ విడప్పట్టిరుక్కిఱ క్షేత్రజ్ఞనై బ్రహ్మాత్తిలే న్యసిప్పాన్, జ్ఞానముమ్ జ్ఞేయముమిఱు, మఱ్ఱుళ్ళతెల్లామ్ గ్రన్థప్పరప్పెన్ఱుమ్; “సర్వేషామేవలోకానాం పితా మాతాచ మాధవః। గచ్ఛధ్వమేనం శరణం శరణ్యంపురుషర్షభాః” ఎన్ఱు-ఎల్లా లోకఙ్గళుక్కుమ్ పితావుమ్ మాతావుమ్ మాధవనాయిరుక్కుమ్, శరణ్యనాన ఇవనై ప్పురుషర్షభర్కళే! నీఙ్గళ్ శరణమాక వఱైయుఙ్గోళ్ఎన్ఱుమ్; “దుర్యోధన హృషీకేశం ప్రపద్యస్వ జనార్దనమ్। ఆప్తో నస్సఞ్జయస్తాత శరణం గచ్ఛ కేశవమ్” ఎను-దుర్యోధననే! హృషీకేశనాన జనార్దననై ప్రపత్తిపణ్ణాయ్,నమక్కు సఞ్జయన్ ఆప్తన్గాణ్, కేశవనైచ్చరణమాకవఱైయాయెన్ఱుమ్, “గోవిన్దం గోపతిం దేవం సర్వదా శరణం వ్రజ”ఎన్ఱు-గోక్కళుక్కుప్పతియాయ్ •గోవిన్దనాన దేవనై ఎప్పోతుమ్ శరణమాకవఱైయెన్ఱుమ్; “తమనన్తమజం విష్ణుమచ్యుతం పురుషోత్తమమ్। భక్తప్రియం సురశ్రేష్ఠం భక్త్యా త్వం శరణం వ్రజ”- అనన్తనాయ్, అజనాయ్అచ్యుతనాయ్,పురుషోత్తమనాయ్, భక్తప్రియనాయ్, సురశ్రేష్ఠనానఅన్ద విష్ణువై నీ శరణమ్ పుకువెన్ఱుమ్; “వృథైవ భవతో యాతా భూయసీ జన్మసన్తతిః। తస్యామన్యతమం జన్మ సఞ్చిన్త్య శరణం వ్రజ”

---

(౧) భార-ఆర-౧౯౫-౫౭. (౨) (౩)
(౪) (౫)

ప్రజ " (౧) " విజితాస్త్రిదశా దైత్యైరిన్ద్రాద్యాశ్శరణం యయుః। పితామహం మహాభాగం హుతాశనపురోగమాః। యథావత్కథితో దేవైర్బ్రహ్మా ప్రాహ తతస్సురాన్। పరావరేశం శరణం వ్రజధ్వమసురార్దనమ్। ఉత్పత్తి స్థితి నాశానామహేతుం హేతుమీశ్వరమ్। ప్రజాపతిపతిం విష్ణుమనన్త మపరాజితమ్। ప్రధానపుంసోరజయోః కా కార్యభూతయోః। ప్రణతార్తిహరం విష్ణుం స వ శ్రేయో విధాస్యతి

ఎన్ఱు - నిష్ప్రయోజనమాన అనేక జన్మంగళిల్ యానతు ఉనక్కు కర్తృత్తము, అతిలే ఒరుజన్మమాక నిన్నైత్తు శరణమ్ పుకువెన్ఱుమ్; "విజితాస్త్రిదశా దైత్యైరిన్ద్రాద్యాశ్శరణం యయుః। పితామహం మహాభాగం హుతాశనపురోగమాః" ఎన్ఱు-దైత్యరాలే వెల్లప్పట్ట ఇన్ద్రాది దేవతైకళ్ అగ్నియై మున్నిట్టుక్కొణ్డు పెరియనాన బ్రహ్మావై శరణమ్ పుక్కార్కళెన్ఱుమ్; "యథావత్కథితో దేవైర్బ్రహ్మా ప్రాహ తతస్సురాన్। పరావరేశం శరణం వ్రజధ్వమసురార్దనమ్। ఉత్పత్తి స్థితి నాశానామహేతుం హేతుమీశ్వరమ్। ప్రజాపతిపతిం విష్ణుమనన్తమపరాజితమ్। ప్రధానపుంసో రజయోః కారణం కార్యభూతయోః। ప్రణతార్తిహరం విష్ణుం స వ శ్రేయో విధాస్యతి" ఎన్ఱు - దేవర్కళాలే ఉళ్ళపడి శొల్లప్పట్ట బ్రహ్మావానవన్, అనన్తరమ్ దేవర్కళై ప్పార్త్తు, పరరాయుమ్ అవరరాయుముళ్ళార్కుక్కు ఈశనాయ్,అసురర్కళై హింసిప్పానాయ్, ఉత్పత్తి స్థితి నాశఙ్గళుక్కు హేతువాయ్, తనక్కు హేతువిల్లైయిలే ఈశ్వరనాయ్, ప్రజాపతిక్కుమ్ పతియాయ్, విష్ణువాయ్, అపరిచ్ఛిన్ననాయ్, ఒరువరాల్ జయిక్కప్పడాతవనాయ్, నిత్యఙ్గళాన ప్రధాన పురుషర్కళ్ కార్యోన్ముఖఙ్గళానకైక్కుక్కారణమాయ్,ప్రణతరుడైయ ఆర్తియైప్పోక్కువానాన దేవనై చ్చరణమాక అడైయుఙ్గోళ్, అవనుఙ్గళుక్కు నన్మైయై ప్పణ్ణక్కడవనెన్ఱు శొన్నానెన్ఱుమ్; " ప్రణామ

(౧) వి-పు-౧-౯-౩౪.

(౧) "ప్రణామప్రవణా నాథ దైత్యసైన్యపరాజితాః। శరణం త్వామనుప్రాప్తా స్సమస్తా దేవతాగణాః" (౨) "తం ప్రభిన్నశిరోగ్రీవమాస్యేన స్రుతశోణితమ్। విలోక్య శరణం జగ్ముస్తత్పత్న్యో మధుసూదనమ్" (3) "స పిత్రా చ పరిత్యక్తస్సురైశ్చ సమహర్షిభిః। త్రీన్ లోకాన్ సంపరిక్రమ్య తమేవ శరణం గతః। స తం నిపతితం భూమౌ శరణ్యశ్శరణాగతమ్। వధార్హమపి కాకుత్స్థః కృపయా పర్యపాలయత్" (౪) "సోఽహం పరుషితస్తేన దాసవచ్చావమానితః। త్యక్త్వా

ప్రవణా నాథ దైత్యసైన్యపరాజితాః। శరణం త్వామనుప్రాప్తాస్సమస్తా దేవతాగణాః" ఎన్ఱు-నాథనే! దైత్యసైన్యత్తుక్కు తోఱ్ఱు సమస్త దేవతాగణఙ్గళుమ్ ఉన్నై ప్రణామమ్ పణ్ణుకైయిలే ఆసక్తైయై యుడైయరాయ్క్కొణ్డు శరణమాక వన్దార్కళెన్ఱుమ్; "తం ప్రభిన్నశిరోగ్రీవమాస్యేన స్రుతశోణితమ్। విలోక్య శరణం జగ్ముస్తత్పత్న్యో మధుసూదనమ్" ఎన్ఱు - పిళన్ద తలైయైయుమ్ కழుత్తైయుముడైయ నాయ్ ముఖత్తాలే యొழుకుకిఱ రక్తత్తైయుముడైయనాన అన్దక్కాళియనై ప్పార్త్తు అవనుడైయ పత్నికళానవర్కళ్ మధుసూదననై శరణమ్ పుక్కార్కళెన్ఱుమ్; "స పిత్రా చ పరిత్యక్తస్సురైశ్చ సమహర్షిభిః। త్రీన్ లోకాన్ సంపరిక్రమ్య తమేవ శరణం గతః" ఎన్ఱు-పితావాలుమ్ విడప్పట్టు దేవర్కళాలుమ్ మహర్షికళాలుమ్ విడప్పట్ట అన్ద కాకమానతు మూన్ఱు లోకత్తైయుమ్ శుழన్ఱు అవనైయే శరణమాక వన్దడైన్దతెన్ఱుమ్; "స తం నిపతితం భూమౌ శరణ్యశ్శరణాగతమ్। వధార్హమపి కాకుత్స్థః కృపయా పర్యపాలయత్" ఎన్ఱు-భూమియిలే విழున్దు శరణమ్ పుక్క అన్దకాకత్తై చ్ఛరణ్యనాన అన్ద కాకుత్స్థనానవర్ కృపైయాలే రక్షిత్తానెన్ఱుమ్; "సోఽహం పరుషితస్తేన దాసవచ్చావమానితః। త్యక్త్వా పుత్రాంశ్చ దారాంశ్చ రాఘవం శరణంగతః" ఎన్ఱు-

(౧) వి-పు-౧-౯-౬౫. (౨) వి-పు-౫-౭-౪౭.
(3) రా-సు-3౮-33. (౪) రా-యు-౧౭-౧౬.

పుత్రాంశ్చ దారాంశ్చ రాఘవం శరణం గతః" (౧) "మిత్రభావేన సంప్రాప్తం న త్యజేయం కథఞ్చన। దోషో యద్యపి తస్య స్యాత్సతామేతదగర్హితమ్" (౨) "శ్రూయతే హి కపోతేన శత్రుశ్శరణమాగతః। అర్చితశ్చ యథా న్యాయం స్వైశ్చ మాంసైర్నిమన్త్రితః। స హి తం ప్రతిజగ్రాహ భార్యాహర్తారమాగతమ్। కపోతో వానరశ్రేష్ఠ కింపునర్మద్విధో జనః। ఋషేః కణ్వస్య పుత్రేణ కణ్డునా పరమర్షిణా। శృణు గాథాం పురాగీతాం ధర్మిష్ఠాం సత్యవాదినా। బద్ధాఞ్జలిపుటం దీనం

అవనాలే పరుషిక్కప్పట్టు అడియార్గోపాతి అవమానమ్ పణ్ణువిక్కప్పట్ట అన్దనాళ్, పుత్రర్కళైయుమ్ దారఙ్గళైయుమ్ విట్టు రాఘవనై చ్చరణమాక వఙ్దైన్దనెన్నుమ్; "మిత్రభావేన సంప్రాప్తం న త్యజేయం కథఞ్చన। దోషో యద్యపి తస్య స్యాత్సతామేతదగర్హితమ్" ఎన్ఱు-మిత్రభావత్తాలే సంప్రాప్తనానవనై వరున్దియుమ్ కై విడేన్, అవనుక్కు దోషముణ్డాకిల్ ఇతు సత్తుక్కళుక్కు గర్హిక్కప్పడాతెన్నుమ్; "శ్రూయతే హి కపోతేన శత్రుశ్శరణమాగతః। అర్చితశ్చ యథాన్యాయం స్వైశ్చ మాంసైర్నిమన్త్రితః" ఎన్ఱు - కపోతత్తాలే శరణమెన్ఱువన్ద శత్రువానవన్ న్యాయమ్ తప్పాతపడి అర్చిక్కప్పట్టు తన్నుడైయ మాంసఙ్గళాలే భుజిప్పిక్కప్పట్టానాక క్కేట్కప్పడానిన్ఱతిఱే; "స హి తం ప్రతిజగ్రాహ భార్యాహర్తారమాగతమ్। కపోతో వానరశ్రేష్ఠ కింపునర్మద్విధో జనః" ఎన్ఱు-అన్దకపోతమానతు తన్ భార్యైయై హరిత్తవనై రున్దవిడత్తిల్ వన్దవేడనై అఙ్గీకరిత్తతు, వానరశ్రేష్ఠనే! ఎన్పోల్వార్కు ఇతు శొల్లవేణుమోవెన్నుమ్; "ఋషేః కణ్వస్య పుత్రేణ కణ్డునా పరమర్షిణా। శృణు గాథాం పురాగీతాం ధర్మిష్ఠాం సత్యవాదినా" ఎన్ఱు-కణ్వనానఋషిక్కుప్పుత్రనాయ్ సత్యవాదియాయ్ పరమర్షియానకణ్డువాలే పూర్వమ్ శొల్లప్పట్టధర్మిష్ఠమానగాథైయైక్కేళాయ్ "బద్ధాఞ్జలిపుటం

---

(౧) రా-యు-౧౭-౩. (౨) రా-యు-౧౮-౨౪.

యాచన్తం శరణాగతమ్ । న హన్యాదానృశంస్యార్థమపి శత్రుం పరన్తపః॥ ఆర్తో వా యదివా దృప్తః పరేషాం శరణాగతః।. అరిః ప్రాణాన్ పరిత్యజ్య రక్షితవ్యః కృతాత్మనా । సచేద్భయాద్వా మోహాద్వా కామాద్వాఽపి న రక్షతి । స్వయా శక్త్యా యథాన్యాయం తత్పాపం లోకగర్హితమ్ । వినష్టః పశ్యత స్తస్య రక్షిణశ్శరణాగతః । ఆదాయ సుకృతం తస్య సర్వం గచ్ఛేదరక్షితః । ఏవం దోషో మహానత్ర ప్రపన్నానామరక్షణే । అస్వర్గ్యశ్చాయశస్యశ్చ బలవీర్యవినాశనః । కరి

దీనం యాచన్తం శరణాగతమ్ । న హన్యాదానృశంస్యార్థమపి శత్రుం పరన్తపః'' ఎన్ఱు-బద్ధాఞ్జలిపుటనాయ్ దీననాయ్ యాచిప్పానాయ్ శరణాగతనానవనై శత్రువేయాకిలుమ్ పరన్తపనానవన్ ఆనృశంస్యమ్ సిద్ధిక్కైక్కాక క్కొల్లువానల్లనెన్ఱుమ్; ''ఆర్తో వా యదివా దృప్తః పరేషాం శరణాగతః । అరిః ప్రాణాన్ పరిత్యజ్య రక్షితవ్యః కృతాత్మనా'' ఎన్ఱు-ఆర్తనాకవుమామ్, దృప్తనాకవుమామ్, పరరుడైయ శరణతైయడైన్ద శత్రువానవన్ ప్రాణఙ్గళై విట్టు ఆత్మవానాల్ రక్షిక్కప్పడుమెన్ఱుమ్; ''సచేద్భయాద్వా మోహాద్వా కామాద్వాఽపి న రక్షతి । స్వయా శక్త్యా యథాన్యాయం తత్పాపం లోకగర్హితమ్'' ఎన్ఱు-అవన్ భయత్తాలేయాతల్, మోహత్తాలే యాతల్, కామత్తాలేయాతల్, తన్ శక్తిక్కు అనురూపమాన న్యాయత్తుక్కేఱ్ఱాక రక్షియానాకిల్, అవనుడైయ పాపమ్ లోకగర్హితమాయిరుక్కుమెన్ఱుమ్; ''వినష్టః పశ్యత స్తస్య రక్షిణశ్శరణాగతః । ఆదాయ సుకృతం తస్య సర్వం గచ్ఛేదరక్షితః'' ఎన్ఱు-రక్షకనానవన్ పార్త్తిరుక్క శరణాగతనానవన్ అరక్షితనాయ్క్కొణ్డు నష్టనాయ్ప్పోమ్బోతు, అవనుడైయ సుకృతత్తైయెల్లామ్ కైక్కొణ్డు పోమెన్ఱుమ్; ''ఏవం దోషో మహానత్ర ప్రపన్నానామరక్షణే। అస్వర్గ్యశ్చాయశస్యశ్చ బలవీర్యవినాశనః'' ఎన్ఱు-ఇప్పడి

ష్యామి యథార్థంతు కణ్ణోర్వచనముత్తమమ్। ధర్మిష్ఠఞ్చ యశస్యఞ్చ స్వర్గ్యం స్యాత్తు ఫలోదయే। సకృదేవ ప్రపన్నాయ తవాఽస్మీతిచ యాచతే। అభయం సర్వభూతేభ్యో దదామ్యేతద్వ్రతం మమ” (౧) “తావదార్తిస్తథా వాఞ్ఛా తావన్మోహ స్తథా సుఖమ్। యావన్నయాతి శరణం త్వామశేషాఘనాశనమ్” (౨) “శరణ్యం శరణం యాతో గోవిన్దం నాఽవసీదతి” (౩) “సోఽహం త్వాం శరణమపారమప్రమేయం సంప్రాప్తః పరమపదం యతో న కిఞ్చిత్। సంసారశ్రమపరి

ప్రపన్నరై రక్షియాతవళవిల్ పెరియదోషముణ్డామ్, అతుతాన్ స్వర్గ యోగ్యముమన్ఱు, యశస్సుక్కుముఱుప్పన్ఱు, బలవీర్యఙ్గళై నశిప్పిక్కుమెన్ఱుమ్; “కరిష్యామి యథార్థన్తు కణ్ణోర్వచనముత్తమమ్। ధర్మిష్ఠంచ యశస్యంచ స్వర్గ్యం స్యాత్తు ఫలోదయే” ఎన్ఱు-కణ్ణువినుడైయ ఉత్తమమాన వచనత్తై యథార్థమాక్కి అనుష్ఠిక్కక్కడవేన్, ఇతుతాన్ ధర్మిష్ఠముమాయ్ యశస్యముమాయ్ ఫలోదయత్తిల్ స్వర్గ్యముమాయిరుక్కుమెన్ఱుమ్; “సకృదేవ ప్రపన్నాయ తవాఽస్మీతిచ యాచతే। అభయం సర్వభూతేభ్యో దదామ్యేతద్వ్రతం మమ” ఎన్ఱు-ఒరుకాలే ప్రపన్ననాయ్ ఉనక్కు శేషమాకాన్నెన్ఱుమ్ యాచిక్కుమవనుక్కు సర్వభూతఙ్గళ్ నిమిత్తమాన అభయత్తైక్కొడానిఱ్పన్, ఇతు ఎనక్కు వ్రతమెన్ఱుమ్; “తావదార్తిస్తథా వాఞ్ఛా తావన్మోహ స్తథాఽసుఖమ్। యావన్నయాతి శరణం త్వామశేషాఘనాశనమ్” ఎన్ఱు-యాతొరళవు ఎల్లాప్పాపత్తైయుమ్ నశిప్పిక్కుమున్నైచ్చరణమాకప్పడైయాన్, అవ్వళవు ఆర్తియుమ్ వాఞ్ఛైయుమ్ మోహముమ్ అసుఖముమెన్ఱుమ్; “శరణ్యం శరణం యాతో గోవిన్దం నాఽవసీదతి” ఎన్ఱు-శరణ్యనాన గోవిన్దనైచ్చరణమాకప్పడైన్దవన్ అవసన్ననాకానెన్ఱుమ్; “సోఽహం త్వాం శరణమపారమప్రమేయం సంప్రాప్తః పరమపదం యతో న కిఞ్చిత్। సంసార

(౧) వి-పు-౧-౯-౪౩. (౨) (౩) వి-పు-౫-౨౩-౪౭.

తాపతప్తచేతాః నిర్వాణే పరిణతధామ్ని సాభిలాషః" (౧) "నచాऽస్య బీజం రోహతి రోహకాలే నచాऽస్యవర్షం వర్షతి వర్షకాలే। భీతం ప్రపన్నం ప్రదదాతి శత్రవే స నేతరం లభతే త్రాణమిచ్ఛన్। మోఘమాయర్విన్దతి చాऽప్రచేతా స్స్వర్గాల్లోకాద్భ్రశ్యతి నష్టచేష్టః। భీతం ప్రపన్నం ప్రదదాతి శత్రవే సేన్ద్రా దేవాః ప్రహరన్త్యస్య వజ్రమ్" (౨) "శక్తో ఽపి రక్షణే లోభాద్భయాద్వా శరణాగతమ్ । యస్త్యజేత్పు

శ్రమపరితాపతప్తచేతాః నిర్వాణే పరిణతధామ్ని సాభిలాషః" ఎన్ఱు-అన్దనార్, యావనొరువనిడత్తిల్ పరమమాన పదమిల్లై, అపారనాయ్ అప్రమేయనాన ఉన్నై, సంసారశ్రమత్తాలుణ్డాన పరితాపత్తాలే తప్తమాన నెఞ్జైయుడైయనాయ్, పరిణతధామమనాన మోక్షానన్దత్తిలే ఆశైయుడైయనాయ్క్కొణ్డు శరణమాకవడైన్దనెన్ఱుమ్; "నచాऽస్య బీజం రోహతి రోహకాలే నచాऽస్య వర్షం వర్షతి వర్షకాలే। భీతం ప్రపన్నం ప్రదదాతి శత్రవే స నేతరం లభతే త్రాణమిచ్ఛన్" ఎన్ఱు-భీతనాయ్ ప్రపన్ననానవనై శత్రువుక్కుక్కాట్టిక్కొడుత్తవన్ యావనొరువన్, అవన్ తన్నై రక్షిత్తుక్కొళ్ళవిచ్ఛిత్తాల్ వేఱొరువనై ప్పెఱాన్, ఇవనుక్కు ఇట్టవిత్తై ముళైక్కుఙ్గాలత్తిల్ ముళైయాతు,ఇవనుక్కు వర్షిక్కుఙ్గాలత్తిల్ వర్షియాతుఎన్ఱుమ్; "మోఘమాయర్విన్దతి చాऽప్రచేతా స్స్వర్గాల్లోకాద్భ్రశ్యతి నష్టచేష్టః। భీతం ప్రపన్నం ప్రదదాతి శత్రవే సేన్ద్రా దేవాః ప్రహరన్త్యస్య వజ్రమ్"ఎన్ఱు-భీతనాయ్ ప్రపన్ననానవనై శత్రువుక్కుక్కొడుత్తవన్ నెఞ్జఱిన్దు నిష్ప్రయోజనమాక జీవిత్తిరుక్కిఱాన్, నష్టచేష్టనాయ్క్కొణ్డు స్వర్గలోకత్తిల్ నిన్ఱుమ్ భ్రష్టనాకానిఱ్కుమ్, ఇవనైక్కుఱిత్తు ఇన్ద్రనోడేకూడ దేవర్కళ్ వజ్రత్తైయిట్టు ప్రహరియానిఱ్పర్కళెన్ఱుమ్; "శక్తోऽపి రక్షణే లోభాద్భయాద్వా శరణాగతమ్ । యస్త్యజేత్పురుషో లోకే ప్రేక్ష్యతాం స న విన్దతి"

---

(౧)

(౨)

రుషో లోకే ప్రేత్యేతాం స నవిన్దతి" (౧) "ప్రాయశ్చిత్తేన శుద్ధ్యన్తి మహాపాతకినో నరాః। శరణాగతహన్తౄణాం శుద్ధిః క్వాఽపి న విద్యతే" (౨) "పూయన్తే హయమేధేన మహాపాతకినోఽపి హి। శరణాగతహన్తారో నత్వేవం రజనీచర" (3) "అపిచేత్సుదురాచారః కేనాఽపి నరకాత్పుమాన్। ముచ్యతే న స పాపాత్మా శరణా[...] క్వచిత్" (౪) "లోభాద్ద్వేషాద్భయాద్వాఽపి యస్త్యజేచ్ఛరణాగతమ్। నిష్కృతిస్తస్య శాస్త్రేషు దృష్టా పాపస్య న క్వచిత్"

ఎన్ఱు-శక్తనాయిరుక్కచ్చెయ్తే లోభత్తాలేయాతల్ భయత్తాలేయాతల్ శరణాగతనై రక్షియాతే యావనొరువన్ కైవిట్టాన్, అవనొరువర్క్కుమ్ నోక్కప్పడానెన్ఱుమ్; "ప్రాయశ్చిత్తేన శుద్ధ్యన్తి మహాపాతకినో నరాః। శరణాగతహన్తౄణాం శుద్ధిః క్వాఽపి న విద్యతే" ఎన్ఱు-మహాపాతకికళాన నరరుమ్ ప్రాయశ్చిత్తత్తాలే శుద్ధరాకానిన్ఱార్కళ్, శరణాగతహన్తాక్కళుక్కు శుద్ధి ఒరిడత్తిలుముణ్డాకిఱతిల్లైయెన్ఱుమ్; "పూయన్తే హయమేధేన మహాపాతకినోఽపి హి। శరణాగతహన్తారో నత్వేవం రజనీచర" ఎన్ఱు - అశ్వమేధత్తాలే మహాపాతకికళుమ్ పూతరాకానిఱ్పర్కళ్, శరణాగతహన్తాక్కళ్ రజనీచరనే! శుద్ధరాకార్కళెన్ఱుమ్; "అపిచేత్సుదురాచారః కేనాఽపి నరకాత్పుమాన్। ముచ్యతే న స పాపాత్మా శరణాగతహా క్వచిత్" ఎన్ఱు-మికవుమ్ దురాచారనాయిరున్దానేయాకిలుమ్ ఒన్ఱాలే నరకత్తిల్ నిన్ఱుమ్ విడప్పడుమ్, శరణాగతహన్తావాన అన్దపాపాత్మావానవన్ ఒరిడత్తిలుమ్ విడప్పడానెన్ఱుమ్; "లోభాద్ద్వేషాద్భయాద్వాఽపి యస్త్యజేచ్ఛరణాగతమ్। నిష్కృతిస్తస్య శాస్త్రేషు దృష్టా పాపస్య న క్వచిత్" ఎన్ఱు - లోభత్తాలేయాతల్ ద్వేషత్తాలేయాతల్ భయత్తాలేయాతల్ యావనొరువన్ శరణాగతనైక్కైవిడుకిఱాన్, అవనుడైయ పాపత్తుక్కు శాస్త్ర

---

(౧) (౨)
(3) (౪) ఇతిహాస సముచ్చయే-౪-౧౬.

(౧)“శాస్త్రేషు నిష్కృతిర్దృష్టా మహాపాతకినామపి। శరణాగతహన్తౄణాం న దృష్టా నిష్కృతిః క్వచిత్” (౨) “నచ విప్రసహస్రస్య గోసహస్రఫలం సమమ్। అభయం సర్వభూతేభ్యో యో దదాతి దయాపరః। హేమధేనుధరాదీనాం దాతారస్సులభా భువి। దుర్లభః పురుషో లోకే సర్వభూతదయాపరః। మహతామపి యజ్ఞానాం కాలేన క్షీయతే ఫలమ్। భీతాభయప్రదానస్య క్షయ ఏవ న విద్యతే। శరణం హి ప్రపన్నానాం తవాఽస్మీతి చ వాదినామ్। ప్రసాదం పిస్రుహన్త్రాణామపి

జ్గళిల్ ఒరిడత్తిలుమ్ నిష్కృతి కాణప్పట్టిత్తిల్లై యెన్నుమ్; “శాస్త్రేషు నిష్కృతిర్దృష్టా మహాపాతకినామపి। శరణాగతహన్తౄణాం న దృష్టా నిష్కృతిః క్వచిత్” ఎన్ఱు-శాస్త్రజ్గళిల్ మహాపాతకికళుక్కుమ్ పరిహారమ్ కాణప్పట్టతు, శరణాగతహన్తాక్కళుక్కు ఓరిడత్తిలుమ్ పరిహారమ్ కాణప్పట్టతిల్లై యెన్ఱుమ్, “నచ విప్రసహస్రస్య గోసహస్రఫలం సమమ్। అభయం సర్వభూతేభ్యో యోద్దదాతి దయాపరః” ఎన్ఱు-సర్వభూతజ్గళ్ నిమిత్తమాక యావనొరువన్ దయాపరనాయ్ కొణ్డు అభయత్తై కొడుక్కిఱాన్, ఆయిరమ్ బ్రాహ్మణర్కళుక్కు ఆయిరమ్ పశుక్కళై కొడుక్కిఱ ఫలమ్ అతుక్కు సమమన్ఱెన్ఱుమ్; “హేమధేనుధరాదీనాం దాతారస్సులభా భువి। దుర్లభః పురుషో లోకే సర్వభూతదయాపరః” ఎన్ఱు-హేమధేనుక్కళ్ భూమి తుడక్కమాన వస్తుక్కళై దానమ్ పణ్ణువార్ భూమియిలే సులభర్, సర్వభూతజ్గళుక్కుమ్ దయైయై పణ్ణుమ్ పురుషన్ లోకత్తిల్ దుర్లభనెన్ఱుమ్; “మహతామపి యజ్ఞానాం కాలేన క్షీయతే ఫలమ్।భీతాభయప్రదానస్య క్షయ ఏవ న విద్యతే” ఎన్ఱు-పెరియ యజ్ఞజ్గళినుడైయ ఫలముమ్ కాలత్తాలే క్షయియానిఱ్కుమ్, భీతనుక్కు అభయప్రదానమ్ పణ్ణుకిఱవితుక్కు క్షయమాననే యుణ్డాకిఱతిల్లైయెన్ఱుమ్; “శరణం హి ప్రపన్నానాం తవాఽస్మీతి చ వాదినామ్।

---

(౧) ఇతిహాససముచ్చయే-౭-౧౭-౧౭. (౨)

కుర్వన్తి సాధవః" (౧) "దురాచారోఽపి సర్వాశీ కృతఘ్నో నాస్తికః పురా । సమాశ్రయేదాదిదేవం శ్రద్ధయా శరణం యది । నిర్దోషం విద్ధి తం జన్తుం ప్రభావాత్పరమాత్మనః" ఇత్యాదిభి స్సర్వవిషయేషు సర్వైరధికారిభి స్సర్వాభీష్ట సిద్ధ్యర్థం ప్రపత్తి రప్రతిహతసాధనత్వేన విధీయమానా కర్తవ్యతయా ప్రతిపాద్యతే.

విశేషతో భగవత్ప్రపత్తి ప్రతిపాదకస్యాఽస్యశ్లోకస్య ప్రకరణేచ (౨) "దైవీహ్యేషా గుణమయీ మమ మాయా దురత్యయా।మామేవ ప్రసాదం పితృహన్తౄణామపి కుర్వన్తి సాధవః" ఎన్ఱు-శరణమెన్ఱు ప్రపన్నరాయిరుప్పారాయ్, ఉనక్కు శేషమాకానిన్ఱేనెన్ఱు శొల్లువారు మానవర్కళ్, పితృహన్తాక్కళాకిలుమ్ అవర్కళుక్కు జ్ఞానాధికరానవర్కళ్ ప్రసాదత్తై ప్పణ్ణానిఱ్పర్కళెన్ఱుమ్; "దురాచారోఽపి సర్వాశీ కృతఘ్నో నాస్తికః పురా । సమాశ్రయేదాదిదేవం శ్రద్ధయా శరణం యది । నిర్దోషం విద్ధి తం జన్తుం ప్రభావాత్పరమాత్మనః" ఎన్ఱు-దురాచారనాయ్ సర్వత్తైయుమ్ అశిప్పానాయ్ కృతఘ్ననాయ్ నాస్తికనాయిరున్దానేయాకిలుమ్ మున్బు, ఆదిదేవనాన సర్వేశ్వరనై శ్రద్ధైయోడే శరణమాక వఱ్ఱైయుమాకిల్, అన్ద జన్తువై ప్పరమాత్మావినుడైయ ప్రభావత్తాలే నిర్దోషనాక బుద్ధిపణ్ణెన్ఱుమ్ ఇత్యాది ప్రమాణఙ్గళాలే సర్వవిషయఙ్గళిలుమ్ సర్వాధికారికళాలుమ్ సర్వఫలఙ్గళుమ్ సిద్ధిక్కైక్కాక వుమ్ ప్రపత్తియానతు అప్రతిహతసాధనమాక విధిక్కప్పడానిన్ఱుకొణ్డు అనుష్ఠేయమాక ప్రతిపాదిక్కప్పడానిన్ఱతు. ౪.

విశేషిత్తు భగవత్ప్రపత్తియై ప్రతిపాదిక్కక్కడవతాన ఇన్ద శ్లోకత్తినుడైయ ప్రకరణమాన ఇన్ద శ్రీగీతైతన్నిలుమ్ "దైవీహ్యేషా గుణమయీ మమ మాయా దురత్యయా । మామేవ యే ప్రపద్యన్తే మాయామేతాం తరన్తి తే" ఎన్ఱు - గుణమయియాయ్ దైవియాన

(౧) సాత్వత సం-౧౬-౨౩. (౨) గీతై-[illegible]

మే ప్రపద్యన్తే మాయామేతాం తరన్తి తే" (౧) "యే యథా మాం ప్రపద్యన్తే తాం స్తథైవ భజామ్యహమ్" (౨) "తమేవచాఽద్యం పురుషం ప్రపద్యే యతః ప్రవృత్తిః ప్రసృతా పురాణీ" (3) "ఈశ్వరస్సర్వభూతానాం హృద్దేశేఽర్జున తిష్ఠతి । భ్రామయన్ సర్వభూతాని యన్త్రారూఢాని మాయయా । తమేవ శరణం గచ్ఛ సర్వభావేన భారత। తత్ప్రసాదాత్పరాం శాన్తిం స్థానం ప్రాప్స్యసి శాశ్వతమ్" ఇతి అనిష్ట నివృత్త్యర్థం ఇష్టప్రాప్త్యర్థంచ ప్రపత్తిర్బహుశో

ఎన్నుడైయ ఇన్ద మాయైయానతు కడక్కవరితాయిరుక్కుమ్, ఎన్ఱు యే యావర్శిలర్ ప్రపత్తి పణ్ణుకిఱార్కళ్, అవర్కళ్ ఇన్ద మాయైయై కడవానిఱ్పర్కళెన్నుమ్; "యే యథా మాం ప్రపద్యన్తే తాం స్తథైవ భజామ్యహమ్" ఎన్ను - యావర్శిలర్ యాతొరుపడి ఎన్ఱు ప్రపత్తి పణ్ణుకిఱార్కళ్, అవర్కళై అప్పడియే నాన్ భజియానిఱ్పనెన్నుమ్; "తమేవ చాఽద్యం పురుషం ప్రపద్యే యతః ప్రవృత్తిః ప్రసృతా పురాణీ" ఎన్ను-యావనొరువన్పక్కల్ నిన్ఱుమ్ పురాణియాన ప్రవృత్తియానతు ఉణ్డాకిఱతు, ఆద్యనాన అన్ద పురుషనై ప్రపత్తి పణ్ణుకిఱేనెన్నుమ్; "ఈశ్వరస్సర్వభూతానాం హృద్దేశేఽర్జున తిష్ఠతి। భ్రామయన్ సర్వభూతాని యన్త్రారూఢాని మాయయా। తమేవ శరణం గచ్ఛ సర్వభావేన భారత। తత్ప్రసాదాత్పరాం శాన్తిం స్థానం ప్రాప్స్యసి శాశ్వతమ్" ఎన్ను-ఈశ్వరనానవన్ సర్వభూతఙ్గళినుడైయవుమ్ హృద్దేశత్తిలే, అన్ద సర్వభూతఙ్గళైయుమ్ యన్త్రారూఢఙ్గళ్ పోలే స్వసఙ్కల్పత్తాలే భ్రమిప్పియానిన్ఱుకొణ్డు నిల్లానిఱ్కుమ్, అవనైయే సర్వభావత్తాలుమ్ శరణమాకవడై, అవనుడైయ ప్రసాదత్తాలే పరైయాన శాన్తియైయుమ్ శాశ్వతమాన స్థానత్తైయుమ్ అడైయానిఱ్పతి యెన్నుమ్; ఇప్పడి అనిష్ట నివృత్త్యర్థమాకవుమ్ ఇష్ట ప్రాప్త్యర్థమాకవుమ్ విధిక్కప్పట్టతు.

---

(౧) గీ-౪-౧౧. (౨) గీ-౧౫-౪. (3) గీ-౧౮-౬౧.

విహితా. అత ఏవాఽస్య శ్లోకస్య శరణాగతివిధానే శాస్త్రవిరోధః అనుష్ఠానవిరోధః ప్రకరణవిరోధశ్చ న ప్రసజ్యతే. ౫.

అస్తునామ శరణాగతివిధానమాత్రేఽస్య శ్లోకస్య శాస్త్రాద్య విరోధః, తదఙ్గతయా విధీయమాన సర్వధర్మ పరిత్యాగః కథం విధ్య నుష్ఠానాది ప్రకాశకైస్సర్వైః ప్రమాణైర్విరుధ్యతే. తథాహి దయాః (౧) “వసన్తే వసన్తే జ్యోతిషా యజేత” (౨) “జ్యోతిష్టోమేన స్వర్గకామో యజేత” (౩) “యావజ్జీవమగ్నిహోత్రం జుహుయాత్” (౪) “అగ్నిహోత్రం జుహుయాత్స్వర్గకామః” (౫) “ధర్మేణ పాప మపనుదతి” (౬) “తమేతం వేదానువచనేన బ్రాహ్మణా వివిదిషన్తి

ఆక్షేపమాలే, ఇన్త శ్లోకత్తుక్కు శరణాగతివిధానత్తిల్ శాస్త్రవిరోధ ముమ్, అనుష్ఠానవిరోధముమ్, ప్రకరణ విరోధముమిల్లై. ౫.

ఇన్త శ్లోకత్తుక్కు శరణాగతిమాత్రత్తై విధిక్కుమళవిల్ శాస్త్రా దికళోడు విరోధమిల్లైయేయాకిలుమ్, ఇన్త శరణవరణత్తుక్కు అఙ్గమాక విధిక్కప్పడుకిఱ సర్వధర్మపరిత్యాగమ్ అనైవ ధర్మఙ్గళినుడైయ విధ్య నుష్ఠానఙ్గళై కాట్టుకిఱ సర్వప్రమాణఙ్గళోడు విరోధిక్కుమ్; అప్పడి శ్రుత్యాదికళిల్ అనైవ ధర్మఙ్గళుడైయ విధానానుష్ఠానఙ్గళ్ చొల్లప్పట్టనవిఱే; ఎఙ్ఙనేయెన్నిల్; – “వసన్తే వసన్తే జ్యోతిషా యజేత” ఎన్ఱు – వసన్త కాలన్దోఱుమ్ జ్యోతిష్టోమత్తాలే యజిక్కక్కడవనెన్ఱుమ్; “జ్యోతిష్టో మేన స్వర్గకామోయజేత” ఎన్ఱు-స్వర్గకామనానవన్ జ్యోతిష్టోమత్తాలే యజిప్పానెనుమ్; “యావజ్జీవమగ్నిహోత్రం జుహుయాత్” ఎన్ఱు- ఆయుస్సళవుమ్ అగ్నిహోత్రహోమత్తై ప్పణ్ణువానెన్ఱుమ్; “అగ్నిహో త్రం జుహుయాత్ స్వర్గకామః” ఎన్ఱు-స్వర్గకామనానవన్ అగ్నిహో త్రమ్ పణ్ణువానెన్ఱుమ్; “ధర్మేణ పాపమపనుదతి” ఎన్ఱు – ధర్మత్తాలే పాపత్తై ప్పోక్కువానెన్ఱుమ్; “తమేతం వేదానువచనేన బ్రాహ్మణా

---

(౧) ...   (౨)   (౩) ఆపస్తమ్బ-శ్రౌ-3-౧౪-౮.
(౪)   (౫) తై-నా-౭౯.   (౬) బృ-౬-౪-౨౨.

యజ్ఞేన దానేన తపసాఽనాశకేన" (౧) "అవిద్యయా మృత్యుం తీర్త్వా విద్యయాఽమృతమశ్నుతే" (౨) "ఇయాజ సోఽపి సుబహూన్ యజ్ఞాన్ జ్ఞానవ్యపాశ్రయః। బ్రహ్మవిద్యామధిష్ఠాయ తర్తుం మృత్యుమవిద్యయా" (౩) "వర్ణాశ్రమాచారవతా పురుషేణ పరః పుమాన్ । విష్ణురారాధ్యతే పన్థా నాఽన్యస్తత్తోషకారకః" (౪) "ఫలాభిసన్ధిరహితైః కర్మభి రాత్మానం ప్రీణయన్తి। స ప్రీతోఽలం ఫలాయ" (౫) "సర్వాపేక్షా చ

వివిదిషన్తి యజ్ఞేన దానేన తపసాఽనాశకేన" ఎన్ఱు - అప్పడిప్పట్ట ఇవ్వ పరమాత్మావై బ్రాహ్మణర్గళ్, వేదానువచనత్తాలుమ్ యజ్ఞత్తాలుమ్ దానత్తాలుమ్ అనశనాదియుక్తమాన తపస్సాలుమ్ అఱియవాశై ప్పడానిన్ఱార్కళెన్ఱుమ్; "అవిద్యయా మృత్యుం తీర్త్వా విద్యయాఽమృత మశ్నుతే" ఎన్ఱు - అవిద్యాశబ్దవాచ్యమాన కర్మానుష్ఠానత్తాలే మృత్యు శబ్దవాచ్యమాన అజ్ఞానాదికళై క్కడన్ను, విద్యాశబ్దవాచ్యమాన జ్ఞాన త్తాలే అమృతమాన నిత్యపురుషార్థత్తై యడైయానిఱ్కుమెన్ఱుమ్; "ఇయాజ సోఽపి సుబహూన్ యజ్ఞాన్ జ్ఞానవ్యపాశ్రయః। బ్రహ్మవిద్యా మధిష్ఠాయ తర్తుం మృత్యుమవిద్యయా" ఎన్ఱు-అన్ద జనకనుమ్ జ్ఞానత్తై యాశ్రయిత్తుక్కొణ్డు, బ్రహ్మవిద్యైయైప్పెఱుకైక్కాక అవిద్యైయాలే మృత్యువై క్కడప్పాన్, మికవుమ్ బహుక్కళాన యజ్ఞఙ్గళై యజిత్తా నెన్ఱుమ్; "వర్ణాశ్రమాచారవతా పురుషేణ పరః పుమాన్। విష్ణురారా ధ్యతే పన్థా నాఽన్యస్తత్తోషకారకః" ఎన్ఱు-వర్ణాశ్రమాచారత్తై యుడై త్తాన పురుషనాలే పరమపురుషనాన విష్ణువానవన్ ఆరాధిక్కప్పడా నిన్ఱాన్, అవనై యుకప్పిక్కుమ్ వఴి వేఱొన్ఱిల్లైయెన్ఱుమ్; "ఫలసమ్భిభిత్స యాఽకర్మభిరాత్మానం ప్రీణయన్తి" ఎన్ఱు-ఫలసంబన్ధత్తిల్ ఇచ్ఛైయై హేతువాక క్కర్మఙ్గళాలే పరమాత్మావై ప్రీయప్పడుత్తవాశైప్పడానిన్ఱార్కళెన్ఱుమ్; "స ప్రీతోఽలం ఫలాయ" ఎన్ఱు - ప్రీతనాన అవన్ ఫలత్తిన్పొరుట్టు

(౧) ఈశ-౧౧. (౨) వి-పు-౬-౬-౧౨. (౩) వి-పు-౩-౮-౯.
(౪) ద్రమిడభాష్యకారః. (౫) బ్రహ్మసూ-౩-౪-౨౬.

యజ్ఞాదిశ్రుతేరశ్వవత్" (౧) "సహకారిత్వేనచ" ఇతి నిత్యనైమిత్తికాదిరూపం సర్వం కర్మ భగవదారాధనరూపం తత్ప్రీతయే వర్ణాశ్రమానుబన్ధితయా సర్వాభీష్టహేతుతయా జ్ఞానయోగసాధనతయాచ అవశ్యానుష్ఠేయ మభిదధతి. ౬.

తథా జ్ఞానఞ్చ, (౨) "బ్రహ్మవిదాప్నోతి పరం తదేషాఽభ్యుక్తా। సత్యంజ్ఞానమనన్తం బ్రహ్మ। యోవేద నిహితం గుహాయాం పరమే వ్యోమన్। సోఽశ్నుతే సర్వాన్ కామాన్ సహ బ్రహ్మణా విపశ్చితేతి" (౩) "బ్రహ్మవేద బ్రహ్మైవభవతి"(౪)"తమేవం

ఆమెన్నుమ్; "సర్వాపేక్షాచ యజ్ఞాదిశ్రుతేరశ్వవత్" ఎన్ను-విద్యైయానతు సర్వకర్మాపేక్షైయాయిరుక్కున్ - యజ్ఞాది శ్రుతియుణ్డాకైయాలే, అశ్వమానతు సర్వోపకరణయుక్తమాయ్కొణ్డు ఫలసాధనమామాపోలే యెన్నుమ్; "సహకారిత్వేనచ" ఎన్ను-విద్యైక్కు సహకారియాకైయాలుమెన్నుమ్; ఇప్పడి నిత్యనైమిత్తికాదిరూపమాయ్ భగవదారాధనభూతమాన సర్వకర్మముమ్ అవనుడైయ ప్రీతిక్కు ఉప్పాక వర్ణాశ్రమత్తోడు అనుబన్ధిక్కైయాలుమ్, సర్వాభీష్టత్తుక్కుమ్ హేతువాకైయాలుమ్, జ్ఞానయోగత్తుక్కు సాధనమాకైయాలుమ్, అవశ్యానుష్ఠేయమాక చ్చొల్లానిన్ఱన. ౬.

అప్పడి జ్ఞానత్తైయుమ్, "బ్రహ్మవిదాప్నోతిపరమ్। తదేషాభ్యుక్తా। సత్యం జ్ఞానమనన్తం బ్రహ్మ। యో వేద నిహితం గుహాయాం పరమే వ్యోమన్। సోఽశ్నుతే సర్వాన్ కామాన్ సహ బ్రహ్మణా విపశ్చితేతి" ఎన్ను - బ్రహ్మవిత్తానవన్ పరబ్రహ్మత్తై ప్రాపియానిఱ్కుమ్, ఇన్త ప్రాప్తియాకిఱతు శొల్లప్పట్టతు, సత్యమాయ్ జ్ఞానమాయ్ అనన్తమాయిరుక్కుమ్ బ్రహ్మమ్, హృదయగుహైయిలిరుక్కిఱ ఇత్తై యావనొరువనఱికిఱాన్, అవన్ పరమవ్యోమత్తిలే సర్వజ్ఞమాన బ్రహ్మత్తోడేకూడ సర్వకామఙ్గళైయుమ్ ప్రాపియానిఱ్కుమెన్నుమ్; "బ్రహ్మ

---

(౧) బ్రహ్మసూ-౩-౪-౩౩. (౨) తై-ఆ-౧.
(౩) ముణ్డ-౩-౨౯. (౪) పురుషసూ-

విద్వానమృత ఇహ భవతి। నాఽన్యః పన్థా అయనాయ విద్యతే" (౧) "ప్రశాసితారం సర్వేషామణీయాంసమణీయసామ్। రుక్మాభం స్వప్న ధీగమ్యం విద్యాత్తం పురుషం పరమ్" (౨) "క్షేత్రజ్ఞః కరణీ జ్ఞానం కరణం తస్య తేన తత్। నిష్పాద్య ముక్తికార్యం వై కృతకృత్యం నివర్తతే" (౩) "విజ్ఞానం ప్రాపకం ప్రాప్యే పరే బ్రహ్మణి పార్థివ। ప్రాపణీయ స్తథైవాఽఽత్మా ప్రక్షీణాఽశేషభావనః" ఇతి ప్రాప్తిసాధనతయా వేదనాదిశబ్దేన వదన్తి. ౭.

వేద బ్రహ్మైవ భవతి" ఎన్ఱు- బ్రహ్మత్తై యఱిగిఱవన్ బ్రహ్మమాయ్ మెన్ఱుమ్; "తమేవం విద్వానమృత ఇహ భవతి। నాఽన్యః పన్థా అయనాయ విద్యతే" ఎన్ఱు-అవనై ఇప్పడి యఱిన్దవన్ అమృతనామ్, ప్రాప్తి యిన్ఱ్బదుక్కు వేఱొరు వழியిల్లై యెన్ఱుమ్; "ప్రశాసితారం సర్వేషామణీయాంసమణీయసామ్। రుక్మాభం స్వప్నధీగమ్యం విద్యాత్తం పురుషం పరమ్" ఎన్ఱు - సర్వర్క్కుమ్ ప్రశాసితావాయ్, అణీయస్సాన ఆత్మాక్కళుక్కుమ్ అణుతరనాయ్, పొన్నిఱత్తైయుడైయనాయ్, స్వప్నకల్పమాన సాక్షాత్కార జ్ఞానగమ్యనాయుళ్ళ పరనాన పురుషనై యఱివానెన్ఱుమ్; "క్షేత్రజ్ఞః కరణీ జ్ఞానం కరణం తస్య తేన తత్। నిష్పాద్య ముక్తికార్యం వై కృతకృత్యం నివర్తతే" ఎన్ఱు-క్షేత్రజ్ఞనాన ఆత్మా కరణియాయిరుక్కుమ్, అవనుక్కు జ్ఞానమ్ కరణమాయిరుక్కుమ్, అక్కరణత్తాలే అన్ద జ్ఞానమానతు ముక్తియాకిఱ కార్యత్తై యుణ్డాక్కి కృతకృత్యమాయ్విడుమెన్ఱుమ్; "విజ్ఞానం ప్రాపకం ప్రాప్యే పరే బ్రహ్మణి పార్థివ। ప్రాపణీయ స్తథైవాఽఽత్మా ప్రక్షీణాశేషభావనః" ఎన్ఱు-విజ్ఞానమానతు ప్రాపకమాయిరుక్కుమ్, ప్రాప్యమాన పరబ్రహ్మత్తిలే ప్రక్షీణమాన అశేషభావనైయైయుముడైయనాన ఆత్మా ప్రాపణీయనాయిరుక్కుమెన్ఱుమ్, ఇప్పడి ప్రాప్తిసాధనమాక వేదనాదిశబ్దత్తాలే శొల్లానిన్ఱన. ౭.

(౧) మను-౧౨-౧౨౨. (౨) వి-పు-౬-౭-౯౪. (౩) వి-పు-౬-౭-౯౩.

తదేవజ్ఞానమ్, (౧) "ఓమిత్యాత్మానంధ్యాయథ" (౨) "ఆత్మానమేవ లోకముపాసీత" (౩) "ఆత్మేత్యేవోపాసీత" (౪) "తస్మిన్యదన్తస్తదుపాసితవ్యమ్" (౫) "ఆత్మా వా౽రే ద్రష్టవ్యః" (౬) "ధ్రువా స్మృతిః। స్మృతిలమ్భే సర్వగ్రన్థీనాం విప్రమోక్షః" (౭) "భిద్యతే హృదయగ్రన్థిశ్ఛిద్యన్తే సర్వసంశయాః। క్షీయన్తే చాస్య కర్మాణి తస్మిన్ దృష్టే పరావరే" ఇతి ధ్యానోపాసన దర్శనాదిరూపేణ విశేషయన్తి.

తస్యైవ వేదనస్య, (౮) "నా౽యమాత్మా ప్రవచనే లభ్యో న

అన్నజ్ఞానత్తె తన్నెయే, "ఓమిత్యాత్మానం ధ్యాయథ" ఎన్ను-"ఓమ్" ఎన్ను ఆత్మావై ధ్యానమ్ పణ్ణుజోళెన్నుమ్; "ఆత్మానమేవ లోకముపాసీత" ఎన్ను - జ్ఞానరూపనాకైయాలే లోకశబ్దవాచ్యనాన ఆత్మావై ఉపాసిప్పానెన్నుమ్; "ఆత్మేత్యేవోపాసీత" ఎన్ను-ఆత్మావెన్నే ఉపాసిప్పానెన్నుమ్; "తస్మిన్యదన్తస్తదుపాసితవ్యమ్" ఎన్ను అనుకూల్యాత్తోన్నిరుక్కుతు, అతు ఉపాసిక్కప్పడుమెన్నుమ్; "ఆత్మా వా అరే ద్రష్టవ్యః" ఎన్ను-ఆత్మావానవన్ ద్రష్టవ్యనెన్నుమ్; "ధ్రువా స్మృతిః। స్మృతిలమ్భే సర్వగ్రన్థీనాం విప్రమోక్షః" ఎన్ను - స్మృతియానతు ధ్రువైయాయిరుక్కుమ్, స్మృతి పెఱ్ఱాల్ ఎల్లాక్కట్టుక్కళుమ్ విట్టుపోమెన్నుమ్; "భిద్యతే హృదయగ్రన్థిశ్ఛిద్యన్తే సర్వసంశయాః। క్షీయన్తే చాస్య కర్మాణి తస్మిన్ దృష్టే పరా౽వరే" ఎన్ను - ఇప్పడి పరరానాకైయవరరాక వృత్తైయనాన సర్వేశ్వరన్ దృష్టనానవళవిల్, † హృదయనాన ఆత్మావినుడైయ శరీరగ్రన్థియానతు భిన్నమామ్, సర్వసంశయఙ్గళుమ్ ఛిన్నఙ్గళామ్, ఇవనుడైయ సర్వకర్మఙ్గళుమ్ క్షయియానిక్కుమెన్నుమ్; ఇప్పడి ధ్యానోపాసన దర్శనాదిశబ్దఙ్గళాలే విశేషియానిన్నన.

అన్న వేదనత్తుక్కు, "నా౽యమాత్మా ప్రవచనేన లభ్యో న మేధ

---

(౧) ము-౨-౨-౬.　(౨) బృ-౩-౪-౧౫.　(౩) బృ-౩-౪-౭.
(౪) తై-నా-౧౨.　(౫) బృ-౪-౪-౫.　(౬) ఛా-౭-౨౬-౨.
(౭) ము-౨-౨-౮.　(౮) కఠో-౧-౨-౨౩.　† హృత్-అయతి-స్థానత్వేన గచ్ఛతీతి-హృదయః. ఆత్మా.

మేధయా న బహునా శ్రుతేన । యమేవైష వృణుతే తేన లభ్యస్త స్యైష ఆత్మా వివృణుతే తనూం స్వామ్" (౧) "భక్త్యాచ ధృత్యాచ సమాహితాత్మా జ్ఞానస్వరూపం పరిపశ్యతీహ" (౨) "హృదా మనీషా మనసాఽభిక్లృప్తః" (౩) "నాథ యోనిసహస్రేషు యేషు యేషు వ్రజామ్యహమ్। తేషు తేష్వచ్యుతా భక్తిరచ్యుతాఽస్తు సదా త్వయి"(౪) "ధర్మార్థకామైః కిన్తస్య ముక్తిస్తస్య కరే స్థితా । సమస్త జగతాం మూలే యస్య భక్తిస్స్థిరా త్వయి" ఇతి భక్తిరూపాపత్త్యా ప్రాప్తి

యా న బహునా శ్రుతేన । యమేవైష వృణుతే తేన లభ్యస్తస్యైష ఆత్మా వివృణుతే తనూం స్వామ్" ఎన్ఱు-ఇన్ద ప్పరమాత్మావానవన్ ప్రవచనత్తాలుమ్ కేవలమాన జ్ఞానత్తాలుమ్ బహువాన శ్రుతత్తాలుమ్ పెఱప్పడాన్, ఇవన్దానే యావనొరువనై వరిత్తాన్, అవనాలే పెఱప్పడుమ్, అన్ద భక్తనుక్కు ఇన్ద పరమాత్మా తానే తన్నుడైయ వడివై ప్రకాశిప్పిక్కిఱాన్ ఎన్ఱుమ్; "భక్త్యాచ ధృత్యాచ సమాహితాత్మా జ్ఞానస్వరూపం పరిపశ్యతీహ" ఎన్ఱు-ధృతియాలే సమాహితమాన నెఞ్జైయుడైయవన్ భక్తియాలే జ్ఞానస్వరూపనాన పరమాత్మావై ఇఙ్గే కాణానిఱ్కుమెన్ఱుమ్; "హృదా మనీషా మనసాఽభిక్లృప్తః" ఎన్ఱు-హృచ్ఛబ్ద వాచ్యమాన భక్తియై వడివాకవుడైత్తాన జ్ఞానత్తాలే మనస్సాకిఱ కరణత్తాలే అనుసన్ధిక్కప్పడుమెన్ఱుమ్; "నాథ యోనిసహస్రేషు యేషు యేషు వ్రజామ్యహమ్। తేషు తేష్వచ్యుతా భక్తిరచ్యుతాఽస్తు సదా త్వయి" ఎన్ఱు - నాథనే! యాన్ యాతొరు శిల జన్మసహస్రఙ్గళిలే వర్త్తిక్కిఱేన్, అవ్వవఱ్ఱిలే అచ్యుతైయాన భక్తియానతు అచ్యుతనే! ఉన్పక్కలిలే ఎనక్కుణ్డాకవేణ్డుమెన్ఱుమ్, "ధర్మార్థకామైః కిన్తస్య ముక్తిస్తస్య కరే స్థితా। సమస్తజగతాం మూలే యస్య భక్తిస్స్థిరా త్వయి" ఎన్ఱు - సమస్తజగత్తుక్కుమ్ మూలమాన ఉన్పక్కలిలే యావనొరువనుక్కు స్థిరైయాన భక్తియుణ్డాకిఱతు, అవనుక్కు ధర్మార్థకామఙ్గ

(౧) (౨) తై-నా-౧.
(౩) వి-పు-౧-౨౦-౧౭. (౪) వి-పు-౧-౨౦-౨౭.

సాధనత్వమపి ప్రతిపాదయన్తి. తస్మాత్, ఏతేషాం శ్రుతి స్మృతీతిహాస పురాణాదివిహితానాం కర్మ జ్ఞాన భక్తియోగరూపాణాం సర్వేషాం ధర్మాణాం పరిత్యాగే సర్వశాస్త్రవిరోధస్సమ్ప్రతిపన్నః. ౮.

తథాహి-(౧) "శుకో ముక్తః" (౨) "వామదేవో ముక్తః" ఇతి ముక్తతయా శ్రుతానాం శుక వామదేవాదీనామ్, అ[illegible] పమానభూత ప్రహ్లాదాఽఽదిభరత సౌభరి ప్రభృతీనాఞ్చ ముముక్షూణాఞ్చ సమ్ప్రతిపన్నానాం కర్మజ్ఞానభక్త్యనుష్ఠాతృత్వప్రతీత్యా, శిష్టాగ్రగణ్యానుష్ఠిత సర్వధర్మత్యాగః అనుష్ఠానవిరుద్ధశ్చ. ౯.

అత్రాఽపి, (3) "నియతం కురు కర్మ త్వం కర్మజ్యాయోహ్యకర్మణః" ...

శాలెన్న ప్రయోజనముణ్డు? అవన్ఱై యిలే మోక్షమిరుక్కుమెన్నుమ్; ఇప్పడి భక్తిరూపత్తైయడైన్దుకొణ్డు ప్రాప్తిసాధనమామాకారత్తైయుమ్ ప్రతిపాదియానిన్ఱన. ఆకైయాలే, శ్రుతి స్మృతీతిహాస పురాణాదికళాలే విధిక్కప్పట్ట కర్మ జ్ఞాన భక్తిరూపఙ్గళాన ఇన్ద సర్వధర్మఙ్గళినుడైయ పరిత్యాగత్తిల్ సర్వశాస్త్రవిరోధమ్ సంప్రతిపన్నమ్. ౮.

అప్పడియే, "శుకన్ ముక్తనానాన్" "వామదేవన్ ముక్తనానాన్" ఎన్ఱు ముక్తరాక శ్రుతిసిద్ధరాన శుక వామదేవాదికళుమ్, అశేష సాధుక్కళుక్కుమ్ ఉపమానమాయిరుక్కిఱ ప్రహ్లాదన్ ఆది భరతన్ సౌభరియుళ్ళిట్ట ముముక్షుక్కళెల్లారుమ్ కర్మ జ్ఞాన భక్తికళై యనుష్ఠిత్తార్కళాక శాస్త్రత్తాలే తోన్ఱుకైయాలే, శిష్టాగ్రగణ్యరాలే అనుష్ఠిక్కప్పట్ట సర్వధర్మత్తినుడైయ పరిత్యాగమానతు అనుష్ఠానవిరుద్ధముమ్. ౯.

ఇన్ద శ్రీ గీతైతన్నిలుమ్ "నియతం కురు కర్మ త్వం కర్మజ్యాయో హ్యకర్మణః" ఎన్ఱు - నియతమాన కర్మత్తై యనుష్ఠి, అకర్మమాన జ్ఞానత్తిఱ్కాట్టిల్ కర్మమ్ శ్రేష్ఠమితే యెన్ఱుమ్; "కర్మణైవ హి

(౧)　　(౨)　　(3) గీ-3-౮.

కర్మణః" (౧) "కర్మణైవ హి సంసిద్ధిమాస్థితా జనకాదయః" (౨) "స్వకర్మనిరతస్సిద్ధిం యథా విన్దతి తచ్ఛృణు । యతః ప్రవృత్తిర్భూతానాం యేన సర్వమిదం తతమ్। స్వకర్మణా తమభ్యర్చ్య సిద్ధిం విన్దతి మానవః" (౩) "నియతస్యతు సన్న్యాసః కర్మణో నోపపద్యతే" (౪) "శరీరయాత్రాఽపి చ తే న ప్రసిద్ధ్యేదకర్మణః" (౫) "యజ్ఞ దాన తపః కర్మ న త్యాజ్యం కార్యమేవ తత్। యజ్ఞో దానం తపశ్చైవ పావనాని మనీషిణామ్" (౬) "బుద్ధ్యా యుక్తో యయా పార్థ కర్మబన్ధం ప్రహా

సంసిద్ధి మాస్థితా జనకాదయః" ఎన్ఱు-జనకాదికళానవర్కళ్ కర్మత్తాల్ మోక్షత్తై యడైన్దార్కళెన్ఱుమ్; "స్వకర్మ నిరతస్సిద్ధిం యథా విన్దతి తచ్ఛృణు। యతః ప్రవృత్తిర్భూతానాం యేన సర్వమిదం తతమ్। స్వకర్మణా తమభ్యర్చ్య సిద్ధింవిన్దతి మానవః" ఎన్ఱు-స్వకర్మత్తిలే నిరతనానవన్ యాతొరుపడి సిద్ధియైప్పెఱుమ్, అత్తైక్కేళ్, యావనొరువన్బక్కల్ నిన్ఱుమ్, భూతఙ్గళినుడైయ ప్రవృత్తియుణ్డాకిఱతు, యావనొరువనాలే ఇతెల్లామ్ వ్యాప్తమాయిఱ్ఱు, అవనై త్తన్నుడైయ కర్మత్తాలే అర్చిత్తు మనుష్యనానవన్ సిద్ధియై ప్పెఱానిఱ్క-నెన్ఱుమ్; "నియతస్యతు సన్న్యాసః కర్మణో నోపపద్యతే" ఎన్ఱు-నియమనాన కర్మత్తినుడైయ సన్న్యాసమ్ కూడాతెన్ఱుమ్; "శరీరయాత్రాఽపి చ తే న ప్రసిద్ధ్యేద కర్మణః" ఎన్ఱు-కర్మత్తైయొళిన్ద ఉనక్కు-శరీరయాత్రైయుమ్ సిద్ధియాతెన్ఱుమ్; "యజ్ఞదాన తపఃకర్మ నత్యాజ్యం కార్యమేవతత్" యజ్ఞదాన తపస్సాకిఱ కర్మమానతు త్యాజ్యమన్ఱు, శెయ్యత్తక్కతెన్ఱుమ్; "యజ్ఞో దానం తపశ్చైవ పావనాని మనీషిణామ్" ఎన్ఱు - యజ్ఞ దాన తపస్సుక్కళానవై జ్ఞానవాన్కళుక్కు పావనఙ్గళెన్ఱుమ్; "బుద్ధ్యా యుక్తో యయా పార్థ కర్మబన్ధం ప్రహాస్యసి" ఎన్ఱు - యాతొరుబుద్ధి

---

(౧) గీ-౩-౨౦. (౨) గీ-౧౮-౪౫. (౩) గీ-౧౮-౭.
(౪) గీ-౩-౮. (౫) గీ-౧౮-౫. (౬) గీ-౨-౩౯.

స్యసి" (౧) "ఆరురుక్షోర్మునేర్యోగం కర్మ కారణముచ్యతే" (౨) "సర్వం కర్మాఽఖిలం పార్థ జ్ఞానే పరిసమాప్యతే" (౩) "నహి జ్ఞానేన సదృశం పవిత్రమిహ విద్యతే" (౪) "జ్ఞానాగ్నిస్సర్వకర్మాణి భస్మసాత్కురుతే తథా" (౫) "భోక్తారం యజ్ఞతపసాం సర్వలోకమహేశ్వరమ్। సుహృదం సర్వభూతానాం జ్ఞాత్వా మాం శాన్తిమృచ్ఛతి" (౬) "భక్త్యా మామభిజానాతి యావాన్ యశ్చాఽస్మి తత్త్వతః। తతో మాం తత్త్వతో జ్ఞాత్వా విశతే తదనన్తరమ్" (౭) "భక్త్యాత్వన

యోగమేఱికూడినవర్ కర్మబన్ధత్తై విడుమెన్ఱుమ్; "ఆరురుక్షోర్మునేర్యోగం కర్మ కారణముచ్యతే" ఎన్ఱు-యోగత్తై మేల్కొళ్ళ వేణ్డినవనుక్కు కర్మమ్ కారణమాక చ్చొల్లప్పట్టిరుక్కిఱతెన్ఱుమ్; "సర్వం కర్మాఖిలం పార్థ జ్ఞానే పరిసమాప్యతే" ఎన్ఱు - పార్థనే! ఎల్లాక్కర్మఙ్గళుమ్ అనుష్ఠితమాయ్ క్కొణ్డు జ్ఞానత్తిలే తలైక్కట్టుమెన్ఱుమ్; "నహి జ్ఞానేన సదృశం పవిత్రమిహ విద్యతే" ఎన్ఱు - జ్ఞానత్తోడు సదృశమాయ్ పవిత్రమాయిరుప్పతొన్ఱిల్లైయెన్ఱుమ్; "జ్ఞానాగ్నిస్సర్వకర్మాణి భస్మసాత్కురుతే తథా" ఎన్ఱు-జ్ఞానాగ్నియానతు సర్వకర్మఙ్గళైయుమ్ భస్మసాత్తాక ప్పణ్ణానిఱ్కుమెన్ఱుమ్; "భోక్తారం యజ్ఞతపసాం సర్వలోకమహేశ్వరమ్। సుహృదం సర్వభూతానాం జ్ఞాత్వా మాం శాన్తిమృచ్ఛతి" ఎన్ఱు-యజ్ఞ తపస్సుక్కళుక్కు భోక్తావాయ్, సర్వలోకమహేశ్వరనాయ్, సర్వభూత సుహృత్తాన ఎన్నై యఱిన్తు శాన్తియైయడైయానిఱ్కుమెన్ఱుమ్; "భక్త్యా మామభిజానాతి యావాన్ యశ్చాఽస్మి తత్త్వతః। తతో మాం తత్త్వతో జ్ఞాత్వా విశతే తదనన్తరమ్" ఎన్ఱు - నాన్ ఉళ్ళపడి యావనొరువన్, యాతొరుపడియాయిరుప్పన్, అన్న ఎన్నై భక్తియాలే యఱియానిఱ్కుమ్, అత్తాలే ఎన్నై ఉళ్ళపడియే యఱిన్తు అతుక్కు అనన్తరమ్ ఎన్నై ప్రాపియానిఱ్కుమెన్ఱుమ్; "భక్త్యాత్వనన్యయా శక్య అహ

(౧) గీ-౬-౩. (౨) గీ-౪-౩౩. (౩) గీ-౪-౩౮. (౪) గీ-౪-౩౭.
(౫) గీ-౫-౨౯. (౬) గీ-౧౮-౫౫. (౭) గీ-౧౧-౫౪.

న్యయా శక్య అహమేవంవిధో౽ర్జున । జ్ఞాతుం ద్రష్టుఞ్చ తత్త్వేన ప్రవే ష్టుఞ్చ పరన్తప" (౧) "మద్భక్తిం లభతే పరామ్" ఇతి పూర్వ విస్తరేణ సాదరం స్వోపదిష్ట కర్మ జ్ఞాన భక్తియోగరూప సర్వధర్మప త్యాగస్స్వేనైవ విధీయమానః ప్రకరణేనాఽపి విరుధ్యేత. ౧౦.

కిఞ్చ, అత్ర ధర్మశబ్దేన విహితానుష్ఠాన నిషిద్ధపరిహారరూప ముభయవిధం సఙ్గృహ్య తత్త్యాగవిధానే, నిషిద్ధానాం సర్వేషామవశ్య మనుష్ఠేయత్వప్రసఙ్గాత్ స్వైరచారదోషో దుష్పరిహారః. మోక్షసాధన తయా ప్రకరణసిద్ధ కర్మయోగాదిత్యాగః సర్వశబ్దసఙ్కోచేనాఽభిప్రేత శ్చేత్, తథాసతి త్రైవర్ణికాధికార కర్మాదిత్యాగాఙ్గకత్వాత్ శరణా

మేవంవిధో౽ర్జున । జ్ఞాతుం ద్రష్టుంచ తత్త్వేన ప్రవేష్టుంచ పరన్తప" ఎన్ఱు-ఇప్పడిప్పట్ట నాన్ అనన్యైయాన భక్తియాలే అఱియవుమ్ కాణ వుమ్ ప్రాపిక్కవుమ్ శక్యనెన్ఱుమ్; "మద్భక్తిం లభతే పరామ్" ఎన్ఱు- ఎన్నుడైయ పరైయాన భక్తియై ప్పెఱుమెన్ఱుమ్, ఇప్పడి మున్బు. తాన్ పరక్క ఉపదేశిత్త కర్మ జ్ఞాన భక్తికళై త్తానే విడచ్చొల్లి విధిక్కై ప్రకరణత్తోడుమ్ విరోధిక్కుమ్. ౧౦.

ఇన్నముమ్, ఇవ్విడత్తిల్ ధర్మశబ్దత్తాలే విహితానుష్ఠానముమ్ నిషిద్ధ పరిహారముమాకిఱ ఉభయధర్మత్తైయుమ్ శొల్లి, "అత్తై విడు" ఎన్ఱు విధిక్కుమళవిల్, నిషిద్ధపరిహారత్తై విడుకైయానతు - నిషిద్ధానుష్ఠాన మాకైయాలే, నిషిద్ధఙ్గళడఙ్గ అవశ్యమనుష్ఠేయఙ్గళాయ్ప్పుకుర్కైయాలే స్వైరచారమాకిఱ దోషమ్ పరిహరిక్క వరితాయిరుక్కుమ్; ఇతుక్కు ప్పరిహారమాక సర్వశబ్దత్తై సఙ్కోచిప్పిత్తు మోక్షసాధనమాయ్క్కొణ్డు ఇన్ద ప్రకరణత్తిలే సిద్ధమాన కర్మయోగాదికళుడైయ త్యాగత్తై నినైత్తు విహితానుష్ఠానమాత్రత్యాగత్తిలే నిఱుత్తప్పార్క్కిల్, అప్పోతు త్రైవర్ణికాధికారమాన కర్మాదిత్యాగత్తై అఙ్గమాకవుడైత్తాన శరణా

(౧) గీ-

గతేరపి తావన్మాత్రాధికారత్వ ప్రసఙ్గేన సర్వాధికారత్వం భజ్యేత; కర్మాది త్యాగాఙ్గకస్య ప్రపదనస్య సర్వాధికారత్వే కర్మాద్యనధికృతాన్ త్రైవర్ణికేషు తత్త్యాగవిధివైయర్థ్యఞ్చ స్యాత్. తేషామపి కేనచిదాకారేణ భజనాన్వయే సత్యపి తస్యోత్తారకత్వాత్ [illegible] త్యాగ విధిరర్థవాన్; అత స్సర్వధర్మపరిత్యాగస్య సర్వథాఽనుపపన్నత్వాత్, అయం శ్లోకః. (౧) "ప్రజాపతిరాత్మనో వపాముదఖిద్యత్" (౨) "ఉత్తానా హ వై దేవగవా వహన్తి" (౩) "గ్రావాణః ప్లవన్తే" (౪) "ఆదిత్యో యూపః" (౫) "యజమానః ప్రస్తరః" ఇత్యాది

గతిక్కు అవ్వళవిల్ అధికారమాకత్తోన్ఱుకైయాల్, ఇతినుడైయ సర్వాధికారత్వమ్ భగ్నమామ్; కర్మాదిత్యాగత్తై అఙ్గమాకవుడైత్తాన శరణాగతిక్కు సర్వాధికారత్వమ్ శొల్లుమళవిల్; కర్మాదికళిల్ అధికారమిల్లాత త్రైవర్ణికరల్లాతవర్కళుక్కు ధర్మత్యాగత్తినుడైయ విధి వ్యర్థమామ్, అవర్కళుక్కుమ్ ఓరోరాకారత్తాలే భగవద్భజనత్తిలేఅన్వయమ్ శొల్లిల్, అతుతానే అవర్కళుక్కు ఉత్తారకమాకైయాలే అవర్కళుక్కు అత్తై విడచ్చొల్లుకిఱత్తాలొరు ప్రయోజనమిల్లై. ఆకైయాలే, సర్వధర్మపరిత్యాగమానతు సర్వప్రకారత్తాలుమ్ అనుపపన్నమాకైయాల్, ఇన్త శ్లోకమానతు, "ప్రజాపతిరాత్మనోవపాముదఖిద్యత్" ఎన్ఱు-ప్రజాపతియానవన్ తన్నుడైయ వపైయై హోమార్థమాక ఇడన్తెడుత్తానెన్ఱుమ్; "ఉత్తానా హ వై దేవగవా వహన్తి" ఎన్ఱు-దేవర్కళుడైయ గోక్కళ్ కాల్ మేలాక మల్లాన్దు పోకానిన్ఱనవెన్ఱుమ్; "గ్రావాణః ప్లవన్తే" ఎన్ఱు - కఱ్కళ్ మితవానిన్ఱనవెన్ఱుమ్; "ఆదిత్యో యూపః" ఎన్ఱు - యూపమాకిఱతు ఆదిత్యనెన్ఱుమ్; "యజమానః ప్రస్తరః" ఎన్ఱు - ప్రస్తరమానతు యజమాననెన్ఱుమ్ ఇతు ముతలాన

---

(౧) (౨) (౩)
(౪) (౫)

వైదికవాక్యవత్, "అగ్నినా సిఞ్చేత్" "అఙ్గుల్యగ్రే హస్తియూథశత మాస్తే" "ఏషవన్ధ్యా సుతో యాతి శశశృఙ్గధనుర్ధరః। మృగతృష్ణామ్భసి స్నాతః ఖపుష్పకృతశేఖరః" ఇత్యాది లౌకికవాక్యవచ్చ బహుప్రమాణ విరుద్ధార్థప్రతిపాదకత్వేన నకస్యచిదపి ప్రతీతిజనకః. ప్రతీతిజనకత్వేప్యస్య శ్లోకస్య తేనైవ ప్రమాణవిరోధేన (౧) "విరోధేత్వనపేక్షం స్యాత్" ఇతి స్వార్థప్రామాణ్యాసంభవాత్, అనేన ప్రతిపాదితమర్థం న కథఞ్చిదపి పరీక్షకోఽనుష్ఠేయతయాఙ్గీకరోతి. ౧౧.

అత్ర కేచిదాస్తికాః ప్రాహుః-సాక్షాత్పరమాప్తతమభగవ

వైదికవాక్యఙ్గళ్ పోలవుమ్; "అగ్నినా సిఞ్చేత్" ఎన్ఱు - అగ్నియాలే ననైప్పానెన్ఱుమ్; "అఙ్గుల్యగ్రే హస్తియూథశతమాస్తే" ఎన్ఱు-అఙ్గు ళియినుడైయ అగ్రత్తిలే యానైయిన్ నూఱు కూట్టఙ్గళ్ ఇరుక్కిన్ఱతెన్ఱుమ్; "ఏష వన్ధ్యాసుతో యాతి శశశృఙ్గధనుర్ధరః। మృగతృష్ణామ్భసి స్నాతః ఖపు ష్పకృతశేఖరః" ఎన్ఱు-ఇన్ద మలడినుడైయ పిళ్ళైయాన ఇవన్, ముయల్ కొమ్బాన విల్లై యేన్దిక్కొణ్డు, పేయ్త్తేర్ నీరిలే కుళిత్తు, ఆకాశప్పూవాలే కొణ్డైముడిత్తు వారానిన్ఱానెన్ఱుమ్, ఇతుముతలాన లౌకికవాక్యఙ్గళ్ పోలవుమ్ బహుప్ర మాణవిరుద్ధమాన అర్థత్తైప్రతిపాదిక్కైయాలే ఒరు అర్థత్తైయుమ్ ప్రతి పాదిక్కమాట్టాతు. అర్థజ్ఞానత్తైప్పిఱప్పిక్కుమేయాకిలుమ్ అన్త ప్రమాణ విరోధత్తినాలే, "విరోధేత్వనపేక్షం స్యాత్" ఎన్ఱు-ప్రమాణాన్తరవిరోధ ముణ్డానాల్ ప్రమాణమపేక్షితమల్లవెన్ఱ మీమాంసా సూత్రత్తాలే ప్రామాణ్యమిల్లామైయాల్, ఇన్త శ్లోకత్తాల్ ప్రతిపాదిక్కప్పట్ట అర్థత్తై నిరూపకనాయిరుప్పానొరువన్ తనక్కు అనుష్ఠేయమాక అఙ్గీకరియా నెన్ఱతాయిఱ్ఱు. ౧౧.

ఇవ్విడత్తిల్ శిల ఆస్తికర్, ఇతుక్కు ప్పరిహారమాక, సాక్షా

(౧) పూ-మీ-౧-3-3.

త్ప్రణీత గీతోపనిషద్వచనప్రామాణ్యాభఙ్గః ప్రామాణికానాం నయుజ్యత ఇతి అస్య గత్యన్తరం కల్పనీయమ్, తస్మాత్ వేదోక్త సర్వధర్మాధికారధురాణాం స్త్రీ శూద్ర తిరశ్చాం జడాఽన్ధ బధిర బాల మూకాదీనాం వా శరణాగతిర్విధీయతే; అన్యేషాం త్రైవర్ణికానాంతు చోదిత భగవద్భజనాదిరితి విషయ విభాగః కర్తవ్య ఇతి ౨.

నాఽయం విషయో విభక్తః (౧) "మాంహి పార్థ వ్యపాశ్రిత్య యేఽపి స్యుః పాపయోనయః। స్త్రియో వైశ్యాస్తథా శూద్రాస్తేఽపి యాన్తి పరాం గతిమ్ । కింపునర్బ్రాహ్మణాః పుణ్యా భక్తా రాజర్షయ

త్పరమాఽప్తతమనాన భగవానరుళిచ్చెయ్దగీతోపనిషత్తినుడైయ వచనత్తిల్ అప్రామాణ్యమ్ ప్రామాణికరాయిరుప్పార్కళుక్కు యుక్తమన్ఱు, ఆకైయాల్ ఇన్ద శ్లోకత్తుక్కు ఒరువకై కల్పిక్కవేణుమ్; అతావతు- వేదోక్తమాన సర్వధర్మఙ్గళిలుమ్ అధికారమిల్లాత స్త్రీ శూద్రాదికళ్, తిర్యక్కుక్కళ్, జడర్, అన్ధర్, బధిరర్, బాలర్, మూకర్, ముతలానార్కళుక్కు శరణాగతి విధిక్కప్పడుకిఱతు, అల్లాత బ్రాహ్మణ క్షత్రియ వైశ్యరాన త్రైవర్ణికరుక్కు వేదోక్తమాన కర్మ జ్ఞాన భక్తికళ్ విధిక్కప్పడుకిఱతుఎన్ఱు విషయవిభాగమ్ శొన్నార్కళ్. ౧౨.

ఇన్ద విషయవిభాగమ్ ఇవ్విడత్తిల్ శొల్లముడియాతు, "మాంహి పార్థ వ్యపాశ్రిత్య యేఽపి స్యుః పాపయోనయః । స్త్రియో వైశ్యాస్తథా శూద్రాస్తేఽపియాన్తి పరాంగతిమ్। కింపునర్బ్రాహ్మణాః పుణ్యా భక్తా రాజర్షయస్తథా" ఎన్ఱు - పార్థనే! ఎన్నై యాశ్రయిత్తు పాపయోనికళాయుళ్ళ స్త్రీ శూద్రర్కళుమ్ వైశ్యర్కళుమ్ పరైయాన గతియై యడైవర్కళ్, పుణ్యరాయ్ భక్తరాన బ్రాహ్మణర్కళుమ్ రాజర్షికళుమ్ అడైవార్కళెన్నుమిడమ్ పిన్నై యెన్నెన్ఱుకొణ్డు స్త్రీ శూద్రర్కళైయుమ్ త్రైవర్ణికరైయుమ్ కూడ భజనముఖత్తాలుణ్డాన

(౧) గీ-౯-౩౨.

...థా" ఇతి భక్త్యధికారేణ భగవత్ప్రాప్తౌ చ తేషామవిభాగవచనాత్, అత్ర విధివిషయభూతస్యాఽఙ్గస్య జాత్యాదివైకల్యనిమిత్త భక్త్యధికారవైధుర్యాఽసంభవాచ్చ; అపశూద్రనయాత్ అత్రైవర్ణికానామధికారోపపాదనేఽపి త్యాగవిధ్యవిషయత్వం పూర్వమేవోక్తమ్. ౧౩.

అథాఽపరే ప్రత్యవతిష్ఠన్తే; — "సర్వధర్మాన్ పరిత్యజ్యాఽపి శరణం వ్రజ" ఇతి శరణాగతిప్రశంసాయామస్య తాత్పర్యమ్, న తు ధర్మపరిత్యాగే; తస్మాదర్థవాదరూపోఽయం శ్లోక ఇతి. ౧౪.

తదప్యపహాస్యమ్;— ప్రశంసాసూచకస్య అపిశబ్దస్యాఽదర్శనాత్, వాక్యస్య అపిశబ్దనిరాకాఙ్క్షత్వేన తాదృశశబ్దకల్పకాభావాచ్చ; అర్థవిరో

ఆశ్రయణత్తిలే అధికారమ్ శొల్లి, అత్తాలే భగవత్ప్రాప్తియైయుమ్ శొల్లుకైయాలే, విభాగమిల్లామై తోన్ఱుకైయాలుమ్; ఇన శ్లోకత్తిల్ విధిక్కు విషయభూతనాన అఙ్గనుక్కు జాత్యాదివైకల్యత్తాలుణ్డాన భక్తియిల్ అనధికారమిల్లామైయాలుమ్; అపశూద్రాధికరణత్తిల్ శూద్రర్కళుక్కు అధికారమిల్లైయెన్గిఱ న్యాయత్తాలే త్రైవర్ణికరల్లాతార్క్కు భక్తియిల్ అధికారమిల్లైయెన్ఱు పిఱిపుశొన్నాలుమ్ అవర్కళుక్కు ధర్మత్యాగమ్ విధిక్కప్పడాదెన్నుమిడమ్ మున్బే శొల్లప్పట్టతు. ౧౩.

అనన్తరమ్ వేఱు శిలర్, సర్వధర్మఙ్గళైయుమ్ విట్టాకిలుమ్ శరణమ్ పుకువాయెన్ఱు శరణాగతియినుడైయ ప్రశంసైయిలే ఇశ్లోకత్తుక్కు త్తాత్పర్యమ్, ధర్మత్యాగత్తిలన్ఱు; ఆకైయాల్, అర్థవాదమ్ ఇశ్లోకమెన్ఱార్కళ్. ౧౪.

అతువుమ్, విలక్షణర్ కేట్టాల్ శిరిప్పార్కళ్; — ఇవ్విడత్తిల్, విట్టాకిలుమెన్గైక్కు అపిశబ్దమిల్లామైయాలుమ్, అపిశబ్దమొఴియ ఇవ్వాక్యార్థమ్ పూర్ణమాకైయాల్ అపిశబ్దత్తైక్కల్పిక్కై ముడియా

ధాదగత్యా తత్కల్పనేఽపి ప్రశంసామాత్రేణ శోకనివృత్త్యసమ్భవాత్, "మాశుచః" ఇతి వచనమతి నసఙ్గచ్ఛతే. ౧౫.

అన్యేచ మన్యన్తే,-సర్వధర్మాః-సర్వేషాం ధర్మాః, ఇతిసర్వధర్మశబ్దేన భగవద్వ్యతిరిక్త దేవతాన్తరాది సర్వవిషయారాధనరూపాన్ [illegible] ధర్మానభిధాయ, తత్పరిత్యాగపూర్వకం మోక్షాయ భగ[illegible] యణమేవ కర్తవ్యమితి ఐకాన్త్యం విధీయత ఇతి. ౧౬.

తదప్యసైకాన్త్యమ్;-దేవతాన్తరాదీనామత్రాఽప్రస్తుతత్వాత్, ప్రస్తావేఽపి (౧) "యేప్యన్యదేవతాభక్తా యజన్తే శ్రద్ధయాఽన్వితాః। తేఽపి మామేవ కౌన్తేయ యజన్త్యవిధిపూర్వకమ్" ఇతి ఐకాన్త్యవిరోధస్యాఽ[illegible]త్వాచ్చ; నచ శరణవరణం సమాశ్రయణమా

మైయాలుమ్, మున్చొన్న అవ్విరోధత్తాలే పోక్కఱ్ఱు అపిశబ్దత్తై కల్పిత్తాలుమ్, ప్రశంసామాత్రత్తాలే శోకనివృత్తి కూడామైయాలే "మాశుచః" ఎన్గిఱపదమ్ ఇతిల్ సఙ్గతమాకాతు. ౧౫.

వేఱేశిలర్, సర్వధర్మఙ్గళాకిఱ-సర్వర్తైయుమ్ పఱ్ఱిఉళ్ళాన ధర్మఙ్గళాయ్, అత్తాలే, భగవద్వ్యతిరిక్తమాన దేవతాన్తరాద్యారాధనరూప కర్మఙ్గళైచ్చొల్లి, అవఱ్ఱై యెల్లామ్ విట్టు మోక్షోపాయమాక భగవానుడైయ ఆశ్రయణమ్ కర్తవ్యమెన్ఱుకొణ్డు ఏకాన్తిధర్మమ్ విధిక్కప్పడుకిఱతెన్ఱు నినైక్కిఱార్కళ్. ౧౬.

అతు ఇవ్విడత్తిల్ ఏకాన్తమన్ఱు;- దేవతాన్తరాదికళ్ ఇవ్విడత్తిల్ ప్రస్తుతమల్లామైయాలుమ్, ఓరిడత్తిల్ ప్రస్తుతరానాలుమ్ "యేప్యన్యదేవతా భక్తా యజన్తే శ్రద్ధయాఽన్వితాః। తేఽపి మామేవ కౌన్తేయ యజన్త్యవిధిపూర్వకమ్" ఎన్ఱు - కౌన్తేయనే! అన్యదేవతాభక్తరాయ్ శ్రద్ధైయోడే కూడినవర్కళాయ్ యావర్శిలర్ యజిక్కిఱార్కళ్, అవర్కళుమ్ విధిప్రకారమిల్లామే ఎన్నైయే యజిక్కిఱార్కళెన్ఱు ఐకాన్త్యవిరోధమ్ మున్చొల్లప్పడుకైయాలుమ్; శరణాగతియానతు - సమా

(౧) గీ-౯-౨౩.

త్రమ్, తద్విశేషరూపత్వాచ్చ. ౧౭.

అపరేచాఽఽచక్షతే; - "శరణాగతివిరోధినో ధర్మాన్ పరిత్యజ్య శరణం కుర్యాత్" ఇతి. ౧౮.

తదపి మన్దమ్,- తేఽపి విరుద్ధధర్మాః దేవతాన్తరవిషయాశ్చేత్ దత్తముత్తరమ్, అన్యేతు న దృశ్యన్తే; దృశ్యన్తేచేత్ తేషాం విరుద్ధత్వాత్ విధిమన్తరేణ త్యాగసిద్ధిః; విధ్యపేక్షత్వేఽపి ధర్మశబ్దస్య విరుద్ధధర్మమాత్రవాచిత్వం న సంపద్యతే; తథాసతి సర్వశబ్దోఽపి న సఙ్గతో భవతి. ౧౯.

ఇతరే శంసన్తి; - (౧) "తమేవ విదిత్వాఽతిమృత్యుమేతి। నాఽన్యః పన్థా విద్యతే అయనాయ" (౨) "తమేవైకం జానథాఽఽత్మానమన్యా వాచో విముఞ్చథ।అమృతస్యైష సేతుః" ఇతి ఆత్మజ్ఞాన

శ్రయణమాత్రమస్తియే, తద్విశేషమాయితే ఇరుప్పతు, ఆకైయాలు మితు అర్థమన్ను. ౧౭

వేఱుశిలర్, శరణాగతి విరోధియాన ధర్మఙ్గళై విట్టు శరణాగతియై ప్పణ్ణువాన్ఎన్ఱు విధిక్కిఱతెన్ఱార్కళ్; ౧౮

అతువుమ్ నన్ఱన్ఱు-అన్ద విరుద్ధధర్మఙ్గళ్ దేవతాన్తర ధర్మఙ్గళాకిల్ కీழ్ ఉత్తరమ్ శొల్లప్పట్టతు. వేఱు విరుద్ధమాన ధర్మఙ్గళ్ కాణప్పడుకిఱతిల్లై; ఉణ్డాకిలుమ్ విరుద్ధమాకైయాలే విధిక్కవేణ్డాతపడి తానే విడప్పడుమ్; విధిక్కవేణ్డినాలుమ్, ధర్మశబ్దమ్ విరుద్ధధర్మమాత్రత్తై క్కాట్టాతు; కాట్టుమాకిల్ సర్వశబ్దమ్ సఙ్గతమాకాతు. ౧౯.

వేఱే శిలర్, "తమేవ విదిత్వాఽతిమృత్యుమేతి। నాఽన్యః పన్థా విద్యతేఽయనాయ" ఎన్ఱు - అవనై యఱిన్దే మృత్యువాన సంసారత్తై క్కడక్కుమ్, ప్రాప్తిక్కు వేఱు వழి ఉణ్డాకిఱతిల్లై యెన్ఱుమ్, "తమేవైకం జానథాఽఽత్మానమన్యా వాచో విముఞ్చథ । అమృతస్యైష సేతుః" ఎన్ఱు - అన్ద ఆత్మా ఒరువనైయుమే అఱియుఙ్గోళ్, అల్లాత వార్త్తైకళై విడుఙ్గోళ్, అమృతత్తుక్కు ఇవన్ సేతువెన్ఱుమ్; ఆత్మజ్ఞానమ్

(౧) శ్వేతా-౩-౮. (౨) ముణ్డ-౨-౨-౫.

మేవ మోక్షోపాయతయా విధీయతే, కర్మతు మోక్షవిరోధిత్వేన జ్ఞానినస్త్యాజ్యమేవ; తదుక్తమ్; - (౧) “జ్ఞానాఽమృతేన తృప్తస్య కృతకృత్యస్య యోగినః। నైవాఽస్తి కిఞ్చిత్కర్తవ్యమస్తిచేన్న స తత్త్వవిత్” ఇతి; తస్మాత్ కర్మత్యాగపూర్వకమాత్మజ్ఞానం సమ్పాదితవ్యమితి. ౨౦.

తదప్యజ్ఞానవిజృమ్భితమ్;-(౨) “కర్మణైవహి సంసిద్ధిమాస్థితా జనకాదయః” (౩) “స్వకర్మణా తమభ్యర్చ్య సిద్ధిం విన్దతి మానవః” ఇతి కర్మణాం మోక్షసాధనత్వవచనాత్; (౪) “యజ్ఞేన దానేన తపసాఽనాశకేన బ్రాహ్మణా వివిదిషన్తి” ఇతి జ్ఞానసాధనత్వశ్రుతేశ్చ. “కర

మోక్షత్తుక్కు ఉపాయమాక విధిక్కప్పడుకిఱతు; కర్మమానతు మోక్షత్తుక్కు విరోధియాకైయాలే జ్ఞానిక్కు త్యాజ్యమాయే యిరుక్కుమ్; ఎఙ్ఙనేయెన్నిల్; - “జ్ఞానామృతేన తృప్తస్య కృతకృత్యస్య యోగినః। నైవాఽస్తి కిఞ్చిత్కర్తవ్యమస్తిచేన్నస తత్త్వవిత్” ఎన్ఱు-జ్ఞానమాకిఱ అమృతత్తాలే పూర్ణనాయ్ కృతకృత్యనాన యోగిక్కుచ్చెయ్యవేణ్డియతా యిరుప్పతొన్ఱుమిల్లై, ఉణ్డాకిల్ అవన్ తత్త్వవిత్తన్ఱు ఎన్గిఱ వచనముణ్డాకైయాలే. ఇప్పడి త్యాజ్యమాన కర్మత్తై విట్టు ఆత్మజ్ఞానత్తై సంపాదిప్పానెన్ఱు శిలర్ శొన్నార్కళ్. ౨౦.

అతువుమ్ అజ్ఞానత్తిన్ పెరుమై; - “కర్మణైవహి సంసిద్ధిమాస్థితా జనకాదయః” ఎన్ఱు - జనకాదికళానవర్కళ్ కర్మత్తాలే సిద్ధియై యడైన్దార్కళెన్ఱుమ్; “స్వకర్మణా తమభ్యర్చ్య సిద్ధిం విన్దతి మానవః” ఎన్ఱు - తన్నుడైయ కర్మత్తాలే అన్త ఈశ్వరనై ఆరాధిత్తు మనుష్యన్ సిద్ధియై యడైకిఱానెన్ఱుమ్, కర్మఙ్గళుక్కు మోక్షసాధనత్వత్తై చ్చొల్లుకైయాలుమ్; “యజ్ఞేన దానేన తపసాఽనాశకేన బ్రాహ్మణా వివిదిషన్తి” ఎన్ఱు-యజ్ఞమ్ దానమ్ అనశనరూపమాన తపస్సు ఇవఱ్ఱాలే బ్రాహ్మణర్ వేదనత్తై ఇచ్ఛియానిన్ఱార్కళెన్ఱు, జ్ఞానసాధనత్వత్తై శ్రుతి

(౧)　(౨) గీ-౩-౨౦.　(౩) గీ-౧౮-౪౬.　(౪) బృ-౬-౪-౨౨.

ణం వ్రజ" ఇతి వాక్యం నచాఽత్మజ్ఞానవాచకమ్, అన్యోఽపి నేహ శబ్దస్త ద్వాచకః; తథాసతి "అహం త్వా సర్వపాపేభ్యో మోక్షయిష్యామి మాశుచః" ఇతి స్వయం భగవతా పాపవిమోచకత్వే ప్రతిపాదిత ప్రతిశ్చ: (౧) "యథా పుష్కరపలాశ ఆపో న శ్లిష్యన్త ఏవమేవంవిది పాపం కర్మ న శ్లిష్యతే" (౨) "యథేషీకతూలమగ్నౌ ప్రోతం ప్రదూయేత ఏవం హాస్య సర్వే పాప్మానః ప్రదూయన్తే" (౩) "జ్ఞానాగ్నిః సర్వ కర్మాణి భస్మసాత్కురుతే తథా" (౪) "తదధిగమ ఉత్తరపూర్వాఘయో

శ్శ్లేషవినాశౌ" యాలుమ్. "శరణం వ్రజ" ఎన్ఱ వాక్యమ్ ఆత్మజ్ఞానత్తుక్కు వాచకమన్ఱు, ఇవ్విడత్తిల్ ఆత్మజ్ఞానత్తుక్కు వాచకమాయిరుప్పదు వేఱొరుశబ్దముమిల్లై; అప్పడియామళవిలుమ్, "అహం త్వా సర్వపాపేభ్యో మోక్షయిష్యామి మాశుచః" ఎన్ఱు - నాను న్నై సర్వపాపఙ్గళిల్ నిన్ఱుమ్ విడువిక్కక్కడవేన్, నీ శోకియాతేకొళ్ ఎన్ఱుకొణ్డు తానే సర్వపాపవిమోచనత్తై స్పష్టమాకచ్చొన్నదు అనుపపన్నముమామ్. అతావదు- "యథాపుష్కర పలాశ ఆపో న శ్లిష్యన్త ఏవమేవం విది పాపం కర్మ న శ్లిష్యతే" ఎన్ఱు - యాతొరుపడి తామరై యిలైయిల్ జలఙ్గళ్ తఙ్గాదు, అప్పడియే జ్ఞానముడైయవనుక్కుల్ పాపకర్మమ్ స్పర్శియాదెన్ఱుమ్; "యథేషీకతూలమగ్నౌ ప్రోతం ప్రదూయేత ఏవం హాఽస్య సర్వే పాప్మానః ప్రదూయన్తే" ఎన్ఱు-యాతొరుపడి నాణల్ పుల్లిన్ పఞ్జానదు అగ్నియిలే యిట్టాల్ వేన్ఱుపోమ్, అప్పడి ఇన్ద జ్ఞానవాన్గళుడైయ సర్వపాపఙ్గళుమ్ వేన్ఱుపోమెన్ఱుమ్; "జ్ఞానాఽగ్నిస్సర్వకర్మాణి భస్మసాత్కురుతే తథా" ఎన్ఱు-జ్ఞానమాకిఱ అగ్నియానదు సర్వకర్మఙ్గళైయుమ్ భస్మమాక్కుమెన్ఱుమ్; "తదధిగమ ఉత్తరపూర్వాఘయోరశ్లేషవినాశౌ తద్వ్యపదేశాత్" ఎన్ఱు - అన్ద జ్ఞానత్తై ప్రాప్తిత్తవళవిలే ఉత్తర పూర్వాఘఙ్గళుక్కు అశ్లేషముమ్ వినాశముముణ్డామ్,

---

(౧) ఛా-౪-౧౪-౩. (౨) ఛా-౫-౨౪-౩. (౩) గీ-౪-౩౭. (౪) బ్రహ్మసూ-౪-౧-౧౩.

రశ్లేషవినాశౌ తద్వ్యపదేశాత్" ఇతి విద్యామాహాత్మ్యాదేవ సర్వపాపనివృత్తిసిద్ధేః. కిఞ్చ - అత్ర ధర్మశబ్దేన చోదనాలక్షణత్వేన పురుషార్థసాధనభూతకర్మజ్ఞానభక్తియోగరూపసమస్తావలమ్బన సామర్థ్యాత్ నాస్తికస్య కర్మమాత్రే సఙ్కోచే ప్రమాణమస్తి; తత్సర్వథాపి విహిత ధర్మత్యాగరూపో మహాననర్థః ప్రసజ్యేత. ౧.

కేచిదేవమాచక్షతే;-సర్వధర్మాన్ పరిత్యజ్య స్థితశ్చేత్ తత్ప్రాయశ్చిత్తతయా శరణం వ్రజ ఇతి విహిత ధర్మత్యాగ ప్రాయశ్చిత్త విధిః స్యాదితి. ౨.

తదపి నయుజ్యతే; - తత్తత్ప్రాయశ్చిత్తవిధాయక శాస్త్రవిరోధాత్, తేషామేవ తత్తద్ధర్మపరిత్యాగే ప్రాయశ్చిత్తతయా విధీయమానత్వాత్. అర్జునస్య విహిత ధర్మత్యాగ ప్రసఙ్గాభావాచ్చ. ౩.

అతు శ్రుతిశొల్లుకైయాలే యెన్నుమ్, ఇప్పడి విద్యామాహాత్మ్యత్తిన్నాలే సర్వపాపనివృత్తి సిద్ధిక్కైయాలే. ఇన్నము మివ్విడత్తిల్ ధర్మశబ్దమ్ చోదనాలక్షణమాయ్క్కొణ్డు విధ్యుక్తమాయ్ పురుషార్థసాధనమాయుళ్ళ కర్మ జ్ఞాన భక్తియోగరూపమాయిరుక్కుమ సమస్తధర్మఙ్గళైయుమ్ శొల్లనిఱ్కైయాలే ఇద్ధర్మ శబ్దత్తుక్కు కర్మమాత్రసఙ్కోచత్తిల్ ప్రమాణమిల్లై అతుణ్డానాలుమ్, విహితధర్మత్యాగరూపమాన మహానర్థమ్ ప్రసఙ్గిక్కుమ్. ౧.

వేఱేశిలర్, సర్వధర్మత్తై విట్టాయాకిల్ అతుక్కు ప్రాయశ్చిత్తమాక శరణమ్ పుకు ఎన్ఱు విహితధర్మత్యాగత్తుక్కు ప్రాయశ్చిత్తమ్ విధిక్కప్పడుకిఱతెన్ఱార్కళ్. ౨.

అతువుమ్ యుక్తమన్ఱు; - అవ్వో ప్రాయశ్చిత్తఙ్గళై విధిక్కిఱ శాస్త్రఙ్గళోడు విరోధిక్కైయాలుమ్, అన్ఱి తానే అవ్వో ధర్మపరిత్యాగత్తుక్కు ప్రాయశ్చిత్తమాక విధిక్కప్పడుకైయాలుమ్; అర్జుననుక్కు విహితధర్మత్యాగ ప్రసఙ్గమిల్లామైయాలుమ్. ౩.

కిఞ్చ-విధీయమానమిదం ప్రాయశ్చిత్తం ఫలసాధనస్య ధర్మస్య త్యాగనిమిత్తమ్? ఉత ఫలవిధురస్య? న తావదాద్యః-ధర్మాననుష్ఠానే ఫలాసిద్ధి వ్యతిరేకేణ దోషాఽప్రసక్తేః, తదానీం పాపవిమోచనోక్తేశ్చ న సఙ్గచ్ఛతే. నాఽపి ద్వితీయః, - వికల్పాసహత్వాదేవ;- కిం నైమిత్తికధర్మత్యాగోఽస్య ప్రాయశ్చిత్తస్య నిమిత్తమ్? ఉత నిత్యనిషేధత్యాగః? న ప్రథమః,-అనుష్ఠానేన వైగుణ్యపరిహారాత్; - నిమిత్తే సతి నైమిత్తికాధికారః, తదా తస్యైవాఽనుష్ఠేయత్వమ్, నాఽన్యస్య, అధికారానపాయాత్. ద్వితీయోఽపి నః-స్వనిమిత్తక ప్రాయశ్చిత్తవిరుద్ధత్వాత్. నచ తైరస్య వికల్పస్సమ్భావ్యతే, తత ఏవ విరోధాత్, సామాన్య విశేషరూప

ఇన్నముమ్, విధిక్కప్పడుకిఱ ఇన్ద ప్రాయశ్చిత్తమ్ ఫలసాధనమాన ధర్మత్తినుడైయ త్యాగనిమిత్తమాకవో? అన్ఱియే, ఫలమిల్లాత ధర్మత్తినుడైయ త్యాగనిమిత్తమాకవోవెన్నాల్, ముతల్, ఫలసాధనమాన ధర్మత్యాగత్తుక్కు ప్రాయశ్చిత్తమ్ వేణ్డా, ధర్మమనుష్ఠియాతొఴిన్దాల్ ఫలమ్ సిద్ధియామై యొఴియ ఒరు దోష ప్రసఙ్గమిల్లామైయాల్. ఆకైయాలే, పాపవిమోచనమ్ శొన్నతువుమ్ కూడాతు. ఫలమిల్లాత ధర్మత్యాగ ప్రాయశ్చిత్తముమాకమాట్టాతు; - వికల్పిక్కప్పొఱామైయాలే; అతావతు- నైమిత్తిక ధర్మత్యాగమో ఇన్దప్రాయశ్చిత్తత్తుక్కు నిమిత్తమ్, నిత్యనిషేధఙ్గళినుడైయ త్యాగమోవెన్నాల్, నైమిత్తికత్యాగమాకమాట్టాతు;- అనుష్ఠానత్తాలే దోషమ్ పరిహృతమాకైయాలే; ఎఙ్ఙనేయెన్నిల్; - నిమిత్తముణ్డానాలిఱే నైమిత్తికత్తుక్కు అధికారముళ్ళతు, అన్నిమిత్తముణ్డానపోతు అతువే అనుష్ఠిక్కప్పడుమత్తనైయిఱే, అల్లతు ప్రాయశ్చిత్తమ్ పణ్ణవేణ్డావిఱే, అధికారమ్ పోకామైయాలే. నిత్యనిషేధత్యాగముమాకమాట్టాతు; - అవఱ్ఱైప్పఱ్ఱివరుమ్ ప్రాయశ్చిత్తఙ్గళోడు విరుద్ధమాకైయాలే; అన్దప్రాయశ్చిత్తఙ్గళోడు ఇచ్చరణాగతిక్కు వికల్పమ్ కూడాతు, అన్దవిరోధన్దన్నా

త్వాచ్చ; - ఇదం శరణవరణం సామాన్యమ్, తాని ప్రాయశ్చిత్తాని స్వస్వనిమిత్తప్రతినియతానీతి విశేషరూపాణి. నచ తైస్సహ సముచ్చయోఽపి సమ్భవతి; - ఏకశబ్దాఽస్వారస్యాత్. సన్నిహితైస్సహ సముచ్చయో యుక్తః;- అసన్నిహితాశ్చ తత్తత్ప్రాయశ్చిత్తవిధయః తే సర్వే స్వతన్త్రాధికారా ఏవ.

కేచిదాహుః- ధర్మశబ్దేన తత్ఫలాదికం లక్ష్యతే; ఫలసఙ్గకర్తృత్వాదిత్యాగముఖేన ధర్మాన్ పరిత్యజ్య ధర్మస్వరూపమాత్రమనుష్ఠీయమానం మోక్షాయ భవతీతి.　　౨౫.

తదపి నసాధుః- ధర్మశబ్దస్య ఫలాదిలక్షణాశ్రయణం ధర్మస్వరూపాభిధానవిరోధే సతి కర్తవ్యమ్; యథా "గఙ్గాయాం ఘోషః ప్రతి

లుమ్, సామాన్య విశేషరూపమాయిరుక్కైయాలుమ్,-ఇన్ద శరణవరణమానతు సామాన్యప్రాయశ్చిత్తమాయిరుక్కుమ్, అవ్వో ప్రాయశ్చిత్తఙ్గళ్ అవ్వో నిమిత్తఙ్గళోడు నియతఙ్గళాయిరుక్కుమ్, ఆకైయాల్ విశేషరూపఙ్గళాయిరుక్కుమ్. అవఱ్ఱోడు ఇతుక్కు సముచ్చయముమ్ కూడాతు; - ఏకశబ్దత్తుక్కుచ్చేరామైయాలే. సన్నిహితఙ్గళోడే సముచ్చయిక్కైయితే ప్రాప్తమ్, ఇవ్విడత్తిల్ అన్ద ప్రాయశ్చిత్తవిధికళ్ అసన్నిహితఙ్గళాయిరుక్కుమ్, ఆకైయాల్ అవైయెల్లామ్ తనిత్తనియే స్వతన్త్రాధికారఙ్గళాయే యిరుక్కుమ్.　　౨౪.

శిలర్, ధర్మశబ్దత్తాలే అతినుడైయ ఫలాదికళ్ లక్షిక్కప్పడుకిఅనః ఆకైయాలే, ఫలసఙ్గకర్తృత్వాది త్యాగముఖత్తాలే ధర్మఙ్గళై విట్టు ధర్మస్వరూపమాత్రత్తై యనుష్ఠిక్కై మోక్షత్తుక్కుఉపాయమెన్ఱు శొన్నార్కళ్.　　౨౫.

అతువుమ్ నన్ఱన్ఱు;-ధర్మశబ్దత్తాలే ఫలాదికళై ఉపలక్షిక్కవేణ్డువతు ధర్మస్వరూపత్తై చ్చొల్లుమళవిల్ విరోధముణ్డాకిలితే; ఎఙ్గనే

వసతి" ఇత్యత్ర గఙ్గాశబ్దస్య ఘోషవాసాయోగ్య ప్రవాహాభిధాన విరోధే తీరే లక్షణాశ్రయణమ్; తాదృశవిరోధోఽత్ర న దృశ్యతే; తథా సతి శరణాగతి విధిర్న సఙ్గచ్ఛతే; - తదానీమేవం వక్తవ్యమ్ - "ఫలాది వాఞ్ఛాం పరిత్యజ్య ధర్మాననుతిష్ఠ" ఇతి. ఏవంచేత్ పునరుక్తిశ్చ భవేత్; - (౧) "నిశ్చయం శృణు మే తత్ర త్యాగే భరతసత్తమ। త్యాగో హి పురుషవ్యాఘ్ర త్రివిధస్సంప్రకీర్తితః। యజ్ఞదానతపః కర్మ నత్యాజ్యం కార్యమేవ తత్। యజ్ఞో దానం తపశ్చైవ పావనాని మనీషిణామ్। ఏతాన్యపి తు కర్మాణి సఙ్గం త్యక్త్వా ఫలానిచ।

యెన్నిల్;- "గఙ్గైయిలే ఘోషమిరుక్కిఱతు" ఎన్ఱాల్, ఘోషబావమాన ఇడైచ్చేరిక్కు ప్రవాహరూపమాన గఙ్గైయిలిరుప్పు విరుద్ధమాకైయాలే, గఙ్గాశబ్దత్తాలే గఙ్గాతీరత్తై లక్షిక్కుమాపోలే; ఇప్పడిప్పట్టవిరోధమ్ ఇవ్విడత్తిల్ కాణప్పడుకిఱతిల్లై; అప్పడియానాల్ శరణాగతి విధిక్కుచ్చేరాతు; - అప్పోతు ఇప్పడి శొల్లవేణుమ్; - "ఫలాదివాఞ్ఛైయై విట్టు ధర్మఙ్గళై యనుష్ఠి" ఎన్నవేణుమ్. ఇప్పడిక్కు పునరుక్తివరుమ్; - "నిశ్చయం శృణు మే తత్ర త్యాగే భరతసత్తమ। త్యాగోహి పురుషవ్యాఘ్ర త్రివిధస్సంప్రకీర్తితః" ఎన్ఱు- భరతసత్తమనే! ఇన్దత్యాగత్తిల్ ఎన్నుడైయ నిశ్చయత్తై క్కేళాయ్, త్యాగమాకిఱతు-పురుషవ్యాఘ్రనే! మూన్ఱుపడియాకచ్చొల్లప్పట్టిక్కై యిరుప్పతెన్ఱుమ్; "యజ్ఞదానతపః కర్మ నత్యాజ్యం కార్యమేవ తత్। యజ్ఞో దానం తపశ్చైవ పావనాని మనీషిణామ్" ఎను-యజ్ఞదానతపః కర్మమానతు త్యాజ్యమన్ఱు, కర్తవ్యమే, యజ్ఞముమ్ దానముమ్ తపస్సుమ్ జ్ఞానవాన్గళుక్కు ప్పావనఙ్గళా యిరుక్కుమ్, ఎన్ఱుమ్; "ఏతాన్యపితు కర్మాణి సఙ్గం త్యక్త్వా ఫలానిచ। కర్తవ్యానీతి మే పార్థ నిశ్చితం మతముత్తమమ్" ఎన్ఱు- ఇన్దకర్మఙ్గళ్ కర్తృత్వాది సఙ్గత్తైయుమ్

(౧) గీ-౧౮-౪.

కర్తవ్యానీతి మే పార్థ నిశ్చితం మతముత్తమమ్। నియతస్యతు సన్న్యా సః కర్మణో నోపపద్యతే" ఇత్యాదిభిః పూర్వమేవోక్తత్వాత్. తర్హి నిగమనమస్త్వితిచేత్; నైవమ్;- అనపేక్షితత్వాత్; తథాఽపి పునరుక్తిశ్చ; - (౧) " ఇతి తే జ్ఞానమాఖ్యాతం గుహ్యాద్గుహ్యతరం మయా। విమృశ్యైతదశేషేణ యథేచ్ఛసి తథా కురు" ఇతి పూర్వ[illegible] మితత్వాత్. (౨) " సర్వగుహ్యతమం భూయశ్శృణు మే పరమం వచః" ఇతి పూర్వోక్తగుహ్యతరాద్యస్య వైలక్షణ్యం ప్రస్తుతఞ్చ. అన్యథా శోకనివృత్తిహ్వారస్యహానిః ప్రసజ్యతే. ౨౬.

ఙ్గళై యుమ్పట్టు కర్తవ్యఙ్గళెన్ఱే పార్థనే! ఎన్నుడైయ ఉత్తమమాన మతమాక నిశ్చయిక్కప్పట్టిరుక్కుమ్; " నియతస్యతు సన్న్యాసః కర్మణో నోపపద్యతే " ఎన్ఱు - నియతమాన కర్మత్తినుడైయ త్యాగమ్ కూడాతెన్ఱుమ్ ఇతుముతలానవఙ్గళాలే మున్బే శొల్లప్పట్టుక్కైయాలే. అప్పోతు నిగమనమాకిఱతెన్నిల్; ఇప్పడియన్ఱు,- నిగమనమపేక్షితమల్లామైయాలే. అప్పడియానాలుమ్ పునరుక్తియామ్; - " ఇతి తే జ్ఞానమాఖ్యాతం గుహ్యాద్గుహ్యతరం మయా। విమృశ్యైతదశేషేణ యథేచ్ఛసి తథా కురు" ఎన్ఱు - ఇప్పడి ఉనక్కు గుహ్యత్తిలుఙ్గాట్టిల్ గుహ్యతరమాన జ్ఞానమానతు శొల్లప్పట్టతు, అతై యెల్లామ్ విచారిత్తు నీ యాతొరుపడి ఇచ్ఛిత్తాయ్, అప్పడి శెయ్యెన్ఱు మున్బే నిగమిక్కప్పడుకైయాల్. " సర్వగుహ్యతమం భూయశ్శృణు మే పరమం వచః" ఎన్ఱు-ఎల్లావఱ్ఱిలుమ్ గుహ్యతమమాయ్ పెరితాయ్ పరమమాయిరుప్పతొరు వార్త్తై నాన్ శొల్లక్కేళాయెన్ఱుకొణ్డు మున్బు శొన్న గుహ్యతరత్తిఱ్కాట్టిల్ ఇన్ద ఉపాయత్తినుడైయ వైలక్షణ్యముమ్ శొల్లప్పట్టతు. అల్లాతపోతు శోకనివృత్తిక్కుచ్చేర్త్తియుణ్డాకాతు. ౨౬.

---

(౧) గీ-౧౮-౬౩. (౨) గీ-౧౮-౬౪.

అపరేచ కేచిదభిదధతి - అనాదికాలార్జిత పాపసఞ్చయ నిరాస పూర్వక నిరతిశయ భగవత్ప్రీతి నిర్వర్త్య భక్తియోగారమ్భవిరోధి నానావిధానన్త పాపవిషయాణాం తత్తత్ప్రాయశ్చిత్తరూపాణాం కృచ్ఛ్ర చాన్ద్రాయణ కూశ్మాణ్డ వైశ్వానర వ్రాతపవిత్రేష్టి త్రివృదగ్నిష్టోమాదీనామల్పకాలేన దురనుష్ఠేయత్వాత్ తత్తత్కార్యకరత్వేన శరణాగతిర్విధీయత ఇతి. ౨౭.

నైతదేవమ్; - దుష్కరత్వేన శోకహేతూనాం భక్త్యారమ్భ విరోధి ప్రాయశ్చిత్తానామత్రాప్రస్తుతత్వాత్; ధర్మశబ్దస్య తావ న్మాత్రసఙ్కోచే ప్రమాణాభావాచ్చ. ౨౮.

ఆరబ్ధభక్తీనాం తదఙ్గపరిత్యాగ నిబన్ధన మఙ్గవైకల్య ప్రాయ శ్చిత్తం ప్రపదనం కేచిదాచక్షతే. ౨౯.

వేఱే శిలర్, అనాదికాల మార్జిక్కప్పట్ట పాపసఞ్చయత్తిను డైయ నిరాసపూర్వకమాక నిరతిశయమాన భగవత్ప్రీతియాలే యుణ్డా క్కప్పడువతాన భక్తియోగారమ్భత్తుక్కు విరోధియాయ్ నానావిధ మాయ్ అనన్తమాన పాపఙ్గళై విషయమాక్కివుళ్ళతాన అవ్వో ప్రాయ శ్చిత్తఙ్గళాన కృచ్ఛ్ర చాన్ద్రాయణ కూశ్మాణ్డ వైశ్వానర వ్రాతపవిత్రేష్టి త్రివృదగ్నిష్టోమమ్ తుడక్కమానవై అల్పకాలత్తాల్ అనుష్ఠిక్కవరి తాకైయాలే, అవై శెయ్యుమ్ కార్యత్తై శెయ్యుమాకైయాల్ శరణాగతి విధిక్కప్పడుకిఱతెన్ఱు శొన్నార్కళ్. ౨౭.

ఇతు ఇప్పడియన్ఱు;- దుష్కరమాకైయాలే శోకత్తై జనిప్పిప్పన వాన భక్త్యారమ్భవిరోధి ప్రాయశ్చిత్తఙ్గళివ్విడత్తిల్ ప్రస్తుతఙ్గళల్లామై యాలుమ్; ధర్మశబ్దత్తై అన్ద ప్రాయశ్చిత్తమాత్రత్తిలే సఙ్కోచిప్పి క్కైక్కు ప్రమాణమిల్లామైయాలుమ్. ౨౮.

శిలర్, భక్తియోగత్తిలే ఇఴిన్దవర్కళుక్కు అతినుడైయ అఙ్గ వైకల్యత్తుక్కు ప్రాయశ్చిత్తమ్ ప్రపదనమెన్ఱు శొల్లుకిఱార్కళ్. ౨౯.

తదప్యసారమ్; - ధర్మశబ్దస్య సాఙ్గే విహితేఽనిషిద్ధే ఇష్టోపాయే ప్రయోగో హి దృశ్యతే; నాఽఙ్గమాత్రే. అఙ్గ ప్రధానయోస్స్వాతన్త్ర్యేణ వాచకస్య శబ్దస్య న సఙ్కోచే మానమ్. సర్వశబ్దవైయర్థ్యఞ్చ. కిఞ్చ - కిం శక్త్యా అఙ్గత్యాగే ప్రాయశ్చిత్తమ్? ఉత ప్రతిబన్ధక[illegible] అశక్త్యాఽఙ్గత్యాగే? ద్వితీయే తు న వైగుణ్యమ్; అధికార[illegible] న ప్రాప్తిసమయ ఏవ సామాన్యతో వర్ణాశ్రమధర్మాణాం ఏకత్రోపసంహారాఽశక్తేః శక్త్యుపాధిస్వీకారాత్. ప్రథమే తు నిత్య నిషేధయోస్స్వ నిమిత్తక ప్రాయశ్చిత్తవిరోధః; నైమిత్తికే తు అనుష్ఠానాదేవ వైగుణ్యపరిహారసిద్ధిః. ఏతేన రీత్యా పైశాచభాషాదికానామపి దత్తోత్తరమ్.

అతువుమ్ పత్తైయన్ఱు;- ధర్మశబ్దత్తుక్కు, అఙ్గసహితమాయ్ § (ప్రధానమాయ్) విహితమాయ్ అనిషిద్ధమాన ఇష్టోపాయత్తిలే యిఱే ప్రయోగమ్ కాణప్పడుకిఱతు; అఙ్గమాత్రత్తిలే యన్ఱు. అఙ్గప్రధానఙ్గళుక్కు స్వతన్త్రవాచకమాన ధర్మశబ్దత్తుక్కు అఙ్గమాత్తిరత్తిలే సఙ్కోచిప్పిక్కైక్కు ప్రమాణమిల్లై. సర్వశబ్దముమ్ వ్యర్థమామ్. ఇన్నముమ్, ఇన్ద ప్రాయశ్చిత్తమానతు, తనక్కు అనుష్ఠిక్కైక్కు శక్యమాన అఙ్గత్తై విట్టవళవిలో? శక్తియిల్లామైయాలే అనుష్ఠిక్కవరితాన అఙ్గత్తై విట్టవళవిలో? ఎన్నాల్, అఱియతు శెయ్యాదు విట్టాల్ దోషమిల్లై; ఎన్ఱియ వెన్నిల్;- అధికారముణ్డానపోతే అనుష్ఠానమ్ వరుమ్ సమయత్తిల్ సామాన్యమా వర్ణాశ్రమధర్మఙ్గళానవై ఒరుకర్త్తావాలే ఒరుకాలే అనుష్ఠిక్కప్పోకామైయాలే, శక్త్యుపాధియై స్వీకరిక్కైయాలే. శక్యమాన అఙ్గత్తినుడైయ త్యాగత్తిల్, నిత్యనిషేధవిషయమానపోతు, అన్ద ప్రాయశ్చిత్తఙ్గళోడు విరోధిక్కుమ్, నైమిత్తికత్తిల్ అనుష్ఠానత్తాలే దోషపరిహారముణ్డు శొల్లప్పట్టతు. ఇప్పడి మున్బు శొన్న మర్యాదైయాలే పైశాచభాషాదికళుక్కుమ్ ఉత్తరమ్ శొల్లప్పట్టతాయిత్తు. ఆకైయాలే,

---

§ కుణ్డలితం క్వాచిత్కమ్.

తస్మాత్సర్వ ప్రకారానుపపన్న స్సర్వధర్మపరిత్యాగ ఇతి అస్య శ్లోక స్యాఽప్రామాణ్యమేవ పరిశిష్యత ఇతి. ౩౦.

అత్ర ప్రతివిధీయతే:- శరణవరణాఙ్గతయా విధీయమానస్య ధర్మాన్తరత్యాగస్య తద్ధర్మవిధ్యాదివిరోధే సతి అప్రామాణికత్వమాశఙ్కనీయమ్, విరోధ ఏవ నదృశ్యతే;- నహి ధర్మాన్తరాఙ్గతయా విధీయమానస్య ధర్మాన్తరత్యాగస్య తద్విధ్యాదివిరోధః; అధికారిభేదేన వ్యవస్థిత విషయత్వాత్. నచ - వేదోక్తా స్సర్వధర్మాస్సర్వైరప్యుపాదేయాః; నహి బ్రాహ్మణధర్మా రాజ్ఞామ్; నచ రాజధర్మా విప్రాణామ్; నాఽప్యుభయధర్మా వైశ్యానామ్; నచాఽపి త్రైవర్ణికధర్మా శ్శూద్రాణామ్. తథాఽఽశ్రమేష్వపి న బ్రహ్మచారిధర్మాస్సమిదాధానాదయో గృహ

సర్వప్రకారత్తాలు మనుపపన్నమ్ సర్వధర్మపరిత్యాగమెన్ఱు ఇన్దశ్లోకత్తుక్కు అప్రామాణ్యమే పరిశేషిత్తు విట్టతెన్ఱతాయిఱ్ఱు. ౩౦.

ఇన్ద పూర్వపక్షత్తుక్కుప్పరిహారమ్ సొల్లప్పడుకిఱతు;- శరణవరణత్తుక్కు అఙ్గమాక విధిక్కప్పడుకిఱ ధర్మపరిత్యాగత్తుక్కు అన్ద ధర్మఙ్గళినుడైయ విధ్యనుష్ఠానాదికళోడు విరోధముణ్డానాలిఱే ఇన్ద శ్లోకత్తుక్కు అప్రామాణ్యమ్ శఙ్కిక్కప్పడువతు; విరోధన్దాన్ కాణప్పడుకిఱతిల్లై; ఎఙ్గనేయెన్నిల్;- ధర్మాన్తరత్తుక్కు అఙ్గమాక విధిక్కప్పడుకిఱ ధర్మాన్తరత్యాగత్తుక్కు అన్ద ధర్మవిధ్యాదికళోడు విరోధమిల్లైయిఱే, అధికారిభేదత్తాలే నిల్లైనిన్ఱ విషయభేదత్తై యుడైత్తాకైయాలే. అతావతు- శ్లోక్తమాన సర్వధర్మఙ్గళుమ్ సర్వర్కళుక్కుముపాదేయమన్ఱు, ఎఙ్గనేయెన్నిల్ - బ్రాహ్మణధర్మఙ్గళ్ రాజాక్కళుక్కిల్లై, రాజధర్మఙ్గళ్ బ్రాహ్మణర్కళుక్కు, ఇరువర్ ధర్మముమ్ వైశ్యర్కళుక్కిల్లై, త్రైవర్ణికరుడైయధర్మమ్ శూద్రాదికళుక్కిల్లై; అప్పడి ఆశ్రమఙ్గళిలుమ్ బ్రహ్మచారి ధర్మఙ్గళాన సమిదాధానమ్ ముతలానవై గృహస్థర్కళుక్కిల్లై, అప్ప

ష్ఠానాముపాదేయాః; తథా ఉత్తరోత్తరాశ్రమిణాం పూర్వపూర్వ ధర్మాః ఇతి సర్వత్ర సర్వే ధర్మా అధికారిభేదేన వ్యవస్థితాః. సచాఽధికారిభేదః, వర్ణాఽఽశ్రమ గుణ పాక రుచ్యాదిభేదప్రయుక్తః. అన్యథా సర్వశ్రుతి స్మృతి వ్యాకోపః ప్రసజ్యేత. తథాహి- (౧) “న[illegible]స్యాత్సర్వా భూతాని” ఇతి హింసానిషేధేన (౨) “అగ్నీషోమీయ[illegible]శుమాలభేత” ఇతి పశ్వాలమ్భనం విరుధ్యతే. తథా - (౩) “యావజ్జీవమగ్నిహోత్రం జుహుయాత్” ఇతి విహితేన కర్మణా (౪) “సన్న్యసేత్సర్వకర్మాణి” (౫) “న కర్మణా న ప్రజయా ధనేన త్యాగేనైకే అమృతత్వమానశుః” ఇతి తత్త్యాగో విరుధ్యతే.

డియే మేన్మేలుముణ్డాన ఆశ్రమికళుక్కు మున్బుణ్డాన ఆశ్రమధర్మఙ్గళిల్లై; ఆకైయాలే, ఎల్లావిడత్తిలుమ్ ఎల్లా ధర్మఙ్గళుమ్ అధికారిభేదత్తాలే అఱుతియిడప్పట్టన. అన్ద అధికారిభేదమానతు, బ్రాహ్మణాదియాన వర్ణభేదత్తాలుమ్, బ్రహ్మచర్యాద్యాశ్రమ భేదత్తాలుమ్, సత్త్వాదిగుణభేదత్తాలుమ్, జ్ఞానాఽజ్ఞానాది పాకభేదత్తాలుమ్, ఇవైయుడైయాన రుచిభేదత్తాలుముణ్డాకానిఱ్కుమ్. ఇప్పడి యిల్లాతపోతు సర్వశ్రుతి స్మృతికళుక్కుమ్ విరోధముణ్డామ్. ఎజ్ఙనేయెన్నిల్;-“నహింస్యాత్సర్వాభూతాని” ఎన్ఱు-భూతఙ్గళై హింసిప్పానల్లన్ఱెంఱ హింసానిషేధత్తోడే, “అగ్నీషోమీయం పశుమాలభేత” ఎన్ఱు-అగ్నీషోమీయమెన్గిఱ పశువై ఆలమ్భిప్పానెన్గిఱ పశువిశసనమ్ విరోధిక్కుమ్; అప్పడి, “యావజ్జీవమగ్నిహోత్రం జుహుయాత్” ఎన్ఱు-ఆయుస్సుళ్ళవళవుమ్ అగ్నిహోత్రమ్ పణ్ణువానెన్గిఱ విహితకర్మత్తోడు, “సన్న్యసేత్సర్వకర్మాణి” ఎన్ఱు-సర్వకర్మఙ్గళైయుమ్ విడువానెన్ఱుమ్, “న కర్మణా న ప్రజయా ధనేన త్యాగేనైకే అమృతత్వమానశుః” ఎన్ఱు - కర్మత్తాలుమన్ఱు, ప్రజైయి

---

(౧) (౨) (౩) ఆప-౩-౧౪-౫.
(౪) (౫) తై-౨-౨౪.

తథా-(౧) "నాస్త్యకృతః కృతేన । తద్విజ్ఞానార్థం స గురుమేవాఽభిగచ్ఛేత్" (౨) "జ్ఞానామృతేన తృప్తస్య కృతకృత్యస్య యోగినః । నైవాఽస్తి కించిత్కర్తవ్యమస్తి చేన్న స తత్త్వవిత్" ఇతి కర్మత్యాగ విశిష్టేనామృతేన (౩) "తమేతం వేదానువచనేన బ్రాహ్మణా వివిదిషన్తి యజ్ఞేన దానేన తపసాఽనాశకేన" (౪) "ఇయాజ సోఽపి సుబహూన్ యజ్ఞాన్ జ్ఞానవ్యపాశ్రయః । బ్రహ్మవిద్యామధిష్ఠాయ తర్తుం మృత్యుమవిద్యయా" ఇతి కర్మానుష్ఠానం విధీయతే. ఏతేన,

నాలుమన్ఱు, ధనత్తాలుమన్ఱు. త్యాగత్తాలే ఒరువర్ అమృతత్వత్తై యడైన్దార్కళెన్నుమ్ శ్లోకత్తిల్ కర్మత్యాగమ్ విధిక్కప్పడుకిఱదు.

అప్పడియే, "నాస్త్యకృతః కృతేన । తద్విజ్ఞానార్థం స గురుమేవాభిగచ్ఛేత్" ఎన్ఱు - కృతమాన కర్మత్తాలే అకృతనాన మోక్షమ్ సిద్ధిప్పతిల్లై, అదనాల్ అదనై యఱిన్దుకొళ్ళ గురువైయే ఆశ్రయిక్కవేణుమ్, "జ్ఞానామృతేన తృప్తస్య కృతకృత్యస్య యోగినః । నైవాఽస్తి కించిత్కర్తవ్యమస్తి చేన్న స తత్త్వవిత్" ఎన్ఱు- జ్ఞానమాకిఱ అమృతత్తాలే తృప్తనాయ్ కృతకృత్యనాన యోగిక్కు కర్తవ్యమాయిరుప్పదొన్ఱుమిల్లై, ఉణ్డాకిల్ అవన్ తత్త్వజ్ఞనల్లన్ ఎన్ఱుమ్ శ్లోకత్తిల కర్మత్యాగవిశిష్టమాన అమృతత్వమ్, "తమేతం వేదానువచనేన బ్రాహ్మణా వివిదిషన్తి యజ్ఞేన దానేన తపసాఽనాశకేన" ఎన్ఱు- యజ్ఞ దాన అనశనరూప తపస్సుకళాలేయుమ్ బ్రాహ్మణర్ జ్ఞానత్తై నిశ్చయిక్క ఇచ్ఛియానిన్ఱార్కళెన్ఱుమ్; "ఇయాజ సోఽపి సుబహూన్ యజ్ఞాన్ జ్ఞానవ్యపాశ్రయః । బ్రహ్మవిద్యామధిష్ఠాయ తర్తుం మృత్యుమవిద్యయా" ఎన్ఱు-జనకనుమ్ జ్ఞానత్తై యాశ్రయిత్తుక్కొణ్డు బ్రహ్మజ్ఞానత్తుక్కు ఉపాయమాక, అవిద్యాశబ్దవాచ్యమాన కర్మయోగత్తాలే మృత్యువాన అజ్ఞానత్తైక్కడప్పాన్ అనేక యజ్ఞఙ్గళై ప్పణ్ణినానెన్ఱుమ్

(౧) ము-౧-౨-౧౨.
(౨)
(౩) బృ-౬-౪-౨౨.
(౪) వి-పు-౬-౬-౧౨.

(౧) "విద్యాంచాఽవిద్యాంచ యస్తద్వేదోభయం సహ। అవిద్యయా మృత్యుం తీర్త్వా విద్యయాఽమృతమశ్నుతే" (౨) "ఉభాభ్యామేవ పక్షాభ్యామాకాశే పక్షిణాం గతిః। తథైవ జ్ఞానకర్మభ్యాం ప్రాప్యతే భగవాన్ హరిః" (౩) "యథాన్నం మధుసంయుక్తం మధు చాన్నేన సంయుతమ్। ఏవం తపశ్చ విద్యా చ సంయుక్తం భేషజం మహత్" ఇతి జ్ఞానకర్మసముచ్చయో విరుధ్యతే.

తథాచాఽనేన, (౪) "నాఽయమాత్మా ప్రవచనేన లభ్యో న

శొల్లప్పడుకిఱ కర్మసాపేక్షమాన జ్ఞానమ్ విరోధిక్కుమ్. ఇష్ట కర్మసాధ్యమాన జ్ఞానత్తైయుమ్, "విద్యాంచాఽవిద్యాంచ యస్తద్వేదోభయం సహ। అవిద్యయా మృత్యుం తీర్త్వా విద్యయాఽమృతమశ్నుతే" ఎన్ఱు-విద్యాశబ్దవాచ్యమాన జ్ఞానత్తైయుమ్, అవిద్యాశబ్దవాచ్యమాన కర్మత్తైయుమ్ ఒరువన్ అఱిన్దానాకిల్, అవన్ అన్ద కర్మత్తాలే మృత్యువాన అజ్ఞానత్తైక్ కడన్దు విద్యైయాలే మోక్షత్తై అడైయుమెన్నుమ్; "ఉభాభ్యామేవ పక్షాభ్యామాకాశే పక్షిణాంగతిః। తథైవ జ్ఞానకర్మభ్యాం ప్రాప్యతే భగవాన్ హరిః" ఎన్ఱు-ఇరణ్డు పక్షఙ్గళాలుమ్ ఆకాశత్తిలే పక్షికళుక్కు గమనము [illegible], అప్పడి జ్ఞానకర్మఙ్గళోడే భగవానాన హరి ప్రాప్యనాకిఱానెన్నుమ్; "యథాఽన్నం మధుసంయుక్తం మధుచాన్నేన సంయుతమ్। ఏవం తపశ్చ విద్యాచ సంయుక్తం భేషజం మహత్" ఎన్ఱు-యాతొరుపడి అన్నమ్ మధువోడే కూడియుమ్ మధు అన్నత్తోడే కూడియుమ్ ఇరుక్కుమ్, అప్పడి తపస్సుమ్ విద్యైయుమ్ కూడినాల్ శిఱన్ద భేషజమామెన్నుమ్ శొల్లప్పట్ట కర్మ జ్ఞానసముచ్చయమ్ విరోధిక్కుమ్.

అప్పడియే, ఇష్ట కర్మ జ్ఞానసముచ్చయత్తోడే, "నాఽయమాత్మా

(౧) ఈశ-౧౧. (౨) నారసి-౬౧-౧౧.
(౩) (౪) ము-౩-౨-౩.

మేధయా న బహునా శ్రుతేన। యమేవైష వృణుతే తేన లభ్యస్తస్యైష ఆత్మా వివృణుతే తనూం స్వామ్" ఇత్యుభయలక్షణ వరణీయత్వవిశిష్టం భక్తియోగరూపముపాసనం విరుధ్యతే.

తత్రాఽపి, (౧) "సదేవ సోమ్యేదమగ్ర ఆసీత్। ఏకమేవాఽద్వితీయమ్" ఇత్యాది ప్రతిపన్నస్వరూపోపాసన పరయా సద్విద్యయా (౨) "అథ య ఇహాఽఽత్మానమనువిద్య వ్రజన్త్యేతాంశ్చ సత్యాన్ కామాన్ తేషాం సర్వేషు లోకేషు కామచారో భవతి" ఇతి గుణోపాసనపరా దహరవిద్యా విరుధ్యతే.

ప్రవచనేన లభ్యో న మేధయా న బహునా శ్రుతేన। యమేవైష వృణుతే తేన లభ్యస్తస్యైష ఆత్మా వివృణుతే తనూం స్వామ్" ఎన్ఱు-ఇన్ద పరమాత్మావానవన్, ప్రవచనమాకిఱ వేదాధ్యయనత్తాలుమ్ లభ్యనల్ల, మేధైయాలుమ్ లభ్యనల్ల, బహువాన శ్రుతత్తాలుమ్ లభ్యనల్ల, యావనొరువనై ఇవన్ వరిక్కిఱాన్, అవనాలే లభ్యన్, అవనుక్కిన్ద పరమాత్మా తన్నుడైయ శరీరత్తై ప్రకాశిప్పిక్కిఱానెన్ఱు శొల్లప్పట్ట ఉభయలక్షణమాయ్ వరణీయత్వవిశిష్టమాన భక్తియోగమాకిఱ ఉపాసనమ్ విరోధిక్కుమ్.

ఉపాసనన్దన్నిలే, "సదేవ సోమ్యేదమగ్రఆసీత్। ఏకమేవాద్వితీయమ్" ఎన్ఱు - సోమ్యనే! ఇన్ద సత్తే ఏకమాయ్ అద్వితీయమాయే అగ్రత్తిలే ఉణ్డాయిరున్దదెన్ఱిఱ ఇతుముతలాన వాక్యత్తాలే స్వరూపోపాసనత్తై చ్చొల్లుకిఱ సద్విద్యైయోడు, "అథ య ఇహాఽఽత్మానమనువిద్య వ్రజన్త్యేతాంశ్చ సత్యాన్ కామాన్ తేషాం సర్వేషు లోకేషు కామచారో భవతి" ఎన్ఱు-అనన్తరమ్ ఇవ్విడత్తిలే యావర్ శిలర్ పరమాత్మావైయుమ్, అపహతపాప్మత్వాది గుణఙ్గళాకిఱ సత్యకామఙ్గళైయుమనుసన్ధిత్తు నడక్కిఱార్కళ్, అవర్కళుక్కు సర్వలోకఙ్గళిలుమ్ అన్ద కామానుభవముణ్డాకానిఱ్కుమెన్ఱు గుణోపాసనత్తై చ్చొల్లుకిఱ దహరవిద్యై విరోధిక్కుమ్.

(౧) ఛా-ఉ-౬-౨-౧. (౨) ఛా-ఉ-౮-౧-౬.

ఉపాస్యేచ, (౧) «యస్సర్వజ్ఞస్సర్వవిత్" (౨) «పరాఽస్య శక్తిర్వివిధైవ శ్రూయతే స్వాభావికీ జ్ఞాన బల క్రియాచ" ఇతి గుణోపదేశేన (౩) « నిర్గుణం నిరఞ్జనమ్" (౪) « నిష్కళం నిష్క్రియం శాన్తమ్"ఇతి గుణనిషేధో విరుధ్యతే.

తథా, (౫) «య ఏషోఽన్తరాదిత్యే హిరణ్మయః పురుషో దృశ్యతే హిరణ్యశ్మశ్రుర్హిరణ్యకేశ ఆప్రణఖాత్సర్వఏవ సువర్ణః । తస్య యథా కప్యాసం పుణ్డరీకమేవమక్షిణీ" (౬) «యథా మహారజతం

ఉపాస్యత్తిలుమ్, «యస్సర్వజ్ఞ స్సర్వవిత్" « పరాఽస్య శక్తిర్వివిధైవ శ్రూయతే" యావనొరువన్ సర్వజ్ఞనాయ్ సర్వత్తైయుమ్ లభిత్తిరుక్కుమ్, ఇవనుడైయ పరైయాన శక్తి వివిధైయాక శ్రుతియిలే శొల్లప్పడానిన్ఱతెన్ఱుమ్; « స్వాభావికీ జ్ఞాన బల క్రియాచ" ఎన్ఱు-జ్ఞాన బలక్రియై స్వాభావికియాయిరుక్కుమెన్ఱుమ్ శొల్లుకిఱ గుణోపదేశత్తోడు, «నిర్గుణం నిరఞ్జనమ్" «నిష్కళం నిష్క్రియం శాన్తమ్" ఎన్ఱు-నిర్గుణమాయ్ నిరఞ్జనమాయ్ నిష్కళమాయ్ నిష్క్రియమాయ్ శాన్తమాయిరుక్కుమెన్గిఱ గుణనిషేధమ్ విరోధిక్కుమ్.

అప్పడియే, «య ఏషోఽన్తరాదిత్యే హిరణ్మయః పురుషో దృశ్యతే హిరణ్యశ్మశ్రుర్హిరణ్యకేశ ఆప్రణఖాత్సర్వఏవ సువర్ణః" ఎన్ఱు-ఆదిత్యన్ నడువిలే హిరణ్మయనాయ్ పొఱ్కొన్ఱ కేశాదికళైయుడైయనాయ్ నఖమ్ తుడక్కమాన ఎల్లామ్ సువర్ణమాకయిరుక్కిఱ పురుషన్ యావనొరువన్ కాణప్పడుకిఱానెన్ఱుమ్, «తస్య యథా కప్యాసం పుణ్డరీకమేవమక్షిణీ" ఎన్ఱు-అవనుక్కు, నిరమ్బిన నీరిలే కిళమ్బి ప్పరుత్త నాళత్తిలే యిరుప్పతాయ్ ఆదిత్యకిరణత్తాలే అలర్త్తప్పట్ట తామరై యాతొరుపడి యిరుక్కుమ్, ఇప్పడియే కణ్గళిరణ్డు మిరుక్కుమెన్ఱుమ్; «యథా మహా

---

(౧) ము-౨-౮. (౨) శ్వేతా-౬-౮. (౩) ఆత్మోపనిషత్.
(౪) శ్వే-౬-౧౯. (౫) ఛా-౧-౬-౬. (౬) బృ-౪-౩.

వాసాః" (౧) "ధ్యేయస్సదా సవితృమణ్డలమధ్యవర్తీ నారాయణస్సరసిజాసనసన్నివిష్టః । కేయూరవాన్ మకరకుణ్డలవాన్ కిరీటీ హారీ హిరణ్మయవపుర్ధృత శఙ్ఖచక్రః " ఇత్యుక్త విగ్రహవిభూషణాదియోగేన (౨)"యత్తదద్రేశ్యమగ్రాహ్యమగోత్రమవర్ణమచక్షుశ్శ్రోత్రంతదపాణిపాదం నిత్యం విభుం సర్వగతం సుసూక్ష్మమ్" (3) "రూపవర్ణాదినిర్దేశవిశేషణ వివర్జితః" ఇత్యాది రూపాది నిషేధో విరుధ్యతే.

రజతం వాసః" ఎన్ఱు - మఞ్జట్టినూల్ గళాలే పణ్ణప్పట్ట వాసస్సైయుడైయ పాక్కొణ్డు వడివెన్ఱుమ్; "ధ్యేయస్సదా సవితృమణ్డలమధ్యవర్తీ నారాయణ స్సరసిజాసన సన్నివిష్టః । కేయూరవాన్ మకరకుణ్డలవాన్ కిరీటీ హారీ హిరణ్మయవపుర్ధృత శఙ్ఖచక్రః " ఎన్ఱు-సవితృమణ్డల మధ్యత్తిల్ యాన నారాయణన్ తామరైప్పూవాకిఱ ఆసనత్తిలే ఇరుప్పానాయ్, తోళ్ వళైకళైయుడైయనాయ్, మకరకుణ్డలఙ్గళై యుడైయనాయ్, కిరీటాభిషేకత్తై యుడైయనాయ్, హారత్తై యుడైయనాయ్, హిరణ్మయమాన వడివై యుడైయనాయ్, ధరిక్కప్పట్ట శఙ్ఖ చక్రత్తైయుడైయనాక ఎప్పోతుమ్ ధ్యానమ్ పణ్ణప్పడుమెన్ఱుమ్ శొల్లప్పట్ట విగ్రహాభూషణాదియోగత్తోడు, "యత్తదద్రేశ్యమగ్రాహ్య మగోత్రవర్ణమచక్షుశ్శ్రోత్రం తదపాణిపాదం నిత్యం విభుం సర్వగతం సుసూక్ష్మమ్" ఎన్ఱు-యాతొరువస్తు-కాణవుమ్ కేట్కవుమ్ పడాతే, పేరుమ్ నిఱముమిన్ఱియే, చక్షుశ్శ్రోత్రాదియాన ఇన్ద్రియఙ్గళుమిన్ఱియే, పాణిపాదాదియాన అవయవఙ్గళుమిన్ఱియే, నిత్యమాయ్, విభువాయ్, సర్వత్తిలుముణ్డాయ్, మికవుమ్ సూక్ష్మమాయిరుక్కుమెన్ఱుమ్; "రూపవర్ణాది నిర్దేశవిశేషణ వివర్జితః" ఎన్ఱు - అవయవమ్ నిఱమ్ ముతలానవత్తైచ్చొల్లుమ్ శబ్దఙ్గళాల్ విశేషిక్కప్పడాతవనెన్ఱుమ్ శొల్లుకిఱ రూపాదినిషేధమ్ విరోధిక్కుమ్.

---

(౧) (౨) ము-౧-౧-౬. (3) వి-పు-౧-౨-౧.

తథా, (౧) "పాదోఽస్య విశ్వా భూతాని త్రిపాదస్యాఽమృతం దివి" (౨) "విస్తారస్సర్వభూతస్య విష్ణోస్సర్వమిదం జగత్" ఇతి సమస్త విభూతియోగేన (3) " నేహ నానాఽస్తి కిఞ్చన" ఇతి నానాత్వ నిషేధో విరుధ్యతే.

ఏవం సర్వత్రాఽఽపాతప్రతీతమిదం విరోధజాతం తత్ర నిరూపిత పాక గుణాదిభేదేన యథా పరిహ్రియతే, తద్వదత్రాఽపి పాకాదిభేద నిబన్ధనాధికారభేదేన వ్యవస్థితత్వాత్ విరోధఏవ నాఽస్తి. యథాఽధికారమేవ ప్రామాణికార్థస్వీకారః; నతు సర్వస్య సర్వ

అప్పడియే, "పాదోఽస్య విశ్వా భూతాని త్రిపాదస్యాఽమృతం దివి" ఎన్ఱు - ఇప్పరమపురుషనుక్కు విశ్వభూతఙ్గళుమ్ విభూతియిల్ నాలత్తొన్ఱెన్నుమ్బడి ఏకదేశమాయిరుక్కుమ్, పరమవ్యోమత్తిలే నిత్యమాన విభూతి ముక్కాలెన్నుమ్బడి పెరుత్తిరుక్కుమెన్ఱుమ్; "విస్తారస్సర్వభూతస్య విష్ణోస్సర్వమిదం జగత్" ఎన్ఱు - ఇజ్జగత్తెల్లామ్ ఎల్లా భూతమాయ్ నిఱ్కిఱ విష్ణువినుడైయ పరప్పాయిరుక్కుమెన్ఱుమ్శొల్లుకిఱ సమస్తవిభూతియోగత్తోడు, "నేహ నానాఽస్తి కిఞ్చన" ఎన్ఱు-ఇన్ద వస్తువిల్ నానావాయ్క్కొణ్డు వేఱుపట్టిరుప్పతొన్ఱుమిల్లై యెన్గిఱ నానాత్వనిషేధమ్ విరోధిక్కుమ్.

ఇప్పడి ఎల్లావిడత్తిలుమ్ విఴుక్కాట్టిలే మున్నాలే తోన్ఱుకిఱ ఇన్ద విరోధఙ్గళెల్లామ్ అవ్వవిడత్తిలే నిరూపిక్కప్పట్ట పాక గుణాది భేదఙ్గళాలే యాతొరుపడి పరిహరిక్కప్పడుకిఱతు, అతుపోల్ ఇవ్విడత్తిలుమ్ పాకాదిభేదమడియాన అధికారభేదత్తాలే అఱుతియిడప్పడుకైయాలే విరోధమిల్లై. అధికారత్తుక్కీడాయే యిరుక్కుమ్ ప్రామాణికమాన అర్థత్తినుడైయ స్వీకారమ్, అల్లతు ఎల్లార్క్కుమెల్లామ్ స్వీకరిక్కవేణ్డావెన్నిఱే శురుఙ్గి యిరుప్పతు. అతు శ్రీగీతైయిలే శొల్లప్పట్టతు;-

(౧) పురుషసూ- (౨) (3) బృ-౬-౪-౧౯.

ఇతి సఙ్గ్రహః. తదుచ్యతే:-(౧)“త్రైగుణ్యవిషయా వేదా నిస్త్రైగుణ్యో భవార్జున। నిర్ద్వన్ద్వో నిత్యసత్త్వస్థో నిర్యోగక్షేమ ఆత్మవాన్॥ యావానర్థ ఉదపానే సర్వతస్సంప్లుతోదకే। తావాన్ సర్వేషు వేదేషు బ్రాహ్మణస్య విజానతః” ఇతి అలమతి ప్రసఙ్గేన.

తస్మాత్ అస్య “సర్వధర్మాన్” ఇతి శ్లోకస్య శబ్దాధిగత తదర్థ ఏవ యుక్తియుక్త ఇతి సర్వధర్మపరిత్యాగపూర్వకం శరణవరణం సర్వప్రమాణావిరుద్ధం పృథగుపాయత్వేన విధీయత ఇత్యవగన్తవ్యమ్. ౩౧.

నను - భాష్యకారేణ ఏతచ్ఛ్లోక వివరణదశాయాం యోజనా

“త్రైగుణ్యవిషయా వేదా నిస్త్రైగుణ్యో భవార్జున। నిర్ద్వన్ద్వో నిత్యసత్త్వస్థో నిర్యోగక్షేమ ఆత్మవాన్” ఎన్ఱు - అర్జుననే! వేదఙ్గళాకిఱవై గుణత్రయవిశిష్టరై విషయమాక ఉడైత్తాయిరుక్కుమ్,నీ, త్రైగుణ్యత్తై విట్టు, నిర్ద్వన్ద్వనాయ్, నిత్యమాన సత్త్వగుణత్తిలే నిన్ఱు, యోగ క్షేమఙ్గళై విట్టు,ఆత్మవానాయిరువెన్ఱుమ్; “యావానర్థ ఉదపానే సర్వతస్సంప్లుతోదకే। తావాన్ సర్వేషు వేదేషు బ్రాహ్మణస్య విజానతః” ఎన్ఱు- ఎఙ్గుమొక్క నీర్ నిఱైన్ద నీర్ నిలైయిల్ యాతొరళవు ప్రయోజనమ్ కొళ్ళుమ్, అఱివుడైయ బ్రాహ్మణనుక్కుమ్ ఎల్లా వేదఙ్గళిలుమ్ అవ్వళవే ప్రయోజనమెన్ఱుమ్ ఇప్పడియాల్ అధికమాక ప్రతిపాదిత్తతు పోరుమ్.

ఇని ఇప్పడి విరోధమిల్లామైయాల్; ఇన్ద “సర్వధర్మాన్” ఇత్యాది శ్లోకత్తుక్కు శబ్దసిద్ధమాన అర్థమే యుక్తమెన్ఱిట్టు సర్వధర్మపరిత్యాగ పూర్వకమాన శరణవరణమానతు సర్వప్రమాణఙ్గళుక్కు మవిరుద్ధమాకైయాలే, తనిత్తు ప్రధానమాన ఉపాయమాక ఇన్ద శ్లోకత్తాలే విధిక్కప్పడుకిఱతెన్ఱు బుద్ధిపణ్ణప్పడుమ్. ౩౧.

ఇన్ద శ్లోకత్తుక్కు భాష్యకారరరుళిచ్చెయ్కిఱపోతు ఇరణ్డు

---

(౧) గీ-౨-౪౫.

ద్వయేనాఽస్య శ్లోకస్య భజనశేషత్వం ప్రతిపాదితమ్, తత్కథమస్య పృథగుపాయత్వమితి. ౩౨.

తదుచ్యతే; - తత్రాఽపి ద్వితీయ యోజనాయాం భక్త్యారమ్భ విరోధి పాప ప్రాయశ్చిత్త కృచ్ఛ్రాదిప్రతినిధిత్వ ప్రతిపాదనేన ... ర్యకరత్వసిద్ధేః పృథగుపాయత్వం వివక్షితమ్. తథాచ స్మర్యతే,(౧) "ప్రాయశ్చిత్తాన్యశేషాణి తపః కర్మాత్మకాని వై । యాని తేషామశేషాణాం కృష్ణానుస్మరణం పరమ్" ఇతి. అత్రాఽనుస్మరణమ్-తత్తత్ప్రాయశ్చిత్త నివర్త్య పాపనివృత్త్యుపాయత్వాధ్యవసాయః. ౩౩.

అనయా రీత్యా భగవతస్సర్వశక్తేః పరమకారుణికస్య సర్వో

యోజనైయాలే భక్తిశేషత్వత్తై యుడైచ్చేయ్‌దారాయిరుక్క, ఇతు తనిత్తోరుపాయత్తై ప్రతిపాదిక్కుం తెన్గిఱవిడ మెజ్జనే శొల్లుమ్బడి యెన్నిల్;- ౩౨.

అవ్విడత్తిలుమ్ ఇరణ్డామ్ యోజనైయిలే, భక్త్యారమ్భవిరోధి పాపఙ్గళుక్కు ప్రాయశ్చిత్తమాన కృచ్ఛ్రాదికళుక్కు ప్రతినిధియాక ప్రతిపాదిక్కైయాలే, అన్దప్రాయశ్చిత్తఙ్గళెల్లామ్ శెయ్యుమ్ కార్యత్తై చ్చెయ్యవల్లదాకైయాలే, అఙ్గు పృథక్కాన ఉపాయమాక వివక్షిక్కప్పట్టతు; అప్పడి, "ప్రాయశ్చిత్తాన్యశేషాణి తపః కర్మాత్మకాని వై। యాని తేషామశేషాణాం కృష్ణానుస్మరణం పరమ్" ఎన్ఱు-ఎల్లా ప్రాయశ్చిత్తఙ్గళుమ్ తపస్సైయుమ్ కర్మత్తైయుమ్ వడివాక వుడైయతాయిరుక్కుమ్, అవైయెల్లావఱ్ఱుక్కుమ్ మేలాయిరుక్కుమ్ ప్రాయశ్చిత్తమ్ కృష్ణానుస్మరణమెన్ఱు శొల్లప్పట్టతు. ఇవ్విడత్తిల్ అనుస్మరణమావతు-అవ్వో ప్రాయశ్చిత్తఙ్గళాల్ పోక్కప్పడుమ్ పాపఙ్గళై ప్పోక్కుకైక్కు ఇన్ద కృష్ణనే ఉపాయమెన్గిఱ అధ్యవసాయమ్. ౩౩.

ఇన్ద న్యాయత్తాలే, సర్వశక్తియాయ్ పరమకారుణికనాన భగ

(౧) వి-పు-౨-౬-౩౯.

పాయకార్యకరత్వాత్, పురుషార్థోపాయభూతాన్ సుదుష్కరాన్ సర్వాన్ ధర్మాన్ పరిత్యజ్య తత్తత్పురుషార్థ సాధనత్వేవ భగవచ్ఛరణవరణం యుక్తమేవ. ఏవముక్తమభియుక్తైరేతచ్ఛ్లోకతాత్పర్యమ్, (౧) “సుదుష్కరేణ శోచేద్యో యేన యేనేష్టహేతునా। స స తస్యాఽహమేవేతి చరమశ్లోక సఙ్గ్రహః” ఇతి. ౩౪.

అథ ప్రతిపదార్థో నిరూప్యతే.

“సర్వధర్మాన్” ఇత్యత్ర ధర్మశబ్దః-(౨)“చోదనాలక్షణోఽర్థో ధర్మః” ఇతి శ్రుతి స్మృతిచోదితం భోగ మోక్షరూపేష్టోపాయ మభిధత్తే. బహువచనేన తేషామనేకత్వం ప్రదర్శ్యతే. తేషాం కర్మయోగ

వానుక్కు సర్వోపాయ కార్యకరత్వముణ్డాకైయాల్, పురుషార్థోపాయ భూతఙ్గళాయ్ మికవుమ్ దుష్కరఙ్గళాన సర్వధర్మఙ్గళై పరిత్యజిత్తు, అవ్వో పురుషార్థఙ్గళుక్కు సాధనమాక భగవచ్ఛరణవరణమే ప్రాప్తమెన్ఱతాయిఱ్ఱు. ఇప్పడి అభియుక్తరుమ్, “సుదుష్కరేణ శోచేద్యో యేనయేనేష్టహేతునా।సస తస్యాఽహమేవేతి చరమశ్లోకసఙ్గ్రహః”ఎన్ఱు-యావనొరువన్, తనక్కు దుష్కరమాయిరుక్కిఱ యాతొరు యాతొరు ఇష్ట సాధనత్తాలే శోకిక్కుమ్, అవనుక్కు, అవ్వో సాధనవిశేషమ్ నానే యెన్ఱు చరమశ్లోకత్తుక్కు చ్చురుక్కమాన అర్థమెన్ఱుకొణ్డు ఇన్ద శ్లోకత్తుక్కు త్తాత్పర్యమ్ శొన్నార్కళ్. ౩౪.

అనన్తరమ్ పదన్తోఱుమ్ అర్థమ్ నిరూపిక్కప్పడుకిఱతు.

“సర్వధర్మాన్” ఎన్గిఱ విడత్తిల్ ధర్మశబ్దమ్, “చోదనాలక్షణోఽర్థో ధర్మః” ఎన్ఱు-చోదనైయాకిఱ విధివాక్యత్తై ప్రమాణమాకవుడైత్తాయిరుక్కుమర్థమ్ ధర్మమెన్ఱుకొణ్డు మీమాంసా సూత్రత్తిలే శొల్లుకిఱపడియే శ్రుతి స్మృతి చోదితమాయ్, భోగ మోక్షరూపమాన ఇష్టత్తుక్కు ఉపాయత్తై చ్చొల్లుకిఱతు. “ధర్మాన్” ఎన్గిఱ బహువచనత్తాలే, అవైతాన్ బహువిధమాయిరుక్కుమెన్ఱు కాట్టప్పడుకిఱతు.

(౧) రహస్యత్రయసారే.

(౨) పూర్వమీ-౧-౧-౨.

జ్ఞానయోగ భక్తియోగరూపేణ త్రైవిధ్యమ్. ఏతే త్రయ ఉపాయాః పరస్పరసాహచర్యేణ ప్రత్యేకం పురుషార్థసాధకాః. తత్ర జ్ఞాన భక్త్యనుగృహీతం కర్మ జనకాదిషు దృష్టమ్, కర్మ భక్త్యనుగృహీతం జ్ఞానం భరతాదిషు దృష్టమ్, కర్మ జ్ఞానానుగృహీతా భక్తిః ప్రహ్లాదాదిషు దృష్టా. తేషు తేషు తత్తత్ప్రాధాన్యాత్ త్రైవిధ్యమ్.

భగవచ్ఛాస్త్రే, (౧) "ఉపాయాస్తే త్రయః పూర్వే కథితాశ్చాఽవధారితాః । వ్యాచక్ష్వాఽద్య చతుర్థం తముపాయం పరమమ్బుజే" (౨) "ఉత్తారహేతవోఽమీషాముపాయా విహితా మయా । కర్మ సాఙ్ఖ్యం తథా యోగ ఇతిశాస్త్రవ్యపాశ్రయాః। నిక్షేపాపరపర్యాయో

అవ్వుపాయఙ్గళ్ తాన్, కర్మయోగమ్ జ్ఞానయోగమ్ భక్తియోగమెన్ఱు మూన్ఱు వకైయాయిరుక్కుమ్. ఇవై మూన్ఱుఉపాయఙ్గళుమ్ ఒన్ఱుక్కొన్ఱు సహకారియాయ్ క్కొణ్డు తనిత్తనియే పురుషార్థఙ్గళుక్కు సాధనఙ్గళా యిరుక్కుమ్. అవ్విడత్తిలే, జ్ఞానభక్తికళాలే అనుగ్రహిక్కప్పట్ట కర్మమానతు జనకాదికళ్ పక్కలిలే కాణలామ్; కర్మ భక్తికళాలే అనుగ్రహిక్కప్పట్ట జ్ఞానమానతు ఆదిభరతాదికళ్ పక్కలిలే కాణలామ్; కర్మ జ్ఞానఙ్గళాలే అనుగ్రహిక్కప్పట్టభక్తియానతు ప్రహ్లాదాదికళ్ పక్కలిలే కాణలామ్. అవ్వో అధికారికళిడత్తిల్ అవ్వో కర్మాదికళిన్ ప్రాధాన్యత్తాలే త్రైవిధ్యమాకక్కడవతు. అప్పడి భగవచ్ఛాస్త్రత్తిలే, "ఉపాయాస్తే త్రయః పూర్వే కథితాశ్చాఽవధారితాః । వ్యాచక్ష్వాఽద్య చతుర్థం తముపాయం పరమమ్బుజే" ఎన్ఱు - మున్బే మూన్ఱు ఉపాయఙ్గళ్ శొల్లప్పట్టన, అవై బుద్ధిపణ్ణప్పట్టన, తాయే! పరమాన నాలాముపాయత్తై అరుళిచ్చెయ్యవేణుమెన్ఱుమ్; "ఉత్తారహేతవోఽమీషాముపాయా విహితామయా । కర్మ సాఙ్ఖ్యం తథా యోగ ఇతి శాస్త్రవ్యపాశ్రయాః" ఎన్ఱు - కర్మమెన్ఱుమ్ జ్ఞానమెన్ఱుమ్ భక్తియోగమెన్ఱుమ్ శాస్త్రత్తై పఱ్ఱియిరుప్పన మూన్ఱు ఉపాయఙ్గళ్ ఇవ్వాత్మా

(౧) లక్ష్మీత-౧౭-౨.   (౨) లక్ష్మీత-౧౭-౪౯.

న్యాసః పఞ్చాఙ్గసంయుతః। స న్యాసస్త్యాగ ఇత్యుక్తశ్శరణాగతిరిత్యపి। ఉపాయోఽయం చతుర్థస్తే ప్రోక్తశ్శీఘ్రఫలప్రదః। అస్మిన్హి వర్తమానానాం విధా విప్రనిషేవితే। పూర్వే త్రయ ఉపాయాస్తే భవేయురమనోహరాః" ఇతి బహుశః కర్మసాఙ్ఖ్యాదీనాం త్రిత్వం శరణవరణస్య చతుర్థోపాయత్వముక్తమ్. అతో ధర్మశబ్దస్య బహువచనాన్తత్వం వివక్షితమ్. 3౫.

కిఞ్చ-కర్మాదీనామవాన్తరభేద బాహుల్యాత్ బహుత్వోక్తిః. తత్ర కర్మ, నిత్య నైమిత్తిక కామ్యరూపేణ, తత్రాఽప్యగ్న్యాధాన

క్కళుక్కు క్కరైయేఱుకైక్కు హేతువాక ఎన్నాలే విధిక్కప్పట్టన వెన్నుమ్; "నిక్షేపాపరపర్యాయో న్యాసః పఞ్చాఙ్గసంయుతః। స న్యాసస్త్యాగ ఇత్యుక్తశ్శరణాగతిరిత్యపి" ఎన్ఱు - నిక్షేపత్తై వేఱోరు పేరాక ఉడైత్తాయిరుక్కిఱ న్యాసమానతు ఐన్దు అఙ్గత్తోడే కూడియిరుక్కుమ్, అతు న్యాసమెన్నుమ్ శరణాగతి యెన్నుమ్ శొల్లప్పట్టతెన్నుమ్; "ఉపాయోఽయం చతుర్థస్తే ప్రోక్తశ్శీఘ్రఫలప్రదః। అస్మిన్హి వర్తమానానాం విధా విప్రనిషేవితే। పూర్వే త్రయ ఉపాయాస్తే భవేయురమనోహరాః" ఎన్ఱు - ఇన్ద నాలావతు ఉపాయమునక్కు చ్చొల్లప్పట్టతు, జ్ఞానవాన్గళాలే సేవిక్కప్పట్ట ఇవ్వుపాయత్తిలే వర్తిప్పార్క్కు మున్బుణ్డాన మూన్ఱు ఉపాయఙ్గళుమ్ నెఞ్జుక్కు నన్ఱాయిరాతెన్నుమ్,పల విధఙ్గళిలుమ్ కర్మజ్ఞాన భక్తికళాయ్క్కొణ్డు ఉపాయాన్తరఙ్గళ్ మూన్ఱాయిరుక్కుమెన్నుమ్, శరణాగతి నాలాముపాయమెన్నుమిడముమ్ శొల్లప్పట్టతు. ఆకైయాలే, ధర్మశబ్దత్తిల్ బహువచనమానతు అర్థవత్తాయిరుక్కుమెన్ఱతాయిఱ్ఱు. 3౫.

ఇన్నముమ్,కర్మాదికళ్ తనిత్తనియే బహుళఙ్గళాకైయాలే బహువచనమ్ శొల్లిఱ్ఱాకవుమామ్. అవ్విడత్తిల్ కర్మమావతు, నిత్యమ్, నైమిత్తికమ్,కామ్యమెన్గిఱ భేదత్తాలుమ్;అతుతన్నిల్ అగ్న్యాధానమ్,

దర్శపూర్ణమాసాఽగ్నిష్టోమాదిరూపేణ, యాగసత్రాదిరూపేణచ బహువిధమ్, జ్ఞానఞ్చ, స్వరూపభేదనిబన్ధన విద్యాభేదాద్బహువిధమ్. అత ఏవహి సద్విద్యా దహరవిద్యాది వికల్పభేదః. భక్తిశ్చ, ధ్యానార్చన ప్రణామాదిరూపేణ బహువిధా. తదుక్తమ్, (౧) "సతతం కీర్తయన్తో మాం యతన్తశ్చ దృఢవ్రతాః। నమస్యన్తశ్చ మాం భక్త్యా నిత్యయుక్తా ఉపాసతే" (౨) "మన్మనా భవ మద్భక్తో మద్యాజీ మాం నమస్కురు। మామేవైష్యసి యుక్త్వైవమాత్మానం మత్పరాయణః" ఇతి. ౩౬.

అగ్నిష్టోమమ్, దర్శపూర్ణమాసమెన్నుమ్, అప్తోర్యామమ్, వాజపేయమ్,సర్వతోముఖమెన్ను మిత్యాదియాక ఉణ్డాన ప్రకృతి వికృతిభేదత్తాలుమ్, యాగ సత్రాదిభేదఙ్గళాలుమ్ బహువిధమాయిరుక్కుమ్. జ్ఞానముమ్, ఉపాస్యమాన వస్తురూపభేదనుడియాన సద్విద్యా దహరవిద్యాదికళాన ఉపాసన స్వరూపభేదత్తాలే బహువిధమ్. ఆకైయాలేయిఱే, సద్విద్యా దహరవిద్యాదికళానవై తనిత్తనియే స్వతన్త్రోపాయమాక వికల్పిత్తువరుకిఱతు. భక్తియుమ్, ధ్యానార్చన ప్రణామాదిరూపత్తాలే బహువిధైయాయిరుక్కుమ్; "సతతం కీర్తయన్తో మాం యతన్తశ్చ దృఢవ్రతాః। నమస్యన్తశ్చ మాం భక్త్యా నిత్యయుక్తా ఉపాసతే" ఎన్ఱు - ఎన్నైయే ఎప్పోతుమ్ కీర్త్తియానిఱ్పారాయ్, దృఢవ్రతరాయ్క్కొణ్డు ఎన్నారాధనత్తిలే యత్నిప్పారాయ్, ఎన్నై భక్తియోడే నమస్కరియానిఱ్పారాయ్, నిత్యయుక్తరాయ్క్కొణ్డు ఉపాసియానిఱ్పార్కళెన్ఱుమ్, "మన్మనా భవ మద్భక్తో మద్యాజీ మాం నమస్కురు। మామేవైష్యసి యుక్త్వైవమాత్మానం మత్పరాయణః" ఎన్ఱు-మద్భక్తనాయ్క్కొణ్డు ఎన్బక్కలిలే మనస్సాయ్ ధ్యానమ్పణ్ణు,ఎన్నై ఆరాధి, ఎన్నై నమస్కరి,ఇప్పడి యోగత్తైప్పణ్ణి ఎన్నైయేపుణర్క్కిన్ఱి

(౧) గీ-౯-౧౪. (౨) గీ-౯-౩౪.

అత్ర, (౧) "జన్మ కర్మచ మే దివ్యమేవం యో వేత్తి తత్త్వతః। త్యక్త్వా దేహం పునర్జన్మ నైతి మామేతి సోఽర్జున" ఇత్యవతార రహస్యజ్ఞానమ్, (౨) "యో మామేవమసమ్మూఢో జానాతి పురుషోత్తమమ్। ససర్వవిద్భజతి మాం సర్వభావేన భారత॥ ఇతి గుహ్యతమం శాస్త్రమిదముక్తం మయాఽనఘ। ఏతద్బుద్ధ్వా బుద్ధిమాన్ స్యాత్కృతకృత్యశ్చ భారత" ఇత్యుక్త పురుషోత్తమ విద్యాచ, (౩) "దేశోఽయం సర్వకామధుక్" ఇత్యుక్త పుణ్యదేశవాసశ్చ, (౪) "[illegible]వన్ నామసహ

ఎన్నైయే ప్రాపియానిఱ్పితి ఎన్ఱు భక్తియోగత్తినుడైయ అవాన్తర భేదమ్ శొల్లప్పట్టతు. ౩౬.

ఇవ్వుపాయఙ్గళిలే "జన్మ కర్మచ మే దివ్య మేవం యో వేత్తి తత్త్వతః। త్యక్త్వాదేహం పునర్జన్మ నైతి మామేతి సోఽర్జున" ఎన్ఱు- ఎన్నుడైయ జన్మత్తైయుమ్ కర్మత్తైయుమ్ ఇప్పడి దివ్యమాక ఉళ్ళపడి యఱికిఱాన్ యావనొరువన్, అవన్ దేహత్తై విట్టు ప్పిన్నై ఒరు జన్మత్తిలే పుకాన్, ఎన్నైయే ప్రాపియానిఱ్కుమెన్ఱు అర్జుననుక్కు అరుళిచ్చెయ్త అవతారరహస్యజ్ఞానముమ్, "యో మామేవమసమ్మూఢో జానాతి పురుషోత్తమమ్। స సర్వవిద్భజతి మాం సర్వభావేన భారత" ఎన్ఱు-యావనొరువన్ కలక్కమఱ్ఱు ఇప్పడి ఎన్నై పురుషోత్తమనాక వఱికిఱాన్, అవన్ సర్వజ్ఞనాయ్క్కొణ్డు సర్వప్రకారత్తాలుమ్ ఎన్నై సేవియానిఱ్కుమెన్ఱుమ్; "ఇతిగుహ్యతమం శాస్త్రమిదముక్తంమయాఽనఘ। ఏతద్బుధ్వా బుద్ధిమాన్ స్యాత్కృతకృత్యశ్చ భారత" ఎన్ఱు- ఇప్పడి గుహ్యతమమాన ఇవ్వశాస్త్రమానతు ఎన్నాలే ఉనక్కు చ్చొల్లప్పట్టతు, ఇతై యఱిన్దాల్ భారతనే! బుద్ధిమానుమాయ్ కృతకృత్యనుమామెన్ఱు మరుళిచ్చెయ్త పురుషోత్తమవిద్యైయుమ్; "దేశోఽయం సర్వకామధుక్" ఎన్ఱు - ఇవ్వ దేశమానతు సర్వకామత్తైయుమ్ పూర్ణ

---

(౧) గీ-౪-౯. (౨) గీ-౧౫-౧౯. (౩) గారు-శ్రీరఙ్గమా. (౪) భార-సహస్రనామ.

స్రేణ పురుషస్సతతోత్థితః। వాసుదేవాశ్రయోమర్త్యో వాసుదేవపరాయణః। సర్వపాపవిశుద్ధాత్మా యాతి బ్రహ్మ సనాతనమ్" ఇతి నామసఙ్కీర్తనస్య, పురుషార్థసాధనభూతాన్యేతాని కర్మజ్ఞానాదిషు యథాయోగమన్తర్భూతానీతి త్రైవిధ్యమేవ వ్యవస్థితమ్. తథాచో... దీనాం బహువిధత్వమానుశాసనికే; - (౧) "శ్రుతం పురాణ... మయా భరతసత్తమ। కృతోస్మి దానవిధిశ్చైవ తపాంసి నియమాశ్చయే। వేదవాదప్రసిద్ధాశ్చ వాజపేయాదయోఽపరే। యజ్ఞాః ద్రవిణ

మాక్క-మెన్ఱుశొల్లప్పట్ట పుణ్యదేశవాసముమ్; "స్తువన్నామసహస్రేణ పురుషస్సతతోత్థితః। వాసుదేవాశ్రయో మర్త్యో వాసుదేవపరాయణః సర్వపాపవిశుద్ధాత్మా యాతి బ్రహ్మ సనాతనమ్" ఎన్ఱు-ఎప్పోతుమ్ ఎழுన్దిరున్దు నామసహస్రత్తాలే స్తోత్రమ్ పణ్ణుకిఱ ఇన్ద వాసుదేవాశ్రయనాన పురుషనానవన్, వాసుదేవపరాయణనాయ్ సర్వపాపఙ్గళుమ్ విట్టు శుద్ధమాన స్వరూపత్తై యుడైత్తాయ్క్కొణ్డు సనాతనమాన బ్రహ్మత్తై ప్రాపియానిఱ్క-మెన్ఱు శొల్లప్పట్ట తిరునామసఙ్కీర్తనముమ్ పురుషార్థత్తుక్కు సాధకఙ్గళాకైయాలే, కీழ్చ్చొన్న కర్మ జ్ఞాన భక్తికళిలే యోగ్యతైక్కీడాక అన్తర్భవిక్కుమ్. దేశవాసమ్ కర్మస్వరూపమాకైయాలే కర్మత్తిలే అన్తర్భవిక్కుమ్; అవతార రహస్యజ్ఞానముమ్ పురుషోత్తమవిద్యైయుమ్ జ్ఞానత్తిలే అన్తర్భవిక్కుమ్; తిరునామసఙ్కీర్తనమ్ భక్తియిలే అన్తర్భవిక్కుమ్; ఆకైయాల్ ఉపాయత్రైవిధ్యమ్ వ్యవస్థితమెన్ఱతాయిర్ట్రు. అప్పడియే కర్మాదికళుడైయ బహువిధత్వమానతు మహాభారతత్తిలే ఆనుశాసనికత్తిలే శొల్లప్పట్టతు;- "శ్రుతం పురాణమఖిలం మయాభరతసత్తమ। కృతోస్మి దానవిధిశ్చైవ తపాంసి నియమాశ్చయే" ఎన్ఱు-భరతసత్తమనే! పత్రైయతాన అర్థమెల్లామ్ కేట్కప్పట్టతు, ఎల్లా దానవిధియుమ్ తపస్సుకళుమ్ నియమఙ్గళుమ్ కేట్కప్పట్టన; "వేదవాదప్రసిద్ధాశ్చ వాజపేయాదయోఽపరే। యజ్ఞాః ద్రవిణ

(౧) భార-అను-

నిష్పాద్యా అగ్నిహోత్రానుపాలితాః । జపయజ్ఞాశ్చ వివిధా బ్రాహ్మణానాం తపస్వినామ్ । ఏకాదశచ యే ప్రోక్తా హవిర్యజ్ఞా ద్విజన్మనామ్ । తేషాం ఫలవిశేషాశ్చ ఉఞ్ఛధర్మాస్తథైవచ। అహన్యహని యే ప్రోక్తా మహాయజ్ఞా ద్విజన్మనామ్ । వేదశ్రవణధర్మాశ్చ బ్రహ్మయజ్ఞఫలం తథా। వేదవ్రతవిధానశ్చ నియమా యేచ వైదికాః। స్వాహాస్వధాప్రణీతిశ్చ ఇష్టాపూర్తఫలం తథా। ఉత్తరోత్తరసేవాయామాశ్ర

నిష్పాద్యా అగ్నిహోత్రానుపాలితాః" ఎన్రు-వేదవాదఙ్గళిలే ప్రసిద్ధఙ్గళాయ్, ద్రవ్యత్తాలే సంపాదిక్క-ప్పడువనవాయ్, అగ్నిహోత్రత్తాలే రక్షిక్క-ప్పడుమ్ వాజపేయమ్ ముతలాన అనన్త యజ్ఞఙ్గళుమ్, "జపయజ్ఞాశ్చ వివిధా బ్రాహ్మణానాం తపస్వినామ్। ఏకాదశచ యే ప్రోక్తా హవిర్యజ్ఞా ద్విజన్మనామ్" ఎన్రు - తపస్వికళాన బ్రాహ్మణర్కళుడైయ వివిధమాన జపయజ్ఞఙ్గళుమ్, త్రైవర్ణికరాన ద్విజర్కళుక్కు- చ్చొల్లప్పట్ట హవిర్యజ్ఞఙ్గళాన పతినొన్రుమ్, "తేషాం ఫలవిశేషాశ్చ ఉఞ్ఛధర్మాస్తథైవచ। అహన్యహని యే ప్రోక్తా మహాయజ్ఞా ద్విజన్మనామ్" ఎన్రు-అన్త యజ్ఞఙ్గళినుడైయ ఫలవిశేషఙ్గళుమ్, ఉతిర్నెల్లు పొఱుక్కుకైయాకిఱ ఉఞ్ఛధర్మముమ్, నాళ్ తోఱుమ్ ముఙ్గాకచ్చొల్లప్పట్ట పఞ్చమహాయజ్ఞఙ్గళుమ్, "వేదశ్రవణధర్మాశ్చ బ్రహ్మయజ్ఞఫలం తథా । వేదవ్రతవిధానశ్చ నియమా యేచ వైదికాః". ఎన్రు - వేదఙ్గళైక్కొణ్డు కేట్కుఱ ధర్మఙ్గళుమ్, అప్పడి బ్రహ్మయజ్ఞ ఫలఙ్గళుమ్, వేదఙ్గళిలే విధిక్క-ప్పట్ట వ్రతఙ్గళుమ్, వేదత్తిల్ నియమఙ్గళుమ్, "స్వాహాస్వధా ప్రణీతిశ్చ ఇష్టాపూర్తఫలం తథా । ఉత్తరోత్తర సేవాయామాశ్రమాణాఞ్చ యత్ఫలమ్" ఎన్రు-దైవికమాన స్వాహాకారముమ్, పిత్ర్యమాన స్వధాకారముమ్, ప్రణీతియుమ్, యజనాదికళుమ్, కిణఱుకళ్లుకైతణ్ణీర్ ప్పన్దల్ వైక్కై- ముదలాన ఇష్టాపూర్తఙ్గళుమ్, ఆశ్రమఙ్గళిల్ మేన్మేలుణ్డాన

మాణాంచ యత్ఫలమ్। ప్రత్యేకశశ్చ నిష్ఠాయామాశ్రమాణాం మహా మునే। మాసపక్షోపవాసానాం సమ్యగుక్తం ఫలం చ యత్। అనాశి నాఞ్చ యే లోకా యేచ పఞ్చతపా నరాః। వీరాధ్వానం ప్రపన్నా నాం యా గతిశ్చాఽగ్నిహోత్రిణామ్। గ్రీష్మే పఞ్చతపానాఞ్చ [illegible] జలచారిణామ్। వర్షే స్థణ్డిలశాయీనాం ఫలం యత్పరికీర్తితమ్। [illegible] చక్రచరాణాంచ ద్విజానాం యత్ఫలం స్మృతమ్। అన్నాదీనాఞ్చ దానానాం యత్ఫలం పరికీర్తితమ్। సర్వతీర్థాభిషిక్తానాం నరాణాఞ్చ ఫలోదయః। రాజ్ఞాం ధర్మాశ్చ యే లోకే సమ్యక్పాలయతాం ప్రజాః।

సేవైయిల్ ఫలముమ్, ‘‘ప్రత్యేకశశ్చ నిష్ఠాయా మాశ్రమాణాం మహా, మునే। మాసపక్షోపవాసానాం సమ్యగుక్తం ఫలం చ యత్’’ ఎన్ను- తనిత్తనియే ఆశ్రమఙ్గళిలుళ్ళాన నిష్ఠైయిల్ ఫలముమ్, మాసోపవాస పక్షోపవాసఙ్గళుక్కు నన్తాక చ్చొన్న ఫలఙ్గళుమ్, ‘‘అనాశినాంచ యే లోకా యేచ పఞ్చతపా నరాః । వీరాధ్వానం ప్రపన్నానాం యా గతిశ్చాఽగ్నిహోత్రిణామ్’’ ఎన్ను - ఉపవాసపరరానవర్కళుడైయ లోకముమ్ పఞ్చాగ్నిమధ్యస్థరుడైయ ఫలముమ్, వీరర్ పోమ్ వఴిపోనవరుడైయ గతియుమ్, అగ్నిహోత్ర హోమమ్ పణ్ణినవర్కళుడైయ గతియుమ్, ‘‘గ్రీష్మేపఞ్చతపానాంచ శిశిరే జలచారిణామ్। వర్షే స్థణ్డిలశాయీనాం ఫలం యత్పరికీర్తితమ్’’ ఎన్ను - గ్రీష్మత్తిల్ పఞ్చాగ్నిమధ్యస్థరాయుమ్, శిశిరత్తిల్ జలత్తిలేనిన్నుమ్, వర్షావిల్ మెఴుకిన తరైయిలే యిరున్దుమ్ తపస్సైప్పణ్ణువార్క్కుచ్చొన్న ఫలముమ్, ‘‘లోకే చక్రచరాణాంచ ద్విజానాం యత్ఫలం స్మృతమ్। అన్నాదీనాంచ దానానాం యత్ఫలం పరికీర్తితమ్’’ ఎన్ను-లోకత్తిల్ భూప్రదక్షిణమ్ పణ్ణుకిఱ బ్రాహ్మణరుడైయ ఫలముమ్, అన్నాదికళుడైయ దానఙ్గళుక్కు చ్చొన్న ఫలముమ్, ‘‘సర్వతీర్థాభిషిక్తానాం నరాణాంచ ఫలోదయః। రాజ్ఞాం ధర్మాశ్చ యే లోకే సమ్యక్పాలయతాం ప్రజాః’’ ఎన్ను-

యేచ సత్యవ్రతా లోకే యేచ తీర్థే కృతవ్రతాః । మాతాపితృపరా యేచ గురువృత్తించ యే శ్రితాః । గో బ్రాహ్మణ పరిత్రాణే రాష్ట్రాభిక్రమణే తథా । త్యజన్త్యభిముఖాః ప్రాణాన్ నిర్భయాస్సత్వమాశ్రితాః । సహస్రదక్షిణానాంచ యా గతిర్దదతాం పరా । యేచ సన్ధ్యాముపాసన్తే సమ్యగుక్తమహావ్రతాః । తథా యోగవిధానఞ్చ యద్గ్రన్థేష్వపి శబ్దితమ్। ఋగాద్యా శ్శ్రుతయస్సర్వాశ్శ్రుతా మే కురుసత్తమ। యేఽపి పుణ్యపథాస్తత్ర తేఽపి మే కృత్స్నశశ్శ్రుతాః । నచ దూష

ఎల్లాతీర్థఙ్గళిలుమ్ స్నానమ్ పణ్ణిన మనుష్యరుడైయ ఫలముమ్, నన్దాక ప్రజైకళై రక్షిక్కుమ్ రాజాక్కళుడైయ ధర్మఙ్గళుమ్, ‘‘యేచ సత్యవ్రతా లోకే యేచ తీర్థే కృతవ్రతాః। మాతాపితృపరా యేచ గురువృత్తించయే శ్రితాః’’ ఎన్ఱు-సత్యవ్రతరానవర్కళుమ్, తీర్థత్తిలే వ్రతమ్ పణ్ణియిరుప్పారుమ్, మాతాపితాక్కళై శుశ్రూషిప్పారుమ్, గురుక్కళుడైయ అనువృత్తియై అడైన్దిరుప్పారుమానవర్కళుడైయ ఫలముమ్, ‘‘గో బ్రాహ్మణ పరిత్రాణే రాష్ట్రాభిక్రమణే తథా। త్యజన్త్యభిముఖాః ప్రాణాన్ నిర్భయాస్సత్వమాశ్రితాః’’ఎన్ఱు-గో బ్రాహ్మణరై రక్షిక్కైక్కు నిమిత్తమాకవుమ్ రాజ్యత్తై ప్పరర్ అడర్త్తతు నిమిత్తమాకవుమ్, భయప్పడాతే నెఞ్జుతిణివియరాయ్ ఎతిరేతి ప్రాణనై విడువారుడైయ ఫలముమ్, ‘‘సహస్రదక్షిణానాంచ యా గతిర్దదతాం పరా। యేచ సన్ధ్యాముపాసన్తే సమ్యగుక్తమహావ్రతాః’’ ఎన్ఱు - ఆయిరమ్ దక్షిణై కొడుక్కుమవర్కళుడైయ మేలాన గతియుమ్, నన్ఱాక చ్చొల్లప్పట్ట పెరియ వ్రతఙ్గళై యుడైయరాయ్క్కొణ్డు సన్ధ్యోపాసనమ్ పణ్ణువార్ గతియుమ్, ‘‘తథా యోగవిధానంచ యద్గ్రన్థేష్వపి శబ్దితమ్। ఋగాద్యాశ్శ్రుతయస్సర్వా శ్శ్రుతా మే కురుసత్తమ’’ ఎన్ఱు - శాస్త్రఙ్గళిలే శొల్లప్పట్ట యోగానుష్ఠానముమ్, ఋక్ ముతలాన సర్వశ్రుతికళుమ్ ఎన్నాలే కేట్కప్పట్టన; ‘‘యేచ పుణ్యపథాస్తత్ర తేఽపి యే కృత్స్న

యితుం శక్యం సద్భిప క్తం హితం తథా" ఇతి. 32.

"ధర్మాన్" ఇతి ద్వితీయా న్తత్వం వక్ష్యమాణ పరిత్యాగకర్మత్వం దర్శయతి. అతఏవ భగవచ్ఛరణవరణాధికారిణః తద్వ్యతిరిక్త ధర్మాణాం త్యాజ్యత్వమవగమ్యతే.

సర్వశబ్దేన తేషాం నిరవశేషపరిత్యాగో వివక్షితః. అస్య సర్వశబ్దస్య, (౧) "సన్ధ్యాహీనోఽశుచిర్నిత్య మనర్హస్సర్వకర్మసు" (౨) "శాన్తో దాన్త ఉపరత స్తితిక్షుస్సమాహితో భూత్వాఽఽత్మన్యేవాఽఽ

శక్యురితాః । నచ దూషయితుం శక్యం సద్భిరు క్తం హితం తథా" ఎన్ఱు - లోక త్తిల్ పుణ్యమాన మార్గఙ్గళెల్లామ్ ఒన్ఱొళియామలెన్నాలే కేట్కప్పట్టన, సత్తుక్కళాల్ శొల్లప్పట్ట హితనూనతు ఒరువరాల్ కుత్తమ్ శొల్లప్పడాతెన్ఱు, ధర్మభేదఙ్గళెల్లామ్ ఒన్ఱొళియామల్ భీష్మన్పక్కలిలే ధర్మపుత్రన్ కేట్టానాక చ్చొల్లిన్ఱితే. 32.

"ధర్మఙ్గళై" ఎన్గిఱ ద్వితీయై, మేల్ శొల్లుకిఱ పరిత్యాగత్తుక్కు ఇవై విషయమెన్ఱు శొల్లుకిఱతు. ఆకైయాలే భగవానై ఉపాయమాక వరిక్కిఱ అధికారిక్కు, అవనై యొళిన్ద ధర్మఙ్గళెల్లామ్ త్యాజ్యమెన్ఱు శొల్లిన్ఱాయిన్ఱు. 33.

ఇని, సర్వశబ్దత్తాలే, ఇన్త ధర్మఙ్గళినుడైయ నిశ్శేషపరిత్యాగమ్ శొల్లప్పడుకిఱతు. ఇన్ద సర్వశబ్దత్తుక్కు, "సన్ధ్యాహీనోఽశుచిర్నిత్యమనర్హస్సర్వకర్మసు" ఎన్ఱు-సన్ధ్యాహీననానవన్ అశుద్ధనాయ్ కొణ్డు ఎన్ఱుమ్ సర్వకర్మత్తిలు మనర్హనెన్ఱుమ్; "శాన్తో దాన్త ఉపరత స్తితిక్షుస్సమాహితో భూత్వాఽఽత్మన్యేవాఽఽత్మానం పశ్యేత్" ఎన్ఱు-నిరహఙ్కారనాకైయాలే శాన్తనాయ్, ఇన్ద్రియనిగ్రహత్తాలే దాన్తనాయ్, విషయపారవశ్యమిల్లామైయాలే ఉపరతనాయ్, పొఱైయుడైయనాయ్, సమాహితనాయ్ కొణ్డు తన్నెఞ్జిల్ పరమాత్మావై సాక్షాత్కరిప్ప

(౧) దక్షస్మృ-౨-౨౨. (౨) బృ-౬-౪-౨౩.

त्मानं पश्येत्." इति सर्वकर्मोपकारकं सन्ध्यावन्दनादिकम्, ध्यानो पकारकं शमादिकम्, उभयोपकारकं सत्यार्जवदयादिकं सात्त्विक तास्तिक्यादिसमस्तात्मगुणजातंच विवक्षितमिति पृथगर्थं केचिदिच्छन्ति.

तन्नन्दम्; एषामपि धर्मभेदत्वेन बहुवचन विवक्षित त्वात्; सर्वशब्दस्य धर्मविशेषणत्वेन तदुपसर्जन भूतत्वाच्च. धर्मशब्दस्याङ्गे प्रधाने व्युत्पन्न इत्युक्तेश्च. अतएव त्याज्यानां धर्माणां कार्त्स्न्यमेव सर्वशब्दार्थः. ४०.

§ ४१.

सन्ध्यावन्दनादिकळुम्, ध्यानोपकारकमान शम दमादिकळुम्, इरण्डुक्कुमुपकारकमान सत्यार्जवदयादिकळुम्, सात्त्विकतास्तिक्यादि समस्तात्मगुणजातमुम् अर्थमाक वेणुमेन्नु तनित्तोरुपायमाक च्चिलर् शोल्लुवर्कळ्. ३९.

अतु अप्पडियाकमाट्टातु; - अन्नैयुम् धर्मभेदङ्गळाकै यालेबहुवचनत्तिले अकप्पडुकैयालुम्, सर्वशब्दत्ताले धर्मशब्द त्तुक्कु विशेषणमाय्क्कोण्डु अत्तै प्पिरिक्कैयालुम्. धर्म शब्दत्ताले साङ्गमान प्रधानत्तैये शोल्लुमेन्नु कीऴ्शोल्लप्पट्टतु. आकै याले सर्वशब्दत्तुक्कु अर्थम् त्याज्यमान धर्मङ्गळिनुडैय साकल्य माकक्कडवतु. ४०.

आनाल्, निरूपकर् इप्पडि सन्ध्यावन्दनादिकळै प्पिरियाक च्चोल्लुवानेन्नेन्निल्;- धर्मान्तरत्तै विट्टु धर्मान्तरत्तै प्पत्तुमवनुक्कु सन्ध्यावन्दनादिकळ् अनुवर्त्तिप्पोरक्कडवैयाले, अव्वि विधि शरणागति धर्मत्तुक्कुम् इतु प्रकारमामोवेन्निल शङ्कै कळिक्कैक्काक च्चोन्नार्कळत्तनैयल्लतु वाचकमाक च्चोन्नार्क ळल्लर्. आकैयाले, धर्मभेदमान इनै बहुवचन गृहीतमाकै याले, सर्वशब्दत्तुक्कु साकल्यम् पोरुन्दत्तायित्तु. ४१.

---

§ अत्र व्याख्यानानुरूपा मूलपङ्क्तिः रचयितव्येति सदृश्यते.

అత్ర ధర్మశబ్దస్య (౧) “కృష్ణం ధర్మం సనాతనమ్” ఇతి సనాతనధర్మక్రోడీకారశక్తావపి తస్య సర్వధర్మప్రతినిధిత్వేన స్వీకార్యతయా వక్ష్యమాణత్వాత్ తద్వ్యతిరిక్తవిషయత్వమవగన్తవ్యమ్. యద్వా, ఉద్గీథాద్యుపాసనవత్ తత్తద్ధర్మాఙ్గత్వేన భగవచ్ఛరణాగతే [illegible]మానత్వాత్, భగవతస్తదఙ్గతయా ఉపాయత్వమప్యస్యాఽధిక[illegible]స్త్యాజ్యమేవేతి తదాకారేణ సనాతనధర్మస్యాఽపి త్యాజ్యధర్మాన్తర్భావః. ౪౨.

అథ ఏషాం త్యాగప్రకార ఉచ్యతే. (పరిత్యజ్యేతి) అత్ర త్యాగశబ్దేన స్వాభిమతార్థసాధనత్వేన అనుపాదేయత్వముచ్యతే. ౪౩.

నను - స్వాభిమతార్థసిద్ధ్యర్థం ఉపాయవిశేషమవలమ్బమానస్య

ఇన్ద ధర్మశబ్దమ్, “కృష్ణం ధర్మం సనాతనమ్” ఎన్ఱు-సనాతనధర్మమాన కృష్ణనైయుమ్ తనక్కుళ్ళేయాక్కైక్కు శక్తమేయాకిలుమ్, సర్వధర్మఙ్గళుక్కుమ్ ఎతిర్త్తట్టాక మేలే అవన్ స్వీకరిక్కప్పడుకైయాలే, అవనై యొఴిన్ద ధర్మఙ్గళై చ్చొల్లుకిఱతెన్ఱు అఱియప్పడుమ్. అఙ్గనన్ఱియే, కర్మాఙ్గమాన ఉద్గీథాద్యుపాసనమ్బోలే అవ్వో ధర్మఙ్గళుక్కు అఙ్గమాక భగవచ్ఛరణాగతి విధిక్కప్పడుకైయాలే, భగవానుడైయ ఉపాయాన్తరఙ్గళుక్కు అఙ్గమాన ఉపాయత్వముమ్ ఇవ్వధికారిక్కు త్యాజ్యమెన్ఱిట్టు, అన్ద ఆకారత్తాలే సనాతనమాన ధర్మత్తుక్కుమ్ త్యాజ్యధర్మత్తిలే అన్తర్భావమ్ శొల్లవుమామ్. ౪౨.

అనన్తరమ్, “పరిత్యజ్య” ఎన్ఱు కీఴ్చ్చొన్న ధర్మఙ్గళినుడైయ త్యాగప్రకారమ్ శొల్లప్పడుకిఱతు. అవ్విడత్తిల్, త్యాగశబ్దమ్, కీఴ్చ్చొన్న ధర్మఙ్గళ్ తన్నభిమతత్తుక్కు సాధనమాక ఉపాదేయమాకమాట్టాతెన్గిఱ ప్రతిపత్తియై క్కాట్టుకిఱతు. ౪౩.

ఆనాల్, తన్నభిమతమ్ సిద్ధిక్కైక్కాక ఉపాయవిశేషత్తైప్పఱ్ఱ

---

(౧) భార-ఆర-౭౭-౨౮.

తదితరోపాయస్వరూప పరిత్యాగోఽర్థసిద్ధః; విద్యావిశేషనిష్ఠస్య విద్యాన్తరవత్; అతఏవ హి తేషాం వికల్పః; తద్వదత్రాఽపి త్యాగస్య అర్థసిద్ధత్వేన విధేయత్వం నస్యాదితి; – ఉచ్యతే;–శరణవరణమాత్రస్య కర్తవ్యత్వే తథా స్యాత్; తస్య ఉపాయాన్తరపరిత్యాగాఙ్గకత్వమత్ర విధిత్సితమ్. తచ్చ ల్యబన్తేన పదేన ప్రకాశ్యతే. యథా (౧) "ప్రక్షాళ్య పాదావాచామేత్ స్నాత్వా విధివదర్చయేత్। స్థిత్వాఽర్ఘ్యం భానవే దద్యాత్ ధ్యాత్వా దేవం జపేన్మనుమ్" ఇత్యాది విశిష్టవిధానమ్. ౪౪.

తత్ర అర్థసిద్ధత్వాభావాద్విధ్యపేక్షా, అత్ర అర్థసిద్ధస్య కథం

క్రమవనుక్కు, అతోక్షిన్ద ఉపాయఙ్గళినుడైయ త్యాగమ్ తన్నైయే వారాతో? విద్యావిశేషనిష్ఠనుక్కు విద్యాన్తరత్యాగమర్థసిద్ధమాయ్ వరుమాపోలే; ఆకైయితే అవఱ్ఱుక్కు వికల్పముణ్డాయిఱ్ఱు; అప్పడి ఇఙ్గుమ్ త్యాగమర్థసిద్ధమాకైయాలే విధేయమాకమాట్టాతియెన్నిల్;– శరణవరణమాత్రమ్ కర్తవ్యమామిడత్తిల్ అప్పడియాకలామ్; అతుక్కు ఉపాయాన్తరత్యాగమఙ్గమాయ్కొణ్డు ఇవ్విడత్తిలే విధిక్కప్పడుకిఱతు. అతువుమ్ ల్యబన్తమాన పదత్తాలే ప్రకాశిప్పిక్కప్పడుకిఱతు. ఎన్పోలవెన్నిల్ ; – "ప్రక్షాళ్యపాదావాచామేత్ స్నాత్వా విధివదర్చయేత్। స్థిత్వాఽర్ఘ్యం భానవే దద్యాత్ ధ్యాత్వా దేవం జపేన్మనుమ్" ఎన్ఱు–కాలైక్కఴువి ఆచమనమ్ పణ్ణువాన్, విధ్యుక్తమాన పడియే స్నానమ్ పణ్ణి అర్చిప్పాన్, ఆదిత్యనుక్కు నిన్ఱు అర్ఘ్యమ్ కొడుప్పాన్, దేవనై ధ్యానమ్ పణ్ణిక్కొణ్డు మన్త్రత్తై జపిప్పానెన్ఱుకొణ్డు ఆచమనాదికళుక్కు పాదప్రక్షాళనాదికళఙ్గమాకైయాలే అవఱ్ఱోడు విశిష్టమాక విధిత్తాప్పోలే, ఇఙ్గుమ్ ధర్మత్యాగవిశిష్టమాక శరణవరణత్తై విధిక్కిఱతు. ౪౪.

అవ్విడత్తిల్ పాదప్రక్షాళనాదికళ్ అర్థసిద్ధమల్లామైయాలే

(౧)

విధిరితిచేత్ ; - ఉచ్యతే; - అత్ర విధిత్వేతః పరిత్యాగో నాఽర్థసిద్ధః; శరణవరణాఙ్గతయా శాస్త్రసిద్ధత్వాత్ ; తదుచ్యతే-(౧) "ఉపాయాఽపాయసంయోగే నిష్ఠయా హీయతేఽనయా । అపాయసంప్లవే సద్యః ప్రాయశ్చిత్తం సమాచరేత్ । ప్రాయశ్చిత్తిరియం సాఽత్ర [illegible]న శ్శరణం వ్రజేత్ । ఉపాయానాముపాయత్వస్వీకారేప్యేతదేవ [illegible]" ఇతి. అయమర్థః - యథా నిషిద్ధరూప హింసాద్యపాయసంయోగే ప్రాయశ్చిత్తిత్వమ్, తథా విహితరూప కర్మాద్యుపాయసంయోగేఽప్యధికారభఙ్గప్రసఙ్గాత్ అస్య శరణ వరణ నిష్ఠస్య ప్రాయశ్చిత్తిత్వం సమ్భవ

విధ్యపేక్షైయుణ్డు, ఇన్ద పరిత్యాగమ్ అర్థసిద్ధమాకైయాలే విధ్యపేక్షైయిల్లైయెన్నిల్; అప్పడి శొల్లవొణ్ణాతు; - ఇన్ద పరిత్యాగమర్థసిద్ధమల్లామైయాలే; ఇతుశరణవరణాఙ్గమెన్బతఱ్కు శాస్త్రాపేక్షైయుణ్డాకైయాల్; - "ఉపాయాఽపాయసంయోగే నిష్ఠయా హీయతేఽనయా। అపాయసంప్లవే సద్యః ప్రాయశ్చిత్తం సమాచరేత్ । ప్రాయశ్చిత్తిరియం సాఽత్ర యత్పునశ్శరణం వ్రజేత్। ఉపాయానాముపాయత్వస్వీకారేప్యేతదేవ హి" ఎన్ఱు-ఉపాయఙ్గళినుడైయవుమ్ అపాయఙ్గళినుడైయవుమ్ సంయోగత్తిల్ ఇవ్వధికారియినుడైయ ప్రపత్తినిష్ఠైకులైయుమ్, అపాయమ్ కలశినాల్ శడక్కేన ప్రాయశ్చిత్తమ్ పణ్ణువార్, ప్రాయశ్చిత్తమావతు - పిన్నైయుమ్ శరణమ్పుకురుకై. ఉపాయాన్తరఙ్గళిల్ ఉపాయత్వబుద్ధి పణ్ణినాలుమ్ ఇతువే ప్రాయశ్చిత్తమెన్ఱుశొల్లప్పట్టతు; అతావతు-యాతొరుపడి శాస్త్రనిషిద్ధమాన హింసాదిరూపఙ్గళాయుళ్ళ అపాయఙ్గళ్ సంబన్ధిత్తాల్ ప్రాయశ్చిత్తమ్ పణ్ణవేణుమ్, అప్పడియే విహితమాన ఉపాయాన్తరఙ్గళ్ సంబన్ధిత్తాలుమ్ ఇవనుడైయ ఆకిఞ్చన్యమాకిఱ అధికారభఙ్గమ్ వరుకైయాల్, ఇన్ద శరణాగతనుక్కు ప్రాయశ్చిత్తమ్ పణ్ణవేణుమెన్ఱు శాస్త్రసిద్ధమాకైయాలే, ఇన్ద ఉపాయాన్తరత్యాగమ్ శరణవరణత్తుక్కు అఙ్గమామెన్ఱిట్టు

---

(౧) లక్ష్మీత-౧౭-౯౦.

తీతి ఉపాయాన్తర పరిత్యాగస్య శరణవరణాఙ్గత్వసిద్ధేః, §అస్య పరిత్యాగస్య శరణవరణాఙ్గత్వంమానాన్తరాఽవేద్యమితివి.ధేయత్వమస్త్యేవేతి.

నను - అత్ర ధర్మశబ్దస్య విహితానుష్ఠాన నిషిద్ధపరిహారరూపో భయవిధ ధర్మసఙ్గ్రాహసామర్థ్యాత్ నిషిద్ధపరిహారస్యాపి త్యాజ్యతయా విధేయత్వం సమ్భావ్యతే; తచ్చోక్తముద్ధవగీతాయా మేతదుపాయత్వవిధానావసరే భగవతైవ, - (౧) "అథైతత్పరమం గుహ్యం శృణు యాదవనన్దన। సుగోప్యమపి వక్ష్యామి త్వం మే భృత్యస్సుహృత్సఖా" (౨) "తస్మాత్త్వముద్ధవోత్సృజ్య చోదనాం ప్రతిచోదనామ్। ప్రవృత్తిఞ్చ నివృత్తిఞ్చ శ్రోతవ్యం శ్రుతమేవవా। మామేకమేవ శరణమాత్మానం సర్వదేహినామ్। యాహి సర్వాత్మభావేన యాస్యసి హ్యకుతో

ఇతినుడైయ అఙ్గభావమ్ ప్రమాణాన్తరవేద్యమల్లామైయాలే విధేయమెన్ఱతాయిఱ్ఱు. ౪౯.

ఆనాల్, ఇవ్విడత్తిల్ ధర్మశబ్దమ్ విహితానుష్ఠానముమ్ నిషిద్ధపరిహారముమాకిఱ ఉభయవిధ ధర్మత్తైయుమ్ కాట్టవల్లదాకైయాలే, నిషిద్ధపరిహారముమ్ త్యాజ్యమాయ్క్కొణ్డు విధేయమాయిఱ్ఱాతామ్; అతుతాన్ ఉద్ధవగీతైయిలుమ్ ఇన్దప్రపత్త్యుపాయత్తై విధిక్కుమవసరత్తిలే భగవానానే "అథైతత్పరమం గుహ్యం శృణు యాదవనన్దన। సుగోప్యమపి వక్ష్యామి త్వం మే భృత్యస్సుహృత్సఖా। తస్మాత్త్వముద్ధవోత్సృజ్య చోదనాం ప్రతిచోదనామ్। ప్రవృత్తించ నివృత్తించ శ్రోతవ్యంశ్రుతమేవవా। మామేకమేవ శరణమాత్మానం సర్వదేహినామ్ యాహి సర్వాత్మభావేన యాస్యసి హ్యకుతోభయమ్" ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్తాన్. అతావతు- యాదవనన్దననే! ఇన్ద పరమమాన గుహ్యత్తైక్కేళ్, మికవుమ్ మఱైక్కవేణ్డువతా యిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్ శొల్లక్కడవేన్, నీ ఎనక్కు భృత్యనుమాయ్ సుహృత్తాయ్ సఖావుమాయన్ఱో ఇరుప్పతు; ఆకైయాలే ఉద్ధవనే! నీ విధిరూపమాన

---

§ ఇఙ్గు మూలవ్యాఖ్యానఙ్గళుక్కు పఙ్క్తివ్యత్యాసమిరున్దాలుమ్ తాత్పర్యమొన్ఱాయిరుక్కుమ్ వైరూప్యమిల్లై. (౧) భాగ-౧౧-౧౧-౪౯. (౨) భాగ-౧౧-౧౨-౧౪.

భయమ్" ఇతి. అత్ర ప్రతిచోదనాశబ్దేన నిషేధవిధేస్త్యాజ్యత్వం దర్శితమ్. అనేనైకార్థ్యాదత్రాఽపి ధర్మశబ్దేన నిషిద్ధపరిహారాన్తర్భావస్స్వీకర్తవ్య ఇతి;- ౪౮.

తదిదముచ్ఛాస్త్రప్రవృత్తిశీలానాం రుచిమాహాత్మ్యవిజృమ్భితంచోద్యమ్; - ఉపాయవదపాయస్యాఽపి త్యాజ్యత్వవచనాత్. అన్యథా మహాపాతకాదీనామపిస్వాధికారసిద్ధ్యర్థమవశ్యానుష్ఠేయత్వం ప్రసజ్యేత. తథాసతి దుష్కరోపాయభూతకర్మజ్ఞానాదిపరిత్యాగాజ్ఞ

చోదనైయైయుమ్, నిషేధరూపమాన ప్రతిచోదనైయైయుమ్, అవఱ్ఱిలే ప్రవృత్తియైయుమ్ నివృత్తియైయుమ్ ఇవై నిమిత్తమాకక్కేట్కవేణ్డుమవఱ్ఱైయుమ్ కేట్టవఱ్ఱైయుమ్ నేరాక విట్టు సర్వదేహికళుక్కు మాత్మావాన ఎన్నై యొరువనైయుమే సర్వప్రకారత్తాలుముపాయమాకవఱ్ఱై, అత్తాలే సంసారత్తిలొన్ఱాలుమ్ భయమిల్లామైయై యడైవురియెన్ఱు. ఇవ్విడత్తిల్, ప్రతిచోదనాశబ్దత్తాలే నిషేధవిధియైయుమ్ త్యాజ్యమాకచ్చొల్లుకైయాలే, ఇత్తోడు ఏకార్థమాన ఇన్ద శ్లోకత్తిల్ ధర్మశబ్దత్తిలుమ్ నిషిద్ధపరిహారమన్తర్భవిక్కుమెన్ఱు కొళ్ళవేణుమెన్ఱు శొల్లప్పార్క్కిల్;- ౪౯.

ఇన్ద చోద్యమ్ శాస్త్రమర్యాదైయై క్కడన్దు వేణ్డిఱ్ఱుచ్చెయ్తు తిరివార్ తన్నామ్ రుచిమాహాత్మ్యత్తాలే శొల్లుమిత్తనై. ఎన్ శెయ్యై వెన్నిల్; - ఉపాయాన్తరఙ్గళ్ త్యాజ్యమామోపాతి ఇవ్వధికారిక్కు నిషిద్ధమాన అపాయఙ్గళుమ్ త్యాజ్యమామెన్ఱు వచనముణ్డాకైయాలే. ఇప్పడి కొళ్ళాతపోతు, బ్రహ్మహత్యాదికళాన మహాపాతకాదికళుమ్ తన్నుడైయ అధికారసిద్ధ్యర్థమాక అవశ్యమనుష్ఠేయమామ్పడివన్దువిడుమ్. అప్పడియానాల్ వరువతెన్నెన్నిల్, దుష్కరోపాయఙ్గళాన కర్మజ్ఞానఙ్గళినుడైయ పరిత్యాగత్తై అఙ్గమాక ఉడైత్తాన సుకరోపాయమాక

కస్య సుకరతయా విధీయమానస్య శరణవరణస్య, అత్యన్తదుష్కరతయా సమ్ప్రతిపన్న మహాపాతకాదినిరవశేషానుష్ఠానాఙ్గకత్వమాపద్యేత ఇతి మహానయమనర్థః. కథం తర్హి ప్రతిచోదనాశబ్దేన నిషేధవిధివచనమితి చేత్ ఉచ్యతే;- నాఽత్ర ప్రతిచోదనాశబ్దో నిషేధవిధివాచకః, కిన్తర్హి- చోదనా శబ్దేన సామాన్యవిధిమభిధాయ, ప్రతినియతచోదనా - ప్రతి చోదనేతి విశేషవిధిరభిధీయతే. ౪౭.

అథవా;-నిషేధవిధిపరత్వేఽపి, యథా కర్మాద్యనుష్ఠానచోదనా, శరణాగతస్య, కర్మాదీనాం పురుషార్థాసాధనత్వేన నోపాదేయా, తథా నిషేధచోదనాఽప్యస్యాఽధికారిణో నిషిద్ధనివృత్తేః పురుషార్థాసాధకత్వమాత్రేణ నోపాదేయేత్యభిప్రాయః; అత ఏవ హ్యేవముచ్యతే;-(౧) "దురాచారోఽపి సర్వాశీ కృతఘ్నో నాస్తికః పురా। సమాశ్రయేదాది

విధిక్కప్పడుకిఱ శరణవరణత్తుక్కు అఙ్గమాక అత్యన్తదుష్కరమామ్పడి ప్రసిద్ధమాన మహాపాతకాదికళిలొన్ఱ్రియామ లనుష్ఠిక్కవేణ్డుమెన్నుమిడమ్ వన్దతెన్నిట్టు ఇతు పెరియతోరు అనర్థమిఱే. ఆనాల్, అప్పోతు ప్రతిచోదనాశబ్దత్తాలే నిషేధవిధియై చ్చొన్నపడి ఎఙ్ఙనేయెన్నిల్; - ఇవ్విడత్తిల్ ప్రతిచోదనాశబ్దమ్ నిషేధవిధిక్కు వాచకమల్ల; అతువెన్నెన్నిల్; చోదనాశబ్దత్తాలే విధి సామాన్యత్తై చ్చొల్లి; ప్రతినియతచోదనై-ప్రతిచోదనైయాకైయాలే విశేషవిధియైచ్చొల్లుకిఱతు. ౪౭.

అఙ్ఙనన్ఱియిలే, నిషేధవిధిపరమానాలుమ్, యాతొరుపడి కర్మాద్యనుష్ఠానచోదనై కర్మాదికళ్ అవనుక్కు ప్పురుషార్థసాధనమల్లామైయాలే స్వీకరిక్కప్పడాతు, అప్పడియే నిషేధవిధిచోదనైయుమ్, ఇవ్వధికారిక్కు నిషిద్ధనివృత్తి పురుషార్థత్తుక్కు సాధనమల్లవెన్గిఱ ఇవ్వళవాలేస్వీకరిక్కప్పడాతెన్ఱునినైక్కవుమామ్. ఆకైయాలేయిఱే, "దురాచారోఽపి సర్వాశీ కృతఘ్నో నాస్తికః పురా। సమాశ్రయేదాదిదేవం

(౧) సాత్వతసం-౧౬-౨౩.

దేవం శ్రద్ధయా శరణం యది । నిర్దోషం విద్ధి తం జన్తుం ప్రభావాత్పరమాత్మనః", ఇతి. అత్ర * అపిశబ్దేన దురాచారాదీనామ కర్తవ్యత్వం ప్రదర్శ్య, శరణాగతస్య భగవదుపాయత్వ ప్రభావాత్తత్ప్రసక్తే పరిహార ఉక్తః. తస్మాదిష్టోపాయ ఏవ ధర్మశబ్దార్థ ఇతి త్యాగస్యైవ శరణవరణాఙ్గత్వం ల్యబన్తపదేన ప్రతిపాదితమ్.

నను - ఏవం, నిత్య నైమిత్తికాది సర్వధర్మపరిత్యాగస్య విధీయమానత్వే తదుపయోగివర్ణాశ్రమాదీనామపి పరిత్యాజ్యత్వసమ్భవాత్, పునరప్యలేపకాదివదుత్పథత్వం ప్రసజ్యేతేతి;- మైవమ్; - త్యాగప్రకా

శ్రద్ధయా శరణం యది । నిర్దోషం విద్ధితం జన్తుం ప్రభావాత్పరమాత్మనః" ఎన్ఱు శొల్లప్పట్టతు. అతావతు - దురాచారనేయాకిలుమ్, ఒరు నియమమిన్ఱియిలే ఎల్లావర్ఱైయు మశిక్కిలుమ్, కృతఘ్ననాయ్ నాస్తికనాయ్కొణ్డు మున్బు పోన్దానాకిలుమ్, ఆదిదేవనై శ్రద్ధైయోడుకూడ శరణమాక అడైయుమాకిల్, పరమాత్మావినుడైయ ప్రభావత్తాలే అన్ద జన్తువై నిర్దోషనాక బుద్ధిపణ్ణెన్ఱతాయిర్ఱు. ఇవ్విడత్తిల్ *అపిశబ్దత్తాలే, దురాచారాదికళ్ శెయ్యలాకాతెన్నుమిడత్తైయుమ్ కాట్టి, శరణాగతనుక్కు భగవదుపాయత్వప్రభావత్తాల్ అతినుడైయప్రసఙ్గత్తుక్కు ప్పరిహారమ్ శొల్లప్పట్టతాయిర్ఱు. ఆకైయాలే, ఇష్టోపాయమే ఇవ్విడత్తిల్ ధర్మశబ్దార్థమెన్ఱతాయ్, అతినుడైయ పరిత్యాగత్తుక్కు శరణవరణాఙ్గత్వమానతు ల్యబన్తమాన పదత్తాలే ప్రతిపాదిక్కప్పట్టతాయిర్ఱు. ౭౮.

ఇప్పడి నిత్య నైమిత్తికాదికళాన సర్వధర్మఙ్గళినుడైయ పరిత్యాగమ్ విధిక్కప్పడుకిఱతాకిల్, అతుక్కు ఉపయోగికళాన వర్ణాశ్రమాదికళుమ్ త్యాజ్యమాయ్ విழுకైయాల్, పిన్నైయుమ్ స్వైరచారాదికళాన అలేపాదికళుక్కుప్పోలే వழியల్లా వழியాకిఱ ఉత్పథత్వమ్ ప్రసఙ్గిత్తతీయెన్నిల్; - ఇప్పడియల్ల; - శాస్త్రత్తిలే ఇన్న

రస్య శాస్త్రేణైవ వివిచ్యోక్తత్వాత్; - (౧) "త్రివిధాం పశ్య దేవేశ కర్మణో గహనాం గతిమ్। నిషేధ విధిశాస్త్రాభ్యాస్తాం విధాంశ్చ నిబోధ మే। అనర్థసాధనం కిఞ్చిత్కిఞ్చిచ్చాప్యర్థసాధనమ్। అనర్థపరిహారాయ కిఞ్చిత్కర్మోపదిశ్యతే। § త్రైరాశ్యం కర్మణామేవం విజ్ఞేయం శాస్త్రచక్షుషా। అపాయోపాయసంజ్ఞౌ తు పూర్వరాశీ పరిత్యజేత్। తృతీయో ద్వివిధో రాశిరనర్థపరిహారకః। ప్రాయశ్చిత్తాత్మకః కశ్చిదుత్పన్నానర్థనాశకః। తమంశం నైవ కుర్వీత మనీషీ పూర్వరాశివత్। క్రియమాణం న

త్యాగప్రకారత్తై వివేచిత్తు చ్చొల్లుకైయాలే. ఎజ్ఙనేయెన్నిల్; - "త్రివిధాం పశ్య దేవేశ కర్మణోగహనాం గతిమ్। నిషేధవిధిశాస్త్రాభ్యాస్తాం విధాంచ నిబోధ మే" ఎన్ఱు-దేవేశనే! విధినిషేధరూపమాయుముళ్ళ శాస్త్రఙ్గళాలే కర్మత్తినుడైయ గహనైయాన గతియై త్రివిధైయాక ప్పార్; అన్దప్రకారత్తై ఎన్పక్కలిలే కేళెన్ఱుమ్; "అనర్థసాధనం కిఞ్చిత్ కిఞ్చిచ్చాప్యర్థసాధనమ్। అనర్థపరిహారాయ కిఞ్చిత్కర్మోపదిశ్యతే" ఎన్ఱు-అనర్థసాధనమాయిరుక్కుమొరుకర్మమ్, అర్థసాధనమాయిరుక్కుమొరుకర్మమ్, అనర్థపరిహారత్తుక్కు ఉడలాయిరుక్కుమొరుకర్మమెన్ఱు ఉపదేశిక్కప్పడానిన్ఱతెన్ఱుమ్; "త్రైరాశ్యం కర్మణామేవం విజ్ఞేయం శాస్త్రచక్షుషా। అపాయోపాయసంజ్ఞౌ తు పూర్వరాశీ పరిత్యజేత్" ఎన్ఱు-ఇప్పడి శాస్త్రమాకిఱ కణ్ణాలే కర్మఙ్గళినుడైయ మూన్ఱు తిరళాన ఆకారమ్ కాణప్పడుమ్, - అపాయమెన్ఱుమ్ ఉపాయమెన్ఱుమ్ పేరాన మున్బిలాన రాశి ఇరణ్డైయుమ్ విడువానెన్ఱుమ్; "తృతీయో ద్వివిధో రాశిరనర్థపరిహారకః। ప్రాయశ్చిత్తాత్మకః కశ్చిదుత్పన్నానర్థనాశకః। తమంశం నైవ కుర్వీత మనీషీ పూర్వరాశివత్" ఎన్ఱు-మూన్ఱామ్ రాశి ఇరణ్డుపడియాయిరుక్కుమ్; అతిల్ ప్రాయశ్చిత్తరూపమాన ఒరురాశి ఉత్పన్నమాన అనర్థత్తై నశిప్పిప్పతాయిరుక్కుమ్, అన్ద అంశత్తై జ్ఞానవానానవన్ కీఴిరణ్డురాశికళైప్పోలే అనుష్ఠిప్పానల్లనెన్ఱుమ్; "క్రియమాణం

---

(౧) లక్ష్మీత-౧౭-౭౪. § త్రైవిధ్యమితి పాఠభేదః.

కస్తై చిద్యనర్థాయ ప్రకల్పతే। అక్రియావదనర్థాయ కర్మ తత్తు సమాచరేత్। 'ఏషా సా వైదికీ నిష్ఠా హ్యుపాయాపాయమధ్యమా । అస్యాం స్థితో జగన్నాథం ప్రపద్యేత జనార్దనమ్" ఇతి. ఏతదుక్తం భవతి;-
(౧)"ఉపాయాఽపాయసన్త్యాగీ మధ్యమాం స్థితిమాస్థితః" ఇతి శరతస్య ఉపాయాఽపాయ మధ్యమస్థితిశ్రవణానన్తరమ్,(౨)"ఉపాపాయయోర్మధ్యే కీదృశీ స్థితిరమ్బికే। ఉపాయాఽపాయతామేవ క్రియాసర్వాఽవలమ్బతే । స్వీకారే వ్యతిరేకే వా నిషేధ విధిశాస్త్రయోః । న కస్తై చిద్యదర్థాయ ప్రకల్పతే। అక్రియావదనర్థాయ తత్తు కర్మ సమాచరేత్" ఎన్ఱు-యాతొరు కర్మమ్ అనుష్ఠిత్తాల్ ప్రయోజనత్తిన్బొరుట్టాకాతు, విరుద్ధక్రియైపోలే అనర్థత్తిన్బొరుట్టుమాకాతు, అన్ద అంశత్తై అనుష్ఠిప్పానెన్ఱుమ్; "ఏషా సా వైదికీ నిష్ఠా హ్యుపాయాఽపాయమధ్యమా।అస్యాం స్థితో జగన్నాథం ప్రపద్యేత జనార్దనమ్" ఎన్ఱు-ఉపాయాఽపాయఙ్గళుక్కు నడువాన అన్దవైదికైయాన నిష్ఠై ఇతువాయిరుక్కుమ్, ఇతిలేనిన్ఱు భగవానాన జనార్దననై ప్రపత్తిపణ్ణువానెన్ఱుమ్ శొల్లిఱ్ఱితే. ఇత్తాల్ శొల్లిఱ్ఱాయిఱ్ఱు- "ఉపాయాఽపాయసన్త్యాగీ మధ్యమాం స్థితిమాస్థితః" ఎన్ఱు - ఉపాయాఽపాయఙ్గళై విట్టు నడువిల్ నిలైయిలే నిఱ్పవనెన్ఱుకొణ్డు శరణాగతనుక్కు ఉపాయాఽపాయఙ్గళినుడైయ నడువే నిలై శొల్లక్కేట్ట వనన్తరమ్, "ఉపాయాఽపాయయోర్మధ్యే కీదృశీ స్థితిరమ్బికే। అపాయోపాయతామేవ క్రియాసర్వాఽవలమ్బతే। స్వీకారే వ్యతిరేకే వా నిషేధవిధిశాస్త్రయోః। దృశ్యతే కర్మణో వ్యక్తమపాయోపాయరూపతా" ఎన్ఱు-ఉపాయాఽపాయఙ్గళుక్కు నడువిల్ శాయే! స్థితి ఎప్పడియే ఇరుక్కుమ్, ఎల్లాక్రియైయుముపాయమాతలపాయమాతలామత్తనై,విధినిషేధశాస్త్రఙ్గళై స్వీకరిత్తపోతుమ్ స్వీకరియాతపోతుమ్ కర్మత్తుక్కు ఉపాయత్వము మపాయత్వముమ్ తోన్ఱానిన్ఱతెన్ఱుకొణ్డు,విధినిషేధాత్మకమాన శాస్త్రత్తాలే శొలప్పట్ట సర్వకర్మ

(౧) లక్ష్మీతన్త్రే-౧౭-౭౧. (౨) లక్ష్మీతన్త్రే-౧౭-౭౨.

దృశ్యతే కర్మణో వ్యక్తముపాయోఽపాయరూపతా" ఇతి విధి నిషేధాత్మకే శాస్త్రేచోదితస్య సర్వస్య కర్మణోఽనుష్ఠానే ఉపాయరూపత్వమ్ అననుష్ఠానే అపాయరూపత్వమితి, ఉభయవ్యతిరేకేణ మధ్యమస్థిత్యదర్శనాత్ ఉత్పన్నసన్దేహస్య శక్రస్య మధ్యమస్థితి ప్రదర్శనార్థం కర్మవిభాగముపదిశతి, – అనర్థరూప నరకాది దుఃఖహేతుభూతో నిషిద్ధానుష్ఠానాత్మకః కశ్చిదపాయసంజ్ఞః, భోగ మోక్షరూప పురుషార్థసాధకః విహితానుష్ఠానరూపః కశ్చిదుపాయసంజ్ఞః, ఉభావపి శరణాగతస్య త్యాజ్యౌ; అపాయః అనర్థభయాత్త్యాజ్యః; ఉపాయః భగవదుపాయత్వవరణాజ్ఞతయా త్యాజ్యః; ఉభయవ్యతిరిక్తః కశ్చిదనర్థపరిహారాత్మకో రాశిః, పూర్వార్జిత పాపరూపానర్థపరిహార ప్రాయశ్చిత్తాత్మకతయా, అకరణే ప్రత్యవాయరూపాఽఽగామ్యనర్థపరిహార నిత్య

త్తినుడైయవు మనుష్ఠానత్తిలుపాయత్వము మననుష్ఠానత్తిలపాయత్వముమొఴియ ఇరణ్డుక్కుమ్ నడువే ఒరుస్థితి కాణామైయాలే సన్దేహిత్త ఇన్ద్రనైక్కుఱిత్తు మధ్యమస్థితి కాట్టుకైక్కాక లక్ష్మియానవళ్ కర్మవిభాగత్తై ఉపదేశిక్కిఱాళితే. అతిల్ అనర్థమాన నరకాదికళుక్కు హేతుభూతమాయ్ నిషిద్ధానుష్ఠానరూపమాయ్ అపాయమెన్ఱు పేరాయిరుక్కుమ్ ఒరురాశి, భోగ మోక్షరూపమాన పురుషార్థత్తుక్కు సాధనమాయ్ విహితానుష్ఠానరూపమాయ్ ఉపాయమెన్ఱు పేరాయిరుక్కుమ్ ఒరురాశి, ఇవ్విరణ్డురాశియుమ్ శరణాగతనుక్కు త్యాజ్యఙ్గళ్, అనర్థత్తుక్కు భయప్పడుకైయాలే త్యాజ్యమ్ అపాయమానతు, ఉపాయమానతు, భగవదుపాయత్వవరణమ్ పేఱ్ఱోడుపాయత్తై ప్పొఱామైయాలే అతుక్కు అఙ్గమాక త్యాజ్యమ్, ఇరణ్డైయు మొఴిన్ద అనర్థపరిహారరూపమాన మూన్ఱామ్ రాశి, పూర్వార్జిత పాపరూపమాన అనర్థత్తై ప్పరిహరిక్కుమ్ ప్రాయశ్చిత్తరూపమాయుమ్, అకరణత్తిల్ ప్రత్యవాయమాకిఱ ఆగామియాన అనర్థత్తై ప్పరిహరిక్కుమ్ నిత్యధర్మరూప

ధర్మాత్మకతయాచ ద్వివిధః; తత్ర పూర్వార్జితపాపనివర్తకప్రాయశ్చిత్తాత్మకో రాశిః సర్వపాపవిమోచక సిద్ధోపాయావలమ్బినస్త్యాజ్యఏవ; అస్యాఽపి రాశేరిష్టసాధనత్వేన ఉపాయకోట్యనుప్రవేశేఽపి సుఖరూపాఽర్థసాధకత్వాభావాదత్ర పృథగ్భావ ఉక్తిః. ఇతరస్యతు ... ప్రత్యవాయావహత్వాత్, అనర్థభీతస్య పురుషస్య తదకరణం నేష్టమ్ ... నుష్ఠేయత్వమేవ పరిశేషితమ్. అస్య నిత్యాదికర్మణః క్రియమాణస్య జ్యోతిష్టోమాదివత్సుఖసాధనత్వం హింసాదివద్దుఃఖసాధనత్వఞ్చ నవిద్యతే. ఏవం సాధక బాధకరహిత నిత్యాదికర్మానుష్ఠానం జన్మప్రయుక్త వర్ణాశ్రమసిద్ధత్వాదవర్జనీయమేవ, ఏష్మైవ నిష్ఠా శరణాగతస్యమధ్యమస్థితిః. ౪౯.

మాయుమ్ ఇరణ్డువకైయాయిరుక్కుమ్; అతిల్ పూర్వార్జిత పాపనివర్తకమాన ప్రాయశ్చిత్తరాశి, సర్వపాపనివర్తకమాన సిద్ధోపాయత్తై పృత్తినవనుక్కు త్యాజ్యమాయే యిరుక్కుమ్; ఇన్ద రాశిక్కు ఇష్టసాధనత్వత్తాలే ఉపాయకోటియిలన్వయముణ్డాయాకిలుమ్ సుఖరూపమాన అర్థసాధకత్వమిల్లామైయాలే ఇవ్విడత్తిల్ వేఱుపాడు శొల్లప్పట్టతు. అకరణే ప్రత్యవాయరూపమాన ఆగామ్యనర్థత్తై ప్పరిహరిక్కిఱ నిత్యధర్మమానతు, అనర్థభీతనాన అధికారిక్కు అనర్థమ్ వరుకై ఇష్టమల్లామైయాలే అతినుడైయ అకరణముమ్ ఇష్టమల్ల వెన్ఱిట్టు అనుష్ఠానమే పరిశేషిత్తతు. ఇన్దనిత్యధర్మమనుష్ఠితమామానాల్ జ్యోతిష్టోమాదికళ్ పోలే సుఖసాధనముమల్ల, హింసాదికళ్ పోలే దుఃఖసాధనముమల్ల, ఇప్పడి సాధకముమన్ఱియే బాధకముమన్ఱియే యిరుక్కిఱ నిత్యధర్మనిష్టై జన్మప్రయుక్తమాన వర్ణాశ్రమసిద్ధమాకైయాలే, వర్ణాశ్రమముళ్ళవళవుమ్ కైవిడప్పోకాతు. ఇన్ద నిష్టైయితే శరణాగతనుక్కు మధ్యమస్థితియావతు. ౪౯.

అస్యచ నిత్యధర్మస్య, అగ్నిహోత్రాది నిత్యత్వ కామ్యత్వవత్, వర్ణాశ్రమనియతత్వం ఉపాయోపకారకత్వఞ్చేత్యాకారద్వయమస్తి. తత్ర (౧) “సన్ధ్యాహీనోऽశుచిర్నిత్యమనర్హస్సర్వకర్మసు” (౨) “యజ్ఞశిష్టాశినస్సన్తో ముచ్యన్తే సర్వకిల్బిషైః। తేత్వఘం భుఞ్జతే పాపా యే పచన్త్యాత్మకారణాత్” ఇతి స్వానుష్ఠానవ్యతిరేకే కర్మాన్తరాऽయోగ్యత్వాపాదనముఖేన సహకారిత్వేనచ ఉపాయోపకారకత్వసిద్ధముపాయరూపత్వం పరిత్యాజ్యమ్. ౫౦.

నైవమాశఙ్కనీయమ్ - (3) “ప్రయోజనమనుద్దిశ్య న మన్దోऽపి ప్రవర్తతే” ఇతి నిష్ప్రయోజనే బహ్వాయాసరూప కర్మ

ఇన్ద నిత్యధర్మత్తుక్కు, అగ్నిహోత్రాదికళుక్కైయ నిత్యత్వకామ్యత్వఙ్గళ్ పోలే వర్ణాశ్రమనియతత్వముమ్ ఉపాయోపకారకత్వముమెన్ఱు ఇరణ్డాకారముణ్డు. అవ్విడత్తిల్, “సన్ధ్యాహీనోऽశుచిర్నిత్యమనర్హస్సర్వకర్మసు” ఎన్ఱు-సన్ధ్యాహీననానవన్ అశుచియాయ్క్కొణ్డు ఎన్ఱుమొక్క సర్వకర్మఙ్గళిలుమ్ అనర్హనాయిరుక్కుమెన్ఱుమ్; “యజ్ఞశిష్టాశినస్సన్తో ముచ్యన్తే సర్వకిల్బిషైః। తేత్వఘం భుఞ్జతే పాపా యే పచన్త్యాత్మకారణాత్”ఎన్ఱు-పఞ్చమహాయజ్ఞత్తిల్ శేషిత్తత్తై భుజిత్త సత్తుక్కళ్ ఎల్లాపాపఙ్గళాలుమ్ విడుప్పడువర్కళ్, యావర్ శిలర్ తమక్కాక పాకమ్ పణ్ణుకిఱార్కళ్, అవర్కళ్ పాపిష్ఠరాయ్క్కొణ్డు పాపత్తైయే భుజిక్కిఱార్కళెన్ఱు శొల్లుకైయాలే, తన్నుడైయ అనుష్ఠానమిల్లాతపోతు ఇన్ద నిత్యాదిధర్మఙ్గళ్ కర్మాన్తరత్తుక్కు అయోగ్యనాక్కుడిపణ్ణియుమ్ ఉపాయత్తుక్కు సహకారియాయుమ్మిరాన ఉపాయోపకారకత్వత్తాలే వన్ద ఉపాయరూపత్వమ్ ఇవనుక్కు త్యాజ్యమ్.

ఆనాల్ “ప్రయోజనమనుద్దిశ్య న మన్దోऽపి ప్రవర్తతే”ఎన్ఱు-అజ్ఞనాయిరుప్పానొరువనుమ్ ఒరుప్రయోజనత్తై ప్పఱ్ఱామల్ ప్రవర్త్తియానెన్నైయాలే, బహ్వాయాసరూపమాన కర్మానుష్ఠానత్తిల్ ప్రయో

---

(౧) దక్షస్మృ-౨-౨౨. (౨) గీ-3-౧3. (3)

నుష్ఠానే కస్యచిదపి ప్రవృత్తిర్నసంభవేత్, తథాప్యస్యానుష్ఠేయత్వే వక్తవ్యే త్యాగవదనుష్ఠానస్యాఽప్యఙ్గత్వప్రసఙ్గ ఇతి; - తస్య ఉపాయోపకారకత్వవేషవ్యతిరేకేణ నిరతిశయ ప్రయోజనసద్భావాత్ ఉపాయానపేక్షితత్వేఽపి తత్ప్రియోజనార్థమవశ్యానుష్ఠేయత్వం మప ముచ్యతే; - (౧) "అవిప్లవాయ ధర్మాణాం పాలనాయ స్యచ। సఙ్గ్రహాయ చ లోకస్య మర్యాదాస్థాపనాయచ। ప్రియాయ మమ విష్ణోశ్చ దేవదేవస్య శార్ఙ్గిణః। మనీషీ వైదికాచారం మనసాఽపి న లఙ్ఘయేత్। యథాహి వల్లభో రాజ్ఞో నదీం రాజ్ఞా ప్రవర్తితామ్। లోకోపయోగినీం రమ్యాం బహుసస్యవివర్ధనీమ్। లఙ్ఘయన్ శూలమారోహేదనపేక్షోఽపి తాం ప్రతి। ఏవం విలఙ్ఘయన్మర్త్యో మర్యాదాం వేదనిర్మితామ్। ప్రియోఽపి న ప్రియోఽసౌ మే మదాజ్ఞావ్యతివర్తనాత్।

జనమిల్లైయాకిల్ ఒరువనుక్కుమ్ ప్రవృత్తి సమ్భవియాతు, ఆయిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్, ఇతు అనుష్ఠేయమాకిల్ ఉపాయాన్తరత్యాగత్తోపాతి ఇతినుడైయ అనుష్ఠానముమ్ శరణవరణత్తుక్కు అఙ్గమామెన్ఱు శఙ్కిక్కక్కడవతన్ఱు; - ఇతు ఉపాయోపకారకమన్ఱియిలే యొఴిన్దాలుమ్ నిరతిశయ ప్రయోజనముణ్డాకైయాలే, ఇవ్వుపాయత్తుక్కు అపేక్షితమన్ఱియాకిలుమ్, అన్త ప్రయోజనత్తుక్కాక అవశ్యమనుష్ఠేయమాయిరుక్కుమెన్ను మిడమ్ సుస్పష్టమాక చ్చొల్లప్పడానిన్ఱతు; - "అవిప్లవాయ ధర్మాణాం పాలనాయ కులస్యచ। సఙ్గ్రహాయచ లోకస్య మర్యాదాస్థాపనాయచ। ప్రియాయ మమ విష్ణోశ్చ దేవదేవస్య శార్ఙ్గిణః। మనీషీ వైదికాచారం మనసాఽపి న లఙ్ఘయేత్। యథాహి వల్లభో రాజ్ఞో నదీం రాజ్ఞా ప్రవర్తితామ్। లోకోపయోగినీం రమ్యాం బహుసస్యవివర్ధనీమ్। లఙ్ఘయన్ శూలమారోహేదనపేక్షోఽపి తాం ప్రతి। ఏవం విలఙ్ఘయన్ మర్త్యో మర్యాదాం వేదనిర్మితామ్। ప్రియోఽపి

(౧) లక్ష్మీత-౧౭-౯౩.

ఉపాయత్వగ్రహం తత్ర వర్జయేన్మనసా సుధీః" ఇతి. అత్ర ధర్మాఽవిప్లవ కులపాలన లోకసఙ్గ్రహణ మర్యాదాస్థాపనాని సర్వరక్షకస్య శరణ్యస్యైవ ప్రయోజనభూతాని, నతు శరణాగతస్య, అస్య లోకసఙ్గ్రహాద్యనపేక్షత్వాత్, పారిశేష్యేణ భగవత్ప్రీతిరేవ పరమప్రయోజనమ్. తదర్థమేవాఽయమనుతిష్ఠతి. కామ్యాగ్నిహోత్రానుష్ఠానేఽపి నిత్యసిద్ధి

న ప్రియోఽసౌ మే మదాజ్ఞా వ్యతివర్తనాత్। ఉపాయత్వగ్రహం తత్ర వర్జయేన్మనసా సుధీః" ఎన్ఱు - ధర్మజ్గళ్ కలఙ్గామైక్కాకవుమ్, కులత్తై రక్షిక్కైక్కాకవుమ్, లోకత్తై సఙ్గ్రహిక్కైక్కాకవుమ్, మర్యాదైయై నిలైనిఱుత్తుకైక్కాకవుమ్, ఎనక్కుమ్, దేవదేవనాయ్ శార్ఙ్గియాన విష్ణువుక్కుమ్ ప్రియముణ్డాకైక్కాకవుమ్, జ్ఞానవానానవన్ ఇన్నవైది కాచారత్తై నెఞ్జాలుమ్ కడప్పానల్లన్, యాతొరువన్ రాజావుక్కు వల్లభనానవన్, రాజావాలే ప్రవర్తిప్పిక్కప్పట్ట లోకమ్ ఉపయోగమ్ కొళ్ళుమతాయ్, బహువాన సస్యజ్గళుక్కు వృద్ధియై ప్పణ్ణువతాన అఴకియ నదియై త్తనక్కు అత్తాలపేక్షైయిల్లైయేయాకిలుమ్ అత్తై క్కలైత్తవన్ రాజా వైత్తకఴువిలే ఏఱువాన్, అప్పడియే వేద నిర్మితమాన మర్యాదైయైక్కడన్ద మనుష్యనానవన్, మున్బనక్కు ప్రియనేయాకిలుమ్, ఎన్నుడైయ ఆజ్ఞైయై క్కలైత్తపడియాలే ఎన్నుకప్పుక్కు ఇలక్కల్లనామ్, ఇతు అనుష్ఠిక్కుమళవిల్, అతివైయుడైయవన్ నెఞ్జాలే అతినుడైయ ఉపాయత్వబుద్ధియై విడువానెన్ఱు ప్రమాణమ్ శొల్లుకైయాలే. అతావతు - ఇవ్విడత్తిల్, ధర్మత్తినుడైయ అవిప్లవమ్, కులపాలనమ్, లోకసఙ్గ్రహమ్, మర్యాదాస్థాపనమ్ ఇవై నాలుమ్ సర్వరక్షకనాన శరణ్యనుడైయ ప్రయోజనఙ్గళ్; శరణాగతనుక్కు లోకసఙ్గ్రహాదికళిల్ అపేక్షైయిల్లామైయాలే అవనుక్కు ప్రయోజనమన్ఱు, ఆని భగవత్ప్రీతియే పరమప్రయోజనమ్; ఇతుక్కు కర్మమనుష్ఠేయమాయిరుక్కుమ్, కామ్యాగ్నిహోత్రానుష్ఠానత్తిలుమ్ నిత్యమ్ సిద్ధిక్కుమా

వత్ ఇతరాణ్యనుష్ఠాన(అఙ్గ)సిద్ధాని భగవత్ప్రీత్యుత్పత్తికానీతి విశేషః. అకరణే భగవత్ప్రీతివ్యతిరేకస్య దుఃఖరూపత్వేన శూలారోహణనిదర్శనమ్, నతు నిరయాదిప్రదర్శనార్థమ్. (౧) "నఖలు భాగవతా యమవిషయం గచ్ఛన్తి" ఇతి శ్రుతేః. తస్మాత్, ఉపాయత్వబుద్ధిం ... సర్వవర్ణాశ్రమకర్మాణి భగవన్ముఖోల్లాసహేతుభూత కైఙ్కర్య... శరణాగతస్య నిత్యానుష్ఠేయానీతి. ౫౧.

ఏవముపాయవదుపాయపరిత్యాగస్యాప్యవశ్యాపేక్షితత్వం ల్యబన్తేన పదేన ప్రతిపాద్య, సాకల్యవాచినా పరిశబ్దేన త్యాగస్థైర్యం ప్రతిపాద్యతే. తథాహి - లోక వేదయోః స్వాభీష్టస్య స్వయత్న

పోలే, భగవత్ప్రీతిక్కాక అనుష్ఠిక్కప్పడుమ్ అల్లాతలోకసఙ్గ్రహాది కళుమ్ అనుష్ఠాన(అఙ్గ)త్తాలే సిద్ధమాయ్కొణ్డు భగవత్ప్రీతియై వర్ధిప్పిక్కుమెన్నువిశేషమ్. ఇతినుడైయ అకరణత్తిల్ భగవత్ప్రీతియిల్లామై ఇవనుక్కు దుఃఖరూపమాకైయాలే, శూలారోహణత్తై దృష్టాన్తమాక్కుకిఱతు; అల్లతు నరకాదికళైక్కాట్టుకైక్కాకవన్ఱు. "నఖలు భాగవతా యమవిషయం గచ్ఛన్తి" ఎన్ఱు - భాగవతరానవర్కళ్ యమన్ దేశత్తై ప్రాపియార్కళెన్ఱు శ్రుతియాలే. ఇప్పడియాల్ ఉపాయత్వబుద్ధియై త్తవిర్త్తు, ఎల్లా వర్ణాశ్రమధర్మఙ్గళుమ్ భగవానుడైయ ముకమలర్త్తిక్కు హేతువాక కైఙ్కర్యరూపత్తాలే శరణాగతనుక్కు అనుష్ఠేయఙ్గళెన్ఱతాయిఱ్ఱు. ౫౧.

ఇప్పడి అపాయత్తోపాతి ఉపాయపరిత్యాగముమ్ అవశ్యమపేక్షితమెన్ఱుకొణ్డు ల్యబన్తమాన పదత్తాలే ప్రతిపాదిత్తు, సాకల్యవాచియాన*పరిశబ్దత్తాలే త్యాగత్తినుడైయ స్థైర్యమ్ శొల్లప్పడుకిఱతు. అతావతు - లోకత్తిలుమ్ వేదత్తిలుమ్ తనక్కభీష్టమాన అర్థమ్తన్నుడైయ యత్నత్తాలే సాధ్యమాన సాధనత్తాలే లభిక్కప్పట్టుప్పోన్ద వాన

(౧)

సాధ్యసాధనలభ్యత్వవాసనాబలేన కర్మాదిషు ఉపాయత్వబుద్ధ్యనువృత్తౌ అపాయసంయోగవత్ ఉపాయసంయోగస్యాపి నిష్ఠాభఞ్జకత్వేన ప్రాయశ్చిత్తపరిహార్యత్వాత్ సవాసనపరిత్యాగః కర్తవ్యః. ౫౨.

అపాయోపాయయోరుభయోః సంయోగేఽప్యధికారిణః ప్రాయశ్చిత్తఞ్చ పునః ప్రపదనమేవ. యథా యోగనిష్ఠస్య (౧) "అపిచేత్పాతకం కిఞ్చిద్యోగీ కుర్యాత్ప్రమాదతః। యోగమేవ నిషేవేత నాఽన్యం యత్నం సమాచరేత్" ఇతి పాతకాదిసంప్లవే కర్మరూప ప్రాయశ్చిత్తవ్యతిరేకేణ యోగస్యైవ ప్రాయశ్చిత్తత్వవిధానమ్, తద్వదత్రాప్యుచ్యతే; (౨) "అపాయ సంప్లవే సద్యః ప్రాయశ్చిత్తం సమాచరేత్ । ప్రాయశ్చిత్తిరియం సాఽత్ర యత్పునశ్శరణం వ్రజేత్।

నాబలత్తాలే కర్మాదికళిలుపాయత్వబుద్ధి అనువర్తిక్కుమళవిల్, అపాయ సంయోగత్తైప్పోలే ఉపాయసంయోగత్తైయుమ్ నిష్ఠాభఙ్గమ్ విళైక్కైయాలే, ప్రాయశ్చిత్తత్తాలే పరిహరిక్కవేణ్డుకైయాలే, అన్దవాసనైయోడే పరిత్యజిక్కవేణుమెన్నపడి. ౫౨.

అపాయముమ్ ఉపాయముమ్ సమ్బన్ధిత్తాల్ ఇవ్వధికారిక్కు ప్రాయశ్చిత్తమ్ పునఃప్రపదనమే యాకక్కడవతు. ఎప్పోలవెన్నాల్; - యోగనిష్ఠనుక్కు, "అపిచేత్పాతకం కిఞ్చిద్యోగీ కుర్యాత్ప్రమాదతః। యోగమేవ నిషేవేత నాఽన్యం యత్నం సమాచరేత్" ఎన్ఱు-యోగియానవన్ ప్రమాదత్తాలే ఒరుపాతకత్తైప్పణ్ణినానాకిలుమ్ యోగత్తైయే సేవిప్పాన్, ప్రాయశ్చిత్తమాక ఒరుకర్మత్తై ఆరమ్భిప్పానల్లనెన్నైయాలే, పాతకాధికళుణ్డానాల్ కర్మరూపమాన ప్రాయశ్చిత్తత్తైయొళ్ళియ యోగత్తైయే ప్రాయశ్చిత్తమాక విధిత్తాప్పోలే, ఇవ్విడత్తిలుమ్, "అపాయ సంప్లవే సద్యః ప్రాయశ్చిత్తం సమాచరేత్ । ప్రాయశ్చిత్తిరియం సాఽత్ర యత్పునశ్శరణం వ్రజేత్ । ఉపాయానాముపాయత్వ స్వీకారే

---

(౧).

(౨) లక్ష్మీత-౧౪-౯౧.

ఉపాయానాముపాయత్వ స్వీకారేఽప్యేతదేవహి" ఇతి. ౯౩.

ఏతేన - అపాయ వదుపాయ సం యోగేఽప్యస్యాఽధికారిణో లజ్జాఽనుతాపసమ్భవస్సిద్ధః; - (౧) "కృతే పాపేఽనుతాపో వై యస్య పుంసః ప్రజాయతే। ప్రాయశ్చిత్తం తు తస్యైకం హరిసంస్మరణం పరమ్" ఇతి ప్రాయశ్చిత్తస్యాఽనుతప్తవిషయత్వాత్, అనుతాపస్య చ లజ్జాజన్యత్వాత్; నహి నిర్లజ్జస్యాఽకృత్యకరణాదిషు అనుతాపస్సమ్భవతి. తస్మాత్, శరణాగతస్య అపాయోపాయౌ పరిత్యజ్య తత్తత్సంయోగే లజ్జానుతాపసహిత పునః ప్రపదనరూప ప్రాయశ్చిత్తేన శరణ్యం

ప్యేతదేవహి" ఎన్ఱు - అపాయముణ్డానాల్ అప్పోతే ప్రాయశ్చిత్తత్తై ప్పణ్ణువార్, అన్ద ప్రాయశ్చిత్తమానతు-ఇవ్విడత్తిల్ శరణమ్పుకుకై; ఉపాయఙ్గళై ఉపాయమాక స్వీకరిత్తాలుమితువే ప్రాయశ్చిత్తమెన్ఱు శొల్లప్పట్టతు. ౯౩.

ఇత్తాలే, అపాయత్తిఱ్పోలే ఉపాయాన్తరసంబన్ధత్తిలు మివ్వధికారిక్కు లజ్జైయుమనుతాపముమ్ సంభవిక్కుమెన్ఱతాయిఱ్ఱు,- "కృతే పాపేఽనుతాపో వై యస్య పుంసః ప్రజాయతే। ప్రాయశ్చిత్తం తు తస్యైకం హరిసంస్మరణం పరమ్" ఎన్ఱు- పాపమ్ పణ్ణినవళవిలే యావనొరుపురుషనుక్కు అనుతాపమ్ పిఱక్కిఱతు, అవనుక్కు ప్పరమమాన ప్రాయశ్చిత్తమ్ ఒరుకాల్ హరియై స్మరిక్కైయేయాగైయాలే, అనుతాపముడైయవన్ ప్రాయశ్చిత్తమ్ పణ్ణమెన్నుమిడమ్ తోన్ఱిఱ్ఱు. అనుతాపన్దాన్ లజ్జైయై యుడైయవనుక్కాయిఱ్ఱు పిఱప్పతు; నిర్లజ్జనానవనుక్కు అకృత్యకరణాదికళి లనుతాపమ్ పిఱవాతిఱే. ఆకైయాల్, శరణాగతనానవన్ అపాయత్తైయుముపాయత్తైయుమ్పరిత్యజిత్తు, అవత్తినుడైయ సంసర్గముణ్డానాల్, లజ్జైయోడు మనుతాపత్తోడుఙ్గూడ పునః ప్రపదనరూపమాన ప్రాయశ్చిత్తత్తాలే శరణ్యనై ప్రసన్ననాక్కి,

---

(౧) వి-పు-౨-౬-౪౦.

ప్రసాద్య స్వాధికారానురూపం వర్ణాశ్రమనియతం కర్మ భగవత్ప్రీ త్యైకప్రయోజనం కర్తవ్యమితి సిద్ధమ్. తదుక్తమభియుక్తైః - (౧) "త్యక్తోపాయవ్యపాయాః తదుభయకరణే సత్రపాః సానుతాపాః భూయోఽపి త్వత్ప్రపత్త్యా ప్రశమితకలుషాః హన్త సర్వంసహాస్త్వమ్ । రక్షిన్ న్యాసాన్తరక్షాఖిల జనహితతాగోచరత్వన్నిదేశప్రీతి ప్రాప్త స్వవర్ణాశ్రమశుభచరితాః పాసి ధన్యాననన్యాన్" ఇతి. ౫౪.

అత్ర అనుష్ఠేయస్య ధర్మాంశస్య వర్ణాదినియతమాత్రత్వాన్న శరణాగతేః సర్వాధికారత్వహానిః. ఉపాయానుపయోగేఽప్యస్య స్వ

తన్నధికారత్తుక్కేడాకి వర్ణాశ్రమనియతమాన కర్మత్తై భగవత్ప్రీతియొ న్ఱుమే ప్రయోజనమాకచ్చెయ్యవేణ్డు సిద్ధమాయిఱ్ఱు. ఇవ్వర్థత్తా "త్యక్తోపాయ వ్యపాయాః తదుభయకరణే సత్రపాః సానుతాపాః భూయోఽపి త్వత్ప్రపత్త్యా ప్రశమితకలుషాః హన్త సర్వంసహాస్త్వమ్। రక్షిన్న్యాసాన్తరక్షాఽఖిలజనహితతాగోచరత్వన్నిదేశ ప్రీతిప్రాప్తస్వ వర్ణాశ్రమశుభచరితాః పాసి ధన్యాననన్యాః" ఎన్ఱు - అభియుక్త రుమ్ శొన్నార్కళ్. అతావతు - త్యక్తమాన ఉపాయత్తైయుమ్ అపా యత్తైయుముడైయరాయ్, ఇరణ్డైయుమ్ పణ్ణుమళవిల్ త్రపైయోడు మనుతాపత్తోడుమ్ కూడి, పిన్నైయుమున్నైక్కుల్ ప్రపత్తియాలే శమి ప్పిక్కప్పట్ట కలక్కత్తైయుడైయరాయ్కొణ్డు, ప్రపత్తిక్కు ఏకాన్త మాయ్ ఎల్లాజనత్తినుడైయవుమ్ హితత్తై విషయీకరిప్పతాన ఉన్ను డైయ నియోగరూపమాన శ్రుతియాలే ప్రీతియోడే ప్రాప్తమాన తన్నాముడైయ వర్ణాశ్రమఙ్గళుక్కేడాన శుభమాన చరితఙ్గళై యుడైయ రాన అనన్యప్రయోజనరై సర్వంసహనానని రక్షియానిన్ఱాయితేయెన్ఱుపడి.

ఇవ్విడత్తిల్, అనుష్ఠేయమాన ధర్మాంశమ్ వర్ణాదినియతమాత్ర మాకైయాలే, శరణాగతియినుడైయ సర్వాధికారత్తుక్కు హాని వా

---

(౧) న్యాసతిలకమ్.

విధిరేవ ప్రాపకః. వర్ణాశ్రమమాత్ర నియతత్వాత్. ౫౫.

అత్ర ప్రాయశ్చిత్తతయోక్తం పునఃప్రపదనం పూర్వసిద్ధస్య పునః ప్రాయశ్చిత్తత్వవ్యవసాయః; నతు పునఃప్రయోగః; తస్యైవ సర్వకార్యక్షమత్వాత్.

నను - యదిసర్వధర్మపరిత్యాగస్యాఽవశ్యాపేక్షితత్వేన విధేయత్వముచ్యతే; "మాశుచః" ఇతి శోకనివృత్తిర్నసఙ్గచ్ఛతే; నహి కర్తవ్యోపాయాన్తరత్యాగిన శ్శోకోత్పత్తిః; కిన్తు - దుష్కరత్వాదిముఖేన స్వయమేవ త్యక్తోపాయస్య స్వానురూపోపాయ విశేషశూన్యస్య స్వాభీష్టాఽసిద్ధినిబన్ధన శ్శోకస్సమ్భవతి; అతశ్శోకనివృత్త్యన్యేయం శోకోత్పత్తి

రాతు. ఉపాయత్తుక్కు ఉపయుక్తమన్ఱియిలే యొఴిన్దాలుమ్, తత్స్వరూపత్తై విధిక్కుమ్ శాస్త్రమే వర్ణాశ్రమమాత్రనియతత్వత్తైప్పఱ్ఱ ప్రవర్తకమాకక్కడవతు. ౫౫.

ఇవ్విడత్తిల్ ప్రాయశ్చిత్తమాకచ్చొన్న పునఃప్రపదనమ్- పూర్వానుష్ఠితమాన ప్రపదనత్తైయే ప్రాయశ్చిత్తమాక ప్పిన్నుమ అఱుతియిడుకై, అల్లతు పునః ప్రయోగమన్ఱు, అతువే ఎల్లావఱ్ఱుక్కుమ్ శక్తమాకైయాలే. ౫౬.

ఇప్పడి సర్వధర్మపరిత్యాగమానతు ఉపాయస్వీకారత్తుక్కు అఙ్గమాక అవశ్యమపేక్షితమాకైయాలే విధేయమెన్ఱు శొల్లప్పడుకిఱతాకిల్, "మాశుచః" ఎన్గిఱ శోకనివృత్తి కూడాతొழియుమ్; ఎఙ్ఙనేయెన్నిల్;- కర్తవ్యమాన ఉపాయాన్తరత్తైవిట్టవనుక్కు శోకముణ్డాకాతు; ఉపాయాన్తరఙ్గళినుడైయ దుష్కరత్వాదికళాలే, అవఱ్ఱైత్తానే విట్టవనుక్కు, తనక్కు అనురూపమాన ఉపాయవిశేష మిల్లామైయాలే, తనక్కు అభీష్టమాన ఫలమ్ కిట్టైయామైయడియాక శోకమ్ సంభవిక్కుమ్; ఆకైయాలే, ఇన్ద శోకనివృత్తియాలే నిరూపిక్కప్పట్ట శోకో

విధానముపాయశూన్యత్వం పూర్వోపదిష్టోపాయానాం స్వతస్త్యాగజన్య మితి త్యాగస్య విధేయత్వం నస్యాత్. సమ్భవతిహి. ఉపదిష్టోపాయపరి త్యాగో దుష్కరత్వాది ప్రతిపత్త్యా. సాచ ప్రతిపత్తిః పురుషార్థప్రాప్త్య భిలాష తీవ్రసంవేగజనిత విలమ్బాసహత్వేన సమ్భవతి; విలమ్బాక్షమస్య పురుషస్య, (౧) "బహూనాం జన్మనామన్తే జ్ఞానవాన్ మాం ప్రప ద్యతే" (౨) "జన్మాన్తరసహస్రేషు తపో జ్ఞాన సమాధిభిః। నరాణాం క్షీణపాపానాం కృష్ణే భక్తిః ప్రజాయతే" ఇతి చిరకాలసాధ్యోపా యాన్తరవిషయదుష్కరత్వం ప్రతీయతే. అన్యథా శాస్త్రవిహితస్య కేనాఽపి ప్రకారేణ దుష్కరత్వం నసమ్భవతి. ఏవమస్యవిలమ్బాక్ష

త్వత్తిక్కడియాన ఉపాయశూన్యత్వమ్, మున్బు ఉపదేశిక్కప్పట్ట ఉపా యఙ్గళై త్తానే విడుకైయాలే పిఱన్దతాకైయాలే ఇన్ద త్యాగత్తుక్కు విధేయత్వముణ్డాకాతు. శాస్త్రోపదిష్టమాన ఉపాయత్తినుడైయ పరి త్యాగమ్ అవఱ్ఱినుడైయ దుష్కరత్వాది ప్రతిపత్తియాలే ఉణ్డామిదే. అన్ద ప్రతిపత్తితాన్, పురుషార్థప్రాప్తియిల్ పిఱన్ద అభిలాషత్తిన్ మిగు తియాలేయుణ్డాన విలమ్బమ్పొఱామైయాలే సంభవిక్కుమ్. ఇప్పడి విల మ్బాఽక్షమనాన పురుషనుక్కు, "బహూనాం జన్మనామన్తే జ్ఞానవా న్మాం ప్రపద్యతే" ఎన్ఱు - అనేకజన్మఙ్గళినుడైయ ముడివిలే జ్ఞానత్తైయు డైయనాయ్క్కొణ్డు ఎన్నై అడైయుమెన్ఱుమ్; "జన్మాన్తర సహ స్రేషు తపో జ్ఞాన సమాధిభిః। నరాణాం క్షీణపాపానాం కృష్ణే భక్తిః ప్రజాయతే" ఎన్ఱు - జన్మాన్తరసహస్రఙ్గళిలే తపస్సాలుమ్ జ్ఞానత్తాలుమ్ యోగత్తాలుమ్ పాపక్షయమ్ పిఱన్ద చేతనరుక్కు కృష్ణన్పక్కలిలే భక్తి యుణ్డామెన్ఱుమ్ శొల్లుకిఱపడియే చిరకాలసిద్ధమాన ఉపాయాన్తరఙ్గ ళిలే దుష్కరత్వమ్ తోన్ఱానిఱ్కుమ్. అల్లాతపోతు, శాస్త్రవిహిత త్తిల్ ఒరుప్రకారత్తాలుమ్ దుష్కరత్వముణ్డాకాతు. అక్కైయాలివ్విధి

---

(౧) గీ-౭-౧౯. (౨) లఘువిష్ణుస్మృతౌ.

మత్వమవశ్యాశ్రయణీయమ్. తచ్చ పురుషార్థవైలక్షణ్యాతిశయజ్ఞానవతస్తత్ప్రాప్తి. తీవ్రాభిలాషవేగేన సమ్భవతి. అతః, తత్ప్రాప్త్యుపాయస్య ఉపాయవిశేషాఽపరిజ్ఞానజనితశోకస్య ఉపాయవిశేషవిధానేన శోకనివృత్త్యుపపత్తేః, తద్విషయోఽయం సర్వధర్మపరిత్యాగోఽనువాదఏవ స్యాత్. ౫౭.

కిఞ్చ - ఉపాయాన్తరత్యాగస్య విధేయత్వే తత్స్వీకర్తురేవ నిషేధస్స్యాత్; స్వీకారశ్చ శక్తస్యైవ; తం ప్రతినిషిద్ధత్వాత్ ఉపాసనశాస్త్రవైయర్థ్యం స్యాత్. ౫౮.

అపిచ - అనన్యథాసిద్ధప్రమాణశతప్రతిపన్నం కర్మజ్ఞానాదికం కర్త్రాదిత్యాగవిశిష్టం ప్రపదనఞ్చ శాస్త్రసిద్ధమ్, తదా లఘౌ సతి

కారిక్కు విలమ్బాఽక్షమత్వముణ్డెన్ఱు అవశ్యమ్ కొళ్ళవేణుమ్. అన్ద విలమ్బాఽక్షమత్వన్దాన్, పురుషార్థత్తినుడైయ వైలక్షణ్యత్తై మిగుతియాయ్ యఱిన్దవనుక్కు అత్తైక్కడుకప్పెఱవేణుమెన్గిఱ ఆశైయిన్ మిగుతియాలే యుణ్డామ్. ఆకైయాలే, ఉపాయాన్తరఙ్గళై విట్టు వేఱొరుపాయమఱియామైయాలే శోకిత్తవనుక్కు ఉపాయవిశేషత్తై విధిక్కైయాల్ శోకనివృత్తి కూడుకైయాల్, ఇవన్ అత్తాలే ఉపాయాన్తరఙ్గళై విట్టపడియై ఇన్ద శ్లోకత్తిలే శొల్లుకిఱతాకైయాల్, ఇన్ద ధర్మపరిత్యాగమనువాదమేయాకిఱతిత్తనై. ౫౭.

ఇన్నుమ్, ఉపాయాన్తరత్యాగత్తుక్కు విధేయత్వమ్ శొల్లుమళవిల్, అవత్తై స్వీకరిత్తవనుక్కే త్యాగమ్ విధిక్కలాకవేణుమ్, స్వీకారముళ్ళతు శక్తనుక్కే; శక్తనానవనుక్కుత్తాన్ నిషేధిక్కైయాలే ఉపాసనశాస్త్రమ్ వ్యర్థమామ్. ౫౮.

ఇన్నముమ్, అనన్యథాసిద్ధమాన ప్రమాణశతఙ్గళాలే ప్రతిపన్నఙ్గళాయిరుక్కుమ్ కర్మజ్ఞానాదికళుమ్ అతినుడైయ త్యాగపూర్వమాన ప్రపదనముమ్ శాస్త్రసిద్ధమ్; అప్పోతు లఘూపాయముణ్డాయి

గురో నియమేనాఽప్రవృత్తిరితి, పశ్చాద్భావి లఘూపాయసన్నిధౌ గురూపాయోపదేశస్య అనుష్ఠాననిబన్ధన మప్రామాణ్యం స్యాత్; తతశ్చ విరోధాధికరణన్యాయేన లఘూపాయోపదేశస్యాఽనుదయ ఏవ స్యాత్. అతఏవ న త్యాగే విధిః. తస్మాత్ స్వతస్సిద్ధధర్మపరిత్యాగమనూద్య త్యక్తోపాయస్య శరణవరణం విధీయత ఇతి; ౫౯.

అత్రోచ్యతే;-యద్యపి విలమ్బాక్షమస్య చిరకాలసాధ్యోపాయేషు దుష్కరత్వనిబన్ధన స్స్వతః పరిత్యాగః తన్నిమిత్తశోకోదయశ్చ స్వవిరోధిసమీక్షయాఽప్యేషోపాయాన్తరాణా మత్యన్తదుష్కరత్వం సమ్ప్రతిపన్నమ్; తదుక్తం భాష్యకారేణ, (౧) "అనాగతాఽనన్తకాలసమీక్షయాఽప్యదృష్టసన్తారోపాయః" ఇతి. తథాఽపి నాఽ.

రుక్కు గురూపాయత్తిలెన్ఱు ముక్కు ప్రవృత్తి కూడామైయాల్, పశ్చాద్భావియాన లఘూపాయత్తినుడైయ సన్నిధియిల్ గురూపాయోపదేశత్తుక్కు అనుష్ఠానమడియాన అప్రామాణ్యముణ్డామ్; అత్తాలే విరోధాధికరణత్తిన్పడియే పరమాన లఘూపాయోపదేశత్తుక్కు ఉదయమిన్ఱియిలే యొழியుమాకైయాల్ త్యాగత్తిల్ విధియిల్లై; ఆకైయాల్ స్వతస్సిద్ధమాన ధర్మపరిత్యాగత్తై యనువదిత్తు త్యక్తోపాయనానవనుక్కు శరణవరణమ్ విధిక్కప్పడుకిఱతెన్ఱ తాయిఱ్ఱు. ౫౯.

ఇవ్విడత్తిల్ పరిహారమ్ శొల్లప్పడుకిఱతు. ఫలవిలమ్బమ్ పొఱాత పురుషర్ చిరకాలసాధ్యఙ్గళాన ఉపాయఙ్గళై దుష్కరత్వాదికళడియాక త్తానే పరిత్యజిక్కుమ్, అతడియాక శోకము ముదిక్కుమ్; తన్నుడైయ విరోధిస్వరూపత్తాలుమ్ ఇవ్వధికారిక్కు ఉపాయాన్తరఙ్గళ్ అత్యన్తదుష్కరఙ్గళాయే యిరుక్కుమ్; "అనాగతాఽనన్తకాలసమీక్షయాప్యదృష్ట సన్తారోపాయః" ఎన్ఱు - గద్యత్తిలే భాష్యకారరరుళిచ్చెయ్తార్. ఆనాలుమ్ - మున్బు పోన కాలత్తిలే ఉపాయఙ్గళై

(౧) శ్రీరఙ్గగద్యే-

త్ర తథావిధః పరిత్యాగ ఉచ్యతే; కిన్తు - అత్ర విధీయమానస్య ప్రపదనస్య సాధనాన్తరసంసర్గాఽసహత్వం వచనబలాదభ్యుపగన్తవ్యమ్. తస్య సాధనాన్తరసంసర్గాసహత్వస్య అత్ర మానాన్తరాఽనవగతత్వేన విధ్యపేక్షా వర్తతే. అతఏవ హి సర్వశబ్దస్యాఽర్థవత్త్వమ్; నిరవశేష విధానస్యాఽపేక్షితత్వాత్. నహి స్వయంత్యక్తేవతశ్శక్యాం వృత్తౌ విరోధః. ౭౦.

కిఞ్చ - అనువాదపక్షే త్యాగస్య దుష్కరత్వాదినిబన్ధనతయా రాజసత్వేన జ్ఞానకార్యత్వాఽభావాన్నిష్ప్రయోజనత్వమేవ స్యాత్. తదుక్తం త్యాగత్రైవిధ్యోపదేశావసరే, (౧) "దుఃఖమిత్యేవ యత్క-

---

లన్వయమిల్లాతపోతాతి, ఎన్ను ... ఆసక్తిక్కుఅ ముడివిల్లాత కాలమెల్లామ్ పార్త్తాలుమ్ సంసారత్తై కడక్కైక్కు ఓరుపాయముణ్డాయ్ త్తోన్ఱాత్తెన్నపడి. ... దుష్కరత్వమడియాక ఉపాయాన్తరఙ్గళై విట్టు శోకిత్తు నిన్ఱానేనాగిలుమ్, ఇవ్వధికారిక్కు ఇన్దశ్లోకత్తిల్ శొల్లుకిఱ పరిత్యాగమ్ మున్బుగ్రాన స్వతఃపరిత్యాగమన్ఱు; ఎతెన్నిల్;-ఇవ్విడత్తిల్ విధిక్కప్పడుకిఱ ప్రపత్తియానతు సాధనాన్తరసంసర్గత్తై ప్పొఱాతెన్నుమిడమ్ ప్రపత్తిశాస్త్రత్తిల్ వచనబలత్తాలే కొళ్ళవేణుమ్; అన్త సాధనాన్తరసంసర్గమ్ పొఱామై ఇవ్విడత్తిల్ ప్రమాణాన్తరత్తాల్ తోన్ఱామైయాలే అనపేక్షితవిధియాలే కొళ్ళవేణుమ్; అప్పోతితే మున్బ శ్శైవ సర్వశబ్దమ్ అర్థమ్ పెఱ్ఱతావతు. నిరవశేషమాన త్యాగత్తై విధిక్కవేణ్డియాలే, తానే ధర్మఙ్గళై విడుమవనుక్కు దుష్కరఙ్గళై యొన్ఱియ సుకరఙ్గళై విడవేణ్డువతిల్లైయిఱే. ఆకైయాలే, నిరవశేషమాన త్యాగమ్ విధేయమెన్ఱతాయిఱ్ఱు. ౭౦.

ఇన్నముమ్, అనువాదపక్షత్తిల్ త్యాగమ్ దుష్కరత్వాదియడియాక వన్దతాకైయాలే రాజసత్యాగమాయ్, జ్ఞానకార్యమల్లామైయాలే నిష్ప్రయోజనమామ్. అప్పడి శ్రీగీతైయిలే త్యాగత్రైవిధ్యము[illegible]

---

(౧) గీ-౧౮-౮.

ర్మ కాయక్లేశభయాత్త్యజేత్ । స కృత్వా రాజసం త్యాగం నైవ త్యాగఫలం లభేత్" ఇతి. ఏవం కాయక్లేశభీతినిబన్ధన. దుష్కరత్వబుద్ధ్యైవ త్యక్తవతో యోగినః కర్మస్వరూపత్యాగాత్ సాత్త్వికత్యాగఫలభూత కషాయపాక మనోనైర్మల్య జ్ఞానోత్పత్త్యభివృద్ధ్యాద్యసిద్ధివత్ అస్యాఽధికారిణస్త్యాగ ఫలభూతమాకిఞ్చన్యం నసిద్ధ్యతి, నిరవశేష త్యాగాభావాత్. విధేయపక్షే, త్యాగస్య తథాత్వాభావాత్, సాత్త్వికత్వసమ్పత్తేశ్చ, జ్ఞాననిర్వర్త్యత్వం విద్యతఏవ. అయమేవ సాత్త్విక త్యాగః; (౧) "కార్యమిత్యేవ యత్కర్మ నియతం కురుతేఽర్జున । సఙ్గం త్యక్త్వా ఫలఞ్చైవ స త్యాగస్సాత్త్వికో మతః" ఇతి. అత్ర సఙ్గో

క్కు-అవిడత్తిలే, "దుఃఖమిత్యేవ యత్కర్మ కాయక్లేశభయాత్త్యజేత్ । స కృత్వా రాజసం త్యాగం నైవ త్యాగఫలం లభేత్" ఎన్ఱు భగవాన్ఱానే యరుళిచ్చెయ్‌దాన్. అదావదు - కాయక్లేశభయత్తాలే కర్మత్తై దుఃఖరూపమెన్ఱు విడుకిఱవన్ రాజసమాన త్యాగత్తై ప్పణ్ణి త్యాగత్తిన్ ఫలత్తై ప్పెఱానెన్ఱపడి. ఇప్పడి కాయక్లేశభీతియడియాక దుష్క-రత్వబుద్ధియాలే త్యజిత్తయోగిక్కు-, కర్మస్వరూపత్యాగత్తాలే, సాత్త్విక త్యాగఫలమాన కషాయపాకమ్ మనోనైర్మల్యమ్ జ్ఞానోత్పత్త్యభివృద్ధ్యాదికళ్ సిద్ధియాదెన్ఱు ప్రతిపాదిత్త న్యాయత్తాలే ఇన్ద అధికారిక్కు- నిరవశేషత్యాగమ్ కూడామైయాలే, త్యాగఫలమాన ఆకిఞ్చన్యమ్ కూడాదు. విశిష్టవిధిపక్షత్తిల్, త్యాగమావదు దుష్క-రత్వబుద్ధియాన రాజసత్యాగమన్ఱియిలే సాత్త్వికమాకైయాల్ జ్ఞానకార్యమా యిరుక్కు-మ్. సాత్త్వికత్యాగమావదు - "కార్యమిత్యేవ యత్కర్మ నియతం కురుతేఽర్జున । సఙ్గం త్యక్త్వా ఫలంచైవ స త్యాగస్సాత్త్వికో మతః" ఎన్ఱు శొల్లప్పట్ట త్యాగమిఱే. అదావదు- నియతమాన కర్మత్తై కర్తవ్యమెన్ఱుకొణ్డు సఙ్గత్తైయుమ్ ఫలత్తైయుమ్ విట్టు చ్చెయ్‌కైయే సాత్త్వికత్యాగ

(౧) గీ-౧౮-౯.

నామ - "మదీయఫలసాధనత్వాన్మదీయం కర్మ" ఇత్యభిమానవిశేషః; సోఽయమత్రోపాయత్వగ్రహనివృత్త్యా సిద్ధ్యతి. ౬౧.

ఏవముపాయత్వబుద్ధినివృత్తిపూర్వక వర్ణాశ్రమనియతధర్మానుష్ఠానవతః ప్రపన్నస్య విహితోపాయాన్తరపరిత్యాగస్సాత్త్వికత్వేన ప్రతిపన్నః; ఏవంరూపత్యాగప్రకారశ్చ (౧) "త్రివిధాం పశ్య దేవేశ కర్మణో గహనాం గతిమ్" ఇత్యాదినా పూర్వమేవోక్తః.

తస్మాత్ సర్వోపాయసంసర్గాసహత్వవిశిష్టస్య ప్రపదనస్య విధీయమానత్వేన, అత్ర ధర్మపరిత్యాగస్య విధేయత్వముపపన్నతరమ్. ౬౨.

ఏవం పదద్వయేన త్యాజ్యభూతోపాయాన్తరస్వరూపం త్యాగప్రకారఞ్చాఽభిధాయ, త్యాగపూర్వక శరణవరణవిధానస్య వరణీయ

మెన్నపడి. ఇవ్విడత్తిల్ స్వత్వమెన్గిఱతు—"ఎన్నుడైయ ఫలత్తుక్కు సాధనమాకైయాలే ఎన్నుడైయ కర్మమ్" ఎన్గిఱ ప్రతిపత్తివిశేషమ్. అతు ఇవ్వధికారిక్కు ఉపాయత్వబుద్ధి తవిరుకైయాలే సిద్ధమ్. ౬౧.

ఇప్పడి ఉపాయత్వబుద్ధి నివృత్తిపూర్వకమాక వర్ణాశ్రమనియతమాన ధర్మత్తైయనుష్ఠిక్కిఱ ప్రపన్ననుక్కు విధిత్త ఉపాయాన్తరత్యాగమ్ సాత్త్వికమెన్నుమిడమఱుతి. ఇప్పడిప్పట్ట త్యాగప్రకారమ్, "త్రివిధాంపశ్య దేవేశ కర్మణో గహనాం గతిమ్" ఎన్ఱు తుడఙ్గి మున్బే శొల్లప్పట్టతు.

ఆకైయాల్, సర్వోపాయ సంసర్గాసహమాన ప్రపదనమ్ విహితమాయ్, ఇవ్విడత్తిల్ శొల్లప్పట్ట ధర్మపరిత్యాగమ్ విధేయమెన్నుమిడమ్ మికవుముపపన్నమ్. ౬౨.

ఇప్పడి పదద్వయత్తాలుమ్ త్యాజ్యమాన ఉపాయాన్తరస్వరూపత్తైయుమ్ త్యాగప్రకారత్తైయుమ్ శొల్లి, త్యాగపూర్వకమాన శరణవరణవిధానమ్ వరణీయనాన శరణ్యనుడైయ స్వరూపవిశేషత్తైనిరూపిత్తు

---

(౧)లక్ష్మీత-౧౭-౭౫-౪.

భూత శరణ్యవిశేషనిరూపణాపేక్షత్వాత్, అనన్తరం శరణ్యస్య స్వరూపముచ్యతే(మామితి). అనేన పదేన వరణీయస్యోపాయవిశేషస్య త్యక్తసమస్తోపాయజాతాదత్యన్తవైలక్షణ్యం ప్రతిపాద్యతే. తథాహి - నిరన్తరపురుషప్రయత్నసాధ్య నియతభగవత్సాహాయ్యసాపేక్ష చిరకాలనిర్వర్త్యాఽనేకక్రియాకలాపాదినిష్పాద్యోపాయాన్తరజాతాత్,అయమ్, ఆదిమధ్యాఽన్తహీనత్వాత్,సనాతనః, సర్వజ్ఞః, సర్వశక్తిత్వాదిసమస్తకల్యాణగుణయోగాన్నిరపేక్షః, స్వేతరసమస్తవైలక్షణ్యేన సమాభ్యధికరహితత్వాదద్వితీయః, ఏవం పరమకారుణికో భగవాన్ నిరపాయోపాయభూతః నిరతిశయవిలక్షణస్వరూప ఏవ. ౬౩.

ఏవం స్వవ్యతిరిక్తోపాయసమస్తవైలక్షణ్యమస్యోపాయస్య

కొళ్ళవేణ్డుకైయాలే, అనన్తరమ్ "మామ్" ఎన్ఱు శరణ్యస్వరూపమ్ శొల్లప్పడుకిఱతు. ఇప్పదత్తినాల్,వరణీయమాన ఉపాయవిశేషత్తుక్కు, కీళ్ విడప్పట్టసమస్తోపాయఙ్గళైక్కాట్టిలుమ్ అత్యన్తవైలక్షణ్యమ్ ప్రతిపాదిక్కప్పడుకిఱతు. అతావతు - ఉపాయాన్తరఙ్గళ్, నిరన్తరపురుషప్రయత్నత్తాలే సాధ్యఙ్గళాయ్, నియతమాక భగవానుడైయ సహాయమ్ వేణ్డుకైయాలే సాపేక్షఙ్గళాయ్కొణ్డు కాలమ్కూడత్తలైక్కట్టవేణ్డువనవాయ్, అనేకక్రియాకలాపాదికళై వడివాక వుడైయనవాయిరుక్కుమ్; ఇన్దఉపాయమ్, ఆది మధ్యాఽన్తరహితమాకైయాలే సనాతనమాయ్, సర్వజ్ఞమాయ్, సర్వశక్తిత్వాదిసమస్తకల్యాణగుణయోగత్తాలే నిరపేక్షమాయ్, స్వేతరసమస్తవైలక్షణ్యత్తాలే సమాభ్యధికరహితమాయ్కొణ్డు అద్వితీయమాయిరుక్కుమ్. ఇప్పడి పరమకారుణికనాన భగవానే నిరపాయోపాయభూతనాకైయాలే, కీళ్ చొన్న ఉపాయాన్తరఙ్గళిఱ్కాట్టిల్ అత్యన్త విలక్షణస్వరూపనెన్ఱతాయిఱ్ఱు. ౬౩.

ఇప్పడి ఇన్దఉపాయత్తుక్కు త్తన్నైయొళిన్ద ఎల్లా ఉపాయఙ్గళై

తైత్తిరీయోపనిషది (౧) "సత్యం పరం పరం సత్యమ్" ఇత్యాద్యను వాకద్వయేన ప్రతిపాద్యతే. తత్ర, సత్యం తపో దమశ్శమో దానం ధర్మః ప్రజననమగ్నయోఽగ్నిహోత్రం యజ్ఞ ఇత్యేతైశ్శబ్దైః కర్మ స్వరూపం సత్యాదిరూపముక్త్వా; మానసశబ్దేన, జ్ఞాన భక్త్యోః నిష్పాద్యత్వాదుభయమపి సఙ్గృహ్య; న్యాసశబ్దేన, ప్రపదనముక్త్వా తస్య భగవదేకోపాయత్వప్రాధాన్యమ్, (౨) "న్యాస ఇతి బ్రహ్మ। బ్రహ్మహి పరః। పరోహి బ్రహ్మ" ఇత్యభిధాయ, తత్ప్రయుక్తం సర్వోపాయాఽతిరిక్తత్వమ్, (౩) "తానివా ఏతాన్యవరాణి తపాంసి న్యాస ఏవాఽత్యరేచయత్" ఇతి ప్రథమేనాఽనువాకేన ప్రపఞ్చితమ్. ఉ.శ.

ఇప్పాట్టిలుణ్డాన వైలక్షణ్యమానతు తైత్తిరీయోపనిషత్తిలే "సత్యం పరం పరం సత్యమ్" ఎన్ఱు తుడఙ్గి ఇరణ్డుఅనువాకత్తాలుమ్ శొల్లప్పట్టతు. అవ్విడత్తిల్, సత్యమ్, తపస్సు, దమమ్, శమమ్, దానమ్, ధర్మమ్, ప్రజననమ్, అగ్నికళ్, అగ్నిహోత్రమ్, యజ్ఞమ్, ఎన్గిఱ శబ్దత్తాలే సత్యాదిరూపమాన కర్మస్వరూపత్తై చ్చొల్లి, మనస్సాలే యుణ్డాక్కప్పడువతాన జ్ఞాన భక్తికళిరణ్డైయుమ్ మానసశబ్దత్తాలే కాట్టి, న్యాసశబ్దత్తాలే ప్రపదనత్తై చ్చొల్లి,అదినుడైయ భగవదుపాయ ప్రాధాన్యత్తై "న్యాస ఇతి బ్రహ్మ। బ్రహ్మహి పరః। పరోహి బ్రహ్మ" ఎన్ఱు కొణ్డు - న్యాసమాకిఱతు - బ్రహ్మ, బ్రహ్మవాకిఱాన్-పరన్నిఱే, పరనై బ్రహ్మవెన్నిఱే శొల్లిఱ్ఱు ఎన్ఱు ఉపాయభూతనుడైయ పరత్వత్తాలే శొల్లి, అత్తాల్ వన్ద సర్వోపాయశ్రేష్ఠత్వత్తై, "తానివా ఏతాన్యవరాణి తపాంసి న్యాసఏవాఽత్యరేచయత్" ఎన్ఱు - అన్ద ఇన్ద తపస్సుక్కళెల్లామ్ అవరఙ్గళాయిరుక్కుమ్, న్యాసమే మేలాయిరుక్కుమెన్ఱు కొణ్డు ప్రథమమాన అనువాకత్తాలే పరక్క చ్చొల్లప్పట్టతు. ఉ.శ.

---

(౧) తైత్తి-నారా (౨) తైత్తి-నారా (౩) తైత్తి-నారా-

ద్వితీయేనాఽపి, (౧) "తస్మాత్సత్యం పరమం వదన్తి-తస్మాత్తపః పరమం వదన్తి" ఇతి సత్యాదీనాం ప్రత్యేకం వైలక్షణ్యముక్త్వా, (౨) "న్యాస ఇత్యాహుర్మనీషిణో బ్రహ్మాణమ్" ఇతి న్యాసస్య భగవదేకోపాయత్వమ్, "తస్మాన్న్యాసమేషాం తపసామతిరిక్తమాహుః" ఇతి సర్వోపాయాఽతిరిక్తత్వఞ్చ ప్రతిపాద్య, (౩) "బ్రహ్మణే త్వా మహస ఓమిత్యాత్మానం యుఞ్జీత" ఇతి న్యాసస్వరూపమభిధాయ, (౪) "ఏతద్వై మహోపనిషదం దేవానాం గుహ్యం య ఏవం వేద బ్రహ్మణో మహిమానమాప్నోతి" ఇత్యుపనిషత్పరమరహస్య న్యాసో

ఇరణ్డామనువాకత్తాలుమ్, "తస్మాత్సత్యం పరమం వదన్తి-తస్మాత్తపః పరమం వదన్తి" ఎన్ఱుకొణ్డు సత్యాదిసాధనఙ్గళై త్తనిత్తనియే మేలాక చ్చొల్లి, "న్యాస ఇత్యాహుర్మనీషిణో బ్రహ్మాణమ్" ఎన్ఱు జ్ఞానవాన్గళానవర్కళ్ న్యాసమెన్ఱు బ్రహ్మావై చ్చొల్లానిన్ఱార్కళ్ ఎన్గైయాలే న్యాసత్తినుడైయ భగవదేకోపాయత్వమ్ శొల్లి, "తస్మాన్న్యాసమేషాం తపసామతిరిక్తమాహుః" ఎన్ఱు-ఆకైయాలే ఇన్న ఉపాయఙ్గళెల్లావఱ్ఱిలుమ్ న్యాసత్తై అతిరిక్తమాక చ్చొల్లానిన్ఱార్కళ్ ఎన్గైయాలే న్యాసత్తినుడైయ సర్వోపాయశ్రేష్ఠత్వత్తైయుమ్ శొల్లి, "బ్రహ్మణే త్వా మహస ఓమిత్యాత్మానం యుఞ్జీత" ఎన్ఱు - తేజోరూపమాన బ్రహ్మత్తిన్పొరుట్టు ఉన్నై క్కొడుక్కిఱేనెన్ఱు సఙ్కల్పిత్తు "ఓమ్" ఎన్ఱు ఆత్మావై సమర్పిప్పానెన్గైయాలే న్యాసత్తినుడైయ స్వరూపత్తై చ్చొల్లి, "ఏతద్వై మహోపనిషదం దేవానాం గుహ్యం య ఏవం వేద బ్రహ్మణో మహిమానమాప్నోతి" ఎన్ఱు - ఇన్దమహోపనిషత్తు ప్రసిద్ధమాయ్ దేవర్కళుక్కుమ్ గుహ్యమాయిరుప్పతొన్ఱు, ఇప్పడి ఇత్తై యఱిన్దవర్ యావనొరువర్, అవర్ బ్రహ్మత్తినుడైయ పెరుమైయై ప్రాపిక్కిఱానెన్గైయాలే, ఉపనిషత్పరమరహస్యమాన ఇన్దన్యాసత్తై యఱియుమవనుక్కు

---

(౧) తైత్తి-నారా- (౨) తైత్తి-నారా-
(౩) తైత్తి-నారా- (౪) తైత్తి-నారా-

పాయపరిజ్ఞానేన భగవత్ప్రాప్తిశ్చ ప్రతిపాద్యతే. ౬౫.

ఏవంవిలక్షణోపాయతయా వరణీయవస్తువాచినాఽనేన పదేన, తస్య వరణదశాయామనుసన్ధేయం శ్రియః పతిత్వం నారాయణత్వఞ్చాఽవశ్యాపేక్షితం వివక్ష్యతే. అభిహితఞ్చ కృష్ణస్య శ్రీమన్నారాయణత్వమ్, (౧) "ఏష నారాయణశ్శ్రీమాన్ క్షీరార్ణవనికేతనః। నాగపర్యఙ్కముత్సృజ్య హ్యాగతో మధురాం పురీమ్" ఇతి. (౨) "రుక్మిణీ కృష్ణజన్మని" ఇత్యవతారే సుప్రసిద్ధం శ్రియః పతిత్వమ్. నారాయణత్వఞ్చ, (౩) "కృష్ణ ఏవ హి లోకానాముత్పత్తిరపి చాప్యయః" (౪) అహం కృత్స్నస్య జగతః ప్రభవః ప్రళయస్తథా" (౫) "మయి సర్వమిదం ప్రోతం

బ్రహ్మప్రాప్తి ఫలమాకచ్చొల్లప్పట్టతు. ౬౫.

ఇప్పడి విలక్షణోపాయమాక వరిక్కప్పడువతాన వస్తువై చ్చొల్లుకిఱ "మామ్" ఎన్గిఱపదత్తాలే, ఉపాయభూతనై వరణదశైయిలనుసన్ధేయమాన శ్రియః పతిత్వముమ్ నారాయణత్వముమ్ శొల్లప్పడుకిఱతు. ఇన్త కృష్ణన్ శ్రీమానాన నారాయణనెన్ఱు శొల్లప్పట్టిరుక్కు, "ఏష నారాయణశ్శ్రీమాన్ క్షీరార్ణవనికేతనః। నాగపర్యఙ్కముత్సృజ్య హ్యాగతో మధురాం పురీమ్" ఎన్గిఱవచనత్తాలే. అతావతు - కృష్ణనానవన్ క్షీరార్ణవత్తై ఇప్పొళుతాక ఉడైయ శ్రీమానాన నారాయణన్, నాగపర్యఙ్కత్తై విట్టు మధురైయాకిఱ పట్టణత్తై ప్పట్రి వన్దానెన్ఱపడి. "రుక్మిణీ కృష్ణజన్మని" ఎన్ఱు-కృష్ణజన్మత్తిల్ రుక్మిణీయానాళెన్గైయాలే అవతారత్తిలుమ్ శ్రియఃపతిత్వం సుప్రసిద్ధమ్. నారాయణత్వముమ్, "కృష్ణ ఏవ హి లోకానాముత్పత్తిరపి చాప్యయః" ఎన్ఱు - కృష్ణనే ఇన్దలోకఙ్గళుక్కు ఉత్పత్తియుమ్ సంహారముమెన్ఱుమ్; "అహం కృత్స్నస్య జగతః ప్రభవః ప్రళయస్తథా" ఎన్ఱు - నానెల్లాజగత్తుక్కు ప్రభవముమ్ ప్రళయముమెన్ఱుమ్; "మయి

(౧) హరివంశే- (౨) వి-పు-౧-౯-౧౪౪. (౩) భార-సభా-౩౮-౨౩.
(౪) గీ-౭-౬. (౫) గీ-౭-౭.

సూత్రే మణిగణా ఇవ" (౧) "మయా తతమిదం సర్వం జగదవ్యక్త మూర్తినా"(౨) "మత్థ్సాని సర్వభూతాని నచాఽహం తేష్వవస్థితః। నచమత్థ్సాని భూతాని పశ్య మే యోగమైశ్వరమ్" ఇత్యాదినా సర్వ కారణత్వ సర్వవ్యాపకత్వ సర్వాధారత్వాది వచనేన సిద్ధమ్. ౬౬.

అత్ర, విశ్వాసప్రతిబన్ధక విరోధిత్రయ నిరాసక గుణవత్తాధ్య వసాయార్థం పూర్వోక్త శ్రియః పతిత్వ నారాయణత్వప్రయుక్త మాశ్రయణోపయోగి వాత్సల్యాదికం కార్యోపయోగి జ్ఞాన శక్త్యాది కఞ్చ గుణజాతమనుసన్ధేయమ్. • ౬౭.

సర్వమిదం ప్రోతం సూత్రే మణిగణా ఇవ" ఎన్ఱు - ఎన్నక్కళిలే ఇతెల్లామ్ సూత్రత్తిల్ మణిగణజ్గళ్ పోలే కోప్పుణ్ణుకిడక్కుమెన్ఱుమ్; "మయా తతమిదం సర్వం జగదవ్యక్తమూర్తినా" ఎన్ఱు - అవ్యక్తమాన స్వరూపత్తైయుడైయ ఎన్నాలే ఇజ్జగత్తెల్లామ్ వ్యాప్తమాయిరుక్కుమెన్ఱుమ్; "మత్థ్సాని సర్వభూతాని నచాహం తేష్వవస్థితః। నచ మత్థ్సాని భూతాని పశ్య మే యోగమైశ్వరమ్" ఎన్ఱు - సర్వభూతజ్గళుమెన్నక్కళిలే ఆశ్రితజ్గళాయిరుక్కుమ్, అవఱ్ఱిల్ ఆశ్రయిత్తిరేన్, అవఱ్ఱిన్ కార్యమెనక్కు తట్టామైయాలే అవై ఎన్నక్కళిలిరున్దతాయుమిరాతు, ఆకైయాలే ఎన్నుడైయ ఐశ్వరమాన శక్తియోగమిరున్దపడి పారాయెన్ఱుమ్ ఇతు ముతలాన ప్రమాణజ్గళినాల్, సర్వకారణత్వమ్, సర్వవ్యాపకత్వమ్, • సర్వాధారత్వమ్ తుడక్కమాన స్వభావజ్గళై చొల్లుకైయాలే సిద్ధమాయిరుక్కుమ్. ౬౬.

ఇన్నముమిప్పదత్తిలే విశ్వాసప్రతిబన్ధకమాన విరోధిత్రయనిరాసత్తైప్పణ్ణుమ్ గుణవత్తాఽధ్యవసాయత్తుక్కాక, పూర్వోక్తమాన శ్రియఃపతిత్వ నారాయణత్వజ్గళాలే వరుమతాయ్, ఆశ్రయణోపయోగియాన వాత్సల్యాదిగుణజాతముమ్, కార్యోపయోగియానజ్ఞానశక్త్యాది గుణజాతము మనుసన్ధిక్కప్పడుమ్. ౬౭.

---

(౧) గీ-౭-౭. (౨) గీ-౯-౪.

(౧) "న యోత్స్య ఇతి గోవిన్దముక్త్వా తూష్ణీం బభూవహ" ఇత్యధర్మబుద్ధిం స్వధర్మే కృత్వా యుద్ధాన్నివృత్తస్యాఽర్జునస్య వైముఖ్యదోషమనాకలయ్య అధ్యాత్మోపదేశవిషయీకారాత్ వాత్సల్యం దర్శితమ్. వైశ్వరూప్య ప్రదర్శనేన సర్వేశ్వరత్వ ప్రకాశనాత్ స్వామిత్వం దర్శితమ్. (౨) "సేనయోరుభయోర్మధ్యే రథం స్థాపయ మేఽచ్యుత" ఇతి నియోజ్యతయా సారథ్యేఽవస్థానాత్ సౌశీల్యం దర్శితమ్. (3) "దివ్యం దదామి తే చక్షుః పశ్య మే యోగమైశ్వరమ్" ఇత్యర్జునస్య దివ్యచక్షుఃప్రదానేనాఽప్రమేయం విశ్వరూప విగ్రహం దర్శయిత్వా, పునస్తస్యైవాఽదృష్టపూర్వ నిరతిశయాద్భుత

అవ్విడత్తిల్, "న యోత్స్య ఇతి గోవిన్దముక్త్వా తూష్ణీం బభూవ హ" ఎన్ఱు - పూశల్ పోరక్కడవేనల్లేనెన్ఱు గోవిన్దనై ప్పార్త్తుచ్చొల్లి పేశాతిరున్దానెన్గిఱపడియాలే, అధర్మబుద్ధియై స్వధర్మత్తిలే పణ్ణి యుద్ధత్తిల్ నిన్ఱుమ్ నివృత్తనాన అర్జుననుడైయ వైముఖ్యమాకిఱ దోషత్తై ప్పారాతే ఆధ్యాత్మోపదేశమ్ పణ్ణి విషయీకరిక్కైయాలే వాత్సల్యమ్ కాట్టప్పట్టతు. వైశ్వరూపత్తాలే, సర్వేశ్వరత్వత్తై ప్రకాశిప్పిక్కైయాలే స్వామిత్వమ్ కాట్టప్పట్టతు. "సేనయోరుభయోర్మధ్యే రథం స్థాపయ మేఽచ్యుత" ఎన్ఱు - ఇరణ్డు సేనైక్కు నడువిలే అచ్యుతనే! ఎన్ తేరై నిఱుత్తెన్ఱు నియోగిక్కలామ్పడి సారథియాయ్ త్తాழ்నిక్కైయాలే సౌశీల్యమ్ కాట్టప్పట్టతు. "దివ్యం దదామి తే చక్షుః పశ్య మే యోగమైశ్వరమ్" ఎన్ఱు - ఉనక్కు దివ్యచక్షుస్సైత్తరుకిఱేన్, ఎన్నుడైయ ఐశ్వరమాన యోగత్తై ప్పారెన్ఱుకొణ్డు అర్జుననుక్కు దివ్యచక్షుస్సైక్కొడుత్తు అప్రమేయమాన విశ్వరూపవిగ్రహత్తై క్కాట్టి, పిన్బు అవనుక్కు మున్బు కణ్డఱియాత అతిశయిత

(౧) గీ-౨-౯. (౨) గీ-౧-౨౧. (3) గీ-౧౧-౮.

రూప దర్శన హర్షభయాకులితస్య (౧) "కిరీటినం గదినం చక్రహస్త మిచ్ఛామి త్వాం ద్రష్టుమహం తథైవ। తేనైవ రూపేణ చతుర్భుజేన సహస్రబాహో భవ విశ్వమూర్తే" ఇతి పరిచితపూర్వ శుభాశ్రయ రూపదర్శనాకాఙ్క్షాయాం జాతాయామ్, (౨) "వ్యపేతభీః ప్రీతమనాః పునస్త్వం తదేవ మే రూపమిదం ప్రపశ్య" ఇతి స్వాఽసాధారణరూప ప్రదర్శనాత్ సౌలభ్యఞ్చ ప్రదర్శితమ్. ౬౮.

తథా, (౩) "వేదాఽహం సమతీతాని వర్తమానానిచాఽర్జున। భవిష్యాణి చ భూతాని మాం తు వేద న కశ్చన" (౪) "మత్త

మాయ్ అద్భుతమాన రూపత్తైక్కణ్డవాఱే హర్షముమ్ భయముమ్ విఞ్జు కలఙ్గి, "కిరీటినం గదినం చక్రహస్తమిచ్ఛామి త్వాం ద్రష్టుమహం తథైవ। తేనైవ రూపేణ చతుర్భుజేన సహస్రబాహో భవ విశ్వమూర్తే" ఎన్ఱు - కిరీటత్తైయుమ్ గదైయైయుముడైయనాయ్, చక్రత్తైక్కైయిలే యుడైయనాన ఉన్నై మున్బుపోలే కాణవేణుమెన్ఱు ఇచ్ఛియానిన్ఱేన్, సహస్రబాహువాయ్ విశ్వమూర్తియానవనే! అన్ద చతుర్భుజమాన రూపత్తోడే కూడువాయాకవేణుమెన్ఱు మున్బుపరిచయిత్త శుభాశ్రయమాన విగ్రహత్తై క్కాట్టవేణుమెన్ఱు అవనుక్కు ఆశై విఞ్జనవళవిలే, "వ్యపేతభీః ప్రీతమనాః పునస్త్వం తదేవ మే రూపమిదం ప్రపశ్య" ఎన్ఱు - నీ ఉన్నుడైయ భయత్తై విట్టు నెఞ్జు ప్రీయప్పట్టు ప్పిన్నైయుమన్దే ఎన్నుడైయ విశ్వరూపత్తైయే కాణక్కొణ్డు తన్నుడైయ అసాధారణవిగ్రహత్తై క్కాట్టుకైయాలే సౌలభ్యమ్ కాట్టప్పట్టతు. ౬౯.

అప్పడియే "వేదాఽహం సమతీతాని వర్తమానానిచాఽర్జున। భవిష్యానిచభూతాని మాన్తు వేద నకశ్చన" ఎన్ఱు - నాన్, మున్బు కళిన్దవఱ్ఱైయుమఱివేన్, వర్తమానఙ్గళైయుమఱివేన్, ఇనివరుమవఱ్ఱైయుమఱివేన్, ఎన్నైయఱివానొరువనిల్లైయెన్ఱుమ్; "మత్తస్స్మృతి

(౧) గీ-౧౧-౪౬. (౨) గీ-౧౧-౪౯. (౩) గీ-౭-౨౬. (౪) గీ-౧౫-౧౫.

స్మృతిర్జ్ఞానమపోహనఞ్చ"(౧) "దదామి బుద్ధియోగంతమ్" ఇత్యా దినా సర్వదర్శిత్వ జ్ఞానప్రదత్వాదివచనాత్ సర్వజ్ఞత్వమ్, దివానిశాఽఽ పాదనో త్తరాతనయసఞ్జీవన సాన్దీపని వైదికపుత్ర పునరానయనాద్యు దాహరణైః తేన సర్వశక్తిత్వమ్, (౨) "న మే పార్థాఽస్తి కర్తవ్యం త్రిషు లోకేషు కిఞ్చన। నాఽనవాప్త మవాప్తవ్యమ్" ఇత్యాదేః వాప్తసమస్తకామత్వమ్; (౩) "హన్త తే కథయిష్యామి విభూతీ రాత్మనశ్శుభాః। ప్రాధాన్యేన కురుశ్రేష్ఠ నాఽస్త్యన్తో విస్తరస్య మే" ఇత్యారభ్య, (౪) "యద్యద్విభూతిమత్సత్త్వం శ్రీమదూర్జితమేవవా।

జ్ఞానమపోహనఞ్చ" ఎన్ఱు – స్మృతియుమ్, జ్ఞానముమ్, ఊహాపోహ ముమ్ ఎన్నిడత్తిల్ నిన్ఱు మున్దామెన్ఱుమ్; "దదామి బుద్ధియోగంతమ్" ఎన్ఱు – అన్ద బుద్ధియోగత్తై క్కొడుప్పవనెన్ఱుమ్, ఇత్యాదియాలే సర్వ దర్శిత్వ జ్ఞానప్రదత్వాదికళై చ్చొల్లుకైయాలే, సర్వజ్ఞత్వమ్ కాట్ట ప్పట్టతు. పకలై ఇరవాక్కియుమ్, కరికొళ్ళియాన ఉత్తరైమకనై ప్పిழைప్పిత్తుమ్, సాన్దీపనిపుత్రనై క్కొణ్డువన్దుమ్, వైదికపుత్రనై మీట్టుక్కొణ్డువన్దుమ్ ఇతుముతలాన ఉదాహరణఙ్గళాలే సర్వశక్తి త్వమ్ కాట్టప్పట్టతు. "న మే పార్థాఽస్తి కర్తవ్యం త్రిషు లోకేషు కిఞ్చన। నాఽనవాప్తమవాప్తవ్యమ్" ఎన్ఱు – పార్థనే! ఎనక్కు మూన్ఱులోకఙ్గళిలుమ్ కర్తవ్యమాయిరుప్పతొన్ఱిల్లై, అడైయప్పడామ లడైయవేణ్డువతొన్ఱిల్లైయెన్ఱు తుడఙ్గియుళ్ళాన వచనఙ్గళాలే అవాప్త సమస్తకామత్వమ్ శొల్లప్పట్టతు. "హన్త తే కథయిష్యామి విభూతీ రాత్మనశ్శుభాః। ప్రాధాన్యేన కురుశ్రేష్ఠ నాఽస్త్యన్తో విస్తరస్య మే" ఎన్ఱు – కురుశ్రేష్ఠనే! ఉనక్కు ఎన్నుడైయ దివ్యఙ్గళాన విభూతికళై ఆశ్చర్యమాన్వడి ప్రధానఙ్గళై ఎడుత్తుచ్చొల్లక్కడవేన్, ఎన్ను డైయ విభూతిప్పరప్పుక్కు ముడివిల్లైకాణెన్ఱు తుడఙ్గి "యద్యద్విభూతి

---

(౧) గీ-౧౦-౧౦. (౨) గీ-౩-౨౨.
(౩) గీ-౧౦-౧౯. (౪) గీ-౧౦-౪౧.

తత్తదేవావగచ్ఛ త్వం మమ తేజోంశసమ్భవమ్॥ అథవా బహునోక్తేన కిఞ్జ్ఞానేన తవార్జున। విష్టభ్యాహమిదం కృత్స్నమేకాంశేన స్థితో జగత్" ఇత్యనేన స్వవ్యతిరిక్తసమస్తవస్త్వతిశయాధాయకత్వవచనాత్ శేషిత్వఞ్చ దర్శితమ్; (౧) "యో మామజమనాదిఞ్చ వేత్తి లోకమహేశ్వరమ్। అసమ్మూఢస్స మర్త్యేషు సర్వపాపైః ప్రముచ్యతే" ఇతి లోకమహేశ్వరశబ్దేన పూర్వోక్తశేషిత్వస్యైవ విభూతిముఖేన ప్రపఞ్చితత్వాత్. ౬-౯.

నారాయణత్వఞ్చ కారణత్వప్రకాశకమ్. ఉపాస్యవస్తువత్

మత్సత్త్వం శ్రీమదూర్జితమేవవా। తత్తదేవావగచ్ఛ త్వం మమ తేజోంశసంభవమ్" ఎన్ఱు - యాతొరు యాతొరు వస్తు విభూతిమత్తాయ్ శ్రీమత్తాయ్ ఉత్కృష్టమాయిరుక్కుమ్, అవఱ్ఱై యెల్లామెన్నుడైయ తేజస్సినుడైయ అంశత్తిలే పిఱన్దతాక బుద్ధిపణ్ణెన్ఱుమ్; "అథవా బహునోక్తేన కిం జ్ఞానేన తవార్జున। విష్టభ్యాహమిదం కృత్స్నమేకాంశేన స్థితో జగత్" ఎన్ఱు - అన్ఱియిలే ఉనక్కు నాన్ పలవాకచ్ చొన్న అతినాల్ ప్రయోజనమెన్? ఇన్దజగత్తై ఓరంశత్తాలే అవష్టమ్భిత్తునిఱ్పనెన్ఱు ఇతుముడివాక స్వవ్యతిరిక్త సమస్తవస్తుక్కళినుడైయ అతిశయత్తుక్కుత్ తాన్ ఆశ్రయమాకచ్ చొల్లుకైయాలే, శేషిత్వముమ్ కాట్టప్పట్టతు. "యో మామజమనాదించ వేత్తి లోకమహేశ్వరమ్। అసమ్మూఢస్స మర్త్యేషు సర్వపాపైః ప్రముచ్యతే" ఎన్ఱు - యావనొరువన్ ఎన్నై అజనాకవుమనాదియాకవుమ్ లోకత్తుక్కుప్ పెరియ ఈశ్వరనాకవుమ్ బుద్ధిపణ్ణుకిఱాన్, మనుష్యాదికళిల్ వైత్తుక్కొణ్డు కలక్కమఱ్ఱ అవన్ సర్వపాపఙ్గళాలుమ్ విడప్పడుమెన్ఱుకొణ్డు లోకమహేశ్వరశబ్దత్తాలే మున్బు శొన్న శేషిత్వత్తైయిఱే మేల్ విభూతిముఖత్తాలే పరక్కచ్చొల్లిఱ్ఱు. ౬-౯.

నారాయణత్వమానతు కారణత్వత్తుక్కుప్ ప్రకాశకమ్. ఉపాస్య

---

(౧) గీ-౧౦-౩.

ప్రపత్తవ్యోఽపి (౧) “యో బ్రహ్మాణమ్” ఇత్యాదినా కారణత్వానుసన్ధానమపేక్షితమితి పూర్వమేవోక్తమ్. శ్రియః పతిత్వం కారుణికత్వసూచకమితి చోక్తమ్. (౨) “లక్ష్మ్యా సహ హృషీకేశో దేవ్యా కారుణ్యరూపయా। రక్షకస్సర్వసిద్ధాన్తే వేదాన్తేఽపి చ గీయతే” ఇతి. ప్ర... రూప గుణజాతప్రకాశక శ్రియః పతిత్వ నారాయణత్వ యుక్తః ప్రపత్తవ్యవిషయః “మామ్” ఇతి పదేన ప్రతిపాదితః. “మామ్” ఇత్యపరోక్షనిర్దేశేన సౌలభ్యప్రాధాన్యం సూచితమ్. శ్రియఃపతిత్వేనాఽత్ర లక్ష్మీపురుషకారత్వఞ్చ సూచ్యతే. ౨౦.

అత్ర, “మామ్” ఇత్యేకవచనేన వరణీయస్యైకత్వే సిద్ధే “ఏకమ్” ఇతి పునర్వచనమవధారణార్థతయా తస్య నైరపేక్ష్యం ద్యోత

వస్తువిఙ్గ్రలే ప్రపత్తవ్యాపక్కలిలుమ్ “యో బ్రహ్మాణమ్” ఇత్యాదియాలే కారణత్వత్తినుడైయ అనుసన్ధానమపేక్షితమెన్ఱు మున్బే శొల్లప్పట్టతు. శ్రియఃపతిత్వమానతు కారుణికత్వత్తుక్కు సూచకమెన్ఱుమ్ శొల్లప్పట్టతు. “లక్ష్మ్యా సహ హృషీకేశో దేవ్యా కారుణ్యరూపయా। రక్షకస్సర్వసిద్ధాన్తే వేదాన్తేఽపిచ గీయతే” ఎన్ఱు - కారుణ్యరూపైయాన లక్ష్మియోడే కూడిన హృషీకేశనానవన్ రక్షకనాక సర్వసిద్ధాన్తత్తిలుమ్ వేదాన్తత్తిలుమ్ శొల్లప్పట్టతెన్ఱు ప్రమాణముణ్డాకైయాలే. ఇప్పడిప్పట్ట గుణజాతఙ్గళై త్తోన్ఱువిప్పతాన శ్రియఃపతిత్వ నారాయణత్వఙ్గళోడేకూడిన ప్రపత్తవ్యవిషయమానతు “మామ్” ఎన్ఱపదత్తాలే శొల్లప్పట్టతు. “మామ్” ఎన్ఱు కొణ్డు - ఎన్నై ఎన్ఱ అపరోక్షనిర్దేశత్తాలే సౌలభ్యప్రాధాన్యమ్ తోన్ఱుకిఱతు. శ్రియఃపతిత్వత్తాలే లక్ష్మీపురుషకారయోగముమ్ కాట్టప్పడుకిఱతు. ౨౦.

ఇవ్విడత్తిల్ “మామ్” ఎన్ఱ ఏకవచనత్తాలే వరణీయమాన ఉపాయత్తినుడైయ ఏకత్వమ్ సిద్ధమాయిరుక్క, “ఏకమ్” ఎన్ఱు తిరుమ్బయుమ్ శొల్లుకిఱతు అవధారణార్థమాయ్క్కొణ్డు ఉపాయత్తినుడైయ

---

(౧) శ్వేతా-౬-౧౮. (౨) లక్ష్మీత-౨౮-౧౪.

యతి. ఏకశబ్దోహి, ద్విత్వవ్యావర్తకః ఉపాయద్విత్వం ఉపాయోపేయవస్తుద్విత్వఞ్చ వ్యావర్తయతి. స్వీకృతస్య భగవత ఉపాయత్వాత్, స్వీకర్తుస్స్వస్యాఽపి తత్సాధనత్వబుద్ధ్యా ఉపాయత్వానుసన్ధానేనోపాయద్విత్వం సమ్భవతి, తదనేన నివర్త్యతే. ప్రపత్తేస్సాక్షాదుపాయత్వే సత్యేవహి తత్కర్తృత్వనిబన్ధనం స్వస్యోపాయత్వమ్; తస్యోపాయస్వీకారాత్మకత్వాదుపాయాన్తర్భావః పూర్వమేవ వాక్యద్వయే క్రియాపదవివరణదశాయాముక్తః. అత్రాఽపి క్రియాపదే సుస్పష్టం వక్ష్యతే. తస్మాత్, "సిద్ధోపాయభూతో భగవాన్, అహమపి తచ్ఛరణాగతికర్తృత్వాదుపాయాన్తర్భూతః" ఇత్యుపాయద్విత్వబుద్ధిరుపాయస్య నైరపేక్ష్యభఙ్గికేతి ఏకపదేన తద్వ్యావర్తనం యుక్తమేవ. ౭౧.

నైరపేక్ష్యత్తై క్కాట్టుకైక్కాక. ఇఙ్గ ఏకశబ్దమానతు ద్విత్వత్తుక్కు వ్యావర్తకమాయ్ క్కొణ్డు ఉపాయద్విత్వత్తైయుమ్ ఉపాయోపేయవస్తుద్విత్వత్తైయుమ్ కఴిక్కిఱతు. ఉపాయద్విత్వమావతు - స్వీకరిక్కప్పట్ట ఈశ్వరనుడైయ ఉపాయత్వత్తోపాతి స్వీకర్తావాన తనక్కుమ్ స్వీకారసాధనత్వత్తాల్ వన్ద ఉపాయత్వబుద్ధి నడక్కైయాలే, ఉపాయత్తుక్కు ద్విత్వముణ్డాయిరుక్కై. అన్నైవు ఇఙ్గ ఏకశబ్దత్తాలే నివర్త్తిప్పిక్కప్పడుకిఱతు. స్వీకారరూపమాన ప్రపత్తిక్కు సాక్షాదుపాయత్వముణ్డానపోతిఱే అతుక్కు కర్తావాన తనక్కుమ్ అతడియాక ఉపాయత్వమ్ వరువతు; అతు ఉపాయస్వీకారాత్మకమాకైయాలే ఉపాయత్తిల్ అన్తర్భవియాతెన్నుమిడమ్, మున్బు వాక్యద్వయత్తిల్ క్రియాపదమ్ వివరిక్కుమవళవిలే శొల్లప్పట్టతు. ఇఙ్గుమ్ క్రియాపదత్తిలే స్పష్టమాకచ్చొల్లప్పడక్కడవతు. ఆకైయాలే, "భగవాన్ సిద్ధోపాయభూతనాయిరుక్కుమ్, నానుమ్ అవనుడైయ శరణాగతిక్కు కర్తావాకైయాలే ఉపాయత్తిలే అన్తర్భూతన్" ఎన్ఱుకొణ్డు ఉపాయత్తుక్కు వరుమ్ ద్విత్వబుద్ధియానతు ఉపాయత్తినుడైయ నైరపేక్ష్యత్తై భఙ్గిక్కుమాకై

ఉపేయస్య పరమపురుషార్థభూతస్య భగవతః ప్రాప్త్యై భగవానేవోపాయభూత ఇత్యుపాయోపేయవస్తుద్విత్వాభావాత్, ప్రపదనస్య తథాత్వమేకపదేన ప్రతిపాద్యమ్. అన్యత్రోపాయోపేయ భేదస్య సమ్ప్రతిపన్నత్వాత్ తద్భేదనిబన్ధనముపాయోపేయ వస్తుద్విత్వ... వ్యావర్త్యతే. తథాసతి, (౧) "అనన్యసాధ్యేస్వాభీష్టే మహావి... పూర్వకమ్। తదేకోపాయతాయాఞ్చా ప్రపత్తిశ్శరణాగతిః" ఇతి స్వాభీష్టభూతే భగవతి అనన్యసాధ్యేసతి తదేకోపాయత్వ ప్రార్థనాబుద్ధిశ్శరణాగతిరితి తల్లక్షణస్వరూపఞ్చాఽత్ర సూచితంస్యాత్. (౨) "ఉపేయస్య తవ ప్రాప్త్యై త్వాముపాయతయా వృణే"ఇత్యనుష్ఠాన ప్రకారశ్చ. ప్రపత్తేరేనంరూపత్వం మోక్షార్థత్వేయుక్తమ్;అన్యత్ర ఫల సాధయాతే ఇన్దద్విత్వమానతు ఏకపదత్తాలేకట్టిక్కప్పడుకిఱవిడమ్యుక్తమ్.

ఉపేయమాన భగవానుడైయ ప్రాప్తిక్కు అవన్దానే ఉపాయమాకైయాలే ఉపాయోపేయవస్తుక్కళిల్ ద్విత్వమిల్లాత ఆకారముమ్ ప్రపదనత్తుక్కుణ్డెన్ఱు ఇన్ద ఏకపదత్తాలే ప్రతిపాదిక్కప్పడుకిఱతు. అల్లాతవిడఙ్గళిల్లావర్గ్రిలుమ్ ఉపాయోపేయవస్తుక్కళ్ భిన్నఙ్గళాకైయాలే అతడియాక వన్ద ద్విత్వమానతు ఇవ్విడత్తిల్ కట్టిక్కప్పడుకిఱతు. ఇప్పడియాయుళ్ళవిడత్తిల్, "అనన్యసాధ్యేస్వాభీష్టేమహావిశ్వాసపూర్వకమ్। తదేకోపాయతాయాఞ్చా ప్రపత్తిశ్శరణాగతిః" ఎన్ఱు - స్వాభీష్టభూతనాన భగవాన్ అన్యోపాయఙ్గళాల్ సాధిక్కప్పడాన్, ఆనవళవిల్ మహావిశ్వాసపూర్వకమాక అవనైయొరువనైయుమే ఉపాయమాకప్రార్థిక్కుఅనినైవుశరణాగతియెన్గిఱ లక్షణవాక్యమిఙ్గేసూచిప్పిక్కప్పట్టతాయిఱ్ఱు. "ఉపేయస్య తవ ప్రాప్త్యైత్వాముపాయతయా వృణే" ఎన్ఱు - ఉపేయమాన ఉన్నుడైయ ప్రాప్తిక్కుఉన్నాన ఉన్నైఉపాయమాక వరిక్కిఱేనెన్ఱితే అనుష్ఠానప్రకారముమ్. ప్రపత్తియిల్ ఉపాయోపేయఙ్గళ్ ఒన్ఱాయిరుక్కుమెన్నుమిడమ్ మోక్షార్థమానవళ

(౧) విష్వక్సేనసం- (౨)

నయోర్భేదాత్. ౭౨.

ఏకపదస్యాఽవధారణార్థత్వమ్, (౧) "త్వమేవోపాయభూతో మే భవ" (౨) "త్వామేవ శరణం ప్రాప్య" (3) "మామేవ యే ప్రపద్యన్తే" (౪) "తమేవచాఽఽద్యం పురుషం ప్రపద్యే" (౫) "తమేవ శరణం గచ్ఛ" ఇతి నియమేన స్వీకార్యవస్తునిర్దేశానన్తరమవధారణ ప్రయోగదర్శనాత్, తత్థ్సానప్రయోగసిద్ధేన స్థానప్రమాణేనాఽవగమ్యతే. ౭3.

అథ, "శరణమ్" ఇతి, "మామ్ – ఏకమ్" ఇతిపదద్వయేన ప్రతిపన్నం వాత్సల్యాదిగుణవిశిష్టం నిరపేక్షం వస్తు ప్రాప్యవేషేప్య

విల్; అల్లాతపోతు ఫలసాధనజ్గళ్ భిన్నజ్గళాయిరుక్కుమ్. ౭౨.

ఇజ్గ ఏకపదమ్ అవధారణార్థమాయిరుక్కు- మెన్నుమిడమ్, "త్వమేవోపాయభూతో మే భవ" ఎన్ఱు-నీయే ఎనక్కు ఉపాయమాక వేణుమెన్ఱుమ్; "త్వామేవశరణం ప్రాప్య" ఎన్ఱు - ఉన్నైయే శరణమాకవఱ్ఱైన్ఱుమ్, "మామేవ యే ప్రపద్యన్తే" ఎన్ఱు - ఎన్నైయే యావర్ శిలర్ అడైకిఱార్కళెన్ఱుమ్; "తమేవచాద్యం పురుషం ప్రపద్యే" ఎన్ఱు - ఆద్యనాన పురుషనాన అవనైయే ప్రపత్తి పణ్ణుకిఱే నెన్ఱుమ్; "తమేవ శరణం గచ్ఛ" ఎన్ఱు - అవనైయే శరణమాకవడై యెన్ఱుమ్, ఇప్పడి నియతమాక స్వీకార్యవస్తువై చ్చొన్నవనన్తరమ్ అవధారణప్రయోగమ్ కాణ్గైయాల్, అన్ద స్థానత్తిల్ ప్రయోగత్తాలే సిద్ధమాన ప్రమాణత్తాలే అఱియప్పడుకిఱతు. ౭3.

అనన్తరమ్, "శరణమ్" ఎన్ఱు, "మామ్ – ఏకమ్" ఎన్గిఱ పదద్వయత్తాలుమ్ వాత్సల్యాది గుణవిశిష్టమాకవుమ్ నిరపేక్షమాకవుమ్ సిద్ధమాన వస్తు ప్రాప్యవేషత్తిలుమన్వితమాకైయాలే,అత్తైఉపా

---

(౧) అహిర్బు-3౬-3౫. (౨) జిత-౧-౪. (3) గీ-౭-౧౪.
(౪) గీ-౧౫-౪. (౫) గీ-౧౮-౬౨.

స్వీకృతమితి తదిదానీముపాయవేషే విశేషయతి; (౧) "ఉపాయే గృహారక్షిత్రోశ్శబ్దశ్శరణమిత్యయమ్। వర్తతే సామ్ప్రతంచైష ఉపాయార్థైకవాచకః" ఇతి శరణశబ్దస్యోపాయవాచకత్వవచనాత్. ౭౪.

నను - "సర్వధర్మాన్ పరిత్యజ్య" ఇత్యుక్తోపాయాన్తర ఏవ స్వీకార్యోపాయత్వం ద్యోతయతీతి, శరణపదనైయర్థ్యం స్యాత్. యద్యపి (౨) "తస్య కార్యం నవిద్యతే" (3) "క్షేత్రజ్ఞః కరణీజ్ఞానం కరణం తస్య తేన తత్। నిష్పాద్య ముక్తికార్యంవై కృతకృత్యం నివర్తతే" ఇతి నకరిణి స్తరణానన్తరం ఫలనపరిత్యాగవత్ప్రాప్యలాభానన్తరముపాయత్యాగసమ్భవేనాప్యుక్తో పాయాన్తరత్యాగమాత్రస్య స్వీ

యవేషత్తిలే ఒతుక్కత్తుకిఱతు. "ఉపాయే గృహ రక్షిత్రోశ్శబ్దశ్శరణ మిత్యయమ్। వర్తతే సాంప్రతంచైష ఉపాయార్థైకవాచకః" ఎన్ఱు - ఉపాయత్తిలుమ్ గృహత్తిలుమ్ రక్షితావినుడైయ పక్కలిలుమ్ శరణమెన్ఱిఱ్ఱశబ్దమ్ వర్తిక్కుమ్, ఇప్పోతు ఉపాయార్థమొన్ఱుక్కుమే వాచకమాయిరుక్కుమెన్ఱిఱ ఉపాయవాచకత్వ ప్రమాణత్తాలే. ౭౪.

ఆనాల్, "సర్వధర్మాన్ పరిత్యజ్య" ఎన్ఱు శొన్న ఉపాయాన్తరత్యాగత్తాలే స్వీకార్యవస్తువినుడైయ ఉపాయత్వత్తై క్కాట్టాతోఃఆయిరుక్క శరణపదప్రయోగత్తుక్కు ప్రయోజనమెన్? "తస్య కార్యం నవిద్యతే" ఎన్ఱు-అవనుక్కు కర్తవ్యమాయిరుప్పతొన్ఱిల్లై యెన్ఱుమ్; "క్షేత్రజ్ఞః కరణీజ్ఞానంకరణం తస్య తేనతత్। నిష్పాద్యముక్తికార్యంవై కృతకృత్యం నివర్తతే" ఎన్ఱు - క్షేత్రజ్ఞన్ కరణియాయిరుక్కుమ్, అవనుక్కు జ్ఞానమ్ కరణమాయిరుక్కుమ్, అతైయాలే అన్దసాధనజ్ఞానమానతు ముక్తియాకిఱ కార్యత్తై ఉణ్డాక్కి కృతకృత్యమాయ్క్కొణ్డు నివృత్తమామెన్ఱుమ్ శొల్లుకైయాలే, నదియై క్కడన్దవనన్తరమ్ తెప్పత్తై క్కైవిడుమాపోలే, ప్రాప్యలాభత్తుక్కనన్తరమ్ ఉపాయత్యాగమ్

(౧) అహి-3౬-33. (౨) (3) వి-పు-౬-౭-౯౪.

కార్యవస్తూపాయత్వ బోధనాఽసామర్థ్యాన్న శరణపదవైయర్థ్యమ్; తథాఽప్యత్ర స్వీకారాఙ్గత్వేనవిధీయమానస్యోపాయాన్తరత్యాగస్య స్వీకార్యవస్తూపాయత్వబోధనం సరసమితి వైయర్థ్యం స్యాదితి. ౭౫.

ఉచ్యతే;- వాచకశబ్దాసన్నిధౌ అర్థాక్షిప్తార్థస్వీకారో యుక్తః, తత్సన్నిధౌ వాచనికార్థఏవ స్వీకర్తవ్యః. (౧)“ఆక్షేపతః ప్రాప్తాదాభిధానికస్యైవగ్రాహ్యత్వాత్” ఇతి భాష్యకారవచనాత్; శరణపద ప్రయోజనమస్త్యేవ. అత్రోపాయాన్తరత్యాగస్య శరణ్యవిశేషస్వీకారాఙ్గత్వనిశ్చయాత్, తత్స్వీకారోపాయత్వ వ్యావర్తనేన స్వీకార్యోపాయత్వప్రతిపాదకం శరణపదం సప్రయోజనమేవ. ౭౬.

కూడుకైయాలే, ఉపాయాన్తరత్యాగమాత్రమ్ ఇవ్విడత్తిల్ స్వీకార్యత్తినుడైయ ఉపాయత్వత్తై క్కాట్టమాట్టామైయాలే శరణపదత్తుక్కు అర్థవత్త్వముణ్డెన్ను పరిహరిత్తాలుమ్, ఇన్ద ఉపాయాన్తరత్యాగమ్ స్వీకారత్తుక్కు అఙ్గమాక విధిక్కప్పడుకిఱతాకైయాలే, స్వీకార్యత్తినుడైయ ఉపాయత్వత్తై క్కాట్టవన్ఱాకైయాలే శరణపదత్తుక్కర్థవత్త్వమిల్లామైయే నిలైనిన్ఱతెన్నిల్; ౭౫.

అప్పడియానాలుమ్, అర్థసామర్థ్యత్తాల్ వరుమతిఱ్కాట్టిల్ శబ్దత్తాలే శొల్లప్పడుమతు యుక్తమ్, వాచకశబ్దమిల్లాతపోతు విలమ్బిత్తతేయాకిలుమ్ అర్థాక్షిప్తమాన అర్థమ్ స్వీకరిక్కప్పడుమ్, ఇఙ్గువాచకశబ్దత్తాలే విలమ్బియామల్ అర్థమ్ తోన్ఱుకైయాల్ అర్థసామర్థ్యత్తుక్కు ప్రయోజనమిల్లై. “ఆక్షేపతః ప్రాప్తిఱ్కాట్టిల్ ఆభిధానికమ్ గ్రాహ్యమాకైయాలే” ఎన్ఱు భాష్యకారరుమరుళిచ్చెయ్తార్. ఆకైయాల్ శరణపదత్తుక్కు ప్రయోజనముణ్డు. ఇవ్విడత్తిలుపాయాన్తరత్యాగమ్ శరణ్యస్వీకారత్తుక్కు అఙ్గమాక నిశ్చయిక్కైయాల్, అన్ద స్వీకారత్తిలుపాయత్వత్తై క్కఴిత్తు స్వీకార్యత్తినుడైయ ఉపాయత్వత్తై ప్రతిపాదిక్కిఱ శరణపదమ్ సప్రయోజనమాయిఱ్ఱు. ౭౬.

---

(౧) శ్రీభాష్యే - అ౧ - ౧ - షష్ఠ్యర్థవిచారఘట్టే.

అనన్తరముపాయస్య వరణం విధీయతే (వ్రజేతి). "పరిత్యజ్య-వ్రజ" ఇత్యేకకర్తృకత్వోక్త్యా వరణస్య త్యాగవిశిష్టత్వమవగమ్యతే. (౧) "వ్రజ - గతౌ" ఇతి ధాతోర్గత్యర్థత్వేన, మనోవాక్కాయ రూప కరణత్రయసిద్ధావా, తదన్యతమసిద్ధావా ఇయం గతిః, ప్రపత్తేః కరణపూర్త్తిం శరణ్యవైభవంవా యథాయోగం సూచయతీత్యమ్యతే. అథవా - గత్యర్థస్య బుద్ధ్యర్థత్వాత్ "బుద్ధ్యస్వ" ఇతి వ్యవసాయోవిధీయతే.

యద్యపి (౨) "విజ్ఞాయ ప్రజ్ఞాం కుర్వీత" (3) "ఆత్మానమేవ లోకముపాసీత" ఇత్యాదిషు భజనవిధివత్, (४) "మామేకం శరణం వ్రజ" ఇత్యయం ప్రపదనవిధిశ్చ స్వవిషయభూత ప్రపదనస్య ఫలహేతు

అనన్తరమ్ "వ్రజ" ఎన్ఱు ఉపాయవరణత్తై విధిక్కిఱతు "పరిత్యజ్య" - "వ్రజ" ఎన్ఱిఱ ఇరణ్డుపదఙ్గళుమ్ విట్టుప్పఱ్ఱు ఎన్ఱుకొణ్డు త్యాగస్వీకారఙ్గళిరణ్డుక్కుమొరువనైయే కర్త్తావాకచ్చొల్లుకైయాలే స్వీకారమ్ త్యాగవిశిష్టమెన్ఱు తోన్ఱుకిఱతు. "వ్రజ" ఎన్ఱిఱ ధాతు గత్యర్థమాకైయాలే, మనోవాక్కాయరూపమాన కరణత్రయసిద్ధమాతల్, అతిల్ అన్యతమసిద్ధమాతల్ శెయ్త ఇన్తగతియానతు, ప్రపత్తియిల్ కరణపూర్త్తియైయుమ్ శరణ్యనుడైయ వైభవత్తైయుమ్ అడైవే సూచిప్పిక్కిఱతాకక్కడవతు. అఙ్గనన్ఱియే, గత్యర్థమ్ బుద్ధ్యర్థమాయ్, "అధ్యవసి" ఎన్ఱు వ్యవసాయత్తైక్కాట్టుకిఱతాకవుమామ్.

"విజ్ఞాయ ప్రజ్ఞాం కుర్వీత" ఎన్ఱు - అఱిన్దు మేలుమఱివానెన్ఱుమ్, "ఆత్మానమేవ లోకముపాసీత" ఎన్ఱు-జ్ఞానరూపమాన ఆత్మావై ఉపాసిప్పానెన్ఱుమ్, ఇతుముతలాన వాక్యఙ్గళిలే ఉపాసనవిధియానతు, తనక్కు విషయమాన ఉపాసనత్తై ఫలత్తుక్కు సాధనమాకక్కాట్టుకిఱాపోలే; ఇన్ద ప్రపదనవిధియుమ్ తనక్కు విషయమాన ప్రపదనత్తై

---

(౧) ధాత్వాది. (౨) బృ-౬-४-౨౧.
(3) బృ-3-४-౧౫. (४) గీ-౧౮-౬౬.

త్వం ప్రకాశయతి; తదాహుర్నీతివిదః, (౧) "కృతితత్సాధ్యమధ్యస్థయాగాదిర్విషయో మతః। స ఏవ ఫలసమ్బన్ధే కరణత్వేన చేష్యతే" ఇతి. (౨) "తేన తేనాఽఽప్యతే తత్తన్న్యాసేనైవ మహామునే" ఇతి తృతీయాశ్రుత్యాచ కరణత్వమవగమ్యతే, తథాప్యనుష్ఠానదశాయామస్య ప్రపదనస్య వైషమ్యమస్తి; - ఉపాసనే విద్యాభేదనిబన్ధనోపాస్యరూపభేదవత్ న్యాసవిద్యారూపస్యచ ప్రపదనస్య ప్రపత్తవ్యరూపభేదస్స్వీకర్తవ్యః, సచ సకలేతరనిరపేక్షస్యోపాయభావ ఏవ. తస్మాత్, అనుష్ఠానదశాయామనుష్ఠీయమానం శరణ్యస్యోపాయరూపత్వం విధిసామాన్యప్రయుక్తం శరణవరణస్యోపాయత్వం స్థగయతి.

ఫలసాధనమాకక్కాట్టుమ్. ఇవ్వర్థత్తై, "కృతి తత్సాధ్య మధ్యస్థయాగాదిర్విషయో మతః। స ఏవ ఫలసమ్బన్ధే కరణత్వేన చేష్యతే" ఎన్ఱు-మీమాంసకర్కళ్ శొన్నార్, అతావతు-పురుషప్రయత్నమాకిఱ కృతిక్కుమ్, అత్తాలే సాధ్యమాకిఱ కార్యత్తుక్కుమ్ నడువు నిఱ్కిఱ యాగాదియానతు విషయమాక మతమ్; అతు తానే ఫలత్తోడే సమ్బన్ధిక్కుమ్ పోతు కరణమాక ఇచ్ఛిక్కప్పడానిన్ఱతెన్ఱపడి; "తేన తేనాఽఽప్యతే తత్తన్న్యాసేనైవ మహామునే" ఎన్ఱు - అవ్వోవధికారియాలే అపేక్షితఫలమానతు న్యాసత్తాలే ప్రాపిక్కప్పడుమెన్ఱిఱ తృతీయాశ్రుతియాలుమ్ కరణత్వమ్ తోన్ఱానిన్ఱతేయాకిలుమ్ అనుష్ఠానవేళైయిలే ఇన్తప్రపదనత్తుక్కు వైషమ్యముణ్డు; ఉపాసనత్తిల్ విద్యాభేదత్తుక్కడియానఉపాస్యరూపభేదమ్పోలే, న్యాసవిద్యారూపమాన ప్రపదనత్తుక్కు ప్రపత్తవ్యనుడైయ రూపభేదమ్ స్వీకరిక్కప్పడుమ్. అన్దరూపభేదమానతు-తన్నైయొళిన్ద సకలోపాయఙ్గళైయుమ్ నిరపేక్షమాన తన్నుడైయ ఉపాయభావమే. ఆకైయాల్ అనుష్ఠానదశైయిలనుసన్ధిక్కప్పడువతాన శరణ్యనుడైయ ఉపాయరూపత్వమ్ విధిసామాన్యత్తాలే వన్ద శరణవరణత్తినుడైయ ఉపాయత్తై మఱైక్కుమ్.

---

(౧) (౨) అహిర్బు-౩౭-౩౦.

నను - (౧) "అమృతస్యైష సేతుః" ఇతి ప్రాపకత్వశ్రవణాత్, (౨) "ఫలమత ఉపపత్తేః" ఇతి సూత్రితత్వాచ్చ, భజనేఽపి భగవతః ఫలహేతుత్వాదుపాయత్వమస్తి; నైవమ్; - అత్రోపాయత్వస్య ఫలహేతుత్వమాత్రత్వాభావాత్, ఫలప్రదస్యాఽపి తద్ధేతు... ప్రాపకత్వసిద్ధేశ్చ. నహి ఫలప్రదత్వమేవోపాయత్వమ్, కిన్తు ఫల... నత్వరూపం కరణత్వమేవ. తదిదం కరణత్వరూపముపాయత్వమత్ర శరణపదేనోక్తమితి తత్ప్రాధాన్యేన తద్వరణస్యోపాయత్వమస్తి హితమ్.

తర్హి న్యాసస్య విద్యాన్తరవదుపాసనభేదోఽస్తు; తత్ర ఉపాస్యస్వరూపభేద ఏవ విద్యాభేదహేతుః, ఏకఫలసాధనత్వసామాన్యాత్సర్వా

ఆనాల్; "అమృతస్యైష సేతుః" ఎన్ఱు-అమృతత్తుక్కు ఇవన్ సేతువాయిరుక్కిఱాన్ ఎన్ఱు ప్రాపకత్వమ్ తోన్ఱుగైయాలుమ్, "ఫలమత ఉపపత్తేః" ఎన్ఱు-ఫలమ్ ఇవనాలే, సర్వశక్తిత్వాదిగళై ఉప పత్తియుణ్డాకైయాలే ఎన్ఱు సూత్రమ్ శొల్లుకైయాలుమ్, భజనత్తిలుమ్ భగవానుక్కు ఫలహేతుత్వముణ్డాకైయాల్ ఉపాయత్వమిల్లైయో వెన్నిల్; ఇప్పడియన్ఱు; ఉపాయత్వమాకిఱతు ఫలహేతుత్వమాత్రమన్ఱు, ఫలప్రదనుమ్ ఫలహేతువాకైయాలుమ్ ప్రాపకనాకైయాల్ ఉపాయత్వమ్ ఫలప్రదత్వమన్ఱియే ఫలత్తై సాధిక్కైక్కుడుమ్ కరణత్వమాయిరుక్కుమ్. అన్త కరణత్వరూపమాన ఉపాయత్వమ్ ఇవ్విడత్తిలే శరణపదత్తాలే శొల్లప్పట్టతెన్ఱు అతినుడైయ ప్రాధాన్యత్తాలే తద్వరణత్తినుడైయ ఉపాయత్వమ స్థితమాయిఱ్ఱు.

ఇప్పడి ఉపాయత్వమ్ వస్తువుక్కు స్వరూపమాకిల్, విద్యాన్తరత్తోపాతి న్యాసముమ్ ఉపాసనబేదమామ్, ఎజ్ఞనేయెన్నిల్; - అవ్విడత్తిల్ ఉపాస్యస్వరూపభేదమే విద్యాభేదత్తుక్కు హేతువాకవిరుక్కుమ్; ఏకఫలసాధనత్వమ్ హేతువాకైయాలే సర్వవిద్యైకళుక్కుము

(౧) ము-౨-౨-౫.   (౨) బ్రహ్మసూ-౩-౨-౩౭.

షాం విద్యానాముపాసనరూపత్వం సమానమ్; అయమపి న్యాసస్తత్స మానఫలత్వాత్తత్కోట్యన్తర్భూతో నపృథగుపాయ ఇతిచేన్న; ఫలేఽపి వైషమ్యాత్. భజనవత్; (౧) "భోగేనత్వితరే క్షపయిత్వాఽథ సమ్పత్స్యతే" ఇత్యుక్త్వా ప్రారబ్ధానుభవాపేక్షా ప్రపదనస్య న సమ్పద్యతే, అతః ఫలాధిక్యనిబన్ధనం పృథగుపాయత్వమస్త్యేవ. కిఞ్చ భక్తి ప్రపత్త్యోః రూపేచ భేదస్తత్సూచకః;-(౨) "ఆవృత్తిరసకృదుపదేశాత్" ఇత్యసకృదావృత్తిరూపస్య ధ్యానోపాసనాదిశబ్దవాచ్యస్య భజనస్యేవ నహి ప్రపదనస్యాఽఽవృత్త్యపేక్షా విద్యతే; యజ్ఞాదివత్ సకృత్కరణేనైవ శాస్త్రప్రయోజనసిద్ధేః. జ్ఞానరూపత్వాదస్యాఽప్యావృత్త్య

పాసనరూపత్వమ్ సమానమ్; ఇన్ద న్యాసముమ్ అవర్ఱ్ఱోడు సమాన మానఫలమాకైయాలే ఉపాసనకోట్యన్తర్భూతమామ్, పృథగుపాయమాకమాట్టాతేయెన్నిల్; - అప్పడియన్ఱు; - ఫలత్తిలుమ్ వైషమ్యముణ్డాకైయాలే. అతావతు - "భోగేనత్వితరే క్షపయిత్వాఽథ సమ్పత్స్యతే" ఎన్ఱు - ప్రారబ్ధశేషమాన పుణ్యపాపఙ్గళిరణ్డైయుమ్ భుజిత్తుక్కళిత్తు అనన్తరమ్ ఫలత్తై ప్పెఱుమెన్గిఱ ప్రారబ్ధకర్మానుభవత్తిలపేక్షైయుణ్డాన భజనత్తుక్కుప్పోలే ప్రపదనత్తుక్కు ప్రారబ్ధకర్మానుభవత్తిలపేక్షైయిల్లైయాకైయాలే భజనత్తైక్కాట్టిల్ ప్రపదనత్తుక్కు ఫలాధిక్యమడియాన వేఱుపాడుణ్డాకక్కడవతు. ఇన్నముమ్, భక్తిప్రపత్తికళుడైయ స్వరూపభేదత్తై ప్పార్త్తాలుమ్ ప్రథగుపాయమాకక్కడవతు. "ఆవృత్తిరసకృదుపదేశాత్" ఎన్ఱు - పలకాలుమావృత్తియై ఉపదేశిక్కైయాలే, అనవరత భావనారూపమాన అసకృదావృత్తియై యుడైత్తాయ్, ధ్యానోపాసనాదిశబ్దవాచ్యమాన భజనత్తుక్కుప్పోలే, ప్రపదనత్తుక్కు ఆవృత్త్యపేక్షైయిల్లైయిఱే; యజ్ఞాదికర్మఙ్గళ్పోలేసకృద్వరణత్తాలే శాస్త్రప్రయోజనమ్ సిద్ధిక్కైయాల్. జ్ఞానరూపమాకై

(౧) బ్రహ్మసూ-४-౧-౧౯. (౨) బ్రహ్మసూ-४-౧-౧.

పేక్షత్వేపి, (౧) "సకృదేవ హి శాస్త్రార్థః కృతోఽయం తారయేన్న
రమ్" ఇతి విశేషవిధానాచ్చ, ఏవం శబ్దాన్తరాఽభ్యాస సఙ్ఖ్యా గుణ
ప్రక్రియా• నామధేయనిబన్ధన స్వరూపభేదసిద్ధేః, ప్రారబ్ధభఙ్గరూప
ఫలవైషమ్యాచ్చ, భక్తిప్రపత్త్యో రూపభేదః (౨) "నానా శ...
భేదాత్" ఇతి విద్యాభేదం వదతస్సూత్రకారస్యాఽపివివక్షితఇత్య
ర్థః, ఏతత్సర్వముక్తమభియుక్తైః (3) "హేతుర్ద్వైధే విమర్శే
భజనవదితరత్కిన్త్వనుష్ఠానకాలే వేద్యత్వద్రూపభేదో వివిధ ఇహ
సతూపాయతాఽన్యానపేక్షా। రఙ్గిన్ ప్రారబ్ధభఙ్గాత్ఫలమధికమనావృత్తి

యాల్ ఇతుక్కుమ్ ఆవృత్త్యపేక్షైయుణ్డానాలో వెన్నిల్; "సకృదేవహి
శాస్త్రార్థః కృతోఽయం తారయేన్నరమ్" ఎన్ఱు-ఇన్ద శాస్త్రార్థమ్
సకృత్కృతమాయ్క్కొణ్డే పురుషనై ఉత్తరిప్పిక్కుమెన్ఱు అవిశేషవిధాన
త్తాలే సకృత్కరణమాత్రైయాలే ఆవృత్త్యపేక్షైయిల్లై. ఇప్పడి, శబ్దాన్త
రమ్, అభ్యాసమ్, సఙ్ఖ్యై, గుణమ్, ప్రక్రియై, నామధేయఙ్గళెన్ఱు ప్రమా.
ణఙ్గళడియాన స్వరూపభేదమ్ సిద్ధిక్కైయాలుమ్, ప్రారబ్ధభఙ్గరూపమాన
ఫలత్తిల్ వైషమ్యత్తాలుమ్ భక్తిప్రపత్తికళిరణ్డుక్కుమ్ రూపభేద
ముణ్డెన్నుమిడత్తై "నానా శబ్దాదిభేదాత్" ఎన్ఱు - శబ్దాదిభేదత్తాలే
నానావాయిరుక్కుమెన్ఱు సూత్రత్తాలే విద్యాభేదమ్ శొల్లుకిఱ సూత్ర
కారరుమ్ శొన్నారెన్నుమిడమఱియప్పడుమ్. ఇతెల్లామ్, "హేతు
ర్ద్వైధే విమర్శే భజనవదితరత్కిన్త్వనుష్ఠానకాలే వేద్య త్వద్రూప
భేదో వివిధ ఇహ సతూపాయతాఽన్యానపేక్షా। రఙ్గిన్ ప్రారబ్ధభఙ్గాత్
ఫలమధికమనావృత్తిరుక్తేష్టివత్తన్నానాశబ్దాదిభేదాత్ ప్రపదనభ
జనే సూచితే సూత్రకారైః" ఎన్ఱు - అభియుక్తరాలుమ్ శొల్లప్పట్టతు.
అతావతు - విధివాక్యత్తై విచారిక్కుమళవిల్, భజనమ్బోలే ప్రపదన
ముమ్ ఫలత్తుక్కు సాధనమాయిరుక్కుమ్, ఆయిరుక్కచ్చెయ్తే అతు

(౧) లక్ష్మీత-౧౭-౭౦. (౨) బ్రహ్మసూ. 3-3-౫౬. (3) న్యాసతిలకమ్.

చ క్తేష్టివ త్తన్నానాశబ్దాదిభేదాత్ప్రపదనభజనే సూచితే సూత్రకారైః ఇతి.

అత్ర చోదయన్తి, - సర్వధర్మపరిత్యాగపూర్వికా శరణాగతిః యది మోక్షసాధనతయాఽభ్యుపగమ్యతే, ఏవం తర్హి అనేకజన్మశతః సమ్పాద్య దుఃఖాత్మక బహ్వాయాససాధ్య వైరాగ్యేన్ద్రియ వశ్యాద్యనేకనియమలభ్యయోగాభ్యాస సిద్ధ బ్రహ్మజ్ఞానస్య మోక్షసాధనత్వమనగమయతాం సర్వేషాం శాస్త్రాణామధికారివైధుర్యాదేవ నిష్ప్రయోజనత్వమాపద్యేత. తథాహి సర్వే చేతనాః పురుషార్థం స్వం స్వమభిలషితం సాధయితుం ప్రయతమానా స్తత్సాధనేష్వనేకేషు సుకరమేవ

స్థానకాలత్తిలే విశేషముణ్డు, భజనత్తిలే వేద్యమాన ఉపాస్యగుణ రూపభేదమ్ వివిధమాయిరుక్కుమ్, ఇస్స ప్రపదనత్తిల్ అన్యరూపభేదమ్ అన్యనిరపేక్షమాన ఉపాయభావమాయిరుక్కుమ్, రణ్డియే! ప్రారబ్ధ భఙ్గత్తాలే ఇవ్వుపాయత్తుక్కు ఫలమధికమాయిరుక్కుమ్, ఇప్పడిపోలే అనావృత్తియుమ్ శొల్లప్పట్టతు, ఆకైయాలే, ప్రపదనముమ్ భజనముమ్ శబ్దాదిభేదత్తాలే నానావాకసూత్రకారరాలే సూచిప్పికప్పట్టన వెన్రపడి.

ఇవ్విడత్తిల్ సర్వధర్మపరిత్యాగ పూర్వికైయాన శరణాగతి మోక్షసాధనమాక ఇశైయప్పడుకిఱతాకిల్, అప్పోతు అనేకజన్మశతఙ్గళాలే సమ్పాదిక్కప్పడువతాయ్, దుఃఖాత్మకమాయ్ బహుముఖమానఆయాసత్తాలే సాధిక్కప్పడువతాయ్, వైరాగ్యమ్ ఇన్ద్రియవశీకారమ్ ముతలాన అనేకనియమఙ్గళాలే పెఱప్పడువతాన యోగాభ్యాసత్తాలే సిద్ధమాన బ్రహ్మజ్ఞానత్తుక్కు మోక్షసాధనత్వత్తైయతివిక్కిఱ సకలశాస్త్రఙ్గళుక్కుమ్ అనుష్ఠిక్కైక్కు అధికారియిల్లామైయాలే నిష్ప్రయోజనత్వముణ్డామ్. ఎఙ్గనేయెన్నిల్; - చేతనరాన పురుషరెల్లామ్ తన్దామభిమతఙ్గళై సాధిక్కైక్కు యత్నమ్ పణ్ణానిన్ఱుకొణ్డు, తత్సాధనఙ్గళాయుళ్ళవిడత్తిల్ సుకరమాన సాధనఙ్గళైక్కొణ్డు దుష్క

సాధనమభిరుర్వ్యతే, దుష్కరం పరిత్యజన్తి; అత ఏవహి శరణాగతిర్మోక్ష సాధనమితివదతశ్శాస్త్రస్య సన్నిధాపితరాణి బహ్వాయాసస్వరూపకర్మాదీనాం మోక్షసాధనత్వమవగమయన్తి శాస్త్రాణి స్వార్థానుష్ఠానవిరహాదేవ నశ్యన్తి; తస్మాత్, శరణాగతిశాస్త్రస్య కర్మయోగాదివిధాయిభిశ్శాస్త్రైః కథం తుల్యవికల్పః కల్ప్యతే?

అత్ర సామ్ప్రయికా అభిదధతి, - లోకే తావదర్థసిద్ధిసాధనతయా అల్పప్రయత్న రత్న వాణిజ్యాదయః బహ్వాయాసాత్మకాః కృష్యాదయశ్చ దృశ్యన్తే; తత్ర మన్దయత్న రత్న వాణిజ్యాదయోఽర్థసిద్ధిం బహ్వీం సాధయన్తి; ప్రయత్నబహులాః కృష్యాదయశ్చ మన్దఫలా దృష్టాః. ఏవమర్థసిద్ధిసాధనేషు తథావిధేషు సత్స్వపి పూర్వసాధనానుష్ఠానవాసనానుగుణ్యేన స్వబుద్ధ్యనుసారేణచ స్వభాగ్యానుగుణరుచిభే

రజ్ఞళై క్కైవిడానిఱ్పర్కళ్, అల్లైయాల్ శరణాగతియై మోక్షసాధనమెన్ఱు శొల్లుకిఱ శాస్త్రత్తిన్ సన్నిధియిల్ బహ్వాయాసరూపమాన కర్మాదికళై మోక్షసాధనమాకక్కాట్టుకిఱ అన్దశాస్త్రఙ్గళ్ తన్నుడైయ అర్థత్తై అనుష్ఠిప్పారిల్లామైయాలే ఉయిరఱ్ఱువిడుమ్; అల్లైయాలే శరణాగతిశాస్త్రత్తుక్కు, కర్మయోగాదికళై విధిక్కిఱ శాస్త్రఙ్గళోడే ఎఙ్గనేతుల్యవికల్ప ముణ్డామ్పడియెన్ఱు శిలర్ చోద్యమ్ పణ్ణినార్కళ్.

ఇతుక్కు సమాధానమ్; లోకత్తిల్ అర్థసిద్ధిక్కు సాధనమాక, అల్పప్రయత్నమాన రత్నవాణిజ్యాదికళుమ్ బహుప్రయాసరూపమాన కృష్యాదికళుమ్ కాణప్పడానిన్ఱన; అవ్విడత్తిల్, అల్పప్రయత్నమాన రత్నవాణిజ్యాదికళానవై బహులమాన అర్థసిద్ధియై సాధియానిఱ్కుమ్; బహుప్రయత్నమాన కృష్యాదికళ్ అల్పఫలఙ్గళాకవుమ్ కాణప్పడుమ్; ఇప్పడి అర్థసాధనఙ్గళ్ నేరఙ్గళాయుళ్ళ విడత్తిల్, మున్బు సాధనానుష్ఠానమ్ పణ్ణిప్పోన్ద వాసనైక్కీడాకవుమ్ స్వబుద్ధిక్కీడాకవుమ్ స్వభాగ్యానుగుణమాన రుచిభేదత్తాలే శిలర్ అల్ప

దేన కేచిదల్పప్రయత్నేన మహాఫలం లభన్తే; కేచిన్మహాయత్నేనాఽల్పఫలమ్; ఏవం వేదేఽపి మహాయత్నాత్మక సత్ర యజ్ఞ తపశ్చాన్ద్రాయణాదిభిః పశుపుత్త్రాఽద్యల్పఫలం కేచన లభన్తే, కేచిత్తు తైర్వా అల్పప్రయత్నైరేవవాకర్మభిర్మోక్షాఖ్యం మహాఫలం లభన్తే ఏవఞ్చ కేషాఞ్చిత్స్వభాగ్యానుగుణ్యేన శరణాగతిరేవ నిశ్శ్రేయసోపాయతయా రుచ్యేత కేషాఞ్చిద్యోగాభ్యాసాదయ ఏవ రుచ్యేరన్; ఏవం లోకవేదయోస్తత్తత్ప్రకృత్యనుగుణ రుచి విశ్వాసయోస్సమ్భవాత్, కస్యాఽపి పుణ్యాత్మనః పరమపురుషప్రసాదాత్తదనుగుణ రుచి విశ్వాసౌ సమ్భవతః ఇతి.

నచవాచ్యమ్, కృష్యాదయో రత్నవాణిజ్యాదయశ్చ భక్తిప్రపత్త్యోస్తుల్యవికల్పే దృష్టాన్తత్వం నాఽర్హన్తి, వైషమ్యాత్; – భజనస్య

ప్రయత్నమాన సాధనత్తాలే మహాఫలత్తై ప్పెఱానిఱ్పర్కళ్, శిలర్ మహా ప్రయత్నమాన సాధనత్తాలే అల్పఫలత్తై ప్పెఱానిఱ్పర్కళ్ వేదత్తిలుమ్ మహాయత్నమాయుళ్ళ సత్రమ్, యజ్ఞమ్, తపస్సు, చాన్ద్రాయణమ్ ముతలానవఱ్ఱాలే పశు పుత్రాదికళాన అల్పఫలత్తైచ్చిలర్ పెఱువర్కళ్, శిలర్ అవఱ్ఱాలేయాకవుమామ్, అల్పయత్నఙ్గళాన కర్మఙ్గళాలేయాకవుమామ్, మోక్షమాకిఱ మహాఫలత్తై ప్పెఱానిఱ్పర్కళ్, ఇప్పడియాయుళ్ళవిడత్తిల్, శిలర్క్కు స్వభాగ్యవశత్తాలే శరణాగతియే పరమపురుషార్థసాధనమాక రుచిక్కుమ్, శిలర్క్కు యోగాభ్యాసాదికళ్ రుచిక్కుమ్; ఇప్పడిలోకవేదఙ్గళిలే అవ్వప్రకృత్యనుకూలమాన రుచివిశ్వాసఙ్గళ్ కూడుకైయాలే, భాగ్యాధికనాయిరుప్పా నొరువనుక్కు పరమపురుష ప్రసాదత్తాలే శరణాగతిక్కీడానరుచి విశ్వాసఙ్గళుణ్డామెన్ఱు ఆచార్యర్కళరుళిచ్చేయ్‌తార్కళ్.

ఇవ్విడత్తిల్ శిలర్, కృష్యాదికళుమ్ రత్నవాణిజ్యాదికళుమ్ భక్తిప్రపత్తికళుడైయతుల్యవికల్పత్తుక్కు దృష్టాన్తమాకమాట్టాతు వైషమ్య

శిఘ్రానుష్ఠానాఽశక్యత్వప్రయుక్త దుష్కరత్వబుద్ధ్యా తదనధికృతస్య ప్రపదనాఽధికారశ్చే, అత్రతు విపరీతమ్;-రత్నపరీక్షాద్యశక్తస్య గత్యన్తరశూన్యతయా కృష్యాద్యధికారాత్ - వేదేఽపి గురు లఘుభూతానాం సాధనానాం న తుల్యవికల్పః, ఫలవైషమ్యాత్, ఏకఫలత్వేఽపి వ్యవస్థితవిషయత్వాచ్చ; తస్మాద్భక్తిప్రపత్త్యోర్గురులఘుత్వాన్నతుల్యవికల్ప ఇతి. ౮౩.

రత్నవాణిజ్యాదిషు అనాయాసరూపలాఘవేఽపి రత్నపరీక్షాదివ్యుత్పాదక శాస్త్రాభ్యాసాదిగౌరవాదేవ కృష్యాదితుల్యత్వమవగన్తవ్యమ్; తద్వదత్రాఽపి మహావిశ్వాసగౌరవాత్తుల్యత్వం సమ్భవత్యేవ. రత్నపరీ

ముణ్డాకైయాలే; అతావతు - భక్తియోగత్తై చ్చడక్కైన అనుష్ఠిక్కమాట్టామైయాలే తనక్కు దుష్కరమెన్ఱు బుద్ధిపణ్ణి అతిల్ శ్రీయమాట్టాతవనుక్కే ప్రపత్తియిలధికారమ్ శొల్లుకిఱతు, ఇఙ్గు, రత్నపరీక్షాదియిల్ శక్తియిల్లాతవనుక్కే వేఱు పోక్కిల్లామైయాలే కృష్యాదికళిలధికారమ్ శొల్లుకైయాలే దృష్టాన్తమ్ విపరీతమ్; వేదత్తిలుమ్,. గురులఘురూపమాయుళ్ళ ఉపాయఙ్గళుక్కు తుల్యవికల్పమిల్లై, ఫలత్తిలే వైషమ్యముణ్డాకైయాలుమ్, ఏకఫలమాన విడత్తిల్ వ్యవస్థితవిషయమాకైయాలుమ్; ఇప్పడిక్కు భక్తిప్రపత్తికళ్ గురులఘుక్కళాకైయాలే తుల్యవికల్పముణ్డాక మాట్టాతెన్ఱువిరోధమ్ శొన్నార్కళ్. ౮౩.

అతప్పడి శొల్లక్కడవతన్ఱు; - రత్నవాణిజ్యాదికళిల్ ఆయాసమిల్లామైయాల్ వన్ద లఘుత్వముణ్డేయాకిలుమ్, రత్నపరీక్షాదికళై యఱివిక్కుమ్ శాస్త్రాభ్యాసాదికళాలే గౌరవముణ్డాకైయాల్ కృష్యాదికళోడొత్త తుల్యత్వమఱియప్పడుమ్; అప్పడియే, ప్రపత్తియిలుమ్, మహావిశ్వాసమాకిఱ గౌరవముణ్డాకైయాలే భక్తియోడు తుల్యత్వమ్

మహా-భా-శాం-౬౨-ప్రకృతి-రా-పర్యన్తవాక్య సంఖ్యాః కల్పాన్తాః-

ఠాద్యసమ్భవే కృష్యాదిపరిగ్రహః, విశ్వాసాఽసమ్భవే పురుషస్యకర్త్రాద్యు పాయాన్తరపరిగ్రహ ఇతి. తదుక్తమ్, – (౧). "ఉపాయాఽపాయ ముక్తస్య వర్తమానస్య మధ్యతః। నరస్య బుద్ధిదౌర్బల్యాదుపాయాన్త రమిష్యతే" ఇతి. ఉక్తమభియుక్తైశ్చ, – (౨) "తదిహ భజననిష్ఠా బుద్ధి దౌర్బల్యకాష్ఠా" ఇతి. అతఏవ నదృష్టాన్తవైషమ్యమ్. తత్ర తత్రసాధన తారతమ్యప్రయుక్తంఫలతారతమ్యమితి సామాన్యాకారఏవదృష్టాన్తః.

నను – అత్రాఽపి ప్రపదనే ప్రారబ్ధభఙ్గరూప ఫలవైషమ్య మస్త్యేవేతి; – మైవమ్; – భజనేఽప్యత్యర్థ ప్రియరూపసుఖాతిశయవై

రూడుమ్; రత్నపరీక్షాదికళైత్తెరియాతవర్ కృష్యాదికళిలిఴిఴియుమాపోలే, మహావిశ్వాసమిల్లాతపురుషర్ కర్త్రాద్యుపాయఙ్గళై ప్పత్తుమిత్తనై. అతుతాన్ప్రపత్తిశాస్త్రత్తిలేశొల్లప్పట్టతిఱే, – "ఉపాయాఽపాయముక్త స్య వర్తమానస్య మధ్యతః। నరస్య బుద్ధిదౌర్బల్యాత్ ఉపాయాన్తరమి ష్యతే" ఎన్ఱు – అతావతు – ఉపాయత్తైయుమ్ అపాయత్తైయుమ్ విట్టు నడువాక చ్చొన్న వర్ణాశ్రమనియత ధర్మనిష్ఠనాన పురుషనుక్కు బుద్ధి దౌర్బల్యత్తాలే ఉపాయాన్తరత్తిల్ ఆశైపిఱక్కుమెన్ఱపడి. ఇతుపత్తై "తదిహభజననిష్ఠా బుద్ధిదౌర్బల్యకాష్ఠా" ఎన్ఱు – అభియుక్తరుమ్, శొన్నార్కళ్. అతావతు – భక్తియోగత్తిల్ నిష్ఠై బుద్ధిదౌర్బల్యత్తి నెల్లైయెన్ఱపడి. ఆకైయాలే, దృష్టాన్తత్తిల్ వైషమ్యమిల్లై. ఆనాల్ రత్నవాణిజ్యాదికళ్ బహుఫలమాయిరుక్క కృష్యాదికళల్పఫలమావా నెన్నెన్నిల్; – అవ్వోవిడత్తిల్ సాధనతారతమ్యత్తాలే ఫలతారతమ్య మాకక్కడవతు. సామాన్యాకారమే దృష్టాన్తమెన్ఱతాయిత్తు. ౫౪.

ఆనాల్, ప్రపదనత్తిల్ ప్రారబ్ధభఙ్గత్తాలేఫలవైషమ్యముణ్డాకై యాల్ తుల్యత్వమ్ కూడాతేయెన్నిల్; ఇప్పడియన్ఱు;– భజనత్తిలుమ్ అత్యర్థప్రియరూపమాన సుఖాతిశయమాన ఫలవైషమ్యమ్ కూడుకై

---

(౧) లక్ష్మీత–౧౭–౭౫. (౨) న్యాసతిలకమ్–

షమ్యసమ్భవాత్. ఏవంరూపాఽవాన్తరఫలవైషమ్యే విరహామో క్షాఖ్యంఫలమేకరూపమేవ. తస్మాత్ భక్తిప్రపత్త్యోస్తుల్యవికల్పః కల్పతేతరామ్. తత్ర జన్మాన్తర సహస్రసమ్పాద్య కర్మయోగాది నిష్పాద్యే భక్తియోగే కేచిత్ప్రవర్తన్తే, కేచిన్మహావిశ్వాసయు ప్రపదనే భగవత్ప్రసాదరూపభాగ్యాతిశయేన ప్రవర్తన్తే. తదుక్తమ్, (౧) "ఆకిఞ్చన్యైకశరణాః కేచిద్భాగ్యాఽధికాః పునః । మత్పదాఽమ్భోరుహద్వన్ద్వం ప్రపద్య ప్రీతమానసాః" ఇతి. భజనస్యాఽపి భగవత్ప్రసాదమూలత్వేఽపి ప్రపదనస్య భగవదేకోపాయత్వ ప్రతిపత్తిరూప మహావిశ్వాసాత్మకత్వాత్, తత్ప్రసాదాతిశయరూపభాగ్యాధిక్యసమ్పాద్యత్వం సమ్ప్రతిపన్నమ్. అతఏవేదముక్తమ్, (౨) సత్కర్మనిర

యాల్. ఆనాల్ తుల్యవికల్పత్వమ్ వన్దపడి యెన్నెన్నిల్; - ఏవంరూప. మాన అవాన్తరఫలవైషమ్యత్తై తవిర్న్దు మోక్షమాకిఱ ఫలమ్ ఏకమాకైయాలే. ఇప్పడియాల్ భక్తి ప్రపత్తికళుడైయ తుల్యవికల్పత్వమ్ మికవుముపపన్నమెన్ఱతాయిఱ్ఱు. అవ్విడత్తిల్, జన్మాన్తరసహస్రఙ్గళాలే సమ్పాదిక్కప్పడువతాన కర్మయోగాదికళాలే యుణ్డావతాన భక్తియోగత్తిలే శిలర్ ప్రవృత్తియానిఱ్పర్కళ్, శిలర్ మహావిశ్వాసత్తైయుడైత్తాన ప్రపత్తియిలే భగవత్ప్రసాదమాకిఱ భాగ్యత్తైప్పెఱ్ఱు ప్రవృత్తియానిఱ్పర్కళ్. - అతుపోల్, "ఆకిఞ్చన్యైకశరణాః కేచిద్భాగ్యాధికాః పునః । మత్పదామ్భోరుహద్వన్ద్వం ప్రపద్య ప్రీతమానసాః" - ఎన్ఱు ప్రపత్తిశాస్త్రత్తిలుమ్ శొల్లప్పట్టతు. అతావతు-ఆకిఞ్చన్యమొన్ఱైయుమే పుకలిడమాక వుడైయరాన శిలభాగ్యాధికర్ ఎన్నుడైయ పాదామ్బుజద్వయత్తై ప్పఱ్ఱి ఉకన్దనెఞ్జైయుడైయరాయిరుప్పార్కళెన్నపడి. భజనముమ్ భగవత్ప్రసాదమూలమాయిరున్దతాలుమ్, ప్రపదనత్తుక్కు భగవదేకోపాయత్వప్రతిపత్తియాకిఱ మహావిశ్వాసమ్ వడివాకైయాలే భగవత్ప్రసాదాతిశయరూపమాన భాగ్యత్తినుడైయ అధిక్యత్తాలేయుణ్డామెన్నుమిడమఱుతి. ఆకైయితే "సత్కర్మ

(౧) విష్వక్సేనసం- (౨) లక్ష్మీత-౧౭-౬౩.

తాశ్శుద్ధాస్సాఙ్ఖ్యయోగవిద స్తథా। నాఽర్హన్తి శరణస్థస్య కలాం కోటి తమీమపి" ఇతి. ౮౫.

అథవా-భక్తిప్రపత్త్యోరాయాసాఽనాయాసప్రయుక్తగౌరవలాఘవాఽభ్యుపగమేన వికల్పస్య వ్యవస్థితవిషయత్వం కేచిదిచ్ఛన్తి,యథా అష్టకాశ్రాద్ధే సమావర్తనేచ బహువిత్తవ్యయాఽఽయాససాధ్యేన తత్తత్కర్మణా కతుదహన తూష్ణీంసమిదాధానరూపమపి కల్ప్యతే; తత్ర లఘూపాయస్యాఽకిఞ్చనాధికారత్వం సుస్పష్టమ్. తద్వదత్రాఽప్యుపాయాన్తరశూన్యత్వ ప్రయుక్తాఽకిఞ్చన్య నిబన్ధనాఽధికారిభేదాత్కర్తృభేదస్సుస్పష్టః. ౮౬.

నిరతాశ్శుద్ధాస్సాఙ్ఖ్యయోగవిద స్తథా। నాఽర్హన్తి శరణస్థస్య కలాం కోటితమీమపి" ఎన్ఱు-శరణాగతనుడైయ ఏత్ఱమ్ శొల్లప్పట్టతు. అతావతు - సత్కర్మనిరతరాయ్, శుద్ధాన్తః కరణరాయ్, సాఙ్ఖ్యయోగజ్ఞళాకిఱ జ్ఞానయోగ భక్తియోగజ్ఞళై యుత్తినిరుప్పారానవర్ కళ్, శరణాగతినిష్ఠరుడైయ కోటిక్కూఱ్ఱిలే ఒరుకూఱ్ఱుక్కు తకుతియల్లరెన్ఱపడి. ౮౫.

అఙ్గన్ఱియే, భక్తి ప్రపత్తికళుక్కు ఆయాసరూపమాయుమ్ అనాయాసరూపమాయుముళ్ళ గౌరవలాఘవఙ్గళై ఇశైన్దుకొణ్డు వికల్పమ్ వ్యవస్థిత విషయమాయిరుక్కుమెన్ఱు శిలర్ శొల్లువర్ కళ్. అతావతు - అష్టకాశ్రాద్ధత్తిలుమ్ సమావర్తనత్తిలుమ్ బహుద్రవ్యఙ్గళై సేర్త్తు ఆయాసిత్తు పణ్ణిన అప్పోక్కర్మఙ్గళోడే తూష్ణీమ్ చ్చుడుకైయుమ్ పేశాతే ఒరుసమిత్తై హోమమ్ పణ్ణుకైయుమాకిఱ కర్మఙ్గళ్ వికల్పియానిన్ఱతు. అవ్విడత్తిల్, లఘూపాయత్తిల్ అకిఞ్చననుక్కు అధికారమెన్నుమిడమ్ సుస్పష్టమ్. అప్పడియే, ఇవ్విడత్తిలుమ్, ఉపాయాన్తరశూన్యనానవనుక్కు ఆకిఞ్చన్యమడియాన అధికారి భేదత్తాలే కర్తృభేదమ్ సుస్పష్టమ్. ౮౬.

నను - (౧) "సోమాభావే పూతీకమభిషుణుయాత్" ఇతి ముఖ్యసోమాఽసద్భావే గౌణపూతీకగ్రహణవత్ ముఖ్యభూతకర్మాద్యుపాయాఽసమ్భవే ప్రపదనం కర్తవ్యమితి తస్యగౌణత్వమాపద్యేత; తథాచ పౌరాణికం వచః, - (౨) "శరణం త్వాం ప్రపన్నా ధ్యానయోగవివర్జితాః। తేఽపి మృత్యుమతిక్రమ్య యాన్తి తద్వైష్ణవం పదమ్" ఇతి అపిశబ్దేన ప్రపదనస్య గౌణత్వం ద్యోతయతీతి. ౮౭.

మైవమ్, వైపరీత్యాత్. నాఽత్రాఽపిశబ్దః ప్రపత్తేర్గౌణత్వద్యోతకః కిన్తు ప్రపన్నస్యోపాయాన్తరశూన్యత్వ ప్రయుక్తఫలాఽసిద్ధివ్యావర్తకః. తదుక్తం భాష్యకారేణ గద్యద్వయే, (౩) "ఏవమ్భూత మత్కైఙ్కర్యప్రాప్త్యుపాయతయాఽవక్లృప్త సమస్తవస్తువిహీనోఽపి"

ఆనాల్, "సోమాభావేపూతీకమభిషుణుయాత్" ఎన్ఱు-ముఖ్యమాన సోమక్కొడి కిడైయావిట్టాల్ గౌణమాన పూతిక్కొడియాకిలుమ్ కొణ్డువన్దు విధివానెన్నుమాపోలే, ముఖ్యమాన కర్మాద్యుపాయఙ్గళిల్లాతపోతు ప్రపదనమ్' కర్తవ్యమాకైయాల్, అతుక్కు గౌణత్వముణ్డామ్; అప్పడియే, "శరణం త్వాం ప్రపన్నా యే ధ్యానయోగవివర్జితాః। తేఽపి మృత్యుమతిక్రమ్య యాన్తి తద్వైష్ణవం పదమ్" ఎన్ఱు - పౌరాణికవచనముమ్, ధ్యానయోగవివర్జితరాయ్ ఉన్నైచ్చరణమాక వడైన్దార్ యావర్ శిలర్, అవర్కళుమ్ సంసారమాకియ మృత్యువైక్కడన్దు అన్దవైష్ణవమాన పదత్తై అడైవార్కళెన్ఱుకొణ్డు అపిశబ్దత్తాలే ప్రపదనత్తినుడైయ గౌణత్వత్తైక్కాట్టానిన్ఱతీయెన్నిల్.

ఇప్పడియన్ఱు; విపరీతమాకైయాలే. ఇవ్విడత్తిల్ * అపిశబ్దమ్ ప్రపత్తియిల్ గౌణత్వత్తైక్కాట్టుకిఱతన్ఱు, ప్రపన్ననుక్కు ఉపాయాన్తరఙ్గళిల్లామైయాల్ వరుమ్ ఫలత్తినుడైయ అసిద్ధియై క్కళిక్కిఱతు. అతుతాన్ భాష్యకారరాలే గద్యద్వయత్తిలుమరుళిచ్చెయ్యప్పట్టతు; "ఏవంభూతమత్కైఙ్కర్య ప్రాప్త్యుపాయతయాఽవక్లృప్త సమస్తవస్తు

---

(౧)　　(౨) గారుడపు-పూ-౨౧౯-౩౪.(౩) శరణాగతిగద్యే-

ఇత్యాదినా, ‘‘పరమభక్తి విఘ్న ప్రతిహతో౽పి’’ ఇత్యన్తేన, (౧)‘‘ఏవమవస్థితస్యాఽపి’’ఇత్యనేనచ. అత్ర ఉపాయశూన్యత్వప్రతిబన్ధకభూయస్త్వసాధారణస్య అపిశబ్దస్య తన్నిమిత్తఫలాఽసిద్ధివ్యావర్తకత్వమ్, (౨)‘‘యేనకేనాఽపి ప్రకారేణ ద్వయవక్తా త్వం కేవలం మదీయయైవ దయయా’’ఇత్యాదినా గ్రన్థేన, (౩)‘‘అర్థిత్వమాత్రేణ పరమకారుణికో భగవాన్’’ఇత్యాదినాచ,తత్రతత్రవ్యక్తముక్తమ్. అత ఇదముపాయద్వయం గురులఘురూపవైషమ్యేఽపి ఫలాఽవైషమ్యాన్న ముఖ్యగౌణత్వేన

విహీనో౽పి’’ ఎన్ఱు తుడఙ్గి ‘‘పరమభక్తివిఘ్న ప్రతిహతో౽పి’’ ఎన్ఱు ముడివాకవుమ్, ‘‘ఏవమవస్థితస్యాఽపి’’ ఎన్ఱు మున్గానగ్రన్థత్తాలే. అతావతు – ఇప్పడిప్పట్ట ఎన్నుడైయ కైఙ్కర్యప్రాప్తిక్కు ఉపాయమాకప్పణ్ణప్పట్టసమస్తవస్తుక్కళిల్లైయేయాకిలుమ్, పరమభక్తివిఘ్నత్తాలే తడైప్పడిలుమ్, ఇప్పడియిరుక్కచ్చెయ్తేయుమెన్తపడి. ఇవ్విడత్తిల్ ఉపాయాన్తరశూన్యత్వత్తుక్కుమ్ ప్రతిబన్ధకత్తినుడైయ ఘనత్తుక్కుమ్ పోతువాన*అపిశబ్దమ్, అతడియాక వరుమ్ ఫలత్తినుడైయ అసిద్ధియైక్కళిక్కిఱతెన్నుమిడత్తై ‘‘యేన కేనాఽపిప్రకారేణ ద్వయవక్తా త్వం కేవలం మదీయయైవ దయయా’’ఎన్ఱు ముతలాన గ్రన్థత్తాలుమ్ ‘‘అర్థిత్వమాత్రేణ పరమకారుణికో భగవాన్’’ ఇత్యాదియాలుమ్ వ్యక్తమాన అవ్వోవిడఙ్గళిలే అరుళిచ్చెయ్తార్. అతావతు – ఏతేనుమొరు ప్రకారత్తాలే నీర్ ద్వయత్తై చ్చొన్నీర్, వెఱుమ్ నమ్ముడైయ దయైయాలే ఉపాయశూన్యత్వముమ్ విరోధిభూయస్త్వముముణ్డేయాకిలుమ్ ఉమ్ముడైయ పేఱుక్కు క్కుఱైయిల్లైయెన్ఱుమ్, అర్థిత్వమాత్రత్తాలే పరమకారుణికనాన భగవాన్ విరోధియుణ్డేయాకిలుమ్ ఫలమ్ తరుమెన్ఱు మరుళిచ్చెయ్తపడి. ఆకైయాలిన్ద ఉపాయమిరణ్డుమ్ గురు లఘురూపమాన వైషమ్యముణ్డేయాకిలుమ్ ఫలత్తిల్ వైషమ్యమిల్లామైయాలే ముఖ్యమ్

---

(౧) శ్రీరఙ్గగద్యే. (౨) శరణాగతిగద్యే. (౩) శ్రీరఙ్గగద్యే.

విభజనీయమ్; ఉభయోస్సమాన ఫలసాధనత్వసామర్థ్యాత్. యథాఽష్టకాదిషు ద్రవ్యాదిసాధ్యస్య కర్మణః కేవలకక్షదహనస్యచ ఫలసామ్యం శ్రూయతే, (౧) "అహ్నాం విధానామేకాష్టకాయామపూపం చతుశ్శరావం పక్త్వా ప్రాతరేతేన కక్షముపోషేత్, యది దహతి పుణ్యసమం భవతి, యది నదహతి పాపసమమ్" ఇతి; తద్వదత్రాఽపి ఏవం లఘుత్వయోః కర్తృభేదవ్యవస్థితత్వేన లఘూపాయస్య నగౌణత్వమ్, తమధికారిణం ప్రతి తస్యైవ నియతత్వాత్. తస్మాత్, కర్తృభేదేన వ్యవస్థిత విషయముపాయద్వయ మిత్యుక్తం భవతి.

ఏవంసతి, (౨) "వ్రీహిభిర్యజేత" (3) "యవైర్యజేత" ఇతి

గౌణమెన్ను పిరిక్కప్పడాతు. ఇరణ్డు ఉపాయముమ్ సమానఫలత్తైసాధిత్తు కొడుప్పతిల్ సమర్థమాకైయాలే; ఎన్బోలవెన్నిల్; అష్టకాదికళిల్ ద్రవ్యాదిసాధ్యమాన కర్మత్తుక్కుమ్ కేవలకక్షదహనత్తుక్కుమ్ ఫలమొత్తిరుక్కుమెన్ఱు శ్రుతిశొల్లుమాపోలే. "అహ్నాంవిధానామేకాష్టకాయామపూపం చతుశ్శరావం పక్త్వా ప్రాతరేతేన కక్షముపోషేత్, యదిదహతి పుణ్యసమం భవతి, యది నదహతి పాపసమమ్" ఎన్ఱు శొల్లిఱ్ఱు. అతావతు – ఏకాష్టకై పణ్ణుమిడత్తిల్ శరావత్తిలే అపూపత్తైప్పక్వమాక్కి విడివోత్తే ఇత్తాలేకక్షత్తై దహిప్పాన్, దహిత్తానాకిల్, ద్రవ్యాదికళ్ నేర్న్దు పణ్ణిన అష్టకైయోడు సమమాన పుణ్యముణ్డామ్, దహిత్తిలనాకిల్ అన్ద అష్టకై పణ్ణాత పాపత్తోడొక్కుమెన్ఱపడి. ఇప్పడి అష్టకాదికళిల్ ఫలసామ్యమొప్పాలే ఇవ్విడత్తిలుమ్ ఫలమ్ సమానమాకైయాలే, గురు లఘుక్కళాన ఉపాయఙ్గళిరణ్డుక్కుమ్ కర్తృభేదమ్ వ్యవస్థితమెన్నిట్టు లఘూపాయత్తుక్కు గౌణత్వమిల్లై. అవ్వధికారిక్కు అన్ద ఉపాయమ్ వ్యవస్థితమాయె యిరుక్కుమాకైయాల్ కర్తృభేదత్తాలే వ్యవస్థిత విషయమాయిరుక్కు మిరణ్డు ఉపాయముమెన్ఱు తాయిఱ్ఱు.

ఇప్పడి యాయుళ్ళవిడత్తిల్, "వ్రీహిభిర్యజేత" ఎన్ఱు – వ్రీహికళాలేయజిప్పాన్, "యవైర్యజేత" ఎన్ఱు – యవఙ్గళాలే యజిప్పా

(౧) (౨) (3)

व्रीहियवादिविकल्पवत्, रुचिभेदनिबन्धनतया सद्विद्यादिविकल्पस्य सर्वासां विद्यानां भजनान्तर्भावादेकराशित्वमवगम्यते. प्रपदनस्य त्वधिकारभेदात्पृथगुपायत्वमुक्तम्. ८८.

ननु-अस्याऽपि विश्वासाऽऽयासभूयस्तया गौरवसाम्यात्तुल्यविकल्पपक्षे परिग्रहस्य रुचिभेदनिबन्धनत्वेन सद्विद्यादिभेदवत् भजनान्तर्भावस्स्यादिति; - मैवम्, तत्राऽप्यधिकारिभेदस्य व्यवस्थितत्वात्. प्रपदनस्य उपायान्तरशून्यत्वरूपमाकिञ्चन्यं सर्वत्राऽनुवृत्तमधिकारिविशेषणम्. अतएवाऽस्य न भजनैक्यम्. सद्विद्यादीनां तु केवलरुचिभेदस्यैव परिग्रहहेतुतया तदैक्यमिति विवेकः. एतत्सर्वमभियुक्तैश्च (१)"विश्वासाऽऽयासभूमान्यसनभजनयोर्गौरवे को विशेषस्तत्सद्भावेऽपि धर्मान्तरवद्धटते

नॆन्निल् व्रीहियवादिकळ्पोलॆ विकल्पम्बोले,विद्यादिकळुक्कु रुचिभेदमडियाक वन्दतागैयाले विकल्पमानतु ऎन्ऱायाकिलुम्, ऎल्लाविद्यैकळुक्कुम् भजनान्तर्भावमुण्डागैयाले एकराशित्वमतियप्पडुम्; प्रपदनत्तुक्कु आकिञ्चन्यमाकिऱ अधिकारभेदमुण्डागैयाले प्रथगुपायत्वम् शॊल्लप्पट्टतु. ८८.

आनाल् इतुक्कुम्विश्वासायासभूयस्त्वैयाले गौरवमॊत्तिरुक्कैयालेतुल्यविकल्पम् शॊल्लुकिऱपक्षत्तिल्,रुचिभेदत्तालेपरिग्रहमाकैयाले सद्विद्यादिभेदम्बोले, भजनान्तर्भावमुण्डानालॆन्निल्; अव्विडत्तिलुम् अधिकारिभेदम् व्यवस्थितमाकैयाल् प्रथगुपायमाम्. ऎङ्ङनेयॆन्निल्;- प्रपदनत्तुक्कु उपायान्तरशून्यत्वमाकिऱ आकिञ्चन्यमधिकारिविशेषणमायिरुक्कुम्; आकैयालितुक्कु भजनत्तोडुऐक्यमिल्लै. सद्विद्यादिकळुडैय परिग्रहम् केवलरुचिभेदत्तालेयाकैयाले अवऱ्ऱुक्कु ऐक्यमुण्डॆन्ऱु विवेकिक्कप्पट्टतु. इतॆल्लाम्, "विश्वासायासभूमान्यसनभजनयोर्गौरवे को विशेषस्तत्सद्भा

(१) न्यासतिलकम्-

కర్తృభేదాద్వికల్పః ! తద్భేదో రజ్జుశాయిన్న నితరగతికాదుత్థశోకాతిరేకాత్సద్విద్యాదౌ వికల్పస్త్వభిమతిభిదయా తేన తత్త్రైకరాశ్యమ్’’ ఇతి.

రా.

ఏవం శ్లోకస్య పూర్వార్ధేన త్యాజ్యోపాయస్వరూపం తత్త్యాగప్రకారం స్వీకార్యోపాయస్వరూపం తన్నైరపేక్ష్యం తదుపాయభావః తత్స్వీకారప్రకారశ్చ ప్రత్యపాది. తథా ప్రకరణాన్తరేపి ఉద్ధవగీతాయామ్ (౧) ‘‘అథైతత్పరమం గుహ్యం శృణు యాదవనన్దన । సుగోప్యమపి వక్ష్యామి త్వం మే భృత్యస్సుహృత్సఖా’’ ఇతి ప్రపదనస్య పర

వేఽపి ధర్మాన్తర ఇవ ఘటతే కర్తృభేదాద్వికల్పః! తద్భేదో రజ్జుశాయిన్న నితరగతికాదుత్థశోకాతిరేకా త్సద్విద్యాదౌ వికల్పస్త్వభిమతిభిదయా. తేన తత్త్రైకరాశ్యమ్’’ ఎన్ఱు అభియుక్తరాలుమ్ శొల్లప్పట్టతు. అతావతు - విశ్వాసత్తినుడైయవుమ్ ఆయాసత్తినుడైయవుమ్ పెరుమైయాలే న్యాసనత్తుక్కుమ్ భజనత్తుక్కుమ్ గౌరవత్తిలెన్న విశేషముణ్డు: అతుణ్డానవిడత్తిలుమ్ ధర్మాన్తరత్తిల్పోలే కర్తృభేదత్తాలే వికల్పమ్ కూడుమ్, అన్ద కర్తృభేదన్దాన్ రజ్జుశాయియే! ఇతరోపాయశూన్యతైయాల్ వన్ద శోకత్తిన్ మికుతియాలేయామ్, సద్విద్యాదికళిల్ వికల్పమ్ రుచిభేదత్తాలేయాకైయాల్ ఇవ్విడత్తిల్ ఏకరాశిత్వముణ్డాయిత్తెన్ఱు పటి.

రా.

ఇప్పడి శ్లోకత్తిల్ పూర్వార్ధత్తాలే, త్యాజ్యమాన ఉపాయస్వరూపముమ్ త్యాగప్రకారముమ్, స్వీకార్యమాన ఉపాయవిశేషముమ్, అతినుడైయ నైరపేక్ష్యముమ్ అతినుడైయ ఉపాయభావముమ్ స్వీకారప్రకారముమ్ శొల్లప్పట్టతు. ఇప్పడి ప్రకరణాన్తరత్తిలుమ్ ఉద్ధవగీతైయిలే, ‘‘అథైతత్పరమం గుహ్యం శృణు యాదవనన్దన। సుగోప్యమపి వక్ష్యామి త్వం మే భృత్యస్సుహృత్సఖా’’ ఎన్ఱు - అనన్తరమ్ యాదవనన్దననే! ఇన్ద పరమమాన గుహ్యత్తై క్కేళ్, మికవుమ్ మఱైక్కప్పడు

---

(౧) భాగ-౧౧-౧౧-౪౯.

మ గుహ్యత్వేన సర్వోపాయవైలక్షణ్యం ప్రతిపాద్య, (౧) ‘‘తస్మాత్త్వ ముద్ధవోత్సృజ్య చోదనాం ప్రతిచోదనామ్। ప్రవృత్తిఞ్చనివృత్తిఞ్చ శ్రోతవ్యం శ్రుతమేవవా’’ ఇతి త్యాజ్యస్వరూపం త్యాగప్రకారఞ్చాఽభిధాయ, (౨) ‘‘మామేకమేవ శరణమాత్మానం సర్వదేహినామ్’’ ఇతి స్వీకార్యోపాయస్వరూపం తన్నైరపేక్ష్యం తదుపాయభావఞ్చోక్త్వా, (౨) ‘‘యాహి సర్వాత్మభావేన’’ ఇతి స్వీకారప్రకారంవిధాయ, (౨) ‘‘యాస్యసిహ్యకుతోభయమ్’’ ఇత్యుపాయఫలఞ్చోపదిష్టమ్.

ఏవమృషిభిరనుష్ఠితఞ్చ,(3)‘‘పితరం మాతరం దారాన్ పుత్రాన్ బన్ధూన్ సఖీన్ గురూన్। రత్నాని ధనధాన్యాని క్షేత్రాణిచ గృహాణిచ।

వతాయిగుక్కచ్చొయ్తేయుమ్ శొల్లిక్కొడువేఙ్, సి ఎనక్కు భృత్యను మాయ్ సుహృత్తుమాయ్ సఖావుమాయిరుప్పతియెన్నైయాలే, ప్రపదనత్తినుడైయ పరమగుహ్యత్వత్తాలే సర్వోపాయవైలక్షణ్యత్తైచ్చొల్లి, ‘‘తస్మాత్త్వముద్ధవోత్సృజ్య చోదనాం ప్రతిచోదనామ్ । ప్రవృత్తిఞ్చనివృత్తిఞ్చ శ్రోతవ్యం శ్రుతమేవవా’’ ఎన్ఱు-ఆకైయాలే, ఉద్ధవనే! నీ చోదనైయైయుమ్ ప్రతిచోదనైయైయుమ్ ప్రవృత్తియైయుమ్ నివృత్తియైయుమ్ శ్రోతవ్యత్తైయుమ్ శ్రుతత్తైయుమ్ కైవిట్టెన్నైయాలే త్యాజ్యస్వరూపత్తైయుమ్ త్యాగప్రకారత్తైయుమ్ శొల్లి, ‘‘మామేకమేవ శరణమాత్మానం సర్వదేహినామ్’’ ఎన్ఱు - సర్వదేహికళుక్కుమాత్మావాన ఎన్నై యొరువనైయుమే ఉపాయమాకవెన్నైయాలే స్వీకార్యమాన ఉపాయవేషత్తైయుమ్, అతినుడైయ నైరపేక్ష్యత్తైయుమ్, అతినుడైయ ఉపాయభావత్తైయుమ్శొల్లి ‘‘యాహి సర్వాత్మభావేన’’ ఎన్ఱు-సర్వప్రకారత్తాలుమ్ ఆశ్రయియెన్నైయాలే స్వీకారప్రకారత్తైవిధిత్తు ‘‘యాస్యసిహ్యకుతోభయమ్’’ ఎన్ఱు-ఒన్ఱుక్కుమఞ్జామైయై యడైవుతియెన్నైయాలే ఉపాయఫల ముపదేశిక్కప్పట్టతు. ౯౦.

ఇప్పడిఋషికళాలుమ్, ‘‘పితరం మాతరం దారాన్ పుత్రాన్

(౧) భాగ-౧౧-౧౨-౧౪. (౨) భాగ-౧౧-౧౨-౧౫.
(౩) భగవచ్ఛాస్త్రే.

సర్వధర్మాంశ్చ సన్త్యజ్య సర్వకామాంశ్చ సాక్షరాన్। లోకవిక్రాన్త చరణౌ శరణం తేవ్రజం విభో" ఇతి. అత్రాఽపి "సాక్షరాన్" ఇత్యన్తేన ప్రయోజనాన్తరవత్ సాధనాన్తరాణామపి త్యాజ్యత్వం దర్శితమ్. నతు తత్ప్రయోజనసాధనమాత్రాణామ్; (౧) "సాధ్యాభావే మహాబాహో సాధనైః కిం ప్రయోజనమ్" ఇతిన్యాయేన తేషాం త్యాజ్యత్వవచనే ప్రయోజనాభావాత్. తస్మాత్, ఉపాయాన్తర పరిత్యాగపూర్వక భగవదేకోపాయత్వవరణం శ్లోకస్య పూర్వార్ధేన విధీయత ఇత్యుపపన్నమ్. ౯౧.

బన్ధూన్ సఖీన్ గురూన్। రత్నాని ధన ధాన్యాని క్షేత్రాణిచ గృహాణిచ। సర్వధర్మాంశ్చ సన్త్యజ్య సర్వకామాంశ్చ సాక్షరాన్। లోకవిక్రాన్త చరణౌ శరణం తేవ్రజం విభో" ఎన్ఱు అనుష్టిక్కవుమ్ పట్టతు. అతావతు - పితాక్కళైయుమ్, మాతాక్కళైయుమ్, దారజ్గళైయుమ్, పుత్రర్కళైయుమ్, బన్ధుక్కళైయుమ్, సఖికళైయుమ్, సామాన్యధర్మోపదేష్టాక్కళాన గురుక్కళైయుమ్, రత్నజ్గళైయుమ్, ధనధాన్యజ్గళైయుమ్, క్షేత్రజ్గళైయుమ్, గృహజ్గళైయుమ్, సర్వధర్మజ్గళైయుమ్,అక్షరసహితమాన సర్వకామజ్గళైయుమ్ కైవిట్టు, ఉన్నుడైయ లోకవిక్రాన్తచరణజ్గళై శరణమాక వరిక్కక్కడవేన్. ఇవ్విడత్తిల్ "సాక్షరాన్" ఎన్ఱు కైవల్యమళవుమ్ ప్రయోజనాన్తరజ్గళోపాతి సాధనాన్తరజ్గళుమ్ త్యాజ్యమాక క్కాట్టప్పట్టతు. అల్లాతు అవ్వో ప్రయోజనజ్గళినుడైయ సాధనమాత్రమన్ఱు; "సాధ్యాభావే మహాబాహో సాధనైః కిం ప్రయోజనమ్" ఎన్ఱు - సాధ్యమిల్లాతవళవిల్ సాధనాన్తరజ్గళాలే ఎన్న ప్రయోజనముణ్డెన్గిఱ న్యాయత్తాలే అవత్తినుడైయ త్యాజ్యత్వం శొల్లుకిఱ విధిల్ ప్రయోజనమిల్లై. ఆకైయాలే ఉపాయాన్తరపరిత్యాగపూర్వకమాన భగవదేకోపాయత్వవరణమానతు శ్లోకత్తినుడైయ పూర్వార్ధత్తాలే విధిక్కప్పడుకిఱతెన్గిఱవితు ఉపపన్నమ్. ౯౧.

---

(౧) వి-పు-౧-౧౯-౩౯.

అథోపాయనిష్పాద్యఫలవిశేష ఉత్తరార్ధేన ప్రతిపాద్యతే సచాఽనిష్టనివృత్తీష్టప్రాప్తిరూపేణద్వివిధః. తత్రేష్టప్రాప్తేరనిష్టనివృత్తి పూర్వకత్వేన ప్రథమమనిష్టనివృత్తిం వక్తుం నివర్తకస్వరూపమాహ (అహమితి). ఉపాయతయా స్వీకృతోఽహమిత్యర్థః. అత్రోపాయ కార్యభూతాఽనిష్టనివృత్త్యాద్యుపయోగి సర్వజ్ఞత్వ సర్వశక్తిత్వ పరమ కారుణికత్వాదికం గుణజాతమనుసన్ధేయమ్. యదాహుః శ్రీవత్సాఙ్కా చార్యాః;-(౧) "పాపీయసోఽపి శరణాగతశబ్దభాజో నోపేక్షణం మమ తవోచితమీశ్వరస్య। త్వజ్జ్ఞాన శక్తి కరుణాసు సతీషు నేహ పాపం పరాక్రమితుమర్హతి మామకీనమ్" ఇతి. అత్ర పాపనివృత్త్యుపయోగి

అనన్తరమ్, ఉపాయత్తాలేయుణ్డాక్కప్పడువతాన ఫలవిశేష మానతు ఉత్తరార్ధత్తాలే ప్రతిపాదిక్కప్పడుకిఱతు. అతుతాన్, అనిష్ట నివృత్తిరూపమాయుమ్ ఇష్టప్రాప్తి రూపమాయు మిరణ్డువకైయాయి రుక్కుమ్. ఇష్టప్రాప్తియానతు అనిష్టనివృత్తిపూర్వకమాక వేణ్డుకైయాలే, ముతల్ అనిష్టనివృత్తియైచ్చొల్లుకైక్కాక నివర్తకనుడైయ స్వరూపత్తై "అహమ్" ఎన్ఱు శొల్లుకిఱతు. "అహమ్" ఎన్ఱు - నానెన్ఱ పడి. ఉపాయతయా స్వీకరిక్కప్పట్ట నానెన్ఱతాయిఱ్ఱు. ఇవ్విడత్తిలే, ఉపాయత్తినుడైయ కార్యమాయిరుక్కిఱ అనిష్టనివృత్త్యాదికళుక్కు ఉపయోగియాన జ్ఞాన శక్తి ముతలాన గుణజాతమానతు అనుసన్ధిక్కప్పడు కిఱతు. అప్పడి ఆళ్వాన్ అరుళిచ్చెయ్తార్;- "పాపీయసోఽపిశరణాగత శబ్దభాజో నోపేక్షణం మమ తవోచితమీశ్వరస్య। త్వజ్జ్ఞాన శక్తికరుణాసు సతీషు నేహ పాపం పరాక్రమితుమర్హతి మామకీనమ్" ఎన్ఱు - అతావతు - పాపీయానాయిరునేనేయాకిలుమ్ శరణాగతిశబ్దత్తై భజిత్తిరు క్కిఱ ఎన్నై ఉపేక్షిక్కై ఈశ్వరనాన ఉనక్కు ఉచితమన్ఱు; ఉన్నుడైయ జ్ఞాన శక్తికరుణైకళుణ్డాయిరుక్క ఎన్నుడైయ పాపమానతు పరాక్ర మిక్క యోగ్యమల్లవెన్ఱపడి. ఇవ్విడత్తిల్ పాపనివృత్తిక్కుడలాక జ్ఞాన

(౧) అతి-స్త-౬౧.

తయా జ్ఞాన శక్తి కరుణావత్ ఈశ్వరస్యనియన్తృత్వమప్యుక్తమ్. ఏతేన - సర్వాన్తరాత్మత్వ సర్వశేషిత్వావాప్తసమస్తకామత్వాది కమప్యుక్తమ్, తస్మాత్ స్వాధీనత్రివిధచేతనాఽచేతనస్వరూప స్థితి ప్రవృత్తిభేదస్సర్వేశ్వరఏవ సర్వస్య బన్ధమోక్షనిర్వాహక ఇత్యు భవతి. తదుక్తమాచార్యైః;- (౧) "పటునైకవరాటికేవ క్లృప్తా స్థ యోః కాకణికా సువర్ణకోట్యోః। భవమోక్షణయోస్త్వయైవ జన్తుః క్రియతే రఙ్గనిధే త్వమేవ పాహి" ఇతి. అతః "అహమ్" ఇతి పదస్య "బన్ధకోఽహమేవ యది మోచకస్స్యామ్, తత్రకో నివారకః" ఇత్యభిప్రాయః. గా-౨.

శక్తి కరుణైకళై చ్చొన్నవాఘాలి "ఈశ్వరస్య" ఎన్గైయాలే, నియన్తృత్వముమ్ శొల్లప్పట్టతు. ఇత్తాలే, సర్వాన్తరాత్మత్వమ్ సర్వశేషిత్వమ్ అవాప్తసమస్తకామత్వమ్ ముతలాన గుణగణముమ్ కాట్టప్పట్టతు. ఆకైయాలే స్వాధీన త్రివిధ చేతనాఽచేతనఙ్గళినుడైయ స్వరూప స్థితి ప్రవృత్తి భేదఙ్గళైయుడైయనాన సర్వేశ్వరనే సర్వరుడైయవుమ్ బన్ధమోక్షఙ్గళుక్కు నిర్వాహకనెన్ఱతాయిఱ్ఱు. ఇతుతాన్, "పటునైకవరాటికేవ క్లృప్తా స్థలయోః కాకణికా సువర్ణకోట్యోః। భవ మోక్షణయోస్త్వయైవ జన్తుః క్రియతే రఙ్గనిధే త్వమేవ పాహి" ఎన్ఱు భట్టరాలే యరుళిచ్చెయ్యప్పట్టతు. అతావతు-సమర్థనాయిరుప్పానొరువనాలే కాణ్స్థానత్తిలుమ్ కోటిస్థానత్తిలుమ్ వైక్కప్పట్టతొరు వలకైప్పోలే, ఇన్త జన్తువానతు సంసార మోక్షఙ్గళిలే రఙ్గనిధియాన ఉన్నాలే పణ్ణప్పడానిన్ఱతాకైయాలే నీయే రక్షిక్కవేణుమెన్ఱపడి. ఆకైయాల్, "అహమ్" ఎన్గిఱపదత్తుక్కు "బన్ధకనాన నానే మోచకనావేనాకిల్ ఇప్పక్షత్తిల్ విలక్కువారివ్లైకాణ్" ఎన్ఱు అభిప్రాయమాకక్కడవతు. గా-౨.

(౧) ర-స్త-౨-౭౫.

అత్రాఽనుసంహిత జ్ఞాన శక్త్యాది గుణజాతస్య "త్వామ్" ఇతి పదేఽప్యనుసంహితత్వేన పౌనరుక్త్యశఙ్కా న కర్తవ్యా; తత్రోపాయప్రార్థనాత్మకస్య వరణస్యగుణవత్త్వాఽధ్యవసాయాత్మకమహావిశ్వాసపూర్వకత్వనియమేన తదధ్యవసాయ విషయతయాఽనుసంహితమ్, అత్రైవత్వస్య జ్ఞాన శక్త్యాదికస్య సాక్షాత్ కార్యోపయోగిత్వమితి విశేషః. ఏతేన పాపనివర్తకస్యోపాయస్య స్వేతరసకలనైరపేక్ష్యం పూర్వం *ఏకపదసూచితమత్ర ప్రకటీకృతమ్. ౯-3.

అథ నివర్తనీయపాపాశ్రయం నివృత్త్యుపాయావలమ్బినం నివృత్తిప్రతీక్షమధికారిణమాహ (త్వా) ఇతి. నిపాతోపాయ

ఇవ్విడత్తిలనుసన్ధిక్కప్పట్ట జ్ఞాన శక్త్యాదిగుణఙ్గళ్ "త్వామ్" ఎన్నిఱపదత్తిలుమనుసన్ధిక్కప్పడుకైయాలే పునరుక్తియుణ్డామెన్ఱు శఙ్కిక్కప్పడాతు, కార్యభేదముణ్డాకైయాలే. అతావతు - అవ్విడత్తిల్, ఉపాయప్రార్థనైయాయ వడివాకవుడైత్తాన శరణత్తుక్కు గుణవత్త్వాధ్యవసాయత్తై వేషమాకవుడైత్తానమహావిశ్వాసత్తై పూర్వకమాకవుడైత్తాక వేణ్డుకైయాలే, అన్ద అధ్యవసాయత్తుక్కు విషయమాక జ్ఞానశక్త్యాదికళనుసన్ధిక్కప్పట్టతత్తనై; ఇవ్విడత్తిలేయాయిరుక్కు మిగుణఙ్గళుక్కు విరోధినివర్తనాదిముఖత్తాలే సాక్షాత్కార్యకరత్వమెన్నిఱ విశేషమ్ శొన్నపడి. ఇత్తాలే, పాపనివర్తకమాన ఉపాయత్తుక్కు స్వేతరసకలనైరపేక్ష్యమానతు, మున్బు ఏకపదత్తాలే సూచితమాయ్, ఇవ్విడత్తిలే ప్రకాశితమాకిఱతు. ౯-3.

అనన్తరమ్ "త్వా" ఎన్ఱు నివర్తనీయమాన పాపత్తుక్కు ఆశ్రయమాయ్, నివృత్త్యుపాయమీశ్వరనాకైయాలే అవనైయాశ్రయిత్తు నిర్భరనాయ్, నివృత్తిప్రతీక్షనాన అధికారియై చ్చొల్లుకిఱతు. "త్వా" ఎన్ఱు - ఉన్నై ఎన్నిఱతు. అతావతు - నిరపాయమాన ఉపాయమాక

భూత మహావిశ్వాసేన మయి సర్వం భరం న్యస్య విముఖవ్యావృత్తక ప్రపత్తిముద్రాముద్రితం త్వామిత్యర్థః. ఉపాయభూతః స్వేతరసకలోపాయాన్తరనిరపేక్షః, అధికారీ - త్యక్తసమస్తోపాయోపేయాన్తరత్వేన స్వయం నిర్భర ఇతి సదృశోఽయం రక్ష్యరక్షకన్వయ ఇతి భావః. ఏవమ్భూతనైర్భర్యేణాఽస్యాఽధికారిణః కృతకృత్యత్వమ్ (౧) "తస్యైవంవిదుషో యజ్ఞస్యాఽఽత్మా యజమానః" ఇత్యారభ్య శ్రూయతే. అత్ర "ఏవంవిదుషః" ఇతి - పూర్వానువాకద్వయన్యాసశబ్దనిర్దిష్ట శరణాగత్యనుష్ఠానప్రకార వేదినః పురుషస్య స్వానుష్ఠిత న్యాసనైర్భర్యేణైవ సర్వక్రత్వనుష్ఠానసమాప్తిరుచ్యతే "యజ్ఞస్యాత్మా యజమానః" ఇత్యారభ్య, "యదన్తరణం తదవభృథః" ఇత్యన్తేన.

ఎన్నై ఒప్పిల్లామైయాలే ఎన్నకళిలే సర్వభరత్తైయుమ్ వైత్తు విముఖనిన్ఱ్ కాట్టిల్ వ్యావృత్తియై కాట్టుకిఱ ప్రపత్తియాకిఱ ముద్రైయై అణిన్దిరుక్కిఱ ఉన్నైయెన్ఱపడి. ఉపాయభూతన్ - తన్నై యొழிన్ద ఎల్లా ఉపాయత్తిలుమ్ నిరపేక్షన్, అధికారియానవన్ - త్యక్తమాన సమస్తోపాయోపేయాన్తరజ్ఞనైయుడైయనాకైయాలే తాన్ నిర్భరనాయిరుక్కుమ్; ఆకైయాల్ ఇన్ద రక్ష్యరక్షకసంబన్ధమానతు సదృశమాయిరుక్కిఱదెన్ఱతాయిఱ్ఱు; ఇప్పడిప్పట్ట నైర్భర్యత్తాలే ఇవ్వధికారిక్కుణ్డాన కృతకృత్యత్వమానతు, "తస్యైవం విదుషో యజ్ఞస్యాత్మా యజమానః" ఎన్ఱిఱ అనువాకవిశేషత్తాలే శొల్లప్పట్టతు. ఇవ్విడత్తిల్, "ఏవంవిదుషః ఎన్ఱు - ఇప్పడియఱిన్దవనుక్కెన్నైయాలే, పూర్వానువాకఙ్గళిల్ శొన్న న్యాసశబ్దత్తాలే కాట్టప్పట్ట శరణాగతియినుడైయ అనుష్ఠానప్రకారత్తై అఱిన్దవనుక్కు తాననుష్ఠిత్త న్యాసనైర్భర్యత్తాలే సర్వక్రత్వనుష్ఠానసమాప్తి "యజ్ఞస్యాఽఽత్మా యజమానః" ఎన్ఱు తొడఙ్గి "యదన్తరణం తదవభృథః" ఎన్ఱు ముడివాక శొల్లప్పడుకిఱతు.

---

(౧) తై-నా-౫౭.

“యజ్ఞస్యాత్మా యజమానశ్శ్రద్ధా పత్నీ శరీరమిధ్మముురో వేదిర్లోమాని బర్హిః” ఇత్యారభ్యఆత్మాత్మీయానాం యజమానపత్న్యాదీ యాగోపకరణరూపేణాఽస్య యాగరూపత్వముక్త్వా, “యావద్ధ్రియతే సా దీక్షా” తోఽదజ్ఞి యన్మరణం తదవభృతః” ఎన్ఱు ముడివాక శొల్లప్పడుకిఱతు. ఇవ్విడత్తిల్, “యజ్ఞస్యాఽఽత్మా యజమానః” ఎన్ఱు - ఇవన్ధ్యానరూపమాన యాగత్తుక్కు అనుష్ఠాతావాన ఆత్మా తాన్ యజమాననెన్ఱుమ్, “శ్రద్ధా పత్నీ” ఎన్ఱు - అవనుడైయ శ్రద్ధై పత్నియెన్ఱుమ్, “శరీరమిధ్మమ్” ఎన్ఱు - శరీరమానతు సమిద్రూపమాన ఇధ్మమెన్ఱుమ్, “ఉరో వేదిః” ఎన్ఱు - ఇవనుడైయ ఉరస్సు వేదియెన్ఱుమ్, “లోమాని బర్హిః” ఎన్ఱు - లోమజ్గళ్ బర్హిస్సెన్ఱుమ్, “వేదశ్శిఖా” ఎన్ఱు-శిఖైయానతు వేదమెన్ఱుమ్, “హృదయం యూపః” ఎన్ఱు - హృదయమానతు యూపమెన్ఱుమ్, “కామ ఆజ్యమ్” ఎన్ఱు-కామమ్ ఆజ్యమెన్ఱుమ్, “మన్యుః పశుః” ఎన్ఱు - మన్యురూపమాన క్రోధమానతు విశసనీయమ్మాన పశువెన్ఱుమ్, “తపోఽగ్నిః” ఎన్ఱు-తపస్సాకిఱతు అగ్నియెన్ఱుమ్, “శమయితా దక్షిణా” ఎన్ఱు-శమయితృత్వరూపైయాన శాన్తియానతు దక్షిణైయెన్ఱుమ్, “వాగ్ఘోతా” ఎన్ఱు - వాక్కు-హోతావెన్ఱుమ్, “ప్రాణ ఉద్గాతా” ఎన్ఱు-ప్రాణన్ ఉద్గాతావెన్ఱుమ్, “చక్షురధ్వర్యుః” ఎన్ఱు-చక్షుస్సు అధ్వర్యువెన్ఱుమ్,- “మనో బ్రహ్మ” ఎన్ఱు-మనస్సు బ్రహ్మావెన్ఱుమ్, “శ్రోత్రమగ్నీత్” ఎన్ఱు శ్రోత్రజ్గళ్ అగ్నీత్తెన్ఱుమ్ ఇప్పడి ఆత్మాఽఽత్మీయజ్గళై యజమాన పత్న్యాదిరూపమాన యాగోపకరణజ్గళాక రూపిత్తు “యావద్ధ్రియతే సా దీక్షా” ఎన్ఱు-యావత్తోరళవుమ్ శరీరత్తై ధరిక్కిఱాన్, అవ్వళవుమ్ దీక్షైయెన్కైయాలే ఇవనుడైయశరీరధారణమాత్రమే కర్మదీక్షైయాకచ్చొల్లి, “యదశ్నాతి యత్పిబతి తదస్య సోమపానమ్” ఎన్ఱు - యాతొన్ఱై అశిక్కిఱాన్, యాతొన్ఱై పానమ్ పణ్ణుకిఱాన్, ఎన్ఱుకొణ్డు క్షుత్పిపాసాశాన్త్యర్థమాన అన్నపానజ్గళైయే ఇవనుక్కు

ఇతి ప్రపన్నస్య శరీరస్థితిమాత్రేణ సర్వాకరస్థితిః ప్రతిపాద్యతే, "య ఏవంవిద్వానుదగయనే ప్రమీయతే దేవానామేవ మహిమానం

సోమపానసామాక చ్చొల్లి; "యద్రమతే తదుపసదః" ఎన్ను - ఇవనుడైయ లీలావ్యాపారఙ్గళైయే ఉపసత్తుక్కళాకవుమ్, "యత్సఞ్చరత్యుపవిశతి ష్ఠతేచ స ప్రవర్గ్యః" ఎన్ను - ఇవనుడైయ సఞ్చారమునిరుప్పు మెల్లామ్ ప్రవర్గ్యక్రియాయామాకవుమ్, "యన్ముఖం తదాహవనీయః" ఎన్ను - ఇవనుడైయ ముఖమే హోమస్థానమాన ఆహవనీయమాకవుమ్, "యదస్య విజ్ఞానం తజ్జుహోతి" ఎన్ను-ఇవనుడైయ విజ్ఞానన్తానే హోమమాకవుమ్, "యత్సాయం ప్రాతరత్తి తత్సమిధః" ఎన్ను-సాయఙ్కాలత్తిలుమ్ ప్రాతః కాలత్తిలుమున్డాన భోజనక్రియైయే సమిధోమఙ్గళాకవుమ్, "యత్సాయం ప్రాతర్మధ్యన్దినఞ్చ తానిసవనాని" ఎన్ను - సాయఙ్కాలముమ్ ప్రాతః కాలముమ్ మధ్యాహ్నకాలముమ్ సవనఙ్గళాకవుమ్, "యే అహోరాత్రే తే దర్శపూర్ణమాసౌ" ఎన్న-పకలుమిరవుమాన కాలఙ్గళే దర్శపూర్ణమాసఙ్గళాకవుమ్, "యే అర్ధమాసాశ్చమాసాశ్చ తే చాతుర్మాస్యాని" ఎన్ను-పక్షఙ్గళుమ్ మాసఙ్గళుమ్ చాతుర్మాస్యకర్మఙ్గళాకవుమ్, "య ఋతవ స్తేపశుబన్ధాః" ఎన్ను - వసన్తాదిఋతుక్కళే పశుబన్ధఙ్గళాకవుమ్, "యే సంవత్సరాశ్చ పరివత్సరాశ్చ తేఽహర్గణాః"ఎన్ను-సంవత్సరఙ్గళుమ్ పరివత్సరఙ్గళుమ్అహర్గణఙ్గళాకవుమ్ శొల్లి "సర్వవేదసం వా ఏతత్సత్రమ్" ఎన్ను-ఇతు తన్నై సర్వద్రవ్యసహితమాన సత్రమాకవుమ్, "యన్మరణం తదవభృథః" ఎన్ను-ఇవనుడైయ శరీరవిమోచనమాన మరణన్తానే ఇతుక్కు అవభృథదివసమాకవుమ్ శొల్లి, "ఏతద్వై జరామర్యమగ్నిహోత్రం సత్రమ్" ఎన్ను - ఇతుతాన్ జరామరణపర్యన్తమాన అగ్నిహోత్రముమాయ్ సత్రముమాయిరుక్కుమెన్నుమ్ శొల్లి, ఇప్పడి ప్రపన్ననుడైయ స్వావస్థానమాత్రత్తాలే సర్వాకరసిద్ధియై ప్రతిపాదిత్తు, "య ఏవం విద్వానుదగయనే ప్రమీయతే దేవానామేవ మహిమానంగత్వాఽఽది

४८०-పు టి. "శ్రోత్రమగ్నిత్-శ్రోత్రమగ్నిర్భవన్" ఇతి భావ్యమ్.

గత్వాఽఽదిత్యస్య సాయుజ్యం గచ్ఛతి" ఇత్యారభ్య, "తస్మాద్బ్రహ్మణో మహిమానమాప్నోతి తస్మాద్బ్రహ్మణో మహిమానమిత్యుపనిషత్" ఇత్యన్తేనానువాకశేషేణ, ఏవంకృతకృత్యస్య శరణాగతస్య దేవయానమార్గేణోపసమ్పద్య భగవత్ప్రాప్తిరూపపరమసామ్యాపత్తిశ్చాభిధీయతే. న్యాసస్య శరణాగతిపర్యాయత్వం పూర్వమేవోక్తమ్. ౯౪.

త్యస్య సాయుజ్యం గచ్ఛతి" ఎన్ఱు - యానవనోరువన్ ఇప్పడి అతివృత్తనాయ్కొణ్డు ఉత్తరాయణత్తిలే శరీరత్తై విడుకిఱాన్ అవన్, దేవర్కళుడైయ మహిమావై ప్పెఱ్ఱు ఆదిత్యనోడు సాయుజ్యత్తై యడైయుమెన్గియాలే ఇవ్వ జ్ఞానవానుడైయ అర్చిరాదియాన దేవయానమార్గత్తైయుమ్, ఆదిత్యనుడైయ మణ్డలాన్తరగతిత్వత్తైయుమ్ సూచిప్పిత్తు, "అథ యో దక్షిణే ప్రమీయతే పితృణామేవ మహిమానం గత్వా చన్ద్రమసస్సాయుజ్యం గచ్ఛతి" ఎన్ఱు - అనన్తరమ్ దక్షిణాయనత్తిలే శరీరత్తై విడుకిఱాన్, అవన్ పితృక్కళుడైయ మహిమావై ప్పెఱ్ఱు చన్ద్రమావినుడైయ సాయుజ్యత్తై యడైయుమెన్గియాలే, ఇవ్వ అర్చిరాదిమార్గ ప్రసఙ్గముడియాక, ప్రయోజనాన్తరపరనాయ్ జ్ఞాననిష్ఠనానవనుడైయ ధూమాదియాన పితృయానత్తైయుమ్ చన్ద్రసంయోగత్తైయుమ్ ప్రాసఙ్గికమాకసూచిప్పిత్తు, "ఏతౌ వై సూర్యాచన్ద్రమసోర్మహిమానౌ బ్రాహ్మణో విద్వానభిజయతి" ఎన్ఱు-ఆత్మయాగవిత్తాయ్ బ్రహ్మనిష్ఠనాన ప్రపన్ననానవన్ అర్చిరాదిమార్గత్తాలే "ఆదిత్యాచ్చన్ద్రమసమ్" ఎన్గిఱపడియే ఆదిత్యన్పక్కల్ నిన్ఱుమ్ చన్ద్రనైక్కిట్టియాలే ఇవ్వ సూర్యాచన్ద్రమాక్కళినుడైయ పెరుమైకళైత్తనక్కు విధేయమాక్కి మేలేపోమ్బడి శొల్లి, "తస్మాద్బ్రహ్మణో మహిమానమాప్నోతి" ఎన్ఱు - ఇవ్వ జ్ఞానవిశేషత్తాలే బ్రహ్మత్తినుడైయ మహిమావై ప్పెఱుమెన్గియాలే, బ్రహ్మప్రాప్తిరూపమాన పరమసామ్యాపత్తియుమ్ శొల్లప్పట్టతు. న్యాసత్తాన్ శరణాగతిపర్యాయమెన్నుమిడమ్ మున్బే శొల్లప్పట్టతు. ౯౪.

ఏతత్సర్వముపసఙ్గృహీతం భగవచ్ఛాస్త్రేణ, (౧) ''కృతాన్యాసేన సర్వాణి తపాంసి తపతాం వర । సర్వే తీర్థాస్సర్వయజ్ఞాస్సర్వదానానిచ కృతాని । కృతాన్యాసేన మోక్షశ్చ తస్య హస్తే న సంశయః'' ఇత్యుపదిష్టేసతి, అథ నారదేన, (౨) ''కథం తపాంసి యజ్ఞాశ్చ తీర్థదానాని సర్వశః । తస్యైవ న్యాసమాత్రేణ సిద్ధ్యన్త్యేతద్వద ప్రభో'' ఇతి పరిచోదితోఽహిర్బుధ్న్యః ప్రాహ, ''యాని నిశ్శ్రేయసార్థాని చోదితాని తపాంసినై । తేషాంతు తపసాం న్యాసమతిరిక్తం తపస్స్మృతమ్। సమిత్సాధనకాదీనాం యజ్ఞానాం న్యాసమాత్మనః । మనసా యోఽక

ఇట్లామ్ భగవచ్ఛాస్త్రములుమ్ శొల్లుక్కిన్నతు. ''కృతాన్యాసేన సర్వాణి తపాంసి తపతాం వర । సర్వే తీర్థా స్సర్వయజ్ఞా స్సర్వదానానిచ కృతాని । కృతాన్యాసేన మోక్షశ్చ తస్య హస్తే న సంశయః'' ఎన్ఱు - ఇప్ప్ న్యాసవాచియాన ప్రపత్తియై ప్పణ్ణినవనాలే సర్వతపస్సుక్కళుమ్ పణ్ణప్పట్టన, సర్వతీర్థయాత్రైకళుమ్ సర్వయజ్ఞఙ్గళుమ్ సర్వదానఙ్గళుమ్ పణ్ణప్పట్టన, మోక్షముమ్ సంశయమఱ అవనుడైయ కైయిలే యిరుక్కుమెన్ఱు అహిర్బుధ్న్యన్ ఉపదేశిత్తవళవిలే, శ్రీనారదభగవాన్ ''కథం తపాంసి యజ్ఞాశ్చ తీర్థదానాని సర్వశః। తస్యైవ న్యాసమాత్రేణ సిద్ధ్యన్త్యేతద్వద ప్రభో'' ఎన్ఱు - తపస్సుక్కళుమ్ యజ్ఞఙ్గళుమ్ తీర్థఙ్గళుమ్ దానఙ్గళుమెల్లామ్ అన్త ప్రపన్ననుడైయ న్యాసమాత్రత్తాలే సిద్ధిక్కుమపడి యెఙ్ఙనే ప్రభువే నీ శొల్లవేణుమెన్ఱు కేట్క, అహిర్బుధ్న్యన్ తాన్, ''యాని నిశ్శ్రేయసార్థాని చోదితాని తపాంసినై । తేషాంతు తపసాం న్యాసమతిరిక్తం తపస్స్మృతమ్'' ఇత్యాదికళాలే శొన్నాన్. అతావతు - పురుషార్థసాధనమాక విధిక్కప్పట్ట తపస్సుక్కళిల్ ఉత్కృష్టమాన తపస్సు ఎల్లావఱ్ఱిలుమ్ శ్రేష్ఠమాన తపస్సు న్యాసమే ఎన్ఱు శొల్లప్పట్టతెన్ఱుమ్, ''సమిత్సాధనకాదీనాం యజ్ఞానాం న్యాసమాత్మనః । మనసా

(౧) అహిర్బు-౩౭-౩౫. (౨) అహిర్బు-౩౭-౩౯.

రోద్గేవే స స్వధ్వర ఇతీరితః। యాగసాధనభూతేన స్వాత్మనా చేజ్యమీశ్వరమ్। అయజన్త్వాని ధర్మాణి ప్రథమాన్యాసీతి చ శ్రుతమ్" ఇత్యాది. అత్ర, "యజ్ఞరూపధరం దేవం యజతే స్వాత్మనైవ యః। తేన సర్వే కృతా యజ్ఞా భవన్తీహ మహాత్మనా। యజ్ఞరూపధరస్యాఽస్య శరీరం వేదిరిష్యతే" ఇత్యాభ్యాం, ప్రపత్తేస్స్వయజ్ఞాత్మకత్వేన నిరూపణం తస్యా నిరపేక్షసాధనత్వసూచనార్థమ్. అనేనాఽస్యాఽస్యధికారిణః కృతకృత్యత్వ

మో౽కరోద్దేవే సస్వధ్వర ఇతీరితః" ఎన్ఱు సమిత్సాధనఙ్గళ్ ముతలాయిరుక్కిఱ యజ్ఞఙ్గళిల్ వైత్తుక్కొణ్డు ఆత్మావినుడైయ న్యాసత్తై దేవర్ పక్కలిలే మనస్సాలే యావనొరువన్ పణ్ణుకిఱార్, అవర్ నన్ఱాన యాగత్తై యుడైయనెన్ఱు శొల్లప్పట్టానెన్ఱుమ్; "యాగసాధనభూతేన స్వాత్మనాచేజ్యమీశ్వరమ్। అయజన్త్వాని ధర్మాణి ప్రథమాన్యాసీతి చ శ్రుతమ్" ఎన్ఱు - యాగసాధనభూతనాన తన్నుడైయ ఆత్మావాలే యజిక్కప్పడువానాన ఈశ్వరనై ప్పూర్వర్ అన్ద ప్రథమఙ్గళాన ధర్మఙ్గళెల్లావఱ్ఱైయుమ్ అవర్ యజిత్తార్కళెన్ఱు శ్రుతిసిద్ధమెన్ఱుమ్ శొన్నపడి. ఇప్ప్రకరణత్తిలే, "యజ్ఞరూపధరం దేవం యజతే స్వాత్మనైవ యః। తేన సర్వే కృతా యజ్ఞా భవన్తీహ మహాత్మనా" ఎన్ఱు-యజ్ఞరూపధరనాన దేవనై తన్నుడైయ ఆత్మావాలే యజిక్కిఱార్ యావనొరువర్, అన్ద మహాత్మావాలే ఇవ్వులకిల్ సర్వయజ్ఞఙ్గళుమ్ పణ్ణప్పట్టనవాకైయాలే, ఈశ్వరనై యజ్ఞరూపధరనాకచ్చొల్లి, "యజ్ఞరూపధరస్యాఽస్య శరీరం వేదిరిష్యతే" ఎన్ఱు తుడఙ్గి-యజ్ఞరూపధరనాన దేవనుడైయ తిరుమేనితానే వేదియాకవుమ్, షోడశభుజఙ్గళుమ్ పతినాఱు ఋత్విక్కుక్కళాకవుమ్, పతినాఱుదివ్యాయుధఙ్గళుమ్ పతినాఱు పాత్రఙ్గళాకవుమ్ శొల్లుకైయాలే, ప్రపత్తివ్యక్తైయే యజ్ఞరూపమాక నిరూపిత్తతు, అవనుడైయ నిరపేక్షసాధనత్వత్తై సూచిప్పిక్కైక్కాక. ఇత్తాలుమ్ ఇవ్వధికారియినుడైయ కృతకృత్యత్వమ్ స్పష్టమాయిత్తు;

మస్త్యేవేతి ప్రతిష్ఠితమ్; (౧) ‘‘ఏవం రూపం సమభ్యర్చ్య ప్రక్షీణాఽశేష పాతకః। అనుష్ఠితక్రతుశతో భవేదేవ న సంశయః’’ ఇతినిగమనాత్. అతశ్శ్రుతిస్థ ప్రపన్నయజ్ఞరూపత్వస్య భగవచ్ఛాస్త్రే ప్రపత్త్య యజ్ఞరూపత్వస్యచ సవిశేషః అనుష్ఠాఽధికారిణః కృతకృత్యత్వం ప్రకాశయితుమ్. అతోఽస్య ప్రపన్నస్య, (౨) ‘‘ఏతగ్ం హ వావ న తపతి। కిమహగ్ం సాధు నాఽకరవమ్। కిమహం పాపమకరవమితి’’ ఇతిసాధ్వసాధుకర్మ కరణాఽకరణ వ్యతిరేకప్రయుక్తాఽనుతాప తీవ్రబాధికా; తన్నిమిత్త ప్రాయశ్చిత్త నివర్త్య పాపానామనేన నిక్షేపాయేన నివర్త్యత్వాత్.

‘‘ఏవం రూపం సమభ్యర్చ్య ప్రక్షీణాఽశేష పాతకః। అనుష్ఠితక్రతుశతో భవేదేవ న సంశయః’’ ఎన్ఱు - నిగమిక్కైయాలే; అతానతు - ఇప్పడి యజ్ఞరూపనాన ఈశ్వరనై ఆరాధిత్తు ప్రక్షీణనాన అశేషపాతకత్తై యుడైయనాన ఇవన్, అనుష్ఠితమాన క్రతుశతత్తైయుడైయవనాక ఆవాన్, అతిల్ సంశయమిల్లై ఎన్ఱపడి. ఆకైయాల్, శ్రుతియిల్ సొన్న ప్రపన్ననుడైయ యజ్ఞరూపత్వత్తైయుం భగవచ్ఛాస్త్రత్తిల్ శొన్న ప్రపత్త్యనుడైయ యజ్ఞరూపత్వత్తై విశేషిక్కైయాలే, ఇవ్వధికారియినుడైయ కృతకృత్యత్వత్తై ప్రకాశిప్పిక్క నినైత్తారాయిత్తు. ఇప్పడి కృతకృత్యనాకైయాలే ఇవ్వ ప్రపన్ననై, ‘‘ఏతగ్ం హ వావ న తపతి। కిమహగ్ం సాధు నాఽకరవమ్। కిమహం పాపమకరవమితి’’ ఎన్ఱు- ఇవన్ జ్ఞానాధికనై, నాన్ సాధువాన కర్మత్తై పణ్ణిల్లేనో? అసాధువాన కర్మత్తై పణ్ణినేనో! ఎన్ఱిత్తు నినైవు తపియాతెన్ఱు శొల్లుకైయాలే, సాధువాయుమ సాధువాయుమిరుక్కిఱ కర్మత్తై పణ్ణాదైయుమ్ పణ్ణుకైయుమ్ మడియాన అనుతాపమడియానతు బాధియాతు. అన్ఱియత్తై యడియాక వన్న ప్రాయశ్చిత్తఙ్గళాలే నివర్త్తిప్పిక్క ప్పడుమ్ పాపమెల్లామిన్త సిద్ధోపాయత్తాలే ఇవన్ అధికారిక్కు నివర్త్తిప్పిక్కప్పడుకైయాలే; § (ఇప్పడి ఇవన్ కృతకృత్యనాకైయాలే నిర్భరనెన్ఱరాయిత్తు). ౯౫.

---

(౧) అహిర్బు-౩౭-౩౩. (౨) తై-౪-౯. § ఏతదనుగుణ మూలపఙ్క్తి- ర్నదృశ్యతే.

అథ "సర్వపాపేభ్యః" ఇతి నివర్త్యభూత పాపస్వరూపముచ్యతే. తత్ర *పాపశబ్దేన స్వాభీష్టప్రతిబన్ధకమనిష్టమభిధీయతే. తత్ర పరమాభీష్టస్య మోక్షస్య ప్రతిబన్ధకత్వం పుణ్యపాపరూపోభయవిధ కర్మణోరపి విద్యత ఇతి ఉభయమపి పాపశబ్దేన సఙ్గృహ్యతే,(౧) "తత్సుకృతదుష్కృతే విధూనుతే। సుహృదస్సాధుకృత్యాం ద్విషన్తః పాపకృత్యామ్" (౨) "తస్య ప్రియాజ్ఞాతయస్సుకృతముపయన్తి అప్రియా దుష్కృతమ్" ఇత్యాదిభిరుభయస్యాపి నివర్త్యత్వశ్రవణాత్. సుఖహేతుభూతస్యాపి పుణ్యస్య నివర్త్యత్వమ్, నిరతిశయానన్దరూప మోక్షప్రతిబన్ధ

అనన్తరమ్. "సర్వపాపేభ్యః" ఎన్ఱు - ఇవనుక్కు నివర్త్తిమాన పాపఙ్గళినుడైయ స్వరూపమ్ శొల్లప్పడుకిఱతు! అవ్విడత్తిల్ పాపశబ్దత్తాలే, తనక్కు అభీష్టమాన పురుషార్త్తత్తుక్కు ప్రతిబన్ధకమాన అనిష్టమ్ శొల్లప్పడుకిఱతు. అతిల్, పరమాభీష్టమాన మోక్ష పురుషార్త్తత్తుక్కు ప్రతిబన్ధకమాయిరుక్కిఱ పుణ్యపాపరూపమాన ఉభయవిధ కర్మము ఇరుప్పతు; ఆకైయాల్ ఇఙ్గు పాపశబ్దమిరణ్డైయుమ్ కాట్టుకిఱతు, "తత్సుకృతదుష్కృతే విధూనుతే" ఎన్ఱు - ముక్తనానవన్ సుకృత దుష్కృతఙ్గళిరణ్డైయుముతఱుమెన్ఱుమ్; "సుహృదస్సాధుకృత్యాం ద్విషన్తః పాపకృత్యామ్" ఎన్ఱు - సుహృత్తుక్కళాన బన్ధుక్కళ్ పుణ్యకర్మత్తైయుమ్ శత్రుక్కళ్ పాపకర్మత్తైయుమ్ అడైకిఱార్కళెన్ఱుమ్; "తస్య ప్రియా జ్ఞాతయస్సుకృతముపయన్తి అప్రియా దుష్కృతమ్" ఎన్ఱు - ప్రియరాన జ్ఞాతికళనుడైయ సుకృతత్తై అడైవార్కళ్, అప్రియరానవర్కళ్ దుష్కృతత్తై అడైవార్కళెన్ఱుమ్ ముతలాన శ్రుతికళాలే ముక్తనానవనుక్కు ఇరణ్డుమ్ నివర్త్యమాకచ్ చొల్లప్పడుకిఱతే. సుఖహేతుభూతమాయిరుక్కైచ్చెయ్తేయుమ్ పుణ్యమానతు నివర్త్యమాకైక్కడి, నిరతిశయానన్దరూపమాన మోక్షత్తుక్కు విలక్షణబ్రహ్మపదప్రాప్తిముత

(౧) కౌషీ.౧-౪. (౨)

కత్వేన పితామహాదివద ప్రాప్తేరప్యనిష్టతయా గత్యభిసాధకత్వాత్. అనిష్టఫలభావాధకమేవ హి పాపమ్. తదుక్తమభియుక్తైః (౧) "సద్యస్త్యజన్తి వరద త్వయి బద్ధభావాః పైతామహాదిషు పదేష్వపి భావబన్ధమ్। కస్మై స్వదేశ సుఖసఞ్చరణోత్సుకాయ కారాగృహే కనకశృఙ్ఖలయాऽపి బన్ధః" ఇతి. సం.

"పాపేభ్యః" ఇతి బహువచనం అవిద్యా కర్మ వాసనా రుచి ప్రకృతిసమ్బన్ధరూపావాన్తరభేదం సూచయతి. తత్ర అవిద్యా,అజ్ఞానానుదయ అన్యథాజ్ఞాన విపరీతజ్ఞానరూపేణ త్రిధ్యా. కర్మ చ,అకృత్యకరణ కృత్యాऽకరణ భగవదపచార భాగవతాపచార ఉసహ్యాపచారరూపేణ లానవైయుమ్ ముముక్షుక్కు అనిష్టమాకైయాలే అవైకళుక్కు మిప్పాపజ్గళ్. అనిష్టమాన ఫలత్తై కొడుక్కుమతిఱే పాపమావతు. ఆకైయాలే ఇవ్వర్థమ్ పాపకబుత్తాలే శొల్లప్పట్టతాయిఱ్ఱు. అప్పడి అభియుక్తరుమ్, "సద్యస్త్యజన్తి వరద త్వయి బద్ధభావాః పైతామహాదిషు పదేష్వపి భావబన్ధమ్। కస్మై స్వదేశ సుఖసఞ్చరణోత్సుకాయ కారాగృహే కనకశృఙ్ఖలయాऽపి బన్ధః" ఎన్ఱు శొన్నార్కళ్. అతావతు-వరదనే! ఉన్ పక్కలిలే బద్ధభావరానవర్కళ్ పితామహాదుకళుడైయ స్థానఙ్గళిలుమ్ ఉణ్డాన భావబన్ధత్తై చ్చడక్కెన విడువార్కళ్, సుఖమే తనక్కు నిత్యమాయ్ తిరియుమ్ అవస్థైయై ఉడైయవనుక్కు కారాగృహత్తిలే పొన్ విలఙ్గాలేయాకిలుమ్ పిణైయల్ ఇనితాయిరుక్కుమో వెన్ఱపడి. సం.

"పాపేభ్యః" ఎన్ఱు-పాపఙ్గళిల్ నిన్ఱుమెన్గిఱ బహువచనమ్, అవిద్యా కర్మ వాసనా రుచి ప్రకృతిసంబన్ధరూపమాన అవాన్తరభేదత్తై కాట్టుకిఱతు. అతిల్, అవిద్యైయానతు-అజ్ఞానానుదయమ్, జ్ఞానత్తినుడైయ అనుదయమ్, అన్యథాజ్ఞానమ్, విపరీతజ్ఞానమెన్గిఱ ముఖత్తాలే భిన్నమాయిరుక్కుమ్; కర్మముమ్,అకృత్యకరణమ్,కృత్యాऽకరణమ్, భగవదపచారమ్,

(౧)

పూర్వోత్తరాఘాదిరూపేణచభిన్నమ్. నాఽత్ర పాపస్యైవ అకృత్య
త్వం వివక్షితమ్, అధికారివిశేషాత్పుణ్యస్యాఽప్యకృత్యాదిరూపత్వాత్;
అతఏవవ్యాఖ్యాభయమపి పాపశబ్దేన సఙ్గృహ్యానిత్యుక్తమ్. వాసనా రుచీ
హేతుభేదేన విషయభేదేనచ బహువిధే. ప్రకృతిసమ్బన్ధశ్చ, దేవాది
భేదేన బహువిధః. ఏవమజ్ఞానాదీనాం సర్వేషాముద్దేశ్య విరోధిత్వ
సాధారణ్యాత్పాపకోట్యన్తర్భావో యుక్తః. ౯౨.

సర్వశబ్దేన తేషాం నిరవశేషనివృత్తత్వముచ్యతే. ఏతేన, సాధ
నాన్తరనిష్ఠస్యైవ (౧) "భోగేనత్వితరే క్షపయిత్వాఽథ సమ్పత్స్యతే"

భాగవతాపచారమ్, అసహ్యాపచారమెన్గిఱ రూపత్తాలుమ్, పూర్వాఘమ్,
ఉత్తరాఘమ్, ఆరబ్ధమ్ ఎన్గిఱ రూపత్తాలుమ్ భిన్నమాయిరుక్కుమ్.
ఇవ్విడత్తిల్ అకృత్యమెన్ఱు పాపత్తైయే నినైక్కవిల్లై; ఇన ముముక్షు
వాన అధికారిక్కు పుణ్యముమ్ అకృత్యమాగైయాలే; ఆగైయాలే
యిఱే ఇరణ్డైయుమ్ పాపశబ్దమ్ కాట్టుకిఱదెన్ఱు శొల్లిఱ్ఱు. వాసనై
యుమ్ రుచియుమ్ హేతుభేదత్తాలుమ్ విషయభేదత్తాలుమ్ బహు
విధఙ్గళాయిరుక్కుమ్. అతావతు - పూర్వాదిహేతువాలే వాసనై
భిన్నమాయిరుక్కుమ్, అన్ద వాసనాకార్యమాన రుచిభేదమ్ ఉత్త
రోత్తర విషయాధీనమాయ్క్కొణ్డు బహువిధైయాయిరుక్కుమెన్ఱపడి.
ప్రకృతిసంబన్ధమ్ దేవతిర్యఙ్మనుష్య స్థావరాదిభేదత్తాలే బహువిధమా
యిరుక్కుమ్. ఇప్పడి, అజ్ఞానాదికళెల్లావఱ్ఱుక్కుమ్ ఉద్దేశ్య విరోధిత్వ
మొత్తిరుక్కైయాలే పాపకోటియిలన్తర్భావమ్ యుక్తమ్. ౯౨.

సర్వశబ్దమ్ ఇన్ద పాపఙ్గళినుడైయ నిరవశేషనివృత్తత్తైచ్చొల్లు
కిఱతు. ఇత్తాల్, సాధనాన్తరనిష్ఠర్క్కు, "భోగేనత్వితరేక్షపయి
త్వాఽథ సంపత్స్యతే" ఎన్ఱు - పూర్వాఘ ఉత్తరాఘఙ్గళైయొழிన్ద
ప్రారబ్ధమాన పుణ్యపాపఙ్గళిరణ్డైయుమ్ భోగత్తాలే కழித్తు, అనన్తరమ్

(౧) బ్రహ్మసూ-౪-౧-౧౯.

ఇత్యారబ్ధస్యానుభవాపేక్షా, ప్రపన్నస్యతు సవిద్యత ఇతి తస్య నిరవశేషప్రతిబన్ధకనివృత్తిః ఫలవిలమ్బాఽభావస్సూచితః, అతః ‘‘సర్వపాపేభ్యః’’ ఇతి పదేనాప్రతిబన్ధకసమస్తపాపానాం నివర్త్యత్వముక్తం భవతి - తథా శ్రీభాష్యకారైః, (౧) ‘‘మనోవాక్కాయైః’’ ఇత్యారభ్య ‘‘ఆరబ్ధకార్యాననారబ్ధకార్యాంశ్చ - సర్వానశేషతః క్షమస్వ’’ ఇతి పూర్వాఘోత్తరాఘస్యారబ్ధానారబ్ధాంశనిశ్శేషనివృత్తిముక్త్వా, ‘‘విపరీతస్య [illegible] శేషవిషయమద్యాపి ప్రవర్తమానం వర్తిష్యమాణఞ్చ సర్వం క్షమస్వ’’ ఇత్యాగామిపాపకర్మభయేన తద్విషయభగవ

త్ప్రార్థనైయుమ్ [illegible] ప్రారబ్ధకర్మానుభవాపేక్షైయుణ్డు; అతు ప్రపన్ననుక్కు [illegible] అననుడైయ నిశ్శేషప్రతిబన్ధకనివృత్తియాలే [illegible] అవిళమ్బమ్ సూచిప్పిక్కప్పట్టతాయిర్రు. ఇతిల్ పూర్వాఘపదత్తాలే [illegible] ఆర్జిత్త కర్మఙ్గళ్; ఉత్తరాఘపదత్తాలే [illegible] ప్రామాదికమాన ప్పాపఙ్గళ్; ప్రారబ్ధమానతు - పూర్వాఘత్తిలే ఫలానుభవమ్ [illegible] ఆరమ్భిత్త కర్మాంశమ్, ఆకైయాలే, ‘‘సర్వపాపేభ్యః’’ ఎన్ఱు పదత్తాలే ప్రతిబన్ధకమాన సమస్తపాపఙ్గళుమ్ నివర్త్యమాకత్తాయిర్రు. అప్పడి భాష్యకారరుమ్, ‘‘మనోవాక్కాయైః’’ ఎన్ఱు తొడఙ్గి, ‘‘ఆరబ్ధకార్యాననారబ్ధకార్యాంశ్చ - సర్వానశేషతః క్షమస్వ’’ ఎన్ఱు - [illegible] ము఩్పు ఆర్జిత్త పాపత్తినుడైయ ఆరబ్ధాంశత్తైయుమ్ అనారబ్ధాంశత్తైయుమ్ నిశ్శేషమాకప్పోక్కవేణుమెన్ఱు అపేక్షిత్తు, ‘‘విపరీతస్య [illegible] శేషవిషయమద్యాపి ప్రవర్తమానం వర్తిష్యమాణఞ్చ సర్వం క్షమస్వ’’ ఎన్ఱు - ఎల్లావిషయత్తిలుమ్ ఉణ్డాన విపరీతవృత్తికళాయ్ ఇప్పోదుమ్ నడక్కిన్ఱవైయాయ్ మేలుమ్ వర్త్తిక్కక్కడవతాన ఎల్లావర్గత్తైయుమ్ పొఱుక్కవేణుమెన్ఱదాలే ఆగామిపాపత్తైయుమతిశఙ్కిత్తు [illegible] భయప్పట్టు [illegible] ప్రార్థిత్తాన భగవ

(౧) శరణాగతిగద్యే.

త్తాన్తిశ్చ ప్రార్థితా. ౯౮.

నను - ఏవమఖిలపాపస్య సకృత్ప్రపదనానన్తరమేవ భగవతా యదినిరవశేషేణ క్షాన్తమ్, తర్హి ప్రపదనకరణానన్తరమేవ ఫలప్రాప్తేరవిలమ్బతస్సిద్ధత్వాత్, కథం వర్తమానశరీరస్థితిరనువర్తతే, తస్యాశ్చాభిప్రాప్తిప్రతిబన్ధకత్వేన శోకనిమిత్తత్వాత్; అన్యథా "మాశుచః" ఇతి వచనం నసఙ్గచ్ఛతఇతి; - ఉచ్యతే; - నహ్యత్రోపాయవైకల్యాత్ఫలం విలమ్బతే, నిరపాయోపాయస్యసర్వశక్తిత్వాత్; కిన్తు తత్స్వీకర్తురధికారిణోఽభిసన్ధిభేదేన విలమ్బాఽవిలమ్బౌ సమ్భవతః. యస్యతు వర్తమానదేహసమ్బన్ధఏవ * హుతవహజ్వాలా పఞ్జరాన్తర్వ్యవస్థితివదత్యన్తమసహ్యతమ ప్రతీయతే...

త్తమైయేయుమ్ ప్రార్థిత్తరుళినార్. ఆకైయాల్, సకృదనుష్ఠితమాన తన్నాముడైయ ప్రపత్తిమాత్రత్తాలే, పూర్వాఘత్తోడు ఉత్తరాఘత్తోడు ప్రారబ్ధత్తోడు వాశియఱ భగవత్క్షమైయాలే నివృత్తమామెన్నుమిడమ్ ఇవర్క్కు అభిప్రాయమెన్ఱు తోన్ఱుగిఱదు. ౯౮.

ఆనాల్ ఎల్లాపాపముమ్ సకృత్ప్రపదనానన్తరత్తిలే భగవానాలే నిశ్శేషమాక క్షమిక్కప్పడుమాకిల్, అన్ద ప్రపత్త్యనుష్ఠానక్షణత్తుక్కు అనన్తరత్తిలే ఫలప్రాప్తివిలమ్బియామల్ సిద్ధిక్కైయాలే వర్తమాన శరీరస్థితి అనువర్త్తిక్కిఱపడి ఎఙ్ఙనే? అతువుమ్ ప్రాప్తిప్రతిబన్ధకమాకైయాలే శోకత్తుక్కు నిమిత్తమన్ఱో? ఆకైయాలతుపోకామల్ "మాశుచః" ఎన్నిఱ వచనమ్ సఙ్గతమాకాతేయెన్నిల్; -అప్పడియల్ల; - ఇవ్విడత్తిల్, ఉపాయత్తిల్ వైకల్యత్తాలే ఫలమ్ విలమ్బిక్కిఱతెన్ఱు కొళ్ళవొణ్ణాతు; నిరపాయమాన ఉపాయమానతు సర్వశక్తియాకైయాలే; ఇని ఉపాయస్వీకారమ్ పణ్ణిన అధికారియినుడైయ అభిసన్ధిభేదత్తాలే విలమ్బముమవిలమ్బముమ్ సంభవిక్కిఱన. అతావతు-యాననొరువనుక్కు వర్తమాన దేహసమ్బన్ధన్దానే నెరుప్పుక్కుళ్ళిరున్దాప్పోలే

త్యన్తాఽసహ గ్యాథ వతి, తస్యత ద్దేహస్థితిరపి శోకనిమి త్తత్వాన్నివర్త్యతే; యస్యచ త గహస్థితిరదుః ఖరూపా, దేహా న్తరసమ్బన్ధో ఽనిష్టశ్చ స్యాత్, తస్య దేహా న్తరసమ్బన్ధస్యైవ శోకనిమి త్తత్వేన నివర్త్యత్వాత్, వ ర్తమానశరీరస్థితిరనువ ర్తత ఇత్యయం విశేషః పూర్వమప్యా ర్త దృ ప్త విభాగేన ప్రతిపాదితః; తస్మాదధికారివైకల్యప్రయు క్త ఏవాఽత్రఫల వ్యృతిః, నతూపాయవైకల్య ప్రయు క్త ఇత్యుపపన్నః. ౯౯.

అథ "మోక్షయిష్యామి" ఇతి పాపవిమోచన ప్రకార ఉచ్యతే. ఏవంహి పాపవిమోచన ప్రకారశ్శ్రూయతే;- (౧) "యథా పుష్కర పలాశ ఆపో న శ్లిష్యన్త ఏవమేవంవిది పాపం కర్మ న శ్లిష్యతే" (౨) "యథేషీకతూలమగ్నౌ ప్రోతం ప్రదూయేత ఏవంహాఽస్య సర్వే

అత్యన్తమసహ్యమాయిరుక్కుమ్, అవనుక్కు అన్త దేహస్థితియుమ్ శోకనిమి త్తమాగైయాలే అప్పోదే నివ ర్తిక్కక్కడవదు; యావనొరువనుక్కు అన్త దేహసంబన్దమ్ దుఃఖమిన్నియే దేహా న్తరసంబన్దమనిష్టమాయిరుక్కుమ్, అవనుక్కు దేహా న్తరసంబన్దమే శోకనిమి త్తమాయ్ క్కొణ్డు నివ ర్తిక్కమాట్టియాలే, వ ర్తమానశరీరమనువర్తిక్కుమెన్ఱు విశేషమ్. ఇవ్వర్థమ్, ఆ ర్త దృ ప్త విభాగత్తాలే మున్బు శొల్లప్పట్టదు; ఆకైయాల్, అధికారివైకల్యత్తాలే ఇవ్విడత్తిల్ ఫల విలమ్బముణ్డాయిఱ్ఱు; ఉపాయవైకల్యత్తాలన్ఱెన్నుమిడమ్ ఉపపన్నమ్. ౯౯.

అన న్తరమ్, "మోక్షయిష్యామి" ఎన్ఱు పాపవిమోచన ప్రకారమ్ శొల్లప్పడుకిఱదు. "మోక్షయిష్యామి" ఎన్ఱదు - విడువిక్కక్కడవేనెన్ఱపడి. పాపవిమోచనప్రకారత్తై శ్రుతియిలే శొల్లప్పడానిన్ఱదు. ఎఙ్గనేయెన్నిల్; "యథా పుష్కరపలాశ ఆపోన శ్లిష్యన్త ఏవమేవం విది పాపంకర్మ నశ్లిష్యతే" ఎన్ఱు-తామరైయిలైయిల్ నీర్కళ్ తఙ్గాతొళికిన్ఱన, ఇప్పడి ఇన్ద జ్ఞానముడైయవనిడత్తిల్ పాపకర్మఙ్గళాన తఙ్గాతెన్ఱుమ్, "యథేషీకతూలమగ్నౌ ప్రోతం

(౧) ఛాం-౪-౧౪-౩. (౨) ఛాం-౫-౨౪-౩.

పాప్మానః ప్రధూయన్తే" ఇతి. అత్రోక్తౌ అశ్లేషవినాశౌ ఉత్తర పూర్వాఘవిషయావితి విషయవిభాగస్సూత్రితః. (౧) "ఉత్తర పూర్వాఘయోరశ్లేషవినాశౌ తద్వ్యపదేశాత్" ఇతి. (౨) "తస్య ప్రియా జ్ఞాతయస్సుకృతముపయన్తి। అప్రియా దుష్కృతమ్' ఇత్యాదిభిరత్ర సుకృతదుష్కృతయోః ప్రియాఽప్రియవిషయ సఙ్క్రమణం శ్రూయతే, తత్కర్మవిశేషవిషయమ్" ఇతి భాష్యోక్తమ్. తచ్చ, ఉపాసనాదిదశాయాముపాసననిష్పత్త్యర్థంవా పరార్థంవాకృతేషుపుణ్యకర్మసు అనుభూతావశిష్టమ్. ఏతావద్భక్తిప్రపత్తిసాపేక్షయోపాయ

ప్రధూయేత ఏవంభూతోఽస్య సర్వే పాప్మానః ప్రధూయన్తే" ఎన్ఱు - యాత్రోరుపడి అగ్నియిలిడప్పట్ట నాణల్పూవు వేపు, అప్పడియే ఇవను డైయ సర్వపాపఙ్గళుమ్ వెన్ఱుపోమెన్ఱుమ్ శొల్లుకైయాలే. ఇవ్విడత్తిల్ శొల్లప్పట్ట అశ్లేషముమ్ వినాశముమ్, ఉత్తరాఘత్తుక్కుమ్ పూర్వాఘత్తుక్కుమెన్ఱు విషయవిభాగమ్ సూత్రత్తిల్ శొల్లప్పట్టతు, "ఉత్తర పూర్వాఘయోరశ్లేషవినాశౌ తద్వ్యపదేశాత్" ఎన్ఱియుమ్. అతావతు - ఉత్తరాఘత్తుక్కుమ్ పూర్వాఘత్తుక్కుమ్ అశ్లేషముమ్ వినాశముమ్ అప్పడి శ్రుతిశొల్లుకైయాలెన్ఱపడి. "తస్య ప్రియా జ్ఞాతయస్సుకృతముపయన్తి। అప్రియా దుష్కృతమ్" ఇత్యాదియాలే, ప్రియరాన జ్ఞాతికళ్ సుకృతత్తై ప్పెఱువర్కళ్, అప్రియర్కళానవర్కళ్ దుష్కృతత్తై ప్పెఱువర్కళెన్ఱు సుకృత దుష్కృతఙ్గళుక్కు ప్రియవిషయత్తిలుమప్రియవిషయత్తిలుమ్ సఙ్క్రమణమ్ శ్రుతియిలే శొల్లప్పడానిన్ఱతు. అతు కర్మవిశేషవిషయమెన్ఱు భాష్యత్తిలే శొల్లప్పట్టతు. అతావతు - ఉపాసనాదిదశైయిలే ఉపాసన నిష్పత్త్యర్థమాకవుమ్ పరార్థమాకవుమ్ పణ్ణప్పట్టపుణ్యకర్మఙ్గళిల్ అనుభూతావశిష్టమెన్ఱపడి. ఇవ్వళవు భక్తిప్రపత్తిరూప మాన ఇరణ్డు ఉపాయత్తుక్కుమ్

(౧) బ్రహ్మసూ-౪-౧-౧౩. (౨)

సాధారణమ్. ప్రపత్తినిష్ఠస్యతు, (౧) "స్థితే మనసి సుస్వస్థే శరీరే సతి యో నరః। ధాతుసామ్యే స్థితే స్మర్తా విశ్వరూపఞ్చ మామజమ్। తతస్తం మ్రియమాణన్తు కాష్ఠపాషాణసన్నిభమ్। అహం స్మరామి మద్భక్తం నయామి పరమాం గతిమ్" ఇతి, కాలాద్యధికార్యనియమేన కరణపాటవమాత్రసాధ్య స్వభగవత్స్మరణవతః తదనన్తరమేవ మ్రియమాణదశాయాం స్వస్మృతివ్యతిరేకేణ కాష్ఠపాషాణకల్పస్యాపి భగవతైవ స్మర్యమాణస్య తత్ప్రాప్తి ప్రతిపాదనాత్ప్రారబ్ధభఙ్గస్సమ్ప్రతిపన్నః;

సాధారణమాన ఉపాయమోచనమ్. ప్రపత్తినిష్ఠనుక్కు విశేషిత్తు "స్థితే మనసి సుస్వస్థే శరీరే సతి యో నరః। ధాతుసామ్యే స్థితే స్మర్తా విశ్వరూపఞ్చ మామజమ్। తతస్తం మ్రియమాణన్తు కాష్ఠపాషాణసన్నిభమ్। అహం స్మరామి మద్భక్తం నయామి పరమాంగతిమ్" ఎన్ఱు-మనస్సుస్థితమాయ్, ఇన్ద్రియఙ్గళాన శరీరముమ్ నన్ఱాక స్వస్థమాయ్, అస్వాస్థ్యత్తుక్కు హేతువాన వాతపిత్తశ్లేష్మరూపమాన ధాతుక్కళ్ సమమాయ్క్కొణ్డు నిఱ్కుమ్ స్థితియిలే నిన్ఱుక్కొణ్డవళవిల్, వర్ణాదినియతియిన్ఱియే యాతొరు నరనానవన్, విశ్వరూపమాకవుమైత్తాయ్; జన్మాదిరహితనాయ్ యిరుక్కిఱ తద్గతదోషమ్ తట్టాతపడి హేయప్రతిభటనాన ఎన్నై కరణపాటవమాత్రత్తాలే సాధ్యమాన స్మృత్స్మరణత్తై పణ్ణువాన్ అవనై అనన్తరత్తిలే మ్రియమాణనాన అవస్థైయిల్, అన్తిమస్మృతి యిన్ఱియే కాష్ఠపాషాణ కల్పనాయిరున్దానేయాకిలుమ్, ఎనక్కు నల్లవాన అవనై నాన్ స్మరియానిన్ఱు, అవ్వళవిల్ నిన్ఱాతే పరమైయాన గతియై నయిప్పిప్పేనన్నైయాలే, కాలనియమము మధికారినియమముమిన్ఱియే కరణపాటవమాత్రత్తాలే ఒరుకాల్ తన్నై నినైత్తవనై మరణకాలత్తిల్ తన్నై నినైత్తిలనాకిలుమ్ నాన్ అవనై నినైత్తు దేశవిశేషత్తే కొణ్డుపోవతాక భగవానానే యరుళిచ్చెయ్కైయాలే ఇవనుక్కు ప్రారబ్ధభఙ్గమ్ సమ్ప్రతిపన్నమ్.

---

(౧) వరాహచరమమ్.

భక్తినిష్ఠస్య ప్రారబ్ధాంశానుభవానన్తరమేవ ఫలప్రాప్తిరితి
పూర్వమేవోక్తమ్. ప్రారబ్ధశ్చ పూర్వార్జితేఫలానుభవారమ్భారబ్ధోంశః, తస్య, (౧) "భోగేన త్వితరేక్షపయిత్వా" ఇతి భోగప్రతిపాదనాత్. అతః ప్రారబ్ధాంశానుభవేఽపి ప్రపన్నస్య నవిస్మృత ఇత్యేవంరూపపాపవిమోచనప్రకారః "మోక్షయిష్యామి" ఇత్యస్య పదస్య ధాత్వర్థతయాఽభిప్రేతః. తథాచ పౌరాణికం వచః. (౨) "ఆయాసస్స్మరణే కోఽస్య స్మృతో యచ్ఛతి శోభనమ్। పాపక్షయశ్చ భవతి స్మరతాం తమహర్నిశమ్" ఇతి, భగవత్స్మరణస్యాఽనాయాసరూపతయా సుకరత్వమ్, సకృదనుష్ఠేయత్వమ్, ఇష్టసిద్ధేస్సదానన్తర్యమ్,

భక్తినిష్ఠనుక్కు ప్రారబ్ధకర్మాంశత్తినుడైయ అనుభవాఽనన్తరత్తిలే ఫలప్రాప్తియెన్ఱుమున్బే శొల్లప్పట్టతు. ప్రారబ్ధమానతుతాన్-పూర్వార్జితత్తిల్ ఫలానుభవార్థమాక ఆరబ్ధమాన అంశమెన్ఱు శొల్లప్పట్టతు, "భోగేన త్వితరేక్షపయిత్వా" ఎన్ఱు-అతినుడైయ భోగత్తాలే అల్లాతవఱ్ఱైయుమ్ పోక్కి-ఎన్ఱతిఱే. ఇన్దప్రారబ్ధాంశాఽనుభవముమ్ ప్రపన్ననుక్కిల్లైయెన్ఱు కొణ్డు ఏవంరూపమాన పాపవిమోచనమ్ ఇఙ్గు "మోక్షయిష్యామి" ఎన్గిఱ క్రియాపదత్తుక్కు ధాత్వర్థమాకక్కడవతు. ఇఙ్గుచ్చొన్న భగవత్స్మరణత్తై, "ఆయాసస్స్మరణే కోఽస్య స్మృతో యచ్ఛతి శోభనమ్। పాపక్షయశ్చ భవతి స్మరతాం తమహర్నిశమ్" ఎన్ఱు-శుభాశ్రయమాన భగవానుడైయ స్మరణత్తుక్కు ఎన్న ఆయాసముణ్డు? ఒరుకాల్ స్మరిక్కప్పట్ట సర్వేశ్వరన్ సర్వకాలముమ్ నన్మైయైక్కొడానిఱ్ఱుమ్, పకలుమిరవుమొరు నియమమిన్ఱియే నినైక్కిఱ-అవర్కళుక్కు స్మరణదశైయిలే పాపక్షయముమ్ పిఱక్కుమెన్గిఱ శ్రీవిష్ణుపురాణవచనమ్, స్మరణత్తినుడైయ అనాయాస సాధ్యత్వత్తాల్ వన్ద సుకరత్వత్తైయుమ్, సకృదనుష్ఠేయత్వత్తైయుమ్, ఇష్టమానఫలసిద్ధియినుడైయ ఆనన్తర్యత్తైయుమ్,

(౧) బ్రహ్మసూ-౪-౧-౧౯. (౨) వి-పు-౧-౧౪-౪౮.

అనిష్టనివృత్తేః స్మరణదశాసిద్ధత్వేన పూర్వభావిత్వమ్, స్మరణస్య కాలాఽనియమఞ్చ స్పష్టయతి. ౧౦౦.

అత్ర, ణిచ్ప్రత్యయస్య ప్రయోజకకర్తృత్వవచనాత్ పాపనివృత్తేః ఉపాయభూతస్య భగవతః ప్రయోజకకర్తృత్వమేవ విద్యతే న తు స్వయంకర్తృత్వవ్యాపారః; అవిద్యాసన్నిధావన్ధకారవత్పాపానాం స్వయమేవ నివర్తిత్వాత్. తదుచ్యతే - (౧) "హృది యది భగవాననాదిరాస్తే హరి రసి శఙ్ఖ గదాధరోఽవ్యయాత్మా। తదఘమఘవిఘాతకర్తృభిన్నం భవతి కథం సతి చాన్ధకారమర్కే" ఇతి. ఏవం అనాదికాలం యద్యత్పాపముక్తస్య తవ భీతిర్వర్తతే, తత్సర్వం మయా

అనిష్టమాన పాపనివృత్తిక్కు స్మరణదశైయిలే సిద్ధియుణ్డాకైయాలే పూర్వభావిత్వత్తైయుమ్ స్మరణత్తినుడైయ కాలనియమమిల్లామైయైయుమ్ స్పష్టమాక్కాట్టినాన్. ౧౦౦.

ఇవ్విడత్తిల్, "విడువిప్పన్" ఎన్గిఱ ణిచ్ప్రత్యయమ్ ప్రయోజకకర్తృత్వత్తై క్కాట్టుకైయాల్, పాపనివృత్తిక్కు ఉపాయభూతనాన భగవానుక్కు ప్రయోజకకర్తృత్వమేయుళ్ళతు, స్వయంకర్తృత్వవ్యాపారమిల్లై; అవిద్యాసన్నిధియిల్ అన్ధకారమ్పోలే పాపఙ్గళ్ స్వయమేవ నశిక్కుమెన్నలాయిఱ్ఱు. ఇతువరై "హృదియది భగవా ననాదిరాస్తే హరి రసిశఙ్ఖ గదాధరోఽవ్యయాత్మా। తదఘమఘవిఘాతకర్తృభిన్నం భవతి కథం సతి చాన్ధకారమర్కే" ఎన్ఱు శ్రీవిష్ణుపురాణత్తిలే శొల్లప్పట్టతు. అతావతు - అనాదియాన భగవానాన హరియానవన్, అసి శఙ్ఖమ్ గదై ముతలాన దివ్యాయుధఙ్గళోడేకూడ సర్వప్రకారపరిపూర్ణనాయ్క్కొణ్డు హృదయత్తిలే నిఱ్కుమాకిల్ అవనుడైయపాపమానతు, పాపవిఘాతకర్తృవాన ఈశ్వరనాలే భిన్నమాయ్ పోమ్; ఆదిత్యన్ తోన్ఱినవాఴిలే అన్ధకారమ్ ఎఙ్గనే యుణ్డామెన్ఱపడి. ఇత్తాలే, అనాదికాలమ్ యాతొరు యాతొరుపాపత్తైక్కు

(౧) వి-పు-౬-౭-౭౪.

శ్రయణమహారాజకులం త్వామాలోక్య యథా నిరతిశయభీత్యా స్వయమేవ ముఞ్చతి, తథా కరిష్యామిత్యుక్తం భవతి... ౧౦౧.

అత్రభవిష్యద్వచనస్య “ఏతత్కర్మ కరిష్యే” ఇత్యాదివత్సఙ్కల్ప వాచిత్వాత్, శరణ్యసఙ్కల్ప మాత్రస్యైవ పాపవిమోచకత్వమవ గమ్యతే. పాపస్య స్వనిగ్రహరూపత్వాత్ తత్ క్షమాసఙ్కల్పేన నివర్త్యతే. అతఏవ (౧) “సర్వం క్షమస్వ” ఇతి ప్రార్థితమ్. తస్మాత్, ప్రాప్తిప్రతిబన్ధక సర్వపాపానాం భగవత్సఙ్కల్పమాత్రనివర్త్యత్వ మిత్యుక్తం భవతి. ౧౦౨.

అథ “మాశుచః” ఇత్యనేన నివృత్తవిరోధిస్య పురుషార్థసిద్ధి

ఇత్తు ఉనక్కు భయమనువర్త్తిప్పొన్దతు, అతెల్లామ్ ఎన్నై ప్పోలే యాశ్రయిక్కైయాకిఱ పెరియ రాజకులత్తైయుడైయ ఉన్నైప్పార్త్తు యా తొరువన్ అధికమ్ భయత్తోడే తానే విట్టుప్పోమ్, అప్పడి పణ్ణక్కడవే నెన్ఱు శొల్లిఱ్ఱాయిఱ్ఱు. ౧౦౧.

ఇవ్విడత్తిల్ “విడువిక్కక్కడవేన్” ఎన్గిఱ భవిష్యద్వచనమ్, “ఏతత్కర్మ కరిష్యే” ఎన్ఱు – ఇన్దకర్మత్తై ప్పణ్ణక్కడవేనెన్గిఱ ఇవ్విడత్తిల్ పోలే సఙ్కల్పవాచియాకైయాలే, శరణ్యసఙ్కల్పమాత్రమే పాప విమోచకమెన్ఱపడి. పాపమావతు – ఈశ్వరనుడైయ నిగ్రహరూప మాకైయాలే “ఇత్తైప్పొఱుత్తేన్” ఎన్గిఱసఙ్కల్పత్తాలే నివర్త్తిప్పిక్క ప్పడుమ్. ఆకైయాలేయిఱే భాష్యకారరుమ్, “సర్వం క్షమస్వ” ఎన్ఱు- ఎల్లావఱ్ఱైయుమ్ పొఱుత్తరుళవేణుమెన్ఱు ప్రార్త్తిత్తరుళినార్. ఆకై యాలే, ప్రాప్తిప్రతిబన్ధకసర్వపాపఙ్గళుమ్ భగవత్సఙ్కల్పమాత్రత్తాలే నివృత్తఙ్గళామెన్ఱతాయిఱ్ఱు. ౧౦౨.

అనన్తరమ్, “మాశుచః” ఎన్గిఱవిత్తాలే నివృత్తమాన విరో ధిగళైయుడైయననుక్కు పురుషార్థసిద్ధియడియాక నష్ట కృతార్థత్వమ్

(౧) శరణాగతిగద్యే-

ప్రయుక్తశాస్త్రార్థ్యం ప్రదర్శ్యతే. ఫలినః ఫలాఽలాభేహి శోక సమ్భవః. ౧౦౩.

ఏవం శ్లోకాన్త్య పాపవిమోచనమభిధాయ ఫలసిద్ధే శ్లోక నివృత్త్యైరన్వయత్వప్రతిపాదనమ్ (౧) "మామేవైష్యసి" ఇతి పూర్వ శ్లోకసిద్ధ [illegible]నువర్గ, తత్ప్రతిబన్ధకనివృత్తి ప్రాధాన్యసూచ నార్థమ్. ౧౦౪.

అథవా - ప్రతిబన్ధకే నిరవశేషం నివృత్తే సతి భగవత్ప్రాప్తి స్వరూపానుబన్ధిత్వేన స్వయమేవా విర్భావ ఉచ్యతే.- (౨) "యథా న క్రియతే జ్యోత్స్నా మలప్రక్షాళనాన్మణేః । దోష ప్రహాణాన్న కాట్టప్పదుంఅను. [illegible] ఫలమ్ [illegible] శోక ముణ్డావను. ౧౦౩.

అనాల్ శ్లోకాన్త్యయాలే పాపవిమోచనత్తై చ్చొల్లి ఫలసిద్ధియా శోకనివృత్తియాలే సూచిప్పిప్పానెన్నాల్, - "మామే వైష్యసి" ఎన్ను - ఎన్నైయే యడైయక్కడవైయెన్ఱు పూర్వశ్లోకత్తిల్ సిద్ధ మానప్రాప్తి అనువృత్తమాయ్ వనపరాయాల్ అతుక్కు ప్రతిబన్ధకత్తై ప్పోక్కుకైయే ప్రధానమెన్ను సూచిప్పిక్కిఱార్కళ్. ౧౦౪.

అజ్ఞవల్లియే ప్రతిబన్ధకమానతు నిశ్శేషమాక నివృత్తమానాల్, భగవ త్ప్రాప్తి స్వరూపానుబన్ధియాకైయాలే తన్నదైయేయుణ్డామెన్నునిదైత్తు. ఇక్కైయితే, "యథా న క్రియతే జ్యోత్స్నా మలప్రక్షాళనాన్మణేః। దోష ప్రహాణాన్న జ్ఞానమాత్మనః క్రియతే తథా" ఎన్ను - మాణిక్కమానతు మలమఱక్కైన్ను కఴువినత్తాలే అతినొళియానతు అప్పొను పణ్ణప్పడు కిఱతిల్లియే యాంతానాగవే తన్నాలేయే ప్రకాశిక్కుమతు, అప్పడియే ఆత్మావుక్కుమ్ కర్మాదిదోషమ్ పోనాల్ జ్ఞానమానతు, అప్పొతు [illegible]ప్పడుకిఱతిల్లియే స్వభావగతిమానతే ప్రకాశిక్కుమెన్నుమ్,

(౧) గీ-౧౮-౬౫. (౨) విష్ణుధర్మ-౧౦౪-౫౫.

జ్ఞాన మాత్మనః క్రియతే తథా। యథోదపాన కరణాత్క్రియతే న జలామ్బరమ్। సదేవ నీయతే వ్యక్తిమసతస్సమ్భవః కుతః। తథా హేయగుణధ్వంసాదవబోధాదయో గుణాః। ప్రకాశ్యన్తే నజన్యన్తే నిత్యా ఏవాఽఽత్మనో హి తే" ఇతి.

తథా భగవచ్ఛాస్త్రే (౧) "పూర్వం ముక్తాః కర్మబన్ధైర్మద్దేశ ప్రాప్తిపూర్వకమ్। నిస్సఙ్కోచా భవన్త్యేతే మదు సాధర్మ్యమాగతాః। ఆవిర్భూతస్వరూపాశ్చ విధ్వస్తాఽశేషకల్మషాః। సమస్తహేయ ప్రధ్వంసాత్ జ్ఞానాఽఽనన్దాదయో గుణాః। ప్రకాశ్యన్తే న జన్యన్తే నిత్యా హ్యాత్మగుణాశ్చ తే" ఇతి.

"యథోదపానకరణాత్ క్రియతే న జలామ్బరమ్। సదేవ నీయతే వ్యక్తిమసతస్సంభవః కుతః। తథా హేయగుణధ్వంసాదవబోధాదయో గుణాః। ప్రకాశ్యన్తే న జన్యన్తే నిత్యా ఏవాఽఽత్మనో హి తే" ఎన్ఱు- యాతొరువడి కిణఱ్ఱైవ్వెట్టుకైయాలే అఙ్గుళ్ళ జలముమ్ ఆకాశముమ్ అప్పోతుపణ్ణప్పడుకిఱతిల్లైయే మున్బుణ్డానతే వ్యక్తియై యడైవిక్కప్పడుకిఱతిన్నై, ఇల్లాతత్తై యుణ్డాక్క ఒణ్ణాలు మొణ్ణాతిఱే, అప్పడియే ఆత్మావుక్కు హేయమాన గుణఙ్గళై పోక్కుకైయాలే జ్ఞానాదిగుణఙ్గళాన్వై మున్బే యుళ్ళవై ప్రకాశిక్కప్పడుకిఱత్తన్నై, జనిప్పిక్కప్పడుకిన్ఱనవన్ఱు, ఆత్మావుక్కు అవై నిత్యఙ్గళాయిఱే ఇరుప్పతెన్ఱుమ్ ఇతిహాసాదికళిల్ శొల్లప్పట్టతు.

అప్పడిభగవచ్ఛాస్త్రత్తిలుమ్, "పూర్వం ముక్తాః కర్మబన్ధైర్మద్దేశప్రాప్తిపూర్వకమ్। నిస్సఙ్కోచా భవన్త్యేతే మమ సాధర్మ్యమాగతాః। ఆవిర్భూతస్వరూపాశ్చ విధ్వస్తాఽశేషకల్మషాః। సమస్తహేయ ప్రధ్వంసాత్ జ్ఞానాఽఽనన్దాదయో గుణాః। ప్రకాశ్యన్తే నజన్యన్తే నిత్యా హ్యాత్మగుణాశ్చ తే" ఎన్ఱు - మున్బే కర్మబన్ధఙ్గళాలే ముక్తరాయ్ పర

(౧) భగవచ్ఛాస్త్రే.

శ్రూయతే, (౧) “పరఞ్జ్యోతిరుపసమ్పద్య స్వేన రూపేణాఽభినిష్పద్యతే” ఇతి. (౨) “సమ్పద్యాఽఽవిర్భావస్స్వేనశబ్దాత్” ఇతి సూత్రితఞ్చ. తస్మాత్పురుషార్థస్య స్వరూపావిర్భావరూపత్వేన తత్ప్రతిబన్ధకనివృత్తిసిద్ధత్వాత్, పాపవిమోచనానన్తరోక్తశ్శోకనిషేధః ఫలలాభనిబన్ధన ఇత్యవగన్తవ్యః. ౧౦౫.

కిఞ్చ-ఫలలుబ్ధస్య పురుషస్య ఫలాఽసిద్ధివిలమ్బాభ్యాం తదుపాయ

మపదమాకిఱ ఎన్నుడైయ దేశప్రాప్తిపూర్వకమాక ఇచ్చేతనర్కళ్ స్వరూపగుణఙ్గళినుడైయ సఙ్కోచఙ్గళ్ఱ ఎన్నుడైయ సాధర్మ్యత్తై యుడైయానిన్ఱుకొణ్డు విశ్వస్వరూపాన అశేషకల్మషత్తైయుమ్ ముడైయరాయ్ ఆవిర్భూతస్వరూపరునాక నిఱ్పర్కళ్; సమస్తహేయఙ్గళుమ్ నశిక్కైయాలే జ్ఞానానన్దాదికళాన స్వరూప రూప గుణఙ్గళానవై ప్రకాశిప్పిక్కప్పడా నిఱ్కుమ్, జనిప్పిక్కప్పడుకిఱత్తు, అన్ఱు ఆత్మగుణఙ్గళ్ నిత్యఙ్గళాయిత్తే ఇరుప్పనవెన్ఱు శొల్లప్పట్టన.

శ్రుతియిలుమ్, “పరఞ్జ్యోతిరుపసమ్పద్య స్వేన రూపేణాఽభినిష్పద్యతే” ఎన్ఱు-పరఞ్జ్యోతిశ్శబ్దవాచ్యమాన ప్రాప్యవస్తువై ప్రాపిత్తు తన్నతాన స్వరూపత్తోడే కూడుమెన్ఱు శొల్లిత్తు. “సమ్పద్యాఽఽవిర్భావస్స్వేనశబ్దాత్” ఎన్ఱు - ప్రాప్యవస్తువై ప్రాపిత్తు స్వస్వరూపత్తోడే కూడుమ్, “స్వేనరూపేణాఽభినిష్పద్యతే” ఎన్గిఱ శ్రుతిశబ్దత్తాలేయెన్ఱు సూత్రత్తిలుమ్ శొల్లప్పట్టతు. ఆకైయాలే పురుషార్థమ్ స్వరూపానుబన్ధియెన్ఱు నినైత్తు, అతు ప్రతిబన్ధకనివృత్తిమాత్రత్తాలే సిద్ధమాకైయాలే, పాపవిమోచనానన్తరమ్ శొల్లప్పట్ట శోకనిషేధమానతు ఫలసిద్ధినిబన్ధనమెన్ఱఱియప్పడుమ్. ౧౦౫.

ఇన్నముమ్, ఫలత్తై యాశైప్పట్ట పురుషనుక్కు ఫలమ్ సిద్ధియామైయాలుమ్ విలమ్బత్తాలుమ్ శోకముణ్డామ్, అవనుడైయ ఉపాయత్తుక్కు

---

(౧) ఛాం-౮-౧౨-౨.   (౨) బ్రహ్మసూ-౪-౪-౧.

గతాఽపాయ దుష్కరత్వాభ్యాం వా శోకస్సమ్భవతి; తదిదం హేతుచతుష్టయం నాఽత్ర విద్యతే, నిరపాయోపాయస్య స్వీకార మాత్రేణైవ నిరతిశయ పురుషార్థస్యాఽవిలమ్బేన సిద్ధత్వాత్ ;తథాహి- ఉపాయాన్తరపరిత్యాగ పూర్వకసిద్ధోపాయస్వీకారవచనాన్న తద్దౌ ష్కర్యమ్, శీలాదిగుణవిశిష్టోపాయస్య నైరపేక్ష్యవచనాన్న తదపాయ సమ్భవః,జ్ఞాన శక్త్యాదిపూర్త్యా ఫలప్రదత్వసామర్థ్యవచనాన్న ఫలాఽ సిద్ధిః, ప్రతిబన్ధకస్య నిరవశేషనివర్త్యత్వాన్న విలమ్బ ఇతి. అతస్సర్వా త్మనా శోకహేత్వభావాన్న శోచితవ్యమిత్యర్థః. ౧౦౬.

అత్రకేచిత్, (౧) "మన్మనా భవ" ఇతి పూర్వశ్లోకమపి ఏతేన "సర్వధర్మాన్" ఇత్యాదిశ్లోకేన విధీయమానస్య శరణవరణస్యాఽ

అపాయముణ్డాకైయాలుమ్ దుష్కరత్వముణ్డాకైయాలుమ్ శోకముణ్డా మ్; ఇన్ద శోకహేతుక్కళ్ నాలుమివ్విడత్తిలిల్లైయిఱే; నిరపాయమాన ఉపాయత్తై స్వీకరిత్తమాత్రత్తాలే నిరతిశయపురుషార్థమానతు విలమ్బ యామల్ సిద్ధిక్కైయాలే; అతానతు-ఉపాయాన్తరపరిత్యాగపూర్వక మాక సిద్ధోపాయస్వీకారత్తై చ్చొల్లుకైయాలే ఉపాయత్తిల్ దుష్క రత్వమిల్లై; శీలాదిగుణవిశిష్టమాన ఉపాయత్తై నిరపేక్షమాకచ్చొల్లుకై యాలే ఉపాయత్తుక్కు అపాయమిల్లై; జ్ఞానశక్త్యాదిపూర్త్తియాలే ఫల ప్రదత్వసామర్థ్యత్తై చ్చొల్లుకైయాలే ఫలత్తుక్కు అసిద్ధియిల్లై; ప్రతి బన్ధకమ్ నిశ్శేషమాక నివృత్తమెన్ఱు శొల్లుకైయాలే ఫలత్తుక్కు విలమ్బ మిల్లైయెన్ఱపడి. ఆకైయాల్,ఇప్పడిసర్వప్రకారత్తాలుమ్ శోకిక్కైక్కు హేతువిల్లైయెన్ఱునినైత్తు, ఇనిశోకిక్కై అయుక్తమెన్ఱుపొరుళాయిత్తు.

ఇవ్విడత్తిల్,శిల ఆచార్యర్కళ్, "మన్మనాభవ"ఎన్గిఱ పూర్వ శ్లోకత్తైయుమ్ ఇన్ద "సర్వధర్మాన్" ఇత్యాది శ్లోకత్తోడే కూట్టి ఇతిల్

---

(౧) గీ-౧౮-౬౫.

వశ్యాపేక్షితాఽఽత్మనిక్షేపాపరపర్యాయ న్యాసాభిధాయిత్వేనాఽనుసన్ధత్తే. ఏవఞ్చ (౧) "సర్వగుహ్యతమం భూయశ్శృణు మే పరమం వచః। ఇష్టోఽసి మే దృఢ ఇతి తతో వక్ష్యామి తే హితమ్" ఇతి పూర్వోపదిష్ట గుహ్యగుహ్యతర రూప సమస్త హిత విలక్షణత్వేన సర్వగుహ్యతమ హితాన్తరోప దేశపరత్వాదస్య శ్లోకద్వయస్యైక ప్రకరణత్వం సిద్ధం భవతి. ఉపాసనాత్మకజ్ఞానవిశేషస్య గుహ్యతరత్వమ్, (౨) "ఇతి తే జ్ఞానమాఖ్యాతం గుహ్యాద్గుహ్యతరం మయా। విమృశ్యైతదశేషేణ

విధిక్కిఱ చరమశ్లోకత్తుక్కు అవశ్యాపేక్షితమాన ఆత్మనిక్షేపమెన్నుమ్ పేర్ పెట్ట న్యాసాదికళై చ్చొల్లుకిఱతాక అనుసన్ధిక్కిఱార్కళ్; ఇప్పడి యాయిరుక్కిఱ విడత్తిల్ "సర్వగుహ్యతమం భూయ శ్శృణు మే పరమం వచః। ఇష్టోఽసి మే దృఢ ఇతి తతో వక్ష్యామి తే హితమ్" ఎన్ఱు గుహ్యఙ్గళిల్ వైత్తు మిక్క గుహ్యతమామాయ్ ప్పెరుత్తు తనక్కు మేలిల్లాత తాయిరుక్కిఱ ఎన్నుడైయ వచనత్తై క్కేళ్, ఎనక్కు నీ ఇష్టనాయ్ దృఢమాన అధ్యవసాయత్తై యుడైయనాకానిన్ఱాయెన్ఱిఱ వచనత్తాలే, ఉనక్కు హితత్తై చ్చొల్లక్కడవేనెన్ఱుకొణ్డు తాన్ మున్బు ఉపదేశిత్త గుహ్యమాయుమ్ గుహ్యతరమాయుముళ్ళ సమస్తహితఙ్గళిలుమ్ విలక్షణమాక సర్వగుహ్యతమమాన హితాన్తరోపదేశత్తిలే తాత్పర్యత్తై యుడైత్తాయ్కొణ్డు ఇన్ద ఇరణ్డు శ్లోకమ్ ఏకార్థప్రతిపాదకమాకైయాలే, ఏకప్రకరణమామ్. ఉపాసనాత్మకమాన జ్ఞానవిశేషత్తై "ఇతి తే జ్ఞానమాఖ్యాతం గుహ్యాద్గుహ్యతరం మయా। విమృశ్యైతదశేషేణ యథేచ్ఛసి తథా కురు" ఎన్ఱు - గుహ్యమాన కర్మజ్ఞానఙ్గళిల్ కాట్టిల్ గుహ్యతరమాన భక్తిరూపాపన్న జ్ఞానమానతు ఎన్నాలే ఉనక్కు చ్చొల్లప్పట్టతు, అతైయెల్లామ్ విచారిత్తు యాతొరుపడి నిశ్చయిత్తాయ్, అప్పడియే శెయ్యక్కడవాయెన్ఱు సొల్లియదాలే గుహ్యతరమెను తానే యరుళిచ్చెయ్ తాన్. అతా

(౧) గీ-౧౮-౬౪.　　　(౨) గీ-౧౮-౬౩.

యథేచ్ఛసి తథా కురు" ఇతి. (౧) "ఇదన్తు తే గుహ్యతమం ప్రవక్ష్యామ్యనసూయవే । జ్ఞానం విజ్ఞానసహితం యద్జ్ఞాత్వా మోక్ష్యసేఽశుభాత్ ॥ రాజవిద్యా రాజగుహ్యం పవిత్రమిదముత్తమమ్। ప్రత్యక్షావగమం ధర్మ్యం సుసుఖం కర్తుమవ్యయమ్" ఇత్యారభ్య గుహ్యతమత్వేన ప్రతిపాదితస్య భక్తిరూపాపన్నజ్ఞానస్య గుహ్యతరత్వోక్త్యా నిగమనమ్, వక్ష్యమాణోపాయస్య సర్వగుహ్యతమత్వాభిప్రాయేణేత్యవగన్తవ్యమ్. రాజగుహ్యభూతాద్భక్తియోగాద్దేవానాం గుహ్యస్య న్యాసస్య గుహ్యతమత్వం యుక్తమేవ. ౧౦౭.

పతు - "ఇదన్తు తే గుహ్యతమం ప్రవక్ష్యామ్యనసూయవే । జ్ఞానం విజ్ఞానసహితం యద్జ్ఞాత్వా మోక్ష్యసేఽశుభాత్ । రాజవిద్యా రాజగుహ్యం పవిత్రమిదముత్తమమ్ । ప్రత్యక్షావగమం ధర్మ్యం సుసుఖం కర్తుమవ్యయమ్" ఎన్ఱు - ఇన్ద గుహ్యతమత్తై అనసూయువాయిరుక్కుమ్ ఉనక్కు విశేషిత్తుచ్చొల్లక్కడవేన్, తానే ఇదు విశేషజ్ఞాన సహితమాన జ్ఞానమాయిరుక్కుమ్, యాతొన్ఱై యఱిన్దు ఇన్ద సంసారమాకిఱ అశుభత్తిల్ నిన్ఱుమ్ విడప్పడువతి; ఇదుతానే రాజాక్కళిల్ విద్యైయాయ్, రాజాక్కళుక్కుమ్ గుహ్యమాయ్, పవిత్రమాయ్, ఉత్తమమాయ్, ప్రత్యక్షత్తిలే కాణలామ్పడియాయ్, ధర్మయుక్తమాయ్, అనుష్ఠిక్క మ్యాతుమికవుమ్ సుఖరూపమాయ్, అక్షయమాయిరుప్పతెన్ఱు తుడఙ్గి గుహ్యతమమాక ప్రతిపాదిక్క ఇన్ద భక్తిరూపాపన్న జ్ఞానత్తై ముడివిలే తానే గుహ్యతరమెన్ఱు శొల్లి ముడిక్కిఱదు, మేలే శొల్లప్పడుకిఱదు సర్వగుహ్యతమమెన్ఱు నినైవాలేయాయిఱ్ఱెన్ఱఱియప్పడుమ్. రాజగుహ్యమాన భక్తియోగత్తైక్కాట్టిల్ దేవానాం గుహ్యమాన న్యాసత్తుక్కు గుహ్యతమత్వమ్ యుక్తమేయిత్తే. ౧౦౭.

(౧) గీ-౯-౧.

అత్ర (౧) "ఇతి గుహ్యతమం శాస్త్రమిదముక్తం మయాఽనఘ" ఇతి పురుషోత్తమ విద్యాదీనామపి గుహ్యతమత్వవచనాత్, పూర్వోక్త గుహ్యతమానాం సర్వేషామతిశయేన గుహ్యత్వాత్, (౨) "సర్వగుహ్యతమమ్" ఇత్యుక్తమ్. తథాచ శ్రూయతే,(౩) "తద్వై మహోపనిషదం దేవానాం గుహ్యమ్" ఇతి. స్మర్యతే చ,(౪) "ఏతన్మహోపనిషదం దేవానాం గుహ్యముత్తమమ్" ఇతి. ౧౦౮.

సమేద్యమాశబ్ద నియమ్, - (౫) "సమోఽహం సర్వభూతేషు న మే ద్వేష్యోఽస్తి న ప్రియః । యే భజన్తి తు మాం భక్త్యా మయి

ఇవ్విడత్తిల్, "ఇతి గుహ్యతమం శాస్త్రమిదముక్తం మయాఽనఘ" ఎన్ఱు - అనఘనే! ఇప్పడి గుహ్యతమమాన ఇన్త శాస్త్రమానతు ఎన్నాలే సొల్లప్పట్టతెన్ఱు పురుషోత్తమవిద్యైయుమ్ గుహ్యతమమాకచ్చొల్లప్పట్టాలే, మున్బుసొన్న గుహ్యతమఙ్గళెల్లావఱ్ఱైయుమ్ విడప్పరమగుహ్యతమమాకైయాలే "సర్వగుహ్యతమమ్" ఎన్ఱుసొల్లప్పట్టతు. అప్పడి శ్రుతియిలుమ్, "తద్వై మహోపనిషదం దేవానాం గుహ్యమ్" ఎన్ఱు - ఇన్త న్యాసరూపమాన తపస్సానతు పెరియ ఉపనిషత్తుక్కళిలే యుణ్డానవాఱ్ఱిల్ దేవర్కళుక్కుమ్ గుహ్యమానాయిరుక్కుమెన్ఱుమ్, వేదాన్తస్మృతియాన భగవచ్ఛాస్త్రత్తిలుమ్, "ఏతన్మహోపనిషదం దేవానాం గుహ్యముత్తమమ్" ఎన్ఱు - మహోపనిషదమాయ్, దేవానాం గుహ్యమాయ్, ఉత్తమమాయిరుక్కుమెన్ఱు శ్రుతియిల్ సొన్నాప్పోలే సొల్లప్పట్టతు. ౧౦౮.

ఇవ్విడత్తిలే, "సమోఽహం సర్వభూతేషు న మే ద్వేష్యోఽస్తి న ప్రియః యే భజన్తి తు మాం భక్త్యా మయి తే తేషు చాప్యహమ్" ఎన్ఱు - నానెల్లార్క్కుమ్ సమనాయిరుప్పన్, సర్వభూతఙ్గళిలుమ్ ఎనక్కు వెఱుక్కప్పడువతుమిల్లై, ఉకక్కప్పడువతుమిల్లై, ఎన్నై యావర్ శిలర్

(౧) గీ-౧౫-౨౦. (౨) గీ-౧౮-౬౪. (౩)
(౪) భగవచ్ఛాస్త్రే. (౫) గీ-౯-౨౯.

తే తేషు చాఽప్యహమ్" ఇత్యుక్తస్య భక్తియోగస్య (౧) "మన్మనా భవ మద్భక్తో మద్యాజీ మాం నమస్కురు। మామేవైష్యసి యుక్త్వైవ మాత్మానం మత్పరాయణః" ఇతి ధ్యానాఽర్చనప్రణామాది విశిష్ట విధానేన తదాకారసామ్యాత్, భూయశ్శబ్దస్వారస్యాచ్చ, అయమపి శ్లోకో భక్తేరేవ విధానం నిగమయతీతి;- (౨) "ఇతి తే జ్ఞానమాఖ్యాతమ్" ఇతి పూర్వమేవ నిగమస్యోక్తత్వాత్; (3) "సర్వగుహ్యతమం భూయశ్శృణు మే పరమం వచః" ఇతి వక్ష్యమాణోపాయవిశేషాభి

విశేషిత్తు భక్తియాలే భజిక్కిఱార్కళ్, అవర్కళెన్బక్కలిలే యాయిరుప్పర్కళ్, నానుమవర్పక్కలిలే యాయిరుప్పనెన్ఱరుళిచ్చెయ్త భక్తియోగత్తై "మన్మనా భవ మద్భక్తో మద్యాజీ మాం నమస్కురు। మామేవైష్యసి యుక్త్వైవమాత్మానం మత్పరాయణః" ఎన్ఱు - ఎనక్కు భక్తనాన నీ ఎన్బక్కలిలే నెఞ్జైయుడైయైయాయ్క్కొణ్డు ధ్యానత్తైప్పణ్ణు, ఎన్నుడైయ యజనమాకిఱ అర్చనైయైప్పణ్ణు, ఎన్నై నమస్కరిక్కైయాకిఱ ప్రణామత్తైప్పణ్ణు, ఇప్పడి ఎన్నైయే పఱ్ఱి ఆత్మావై యోగత్తిలే కూట్టి ఎన్నైయే అడైయక్కడవైయెన్ఱుకొణ్డు ధ్యానాఽర్చన ప్రణామాదివిశిష్టమాక మున్బే ఒన్బతామోత్తిలే విధిక్కైయాలే, అన్ద శ్లోకత్తోడు ఇతు సమానాఽధికారమాకైయాలుమ్, ఇఙ్గుత్తైభూయశ్శబ్దమ్ పునర్వచనత్తై కాట్టుకైయాలే ఉపాయాన్తర విధానత్తుక్కు చ్చేరామై యాలుమ్, కీழ்చ్చొన్న భక్తియోగత్తినుడైయ విధానత్తైయే ఇన్ద "మన్మనాభవ" ఎన్గిఱ శ్లోకమ్ నిగమిక్కిఱతానాలోవెన్ఱు శఙ్కిక్క క్కడవత్తు; "ఇతి తే జ్ఞానమాఖ్యాతమ్" ఎన్ఱు - ఉనక్కిప్పడి జ్ఞానమ్ శొల్లప్పట్టతెన్ఱుకొణ్డు మున్బే నిగమనమ్ శొల్లుకైయాలుమ్; "సర్వగుహ్యతమం భూయశ్శృణు మే పరమం వచః" ఎన్ఱు - ఎల్లాగుహ్యత్తిలుమ్ మేలాయ్ పెరియతాయ్ పరమాన

---

(౧) గీ-౧౮-౬౫. (౨) గీ-౧౮-౬౩. (౩) గీ-౧౮-౬౪.

ప్రాయేణాఽర్థాన్తరద్యోతనాచ్చ, నహి భూయశ్శబ్ద ఉక్తస్యైవ పునర్వచనమభిధత్తే; కిన్తు - ఉక్తార్థవ్యతిరేకేణాఽర్థాన్తరం ద్యోతయతి. (౧) "భూయఏవ మహాబాహో శృణు మే పరమం వచః" ఇత్యత్ర నహి పూర్వోక్తమేవ సర్వకారణత్వ సర్వాత్మభావాదికముపదిశ్యతే; అతః భూయస్త్వస్య మహత్త్వపర్యాయత్వాత్, వక్ష్యమాణస్య సర్వగుహ్యతమస్య హితవిశేషస్య మహత్త్వమనేన భూయశ్శబ్దేనాఽవగమ్యతే. (౨) "పరమం వచః" ఇత్యనేనచాస్మాదుపాయవిశేషాదధికోపాయాన్తరోపదేశస్యాసమ్భవో వివక్షితః. పూర్వత్ర "భూయఏవ మహాబాహో శృణుమే పరమం వచః" ఇతి సర్వకారణత్వాది వచన పారమ్య

ఎన్నుమదైయ వచనత్తుక్కు శేషమానాప్పోలే, మేలే శొల్లప్పుక్కిఱ ఉపాయవిశేషత్తిల్ నిఱైవాలుణ్డాన అర్థాన్తరమ్ తోన్ఱక్కడవదాయాలుమ్. ఆనాల్ భూయశ్శబ్దమ్ శొల్లుకిఱపడియెన్నెన్నిల్; భూయశ్శబ్దమ్ పిన్నైయుమెన్ఱు పునర్వచనత్తైయే కాట్టుకిఱతన్ఱు; పిన్నైయేతెన్నిల్; శొన్నవర్థమొఴియ వేఱే అతిశయితమాన అర్థముణ్డెన్ఱు కాట్టుకిఱతు. కీఴ్, "భూయఏవ మహాబాహో శృణు మే పరమం వచః" ఎన్ఱు - మహాబాహువే! ఇన్నముమెన్నుడైయ పరమమాన వచనత్తైక్కేళాయెన్ఱివిడత్తిలే, మున్బు శొన్న సర్వకారణత్వ సర్వాత్మభావాదికళైయేపిన్బు ఉపదేశిక్కిఱతన్ఱు. అన్ఱియాలే భూయస్త్వమ్ మహత్త్వత్తుక్కు-ప్పర్యాయమాయ్క్కొణ్డు మేలేశొల్లప్పుక్కిఱ సర్వగుహ్యతమమాన హితవిశేషత్తినుడైయ మహత్త్వత్తైయే కాట్టుకిఱతు. "పరమం వచః" ఎన్ఱివిడత్తిలే నాఙ్గళ్ శొల్లప్పుక్కిఱ ఉపాయవిశేషత్తిలుఙ్గాట్టిల్ అధికమాయిరుప్పతోరుపాయవిశేషమిల్లైయెన్నుమ్ కాట్టప్పడుకిఱతు; మున్బు "భూయఏవ మహాబాహో శృణు మే పరమం వచః" ఎన్ఱుశొన్న భూయస్త్వముమ్ పరమత్వముమ్ సర్వకారణత్వాది వచ

(౧) గీ-౧౦-౧. (౨) గీ-౧౮-౬౪.

ముక్తమ్, అనన్తరమర్థాన్తరోపదేశస్య విద్యమానత్వాత్. అత్రతునా ఽర్థాన్తరోపదేశోదృశ్యతే. (౧) “ఇదన్తేనాతపస్కాయ” ఇత్యాదినా శాస్త్రసమాప్తేః. ౧౦౯.

ధ్యానాఽర్చన ప్రణామాదిరూప భక్తియోగ విధాయక శ్లోకా ద్వస్య కో భేద ఇతిచేత్;-అర్థవిశేషాదిత్యభిప్రాయః. తత్ర (౨) “యుక్త్వై వమాత్మానం మత్పరాయణః” ఇతి యోగవిశేషణతయా (౨) “మ న్మనాభవ” ఇత్యాదినా ధ్యానార్చనాదిర్విధీయతే; అత్ర యోగవాచక శబ్దో న దృశ్యతే. తత్ర “మద్భక్తిః” ఇత్యయం శబ్దస్తు స్నేహవిశిష్ట వాచకతయా పురుషార్థాఽభిలాష ప్రయుక్తి మనన్య ప్రయోజనత్వ మభిధత్తే. అత్ర స్నేహస్యాఽఽత్మ ధర్మత్వేనాఽవిధేయత్వాత్ “మద్భ

నత్తినుడైయ అతిశయత్తైయుమ్ పారమ్యత్తైయుమ్ శొల్లుకిఱతు; అనన్తర మర్థాన్తరత్తై యుపదేశిక్క శొల్లైయాలే. ఇవ్విడత్తిల్ అప్పడి అర్థాన్తరోపదేశమ్ కాణప్పడుకిఱతిల్లైయే; “ఇదం తే నాతపస్కా య” ఎన్ఱు తుడఙ్గి శాస్త్రమ్ తలైక్కట్టుకైయాలే. ౧౦౯.

ఆనాల్, ధ్యానాఽర్చన ప్రణామాది రూపమాన భక్తియో గత్తై విధిక్కిఱ అన్దశ్లోకత్తిరణ్డిల్ ఇన్దశ్లోకఙ్గళుక్కు భేదమెన్నెన్నిల్, అర్థవిశేషముణ్డాకైయాలే యెన్ఱు శొల్లుకిఱోమ్. అతావతు - అవ్వి డత్తిల్, “యుక్త్వైవ మాత్మానం మత్పరాయణః” ఎన్ఱు - ఇప్పడి ఎన్నై ప్పఱ్ఱి ఆత్మావై యోగత్తిలే మూట్టియెన్ఱు శొన్న యోగత్తు క్కు విశేషణమాక “మన్మనా భవ” ఎన్ఱు తుడఙ్గి ధ్యానాఽర్చన ప్రణా మాదికళ్ విధిక్కప్పడుకిఱన; ఇవ్విడత్తిల్ అప్పడి యోగవాచక శబ్ద మిల్లై, అవ్విడత్తిల్, “మద్భక్తిః” ఎన్గిఱ ఇన్దశబ్దమ్, స్నేహవిశిష్టనై చ్చొల్లుకైయాలే, పురుషార్థవిశేషాభిలాష మడియాన అనన్య ప్రయో జనత్వత్తై చ్చొల్లుకిఱతు. ఇవ్విడత్తిల్ భక్తిరూపస్నేహమ్ ఆత్మ ధర్మమాకైయాలే విధేయ మల్లామైయాల్ అధికారివిశేషణమాయ్

(౧) గీ-౧౮-౬౭. (౨) గీ-౯-౩౪.

_క్తః" ఇతి సర్వత్రాఽనుషజ్యతే. "మదన్నాథవ" ఇతి మహావిశ్వాసో విధీయతే. వక్ష్యమాణస్య న్యాసస్య వరణస్యచ మహావిశ్వాస పూర్వకత్వ నియమాత్. తదుచ్యతే; - (౧) "ఆకిఞ్చన్యం సమాలమ్బ్య బుద్ధ్యైవ

దృఢయా స్వయా। సర్వదా సర్వదేశేషు సర్వావస్థాసు సర్వథా। రక్షి ష్యతి హరిశ్శ్రీమానా్రశితానితి నిశ్చయాత్ ఆత్మాఽఽత్మీయభరం సర్వం నిక్షిప్య శ్రీపతేః పదే। శరణం వృణు లక్ష్మీశం తముపేయం విచిన్తయ" ఇతి. "మద్యాజీ" ఇతి అన్యాఽధికారిణో భగవదారాధనపరత్వం విధీ యతే. ఏతేన, అనుకూల్య సఙ్కల్పః, ప్రాతికూల్య నివృత్తిశ్చాఽవగ

న్తవ్యౌ "మద్భక్తః" ఎన్ను ఎల్లాప్పదత్తిలు మనుషక్తమాకిఱతు. "మదన్నాథవ" ఎన్ను - ఎన్బక్కలితే నెఞ్జాయుత్తైయై యావాయెన్గై యాలే, మహా విశ్వాసమ్ విధిక్కప్పడుకిఱతు. మేలే శొల్లప్పోకిఱ న్యాసత్తుక్కుమ్ వరణత్తుక్కుమ్ విశ్వాస పూర్వకత్వమ్ నియమేన వేణ్డు కైయాలే, అతువెఙ్గ "ఆకిఞ్చన్యం సమాలమ్బ్య బుద్ధ్యైవ దృఢయా

స్వయా। సర్వదా సర్వదేశేషు సర్వావస్థాసు సర్వథా। రక్షిష్యతి హరి శ్శ్రీమా నాశ్రితానితి నిశ్చయాత్। ఆత్మాఽఽత్మీయభరం సర్వం నిక్షిప్య శ్రీపతేః పదే। శరణం వృణు లక్ష్మీశం తముపేయం విచిన్తయ" ఎన్ను-వ్యక్తమాన తన్నుడైయ బుద్ధియాలే నీ ఆకిఞ్చన్యత్తై ప్పఱ్ఱి సర్వకాలత్తిలుమ్ సర్వదేశత్తిలుమ్ సర్వావస్థైకళిలుమ్ సర్వ ప్రకార

త్తాలుమ్ శ్రీమానాన హరియానవన్ ఆశ్రితరై రక్షిక్కుమెన్గిఱ నిశ్చ యత్తాలే ఆత్మాఽఽత్మీయమాన భరత్తై ఎల్లావఱ్ఱైయుమ్ శ్రియః పతి పదత్తిలే నిక్షేపిత్తు, లక్ష్మీశనై ఉపాయమాక వరి, అవనైయే ఉపేయమాకచ్చిన్తి యెన్ను ఉపాయోపేయవరణ నిక్షేపఙ్గళుక్కు దృఢా ధ్యవసాయ పూర్వకత్వమ్ శొల్లప్పట్టతు. "మద్యాజీ" ఎన్ను - ఎన్నై యై యె ఆరాధనత్తై పణ్ణుకైయాలే, అన్య అధికారియినుడైయ భగవదా

రాధన పరత్వమ్ విధిక్కప్పడుకిఱతు. ఇత్తాలే, అనుకూల్యసఙ్కల్ప

ష్యతే. అత ఏవాఽపాయ నివృత్తిస్సిద్ధా. కిఞ్చ-"మద్యాజీ భవ" ఇతి విధానాత్, అస్యాఽధికారిణో భగవత్ప్రీణనార్థం వైదికధర్మాణా మనుష్ఠేయత్వ ప్రకాశనేన మధ్యమస్థితి స్సూచితా. "మాం నమస్కురు" ఇతి నమస్కారవచనాత్, పారతన్త్ర్యకాష్ఠానురూప భరన్యాస ప్రతిపాదనేనాఽఽత్మనిక్షేపో విధీయతే. నిక్షేపస్య * ఫలే స్వామ్యవియుక్తతా గర్భత్వేన తదధీన ఫలం తత్ప్రాప్తిరూప మభిధీయతే. "మామేవైష్యసి" ఇతి ఉపాయ ఫల ముచ్యతే. "సత్యంతే ప్రతిజానే" ఇతి ఉపాయస్య ఫలావ్యభిచార నియమః ప్రతిపాద్యతే. ఏవం పరమార్థోపదేశవిషయీకారయోగ్యతా "ప్రియోఽసిమే" ఇత్యనేన ప్రతీయతే.

ముమ్ ప్రాతికూల్యవర్జనము మఱియప్పట్టతాయిఱ్ఱు. ఆకైయాలే ఇవనుక్కైయ అపాయనివృత్తి స్సిద్ధమాయిఱ్ఱు. "మద్యాజీ" ఎన్ఱు విధిక్కైయాలే, ఇవ్వధికారిక్కు భగవత్ప్రీణనార్థమాక వైదిక ధర్మానుష్ఠానత్తై క్కాట్టుకైయాలే మధ్యమస్థితి సూచిక్కైయాయిఱ్ఱు. "మాం నమస్కురు" ఎన్ఱు - ఎన్నై నమస్కరియెన్గిఱ నమస్కార వచనత్తాలే పారతన్త్ర్య కాష్ఠానురూపమాన భరన్యాసత్తై ప్రతిపాదిక్కైయాలే ఆత్మనిక్షేపమ్ విధిక్కప్పడుకిఱతు. నిక్షేపత్తుక్కు ఫలత్తిల్ స్వామ్యమ్ తవిరుకైయిలే తాత్పర్యమాకైయాలే, భగవదధీనమాయ్ భగవత్ప్రాప్తిరూప ఫలమానతు శొల్లప్పట్టతు. "మామేవైష్యసి" ఎన్ఱు-ఎన్నై యడైయక్కడవై యెన్గైయాలే ఉపాయఫలమ్ శొల్లుకిఱతు. "సత్యం తే ప్రతిజానే" ఎన్ఱు - మెయ్యే ఉనక్కు ప్రతిజ్ఞై పణ్ణుకిఱేనెన్గైయాలే ఉపాయత్తుక్కు ఫలత్తై వ్యభిచరియాత నియమమ్ శొల్లుకిఱతు; "ప్రియోఽసి మే" ఎన్ఱు ఎనక్కు ప్రియనాకా నిన్ఱా యెన్గైయాలే ఇప్పడి పరమార్థత్తై ఉపదేశిత్తు విషయీకరిక్కైక్కు యోగ్యనెన్నుమిడమ్ తోన్ఱుకిఱతు; ౧౧౦.

అనన్తర ముపాయాన్తర పరిత్యాగ పూర్వకం శరణ వరణంచ విధాయ, శరణ పదస్య (౧) "శౄ - హింసాయామ్" ఇతి ధాతోః కర్తరి ల్యుడన్తస్య అనిష్టనివారకత్వోక్తి సామర్థ్యాత్, ప్రాప్తి ప్రతిబన్ధక సర్వపాప విమోచనఞ్చోపాయఫలతయా ప్రతిపాద్య, విలక్షణోపాయ శ్రవణావధారిత ఫలసిద్ధి సమ్ప్రతిపత్త్యా శోకనివృత్తిశ్చ ప్రతిపాద్యత ఇత్యస్య శ్లోకద్వయస్య, పూర్వశ్లోకేన విశ్వాసాది విశిష్ట నిక్షేప ప్రతిపాదనమ్, ఉత్తర శ్లోకేన ఉపాయాన్తర త్యాగ పూర్వకోపాయ వరణ ప్రతిపాదనఞ్చ క్రియత ఇతి వరణ సమర్పణాత్మక మర్థద్వయం వాక్యద్వయవదనేన శ్లోకద్వయేన ప్రతిపాద్యత ఇత్యుపపన్నమ్. ౧౧౧.

పూర్వత్రాఽపి, (౨) "ఈశ్వరస్సర్వభూతానాం హృద్దేశేఽర్జున తిష్ఠతి। భ్రామయన్ సర్వభూతాని యన్త్రారూఢాని మాయయా॥ తమేవ

అనన్తరమ్ ఉపాయాన్తర పరిత్యాగ పూర్వకమాక శరణవరణాన్ని విధిస్తూ, శరణపదమ్ "శౄ - హింసాయామ్" అన్న ధాతువిలే కర్తరిల్యుట్టాయ్, అనిష్టనివారకమై చొల్లపడ్డ సామర్థ్యత్తాలే, ప్రాప్తిక్కు ప్రతిబన్ధకమాన సర్వపాపవిమోచనముమ్ ఉపాయఫలమాకైయాలే ప్రతిపాదిత్తు, విలక్షణోపాయత్తై కేట్టదాలే బుద్దిపణ్ణప్పట్ట ఫలసిద్ధియినుడైయ అఱుతియిట్టాలుణ్డాన శోకనివృత్తియుమ్ ప్రతిపాదిక్కప్పట్టతెన్గిఱ్ఱు ఇన్త శ్లోకఙ్గళిరణ్డిలుమ్, పూర్వశ్లోకత్తాలే విశ్వాసాది విశిష్టమాన నిక్షేప ప్రతిపాదనముమ్, ఉత్తరశ్లోకత్తాలే ఉపాయాన్తర నివృత్తి పూర్వకమాన ఉపాయవిశేషవరణ ప్రతిపాదనముమ్ పణ్ణప్పడుకైయాలే, వరణ సమర్పణరూపమాన అర్థద్వయముమ్ ద్వయత్తిల్ వాక్యద్వయత్తిల్పోలే ఇన్త శ్లోకద్వయత్తాలే ప్రతిపాదిక్కప్పడుకిఱతెన్నుమిడము ముపపన్నమ్. ౧౧౧.

మున్బే, "ఈశ్వర స్సర్వభూతానాం హృద్దేశేఽర్జున తిష్ఠతి। భ్రామయన్ సర్వభూతాని యన్త్రారూఢాని మాయయా। తమేవ

(౧) ధాతుః- (౨) గీ-౧౮-౬౧.

శరణం గచ్ఛ సర్వభావేన భారత। తత్ప్రసాదాత్పరాం శాన్తిం స్థానం ప్రాప్స్యసి శాశ్వతమ్" ఇతి భజనాఙ్గ ప్రపదన దశాయామపి "సర్వ భావేన" ఇతి భరసమర్పణ మభిధాయ,†(అనన్తరం శరణ వరణఞ్చాఽభిధాయ,) సకలాఽనిష్టశాన్తిసహిత శాశ్వత పురుషార్థ ప్రాప్తిశ్చ ప్రతిపాద్యతే. ౧౨౨.

నను - ఆత్మనిక్షేపస్య గోప్తృత్వ వరణ పూర్వకత్వ క్రమాత్, వాక్యద్వయేనైవం ప్రతిపాదితత్వాచ్చ, కథమత్ర తద్విపర్యాసేన విధానమితి; ఉచ్యతే;-(౧)"నిక్షేపాఽపరపర్యాయో న్యాసః పఞ్చాఙ్గసంయు

శరణం గచ్ఛ సర్వభావేన భారత। తత్ప్రసాదాత్పరాం శాన్తిం స్థానం ప్రాప్స్యసి శాశ్వతమ్" ఎన్ఱు - అర్జుననే! సర్వభూతఙ్గళినుడైయవుమ్ హృద్దేశత్తిలే ఈశ్వరనానవన్ తన్ మాయైయాలే యన్త్రారూఢఙ్గళ్ పోలే సర్వ భూతఙ్గళైయుమ్ భ్రమిప్పిత్తుక్కొణ్డు నిల్లానిఱ్కుమ్; భారతనే! సర్వ భావత్తాలుమ్ అవనైయే శరణమాక అడై, అవనుడైయ ప్రసాదత్తాలే పరైయాన శాన్తియైయుమ్, నిలైనిన్ఱ స్థానత్తైయుమ్ పెఱక్కడవై ఎన్ఱు కొణ్డు భక్తిక్కు అఙ్గమాక ప్రపత్తియై విధిక్కుమ వళవిలుమ్ "సర్వభావత్తాలుమ్" ఎన్ఱు భరసమర్పణత్తై చ్చొల్లి, సకలాఽనిష్ట శాన్తి సహితమాన శాశ్వతపద ప్రాప్తియుమ్ శొల్లప్పట్టతు.

ఆనాల్, నిక్షేపమ్ గోప్తృత్వ వరణపూర్వక మాకైయాలుమ్, వాక్యద్వయత్తిల్ అప్పడి శొల్లప్పడుకైయాలుమ్, ఇవ్విడత్తిల్ మాఱాడి పూర్వశ్లోకత్తాలే నిక్షేపత్తై విధిత్తు అనన్తర శ్లోకత్తాలే వరణత్తై విధిత్తపడి ఎఙ్ఙనేయెన్నిల్;— "నిక్షేపాపరపర్యాయో న్యాసః పఞ్చాఙ్గసంయుతః" ఎన్ఱు- నిక్షేపమెన్గిఱమాత్రమ్ పేరైయుడైత్తాన న్యాసమానతు ఐన్దఙ్గత్తోడే కూడియిరుక్కుమెన్గిఱ నిక్షేప ప్రాధాన్య

(౧) లక్ష్మీతన్త్రే-౧౭-౭౪. † కుణ్డలితం క్వాచిత్కమ్.

తః" ఇతినిక్షేపస్య ప్రాధాన్యేన తద్విధాన పూర్వకం తదఙ్గవరణవిధానం యుక్తమ్.

తథా జితన్తాయాం ప్రథమ శ్లోకేన స్వశేషత్వానుసన్ధాన రూపం న్యాసం ప్రతిపాద్య, ద్వితీయేన శరణవరణ మభిధీయతే.

శ్రీయామునాచార్యైరపి, (౧) "నమో నమః" ఇత్యాది శ్లోకేన పురుషార్థస్య భగవదాయత్తత్వ ప్రయుక్త భరన్యాసాభి ప్రాయేణైవ స్వశేషత్వకాష్ఠారూపం పారతన్త్ర్యం ప్రతిపాద్య, (౨) "నధర్మనిష్ఠోఽస్మి" ఇతి శ్లోకేన శరణ వరణ ముచ్యతే; (౩) "అహమద్యైవ మయా సమర్పితః" ఇత్యత్ర సమర్పణవచనమ్తు పూర్వాభిప్రేతప్రకాశన మిత్యవగన్తవ్యమ్. (౪) "నియతస్వమితి ప్రబుద్ధధీరథవా కిన్ను సమర్పయామి తే" ఇతి నిత్యపారార్థ్యాఽనుసన్ధానస్యైవ సమర్పణత్వవచ

త్తాలే, అత్తై ముతల్ విధిత్తు అనన్తరమ్ తదఙ్గమాన వరణత్తై విధిక్క ప్రాప్తమెన్నపడి.

అప్పడి జితన్తైయిల్ ప్రథమశ్లోకత్తాలే స్వశేషత్వానుసన్ధానరూపమాన న్యాసత్తై ప్రతిపాదిత్తు, ద్వితీయశ్లోకత్తాలే శరణవరణమ్ శొల్లప్పట్టతు.

ఆళవన్దారుమ్, "నమోనమః" ఎన్గిఱ శ్లోకత్తాలే పురుషార్థమ్ భగవదాయత్త మాగైయాలుణ్డాన భరన్యాసత్తై క్కణిశిత్తు స్వశేషత్వకాష్ఠారూపమాన పారతన్త్ర్యత్తై మున్పడ వరుళిచ్చెయ్తు, అనన్తరమ్, "నధర్మనిష్ఠోఽస్మి" ఎన్గిఱ శ్లోకత్తాలే శరణవరణత్తై యరుళిచ్చెయ్తార్. "అహమద్యైవ మయా సమర్పితః" ఎన్ఱు - నానిప్పోతే ఎన్నాలే సమర్పిక్కప్పట్టే నెన్గిఱవిడత్తిల్ సమర్పణవచనముమ్ మున్బు తమ్ముడైయ అభిప్రాయత్తిలుళ్ళత్తై ప్రకాశిప్పిత్త తెన్ఱఱియప్పడుమ్. "నియతస్వమితి ప్రబుద్ధధీరథవా కిన్ను సమర్పయామి తే" ఎన్ఱు-ఆత్మాత్మీయఙ్గళై నియతశేషఙ్గళెన్ఱు అఱిన్ద అఱివై యుడైయ నాన్ ఎత్తై సమర్పిప్పేనెన్గైయాలే, నిత్యపారార్థ్యానుసన్ధానన్దానే సమర్పణ

(౧) స్తో-ర-౨౧. (౨) స్తో-ర-౨౨. (౩) స్తో-ర-౫౨. (౪) స్తో-ర-౫౩.

నాత్. తస్మాత్ప్రాధాన్యేన నిక్షేపాత్మకం న్యాసం ప్రథమ మభిధాయ, తదఙ్గపఞ్చకానా మత్యన్తా న్తరఙ్గత్వేన వరణాఙ్గస్యాఽనన్తర విధానం కృత్వా, తదుపయోగీన్యఙ్గా న్తరాణి విశ్వాసాదీని పరితో విధీయ న్తే. ఇత్యఙ్గ షట్క విశిష్టోఽయ ముపాయః ప్రతిపాదితః. ౧౧౩.

(౧) “ షడఙ్గం తముపాయం మే శృణు త్వం పద్మసమ్భవ ” ఇత్యానుకూల్యాది షట్కస్యోపాయాఙ్గత్వ వచనమ్, ఈశ్వరోపాయత్వ ప్రతిపత్త్యఙ్గతయా. ౧౧౪.

(౨) “ఏవమఙ్గైరుపాఙ్గైశ్చ నమసం తే ప్రకీర్తితమ్” ఇత్యానుకూల్యాది షట్కస్య నమనాఙ్గత్వోపదేశశ్చ, (౩) “నామయత్యపి వా దేవం ప్రహ్వీభావయతి ధ్రువమ్। ప్రహ్వీభవతి నీచేహి పరో నైచ్యం

మెన్ఱు శొల్లిర్ఱాయిర్ఱు. ఆకైయాలే, ప్రధానమాన నిక్షేపరూపమాన న్యాసత్తై ప్రథమమ్ శొల్లి, అతినుడైయ అఙ్గపఞ్చకత్తిలే వరణమాకిఱ అఙ్గమత్యన్త మన్తరఙ్గమాకైయాలే అనన్తరమ్ విధిత్తు, అతుక్కు ఉపయుక్తఙ్గళాయ్ విశ్వాసాదికళాన అఙ్గాన్తరఙ్గళై ప్పరిసరత్తిలే శొల్లిర్ఱాకైయాలే, అఙ్గషట్క విశిష్టమాన ఉపాయమ్ ప్రతిపాదిక్కప్పట్టతాయిర్ఱు. ౧౧౩.

“ షడఙ్గం తముపాయం మే శృణు త్వం పద్మసంభవ” ఎన్ఱు- పద్మసమ్భవనే! నీ షడఙ్గమాన అన్ద ఉపాయత్తై ఎన్పక్కలిలే కేళెన్ఱుకొణ్డు ఆనుకూల్యాది షట్కత్తైయు ముపాయాఙ్గమాక చ్చొల్లిర్ఱు, ఈశ్వరన్ ఉపాయమెన్నిఱ ప్రతిపత్తిక్కు అఙ్గమాకైయాలే. ౧౧౪.

“ఏవమఙ్గైరుపాఙ్గైశ్చ నమసం తే ప్రకీర్తితమ్” ఎన్ఱు - ఇప్పడి అఙ్గఙ్గళోడు ముపాఙ్గఙ్గళోడుమ్ నమనమానతు ఉనక్కు చ్చొల్లప్పట్టతెన్ఱుకొణ్డు ఆనుకూల్యా దిషట్కత్తై నమనాఙ్గమాక ఉపదేశిత్తతుమ్, “నామయత్యపి వా దేవం ప్రహ్వీభావయతి ధ్రువమ్। ప్రహ్వీభవతి నీచే

(౧) (౨) అహిర్బు-౫౨-౨౪. (౩) అహిర్బు-౫౨-౧౦.

విలోకయన్ । అతో వా నమ ఉద్దిష్టం యత్తన్మామయతి స్వయమ్" ఇతిశరణ్య వశీకార హేతుభూత స్వనతిరూప నమస్కారస్యోపాయత్వా భిప్రాయేణ. ౧౧౫.

ఏవమఙ్గ షట్కసమ్పన్న ముపాయం శ్లోకద్వయేన విధాయ, (౧) [redacted] న్తే నాఽతపస్కాయ" ఇత్యాదినాఽ త్రాఽధికారి శోధ నం క్రియతే. ౧౧౬.

(౨) "య ఇదం పరమం గుహ్యం మద్భక్తేష్వభిధాస్యతి। భక్తిం మయి పరాం కృత్వా మామేవైష్యత్య సంశయః" ఇతి పరమ

హి పరోన్నైచ్యం విలోకియర్ । అతో వా నమ ఉద్దిష్టం యత్తన్మామ యతి స్వయమ్" ఎన్ఱు - దేవనై నియమియానిన్ఱుకొణ్డు ఉఱుతియాకి త్తాళ్వుప్పణ్ణానిఱ్కుమ్, పరనానవన్ తాఙ్గళ్దవన్బక్కల్ తాళ్చ్చియై శ్కానిన్ఱుకొణ్డు తానుమ్ తాళ్చ్చియై యుడైయనాకానిఱ్కుమ్, ఆకైయాలే అవనై నియమియానిఱ్కుమెన్ఱు నమస్సు శొల్లప్పడుకిఱ తాకవుమామ్ ఎన్గైయాలే, శరణ్యనై వశీకరిక్కైక్కడియాన తన్నుడై యతాళ్చ్చియాకిఱ నమస్కారత్తై ఉపాయమాక నినైత్తపడి. ౧౧౫.

ఇప్పడి అఙ్గషట్కఙ్గళోడు కూడిన ఉపాయత్తై శ్లోకద్వయత్తాలే శొల్లి, "ఇదం తే నాఽతపస్కాయ" ఎన్ఱు - ఇన్ద ఉపాయవచనమ్ తపః పరరల్లాతార్క్కు చ్చొల్లలాకాదెన్గిఱ వచనత్తాలే అధికారిశోధ నమ్ పణ్ణప్పడుకిఱతు. ౧౧౬.

"య ఇదం పరమం గుహ్యం మద్భక్తేష్వభిధాస్యతి । భక్తిం మయి పరాం కృత్వా మామేవైష్యత్యసంశయః" ఎన్ఱు-యావనొరువ నిన్ద పరమమాన గుహ్యత్తై ఎనక్కు నల్లవర్కళ్ పక్కలిలే ఉపదేశిక్కి ఱానో, అవన్ ఎన్బక్కలిలే పరైయాన భక్తియై పణ్ణి ఎన్నైయే ప్రావిక్కుమతిల్ సంశయమిల్లై యెన్గైయాలే, ఎనక్కు నల్లవర్కళుక్కు

(౧) గీ-౧౮-౬౭.   (౨) గీ-౧౮-౬౮.

భక్త్యాదెరేతదుపాయఫలత్వం ప్రతిపాద్యతే. ఏతేన అస్యాఽధికారిణః పరభక్త్యాదేః ప్రాప్త్యన్తర్భావస్సూచితః. (౧) "పరభక్తి పరజ్ఞాన పరమభక్త్యేక స్వభావం మాం కురుష్వ" ఇతి భాష్యకారేణాఽపి ఫలత్వేన ప్రార్థితః. ౧౧౭.

(౨) "నచ తస్మాన్మనుష్యేషు కశ్చిన్మే ప్రియకృత్తమః। భవితా నచ మే తస్మాదన్యః ప్రియతరో భువి" ఇతి ఏతదుపాయ నిష్ఠాదన్యః భగవత్ప్రసాద విషయభూతః కశ్చిన్నభూతో నభవిష్యతీతి తస్య చరమోపాయస్య ప్రశంసా క్రియతే. ౧౧౮.

అనన్తరమ్ (౩) "అధ్యేష్యతేచ య ఇమం ధర్మ్యంసంవాద

ఉపదేశత్తాల్ ఇతిఱ్కు ఫలమాయ్క్కొణ్డు పరభక్త్యాదికళుణ్డామెన్ఱు ప్రతిపాదిక్కప్పడుకిఱతు; ఇత్తాలే, ఇవ్వధికారిక్కు పరభక్త్యాదికళ్ ప్రాప్త్యన్తర్గతమెన్ఱు సూచితమాయిఱ్ఱు. ఆకైయాలే "పరభక్తి పరజ్ఞానపరమభక్త్యేక స్వభావం మాం కురుష్వ" ఎన్ఱు - పరభక్తి పరజ్ఞానపరమభక్తికళై ఒరుపడిప్పట్ట స్వభావకమాక ఉడైయేనామ్పడి ఎన్నై ప్పణ్ణవేణుమెన్ఱుకొణ్డు భాష్యకారరుమ్ ఫలమాక ప్రార్థిత్తరుళిఱ్ఱు. ౧౧౭.

"నచతస్మాన్మనుష్యేషు కశ్చిన్మే ప్రియకృత్తమః। భవితా నచమే తస్మాదన్యః ప్రియతరోభువి" ఎన్ఱు - అవనైక్కాట్టిల్ మనుష్యర్కళిలొరువర్ ఎనక్కు ప్రియమ్ శెయ్యుమవన్ మున్బు ఇల్లై, మేలు మొరువర్ ఎనక్కు ప్రియమ్ శెయ్యుమవ నుణ్డాకానెన్నైయాలే, ఇన్దఉపాయనిష్ఠనైక్కాట్టిల్ వేఱు భగవత్ప్రసాదత్తుక్కు విషయభూతనాయిరుప్పానొరువర్ మున్బుమిల్లై, ఇనియు ముణ్డాకప్పోకిఱతిల్లై యెన్ఱుకొణ్డు చరమోపాయత్తినుడైయ ప్రశంసై పణ్ణప్పట్టతాయిఱ్ఱు. ౧౧౮.

అనన్తరమ్ "అధ్యేష్యతే చ య ఇమం ధర్మ్యం సంవాదమావ

---

(౧) శరణాగతిగద్యే. (౨) గీ-౧౮-౬౯. (౩) గీ-౧౮-౭౦.

మానయోః" ఇత్యారభ్య ప్రబన్ధ ప్రశంసా క్రియతే. ౧౧౯.

తస్మాత్, (౧) "మన్మనా భవ" ఇత్యాదిశ్లోకద్వయేన చరమశ్లోకేన చా సర్వోపాయ విలక్షణ భగవదేకోపాయత్వ వ్యవసాయ ఏవ భగవతా స్వేనైవ సాదరం విధీయత ఇత్యస్యైవ శరణ్యాభిమతతరత్వ సమ్ప్రతిపత్తేః, అయమేవోపాయ విశేషస్సర్వాధికారిణాం స్వస్వాభిలషిత పురుషార్థసిద్ధ్యర్థం స్వోజ్జీవనార్థశ్చ సమాశ్రయణీయ ఇతి నిరవద్యమ్.

సౌమ్యజామాతృమునినా గురుస్నేహ దశాన్వయాత్ ।
చరమశ్లోక సారార్థతత్త్వదీపః ప్రదర్శితః ॥

మానయోః" ఎన్రు - నామిరువరుమ్ నిన్రు వాక్కోన్న ధర్మ్యయుక్తమాన ఇన్ద ప్పాశురత్తై యావనొరువన్ అధ్యయనమ్ పణ్ణుమెన్రు తుడఙ్గి మేలుళ్ళ గ్రన్థత్తాలే ఇన్ద శ్రీగీతా ప్రసిద్ధికొణ్డాడప్పట్టతు. ౧౧౯.

ఆకైయాలే "మన్మనాభవ" ఎన్రు తుడఙ్గిన శ్లోకఙ్గళ్ ఇరణ్డు శ్లోకత్తాలుమాకల్, చరమ శ్లోకత్తాలాకల్, సర్వోపాయఙ్గళిలుమ్ విలక్షణమాన భగవదేకోపాయత్వవ్యవసాయమే భగవానాలే సాదరమాక విధిక్కప్పట్టతాకైయాల్, ఇన్ద ఉపాయత్తుక్కే శరణ్యాభిమతత్త్వము సంప్రతిపన్నమాకైయాలే, ఇన్ద ఉపాయవిశేషమే సర్వాధికారికళుక్కుమ్ తన్దాముడైయ అభిమతమాన పురుషార్థమ్ సిద్ధిక్కైక్కాకవుమ్ తఙ్గళుక్కు ఉజ్జీవిక్కైక్కాకవుమ్ సమాశ్రయిక్కప్పడుమతాకైయాలే ఇవ్వర్థమ్ నిరవద్యమెన్రతాయిర్రు.

"సౌమ్యజామాతృమునినా గురుస్నేహ దశాన్వయాత్ చరమ శ్లోకసారార్థతత్త్వదీపః ప్రదర్శితః" ఎన్రు- సౌమ్యజామాతృమునియాలే గురుస్నేహదశాన్వయమడియాక చరమశ్లోక సారార్థత్తినుడైయ తత్త్వదీపమ్ కాట్టప్పట్టతాయిర్రు.

(౧) గీ-౧౮-౬౫.

అరణ్యక గుహా న్తస్థ మదృశ్యం గురుగోపనాత్
సమ్యక్పశ్యతి రహస్యార్థం తత్త్వదీపాన్వితః పుమాన్
సున్దరజామాతృమునిం వన్దే పూర్వైస్సురక్షితం గుహా[illegible]
య స్తత్త్వదీప కరణాదకరోత్సుప్రథం రహస్యార్థమ్ ॥
ఇతి చరమశ్లోక వివరణం నామ తృతీయం ప్రకరణమ్.

ఇతి శ్రీవాదికేసరి సౌమ్యజామాతృమునివిరచితః
రహస్యత్రయార్థ వివరణరూపః
తత్త్వదీపః
సమాప్తి మగమత్.

సున్దరజామాతృమునయేనమః.

“ అరణ్యక గుహాన్తస్థ మదృశ్యం గురుగోపనాత్ । సమ్యక్[illegible] రహస్యార్థం తత్త్వదీపాన్వితః పుమాన్” ఎన్ఱు-వేదాన్తజ్ఞర్గళాకిఱ గు[illegible]యిలే యిరుప్పతాయ్ ఆచార్యర్కళ్ రక్షిక్కై-యాలే కాణవరి[illegible] రహస్యమానవర్త్థత్తై తత్త్వదీపత్తిలన్వయిత్త పురుషనానవన్, కాట్టి[illegible] గుహైయిలేవైత్తు కనత్తకావలాలే కాణవొణ్ణాతమ[illegible] అర్త్థత్తై [illegible] [illegible]డైయవన్ కాణుమాపోలే కాణానిఱ్కుమ్.
చరమశ్లోక వివరణమాన మూన్ఱామ్ ప్రకరణమ్ ముఱ్ఱిఱ్ఱు.

వాదికేసరి అళకియమణవాళ చ్చీయర్ అరుళిచ్చెయ్ద రహస్యత్రయార్థ వివరణ రూపమాన
తత్త్వదీప ప్రకాశమానతు
ముడిన్దు విట్టతు.

కేసరి అళకియ[illegible]